AMERICAN FOUNDATION
FOR THE BLIND INC.

HV1571
B
Copy 1

Digitized by the Internet Archive
in 2012 with funding from
Lyrasis Members and Sloan Foundation

http://archive.org/details/blindesaken1516192627unse

HV1571
B

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER

UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 1. **Januar 1926** **15. årg.**

Litt om blinde barn og deres behandling i hjemmet.

Av ERIK HARILDSTAD.

Innledning.

Mange foreldre og andre som har blinde barn å opdra, er sikkert ofte rådville og uvisse når de tenker på hvordan de skal behandle og opdra disse barn på den beste måten. Folk har i almindelighet så altfor lite kjennskap til at de blinde barn i mange måter kan behandles som andre, og de vet heller ikke hvad de kan sette et barn til å gjøre som mangler en så viktig sans som synet. Mange, kanskje de fleste, mener at det blinde barnet er mer hjelpeløst enn det i virkeligheten er. Følgen av dette blir ofte at de blinde barna får en mangelfull eller forfeilet opdragelse, som hindrer dem i å utvikle sig sundt og naturlig, og dette kan de siden komme til å lide for hele livet gjennem.

Det er nu min tanke med dette skrift å gi noen oplysninger om de blinde barna og behandlingen av dem, så at de som har slike barn å opdra, kan få lettere for å forstå dem og bli istand til å gi dem en sund og god opdragelse. Det jeg her vil legge foreldrene til de blinde barn på hjerte, støtter sig til de erfaringene jeg selv har gjort fra jeg i trettenårsalderen blev blind, og til hvad jeg har sett og hørt blandt den store flokken av blinde som jeg har vært sammen med ved våre to blindeskoler.

Dette skriftet vil gjennem Norges blindeforbund bli utdelt til alle som man kan få adresser på av dem som har blinde barn å opdra.

Livet er ikke stengt for det blinde barnet! Det har mange muligheter for å bli et lykkelig menneske.

Du far eller mor som har et blindt barn, eller du som skal være i foreldrenes sted for et slikt barn, hvad tenker du om dette barnets fremtid: Hvad tror du det kan nå frem til? Hvad du nu enn tenker, så tro for alt i verden ikke at ditt barn bare er en stakkars hjelpeløs skapning som aldri kan bli til noe annet, at det hele sitt liv må være et unyttig og ulykkelig menneske! For dette er ikke sant. Du ser og forstår godt at det er en ulykke å være blind; men du må også se og forstå at denne ulykken kan forminskes og begrenses. Det er nu mange blinde som er dyktige, selvhjulpne mennesker, ja, det er blinde som innehar ledende stillinger mellem dem som ser. De driver sitt arbeide som andre; de kan ferdes uten hjelp mellem de andre på veier og gater; de kan ta del med de andre i det almindelige selskapelige liv og i forskjellig underholdning. Det går således an å leve et rikt og godt liv selv for dem som mangler synet. Derfor, du som har et blindt barn å opdra, tenk ikke for meget eller for tungt på ditt barns sørgelige skjebne; men tenk på hvad du kan gjøre for at det skal komme over den skjebnesten som er lagt i veien for det. For du kan gjøre meget. Om ditt barn ikke ser, så har det jo så mange andre sanser som det må få utvikle, og det har mange evner og krefter som det både kan og skal få lov til å utfolde. Det må du nettop hjelpe det til. Og kanskje ditt blinde barn da kan nå lenger frem i mange retninger enn mange andre som har sine to øine i behold. Også de blinde har fåt livet for å bruke det i arbeide, for å leve det til gagn og glede både for sig selv og sine omgivelser. Ingen har fått livet for å lide og være til unytte.

Skoler og arbeide for blinde.

I de fleste land er det nu gode skoler også for de blinde. Her i landet har det vært skoleplikt for blinde like fra 1881. Den skolepliktige alder begynner med det fyllte åttende år og varer til det fyllte 21de. Våre blindeskoler er nu ordnet slik at det er en syvårig barneskole for hele landet på Dalen ved Trondhjem og en arbeids- eller fortsettelsesskole for de konfirmerte guttene i Oslo. Arbeidsskolen for de konfirmerte jentene er inntil videre overtatt av Blindemisjonen „IL“, som driver den for statens regning. Denne skolen er også i Oslo. Når de blinde barn ikke har særlig formuende foreldre eller andre forsørgere, er det fylkene og kommunene som betaler deres ophold på skolene.

For hundre år siden opfant en blind franskmann, Louis Braille, en punktskrift, som nu brukes av så å si alle blinde verden over. Louis Baille var bare tre år da han mistet sitt syn, og han var ikke mer enn 16 år da han opfant punktskriften. Den Brailleske punktskrift består av 6 prikker og ved hjelp av dem kan man fremstille ialt 63 forskjellige bokstaver og tegn. Denne skrift brukes også til noter. Prikkene trykkes frem i litt tykt papir så de blinde lett kan kjenne dem og på den måten lære å lese. De kan også selv skrive denne skriften i særskilte tavler, og det er nu også her i landet trykt adskillige lese- og lærebøker i punktskrift. Denne punktskriften er nu grunnlaget for den boklige oplæring ved blindeskolene, og ved den kan de blinde skrive til sine kamerater og til andre som lærer sig skriften. På skolene lærer de dessuten å skrive latinske bokstaver med blyant, og mange lærer sig også til å bruke almindelige skrivemaskiner. Det er også opfunnet særskilte regnetavler, karter med ophøide tegninger og andre hjelpemidler for blinde. De blinde barn lærer derfor nu ved sine skoler omtrent det samme som andre barn lærer ved folkeskolen. Dessuten blir det i barneskolen for blinde undervist i musikk og i et fremmed språk, for tiden engelsk.

På arbeids- eller fortsettelsesskolene blir de blinde guttene oplært i et bestemt fag som det er meningen de skal forsørge sig selv ved når de går ut fra skolen. De fleste lærer et håndverk: kurvmakeri, snekkeri, møbelstopning eller skomakeri. Andre utdanner sig i musikk eller i pianostemning. Jentene blir oplært i forskjellige håndarbeider: vevning, hånd- og maskinstrikning, rørsetefletning o. l. eller i musikk. For de blinde som har særskilte evner i en eller annen retning, blir det gjerne sørget for videregående utdannelse enten på blindeskolen eller andre skoler. Således har flere tatt middelskoleeksamen, og det er nu også tre blinde norske studenter. En av dem er en dame, og hun var den beste av alle som det året tok studenteksamen. Andre får videre utdannelse i musikk, noen er blit utdannet som massører og massøser, og enkelte er begyndt som småbrukere eller forretningsmenn.

Det er nu også et hjem for blinde småbarn på Østafor ved Jessheim. Det er oprettet av Norsk forening til fremme av forsorg for barn i forståelse med Norges blindeforbund. Hjemmet tar blinde barn i enhver alder før de begynner på skolen, og de får der det beste stell og hjelp til å utvikle sig sundt og naturlig som andre barn. Alle bør tenke over om ikke det blinde barn de har å sørge for, vilde ha godt av å komme inn på dette hjemmet, iallfall de siste årene før de skal begynde på skolen.

Det blir nu her i landet utført et stort og omfattende arbeide for å hjelpe de blinde både til å få den best mulige utdannelse og for å støtte dem på forskjellige måter når de efter endt skoletid skal prøve å forsørge sig selv. Siden 1900 er det de blinde selv som mer og mer har tatt ledelsen i dette hjelpearbeide. De har nu sin egen landsorganisasjon Norges blindeforbund, som har tre lokalavdelinger: Nordenfjeldske, Vestlandske og Østlandske Blindeforbund.

Norges blindeforbund utgir punktskriftsbladet „Norges blinde“ som er et ukeblad for blinde, og månedsskriftet „Blindesaken“ i almindelig trykk. Det har også et boktrykkeri som forsyner våre skoler og de enkelte blinde med punktskriftsbøker. I sitt blinderegister samler det oplysninger om alle landets blinde, og ved sine reisesekretærer søker forbundet å gi almenheten bedre oplysning om de blinde og deres sak og støtte de enkelte blinde med råd og dåd.

Lokalforbundene søker hver i sitt distrikt å skaffe de blinde den økonomiske støtte de trenger. Hvert av disse forbund har nu sitt Blindes hus henholdsvis i Trondhjem, Bergen og Oslo, hvor de har utsalg av blindes arbeider, materiallager og verksteder. Gjennem disse utsalgene får et stort antall blinde regelmessig arbeide og fortjeneste. Videre har forbundene sine blindeskriftsbiblioteker, hvor de blinde gratis får låne bøker. Dessuten deler forbundet ut bidrag til de enkelte blinde som trenger det til videre utdannelse, til verktøi og materialer o. l. De søker å gjøre det bedre for de gamle og syke blinde, og de samler hvert år sine medlemmer til stevner, hvor de blinde selv kan drøfte sin sak og få opmuntring i sin selvhjelpskamp.

Av andre foreninger som arbeider for de blinde, kan nevnes Foreningen for blinde som først tok blindesaken op i vårt land og fikk oprettet den nuværende Oslo blindeskole. Efterat staten nu har overtatt skolen, bruker også denne foreningen sine midler til støtte for de voksne blinde.

Blindemisjonen „IL“ i Oslo har trykt bibelen i punktskrift, og utgir ellers et tidsskrift og bøker av religiøst innhold. Videre har den oprettet et mindre hjem for blinde kvinner og har nu midlertidig overtatt statens arbeidsskole for de konfirmerte jentene.

Det er også oprettet flere større legater til beste for de blinde. Det største er godseier Tonning Owesens legat for blinde fra det nordenfjeldske Norge.

Eftersom vårt blindesaksarbeide vinner den rette forståelse hos vårt folk og får den nødvendige støtte, vil det sikkert vise sig at det er mulig for de allerfleste blinde å nå frem til å bli selvhjulpne og nyttige mennesker. Mange er det alt nu. Mange av dem lever et så rikt liv at det vilde være helt uriktig å si om dem at de er ulykkelige. Disse blinde kan fortelle dig, du som selv har et blindt barn, at blindeheten ikke har gjort dem ulykkelige, og de kan fortelle dig at også ditt blinde barn godt kan bli et nyttig og lykkelig medlem av det samfund det lever i. Men de kan også fortelle dig mer, De vil sikkert si dig, at hadde deres foreldre og nærmeste helt forstått hvor langt de kunde nå, hvor mange rike muligheter de hadde for sig dengang de var små barn, da vilde de nu kanskje ha nådd ennu meget lenger. Og de vil si dig at det er mange, mange blinde som ikke når synderlig langt i livet, som har det smått og vondt, nettop fordi de som hadde dem om hender fra først av, ikke forstod at de blinde også kan lære og gjøre så meget, ikke trodde at deres blinde barn kunde bli til noe annet enn en byrde for sig selv og andre.

Her ser du hvad for en stor og viktig gjerning du har, og hvor meget det gjelder. Tenk på alt det ditt blinde barn kan lære. Tenk på alt det arbeide det kan være med i, og hvor mange gleder livet har også til det. Men du må også se, du må også vite, at skal ditt barn nå så langt som det har muligheter for, da må du ta fatt straks med å hjelpe det tilrette så det får utvikle sig sundt og naturlig og får utfolde alle de evner og krefter det har i sig. Du har et stort ansvar i din opdragergjerning:

Du kan kanskje avgjøre om et menneskeliv skal bli lykkelig eller ulykkelig.

Hvordan skal jeg stelle med det blinde barnet og hjelpe det frem på beste måte?

Du skal være mot ditt blinde barn akkurat som du er mot de barna som ser. Du skal la det blinde barnet få det så meget som mulig slik som andre barn i gode hjem har det. Og du skal la det blinde barnet få være så meget som mulig sammen med andre barn. Dette er det første og allerviktigste. Fremfor alt, la ikke det blinde barnet få sitte stille og alene hele dagen. Det er mange foreldre som gjør dette. De tror det er bedst for et barn som ikke ser, å få sitte stille og få hjelp til alle ting, og de lar det sitte slik borte i en krok dag efter dag, måned efter måned, år efter år, like til barnet skal inn på skolen. Men da er musklene slappe; fingrer og armer er veike; følesansen er ikke opøvd, og barnet er forknytt og stakkarslig. Kanskje det også har vennet sig til en hel del stygge uvaner. De blinde barna, likesom andre, har en sterk og naturlig trang til å røre på sig og være i virksomhet. Hindrer man barnet i at få tilfredsstille denne trang på den rette måten, så skaffer det sig snart avløp for den på annen vis. Somme venner sig til å sitte og rugge uavlatelig med overkroppen. Andre gir sig til å knipse og gjøre fakter med fingrene, eller de trykker fingrene inn mot øinene så det blir dype merker efter dem tilslutt.

Her kan du se hvor farlig det kan være å la det blinde barnet sitte stille og uvirksomt. Det findes også de foreldrene som lar deres blinde barn få tumle om aldeles uten noe tilsyn, og somme føier barnet i alle ting, fordi de synes det er vondt å gjøre det imot. Da blir barnet ofte rent forkjælet, trossig og utøilet. Også for dette må du passe dig vel.

Gi barnet noe å pusle med.

Et barn som ser, er ikke årsgammelt før det får noe småtteri til leketøi mellem fingrene. Forsøm heller ikke å la ditt blinde barn få noe slikt småtteri å pusle med like fra tidligste stund. Pinner, stener og kongler og lignende kan du da iallfall finne frem til det, og, har du råd, så kjøp også av og til noe leketøi fra butikken. Hester, hunder og andre dyr av tre, stentøi eller annet, jernbanetog, snurrbasser o.s.v., alt slikt vil også det blinde barnet ha moro av å få leke med. Og det vil ikke bare ha moro, det vil også ha nytte av det. Det venner sig til å bruke fingrene sine, og ved det blir fingerfølelsen styrket og utviklet. Dette er nettop noe av det aller viktigste for det blinde barnet.

Hjelp barnet til å få undersøke med hendene de ting det har om sig.

Det er ikke nok at du lar barnet få leketøi; du må også vise det hvordan det skal bruke leketøiet, hvordan det skal leke, og du må lære det å legge merke til alt det rare og morsomme ved de småtingene det pusler med. Når barnet er begynt å snakke litt, viser det selv ofte veien i dette stykke. Det spør da efter nær sagt alt mulig, og ofte spør det efter noe som gjelder dets leker. Da må du ikke bare svare ut i luften; for det er oftest til liten eller ingen hjelp for de blinde; men du må forklare det og vise det alt som det vil ha greie på. Dette må du også gjøre når det spør om noe annet enn det som det leker med. Spør således barnet efter en gjenstand som er inne i stuen, så la det få den mellem fingrene eller følg det bort og la det få kjenne på den. På den måten vil det nettop venne sig til å bruke fingrene til å undersøke alt det kommer over. Da vil det også få flere riktige begreper om de ting det har om sig, og det vil komme mer virkelighet og mer liv i dets lek og i alt det foretar sig. Litt efter litt vil da barnet også på sin egen måte få et billede i sig av det som omgir det. Alt dette vil det siden få stor nytte av. Dess mer det således får rede på, dess mer vil det også spørre om, og det vil komme til å bry sig om meget mer fra livet og verden omkring det. Kan du hjelpe barnet ditt på denne måten, da hjelper du det til å bli friskt og tilfreds, og du hindrer det fra å bli vissent, slapt og klosset. Gjør derfor hvad du kan. (Forts.).

Hvad en blind ser.

Samtale med en helt blind ung mand om hvordan han opfatter sine omgivelser.

Av JOHAN PLESNER.

„Naar en blind leder en blind, faller de begge i grøften“. Munnhellet sier dette, og man skulde tro at slik måtte det alltid gå. Bondebreughels berømte maleri gir en gripende illustrasjon til setningen, og vi seende er nok tilbøielige til å tillegge den omtrent samme gyldighet som en matematisk regel. Henleder man folks opmerksomhet på hvor sikkert blinde kan bevege sig, selv i Kjøbenhavns gater, eller på hvor godt arbeide de kan yde, er de seende nær ved å tro sig stillet overfor brudd på naturlovene. Men hør nu:

„Hvis jeg ikke visste at jeg har to glassøine, vilde jeg sverge på at jeg kunde se.“ Dette svaret fikk jeg av en meget intelligent blind, da jeg spurte ham hvordan det gikk til at han kunde ferdes som han gjorde, og stadig var behørig klar over de ting som omgav ham. — „Lys“, sa han, „har jeg selvfølgelig aldri inntrykk av. Det er mig for så vidt likegyldig om jeg kommer hjem kl. 2 eftermiddag eller kl. 2 natt, selv om det er forskjell på støi og stillhet, luftens skarphet osv. Men i dette som hverken er lyst eller mørkt, møter tingene mig som mørke skygger. På en avstand av nogen skritt — altså før jeg kan nå dem — virker de som en smal strek. Og når jeg nærmer mig, „ser“ jeg om skyggen er høi eller bred. Men skyggen er bare et forvarsel om tingen. Når jeg vet — eller tror at vite — hvad tingen er, forsvinner skyggen. Da er det som tingen er stillet inn i hjernen på en.“

Dette at man kunde „se med glassøine“, måtte selvfølgelig nærmere undersøkes, og det på et sted og ved en leilighet når det var sikkert at han på forhånd intet visste om omgivelserne. Så hadde vi en dag vært på Langelinie. Vi hadde gått i samtale, og han hadde glemt å legge merke til hvor vi gikk hen. På hjørnet av Grønningen og Kastelsgraven spurte han så hvor vi var. Han tenkte sig da at vi kunde være et sted i gatene utenfor Østbanegården. I stedet for å svare ham spurte jeg: „Ja, hvad ser du selv?“ — Han står litt og vender hodet i forskjellige retninger. „Der“, sier han så og peker utover Kastelsgraven, „er det tomt. Men like ved oss står det noget lavt, visstnok et stakitt i min brysthøide.“ — Det var en tjørnehekk i hoftehøide, ca. 3—4 meter fra oss. — „Langs veien står det trær“, fortsetter han riktig. Vi stod foran et tynt et, i ca. 2 meters avstand. — Han vender sig igjen og står nu med ansiktet mot Bredgade. „Her er det åpent, men der står visst store hus på den andre siden av plassen.“ — Det hørtes ferdsel, og det må ha forklart ham en del. „På så stor avstand“, fortsetter han, „ser jeg ikke skygger, men aner en forskjell mellem massivt og tomt.“ — Han visste fremdeles ikke hvor vi var. Det fikk han overhodet først opklart da jeg til sist fortalte ham det. Hadde han vært alene, hadde han jo spurt sig for og hadde på en oplysning kunnet finne sig til rette. Han var ikke falt i grøfter av nogen art.

Fra vår første stans gikk vi nu videre mot Østerbro; men allerede ved den store tjørnebusk på vollskrenten stanset han: „Nu er det ikke mer åpent til høire. Der står en busk“. — „Hvorfor kaller du det en busk?“ — „Jo, jeg ser en skygge som hverken ligner tre eller stolpe, en ullen skygge, mørk i forhold til omgivelsene, en skygge av noget som ikke er massivt.“ — Vi gikk da langsomt og på grus. Han mente absolutt ikke å ha hørt nogen gjenlyd. — Vi går så forbi den avskårne del av vollen, som er bevokset og bare fornemmes som buskas. Da vi når det næste stykke av vollgraven, sier han: „Her blir det åpent.“ Men han kan ikke opfatte at vollgraven rammer gaten i en stump vinkel. — Det første treet vi dernæst kommer forbi, peker han på i en avstand som er så stor at han rører det med spissen av stokken sin, idet han viser hen mot det. „Det er tykt. Jeg kan neppe favne rundt det,“ forklarer han riktig. — Ved andre leiligheter har jeg senere bedt ham la hendene gli op og ned i luften foran sig, som han forestillet sig de måtte gjøre hvis de skulde følge tingens sider. Han har da gjort det omtrent riktig, og en gang forklarte han: „Jeg fulgte den skyggen som advarte mig om at det staar noget foran mig“. — Vi fortsetter turen fra før. Vi kom til det stedet hvor det fra fortauget gaar en sti ned langs vollgravens bredd. Jeg dreier vår kurs mot stien; men før vi har nådd den, stanser han: „Er det en trapp her?“ Og jeg så ham sperre øinene op for å „se“ efter. Han forklarte: „Jeg prøvde å se frem. Jordens overflate forsvant foran mig. Det blev tomt, og så tenkte jeg du vilde føre mig bort til en trapp som gikk nedover.“ — Jeg minte ham på at det var kommet to damer opover stien i samtale. Han mente ikke å ha lagt merke til dem, men innrømmet at det hørte kunde ha medvirket til at han fikk sin „trappefornemmelse“. I øvrig er det hendt ham at han er stanset idet han vilde tre utfor en gate, fordi han fikk fornemmelse av at gatens midte buet opover som en ganske høi voll. Han så den da meget mørk, likesom han ser andre former tre mørke imot sig. Forklaringen på gatens mørke runding har han da funnet i at den var vaat, og derfor bevirket et sterkt inntrykk.

Vi går nu videre nedover stien mellem trærne. Ved et tynt tre som står i gresset, ca. 4 m. fra oss, stanser jeg og spør om han ser noget. Han peker i den riktige retning og mener at der er det „noget, et eller annet“. — På denne måten fortsetter vi den dagen og senere med å fastslå „synskretsens vidde“. Denne viste sig å være meget variabel. De nevnte

4 m. var et høidepunkt, en halv til to meter det normale. Innenfor en slik omkrets var opfatningen nogenlunde sikker. Nedadtil når „synskretsen“ jorden. Stakitter gir fornemmelsen av „noget nedentil og ingenting oventil, og det som er nedentil, kommer forbi i striper når man går.“ Åpne ståltrådfletninger opfattes ikke. Opover synes opfatningsevnen ikke å nå meget over hodehøiden, uten for så vidt det høres susen i blad og lignende. Vi kom f. eks. en dag forbi plankeverket omkring Blegedamshospitalets have, som er et par håndsbredder høiere enn ham. Han mente det var et høit hus, og blev forundret da han fikk vite hvad det var. Litt efter, utenfor det næste stykke av samme plankeverk, som fortsetter efter avbrytelsen ved porten, antok han igjen at vi gikk forbi høie hus. Og hvorvidt lyktepelene eller standerne til det elektriske sporvognsnett var høiest, kunde han ikke avgjøre.

Vi har da nu avgrenset den del av omverdenen som den blinde kan opfatte. Begrepet om tingenes form danner han sig selvfølgelig ved å kjenne på den. Det som merkes på avstand, får navn efter en ting man har stiftet nærmere bekjentskap med ved sine fingres hjelp. Og så står den tingen i ens hjerne, til man kanskje når til en riktigere forklaring på hvad det er som finnes der foran en. Også vi seende har jo vore formbegreper fra våre fingrer og det er ingen vesentlig forskjell på hvad blinde og seende barn i skolene kan modellere, når da ikke formbilledet er for omfattende.

Hvordan har det sig nu med blindes evne til å opfatte rum? Det er tenkere og også blindekjennere som mener at begrepet „rum“ ligger utenfor blindes fatteevne. Vi kan jo gjøre en prøve. Først skal jeg fortelle om et forsøk som synes å gi tvilerne rett. En dag gikk jeg med den samme blinde mann som det før var tale om, hen til en frittliggende kuppelkirke, i hvis indre det netop da var reist stillaser og stiger. Jeg mente at et par turer omkring bygningen kunde gi klarhet over grunnplanen — et gresk kors med like lange armer og kuplen over midten — mens jeg senere kunde illustrere det indre rums form ved å tale ned fra stillasene under kuplen og skibenes tønnehvelvinger. Turene rundt kirken — han gikk to ganger alene og en gang med mig — gav imidlertid ingen klarhet, og i det indre var vi ikke mer heldige. Skjønt jeg lot ham tale fra midten ut i alle fire korsarmer og gå op midtgangen i dem alle, skjønt jeg klatret til værs og lot min stemme gi gjenlyd under hvelvingene, og skjønt han forstod at det var en kuppel, var han likevel ute av stand til å gi nogen redegjørelse for rummets form.

Men en annen gang tilkjennegav et uvilkaarlig utbrudd med ett hvordan det forholdt sig med hans rumsans. Han besøkte mig første gang efter en flytning. Den stuen jeg tidligere hadde bodd i, hadde han kjent ut og inn: Et kvistkammer med inngang på den ene langvegg, like overfor den sterkt fremhellende skråvegg, og mitt nye værelse var av næsten nøiaktig samme karakter — men det visste han ingenting om på forhånd. — Idet han nu stod på dørterskelen, og før han var trådt over den, brøt det ut av ham: „Men dette er jo maken til ditt forrige værelse.“ — Ingen seende kunde mer hurtig og treffende ha uttrykt rummets form. Han forklarte senere: „Jeg vet ikke av at jeg hadde nogen fornemmelse av gjenlyd; men den skrå veggen kom frem over mig som en mørk virkning av store skygger. Jeg er alltid klar over formen av de stuer jeg kommer inn i, og jeg ser det lyst og mørkt; men denne fornemmelse er uten forbindelse med vinduene og det virkelige lys, selv om jeg vet hvor det kommer fra.“ — En annen blind sa en gang til mig: „Når jeg skal tenke, må jeg være i et lite værelse hvor jeg merker veggene riktig tett omkring mig.“ — Hvor mange seende har så levende en rumsans? Om blindes rumsans i almindelighet kan man visst si: Et lite rum kjennes sterkt, mens rum hvis utstrekning går meget utover hvad vi før kalte „synskretsen“, ikke lar sig opfatte.

Vi har nu en idé om hvordan rum og tingene i rummet virker på en blind. Spør man ham med hvilke sanser — hørsel, fingerfølelse eller annet — det er han mottar disse inntrykkene, kan han ikke svare liketil og selvfølgelig, men må forsøke sig med resonnementer. — Hvorfra vet for resten vi seende så sikkert hvor meget av våre inntrykk skyldes synet? Bare derfra at når vi lukker øinene, ser vi ingenting. Om denne målestokk, som vi alltid retter oss efter, er tilstrekkelig, er en sak for sig. Men selv en slik har den blinde ikke. Han kan ikke vilkårlig åpne og lukke for de sanser han bruker, og derfor har han meget vanskelig for å erfare hvor meget hver av dem betyr. — Som nu hørselen. Hvilken rolle spiller den ved dannelsen av de forestillinger vi talte om: De „uvilkårlige synsbilleder“ hos ham med de to glassøine? Man kunde tenke sig at han — som ovenikjøpet er utdannet som musiker — hadde en særlig fin fornemmelse for tingenes gjenlyd; men bare overfor store hulheter som porter og dører er det mulig for ham å iakkta at inntrykkene kommer til ham gjennem øret. En gang vi var ute for „å se skyggen“, sa han: „Det kunde aldri falle en blind inn å vende øret til den gjenstand man vil opfatte. Man „nidstirrer“,“ og da så jeg små blå årer om øinene tre tydelig frem mens han stirret på treet som stod 3—4 skritt fra ham. Så gav han riktig beskjed som resultat av nidstirringen. Derefter stillet han sig op med siden, øret, vendt mot treet og lo av den meningsløse stilling. Og jeg har sett andre blinde stanse op foran en rennestenskant, bøie hodet fremover og — efter gjort iakttagelse — forsiktig føre foten ut på gaten. Simpelthen en hørekunst er den blindes orientering ikke. Det viste sig allerede i kirken da de sterke og for en seende så malende resonnanser ikke gav ham forestilling om rummet. Og en gang gikk vi i en gate langs villaer mens det på den andre siden lå høie hus. En arbeidsvogn rumlet forbi, og jeg innbilte mig å kunne høre husene på gjenlyden, men han sa: „Vent til det blir mer stilt. Spetaklet blender mig. Jeg kan ikke opfatte noget.“ Men øret, egnen omkring øret og i det hele ansiktets nerver er det dog som er virksomme. Han forteller: „Nårr forkjølelse gjør mig døv, da først er jeg riktig blind. Når jeg er sterkt forkjølet, kan jeg ikke orientere mig selv i våre egne stuer, hvor jeg jo ellers ferdes fullkommen sikkert. Da err jeg hele tiden på nippet til å velte møbler og rende familiens medlemmer over ende.“

Et klart inntrykk av hvilken fornemmelse som er grunnlaget for avstandsdannelsen av forestillinger, kan også vi seende få. Før en hånd hen forbi kinn og øre uten å røre ved disse: Man merkerr den, og man hører kanskje en svak koken i øret. Dette er hvad de blinde kaller sin „ansiktsfornemmelse“. På den reagerer hjernen, og forestillingene dannes, „som om de var synsbilleder“.

Dette var rum og form. Men nu den særlige og rikt nyanserte del av formverdenen som utgjøres av ens medmenneskers legemer og disses stillinger og bevegelser, hvorledes opfatter den blinde dette? Et eksempel vil vise det, hentet fra mine samtaler med den samme som var hovedpersonen i det foregående. —

(Forts.)

†

Generalsekretær Henry Stainsby.

En av den engelske blindeverdens mest fremtredende og mest avholdte foregangsmenn, generalsekretær ved The National Institute for the Blind, mr. Henry Stainsby (seende), avgikk ved døden 23. desember sistleden efter et 45-aarig virke i blindesakens tjeneste. Han var en usedvanlig rikt utrustet mann og en sjelden arbeidskraft, som stod i sin gjerning like til dagen før døden saa plutselig endte hans livsløp.

Fra 1880 til 1909 var mr. Stainsby knyttet til The Royal Institution for the Blind, Birmingham, som i hans tid gjennemgikk en rask utvikling. Mr. Stainsby innla sig stor fortjeneste ved opretteIsen av skolens barnehave og de til skolen knyttede verksteder for blinde som var ferdig med sin utdannelse.

I 1909 blev mr. Stainsby betrodd det viktige hverv som generalsekretær ved The National Institute for the Blind. Hans store innsikt i de forskjellige blindesaksspørsmål blev av avgjørende betydning for instituttets fremtid, likesom hans virketrang og foretagsomhet her fikk rik anledning til å utfolde sig.

En av Nasjonalinstituttets hovedopgaver er å trykke bøker og blad for blinde. Tidligere hadde opsetningen foregått på en meget gammeldags og langsom måte og trykkingen på en almindelig håndpresse. Allerede året efter sin tiltreden innførte mr. Stainsby moderne stereotyperingsmaskiner og elektrisk drevne presser, som øket trykkehastigheten til det 15-dobbelte. Siden har det stadig gaatt fremover, og en mengde bøker og musikalier av alle slags er i de 16 årene blitt trykt. Da mr. Stainsby overtok sin stilling, utgav instituttet ett eneste tidsskrift for blinde. Nu utgir eller trykker det 15 månedsskrifter og ukeblad.

Mr. Stainsby var en meget praktisk mann og ikke så litet av en opfinner. Dels alene, dels sammen med andre konstruerte han flere maskiner (deriblandt en punktskrivemaskin og en stenografimaskin) og en lang rekke apparater til hjelp for blinde, forbedret og forenklet metoderne for fremstilling av karter og tegninger i relieff osv.

Avdøde fikk i 1894 innført telefonbetjening som sysselsettelse for blinde, og i 1897 startet han det første avskrivningsbyrå med blinde maskinskrivere.

Også for de blinde massørers og massøsers utdannelse og beskjeftigelse har mr. Stainsby gjort meget. Denne virksomhet blev overtatt av Nasjonalinstituttet i 1915, og mr. Stainsby har hele tiden vært medlem av eksamenskommissjonen.

I arbeidet for de blinde musikere har mr. Stainsby likeledes tatt virksom del. Han var med ved utformningen av det nye engelske notesystem for blinde, og det var på hans initiativ at Nasjonalinstituttet begynte å utgi nulevende engelske blinde komponisters verker i vanlig trykk, noget som har bidratt meget til å øke publikums kjennskap til hvor langt blinde kan nå på det musikalske område.

Det var også på mr. Stainsby's forslag at arbeidet for de blinde soldater og sjøfolk blev tatt op, og han var en av sir Arthur Pearson's beste rådgivere og hjelpere under planleggelsen og ordningen av den storstilte og så betydningsfulle virksomhet ved St. Dunstan's.

Også ved utformningen av de lovforslag som tar sikte på høining av de blindes undervisning og utdannelse og bedring av deres økonomiske og sociale stilling har mr. Stainsby innlagt sig den største fortjeneste. Nevnes skal her The Education Act (Blind and Deaf Children) 1893, The Education Act, Part II., 1902, The Education Act 1908 og The Blind Person's Act 1920. Han var medlem av en rekke komitéer til behandling av blindesaksspørsmål og representerte de blinde på mange kongresser.

I løpet av de 16 siste årene er Nasjonalinstituttets virksomhet blitt i høi grad utvidet og utdypet. Blandt dets tallrike nye institusjoner skal nevnes dets tre småbarnhjem, 5 gamle- og hvilehjem, en høiskole for blinde piker og dets avdeling for blinde hjemmearbeidere i grevskapene Kent, Surrey, Sussex og Hampshire samt London syd for Themsen. Nevnes bør også oprettelsen av The Greater London Fund for the Blind som i 1924 ydet verksteder, foreninger og institusjoner i Stor-London en samlet støtte av 25 000 pund.

Alt dette kom i stand i mr. Stainsby's funksjonstid. Alltid ydet han sitt beste, alltid arbeidet han for å fremme de blindes utdannelse og utvide deres erhvervsmuligheter. Han arbeidet ikke bare med sin hjerne og sine hender, nei, hjertet var også med, skriver „Progress" i sin nekrolog. Innen alle lag av blinde beklages mr. Stainsby's plutselige bortgang på det dypeste. En av hans blinde venner skriver om ham: „Det var ikke bare som blindesaksforkjemper, men også som mann han virket så sterkt på alle dem som kjente ham personlig. Hans energi, hans lyse livssyn, hans humor, hans edle karakter og hans elskverdige vesen, alt sammen virket stimulerende og opkvikkende på dem som kom i berøring med ham.

Begravelsen fant sted i Berkhamster 26. desember og en minnegudstjeneste blev holdt i Trefoldighetskirken, Marylebon, 31. desember. Alle de viktigste blindeinstitusjoner og blindeorganisasjoner var representert. Pastor W. E. Lloyd, instituttets blinde kapellan, forrettet. Minnetalen blev holdt av mr. H. C. Preece, en av instituttets mange blinde reisesekretærer, og den musikalske del av høitideligheten blev utført av mr. H. C. Warrilow, instituttets blinde organist og musikkdirektør.

Et østerlandsk blindearbeide.

Vevede sanger.

Under denne overskrift fortelles det i „Esperanta Ligilo" om nedenstående interessante og eiendommelige arbeidsmetode:

Der finnes i Rusland et slags ullne tepper fra den russiske vasallstat Khiva i Central-Asia. De er berømt på grunn av sine bløte, uventede overganger i farver og for sine underlige, fantastiske og symetriske mønster. En stor mengde av disse brokete teppene veves av blinde. Arbeidet foregår på følgende meget merkelige måte:

I en lav, men temmelig rummelig bygning, opført av ler, sitter blinde, især kvinner, på gulvet med benene trukket op under sig på østerlandsk vis. Foran hver av dem står en primitiv vevstol med renning på, og på gulvet ved siden av ligger en hel rekke små garnhespler. Her finnes hele skalaen av farver i alle mulige nyanser. Midt i kretsen av veversker sitter en folkesanger, som også ofte er blind. Til akkompagnement av et mandolin-lignende instrument foredrar han gamle heltekvad, bestående av en uendelighet av vers. Lyttende til sangens melodi og ord innveves da traadene i teppene, snart fra den ene garnhesplen og snart fra den andre. — I sangene fortelles om de khiviske rytteres anfall på fiendtlige stammer, om en døende kriger ute mellem ørkenens sandhauger, om kjærlighet, om øine lyse som himmelens stjerner og om stjerner lyse som den elskedes øine. — Stadig gjentas melodien, og stadig gjentas mønsteret i veven. Veverskenes hender, adlydende sangens toner og ord, glir hurtig bortover garnhesplene og finner med usvikelig sikkerhet den rette farve. Alle veversker utfører likevel ikke samme mønster. Teppene veksler både m. h. t. farve og tegning og dog kan en fagmann avgjøre hvilke tepper som er vevd efter samme sang.

Denne arbeidsmetode er ganske ukjendt i Europa.

10-aarsjubilæum.

Hr. Ingolf Steensnæs kunde i høst feire 10-aarsjubileum som organist ved Haugesunds metodistkirke. „Med sitt sjeldne musikalske talent og med sin store dyktighet har han fylt denne stilling til alles tilfredshet, og mange er det som ved gudstjenestene i Metodistkirken er blitt feststemt og opbygget ved hr. Steensnæs' stemningsfulle musikk," skrev pastor Josef Walaas bl. a. i sin omtale av jubileet i „Haugesunds Avis" for 27. november.

Vi kan tilføie at hr. Steensnæs kanskje er den av våre blinde musikklærere som har drevet undervisningen i størst utstrekning. Han har til sine tider hatt over 40 elever, og mange er blitt ført meget langt frem. Hr. Steensnæs er i det hele en av de bærende krefter i Haugesunds musikkliv.

I anledning av 10-aarsjubileet gav hr. Steensnæs søndag 29. november en musikalsk aftenunderholdning i Metodistkirken, assistert av fiolinist Soland og sangerinnen frk. Baardsvig samt av pastor Walaas. Underholdningen var godt besøkt og fikk en anerkjennende omtale i Haugesundspressen.

Styremøte i Nordenfj. Bl.fb. 27. nov. 1925.

Til stede: Karterud, Nordberg, fru Wolmar, Skogås og suppleanten frk. Sandberg. — 1. Bevilgedes en blind pike 200 kr. som bidrag til opførelse av eget hus under forutsetning av at Owesens legat bevilger 300. — 2. Bevilgedes

100 kr. til elektrisk kraft. — 3. Bevilgedes reisesekretær Iversen 200 kr. som feriepenger. Derimot fant man ikke å kunne bevilge noget til reisegodtgjørelse. — 4. Referertes ansøkning fra en blind boende i V. B.s distrikt om bidrag til kjøp av en Pichts sortskriftmaskin. Ansøkningen besluttedes oversendt V. B.s styre. — 5. Referertes skrivelse fra Vestbyens dameforening, hvori foreningens formann meddelte at foreningen i møte 1. oktober hadde besluttet ikke å reflektere på forbundets tilbud om samarbeide i gamlehjemsaken, nemlig ved eventuelt kjøp av skolebestyrer Stabells eiendom i Stjørdalen. Da man heller ikke fra annet hold kunde gjøre regning på økonomisk støtte i denne sak, besluttedes foreløbig å stille spørsmålet i bero.

Sekretariatet.

Officielt fra Vestlandske Blindeforbund.

Forretningsutvalgmøte 30. november 1925. Til stede: Lillesund, Flydal og Meyer samt varamennene Rydland og Lillestøl. — Det blev bevilget to bidrag med tilsammen 100 kr. — Et låneandragende blev avslått, da anvendelsen ikke var i overensstemmelse med lånefondets regler. — Blindes Juleglede besluttedes arrangert i likhet med i tidligere år. — Det besluttedes at man også iår skal avholde den vanlige juletrefest en av de første dager i januar. — Styremøtet kommende år vil antagelig bli holdt 6. og 7. januar.

Sekretariatet.

Fra Østl. Bl.fb. styremøte 10. dsbr. 1925.

1. Innstilling til fondsstyret. Det var innkommet 37 ansøkninger. Et par kom ikke i betraktning da ansøkerne ikke var medlemmer av forbundet. 20 innstilledes til bidrag med et samlet beløp av 1800 kr. De fleste bidrag blev gitt som hjelp til selvhjelp. — 2. Behandledes et andragende om lån eller garanti for lån, som styret av økonomiske grunner fant ikke å kunne innvilge. Vedkommende blev i stedet innstillet til 100 kr. av hjelpefondet. — 3. Referertes formannens utkast til brosjyre om Ø. B.s bibliotekarbeide. Den besluttedes trykt i 2000 eksemplarer. — 4. Ved omsendelse var behandlet et andragende om bidrag på 200 kr. til en norsk blind dame i Hamburg, likt fordelt mellem N. Bf. og de tre lokalforbund. Ø. B.s styre bevilget sin del.

Sekretæren.

Gamlehjemmet.

Frk. Ruth Marcussen fikk 2. oktober i høst arrangert en tilstelning på Askerøy til inntekt for gamlehjemsaken. Der var foredrag, sang og musikk, og utbyttet blev netto 170 kr.

Av sin far hr. I. M. A. Marcussen fikk hun dertil 66 kr., så der nu innestår akkurat 2000 kr. på vår gamlehjemsbok i Dybvåg Sparebank.

Som man vil ha sett av „B. S.“, har også hr. Evensen på Hamar fått arrangert forskjellig og fått inn flere bidrag utenom de 1200 kr. som basaren der siste vår innbragte. Vi kryper altsaa opover, om det ikke akkurat gaar saa fort.

Erik Harildstad.

Ny forening for Østlandske Blindeforbund.

På et møte hos undertegnede 24. november blev det stiftet en ny forening som vil arbeide for Ø. B. Foreningens navn er „Blindevennen“ og dens leder er frk. Gunvor Torp, Onsøy st. Det blev på stedet inntegnet 14 medlemmer. „Blindevennen“ er en kristelig ungdomsforening; men de pengemidler som kommer inn ved foreningens virksomhet, skal gå til blindesaksarbeidet.

Råde, 26.—11.—1925.

John Imsdal.

Bidrag til Østlandske Blindeforbund.

Herefoss Kvinneforening kr. 50. Skolebarn på Søndre Simostranden 85. Skolebarn på Nordre Simostranden 79. „Duggdråpen“, Arendal 95. „Viljen“, Gudbrandsdalen 130. Vikene Blindeforening og Indre Sjømandsmisjon 65. „Fram“, Hakedal 600. „Blindes Vel“, Drammen 500. Aftenunderholdning på Tinghaug, Nøtterøy 88.01. Losje „Ungdoms Fremtid“, Husø 79.01.

Til gamlehjemmet: Losje „Skjold“, Hamar, kr. 194. Såner Kvinneforening 25.

Til biblioteket: Frk. Andersen, Ljabroveien 114, Oslo, kr. 25.

Ester Bjørnholt,
kasserer.

Formannsadresser:

Norges Blindeforbund: Kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes; telefon Furnes central pr. Hamar.

Nordenfjeldske Blindeforbund: Lærer Halvdan Karterud, Øvre Møllenberggate 76, Trondhjem; telefon 4317 k.

Vestlandske Blindeforbund: Handelsmann Gustav Lillesund, Torvastad pr. Haugesund.

Østlandske Blindeforbund: Lærer Erik Harildstad, Gabels gate 48, Oslo; telefon 45579.

Eftertrykk av „Blindesaken“ med angivelse av kilde ønskes.

Handelstrykkeriet A.S. — Bergen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER
UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 2. **Februar 1926** **15. årg.**

Litt om blinde barn og deres behandling i hjemmet.

Av ERIK HARILDSTAD.

(Slutning)

Sørg for at ditt blinde barn får seende lekekamerater og la det få tumle fritt om med dem.

De fleste barn vil gjerne springe og more sig og tumle omkring når de blir en tre—fire år. Du må også se til at ditt blinde barn kan få gjøre dette så meget det er mulig for det. Det viser sig ofte at blinde barn som blir flinkest og mest for sig, er dem som har seende søsken og får lov til å være med dem i leken både ute og inne. Har du derfor ikke andre barn omtrent på samme alder som det blinde, så prøv om du kan skaffe det andre lekekamerater som ser. Noen barn er det jo alltid i nabolaget, og du må ikke gi dig før du finner ett eller flere som den blinde kan få være sammen med. Best var det om du kunde få et bestemt barn, som helst burde være ett år eller to eldre enn barnet ditt, til å ta sig av det. Mange barn er også svært snilde slik, især jentene, så det skulde ikke være umulig. Og når det blinde barnet først hadde en lekekamerat, vilde det snart kunne være med i leken mellem alle de andre også.

Og så må du ikke være redd for å la den blinde få tumle og ferdes fritt om sammen med lekekameratene. Nettop på den måten får barnet sundest og lettest opøvd sine sanser, styrket sine muskler og lært sig til å ta sig frem selv. Og så vil det blinde barn lære så meget i leken mellem dem som ser. Det får kjenne på leketøi og redskap som kameratene har, og det får beskjed om både ett og annet som det siden vil ha både nytte og glede av. På denne måten vil barnet også bli meget mer lik de andre barna. Det vil more sig over en mengde småting som andre; det vil komme til å bry sig om mange ting som andre barn bryr sig om, og således vil det komme til å leve et meget rikere og lykkeligere liv enn om det bare gikk for sig selv og stullet. Det vil også få mange flere tanker å arbeide med, og derved vil det øve op sin tenkeevne, og så vil det ikke få tid til å venne sig på alle disse stygge uvanene som så mange blinde barn har. Du må selvsagt se litt efter barnet når det leker; det gjør man jo også med barn som ser. Men vær ikke redd for å slippe det avsted fordi om det mangler synet. Just derfor må det jo nettop lære sig til å greie sig med de andre sansene, og du skal se barnet nok finner midler til å hjelpe sig frem med.

La ikke det blinde barnet stadig høre sukk og klager over blindheten!

Mange foreldre gjør så forferdelig meget vondt for sitt blinde barn ved at de dagstøtt jamrer over dets ulykke og alt i ett lar det få høre: „Stakkar, Stakkar“. De snakker til alle som kommer inn om hvor fælt det er å være blind, og de lar barnet evig og alltid få vite at det ikke er som andre barn og aldri kan bli det. Selv om barnet ikke forstår dette helt, så vil det likevel snart kjenne det som noe leit på sig at alle bestandig skal snakke om at det ikke ser, og det vil begynne å tenke og gruble over det som blir sagt. Mange har gjort sine blinde barn sture og folkesky nettop ved dette sørgelige snakket, som jo ikke nytter til noe. Å, du som er far eller mor, gå ikke slik og vær den første til å ødelegge gleden i livet for ditt barn! Vær ikke den første som lar det få kjenne trykket av dets ulykke! Tidsnok vil livet lære barnet at det er ting som det er stengt ute fra. La det få leve sitt barneliv i virkelig barnelykke, det som andre barn. Det har evne til det. Det skal så lite til for å gjøre det glad, det også. Men det skal heller ikke meget til for å forstyrre dets glede. Vet du av noen blind som det går bra for, som har nådd langt, så fortell heller barnet ditt derom. Det har alltid meget å si for barn at de får høre slike opmuntrende eksempler, og for blinde har det kanskje mer å si enn for de andre. Det kan nettop hjelpe barnet til å tro på at det kan lære å gjøre noe, og hjelpe til så alle gode krefter får vokse fritt frem i det. Tenk aldri at det ikke nytter til noe med dit blinde barn, og si det slett ikke. Tro at det nytter, og lær barnet også å tro at det nytter! Da skal det også nytte.

Lær det blinde barnet å greie sig selv mest mulig.

Du skal ikke tro at ditt blinde barn trenger hjelp til alt mulig og selv ikke kan gjøre noe. Bare du hjelper det litt tilrette og lærer det å greie sig selv, kan det komme til å gjøre meget helt på egen hånd.

Lær barnet å gå omkring uten følge. Lær det å klæ på og av sig selv. Lær det å greie sig selv ved spisebordet.

Det blinde barnet er ikke gammelt før det merker det på sig når det kommer i nærheten av en vegg eller en stor gjenstand, selv om det ikke berører veggen eller gjenstanden. Denne følelsen har alle mennesker litt av; men den blir sterkest og sikrest hos de blinde, fordi de er nødt til å bruke den mer enn de som ser. Man sier dette er „en særsskilt sans“ og kaller den „avstandsfølelse“. Blir denne avstandsfølelsen utviklet så godt som mulig hos de blinde, kan de ved dens hjelp greie å gå alene i vid omkrets. Den hjelper dem til å holde rede på retningene og til å kjenne sig igjen der de ferdes. Der finnes således de blinde som går alene flere timers vei på landet, som reiser alene med dampskib og jernbaner og ferdes alene i de store byene der hvor det er størst trafikk. Der er også blinde som greier å reise lange strekninger alene i båt; men dette hører selvsagt mer til sjeldenhetene. Forfatteren av dette skrift har selv reist uten ledsager til England og Amerika, og i det siste landet gjort lange jernbanereiser på egenhånd. På slike reiser må man selvsagt skaffe sig tilfeldig hjelp av andre man treffer på, når dette er nødvendig; men slik hjelp trenger jo også de som ser imellem.

Skal det blinde barnet komme så langt som det kan i denne retning, da må du, like fra det begynner å gå, la det få bruke og derved utvikle avstandsfølelsen. La det først få kravle omkring alene inde i værelset, og lær det å finne frem mellem de forskjellige rummene og så mellem alle husene hjemme. Du må selv vise det den veien det skal lære, og må du la det få undersøke selv og få nøiaktig rede på alt det møter eller kommer i nærheten av på veien. Har du en hage eller en gårdsplass med flere trær på, vil det være en god øvelse for barnet å lære sig til å finne frem mellem trærne. Gi aldri barnet mer hjelp enn det nettop trenger for å komme frem! Er f. eks. et fire-femårs barn et stykke borte fra huset, og du vil det skal komme inn, så rop på det og be det komme efter lyden av din stemme. Gå ikke å hent det inn med mindre det slett ikke kan greie å finne inn selv. Du skal prøve å få ditt barn så langt at det, når det er omkring åtte år, kan finne raskt og sikkert frem overalt i og omkring hjemmet.

Å klæ på sig og klæ av sig selv må du lære barnet når det er ved samme álder som seende barn når de begynner med dette. La det først få begynne med det som det lettest kan greie, og la det siden få gjøre mer og mer på egenhånd. I åtteårsalderen bør barnet kunne klare å klæ av sig og legge klærne pent bort om kvelden og å finne dem frem selv og ta dem ordentlig på sig igjen om morgenen.

Også ved spisebordet kan de blinde lære sig til å gjøre meget selv. Lær barnet først å bruke skjeen å spise med og siden også gaffelen. Er det svært flinkt til å bruke hendene, så kan det også få lov til å prøve sig med kniven når det blir litt større, f. eks. en syv—åtte år. I denne álder bør det i hvert fall kunne spise suppen pent med skje og opskåret tørrmat med gaffel uten hjelp. Alltid når du skal lære barnet å greie noe på egenhånd, må du gå forsiktig frem. Plag ikke barnet med noe som endnu er for vanskelig for det; for da kan det gå trett og gi sig over. Prøv heller på nytt siden, når du har ventet en stund. Men la heller ikke barnet slippe unda noe som du skjønner det godt kan gjøre selv. Og frem for alt må du ikke miste tålmodet og gi op om det går litt smått i begynnelsen. Det er nettop noe av det aller viktigste for det blinde barnet dette, at det lærer å greie sig selv så langt som mulig. Derved venner det sig av med å be andre om hjelp til alt mulig; og det venner sig til først å prøve selv. Det får også lyst til å gjøre mer, og får tillit til sine egne evner og tro på at det virkelig kan få noe til på egenhånd. På denne måten blir det netop skikket til å ta livskampen op senere som voksent menneske. Dette må du legge dig på hjerte og ta saken med alvor og utholdenhet.

La barnet få litt arbeid ved siden av leken.

Når barnet er blitt en seks—syv år, bør du av og til finne litt arbeid til det og la det få være til nytte. Så gjør man for det meste med de seende barna, og du må også prøve det med ditt blinde. I kjøkkenet kan det ofte være noe slikt småtteri som du kan la barnet få gjøre, f. eks. å male kaffe og annet som er ganske enkelt og liketil. Du gjør barnet en stor glede ved å la det få utrette ett og annet slikt, og samtidig gir du det lyst til å arbeide og være i virksomhet. Noe regelmessig arbeid kan det selvsagt ikke bli tale om for et så lite barn, men bare noe småtteri til avveksling fra leken.

Noe av det første barna lærer ved blindeskolen, er å strikke, å klippe forskjellige figurer og mønster av papir o.s.v. Noe slikt kunde du også la barnet få begynne med hjemme. Det skal ikke så meget til; det viktigste er at barnet er i virksomhet. Er ditt blinde barn en gutt, så kan du også la ham få prøve sig litt med kniven i denne alderen og gjerne også finne frem annet høvelig verktøi til ham.

Syng med barnet og la det få lære noe småtteri utenat.

Når barnet er i femårsalderen, kan du godt begynne med å la det få lære noe utenat, især sanger. Lær det de barnesangene du kan, både ordene og tonen. Det vil gjøre barnets tankeliv rikere og styrke dets hukommelse, og hukommelsen må man se til å gjøre så skarp som mulig hos de blinde. Disse sangene som barna har lært av far og mor, vil det også siden ha stor glede av, når det kommer bort fra sitt hjem. De vil minne barnet om foreldrene og alle der hjemme og gi det trøst og nytt mod i mangen en ensom og trist stund. Derfor: Syng med ditt blinde barn!

Har du ett eller annet instrument, f. eks. et gammelt piano, fele, gitar, cither eller om det ikke er annet enn et simpelt trekkspil, så kan du gjerne også la barnet få prøve sig på det. Er det litt musikalsk, vil det ha stor moro av å fingre på et instrument, og på den måten kan det få opøvd både gehør og fingrer, ja, forstanden med. Det første som barnet lærer i skolen, kan du gjerne la ditt barn få lære i seks—syvårsalderen, f. eks. litt av bibelhistorien eller Norgeshistorien. Det vil nettop styrke barnets hukommelse og vekke dets lærelyst. Er barnet lærenemt og har stor lærelyst, går det godt an å la det få begynne å lese litt punktskrift også i denne alderen. Du kan bare skrive til bestyreren ved blindeskolen på Dalen, Trondhjem eller til ett av bibliotekene for blinde i Bergen, Oslo eller Trondhjem, og be dem skaffe dig et punktskriftsalfabet med forklaring til og den første leseboken, så kan du selv godt lære barnet bokstavene. På den måten får barnet opøvd sin fingerfølelse, og det kan siden så meget lettere lære å lese punktskriften godt og fort. De blinde som får begynne å lese tidlig, og leser meget, kan ofte lese denne skriften likeså fort som de fleste seende leser i en bok.

Les for barnet og la det få lære ett eller annet spill.

Når barnet blir så stort at det bryr sig om det, så bør du av og til lese noe høit for det. Det er mange eventyr og barnefortellinger som et seks—syvårs barn vil ha stor moro av å høre. Du må da også passe på at barnet forstår og får tak i det som blir lest, og forklare alt det som er vanskelig for det.

Det er mange slags underholdningsspil som de blinde kan lære å spille, og noe slikt bør du lære ditt barn, når du sitter sammen med det, f. eks. om vinterkveldene. Dominospill er især utmerket. De fordypede prikkene på brikkene kan barnet snart kjenne svært lett, og det kan være med og spille likeså godt som de som ser. Det er også damspill, sjakkspill og mange slags brettspill som blir laget slik at de blinde kan være med og spille. Slike spill kan skaffe de blinde stor adspredelse, og de kan også bli til nytte for dem ved å få dem til å bruke fingrene og tankene.

La ditt blinde barn få lære de samme lekene som de barn som ser.

Det er også mange av barnelekene som et blindt barn kan delta i; få det derfor endelig til å være med. Du vil ikke tro hvor det kan fryde ditt blinde barn å få være med og leke f. eks. „blindebukk“ eller „skjære havre“ eller mange sittende leker. Lær det bare godt hvordan det skal bære sig ad, og hjelp det litt tilrette, eller få noen av de andre barna til å gjøre det. La ikke det blinde barnet sitte stille og bare høre på når de andre leker.

Ta barnet med ut blandt folk.

La ikke ditt blinde barn støtt sitte hjemme og aldri få komme bort til folk. Det er mange foreldre som ikke tror det går an å ta de blinde barna med til kjente, kanskje ikke engang til slektninger, som de besøker. Ja, det er dem som bent frem skammer sig ved å ta sitt blinde barn med bort i et lag eller på et besøk. Dette må du ikke gjøre. Du har jo ikke noe å skamme dig over, og ditt blinde barn heller ikke. Hverken du eller det selv har villet gjøre det blindt, og hvorfor skammer du dig da over å ha det med dig?

Jeg vil her minne om en liten, vakker fortelling i Bibelen. Den står i Johannes' evangelium kap. 9 og handler om en som var blindfødt. Da Jesu discipler så ham, spurte de Jesus: „Hvem har syndet, denne eller hans foreldre, at han er blind?“ Men da sa Jesus strengt til dem: „Hverken har denne syndet eller hans foreldre, at han er blind, men for at Guds gjerninger skal bli åpenbaret på ham.“

Her har Jesus selv sagt dig at blindheten ikke er straff for noen synd; du har ikke lov til å tenke det engang. Tenk på denne fortellingen; for alle blinde er det noe av det allervakreste som står i Bibelen, og du må også gle dig ved den. Guds, vår skapers, storhet blir jo nettop åpenbart gjennem alt det de blinde nu kan lære og gjøre, og Gud har også en god og kjærlig tanke for ditt blinde barn. La det bare få vokse op, fritt, friskt og glad. Ta da barnet med dig bort, gjerne fra det er en to—tre år gammelt. Ta det med både når du skal være sammen med få, og når du skal være i gjestebud blandt mange. Det blinde barnet har jo ikke øinene til å fortelle det hvordan alt omkring det er. Det må få vite næsten alt ved å få snakke med folk eller høre dem snakke og ved å få komme på mange forskjellige steder. Derfor gjør du ditt blinde barn en stor tjeneste ved at du tar det med ut blandt fremmede. Da venner du det også lettest til ikke å bli innesluttet og redd fremmede mennesker. Forsøm derfor ikke dette. Når barnet blir litt større, kan du også ta det med på fester, konserter, teaterforestillinger o. l. Alt slikt har et blindt barn så inderlig godt av å bli med på.

De som blir blinde som ældre barn må ikke få lov til å sitte og sture!

Har du et barn som mister synet i senere alder, f. eks. i alderen fra ti til fjorten år, så gjelder det i enda høiere grad at du ikke gir dig til å gå og klage over det uhellet som har ramt ditt barn. Heller ikke må du la barnet selv få sitte og gruble over sin ulykke. Nei, sørg da fremfor alt for at barnet får noe annet å tenke på. Et barn i den alderen kan jo alt gjøre mange ting, og når det bare får vennet sig til å ta sig frem med hendene, så kan det snart igjen gjøre meget av det som det før har kunnet gjøre. Finn på noen småarbeider til det, les for det og la det så snart som mulig få begynne med å gå omkring alene i hjemmet og gjerne på lengre turer.

En gutt som blir blind i tolvårsalderen, lærer sig snart til å bruke både kniv, sag, øks og høvel og annen redskap igjen, og en jente lærer snart å strikke, veve bånd o. l. uten øinenes hjelp. Kommer de først litt på vei, vil de selv snart hjelpe sig frem igjen. Bare la dem få prøve sig med litt av hvert. Får de lov til å gi sig over og sitte og sture, kan de lett få en knekk som de siden har vanskelig for å komme over. Derfor hjelp dem til å holde modet oppe. Da kan de komme over sin ulykke. Se også til å få dem inn på en blindeskole så snart som mulig.

Gjør ferien god og interessant.

Når ditt barn er hjemme fra skolen i ferien, så må du også ta dig av det. La det få være med ute i skog og mark, på fisking eller i noe høvelig utearbeide ellers. Eftersom det da vokser til, er det nettop i ferien den rette tiden til også å lære det meget som skolen hverken har tid eller høve til å få lært det, f. eks. å gå mer omkring uten følge, å føre sig riktig og pent ved spisebordet og mellem fremmede o. s. v. Når ditt barn er konfirmert, må du se til at det får være sammen med andre unge i grenden i ferietiden. De blinde har en likeså sterk trang som andre unge til å komme sammen med kamerater, og dette må de også endelig få lov til. Er de tilbakeholdne og sky, må du selv se til å få dem i vei. På denne måten blir de lykkeligst og kommer mer bort fra tankene om at det mangler dem noe.

Et ord til slutt.

Du som har et blindt barn å opdra, her er det nevnt mange regler for behandlingen av de blinde barna. Synes du ikke du kan følge dem alle, så ta dem som høver best for dig og ditt barn. Merk dig bare, det viktigste er:

At det blinde barnet får være i virksomhet.
At det får lekekamerater.
At det får noe å pusle med.
og lærer å greie sig selv mest mulig.

Hvad en blind ser.

Samtale med en helt blind ung mand om hvordan han opfatter sine omgivelser.

Av JOHAN PLESNER.

(Slutning).

Vi er i hans fetters værelse; men fetteren tar ikke del i forsøkene. Han undrer sig bare da jeg plutselig spør: „Ser du hvordan jeg sitter her i sofaen?“ — „Ja, ja“ svarer han; „det har jeg hele tiden været klar over.“ Og han som har gått op og ned i den andre enden av stuen, 3—4 skritt fra mig, ikke nærmere enn 3 skritt, anbringer sig straks i stuens annen sofa i en stilling som i hovedtrekkene så slående ligner min at hans fetter og jeg ser på hinanden med forbauselse: Så sikkert og selvfølgelig efterligner han mig. Han sier: „Du sitter tilbakelenet, i en henslengt stilling, men overkroppen bøier noget fremover“, og efterhånden som han setter sig til rette, føier han riktig til: „Du hviler dig visstnok på den ene albuen — hvilken vet jeg ikke og benene ligger vel bortover gulvet?“ Disse siste trekk kom med som naturlige følger av opfatningen av stillingens egentlige motiv. Og denne sin opfatning hadde han øiensynlig dannet sig rent uvilkårlig.

Da vi bakefter taler om hvordan hans forestilling kan være dannet, vet han det ikke umiddelbart slik som vi vet: Det så vi, eller: Det hørte vi. Han fremhever: „Hovedpunktet er at selve forestillingen hverken er høre- eller føleforestilling og heller ikke skyldes et tankeeksperiment. Den opstår av sig selv som om jeg så.“ Ved felles eftertanke finner vi så ut at følgende kan ha hatt betydning: For det første — og visstnok mest — at min stemme kom fra en høide over gulvet som hverken svarte til en opreist, sittende eller helt liggende stilling. Dernæst at jeg talte fremover i stuen og ikke opover mot taket, og endelig at min stemme kanskje ved stillingen er kommet til å lyde noget presset. I sitt eget muskelsystem har han uvilkårlig følt min stilling, og disse muskelfornemmelser er blitt meldt til hjernen, som har formet dem til en forestilling med et synsbilledes karakter.

Endelig er det jo det gamle, kjente problem: Den blinde og farvene. Vi vil se på det ut fra den samme persons standpunkt.

Vi må da først behandle hans erindringer fra tiden før han helt mistet synet. At han ikke er aldeles „blindfødt“ vil være fremgått av næsten alt det foregående. Han vet hvad det betyr, når han sier: Lyst og mørkt, eller når han karakteriserer en forestilling som synsbilleder. Den absolutt blindfødtes forestillingsevne vil vi aldri kunne direkte sammenligne med vor egen; for om mange av vore viktigste begreper gjelder det at han enten ikke kjender deres innhold og betydning, eller at vi ikke kan vite hvad han legger i dem. Det er blindfødte som sier at de ser naar de drømmer; men hvad de mener med det, kan vi aldri få å vite. Så meget kan dog sies at det neppe er nogen vesensforskjell på den blindfødtes verden og den hvori et menneske lever, der som han vi her taler om, i de siste 15 av sitt livs 25 år har vært absolut utelukket fra lyset. Og fra ham fører det til vår verden den bro for forståelse som bygges av erfaring m. h. t. ordenes indhold.

Hans erindringer fra tiden før synet helt svant, er meget få. Efterat han i en uke hadde tenkt over dem, var følgende innholdet av hvad han hadde å fortelle om det: „Det er to perioder. Den ene går til jeg 4—5 år gammel efter en operasjon mistet synet på mitt beste øie. Den andre perioden går fra da og til jeg i 10-årsalderen blev helt blind. Jeg har aldrig vært annet enn meget svaksynt. Aldri har jeg kunnet kjenne mennesker på utseendet, har aldri sett trekkene i et ansikt. Fra den første periode husker jeg bare et enkelt synsinntrykk: En utsikt fra vinduet over vår gårdsplass. Og så vet jeg at jeg har sett hus og trær og hester og kjør, men det var visst senere, da jeg bare så tingene som farvede masser. I den andre perioden hadde jeg bare lysfølsomhet og farvesans. Min verden var broket. Jeg hadde en eske farveklosser som jeg lekte med, og av dem kunde jeg danne flagg og stjerner og slikt. Jeg hadde også et farveskrin som skaffet mig stor nydelse. Særlig hadde jeg fornøielse av å smøre papirstykker over med blått. Bakefter kunde jeg sitte og betrakte dem i lange tider. Like til det siste kunde jeg se himmelens blå farver, og det sterkeste synsinntrykk jeg overhodet minnes, er erindringen om en liten pike i rød kjole.“ — Hans mor husker hvordan han kunde beundre de grønne trekroner mot den blå himmel.

Vi vender nu tilbake til et forsøk av samme art som de første. Han og jeg går i utkanten av Fælledparken en sommerdag. „Der står et buskas,“ sier han. Vi er 1,5—2 m. fra det. — „Hvorfor tror du det er et buskas?“ — „Jo, når jeg fornemmer til høire, er det der, og likeså når jeg fornemmer til venstre. Det har altså en stor utstrekning i bredden. Når jeg sier det er et buskas og ikke f. eks. en mur, er det vel fordi det ikke er massivt. Jeg synes det er mørkt i den retning. Jeg ser en mørk massiv masse.“ — „Men når du nu“, sier jeg, „ser dette buskas, ser du det så grønt?“ — „Nei.“ — Han ser aldrig farver på ting. Her går vi i det klareste ubrutte solskinn, og skjønt den blå farve er fast sammenknyttet med hans barndomserindringer om et slikt vær, ser han likevel ikke himmelen blå. Her går vi i bløtt, deilig gress, og skjønt han det meste av sin barndom har lekt i det grønne, får han dog ikke fornemmelse av grønt ved å tre på plenene. — „Men“, sier han, „jeg må passe på når jeg skal beskrive disse fornemmelser. Jeg kan lett forestille mig gresset grønt; men den uvilkårlige fornemmelse er det aldri“.

Herav må det fremgå at han selv føler det umiddelbart, at de mørke skygger som advarer ham om at han nærmer sig ting, ikke opstår som minnelser fra den tiden han så. Gjorde de det, vilde de rimeligvis være farvede. Men likesom den seendes synsnerver gir synsinntrykk for enhver påvirkning — f. eks. for slag: „Vi ser stjerner“ — således kunde man tenke sig at den del av hjernen som danner formforestillinger, alltid danner dem av fornemmelserne lyst og mørkt, selv om to glassøine hindrer selve det virkelige lys fra å påvirke bevisstheten.

Angående farvene har vi ennu bare nådd det negative: At det ikke til inntrykk av ting knytter sig uvilkårlige farvefornemmelser. Og dog har den blinde sådanne. „Farver“, sier vår hjemmelsmann, „hører fast sammen med stemninger, lyd og klang. Mens jeg f. eks. aldri tenker på en plen som grønn, er d-duren for mig alltid blå“. På blindeinstituttet taler man om gule operaer, om brune og blå stemmer, og en blind musiker av mitt bekjentskap forklarte mig en gang at når han skulde lære et konsertprogram utenad, var det ikke notene han innprentet i sin hukommelse, men derimot de brokete farverekker som tonene kalte frem for ham. Husket han dem nøiaktig, kunde han også spille sine stykker som var han en seende musiker foran en notestol. — Som med fornemmelsene lyst og mørkt, således ser vi da også at farvefornemmelsene skyldes en hjernevirksomhet som ikke behøver å stanse fordi øiet svikter.

Når da nu den blinde er i stand til å danne sig forestillinger som vi trodde var avhengig av øiets evne: Rum, form, andres stilling, ja endog farve, så vilde det unektelig være av interesse om en blindfødt — for vi mener jo at måtte betrakte den blindfødte som hørende til samme kategori som den omtalte mann — om en blindfødt som med ett var blitt seende, kunde fortelle oss hvorvidt hans blindeforestillinger svarte til dem han dannet sig av tingene nu da han kunde se. Slike tilfelle er imidlertid så godt som ukjent. Det fortelles dog at en gang skal en blindfødt ved å løpe hode mot en lyktepel plutselig ha fåt syn. Noget inne i øiet var falt til rette og organismen var nu brukbar. Mannens skuffelse ved å være blit seende skal ha vært uhyre. Nu først var han hjelpeløs og famlende. Ingenting kunde han kjende igjen, og han turde neppe røre sig. Historien lyder sannsynlig. Vi kan selv opleve paralleller til den ved plutselig opvåknen. En morgen hadde jeg selv en oplevelse som i det væsentlige svarer til denne blindfødtes. Jeg lå hensunket i en morgensovns bedøvelsestilstand, da min stuekamerat, en ung gutt, kom stormende inn fra sitt styrtbad for å hente noget. Han var splitter naken og veltet i skyndingen en stol. Braket vekket mig, d. v. s.: Jeg slo øinene op, men var ennu bevisstløs. Synsinntrykkene vakte ingen forestillinger; jeg kunde ikke opfatte hvad jeg saa. Fornemmelsen kunde kanskje sammenlignes med den man vilde ha foran et kubistisk kassemaleri, når man kom til det med forventning om at det skulde forestille noget. Jeg følte øiet bokstavelig talt fylt til trengsel av inntrykk som ikke kunde komme videre, ikke kunde henføres til noget, og jeg blev grepet av angst: Jeg var likesom kommet til en ukjent, fiendtlig verden. Jeg fornemmet noget som var koldt rødt (det var min dyne), og noget som var varmt rødt (det var veggen), og derimellem noget som skinnet grønlig (det var lakenet, som selv farveløst antok komplementfarven til rødt), og midt i alt dette kjempet noget merkelig kjøtfarvet noget for å gjøre sig gjeldende. Alt var mystiske farveflater, like nære og like fjerne. Først demret det så for mig at det kjøtfarvede kanskje hadde med menneskehud å gjøre; men jeg så det ikke som en rygg som et par alen borte var bøiet vekk fra mig. En kraftig skygge langs rygraden og rundt skulderbladene delte figuren for mig, og jeg tumlet vakt med forestillinger om en bunt armer som blev holdt sammen som hjul-eker eller lignende. — Alt eksisterte for mig inne i mitt øieeple, som føltes som det skulde sprenges, til jeg plutselig i min vånde slo ut med den ene hånd. Håndbevegelsen bevirket en øieblikkelig og mirakuløs sceneforandring: Fra et ukjent uhyggelig land var jeg hensatt i min egen stue. Nu så jeg alt, d. v. s., jeg visste hvad jeg så. Ved håndens berøring med sengkanten og en stol falt øiets inntrykk sammen med hjernens fond av forestillinger om tid og rum. Og før det er tilfellet, er ingen „seende“.

Et sted i Dantes „Paradis“ er en slik plutselig opvåknen benyttet i en lignelse. Der står: „Likesom man våkner op ved det skarpe lys, idet glansen går igjennem øiets vev, og den vekkede — så bevisstløs er hans plutselige opvåknen — fatter redsel for det han ser, til dømmekraften kommer ham til hjelp, således“ o. s. v.

Den blindfødte som med ett blev seende, fattet ved sin plutselige opvåknen redsel for de inntrykk som fylte hans øie i smertelig trengsel, til dømmekraften kom ham til hjelp, d. v .s. til det kom forbindelse mellem hans hjernes forestillinger og de nye inntrykk i øiet. Dette kunde for mig hin morgen skje ved en enkelt håndbevegelse; men han har skritt for skritt måttet feste synsinntrykkene sammen med sine begreper om form og rum osv. Først når han har kontrollert sine synsbilleder ved å berøre gjenstandene, har han kunnet erkjenne tingene igjen og sette dem på plass alene ved synets hjelp. — En tilsvarende utvikling har vi alle gjennemgåt som småbarn.

Vi har nu skrittvis fått forbindelse mellem den blindes verden og vår egen, og vi skulde da bedre kunne sette oss inn i at man uten synet kan ferdes, kan gjøre et menneskes arbeide og være menneske som andre.

(Efter „Frem“).

Juletrefesten i Bergen.

Den vanlige juletrefest for byens og omegnens blinde og blindevenner blev holdt i forsamlingssalen i Blindes Hus torsdag 7. januar. Ca. 150 mennesker deltok. Forbundets næstformann, hr. Flydal, ønsket velkommen. Derefter talte biskop Hognestad vakkert i tilknytning til juleevangeliet. Senere på kvelden var det oplesning av skuespillerinnen frk. Doris Johannessen, sang av Bondeungdomslagets kor, frk. Steen og hr. Ohnstad og musikk av hr. Mathiesen, hr. Totland og frk. Hatlem. Ved velvillig imøtekommenhet fra Vestlandske Elektrisk A.S. fik festdeltagerne også anledning til å høre radiomusikk pr. høittaler. Innimellem den øvrige underholdning var det gang og sang rundt juletreet. Bevertningen var rikelig og stemningen den aller beste. Frk. Kruuse Meyer og fru Nygårds kvinneforening som forestod festen, har all ære av det vellykkede arrangement. Den hyggelige tilstelning sluttet med andakt ved forbundets formann, hr. Lillesund.

Offisielt for Vestlandske Blindeforbund.

Styremøte 6. januar 1926.
Til stede: Lillesund, Flydal, Meyer, Pedersen, Henanger og Lied Bakke samt varamennene Ohnstad, frk. Sirevåg, Rydland og Lillestøl. — Det var av hjelpefondets midler 1200 kr. disponible. Av disse besluttedes 500 overført til fordel for sykeforsikringen. Resten blev fordelt på 10 ansøkere. — Av marinemaler Larsens legat var det ca. 230 kr., som fordeltes på 5 ansøkere. — Av frk. Marie Valeurs legat var det ca. 240 kr., som fordeltes på 5 ansøkere. — De disponible renter av skibsreder Thorsens legat besluttedes anvendt i likhet med tidligere år. — Det blev bevilget 4 bidrag på tilsammen 475 kr. — Et honorar på 100 kr. blev bevilget en av forbundets blinde håndverkere. — Av de budgetterte 5000 kr. til bidrag for blinde bevilgedes 1200 til feriebidrag. — Referertes skrivelse fra førsteborgermesteren i Bergen om at Bergens formannskap hadde bevilget 1000 kr. til trikkemerker for byens blinde. — Videre referertes skrivelse fra N. Bf.s formann angående foged Johansens fond. Saken besluttedes utsat til årsmøtet. — Spørsmålet om en eventuell utstilling av blindes arbeider blev også utsatt til kommende årsmøte. — Lovrevisjonskomitéens forslag til nye lover for V. B. fant styret ikke å kunne slutte sig til, men holder på bibehold av de gamle lover med en del endringer i enkelte paragrafer. — Ifølge enst. beslutning på siste årsmøte blev efter forslag fra hr. O. Lied Bakke besluttet å nedsette en komité på tre medlemmer til å utarbeide regler for husstyret. Til komité blev valgt hr. M. Rydland og hr. R. Chr. Lillestøl, og det besluttedes å henstille til husstyret å opnevne ett av sine medlemmer som tredjemann i nevnte komité. — Tiden for kommende årsmøte blev enst. satt til ultimo juni. Forretningsutvalget fikk i opdrag å treffe de nødvendige arrangements i likhet med foregående år.

Sekretariatet
K. Flydal.

Kirkeofringen 1925.

Nordenfjeldske Blindeforbund: Holm (Veøy) kr. 95.30. Leksvik 32,50. Sulitjelma 44,98. Lademoen, Trondhjem 38,77. Vadsø 26,90. Tilsammen kr. 238,45.

Vestlandske Blindeforbund: Suldal og Nesflaten kr. 107,50. Sund 5,00. Vik i Sogn 5,00. Fister 133,14. Sand 90,46. St. Jørgen, Bergen 133,00. Flåm 147,50. Sogndal 63,57. Strandvik (Fusa) 58,40. Johannes, Bergen 70,00. Fusa 20,00. Hålandsdal 17,00. Tilsammen kr. 850,57.

Østlandske Blindeforbund: Ø. Aker kr. 50,00. Hedrum 71,72. Skafså 20,00. Løten, Oppegård Kapell 94,00. Opstad, Sør-Odal 44,10. Nesodden 52,86. Fredriksvern 15,00. Eidsvoll

20,00. Tjølling 35,00. Ø. Aker 50,00. Våle og Udrumsdal 83,00 Nannestad 15,00. Rygge 57,40. Hedrum 100,00. Holmestrand 55,60. Jondalen 77,05. Tilsammen kr. 840,73.

Renter kr. 16,01. Tilsammen i alt kr. 1945,76.

Blindes Juleglæde i Vestl. Blindeforbund.

Innsamlingen til Blindes Juleglede gav dessverre denne gang ikke så godt et resultat som i tidligere år. Utdelingskomitéen hadde av den grunn et meget vanskelig arbeide, da de midler man hadde til rådighet, ikke rakk så langt som ønskelig. Den totale innsamling utgjorde tilsammen kr. 934,30. Det utdeltes i alt kr. 974,00, fordelt på 103 blinde.

Utdelingskomiteen.

Skolebest. Sydnes' og hustrus testamente.

Avdøde skolebestyrer Peder Mikael Sydnes og tidligere avdøde hustru har ved testamente bestemt at av deres efterlatte midler skal oprettes to legater, hvert på henved 11 000 kr. Legatene er oprettet til minne om deres i 1912 avdøde sønn. Det ene legat skal bære navnet „Stud. Filol. Yngvar Sydnes' Legat for Blinde". Det skal forvaltes av „Foreningen for Blinde", hvis styre av rentene utdeler porsjoner av størrelse fra 100 til 150 kr. hvert år på Yngvar Sydnes' dødsdag den 9. november. — Det annet legat skal bære navnet „Stud. Filol. Yngvar Sydnes' Legat for en filologisk Student ved Oslo Universitet". Legatets renter skal anvendes til fordel for en trengende, hederlig filologisk student ved universitetet.

Reisesekretærvirksomheten paa Østlandet.

Efter inntrengende henstilling fra Ø. B.s styre søkte forbundets formann, hr. lærer Erik Harildstad, om og fikk permisjon fra sin lærergjerning i inneværende skoleår for helt å kunne ofre sig for forbundsarbeidet. Dette var så meget mer ønskelig som forbundets reisesekretær, frk. Gunlaug Karterud, av private grunner gjerne vilde ha permisjon nogen måneder.

Ved siden av en hel del annet forbundsarbeide holdt hr. Harildstad utover høsten og vinteren en rekke blindesaksforedrag på forskjellige kanter av Østlandet. Særlig var turnéen i Østfold meget vellykket og gav et pent overskudd. I siste halvdel av januar virket formannen i Vest-Telemark, hvor foredrag blev holdt på følgende steder: 13. januar Bø frilynde U. L. 14. Øvre Bø. 15. Lunde. 16. Flåbygd. 18. Fjone, Nissedal. 19. Nissedal. 20. Vrådal. 21. Kviteseid Avhaldslag.

23. Veum. 24. Breidablikk i Fyrisdal. 25. Dalen U. L. 26. Brunkeberg. 27. Seljord. 28. Flatdal. 29. Hjartdal. 30. Saudland. 31. Bondeungdomslaget, Notodden.

Rektor Gustav Aastrand død.

Fhv. rektor ved Tomteboda blindeinstitutt, Stockholm, hr. Gustav Åstrand, avgikk ved døden 11. januar efter nogen måneders sykelighet, vel 68 år gammel. I anledning av hans fratreden som instituttets leder gav vi i „Blindesaken“ nr. 12 1923 en utførlig biografi av rektoren, og vi henviser til den. Avdøde var ikke bare en fremragende skolemann, våken og interessert for alt nytt, men han hadde også en egen evne til å sette sig inn i de blindes kår, til å forstå både deres vanskeligheter og deres muligheter. Som mangeårig medlem av flere blindeorganisasjoners styrer kom han da også mer direkte i berøring med de voksne blinde enn kanskje nogen annen blindeskoleleder i Norden. Med rektor Åstrand er en av Skandinaviens dyktigste blindepegagoger og en av de svenske blindes varmeste seende venner og beste talsmenn gått bort.

Opmerksomheten henledes paa

lærer Harildstads fortrinlige skrift „Litt om blinde barn og deres behandling i hjemmet“, offentliggjort i dette og forrige nummer av „B. S.“. Forfatteren som selv er blind, støtter sin opfatning og gir sine mange gode råd og vink på grunnlag av en 15-årig erfaring som blindelærer og på et intimt kjennskap til de blinde barns vanskeligheter og muligheter. At et synsberøvet barn får den riktige behandling er ikke alene av vital betydning for utbyttet av dets skolegang, men for hele dets fremtid. Våre lesere må derfor gjøre sitt til at hr. Harildstads ypperlige veiledning kan komme inn i alle hjem hvor det er blinde barn. Skriftet vil om kort tid bli utgitt i særtrykk og fåes gratis fra Norges Blindeforbunds sekretariat, Bergen.

25-aarsjubileum.

En av våre mest kjente blinde organister, hr. Oskar Skaug, Trondhjem, kunde ved årsskiftet feire 25-årsjubileum som organist. I den anledning gav han en meget vellykket konsert i Frue kirke. — For ca. 15 år siden oprettet hr. Skaug Trondhjems Musikskole, og han har ved sin dyktighet og energi drevet denne frem til å bli en meget søkt og ansett institusjon. I det hele er det vel ikke mange som i løpet av de siste 25 årene har gjort en større innsats i Trondhjems og det nordenfjeldske Norges musikkliv enn hr. Skaug. — Tross sin sterkt optagne tid har hr. Skaug fått anledning til også å ta virksom del i det praktiske blindesaksarbeide og har i en årrekke vært styremedlem så vel i Nordenfjeldske Blindeforbund som i Norges Blindeforbund. De 4 første årene (1909—13) var han landsorganisasjonens formann.

Nordenfjeldske Blindeskole 40 år.

To 40-årsjubileer ved skolen.

1. februar mottok vi melding om at Nordenfjeldske Blindeskole, Trondhjem, 1. januar iår kunde feire sitt 40-årsjubileum. Dette blev høitideligholdt ved en festlig tilstelning på skolen. Ianledning av jubileet har bestyrer Wisth sendt oss en meget interessant oversikt over skolens utvikling i de forløpne 40 år. Denne oversikt vil komme i næste nummer.

Samtidig med skolen kunde også to av lærerpersonalet feire 40-årsjubileum, nemlig bestyrer O. E. Wisth og lærerinne frk. Ingeborg Brun, idet begge har vært knyttet til skolen like fra begynnelsen av. Skjønt vi kommer postfestum p. g. a. at vi tidligere ingen meddelelse har fått hverken om skolejubileet eller lærerjubileene, vil vi likevel bringe så vel bestyrer Wisth som frk. Brun vår varme lykkønskning og si dem hjertelig takk for deres store innsats i norsk blindeundervisning gjennem de 40 årene. — Ved siden av sin lærergjerning har begge også tatt adskillig del i det praktiske blindesaksarbeide nordenfjells.

Owesens legat for blinde.

Ifølge bestemmelse i statuttene for Owesens legat for blinde skal de av Owesen testamenterte midler bare komme det nordenfjeldske Norges blinde til gode. Legatstyret forstår dette således at bare blinde i Nidaros og Hålogaland bispedømmer skal nyte godt av legatet. Bare blinde hjemmehørende i de nevnte bispedømmer vil derfor for fremtiden kunne søke bidrag av Owesens legat for blinde.

O. E. Wisth.

Til abonnentene.

Bladkontingenten, kr. 2,00, bedes innsendt ukrevet under adresse: „Blindesaken“, Bergen.

Eftertrykk av „Blindesaken“ med angivelse av kilde ønskes.

Handelstrykkeriet A.S. — Bergen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER

UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 3. **Mars 1926** **15. årg.**

En kort oversikt over Den Nordenfjelske Blindeskoles historie i anledning av dens 40-aarsjubileum 1. januar 1926.

(Ved bestyrer O. E. Wisth).

Mens der allerede i oldtiden eksisterte skoler for seende, er *skoler for blinde* av en forholdsvis ny dato. Det er ikke stort mer enn ca. 140 år siden de første skoler for blinde blev oprettet.

Spredte forsøk på å undervise enkelte blinde, særlig i intellektuelle fag, var visstnok gjort av og til; men herfra og til oprettelse av virkelige skoler for blinde var et langt skritt. I hele oldtiden og ut gjennem middelalderen var de blinde overlatt til sin sørgelige skjebne. Det å være blind var i langt høiere grad enn nu den største ulykke som kunde ramme et menneske. Den almindelige opfatning var at det av den blinde intet kunde forlanges. Han var henvist til en rent vegeterende tilværelse uten plikter og uten andre rettigheter enn å tigge det nødvendige til ophold av sitt elendige og lite menneskeverdige liv.

Den første virkelige skole for blinde oprettedes i Paris i 1784 av den i blindeverdenen kjente blindevenn Valentin Haüy. Efter opdrag av de respektive regjeringer fikk han også oprettet skoler for blinde i Berlin 1806 og i Petrograd 1807. I Sverige oprettedes den første skole for blinde (sammen med døve) i 1809, og Danmark fikk sin blindeskole i 1811. Senere er oprettet en rekke skoler for blinde i alle civiliserte land.

Her i vårt land gikk det ennu et halvt århundre før det blev oprettet nogen skole for blinde. Først i 1861 kunde *Foreningen for Blinde* gå i gang med en liten skole for blinde i Oslo. Denne forening som hadde medlemmer rundt i hele landet, blev stiftet i 1858 av den bekjente norske blindevenn foged Johansen, som på sine reiser i utlandet hadde fått interesse for de blindes undervisning og besluttet å gjøre hvad han kunde for å få oprettet en skole for vårt lands blinde.

Gjennem forskjellige utviklingstrin blev denne skole til *Christiania Blindeinstitut* i blindeskolens nuværende bygninger i Oslo. I en rekke av år blev instituttet drevet for foreningens midler (med statstilskudd) og utøvet et velsignelsesrikt virke for og blandt vårt lands blinde. Det var likevel bare et fåtall av blinde som var så heldige å komme inn på skolen. Det var ingen skoleplikt for de blinde. De fleste blinde er fattige. På skolen måtte det betales for opholdet. Det berodde derfor på et tilfelle om en offentlig institusjon eller varmhjertede mennesker i den blindes nærhet tok sig av saken og fant veien, så den blinde kunde få komme inn på skolen.

Efter hvert som det til by og bygd vendte hjem blinde som hadde været på „instituttet“, og kunde vise hvad de hadde lært og nu kunde utrette, øktes interessen for de blindes undervisning, og fordommene måtte litt efter litt vike. Det pionérarbeide som de fra Christiania Blindeinstitut utskrevne elever således utførte, samt den humanere opfatning som mer og mer preget samfundet, resulterte i at kravet om at alle blinde burde få undervisning, reiste sig. I erkjennelse av dette kravs berettigelse vedtok Stortinget den 8. juni 1881 „Lov om Abnorme Børns Undervisning“, hvorved det blandt annet innførtes *skoleplikt* for alle blinde i alderen 9—21 aar.

Da det antall elever Christiania Blindeinstitut kunde motta, var begrenset, og elevantallet når loven blev satt i kraft, vilde stige betydelig, måtte staten se sig om efter skoleplass. Da Foreningen for Blinde på henvendelse ikke vilde foreta de nødvendige utvidelser for å kunne fylle de nye krav om plass, måtte der finnes en annen utvei. Tanken om å oprette en skole for blinde i Trondhjem kom da op. Hertil bidrog også det av *godseier Thonning Owesen* ved testamente av 1879 oprettede legat for blinde fra det nordenfjelske Norge. Efter underhandlinger med daværende klasselærer ved Trondhjems Katedralskole, cand. filos. Gabriel Stabell, om å oprette en skole for blinde i Trondhjem, fremsatte Kirkedepartementet forslag herom, og *Stortinget vedtok 22. mai 1885* følgende beslutning: „Til en skole for blinde i eller ved Trondhjem bevilges overensstemmende med den kgl. proposition for budgetterminen 1885—86 9900 kr., deri 600 kr. ekstraordinært til undervisningsmidler“.

Det var Stortingets forutsetning at denne skole efter hvert skulde bli landets eneste skole for blinde, mens Christiania Blindeinstitut for fremtiden ikke skulde opta nye skolepliktige elever og således litt om senn avvikle sin virksomhet som skole for blinde.

Den Nordenfjeldske Blindeskoles fremtidige bestyrer, Gabriel Stabell, innkjøpte så eiendommen Vestre Gløshaugen ved Trondhjem til skole og internat. Efterat den vordende skoles bestyrer, hr. Stabell, og de antagne lærere og lærerinner høsten 1885 med offentlig stipendium hadde besøkt skoler for blinde i Danmark, Sverige og Tyskland for å studere blindeundervisning, og de nødvendige forberedelser for øvrig var gjort, kunde *Den Nordenfjelske Blindeskole* begynne sin virksomhet den 1. januar 1886.

De ved skolens oprettelse ansatte lærerkrefter var foruten, som før nevnt, skolens bestyrer, hr. Stabell, lærerinne frk. Tine Moe, tidligere lærer ved Betalingsskolen i Trondhjem O. E. Wisth og frk. Ingeborg Brun. Av disse er Tine Moe død i 1904. G. Stabell sluttet som bestyrer i 1893 og bor i Stjørdal, mens to, Ingeborg Brun og O. E. Wisth, fremdeles virker ved skolen og kan således feire sitt 40-årsjubileum som lærere for blinde samtidig med skolens jubileum.

Den *første elev* innfant sig den 6. januar, Andreas Berget fra Skaugdalen i Rissa. Dagen efter kom den andre eleven, *Thor Sjurseikje* fra Skjold. De nærmeste dager kom så følgende elever: 3) Andreas Malmerengen, Eidskogen; 4) Hans Paulsen Glasvær, Sund; 5) Ida Holstvolden, Trondhjem; 6) Hanna Holthe, Trondhjem; 7) Severine Leinhart, Trondhjem; 8) Erik Helle, Bruvik; 9) Julius Andreassen, Skedsmo; 10) Olea Skarsten, Dverberg. Det er mulig det ennu var en elev til det første halvaar; men da optegnelsene er mangelfulle, er jeg ikke helt sikker på det. — Av disse 10 første elever er så vidt jeg vet, 7 døde, mens følgende 3 lever: 1) Andreas Berget; 2) Thor Sjurseikje; 3) Olea Skarsten.

Efter sommerferien 1886 øktes elevtallet til 28. Dette nødvendiggjorde at det måtte ansettes flere lærerkrefter. Ved skoleårets begynnelse sommeren 1886 ansattes så P. M. Sydnes, som tidligere hadde vært lærer ved Christiania Blindeinstitut og nu i flere år ved Lindern Åndssvakeskole i Oslo. Enn videre ansattes som lærerinne frk. Oline Brun.

Skolen var altså nu i full gang og loven om obligatorisk undervisning av alle blinde i landet satt i kraft. Det var med tro og energi, ja begeistring at de som arbeidet ved skolen, tok fatt, og målet var å bringe mest mulig lykke og glede for vårt lands blinde, som hittil hadde vært samfundets stebarn. Det oprant nu en ny tid for Norges blinde, og de ut gjennem årene opnådde resultater av skolens virke må kunne betegnes som tilfredsstillende.

Skolens forbliven på Gløshaugen, hvor det foruten de bygninger som var der før, og som bruktes til skolelokaler, var opført en større internatbygning, blev dog ikke av lang varighet. Allerede sommeren 1893 blev den av forskjellige grunner flyttet til Klæbu og installert i de efter lærerskolens flytning til Levanger i 1892 ledige bygninger.

Mens skolen med internat hittil var drevet for bestyrerens regning med tilskudd for skolens vedkommende av staten, gikk den nu ved flytningen til Klæbu over til å bli hel statsanstalt. Lærer ved skolen, P. M. Sydnes, blev ansatt som bestyrer, mens det øvrige lærerpersonale fortsatte i sine stillinger.

Det var forutsetningen at skolens forbliven i Klæbu, som lå avsides og med tungvint adkomst, bare skulde være midlertidig, og at den om et par år igjen skulde flyttes tilbake til Trondhjem eller nærmeste omegn. Denne midlertidighet kom dog til å vare i 19 aar. At den ikke blev ennu lenger, skyldes nok for en vesentlig del den store testamentariske gave fra godseier Thonning Owesen. Ved avslutningen av hans dødsbo i 1901 viste det sig at det beløp han hadde testamentert til et grunnfond til oprettelse av et blindeinstitutt i eller ved Trondhjem for det nordenfjelske Norges blinde, utgjorde ikke mindre enn 335 000 kr. For disse midler innkjøptes i 1905 gården Dalen i Strinda, og efterat de nødvendige forberedelser var gjort og tegninger tilveiebragt, opførtes så i 1910—12 den nuværende hovedbygning og bestyrerbolig, mens de eldre våningshus på eiendommen sattes i stand og innrettedes for sitt bruk.

Høsten 1912 kunde så Den Nordenfjelske Blindeskole flytte fra Klæbu og inn i de prektige lokaler på Dalen. Undervisningen begynte den 29. oktober.

De 40 år skolen har eksistert, har den således ført en nokså omflakkende tilværelse. Først var den på Gløshaugen over 7 aar, fra 1. jan. 1886 til 30. juni 1893. Så i Klæbu i 19 år til sommeren 1912, og nu på Dalen over 13 år. Fra en beskjeden begynnelse for 40 år siden med bare 10 elever det første halvår har den utviklet sig til idag å være den eneste skole for blinde barn i Norge. I de svunne år har skolen vært søkt av ikke mindre enn 575 elever, når de nuværende elever regnes med. Av disse var 282 elever mens skolen var paa Gløshaugen og i Klæbu, og 293 siden den kom til Dalen.

De fleste av de fra skolen utskrevne elever lever visstnok under beskjedne kår og i tilbaketrukne forhold. Skolen har dog ved at gi dem kunnskaper og oplære dem i håndverk og enkelte i musikk satt dem i stand til ved eget arbeide å kunne skaffe sig en menneskelig tilværelse. Enkelte av elevene har paa grunnlag av den utdannelse som skolen har gitt dem, ved fortsatt energisk arbeide og på grunn av særlig begavelse formaadd å tilkjempe sig en fremskutt plass i samfundet. Således skal jeg blandt flere nevne musikeren Einar Melling og bestyrer av Trondhjems Musikkskole og organist ved Frue kirke, Trondhjem, Oskar Skaug.

De senere tider har som kjent vært preget av en rask utvikling med omdannelser nær sagt på alle områder. I de 40 år Den Nordenfjelske Blindeskole har bestått, er det også på blindeundervisningens område gjort betydelige fremskritt, likesom ordningen er undergått en del forandringer. Jeg skal som eksempel nevne en eneste ting som har hatt gjennemgripende innflytelse på de blindes undervisning. Da skolen begynte sin virksomhet, var man henvist til å bruke ophøide latinske bokstaver i bøker for blinde. Senere innførtes den av franskmannen Louis Braille opfunne såkalte punktskrift, som de blinde kan både læse og skrive, og som nu utelukkende benyttes ved alle blindeskoler.

De bøker, hvoriblandt lesebøker, vi fra først av var nødt til å hjelpe oss med, var trykt i Danmark med ophøid latinsk skrift og selvfølgelig på „god dansk“. Derved blev de ikke nettop noget bekvemt hjelpemiddel ved undervisningen av norske barn. Da så Nordahl Rolfsens Lesebok for Folkeskolen kom ut, blev denne av lærerpersonalet ved skolen overført til punktskrift. Nu har vi i Bergen et trykkeri for punktskrift som forsyner skolen med de nødvendige bøker.

Med hensyn til skolens ordning så var fra først av barneskolen 6-årig med 6 opadstigende klasser og avsluttedes med konfirmasjon. Om formiddagen undervistes i almindelige boklige fag, om eftermiddagen i håndarbeide. Elevene fortsatte ved skolen to år efter konfirmasjonen. I disse to årene hadde de, foruten nogen få ukentlige timer videregående undervisning i enkelte boklige fag, bare undervisning i et håndverk eller musikk eller begge deler. Denne undervisning skulde da i første rekke danne erhversgrundlag for deres fremtid.

Denne ordning bestod til 1912. Ved skolens flytning til Dalen kunde den vedtagne nye ordning gjennemføres. Skolen blev nu delt i en barneskole og en arbeidsskole. Til erstatning for den i vore naboland eksisterende forskole for små barn øktes for barneskolens vedkommende skoleårenes tall fra 6 til 7, idet samtidig aldersgrensen for optagelsen blev senket fra 9- til 8-årsalderen.

Arbeidsskolen, som hittil altså hadde vært en 2-årig fortsettelse av barneskolen, blev nu ordnet som en selvstendig skole med 4-årig kursus. Arbeidsskolen for blinde kvinner fortsatte som før i Eugeniegate 23, Oslo. Arbeidsskolen for menn blev henlagt til Dalen, hvor det også var almindelig barneskole for barn fra Vestlandet og det nordenfjelske Norge. Barneskolen på Dalen har siden 1912 hatt 109 elever; de nuværende medregnet er det 177 elever.

Arbeidsskolen for blinde menn har den tid den var på Dalen (1912—25), hatt 193 elever, hvorav de fleste er oplært i håndverk: Skomakeri, snekkeri, madrass- og møbelstopping, børstebinding og kurvmakeri. Ikke så få har fått utdannelse i musikk: Orgel-, piano- og fiolinspill, samt en del i pianostemning.

Ifølge en ved nyttår 1922 foretatt undersøkelse av de økonomiske kår hvorunder de fra blindeskolen i 10-året 1910—20 utskrevne elever lever, fremkom følgende resultat: Ca. 58 pct. av de elever som det er innkommet underretning om

(109), forsørger sig selv helt; ca. 15 pct. bidrar vesentlig til sitt underhold; ca. 16 pct. bidrar noget til sitt underhold; ca. 12 pct. forsørges av andre.

I 1925 undergikk skolen igjen en ny omordning. Ved stortingets beslutning av 5. juni 1925 blev det nemlig bestemt: „At blindeskolen på Dalen blir eneste offentlige skole for blinde barn, mens den nuværende arbeidsskole for blinde menn på Dalen flyttes til Oslo Blindeinstitutt“.

Denne ordning er trådt i kraft fra inneværende skoleårs begynnelse. Mens det tidligere var to selvstendige skoler her, barneskole og arbeidsskole, er det altså nu bare skole for blinde barn, fra alle kanter av landet. Dermed er forutsetningen for skolens oprettelse virkeliggjort, om det enn måtte gå næsten 40 år før så skjedde.

Det er for tiden 90 elever på skolen. Av disse er 35 fra Sør- og Østlandet, 16 fra Vestlandet og 39 fra Trøndelag og Nord-Norge.

Ved Den Nordenfjelske Blindeskole har i de forløpne 40 år følgende menn og kvinner virket:

1) Lærere og lærerinner i huslige fag, musikk m. v.: P. M. Sydnes fra 1886. J. U. Wolff fra 1893. Th. Nergård fra 1901. H. Karterud fra 1917. H. Holder, H. Olsen, J. Lian, H. Dalåsen fra 1924. O. E. Wisth fra 1. 1. 1886. Frk. Tine Moe fra 1. 1. 1886. Frk. Ingeborg Brun fra 1. 1. 1886. Frk. Oline Brun fra 1886. Margrethe Grønning. — Av disse virker fremdeles ved skolen Th. Nergård, H. Karterud, H. Dalåsen, frk. Ingeborg Brun og O. E. Wisth. Ved sammenslåingen av de to barneskoler overflyttedes dessuten fra Oslo Blindeskole frk. Nielsen, fru Vik-Berg og E. Harildstad. De to siste har dette skoleår permisjon.

2) Som lærere i sløid og håndverk har følgende vært ansatt: P. Berg, Lie, Nakstad, E. Guldvog, M. Nygård, B. Hansen, U. J. Johansen, S. Rolen, Th. Nergård, J. Nygård, H. Vågan.

3. Lærerinner i kvinnelig håndgjerning: Frk. Margrethe Koen, fru Karen Ulstad, frk. Anna Nicolaysen, frk. Hanna Liebleín, frk. Wilhelmine Thinn, frk. Inga Bergseth.

4) *Husbestyrerinner:* Frk. Oline Brun, frk. Marit Eide, frk. Nevemann, Th. Tønnesen (økonom). A. Schelderup (økonom). Fru Petersen, frk. Bine Oksholm.

I løpet av de 40 år har følgende vært skolens bestyrere: Cand. filos. Gabriel Stabell 1. 1. 1886—30. 6. 1893. P. M. Sydnes 1. 7. 1893—30. 6. 1917. O. E. Wisth fra 1. 7. 1917.

40 år er jo ikke noget langt spann av tid, og det kan kanskje synes noget fordringsfullt allerede å feire skolens oprettelse. Er man imidlertid opmerksom på den gjennemgripende forandring til bedring av våre blinde medmenneskers kår som er foregått siden Den Nordenfjelske Blindeskoles oprettelse, vil man finne det naturlig at de blinde og deres venner

samles til en liten minnefest i anledning av de svundne år. Ved Den Nordenfjelske Blindeskoles oprettelse inntrådte nemlig blindeundervisningen i vårt land i en helt ny fase ved at der innførtes *skoleplikt* og dermed *skolerett* for alle blinde barn. Så vidt jeg vet, gikk Norge i spissen i så måte.

Resultatet av den gjennem disse 40 årene drevne undervisning og oplæring av blinde — barn og voksne — må kunne betegnes som meget tilfredsstillende. Den gang satt de fleste av vårt lands blinde ensomme, forglemte og ørkesløse hver i sin krok rundt om i landet, syslende med sine egne fattige tanker, en byrde både for sig selv og andre. Nu er de gjennem skolen utrustet med kunnskaper minst i så stort mål som de seende kan få i den almindelige folkeskole. De har dessuten fått en håndverksmessig eller musikalsk utdannelse som setter dem i stand til å opta kampen for tilværelsen i konkurranse med de seende. En flerhet av de blinde har da også formådd å opnå økonomisk uavhengighet. Blindeskolen har, tross den har hatt gammel fordom å kjempe med, formådd hos de blinde å reise deres tro på sig selv og derved deres energi. Blindeskolen har kunnet tilbakegi våre blinde medmennesker til samfundet som nyttige og interesserte borgere.

Når slike resultater kan noteres, så skyldes dette i første rekke *de menn*, som tok initiativet til å få oprettet den første skole for blinde i vårt land — spesielt foged Johansen —, dernest *Stortinget* som til enhver tid har vist sin sympati og forståelse ved å yde de nødvendige penger til skolens fremme, og sist, men kanskje ikke minst *de menn og kvinner,* som har gjort de blindes undervisning og opdragelse til sin livsgjerning, samt *alle* i bygd og by som på en eller annen måte har tatt sig av og hjulpet de blinde. Til alle disse vil jeg på skolens og de blindes vegne rette en varm takk for hvad hver især i disse 40 årene, hver på sitt område, har utrettet for å løfte våre blinde medmennesker op på det åndelige og sociale nivå de idag står.

Om det enn tok tid før vårt samfund begynte å ta sig av sine blinde medlemmer, så mener jeg at det arbeide som allerede er gjort for å høine deres kår, avtvinger respekt. Meget står dog ennu igjen. Jeg vil uttale det håp at den nye ordning av skolene og blindeundervisningen som fra dette skoleår er satt i verk, må vise sig å danne et godt grunnlag for fortsatt fremgang og utvikling i retning av å gjøre våre blindes liv ennu lysere og rikere, samt at flest mulig av dem må kunne opnå økonomisk uavhengighet.

O. E. Wisth.

Jubileumsfesten paa Dalen.

Som nevnt i forrige nummer kunde Den Nordenfjelske Blindeskole på Dalen 1. januar iår feire sitt 40-årsjubileum. Den omtalte festlige tilstelning fant sted 11. januar og begynte med at bestyrer Wisth gav den oversikt over skolens tilblivelse og utvikling som vi ovenfor har gjengitt. Efter bestyrerens tale mintes bankchef Bryn legatstifteren godseier Thonning Owesen og rettet en takk til bestyrer og lærerpersonale. Lærer Nergård talte vakkert og varmt for blindesaken, og organist Skaug, som er en av skolens eldste elever, fortalte en del skoleminner og takket lærerne for deres hjertelag og forståelse. Lærer Karterud talte for 40-årsjubilantene, bestyrer O. E. Wisth og lærerinne frk. Ingeborg Brun. — Det var kommet en rekke lykønskningstelegrammer i anledning av jubileet, og det var sang av et elevkor fra skolen og av frk. Pedersen, akkompagnert av Erling Wisth. Blandt de innbudne såes også biskop Gleditsch, stadsfysikus Ouren, byggmester Esp og provst Castberg.

De to 40-aarsjubilanter.

Nogen biografiske oplysninger.

Bestyrer O. E. Wisth er født 8. 4. 1860 og blev uteksaminert fra Klæbu Seminar 1879. Efter to og et halvt års konstitusjon på et par steder blev han ansatt som lærer ved Betalingsskolen for Piker i Trondhjem 1882 og ansattes 1. januar 1886 ved den nyoprettede Nordenfjelske Blindeskole, hvor han virket som lærer til 1. juli 1917, da han blev utnevnt til skolens bestyrer. — Bestyrer Wisth har to gange hatt offentlig stipendium for i andre land å studere undervisning av blinde, siste gang 1916. — Hr. Wisth var de år skolen lå i Klæbu, betrodd flere kommunale tillitshverv: Formann i skolestyret, fattigstyret og ligningskommisjonen samt valgmann.

Frk. Ingeborg Marie Brun er født 24. 2. 1863. Hun gjennemgikk som barn Den Borgerlige Realskole i Trondhjem og tok den høiere lærerinneprøve 1884. Frk. Brun begynte sin virksomhet ved Den Nordenfjelske Blindeskole 1. januar 1886, hvor hun senere har vært. Hun har en gang hatt offentlig stipendium til utdannelsesreise.

Begge jubilanter er levende interessert for sin gjerning, og mange er de som er dem takknemlig for deres grundige og samvittighetsfulle undervisning.

Bestyrer Wisth om blindeundervisningens utvikling og resultater.

Bestyrer Wisth har sendt oss følgende uttalelse om sin 40-årige erfaring som blindelærer:

Av de 47 år jeg har vært lærer, har jeg de siste 40 virket ved Den Nordenfjelske Blindeskole. I denne periode er det gjort meget store fremskritt m. h. t. bedring av de blindes kår. Til å begynne med hadde elevene når de forlot skolen, å kjempe med den inngrodde tro at de blinde intet kan lære, intet kan utrette og således ikke kan tenkes å kunne forsørge sig selv. Ved iherdig arbeide så vel fra skolens side som av de blinde selv er man nu kommet til en annen opfatning. En stor procent av de fra skolen utskrevne elever kan ikke bare bidra vesentlig til sitt underhold, men helt forsørge sig selv.

Arbeidet ved skolen er interessant og takknemlig. Det er interessant å følge med i elevenes utvikling fra de som små hjelpeløse, forsømte og mer eller mindre forkjælte vesener kommer inn på skolen og til de som målbevisste ungdommer, utdannet enten i et håndverk eller i musikk, forlater skolen for med mer eller mindre hell å opta kampen for tilværelsen. Fra mange av dem innløper senere brev med underretning om kampens utfall. Mange uttaler sin takknemlighet for hvad man hadde anledning til å gjøre for dem, mens de var paa skolen.

Store fremskritt er gjort i de forløpne 40 år. Jeg vil uttale håpet om at den nye ordning av blindeskolen med helt skille mellem barne- og arbeidsskolen, som nu er gjennemført, må vise sig å være et godt grunnlag for fortsatt videre fremskritt og utvikling av blindeundervisningen i vårt land.

O. E. Wisth.

Å være blind.

(Dette vakre diktet blev offentliggjort i „Tidens Tegn“ i anledning av Ø. B.s Oslobasar 9.—13. november 1925. Red.).

Å være blind det er ei å gruble
over det som er for bestandig tapt.
Å være blind det er ei å snuble
over hver en hindring av skjebnen skapt.

Å være blind er å lokke skinnet
av Gud faders sol gjennem savnets gys,
og mørkets kvelende krefter binde
i kraft av skaperens bud: Bli lys!

For lys kan tendes i tyngste natten
og gleden gløde i hver en barm:
Å være blind er å bryte skatten
av flinthård fjellgrund med stålsat arm.

Å være blind var saa titt å lide
og kjenne evner og krefter dø.
Å være blind blev saa titt i kvide
å finne dødsdømt hvert lykkens frø.

Vil du som jubler med øine klare
mot solens glitter og farvers prakt,
vil du gi lys? Å, en stråle bare,
inn der hvor alt blev i skygger lagt?

Vil der du løse de stengte evner
og plante blomster i savnets muld?
Så blind å være blir det jeg nevner:
Av natt å skape sig dagens gull!

Erik Harildstad.

Innbydelse til syvende nordiske møte for abnormsaken.

Under det sjette nordiske møte for abnormsaken i Helsingfors 1912 blev der, efter innbydelse på Norges vegne av skolebestyrer H. M. Hauge, besluttet at det næste nordiske abnormskolemøte skulde avholdes i Norge, enten i Oslo eller Trondhjem.

Forskjellige omstendigheter har gjort at møtet ikke kunde bli avholdt til den tid som tidligere praksis hadde fastsatt. Krigstiden og dens eftervirkninger har i så måte vært de største hindringer. I de år som er gått siden møtet i Helsingfors, er også flere medlemmer av den norske komite, som der blev valgt, døde.

Under et fellesmøte av Norges abnormlærerforeninger på Hamar 1920 blev man enige om at disse foreninger da var de nærmeste til å opta arbeidet for det næste nordiske møte for abnormsaken. Samtidig blev Trondhjem utpekt som møtested.

Undertegnede har herved den ære på vegne av Norges abnormvenner å innby *Nordens abnormvenner* til et møte i Trondhjem i juli måned 1926 for å rådslå og drøfte spørsmål vedrørende arbeidet for de døve, blinde, åndssvake og vannføre i de nordiske land.

Som tidligere vil møtets forhandlinger, foruten plenumsmøter, omfatte følgende særskilte seksjoner:

A) Spørsmål vedrørende undervisning og forsorg av døve,
B) Spørsmål vedrørende undervisning og forsorg av blinde,
C) Spørsmål vedrørende undervisning og forsorg av åndssvake og epileptikere,
D) Spørsmål vedrørende undervisning og forsorg av vanføre.

Der vil bli søkt om moderasjon i billettprisen for møtesdeltagere på dampskib og jernbaner, likesom man også vil skaffe billig losji for dem som ønsker det.

Nærmere detaljer om møtet vil senere bli gitt.

Foredrag og emner til diskusjon bør være anmeldt innen utgangen av mars måned 1926. (Se tidsutsættelsen nedenfor. Red.). Foreløbige henvendelser vedkommende møtet sendes under adresse lærer Th. Nergård, Dalen Blindeskole, Trondhjem.

Trondhjem i september 1925.

Odd Klingenberg, J. Gleditsch, S. Oftenes,
fylkesmann. biskop. byråchef. Formann i styret for Vannføreskolen „Sophies Minde“.

H. Bjørseth, B. Thomassen-Overvik, Th. Sæthre,
bestyrer av Holmestrand Døveskole. skoledirektør i læge.
Norsk redaktør av „Nordisk Tidsskrift for Døveskolen“. Nidaros bispedømme.

S. Austjord, H. Karterud, Fr. Lieungh,
bestyrer av lærer ved Dalen Blindeskole, Trondhjem. postmester.
Røstad Åndssvakeskole. Formann i Nordenfj. Blindeforbund. Formann i styret for Arbeidsskolen for Blinde Kvinner, Blindemissionen „II“.

H. Våge, O. E. Wisth, S. Nordeide, O. K. Ribsskog,
bestyrer av bestyrer av professor. skoleinspektør i Trondhjem.
Hamar Døveskole. Dalen Blindeskole Rektor ved Noregs pedagogiske
pr. Trondhjem. Høgskule, Trondhjem.

Laurits Fjørtoft, Søren Sæthre, Karen Bjerke
lærer ved Oslo Døveskole. Bestyrer av Ekelund Åndssvakeskole. lærerinne ved Vanføreskolen
Viceform. i Norges Døvelærerforening. „Sophies Minde“.

Morten Udgård, H. Svenningsen
bestyrer av Torshaug Åndssvakeskole. lærer ved Hamar Døveskole.
Kasserer i Norges Døvelærerforening.

Anna Kvamme, Julie Ouren, T. Høverstad,
lærerinne ved Torshaug Åndssvakeskole. bestyrerinne av Arbeidsskolen Dr. Philos. Overlærer ved
Formann i Torshaug Skoleforening. for Blinde Kvinner, Oslo. Levanger Lærerskule.
Formann i Norges pedagogiske Landslag.

Kristoffer Øye, P. Anderson, H. Kluge,
lærer ved Røstad Åndssvakeskole. bestyrer av Oslo Døveskole. lærer ved Holmestrand Døveskole.
Formann i Røstad Skoleforening. Medlem av styret i Norges Døvelærerforening.

Hans Eng, A. Røsegg, Erik Haukå
bestyrer av Cranhaug off. Skole bestyrer av Arbeidsskolen lærer ved Vanføreskolen „Sophies Minde“.
for Barn og Ungdom med Talefeil. for Blinde Menn, Oslo. Formann i Vanføreskolens Lærerforening.

J. Sydnes, Th. Nergård, Johs. Berge,
lærer ved Ekelund Åndssvakeskole. lærer ved Dalen Blindeskole. lærer ved Trondhjems Døveskole.
Formann i Åndssvakeskolens Formann i Noregs Blindelærer- Formann i Norges Døvelærer-
Lærerforening. forening. forening og i Norske døves Landsforbund.

* * *

Fra møtets hovedkomite.

Under henvisning til tidligere i „Nordisk Tidsskrift for Døvstumskolan“ og „Nyt Tidsskrift for Abnormvesenet“ offentliggjorte innbydelse (se ovenfor) meddeles:

A. En hovedkomite er nedsatt til å forberede møtet.
Den består av: Hr. læge Th. Sæthre, formann, hr. assessor Leivestad, viseformand, fru professor Meyer, hr. stadsfysikus Ouren, fru døvelærerinne Sigrid Vold, kasserer, hr. blindelærer Th. Nergård, visesekretær, hr. døvelærer Johs. Berge, sekretær.

B. Hovedkomiteen har bestemt:
1. At møtet i Trondhjem avholdes i dagene 7.—10. juli 1926.

2. At kontingenten fastsettes til kr. 20.00 — tyve kroner i norsk mynt — for alle utenlandske deltagere, og kr. 30.00 — tredive kroner — for alle norske deltagere. Kontingenten medsendes innmeldelsen til kassereren, fru Sigrid Vold. adr. Magnus den Godes gate 4, Trondhjem. Innmeldelsesfristen er satt til senest den 15. mai.
3. Anmeldelse av foredrag og forhandlingsemner, vedlagt et resyme av samme skjer til komiteens sekretær, hr. døvelærer Johs. Berge, adr. Båhus gate 2 b, Trondhjem, og må være innkommet innen utgangen av april måned d. å.

   Alle henvendelser vedkommende møtet skjer likeledes til sekretæren. Foredragene in extenso leveres sekretariatet senest under møtet.

Trondhjem i januar 1926.

For hovedkomiteen

Th. Sæthre, formann. Johs. Berge, sekretær.

Frk. Cathrine Eger.

Den 14de februar iår feiret frk. Cathrine Eger, Oslo, sin 75-årsdag. Hennes navn har flere ganger vært nevnt i „Blindesaken“ men da jeg tror det før neppe har vært gitt noen sammenhengende fremstilling av hennes arbeide for oss blinde, vil jeg få benytte denne anledning til å kaste et tilbakeblikk på dette arbeide. Da jeg for tiden er ute på reiser, har jeg ikke kunnet få noe intervju, og jeg er heller ikke sikker på om jeg vilde fått det ellers, da frk. Eger helst vil arbeide i det stille og ikke ønsker å figurere på trykk. Dette vesle tilbakeblikk, som jeg altså gjør efter hukommelsen, tror jeg imidlertid hun tilgir mig

Frk. Egers interesse for de blinde skriver sig helt tilbake til åttiårene. Hun begynte da med å besøke hr. Lønvigs håndverkskole for blinde i Oslo, og hun skjønte her snart at de blinde både trengte til og satte pris på god litteratur. I flere år gikk hun derfor regelmessig til den nevnte skole og leste høit for dens håndverkselever. Hun lærte sig så den brailleske blindeskrift og begynte å skrive av ett og annet for sine blinde venner. Dette arbeide fikk hun også flere interessert for, og i 1903 fikk hun dannet en dameforening i Oslo med det formål å skaffe de blinde litteratur i blindeskrift. Denne forening gav hun navnet „Bøker til de blinde“, og det varte ikke lenge før denne foreningen hadde en liten samling såvel av skjønnlitteratur som andre bøker. Frk. Eger ordnet selv med å få bøkene innbundet og sendt om blandt de blinde, og i dette arbeidet fikk hun en god hjelper i den blinde snekker Halvor Taknes fra Nordmør. Han laget bokkasser og hjalp til med å ordne ruter for omsendelsen. Ved velvillig imøtekommenhet fra dampskibsselskapenes side blev bokkassene fraktfritt sendt om til de blinde langs hele kysten; men da man den gang ikke kunde opnå noen lignende innrømmelse fra jernbanenes side, blev det foreløbig bare de blinde kystboere som fikk nyte godt av bibliotekets virksomhet. I sin leilighet holdt frk. Eger også lokale for boksamlingen, og da blindeskriften tar så stor plass, kan man forstå at biblioteket snart truet med å flyte ut over, eller rettere innover, alle ledige kroker hos frk. Eger.

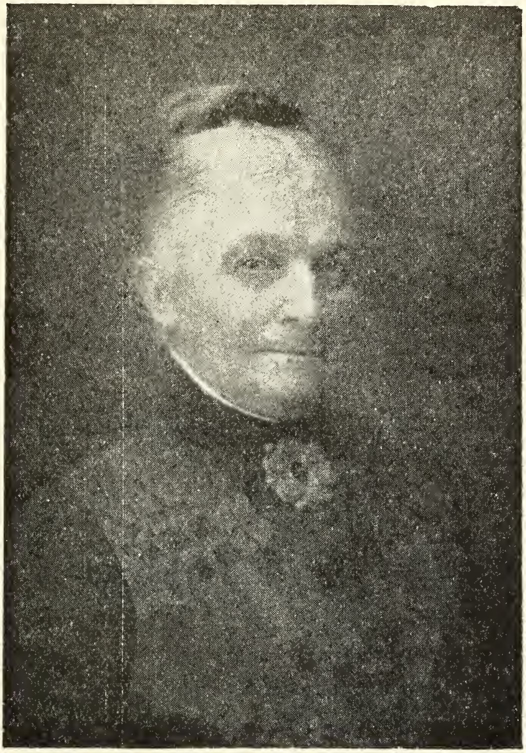

Frk. Cathrine Eger.

Da frk. Eger i 1914 skulde reise over til sin bror i Amerika, skjenket hun sin boksamling til Østlandske Blindeforbund, som således med een gang fikk et anselig bibliotek. Nu har hvert av våre lokalforbund sitt bibliotek i punktskrift, og denne gren av blindesaksarbeidet har i de siste årene skutt rask vekst. Men det grunnleggende og banebrytende arbeide for å skaffe de norske blinde litteratur i blindeskrift er det frk. Eger som har gjort, og vi blinde skylder henne stor takk, ikke bare fordi hun tok op dette arbeide, men likeså meget fordi hun gjorde det med et så fordomsfritt syn på og så dyp forståelse av oss blinde. Hun satte nemlig fra første stund av et motto over sitt arbeide som sikkert alle blinde og alle virkelige blindevenner til alle tider vil anerkjenne som det eneste riktige.

„Alt det vi seende kan lese, skal de blinde også kunne lese", var alltid hennes svar når hun blev spurt om hvad slags bøker man skulde skrive av. Her er ingen innsnevring, ingen tanke om noen formyndervirksomhet. Også efterat hun har gitt fra sig sit bibliotek, har frk. Eger med levende interesse fulgt med i biblioteksarbeidet, og ingen gler sig mer enn hun over den fremgang det har hatt.

Hennes interesse for blindesaken har for resten ikke innskrenket sig til bibliotekarbeidet alene. Den omfatter hele vårt arbeide, og i det siste er det særlig arbeidet med å få et hjem for de gamle blinde hun har tatt sig av. Hvert år har hun således på Østlandske Blindeforbunds Oslobasar sitt bord for gamlehjemsaken, og tross sine 75 år følger hun fremdeles med i alt som angår de blinde. Mange blinde har også direkte fått merke hennes hjelpende hånd i vanskelige tider, og mange var sikkert de blinde som rundt i landet, hver fra sitt sted sendte henne sine varme tanker og gode ønsker til 75-årsdagen, selv om de ikke alle gjorde det i ord.

Erik Harildstad.

* * *

Som nemnt ovanfor i bladet fylte frk. Cathrine Eger sundag 14. februar sistliden 75 år.

Frk. Eger kann ogso høgtida ein annan dag i denne månaden. 24. februar fyrstkomande er det 50 år sidan ho tok til i Finansdepartementet. Ho var den fyrste dama som fekk plass i eit departement. Det som me blinde vel fyrst og fremst vil hugsa henne for, er at ho gjorde upptaket til boksamlingane våre. Eg vågar å segja at det tiltaket er eit av dei aller største, for ikkje å segja det aller største, som hittil er gjort for oss blinde her i landet. Det kunde ikkje vore for mykje um dagspressa hadde skrive ein grand um dette nyrudningsarbeidet som frk. Eger har gjort, no då ho fylte 75 år; men ikkje eit ord stod det å lesa der. Me fekk ikkje lov å skriva noko i dagspressa fyreåt.

Dagen gjekk difor heller stilt å kalla; men eg er viss på at alle som var med og høgtida dagen, kjende det som ei stor stund. Naar eg segjer at dagen gjekk heller stilt, so tyder det ikkje at få eller ingen hugsa han. Frk. Eger tok mot gratulantar fyre middag, og stovone var fulle av folk, og eit hav av blomar tala sitt sterke, varme spraak um jubilanten. Frk. Eger var i strålande humør. Alt var ljos og gleda. Storparten av gratulantane var unge menneskje, slik som det alltid plar vera ungdom frk. Eger samlar um seg.

Underteikna hadde den æra å vera bedd til middag kl. 5. Ved bordet vart det halde fleire talar. Skyldfolk og vener, unge og gamle, bar fram si takk for alt det frk. Eger hadde vore for dei. Hennar ungdomsfriske livssyn og rike hjartelag hadde og vore god å finna både i gleda og sorg. — Frk. Eger måtte i dag tenkkja attende på dei år som var gått. Det var eit par ungdomsveninnor ho serleg vilde hugsa, som ho hadde mykje å takka for, og som ho difor gjerne vilde set hjaa seg i dag. Ho måtte ogso tenkja på den tida då ho for 50 år sidan tok til i departementet. Det var ikkje berre moro å vera den fyrste dama i departementet, og når det hadde gått sopass som det hadde, so skulda ho sin kollega, byråchef Anekstad, stor takk; for han hadde synt både tålmod og forståing. „Dei hadde aldri vore uvener i dei 13 år dei hadde vore saman“, sa ho, „og det er ikkje meg å takka“, la ho smilande til. Ho vilde ogso takke Hvinden og frue som no åtte hennar barneheim uppe på Hadeland. Når ho tenkte attende, måtte ho ogso hugsa sitt blindesaksarbeid. Ho vilde gjerne havt Harildstad hjå seg i dag; men han var ute på reis. Ho var han hjarteleg takksam for alle gode råd og vink og godt samarbeid. Tilslutt takka ho underteikna for dei gode ord han hadde sagt um hennar arbeid for dei blinde. Ei mengd brev og telegram hadde ho fått frå alle kantar. Ho bad meg helsa alle dei blinde som hadde hugsa på henne, hjarteleg takk. — Etter den koselege middagen var det hyggjeleg prat, røyk og musikk. Tri av elevane frå blindeskulen, hr. Mathiesen, hr. Aam og hr. Lyngen, kom og gledde oss med sitt spel. Frk. Eger var kvikk og prata med gjestene heile tida. Ved 11-tida braut me upp. Ingen av oss kjem til aa gløyma den dagen me var med å høgtida frk. Egers 75-aarsdag.

En ringde upp frk. Eger i gaar og spurde um eg fekk lov å skriva i blindeblada um henne. „Det kann De nok dersom De har hug“, sa ho; „men tykkjer De ei 75 år gamall dama er noko å skriva um då?“ — Eg er viss på, at dei som les både „Norges Blinde“ og „Blindesaken“, gjerne vil høyra um frk. Eger. Ho fylgjer alltid interessert med i alt som vedkjem blinde og blindesak. Det er serleg biblioteksaka og gamalheimsarbeidet ho interesserar seg for. Eg har sikkert alle med meg naar eg segjer henne hjarteleg takk for alt ho har vore og gjort for blinde og blindesaka i vårt land, og me ynskjer at hennar livskveld må verta fredsæl og rik på gleda.

E. B.

Elevforening ved Osloskolen.

I januar blev det stiftet en elevforening ved Arbeidsskolen for Blinde Menn, Oslo. Til styre valgtes: J. Aase, formann; P. Sæter, næstformann; I. Prestbakken, sekretær; N. Åm, varasekretær; O. Lied Bakke, kasserer. Foreningen hadde sitt første møte 30. januar. Bestyrer Røsegg holdt foredrag om norsk folkediktning og forsikringsinspektør (fhv. skuespiller) Strøm deklamerte. Videre var der sang av Sæter og musikk av Åm og Lyngen. Sammenkomsten var i det hele meget hyggelig.

Studiet av blindhet.

Av „F. H. Dethloff og hustru Mathilde Wangs legat til studiet av blindhet“ blir den 21. mai iår å utdele ca. 1000 kr.

Legatets opgave er å fremme utforskningen av de medicinske og psykologiske spørsmål som knytter sig til blindheten, ved å yde bidrag:

a) Til læger til studiet av blindheten og dermed i forbindelse stående spørsmål: De oculo-cerebrale synsapparaters anatomi og fysiologi hos „blindfødte“, blindhetens forekomst, årsaksforhold, forebyggelse o. l. og

b) Til studiet av psykologiske og pedagogiske spørsmål i forbindelse med blindheten. Til sådanne studier kan også andre enn læger erholde bidrag av legatet.

Ansøkninger innsendes innen 21. april til legatstyrets formann, læge Frans Aubert, Bergen, hos hvem også nærmere oplysninger kan fåes.

Vintersport ved blindeskolen.

Det er en nokså almindelig mening at blinde barn ikke kan drive eller ha glede av vintersport; men denne opfatning er helt feilaktig. Blinde barn kan ake på kjelke, renne på skøiter, ja endog stå på ski som andre. Naturligvis må barn som ikke ser, ved forklaringer og egne undersøkelser først bli godt kjent med terrenget; men det tar ikke så lang tid, og når dette er gjort, er det rent forbausende hvad selv helt blinde kan klare.

Mens Den Nordenfjelske Blindeskole lå i Klæbu, gikk det neppe en dag i vintertiden uten at elevene var ute med sine skøiter, kjelker eller ski, og at dette hadde den største betydning for deres fysiske utvikling, deres helse og deres vitalitet i det hele, er lett å innse. Skolens bestyrer og lærerpersonale var også fullt opmerksom på dette, og det hendte ikke så sjelden at elevene istedenfor å ha gymnastikk (som de forresten også var svært gla i) under vedkommende lærers eller lærerinnes veiledning fikk ta på kjelke- eller skøitetur, fikk rettledning i å styre kjelken eller å bruke skiene og skøitene på den riktige måten. Det blev alltid mottatt med jubel når det meldtes at idag skulde det være ake- eller skøitetur. På disse turene rådet den mest kameratslige ånd mellem elever og lærere. De kom likesom hverandre nærmere her enn i de regelbundne undervisningstimer, og dette bidrog utvilsomt sitt til den gode forståelse ved skolen. Vi er også sikre på at disse sportsøvelser ikke alene styrket og utviklet elevene fysisk, men også gjorde meget til å utvikle deres orienteringsevne, påpasselighet, snarrådighet og selvtillit, og dette er av særlig verdi nettop for den blinde. Elevene betraktet jo den gang disse turene bare som fornøielse; men som voksne har de nok forstått at de hadde en langt mer vidtrekkende betydning, og har vært bestyrer Wisth, lærer Nergård og frk. Brun (som da hadde gymnastikkundervisningen ved skolen) takknemlig for den iver og interesse de la for dagen her.

Ved blindeskolen i Oslo, som jo ligger inne i selve byen, var det liten anledning til å drive vintersport; men helt anderledes er det på Dalen, der som kjent nu er den eneste skole for blinde barn i vårt land. Vi hører med glede at man der gjør meget for å fremme elevenes vintersport. Nylig har man således fått i stand en fin skøitebane, som er flittig benyttet. Ikke mindre gledelig er det å se at også de blinde barns venner har den riktige forståelse av vintersportens store betydning for disse barn. Som et vakkert eksempel på dette kan nevnes at fru Karen Bugge, Oslo, som i mange år på forskjellig måte har vist en levende interesse for de blinde barn, til jul sistleden for penger som fruen dels selv hadde ydet, dels samlet inn blandt sine venner, sendte opover til skolen ikke mindre end 12 kjelker, 12 sparkstøttinger og 25 par skøiter. Vi tror vi tør si at en bedre og nyttigere gave kunde man neppe ha skjenket skolen. Fru Bugge fortjener varm takk for sitt gode tiltak, som viser en så dyp forståelse for de blinde barns velferd. Det er blandt elevene almindelig jubel over gavene, som blir meget flittig brukt, noget som ikke bare vil gjøre dem sunde og sterke, men også utvikle dem i åndelig henseende.

Styremøte i Nordenfj. Blindeforb. 19/2 1926.

Samtlige medlemmer tilstede. — 1) Besluttedes å yde provisjon til blinde som tegner understøttende medlemmer. Samme provisjon ydes også for senere inkasso. — 2) Bevilgedes en blind kvinne fri kontingent for 1926. — 3) Forelå ansøkning fra O. Sjøvassbotten om å få reise for blindesaken, holde foredrag og samle inn penger i Hasselvik, Ørland og Lensvik, mot passende godtgjørelse. Besluttedes: Styret finner ikke å kunne gå med på dette, men henstiller til ansøkeren som før å arbeide for saken ved bokavskrivning og leilighetsvis ved loddsalg. — 4) Behandledes forskjellige spørsmål angående reisesekretærsaken. På grunnlag av en skrivelse fra sekretæren i N. Bf. til landsstyrets formann besluttedes å søke utvirket at Sætre får bereise N. B.s distrikt i nogen år. — 5) Bevilgedes N. B.s andel til øieblikkelig hjelp for en norsk blind i utlandet med 50 kr. — 6) Referertes takketelegrammer fra Stabell, Wisth og frkn. Brun og Koen i anledning av blindeskolens 40-årsjubileum samt fra frk. Eger i anledning av hennes 75-årsdag. Likeså en takkeskrivelse fra Anders Sørra for hvad forbundet har gjort for hans avdøde bror.

Sekr.

Fra Østl. Blindeforb.s styremøte 5/2 1926.

1. *Blindes Hus.* Man besluttet å underrette husleienevnden om at der ved fraflytning var blitt ledig en leilighet som var tatt til forbundets egen virksomhet. Der bevilgedes til oppusning og istandsettelse av den ledige leilighet og verkstedene, og det blev overlatt Hjelmtveit og Olsen å innhente anbud og foreta det nødvendige i samråd med styret. — 2. Bevilgedes 50 kr. til et kursus i kurvstoler og glassbord. — 3. Bevilgedes 50 kr. til garn. — 4. Bevilgedes 135 kr. til skrivemaskin. — 5. Besluttedes innkjøpt et par punktmaskiner til biblioteket. *Sekretæren.*

Bidrag til Vestlandske Blindeforbund.

November og desember 1925. Breidablikk U. L., Viksdalen kr. 50,00. Anonym giver ved frk. Schwings, Bergen, 5,00. Lærdal Blindeforening 335,00. Anonym giver paa Ask ved Menighetspleienes Fællesnevnd 11,00. Gjenteringen, Sydstranden, Hornindal, 150,60. Skjærsvik Gjenteforening 82,50. Foreningen „Kurven“, Eikefjord 192,50. Ungdomslaget „Nordgrænd“, Gammersvik 40,00. Aalfot Misjonsforening 25,00. Kvinneforeningen i Follestaddalen 109,00. Indre Aalvik Kvinneforening 50,00. Haugen Ungdomslags Gjentelag, Naustdal, Nordfjord 91,90. Torvastad Kvinneforening 140,00. Innvik Kvinnelag 81,00. Aardals Blindeforening 60,00. Gjentelaget i Tysse, Osterfjorden 100,00. Agna R. Nyvold, Bjørkelo 27,00. Fru Krums Kvinneforening, Ask 120,00. Tilsammen kr. 1670.50.

O. Isaksen,
kasserer.

Den første tyske konferanse for blinde kvinner.

Den Tyske Forening for Blinde Kvinner som nu i 13 år målbevisst og energisk har arbeidet for bedring av den blinde kvinnes stilling, hadde siste sommer sammenkalt en konferanse til drøftelse av spørsmål som direkte eller indirekte står i forbindelse med arbeidet for de blinde kvinner. Konferansen fant sted 23.—24. juli og blev holdt på blindeinstituttet i Hannover, som med vanlig gjestfrihet hadde stillet sine lokaler til forføining. I sammenkomsten deltok 120 blinde og blindevenner fra Tyskland, Schweiz og Tsjekkoslovakiet. Både Riksregjeringen og Hannovers bystyre var representert, og Det Tyske Kvinneforeningsforbund, Det Rikstyske Blindeforbund og en rekke blindeskoler og lokale blindesammenslutninger hadde likeledes sendt representanter.

I sin hilsningstale uttalte utsendingen for Riksregjeringens Arbeidsministerium bl. a.: „Vi er blitt et fattig folk. Liten er nu vår evne til gjennem pengebidrag å gi de svake den støtte de så vel trenger. En kapital eier vi dog ennu, nemlig vår arbeidskraft, og vi må gjøre det mest mulige ut av den. Dette har våre kvinnelige blinde innsett, og det er det som ligger bak deres bestrebelser for å bli nyttige samfundsmedlemmer. De kan her påregne all den støtte vi formår å yde“.

I samme ånd uttalte den tilstedeværende representant for Hannovers bystyre sig. Utsendingen for Det Tyske Kvinneforeningsforbund bad om å få hilse sine blinde søstre hjertelig velkommen i arbeidet for felles interesser og forsikret dem om de seendes sympati og forståelse. Det Rikstyske Blindeforbunds representant erkjente at den blinde kvinnes stilling — som dog i ennu høiere grad enn mannens trengte å bedres — hittil var blit alt for lite påaktet ved våre blindekongresser; men så hadde skjebnesøstrene selv med desto større energi tatt sin sak i egne hender, og man kunde ikke annet enn håpe at deres bestrebelser måtte krones med den rikeste fremgang.

I et høist interessant foredrag om nye sysselsettelser for kvinnelige blinde betonet frk. Hoelters at intelligente blinde piker måtte få en til sin begavelse og sine anlegg svarende utdannelse. Taleren støttet sin opfatning på egne erfaringer hjemme og i utlandet, først som lærerinne og senere som blindeinspektrise i sitt distrikt. I de franske blindeskoler anvendtes i stor utstrekning blinde lærere og lærerinner. Hvorfor skulde ikke det samme kunne gjøres hos oss? Musikalsk begavede blinde piker (men utelukkende slike som egnet sig for det) burde utdannes til musiklærerinner. Nu da lutten holder på å bli et virkelig folkeinstrument i Tyskland, kunde sikkert mangen blind luttspillerske i sitt instrument finne både en kjær adspredelse og en inntektskilde. For megen tid blir ved våre blindeskoler ofret på de kvinnelige håndarbeider, som har liten verdi som inntektskilde. Da er skrivemaskinen et langt bedre erhversmiddel, for ikke å tale om massasje og arbeidet i papir-, chokolade- og tobakksfabrikkene. Våre skoler måtte ved fastsettelsen av sin undervisningsplan mer enn hittil ta hensyn til det praktiske liv. Elevene bør få anledning til å omgåes seende jevnaldrende. — Om ekteskapsspørsmålet? Den unge blinde kvinne har ubestridelig i denne henseende samme rett som den seende; men like ubestridelig er det også at blindheten er en hindring ved opfyllelsen av hennes plikter som hustru og mor. Vi må derfor lære oss å forsake, — ikke av tvang, men frivillig. — Frk. Hoelters sluttet sitt foredrag med å erklære: „Det er ikke medlidenhet, men arbeide vi ber om.“

Foredraget efterfulgtes av en livlig diskusjon, hvorunder flere talere fremholdt nødvendigheten av en mer individuell blindeundervisning, som mer enn hittil tok hensyn til den enkeltes særbegavelse og anlegg. Nye arbeidsfelter måtte finnes og forsøkes og kampen mot almenhetens fordommer overfor de blinde tas op for alvor.

I sitt foredrag over emnet: „Hvad kan det gjøres for å støtte våre håndarbeidersker?“ uttalte frk. Kämper bl. a.: „Enhver blind pike blir ikke en dyktig håndarbeiderske; men de som viser lyst og anlegg for det, bør få en mer allsidig oplæring enn nu er tilfellet, og de bør få venne sig til så meget som mulig å klare sig selv. Håndarbeidsundervisningen bør omfatte strikning, hekling, sying, lapping og stopping. Taleren fremholdt at det ved blindeskolene burde innføres obligatorisk undervisning i maskinstrikning, og mente at enhver dyktig maskinstrikkerske efter endt oplæring på en eller annen måte måtte bli skaffet maskin.

Under den påfølgende diskusjon blev det hevdet at maskinstrikning ikke kunde drives uten seende hjelp, en påstand som tilbakevistes av en tilstedeværende flink blind maskinstrikkerske. En annen taler oplyste at man i Danmark gir blinde piker oplæring i vevning. 29 veversker var utgaatt fra blindeinstituttet i Kjøbenhavn og syntes å ha fullt op av bestillinger. Men heller ikke ved vevning kunde en del seende hjelp undværes. — Frk. Roth talte om husstellundervisning ved blindeskolene. Hun beklaget meget at man hos oss ikke tilmåler dette fag den plass på skoleplanen som det fortjener, og som det også har f. eks. i Sverige, De forenede Stater og andre land. De blinde piker tilhører mest fattige familier. Hvor godt vilde det da ikke være om de istedenfor mer eller mindre å være en byrde for sin nærmeste, kunde bli en god hjelp i hjemmet. Mødrene var imidlertid i almindelighet ikke skikket til å gi oplæring i dette fag. Det måtte altså bli skolene som fikk ta på sig også denne opgaven. Allerede barnet måtte likesom i lek vennes til alle slags småsysler. I de høiere klasser burde to hele dager i uken vies husstellundervisningen og øvelser i huslige gjøremål. Pikene burde lære å lage mat, rydde, vaske, stryke osv.

De tilstedeværende husstell-lærerinner ved blindeskolene i Halle og Ilvesheim gav interessante fremstillinger av sine erfaringer, som i det store og hele var meget opmuntrende. I Ilvesheim vartet nylig to blinde piker op ved bordet for 25 gjester. — Det Rikstyske Blindeforbunds representant lovte å virke for at det i vintertiden blev satt i gang husholdningskurser for voksne ved et av forbundets hvilehjem.

Så kom spørsmålet om utgivelse i punktskrift av kokebok, håndarbeidsbok og andre for de blinde kvinner uomgjengelig nødvendige hjelpebøker.

Sluttelig vedtokes en rekke resolusjoner hvori konferansen redegjør for sine ønsker. Disse resolusjoner skal oversendes blindeskolenes direksjoner.

24. juli holdt Den Tyske Forening for Blinde Kvinner sin første generalforsamling. På denne behandledes hovedsaklig forenings- og organisasjonsspørsmål. Man vedtok at foreningen skulde tilsluttes Det Rikstyske Blindeforbund, hvis virksomhet går ut på å søke å centralisere arbeidet for de blinde i hele riket. Det besluttedes videre å oprette en salgscentral som blinde kvinner kunde innsende sine arbeider til for å få dem omsatt, og hvor også bestillinger kunde mottas og senere fordeles blandt foreningens medlemmer. Tanken om oprettelse av et materiallager for kvinnelig håndarbeide måtte derimot opgis for nærværende av økonomiske grunner.

Det kan trygt uttales at det ved vår første konferanse blev arbeidet både flittig og praktisk, og vi håper at denne sammenkomst skal vise sig å være et stort skritt fremover for Tysklands blinde kvinner.

Alma Block.
(Efter „Esperanta Ligilo“).

Litt fra blindesaksarbeidet i Japan.

Hele Bibelen foreligger nu i punktskrift på japansk. Det gamle testamente utgjør 23 og det nye 11 bind. Bøkene selges for tredjeparten av produksjonsprisen. Resten av utgiftene dekkes av det britiske og det amerikanske bibelselskap samt av en formuende japaner som ikke ønsker sitt navn nevnt. Det har vært en livlig efterspørsel efter de bibelske skrifter blandt Japans blinde.

Av tidsskrifter for blinde utkommer det for nærværende ikke mindre enn 25 i Japan. Ukebladet „Osaka Mainichi“ (utgitt av stordagbladet med samme navn) trykkes i 2000 eksemplarer, og oplaget er i rask vekst (for to år siden var det 1400). Trykkeriet vil nu også begynne å utgi bøker og vil i den anledning skaffe sig samme moderne maskineri som Nasjonalinstituttet for Blinde, London.

Foruten de 25 punktskriftsblad utkommer det også ett i vanlig trykk (dette beskjeftiger sig særlig med skolespørsmål).

Det er for tiden ikke mindre enn 88 blindeskoler i Japan, med et samlet elevtall av ca. 4000. Skolene er delt i to grupper: Barneskoler og erhvervsskoler. I sistnevnte blir det særlig gitt undervisning i massasje og musikk. Det er flere blinde massører og musikere i Japan enn i noget annet land.

Sangen om „Helten fra Flandern“.

Av Henry Eugén.

Tilegnet komponisten Geburg Aasland.

Kjender du sangen om „helten fra Flandern“,
Gibson fra Hull som i krigen blev blind?
En gang kan hænde, nu glemt? Du skal få den!
Først, dog et forord — det åpne dit sind:

Er du av dem som kun *stakrer* den blinde?
Selv har jeg påhørt at blinde kan si:
— Fatter ei disse, de fratar mig motet!
Medynk er bare en halv sympati. — —

Mener du godt — å, da vis det i handling:
Tal om de lyse og skjønneste ting, —
hjælp ham at lære et passende yrke,
gi ham en chance og sæt ham i sving.

Ofte den blinde er motløs og bitter!
Hjelp ham at gjenvinde tro på sig selv,
tro på, han endnu kan utrette noget — — —
Selv for den blinde gis fremgang og held!

Dette — som ovenfor sagt — var mit forord, —
tryggere nu jeg til hændelsen går.
Her vil jeg gi dig en skildring fra livet,
hvormed du bedre den blinde forstår.

Gibson var kjæmpende med der i Flandern,
indtil ham ramte en splint av granat. — —
Paa lasarettet han våknet omsider,
undrende, slagen — og opfyldt av hat.

Bindet blev fjernet. — Og øinene glippet, —
Feilte han noget? Hvad var der dog fat!
Øinene stirret så anstrængt og trætte,
alt det han så var kun tåke og nat!

Da blev han grepet av rædsel ved tanken, —
halvkvalt han stønnet: — Si sandt! er jeg *blind?*
Lægen bekræftet det varsomt og kjærlig —
dermed han sådde et håp i hans sind:

Heldigvis gjenstod da specialisten.
Grufuldt kan hænde, — men hvad gjorde det!
Hvad som helst skulde han tåle — ja, lide,
blot han blev frisk og påny kunne *se!*

Lidelsens dage er bittre og lange. — —
Måneder gik, men han mærket det ikke.
Endelig forelå lægens erklæring:
— Synet var tapt — ja, *for altid, helt tapt!*

Straks syntes dommen at knuse den blinde.
Grelt malte tanken end mere hans sak:
År efter år — kanske skulde han leve, —
år, som et unyttig, værdiløst vrak!

Henvist til godtfolks *medlidenhet* — *tigge!*
Gik han tilbunds om han vraket den vei?
Vel! han fik finde på noget at sælge:
Blyanter, skolisser, — sæpe — Gud, nei!

Tiggeri var også dette, det så han —
selv om han valgte den ændrede norm!
Tiggeri hadde han al'tider hatet,
tilmed — som her — i en tilsløret form.

Dagevis grublet han, plagedes, pintes.
Alt irirterte ham — bød ham imot!
Rastløse dage og søvnløse nætter. — —
Al appetit ham til tider forlot. —

Håret blev hvitt efter knappe to månter, —
kanske migrenen her gjorde en del.
Vægten tok av, — dette ængstede lægen:
her var der en som var syk på sin sjæl!

Endelig blev han til „blindehjem“ skikket. —
Her fik han kjenne no'n småglimt av fred, —
småglimt av håp ved den store opmuntring
alle her viste mot manden som led.

Her fik han høre hvad blinde kan lære,
hvad de kan gjøre — og hvad de har gjort.
Derved hans tanker blev sat i arbeide —
langsomt der åpnet sig port efter port. — —

Porte, som viste ham småglimt av verden.
Engang — kan hænde — han åpnet dem helt?
Bli uavhængig! var målet som vinket. —
Helt må det bli, ikke stykkevis, delt!

Først og fremst gjaldt det hans fysiske styrke.
Lægerne påla ham stor virksomhet. —
Hyppige, lange og anstrengte turer,
gå, til han trættedes, — følte sig svet.

Alle som en tok sig av patienten. —
Litt efter litt fik han tro på sig selv,
tro på, han end kunde utrette noget. —
Sysselsat blev han fra morgen til kveld!

Litt efter hvert gik det op for den blinde:
Vilde han slippe å være til bry
måtte hans oplæring grundig fornyes, —
barnets små skridt fik han lære pány.

Dit var han nådd. Og fra nu av han samlet
om dette éne, sin sjæls energi:
at kunne utføre ting'ne selvstændig, —
helt uavhængig, han da vilde bli!

Lærte så læse og skrive med „punkt-skrift".
Skrivemaskinen, den klarte han godt.
„Punkt-stenografisk", han optok diktatet
ved „diktafonen", — alt klarte han flot.

Viljen var god og den førte til målet:
Ingenting syntes ham længer så slemt.
Helt ut tilfreds var han blit uten synet, —
blindheten var nu beseiret — og glemt!

Hvordan han vandt den vidund'lige seier?
Ved virksomhets ånd i en sund, hærdet kropp!
Ved stadig at opøve fysiske kræfter,
de ånd'lige evner. — — Han gav ikke op!

Gibsons erfaring: Den blinde skal samle
om dette éne, sin sjæls energi:
at kunne utføre ting'ne selvstændig, —
bli uavhængig, som han kunde bli. — —

Dette var sangen om „helten fra Flandern", —
måtte den vinde at åpne dit sind!
Uklokt det er om du stakrer den blinde, —
lært, har du nu, hvad som hjælper en blind. —

Henry Eugén.

Til abonnenterne.

Bladkontingenten, kr. 2.00, bedes innsendt ukrevet under adresse: „Blindesaken", Bergen. — Virk for bladets utbredelse!

Eftertrykk av „Blindesaken" med angivelse av kilde ønskes.

Handelstrykkeriet A.S. — Bergen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER
UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 4. **April 1926** **15. årg.**

Josef Labor.

Verdens mest berømte blinde musiker.

Det er en kjent sak at man rundt om i landene har en rekke fremragende blinde musikere: Organister, pianister, fiolinister, ja endog meget betydelige komponister. Den mest berømte av alle tør være østerrikeren Josef Labor, som vi her skal fortelle om, vesentlig på grunnlag av en biografisk skisse skrevet for „Esperanta Ligilo“ av den blinde Musikklærer Ignaz Krieger, Wien.

Josef Labor blev født 29. juni 1842 i den lille tsjekkoslovakiske byen Horowitz. Hans far var ansatt ved grev Wrbnas grubeselskap dersteds. Labor mistet synet av kopper i 5-årsalderen. Da han var 7 år gammel, blev han optatt som elev ved Wiens blindeinstitutt. Her forrådte han en så usedvanlig musikalsk begavelse at den undervisning instituttet kunde gi, ikke var tilstrekkelig for ham. Guttens utdannelse blev derfor overført til Wiens musikk-konservatorium. Her studerte han i flere år under de aller dyktigste musikkpedagoger, blandt annet Pirkerth og Sechter. Samtidig påhørte han Hanslicks musikkhistoriske forelesninger.

I 1863 optrådte Labor for første gang for offentligheten. Den 21-årige musiker gav tre store konserter i Wien. Disse konsertene blev en slik sukcess at den unge kunstners ry snart nådde langt utenfor den østerrikske hovedstads grenser. Litt senere kunde han foreta flere store konsertreiser. Dét blev et triumftog gjennem Ungarn, Tyskland, Frankrike, Belgia og England. I Hannover overvar kong Georg V konserten. Kongen blev saa begeistret over den virtuositet Labor la for dagen, at monarken i en pause gav ordre til at man skulde føre kunstneren til sig i kongelogen. Kongen tok sin gullkjede med ur og la den om Labors hals, og monarken utnevnte kunstneren til sin faste kammervirtuos og ansatte ham som musikklærer for sin datter, prinsesse Mary.*)

Labor bosatte sig nu i Hannover, og det var herfra han foretok de ovenfor nevnte store konsertturnéer. Overalt gjorde kunstneren stormende lykke og var gjenstand for megen opmerksomhet. I England blev han endog flere ganger innbudt til å overvære eller medvirke ved hoffets „intime konserter“ i London. Dette var en ganske enestående ære, da utlendinger ikke pleide å bli gitt adgang til det engelske kongehoffs privatkonserter.

På sine reiser knyttet Labor kjennskaps- og vennskapsbånd med mange av tidens mest eminente musikkstørrelser, bl. a. Dreyschock, Moscheles, Stefan Heller og Franz Liszt.

Som følge av den ulykkelige krig 1866 blev det hannoverske monarki som kjent opløst (innlemmet i Prøissen). Kongefamilien flyttet til Østerrike og opholdt sig dels i Wien, dels i Gmunden. I 1868 bosatte Labor sig også i Wien og avla hyppige besøk i Gmunden, alltid sammen med sin konsertkollega, fiolinisten Joachim. I Wien stiftet Labor intimt bekjentskap med de fleste derværende musikk-korifeer: Anton Bruckner, Gredener, Lischitiszky og andre, men fremfor alt med Johannes Brahms. Labor var den eneste av alle som nøt det privilegium efter behag å kunne benytte Brahms rikholdige bibliotek.

I 1878 inntrådte en stor forandring i Labors liv. Nevnte år begynte han nemlig å utdanne sig i orgelspill hos den berømte Johannes Habert. Også på dette område opnådde Labor snart en så stor kunstnerisk dyktighet at det mest betydningsfulle musikkselskap i det østerrik-ungarske monarki, „Die Gesellschaft der Musikfreunde“, overdrog ham å gi flere store konserter årlig. Labor blev efter hvert den mest fremragende orgelvirtuos i hele monarkiet og en tid også i Tyskland. Også utenfor disse land gav han en mengde orgelkonserter. Labor blev kalt til en rekke byer i inn- og utland for å prøve og innvie nye kirkeorgler. Ikke bare som virtuos, men også som rådgiver ved konstruksjon av orgelregistere, mekanismer osv. blev Labor benyttet. Flere orgler i engelske, tyske, franske, og østerrikske byer blev bygget på grunnlag av Labors eksperimenter og erfaringer. Ved den store verdensutstilling i Wien 1898 i anledning av keiser Franz Josefs 50-årsjubileum hadde Labor den sjeldne ære å betjene orglet i den mektige musikkpaviljong, **hvor** hans konserter blev påhørt av et internasjonalt publikum. I nogen år var Labor eksaminator og dommer ved Wiens musikk-konservatorium (orgel, piano og musikkteori). Meget betydningsfullt og høit skattet var også Labors medarbeiderskap på det musikkhistoriske og det musikkundersøkende område. Han var også fast knyttet til musikktidsskriftet og musikkforlaget „Die Denkmäler der Tonkunst“. Allerede lenge har Labors biografi stått å lese i ethvert musikkleksikon og enhver moderne musikkhistorie. Labor blev tildelt en mengde æresmedaljer av musikkinstitusjoner, musikkforeninger, sangkor osv., deriblandt nogen meget sjeldne. Også av den østerrikske stat og av byene Wien og Prag blev kunstneren offentlig dekorert, og så vel av staten som av Wiens kommune blev han i en årrekke bevilget æreslønn som påskjønnelse for sin store kunstneriske innsats på det musikalske område. — Franz Josef utnevnte ham i 1907 til keiserlig-kongelig organist.

---

*) Kong Georg V fikk i 19-årsalderen sine øine så sterkt skadet at han til slutt blev helt blind. Dette skjebnefellesskap gjorde vel ogsaa sitt til monarkens store interesse for Labor.

Labor var også en meget flittig og produktiv komponist like fra ungdommen og til de siste leveår. Solo- og korsanger, korverker, symfonier med kor, en mengde tersetter, kvartetter, kvintetter, svitter, ouvertyrer for orkester osv. er vakre frukter av hans geni. Mange av Labors komposisjoner er optatt i „Universaledition Wien-Leipzig“.

For nogen år siden stiftedes „Die Labor-Bund“. Det er en sammenslutning av eminente musikere, forfattere, avisfolk osv., som ved publikasjoner, konserter m. m. søker å spre kjennskap til Labors komposisjoner. Mesteren selv gav konserter like til de siste år av sitt liv.

Labor hadde en tallrik elevskare. Ikke bare østerrikere, men også mange utlendinger fikk nyte godt av hans fortrinlige undervisning. Blandt Labors elever var også en rekke blinde, som takket være den grundige utdannelse de fikk hos kunstneren, har kunnet gjøre en smukk karriere som komponister, konsertgivere eller musikkinformatorer, f. eks. den tyske operakomponist Julius Blittner, ungareren Attila von Horvath og amerikanerne Gertrude Fostr og Frank La Forge.

Labor var alltid rede til å stå sine blinde kamerater bi med råd og dåd. For de soldater som mistet synet i verdenskrigen, gav han flere konserter og bidrog meget til å gi dem livsmotet og selvtilliten tilbake. I 30 år var Labor musikklærer ved blindeinstituttet i Wien og utrettet ved sitt arbeide og sin innflytelse meget for blindesaken i sitt hjemland. „Erster Østereichische Blindeverein“ og mange andre organisasjoner påskjønnet dette ved å kåre ham til æresmedlem.

Labor hadde i en lang årrekke en meget velhavende venn. Denne forærte den blinde kunstner et praktfullt orgel med 10 klingende registere. Vennen var selv en meget flink pianist, men fikk ved en ulykke sin høire arm ødelagt. Til denne vennen komponerte Labor en mengde musikkstykker for én hånd. Denne spesielle musikklitteratur gjorde det ikke alene mulig for vennen, men også for andre i samme stilling å kunne dyrke sitt kjære pianospill.

Som så mange andre kunstnere hadde Labor sine pasjoner. En av disse var å samle på ur. Han hadde over 120 stykker, av alle mulige typer, antikke og moderne, så hans leilighet var et helt lite urmuseum. Med ikke mindre lidenskap samlet kunstneren på alle slags instrumenter: Termometre, hydrometre, barometre, eudiometre, kompasser osv., osv. Disse instrumenter var tilpasset for blinde.

Labor var i besiddelse av omfattende sprogkunnskaper. Han leste engelsk, fransk, italiensk og tysk litteratur og studerte de store klassikere på originalsproget. Da Krieger besøkte ham for å få oplysninger til sin biografi av kunstneren, holdt denne nettop på å lese Shakespeare's „Hamlet“ på grunnsproget. Labor hadde for skikk en eller to ganger om året å lese op igjen verdenslitteraturens mesterverker, og han fant alltid noget nytt i dem, sa han. Labors bibliotek talte minst 5000 bind. Kunstneren hadde et enestående godt kjennskap til Bibelen, så vel det gamle som det nye testamente.

Det så ut til at alderen ikke virket på denne sjeldne mannen, så åndsfrisk, interessert og foretagsom var han. I sitt 81-de år kunde han fremdeles utenad til fullkommenhet de 10 store orgelfuger av J. S. Bach og andre polyfone storverker av nevnte mester og av andre: Muffat, Pachelbel, Buxtehude o. fl., og likeså av moderne orgelkomponister. Han kunde også utenad samtlige fuger i „Det veltempererte Klaver“ av Bach og næsten alle 38 pianosonater av Beethoven.

Labor hadde et lett og muntert sinn, var et av disse solskinnsmennesker som så at si utelukkende ser livet fra den lyse siden. Dette var så meget mer beundringsverdig, sier Krieger, som kunstneren hadde hatt mange store sorger frem igjennem tiden. Ved dødsfall var mange av hans kjære blitt berøvet ham, og selv hadde han vært sykelig i en rekke av år.

I 1912 måtte Labor underkaste sig en operasjon for kreft. Han overvant aldri denne sykdom. Til sine tider var smertene meget store; men sykdommen kunde hverken ta motet eller arbeidslysten fra Labor. I januar 1924 gikk det betendelse i operasjonssåret. Fra først av håpet man det ikke var så alvorlig; men betendelsen spredte sig, og det blev uker og måneder av de sværeste lidelser. Labor bar alt med samme heltemot, forteller Krieger, var tålmodig, blid og fornøiet som vanlig. I midten av april tok sykdommen en kritisk vending, og den 26. utåndet den store kunstner.

Begravelsen fant sted 30. april under almen deltagelse. Josef Labor hviler i en æresgrav ved siden av Wiens mest hedrede æresborgere.

Efter mesterens død har „Die Labor-Bund“ anstrengt sig enda mer for å klarlegge hans store musikalske betydning og gjøre hans verker kjent blandt almenheten. Forbundet har også latt prege en Labor-medalje, forsynt med kunstnerens billede. Den er fremstillet i det østerrikske statstrykkeri og meget kunstnerisk utført.

Josef Labor viste i sitt liv og virke hvor langt høitbegavede blinde kan nå når de ved en grundig utdannelse og under gunstige omstendigheter får anledning til fullt og helt å utnytte sine evner. Han har ved sin innsats i vesentlig grad bidratt til å høine Østerrikes blinde i den almene bevissthet, slutter Krieger, noget som ikke alene har betydning for nutiden, men også for fremtiden.

Blinde i fabrikkene.

Om dette emne skriver direktør Perls ved Siemens-Schuckert-verkene, Tyskland, under mottoet „Arbeide, ikke medlidenhet!“ blandt annet følgende:

Teknikken påtok sig å sørge for de blinde. Den vilde gjøre det mulig for dem å kunne utnytte sine evner og sin arbeidskraft bedre enn før. De blindes arbeider hadde tidligere bare halv verdi, fordi det var begrenset til så få områder. I almindelighet var de oplært i kurvmakeri, børstebinderi eller repslageri, og folk kjøpte varene av interesse for de blinde. Rent galt gikk det da det under krigen blev mangel på materialer.

Så begynte forfatteren i 1915 efter en kort tids forutgående omhyggelige prøver å anvende blinde ved maskinene. Ved hjelp av dyktige medarbeidere (mestere og teknikere) er opgaven lyktes i den grad at problemet om blinde arbeidere i maskinindustrien kan betraktes som løst. Det viser sig mer og mer at den blinde kan fylle sin plass i industrien.

Der bores huller ved hjelp av modeller konstruert i dette øiemed, og en enkelt blind kan betjene to eller tre halvautomatiske boremaskiner.

Et av de viktigste problemer ved maskinarbeidet for blinde er innretning av beskyttelsesmidler, som gjør det umulig for den blinde å komme til skade under arbeidet. Dette var i virkeligheten hovedbetingelsen for fabrikktilsynets tillatelse til å benytte blinde i industrien. Det konstruertes derfor særskilte sikkerhetsinnretninger, som helt dekket alle farlige og bevegelige deler på maskinene. Disse innretninger gjør det umulig for den blinde å røre de farlige deler. Det er nødvendig at den blinde er absolutt uten fare, og at han føler dette under abeidet ved maskinene, da han ellers ikke kan utnytte sin fulle arbeidskraft. Dessuten var det påkrevet å tenke ut en rekke særlige arrangements for å gjøre det mulig for de blinde å utføre vanskeligere arbeider. Fremfor alt hadde man opmerksomheten henvendt på følesansen. Man laget sikringer som umuliggjør ulykkestilfelle, f. eks. fingerbeskadigelser, ved skjærende og stemplende maskiner. Med begge hender trykkes et apparat opover nedenfra. Dette apparat gjøres fast utenpå maskinen før den settes i gang. På nogen maskiner er sikringen anbragt slik at den støter hånden bort når denne nærmer sig den arbeidende maskindel.

Da det viste sig at blinde kunde arbeide i Siemens-Schuckert-fabrikkene, blev det også gjort forsøk andre steder. Ved hjelp av illustrerte småskrifter og foredrag med lysbilleder som viste blinde i arbeide, opnådde man at en rekke andre bedrifter også besluttet å ansette blinde arbeidere. De nevnte foredrag er holdt i ca. 40 tyske byer, og det er som oftest samtidig blitt arrangert utstillinger. Redegjørelser om krigsblindes arbeide blev videre offentliggjort i mange utenlandske blad, og besøk av utenlandske interesserte viser at våre bestrebelser er blitt kjent og anbefalt til efterfølgelse.

En av Handels- og Industridepartementet nedsatt komite har også tatt sig av arbeidet for å få blinde sysselsatt i fabrikkene. Resultatet av denne komites undersøkelser er blitt at over hundre inntektgivende arbeider i fabrikker kan utføres av blinde, og dette er industriverdenen gjort kjent med. I enkelte tilfelle har blinde også fått plass på kontorer, hvor de betjener heftemaskiner eller med hånden hefter skrivelser og dokumenter, f. eks. i stats- og kommuneadministrasjonen, i banker, assuranseselskaper osv. Andre er ansatt som korrespondenter. Man dikterer den blinde hovedinnholdet av de brev som skal avfattes. Diktaten skrives ned ved hjelp av en punktstenografimaskin og overføres senere i korrigert og supplert stand til almindelig maskinskrift.

Et bemerkelsesverdig fremskritt bragte den tyske lov som bestemmer at minst 2 pct. av fabrikkenes funksjonærer og arbeidere skal tas blandt krigsinvalidene. Det blir passet nøie på at loven blir overholdt. Også civilblinde opnår ifølge denne lov samme rettigheter. I Berlin er der oprettet et arbeidsanvisningskontor for blinde, og allerede det første halvår skaffet dette kontor sysselsettelse for 114 blinde i fabrikker eller ved hjemmearbeide.

Samfunnet har på denne måten gjenvunnet krefter som sannsynligvis ellers var gått tapt, og de blinde selv har fått sitt livsmot tilbake, sier direktør Perls.

De blinde arbeidere får reise fritt med sporvognene til og fra arbeidsplassen, når de foreviser legitimasjon fra blindeorganisasjonenes centralstyre i Berlin.

For at de blinde som for det meste er gifte menn, ikke skal få altfor lang og vanskelig vei til sitt arbeide, er det gjort hvad gjøres kan for å skaffe dem leiligheter i Siemensstadt eller dens omegn. I de planlagte nye arbeiderboliger i Siemensstadt vil det bli bekvemmelighet for en blind familieforsørger i hvert hus, slik at den blinde også privat kan få være sammen med seende. De blinde arbeideres humør er i almindelighet meget godt. Når de først har besluttet gjennem arbeide å glemme sin skjebne, er de meget flittige, og det er ingenting under arbeidet som distraherer dem. Krigsblinde som under sykehusopholdet blev plaget av hodepine, sier at de kjenner sig meget bedre efterat de fikk begynne å arbeide igjen. Arbeidet må naturligvis ordnes slik at den blinde får arbeide nogenlunde på samme måten som den tid han så. De som var vant til å håndtere tunge redskaper, må sysselsettes ved store maskiner, så de kan få anledning til å bruke sine legemskrefter. Mer svakelige folk får hos oss sitte under arbeidet, og slike som har kunstige ben, plaseres på stoler med ryggstø.

På Siemens-Schuckert-verkenes hvilehjem ved Østersjøen får de blinde hvert år anledning til gratis å feriere i fire uker. De får også fri reise til og fra hjemmet og dessuten feriebidrag til familien. I særlige tilfelle, f .eks. under sygdom, blir de ydet hjelp av bedriftens fond eller spesielle blindefond.

I Siemens-Schuckert-verkenes forskjellige fabrikker arbeidet i august 1924 i alt 110 blinde. (Det samlede tall av blinde industriarbeidere i Tyskland blev våren 1925 opgitt til 600, og det er i stadig og rask vekst. „Blindesaken"s red.).

Summarisk kan det sies at den blinde hurtig venner sig til det for ham nye arbeidsfelt. Det har — som ovenfor nevnt — vist sig at han fullt ut kan fylle sin plass, og at det ikke er nødvendig å gi ham nogen særbegunstigelse. Jo større tiltro man viser ham, desto mer vil hans selvtillit og arbeidsydelse øke; for han vet at det bare er arbeide som gir livet verdi. Ved medlidenhet og almisse opnår han ikke social selvstendighet, og det er nettop økonomisk uavhengighet den blinde vil nå frem til. Han vil intet heller enn ved produktivt arbeide bidra sitt til bedring av de sociale forhold. Derfor retter vi en inntrengende henstilling til alle bedriftsinnehavere: Skaff den blinde sysselsettelse, så han kan få anledning til å nyttiggjøre sin arbeidskraft, — til gagn for ham selv, men ikke mindre til gagn for bedriften og samfundet!

* * *

Slik taler lederen av en av Tysklands største industrielle virksomheter. Skulde ikke dette gi norske industridrivende noget å tenke på. Kunde det ikke også her i landet gjøres forsøk med å sysselsette blinde i fabrikkene? Når saken blev grepet forståelsesfullt og praktisk an, skulde bedriftene ikke tape på det, tvert imot. Det har erfaringene i Tyskland klart og tydelig vist. Red.

Bedes velvilligst optatt i dagspressen.

Litt fra blindesaksarbeidet i Russland.

Det nøiaktige tall av blinde i Russland er ikke kjent; men man vet at det dreier sig om flere hundre tusen, ja det har vært nevnt en halv million.

En mer eller mindre planmessig blindeundervisning begynte i Russland i 1807. Efter innbydelse av keiser Alexander I, som var adskillig socialt interessert, kom den berømte franske blindepedagog Valentin Haüz nevnte år til St. Petersburg for å oprette en blindeskole der. Det var som kjent Haüz som i 1784 grunnla institutet i Paris, den første skole for blinde i verden.

Skolen i St. Petersburg var fra først av statsanstalt; men den blev snart overdratt til „Det menneskekjærlige Selskap". Ved denne skolen blev der lagt stor vekt på elevenes musikalske utdannelse. Den boklige og håndverksmessige undervisning var derimot temmelig mangelfull. Ogsaa med den musikalske utdannelse gikk det senere tilbake, da skolen var meget fattig.

Efter den russisk-tyrkiske krig 1877—78 blev der dannet en forening som skulde ta sig av de soldater som mistet synet i krigen. Denne sammenslutning utviklet sig senere til å bli en landsomfattende organisasjon som ikke bare skulde sørge for de krigsblinde, men også for andre synsberøvede. Sammenslutningens navn var „Keiserinne Maria Alexandrovnas Beskyttelsesforening for Blinde". Denne organisasjon oprettet i alt ca. 25 blindeskoler rundt om i de forskjellige byer. Den største og rikeste var skolen i St. Petersburg. Læreplanen var omtrent den samme i alle skolene. Det var en avdeling for boklig undervisning og en for erhvervsmessig oplæring. Undervisningen i sistnevnte avdeling omfattet for de mannlige elevers vedkommende børstebinderi og kurvmakeri (ved en del skoler også skomakeri og stolsetefletning). De kvinnelige elever blev oplært i strikning, vevning osv. Musikkutdannelsen var de fleste steder ikke beregnet på å bli livserhverv, men inngikk som et foredlende ledd i elevenes almenopdragelse. Derimot blev der lagt adskillig vekt på sangundervisningen, og mange blinde skaffet sig efter endt skolegang ganske gode inntekter ved å synge i kirkekor.

Foreningen utgav også bøker for blinde og hadde i St. Petersburg et temmelig stort og efter forholdene vel utstyrt punktskriftstrykkeri. Det blev også utgitt oplysende skrifter om de blinde og blindesaksarbeidet i vanlig trykk, beregnet på den seende almenhet. Ved skolen i St. Petersburg hadde foreningen en salgsentral hvor man foruten bøker ogsaa kunde få kjøpt skriveapparater, papir, karter osv.

Foreningen tok sig også av de blinde efter endt oplæring. Det blev oprettet verksteder og innrettet fellesboliger. Videre drev foreningen et omfattende arbeide for å forebygge blindhet. Den oprettet ikke så få øienklinikker og sendte også spesialister utover landet for å rettlede publikum i synshygiene og for å ta sig av slike tilfelle hvor det kunde være håp om helbredelse.

Foruten denne landsomfattende sammenslutning fantes der også en del lokale blindeorganisasjoner. En av disse, foreningen i Moskva, oprettet i 1875 en stor og god blindeskole, som også hadde sitt eget punkskriftstrykkeri. Undervisningen var omtrent den samme som i de andre russiske blindeskoler.

Næsten hver skole hadde sitt eget bibliotek. Bøkerne blev overført til punktskrift av en flokk interesserte seende blindevenner.

Under verdenskrigen blev alt blindesaksarbeide i Russland ødelagt. Efter revolusjonen påtok sovjetregjeringen sig å sørge for de blinde. Regjeringen beslagla alle skolebygninger og fonds. Det hele blev nu statseiendom. Det blev utarbeidet en ny læreplan for blindeskolene. Denne er nu godkjent av Undervisningsdepartementet. Efter den nye plan skal undervisningen i de russiske blindeskoler være den samme som i de almindelige folkeskoler. Likesom i disse er et av målene å gjøre elevene til gode kommunister.

Den vanskeligste opgaven er å skaffe de blinde arbeide. De få erhvervsgrener som det hittil er gitt oplæring i, er ikke tilstrekkelig for Russlands veldige blindetall, og også mange blinde som allerede er utdannet, er ute av stand til å skaffe sig sysselsettelse. I de russiske blindeskoler blir der fremdeles undervist i de gamle erhverv, men samtidig speider man stadig efter nye. Den viktigste av sovjetregjeringens nyskapelser tør være musikkskolen for blinde i Moskva. Denne skolen blev oprettet i 1923 og har som mål å gi elevene en grundig og alsidig utdannelse, slik at de kan ha godt håp om å kunne skape sig en økonomisk uavhengig stilling. Ved skolen får elevene foruten i vanlige musikkfag også undervisning i kor- og orkesterteknikk.

Adskillige energiske blinde fortsetter sin utdannelse ved skoler og høiskoler for seende, og enkelte av dem, f. eks. advokat Broude og professor Scerbina, har opnådd meget gode stillinger. Men for å kunne komme frem på denne vei trenges det foruten gode evner og stor energi også mange gunstige omstendigheter, først og fremst forståelsesfulle seende hjelpere.

Det store flertall av Ruslands blinde lever fremdeles under meget vanskelige kår. For å kunne skape en forandring her måtte de blinde — som i andre land — få sin egen organisasjon. Det blev gjort flere mislykkede forsøk på å danne en slik sammenslutning; men i 1923 tok så en del energiske blinde i Moskva fatt. Det lyktes dem å få i stand en allrussisk organisasjon, og denne har nu underavdelinger i en rekke byer. Landsorganisasjonens hovedopgave er:

1) En nøiaktig undersøkelse av de blindes livsforhold og produksjonsevne.

2) Organisere de blinde i foreninger til gjensidig hjelp, til fremme av deres åndelige utvikling og bedring av deres økonomiske og sociale stilling.

3) Skaffe de blinde sysselsettelse på alle områder hvor dette er mulig.

4) Reformering av de blinde barns og voksnes undervisning, slik at denne svarer til tidens krav.

5) Omsorg for de syke og gamle blinde.

6) Moralsk støtte til og rettslig beskyttelse for organisasjonens medlemmer.

Hverken de filantropiske foreninger eller staten kan makte å skape en virkelig og varig bedring av de blindes kår, hvis ikke de blinde selv hjelper til, mener sammenslutningens ledere. Den allrussiske blindeorganisasjons motto er derfor: „Blindesaken må være de blindes egen sak!“

Livsbøn.

(Forfatteren av dette gripende diktet er blind, student fra Hornnes Lansgymnas 1924. Red.).

Heimsens fader, lær meg leva,
hjelp meg fylla livsens krav!
Gjev meg vilje til å streva
etter vokster i all æva,
etter ljos frå upphav av! —

Lær meg lyda, heimsens fader,
livsens store, største bod,
so min dåd vert alle stader
— til min kveld når soli glader —
boren av din guddomsglod! —

Lat meg livsens song få kjenna,
brusande som foss i flaum,
so min hug til dåd kan brenna,
tankeflokken vegen venda
imot livsens ævedraum! —

Herre, ler meg du å spenna
millom liv og lære bru!
Lat meg Kristi ånd faa kjenna
sterk og varm i bringa brenna,
i mi gjerning, i mi tru! —

Heimsens Herre, du lyt verne
meg med kjærleg faderhånd! —
Tend for meg den klåre stjerne
eg kan fylgja trygg og gjerne,
fyll meg med di sterke ånd! —

Herre, kveik so i mitt indre
upp din klåre altereld,
som mit ulivssår kan lindre,
liksom soli varm vil tindre
ljos og blid um skygrå fjell!

Paal Vollen.

Hønseavl som levevei for blinde.

Sir Arthur Pearson skriver i sin bok „Seier over Blindheten“ om hvordan de blinde soldater og sjøfolk lærte å stelle høns, og hvordan de drev hønseri når de kom ut fra blindeskolen St. Dunstan's. Vi blinde vet jo godt at det ikke er noget i veien for at blinde med hell kan drive hønseavl; men verre har det vært å skaffe dem hjelp til å sette en slik forretning igang. Vi har dog her i Norge enkelte blinde som i lengre tid har drevet hønseavl og det med hell. Jeg skal få lov å fortelle litt om en av dem.

Denne mannen som nu er 31 år gammel, har ikke gått på blindeskole. Han bor på Jæren og begynte å tape synet i 18-aarsalderen. Da han var 20 år, hadde han ikke lesesyn, men var ellers frisk og fyrig og hadde dessuten godt humør og stor arbeidslyst. En tid fremover var han med på gårdsarbeide og deltok da i nær sagt alt arbeide som hørte gården til; men på denne måten blev han jo bare en av gårdens tjenere, som gjorde det hans far eller andre bad ham om. Mannen hadde et meget godt hjem; men lysten til å drive en selvstendig forretning blev sterkere og sterkere hos ham. Han bestemte sig så for å prøve med et lite hønseri. Våren 1922 bygget han et nytt hønsehus, 6 m. langt og 4 m. bredt, med to etasjer. Samme vår kjøpte han en rugemaskin til 120 egg og begynte straks å klekke ut kyllinger. Denne våren og sommeren ruget han 5 kull med maskinen, altså 600 egg, og fikk ut ca. 400 kyllinger. Da høsten kom, hadde han 125 vakre hønekyllinger i sitt nye hønsehus.

Naturligvis var det bare utgifter det første året, når undtas det han fikk for hanekyllingene. Jeg skal ikke komme med noget regnskap; men jeg må få nevne at han i 1923 tjente ca. 1400 kr. Det må sies å være en pen netto, og lignende fortjeneste blev det de følgende årene.

Den energiske blinde mann innså nu at han måtte ha tak i et jordstykke, og kjøpte i 1925 20 mål udyrket jord av naboen. Han gikk straks i gang med å grøfte og rydde jorden, og da høsten kom, lå 5 mål ferdige til å såes. Det meste av arbeidet blev bortsatt på akkord, bare for en del var han selv med. Det var hønseflokken som måtte lønne ut arbeiderne, og hønsene var flinke, så mannen slapp å komme i underbalanse.

Hver høne gav ham kr. 8,60 i overskudd, så den samlede netto blev ca. 1100.

De 20 mål vil nok snart være deilig aker og eng; men mannen vil dog få mer rydningsjord, da faren har lovet ham ca. 20 mål til.

Vi skal så se litt inn i hønsehuset. Jeg fulgte med ham inn for å bli kjent med hvordan han utførte sitt arbeide, og for å se på hønseflokken. Han har for det meste hvite italienere, og dyrene er vakre og velstelte. Huset var praktisk innrettet, og der var lett å stelle. Han gav nu hønsene mat og drikke. Det var morsomt å se det gode forhold mellem eieren og dyrene. Da han lutet sig ned for å ordne med maten, satt med ett 5—6 høner oppe på ryggen hans. Jeg hadde en svak mistanke om at kanskje moren eller tjenestejenten kunde hjelpe ham i arbeidet; men da lo han: „Nei, kvinner er ikke mine høns vant med. Kommer en av dem inn, fyker alle dyrene forskremt op i annen etasje, eller så tar de flukten ut. De er nok ikke vant med å se damer i dette huset".

Denne blinde mann har på en glimrende måte synt oss at hønseavl er en god levevei for mange blinde. Jeg vil som forbundets reisesekretær si at det var en oplevelse for mig å få studere hans forretning.

Jæren, 25. 2. 1926.

John Sætre.

Foreningen for Blinde

har utsendt sin årsberetning for 1925, hvorav hitsettes:

Blindeforeningens faste fond utgjorde ved utgangen av 1925 kr. 157,840,97 som ved årets begynnelse. Efter regnskapet for de av foreningens midler som ikke hører med til det faste fond, utgjorde disse ved utgangen av 1925 117,577,82 mot kr. 38,272,67 ved årets begynnelse. Når beholdningen av disse midler tillegges det faste fonds, utkommer som foreningens samlede formue kr. 275,418,79.

Da Blindeforeningen sin tid skjenket staten Blindeinstituttet, blev det i skjøtet uttalt at gaven var skjedd under forutsetning av at der stadig skulde holdes skole for blinde barn i Oslo, og at staten hvis den flyttet skolen fra Oslo, skulde betale Blindeforeningen kr. 78,830,05. Stortinget besluttet i 1925 at skolen skulde flyttes til Trondhjem, og flytningen fant sted sommeren 1925. Foreningen avkrevet derefter Kirkedepartementet den i skjøtet stipulerte sum, som blev utbetalt 9. 11. 1925 med 5 pct. rente fra 1. 9. 1925 til utbetalingsdagen.

Da det er reist tvil om hvorvidt den i 1924 mottagne testamentariske gave på 5500 kr. fra avdøde frk. Emma Othilie Ellefsen, Oslo, av testatrix var tiltenkt Blindeforeningen eller Blindeforbundet, har styret tilbudt Blindeforbundet å overta dette legat.

Det er oprettet statutter for den tesamentariske gave på 20,000 kr. fra gårdeier Carl Ludvig Ellefsen, Oslo. Legatet skal forvaltes av Oslo Overformynderi og rentene utdeles av Blindeforeningens styre i forbindelse med et medlem av Oslo Formannskap.

Foreningens tidligere formann, avdøde skolebestyrer P. M. Sydnes, har i sitt testamente bestemt at en del av hans efterlatte midler skal gå til Blindeforeningen. Av beløpet, kr. 10,809,15, vil det efter testators ønske bli oprettet et legat under navn av „Stud. filol. Yngvar Sydnes's Legat for Blinde", og rentene skal utdeles til trengende, vanskelig stillede blinde som har ført en hederlig vandel.

Av Johs. Schankes legat er det utbetalt som årlig støtte til tre blinde som i den voksne alder har mistet synet, legatporsjoner paa 75 kr.

Rentene av P. N. Eckersberg og hustrus legat, som bestyres av Oslo Overformynderi og som for 1924 beløp sig til ca. 1030 kr., blev fordelt mellem tre blinde, hver med en tredjedel.

Av årsinntektene for 1925 er 500 kr. anvendt til friplasser ved Blindemisjonen „II"s blindehjem. 59 blinde har dessuten på forskjellige måter vært ydet økonomisk støtte. Det er således hjulpet til ophold ved „II"s blindeskole og Dalen blindeskole, likesom elever fra disse skoler er skaffet utstyr efterat de var ferdig med skolegangen. Andre er hjulpet til i de dyre tider å skaffe sig undervisning, materialer til sitt arbeide, innredning av verkstedrum o. l.

I alt er, når rentene av Eckersbergs legat medregnes, utdelt som hjelp i 1925 ca. 10,500 kr., det største beløp Blindeforeningen noget år har kunnet utdele.

Foreningen hadde ved årets begynnelse 84 medlemmer, hvorav 29 livsvarige; ved årets utgang var der 95 medlemmer, hvorav 28 livsvarige.

Der avholdtes i årets løp 7 styremøter, foruten at en hel del saker behandledes skriftlig ved cirkulasjon mellem styremedlemmene.

Foreningens styre bestod fra årets begynnelse av sanitetskaptein F. Lindeman og kaptein Henrik Aubert samt sekretær M. Steen som suppleant for skolebestyrer P. M. Sydnes, som avgikk ved døden i 1924. Ved generalforsamlingen i 1925 valgtes sekretær Steen som medlem av styret istedenfor skolebestyrer Sydnes. Til suppleanter valgtes pastor J. Wolff og fru høiesterettsadvokat Karen Bugge. Til revisor gjenvalgtes byfoged Ludvig Dahl, Fredrikstad. Til styrets formann valgtes sanitetskaptein F. Lindeman.

Offisielt fra Vestlandske Blindeforbund.

Forretningsutvalgmøte 2. februar 1926. Til stede: Lillesund, Flydal, Meyer og Henrikssen samt varamennene Rydland og Lillestøl. — 1) Bevilgedes til kjøp av bambusrør 30 kr. — 2) Bevilgedes til kjøp av garn 50 kr. — 3) Bevilgedes til en syk blind dame 75 kr. — 4) Fra utsalgsstyrets formann forelå skrivelse om at det blev bevilget det nødvendige til innredning av verksteder i kjelleren i Blindes Hus. De nødvendige forandringer er beregnet til å koste 850 kr. Forretningsutvalget besluttet å henstille til husstyret å utrede det som kreves til dette øiemed. — 5) Forelå skrivelse fra et av forbundets blinde medlemmer om å forsøke på å få en del fribilletter til landssangerstevnet i pinsen. Spørsmålet vil bli gjenoptatt til nærmere overveielse på næste møte i forretningsutvalget.

Forretningsutvalgmøte 9. mars 1926. Til stede var: Lillesund, Flydal, Meyer og Henrikssen samt varamennene Rydland og Lillestøl. — 1) Behandledes et andragende fra en av forbundets håndverkere om et bidrag på 1800 kr. til igangsettelse av verksted. Av økonomiske grunner besluttedes andragendet ikke innvilget. — 2) Et par mindre andragender blev av prinsipielle grunner ikke imøtekommet. — 3) Forelå andragende om at forbundet vilde garantere for et 3-måneders ophold ved arbeidsskolen i Oslo. Det besluttedes at den forønskede garanti blir gitt. — 4) Referertes skrivelse fra Owesens legats styre om at det var fattet den beslutning at legatets midler bare skal komme blinde i Nidaros og Hålogalands bispedømmer til gode. — 5) Besluttedes å søke hovedkomitéen for landssangerstevnet om en del fribilletter til stevnet i pinsen. — 6) Referertes skrivelse fra hr. disponent Otto Isaksen om at han ber sig fritatt for kassererstillingen, da han som disponent for det herværende Samvirkelag ikke har tid nok til å inneha dette hverv. — 7) Fra den nedsatte komité til utarbeidelse av reglement for husstyret blev fremlagt utkast til samme. Dette vil bli forelagt kommende årsmøte til avgjørelse. — 8) Man besluttet at lønnen til den tidligere bestyrer av utsalget blir holdt utenfor det beløp som er budgettert til utsalget for 1926. — 9) Man besluttet å meddele den nuværende bibliotekar at stillingen blir å betrakte som ledig fra 1. juli d. å., for at årsmøtet kan stå fritt m. h. t. ansettelse av bibliotekar. — 10) Det besluttedes å kunngjøre i „Blindesaken“ og „Norges Blinde“ at kontingent og bladpenger for 1925 og tidligere år må være innbetalt innen utgangen av april. I motsatt fall vil vedkommende ifølge forbundets lover ikke kunne stille noget krav til forbundet.

Sekretariatet.

Blindes arbeide.

Da det gjentagende har hendt at der reiser folk rundt i distriktene som opgir at de selger varer for blindeforbundene, må vi gjøre publikum opmerksom på at hverken blindeskolene eller noget av våre blindeforbund har omerisende selgere. De som vil kjøpe blindes arbeider, må derfor henvende sig til

Blindes Utsalg i Oslo, Bergen og Trondhjem eller direkte til de blinde selv.

Det er også folk som reiser rundt og samler penger til en eller annen blindeinstitusjon. Like før jul optrådte således en dame i Oslo og solgte arbeider og samlet inn penger for „Trondhjems Blindeinstitutt“, som opgaves å være et slags arbeidshjem for 25 blinde kvinner. Instituttet skulde utvides, så det kunde gi plass for 35, og det gjaldt derfor å få samlet inn 10 000 kr. innen utgangen av februar.

Vi vil derfor henstille til almenheten å forlange legitimasjoner før de gir noget til disse folk.

Ærbødigst
for Norges Blindeforbund
Alf Arnesen, formann.

Meddelelse fra Vestlandske Blindeforbund.

Da det dessverre viser sig at det er mange av medlemmene som står meget tilbake med sin kontingent, vil man høfligst anmode om at denne blir bragt i orden snarest. Forretningsutvalget hadde dette spørsmål oppe til drøftelse den 9. mars, og det blev der besluttet å kunngjøre følgende:

Medlemskontingenten for 1925 og tidligere år må være innbetalt innen 15. mai. I motsatt fall vil vedkommende ifølge forbundets lover ikke kunne rette noget krav eller henstilling til forbundet.

Kontingenten mottas på forbundets kontor hver mandag og torsdag eftermiddag fra kl. 5—7. Utenbysboende kan sende den i frimerker, adr. Blindeforbundets Kontor, Blindes Hus, Bergen.

Svensk riksblindeforbund dannet.

Utsendinger for de forskjellige lokale svenske blindeforeninger var i dagene 21.—25. februar samlet til rikskongress i Örebro. Blandt de ca. 20 saker som blev behandlet, var også et forslag om dannelse av en riksorganisasjon for blinde, et forbund av de lokale sammenslutninger. Et midlertidig styre til å utarbeide lover m. m. for landsorganisasjonen valgtes. Medlemmer av dette styre blev: Handlende E. V. Andersson, Örebro, ingeniør G. Öfverström, Örebro, frk. Katarina Back, Falun, hr. G. Stenquist, Wedum, fru Emmy Stenquist, Wedum, hr. C. Stenborg, Göteborg, og hr. Hj. Wide, Sundsvall.

Kongressen blev åpnet i nærvær av landshövding (fylkesmann) Elmquist og frue, og diskusjonene karakterisertes av saklighet og måtehold. Som dirigent fungerte Skånska Blindförbundets utsending, hr. Erik Olsson, Arlöv, skriver „De Blindas Veckoblad”.

Dansk landsblindestevne.

Dansk Blindeforbunds forretningsutvalg besluttet i møte 13. februar å avholde et lenge planlagt landsomfattende blindestevne iår i tilknytning til foreningens representantskapsmøte. Landsstevnet finner sted i dagene 28. juni—1. juli og holdes på Det kgl. Blindeinstitut, Kjøbenhavn, hvor også de av deltagerne vil få bo som ikke har slekt eller venner i hovedstaden.

Regnemaskin for blinde.

Ved den internasjonale varemesse i Jijon blev der for kort tid siden sammen med en rekke andre geniale maskiner og apparater også for første gang utstillet en regnemaskin for blinde. Maskinen er fabrikert av et Berlinerfirma og opfinnelsen gjort av de tre spanske teknikere Lavain, Trelles og Heras. Regnemaskinen er konstruert efter punktskriftsystemet.

Hr. Lavain demonstrerte selv maskinen på varemessen. Han hadde hos sig en 14-årig blindfødt gutt, som han i løpet av tre dager hadde satt ind i bruken av maskinen. I denne korte tiden hadde gutten lært å behandle den til fullkommenhet. Hr. Lavain arbeidet ved en vanlig regnemaskin, og gutten utførte de samme opgaver på sin, like nøiaktig og like hurtig.

Hvis denne maskinen holder hvad den lover, kan den bli av den største praktiske betydning, da den gjør det mulig for en blind å arbeide på et kontor på samme måte som en seende. Dessverre er maskinen ennu meget dyr. Prisen opgis til 1800 pesetas.

Til abonnenterne.

Bladkontingenten, kr. 2.00, bedes innsendt ukrevet under adresse: „Blindesaken“, Bergen. — Virk for bladets utbredelse!

Formannsadresser:

Norges Blindeforbund: Kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes; telefon Furnes central pr. Hamar.

Nordenfjeldske Blindeforbund: Lærer Halvdan Karterud, Øvre Møllenberggate 76, Trondhjem; telefon 4317 k.

Vestlandske Blindeforbund: Handelsmann Gustav Lillesund, Torvastad pr. Haugesund.

Østlandske Blindeforbund: Lærer Erik Harildstad, Gabels gate 48, Oslo; telefon 45579.

Eftertrykk av „Blindesaken“ med angivelse av kilde ønskes.

Handelstrykkeriet A.S. — Bergen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER
UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 5. Mai 1926 15. årg.

Hos de blinde barn paa Refsnæs.

Av Holger Ibsen.

(Nedenstående interessante skildring av undervisningen og livet ved Den kgl. Blindeforskole paa Refsnæs, Kallundborg, Danmark, er sendt oss av pianostemmer Johs. Hjelmtveit, Kjøbenhavn. Red.).

På den vestlige side av halvøen Refsnæs, ca. 3 km. fra Kallundborg, i et bøsseskudds avstand fra Kysthospitalet, som ligger litt lenger ute, reiser Blindeforskolen sine murer, eller som dens fulde navn lyder: Den kgl. Blindeforskole på Refsnæs. Det er en samling bygninger mest i villastil, som ligger lunt som en strandfugl trykket ned i sitt rede, beskyttet mot nord og vest av bakker og med utsikt over fjorden til det skogklædte Asnæs mot syd. Til skolen hører en god og velbeplantet have, som gir le og skygge, og en mark som går like ned til havet, og som yder en prektig tumleplass for barna.

Skolen er, som dens navn også sier, en forskole for blindeinstituttet i Kjøbenhavn som først optar barn fra 10—12-årsalderen, men dessuten rummer den også en hjelpeskole for svaktbegavede blinde og en småbarnavdeling for blinde barn under 7 år og for svakelige barn av samme kategori over denne alder. Barna i denne avdeling får en kystsanatoriemessig behandling i likhet med den patientene får på selve Kysthospitalet, idet tiden deles mellem lek, hvile, arbeide og frilufstkurer.

Hvad det gjelder om. — Det som det gjelder om når man skal opdra blinde, sier bestyrer, cand. teol. Rützou, i hvis kontor på skolen vi sitter, er utmerket uttrykt av sir Arthur Pearson som tok sig av de engelske krigsblinde. Devisen for behandlingen lyder således: Prøv å få den blinde til å glemme at han er blind ved å prøve på selv å glemme det.

Det å være blind, fortsetter hr. Rützou, er ingen ulykke som behøver å slå et menneske i støvet; det er en vanskelighet som skal overvindes, og som kan overvinnes ved skjerpelsen av de andre sanser. De blinde trenger slett ikke å være satt utenfor livet, de kan leve et rikt liv. Hvordan tror De ellers at f. eks. en blind musiker på sitt instrument kan gi uttrykk for følelser så han kan rive sine tilhørere med sig? Det kan ikke et menneske når det er satt utenfor. Ofte er det jo også slik at den blindes fantasi skaper en skjønnere verden for ham eller henne enn den er i virkeligheten, og derfor er det ikke altid en glede for en blind å få synet igjen. Skriver ikke Henrik Hertz så treffende i «Kong Renés Datter»:

«Den som er blindfødt eller blind fra barndommen, vil aldri efter min forstand begripe at de som er omkring ham, kan se. Hvad er synet for ham? Hvad begrep har han om hin vidunderlige øiets evne? Det vi lett bemerker ved synets hjelp, opdager han ved følelsen, gehøret, ved luftens ganske umerkelige trykk og ved tusen andre midler man har ondt ved å fatte —.»

Man kan fatte uten øiets hjelp. Dette er riktig, især de siste linjer om hvad den blinde fatter uten øiets hjelp. Det kan således være en stor nydelse for en blind å reise, især når det er andre med som kan fortelle ham hvad de ser.

En blind fortalte mig engang om en for ham vidunderlig reise han hadde hatt. Han stod en sommerdag i en kupé ved det åpne vindu, og en intelligent medreisende fortalte ham om hvad de kjørte forbi, og han følte godt forskjellen mellem byluften og pustet fra den friske bøkeskog, høiduften fra engene, bekkenes sladrende rislen — ja, smil nu ikke: Hans øre er ofte skarpere enn Deres og er opøvd til å være et mer fintmerkende instrument — og bølgeskvulpet fra sjøene og havet. Han hadde meget utbytte og for ham uforglemmelige minner fra den turen. Man behøver ikke øiet for å erkjenne verdens bygning som den er kommet fra ens skapers hånd. Jolanthe har fullstendig rett når Hertz lar henne si:

«Har ikke vindens makt, den milde viften og varmen når den bredes over jorden, og denne jords beskaffenhet, dens evne til å drive vekster frem med blomst og frukt, har ikke sten, metall og flodens strømmer og har et kor av fuglestemmer ikke bragt mig min skaper gjennem verdens bygning?»

Nei, tro mig, den blinde behøver ikke å gråte fordi hans sjel blev ensom skapt, tvert imot, det blev den ikke. Vrangforestillinger kan de blinde kanskje ha, som når en liten gutt som hørte at koen hadde 4 ben, gav den 4 menneskeben å gå på, for andre kjente han nu ikke; men det gjør da ikke det blinde barn ulykkelig, og gjennem vår undervisning her søker vi også og med hell å rettlede dets begreper.

Undervisningen i forskolen. I forskolen undervises i de almindelige skolefag med blindeundervisningsmetoder. I punktskrift undervises i regning, lesning og stilopgaver. Barna lærer også religion, Danmarkshistorie og geografi. Et spesielt blindefag er modellering, som erstatter tegneundervisningen, og hvorigjennem den blinde ved modeller lærer typer fra livet å kjenne, slik at vi ikke får en ko med menneskeben.

Bestyreren fører mig ind i en klasse, og jeg hører barna lese høit av bøker i punktskrift. Mens det ene barn leser teksten med fingrene, følger de andre med på samme måte og faller sikkert inn når de blir bedt om å fortsette. Lesningen er tydelig og klar og uten tøven, stamming og rettelser, likeså god som den man hører av seende barn i samme alder. Det skrives også med punktskrift efter diktat. Bestyreren tar en slik stil, ser den igjennem og erklærer den for å være uten feil. På veggen henger det et Danmarkskart fullt av ujevnheter. Hver bys beliggenhet på kartet er angitt ved en metallknapp, og man kan kjenne sig til hav, sjøer, klitter, skoger og moser.

I veggskapet står modellene og barnas forsøk på å lage dem efter. Undervisningen her er ikke alene et arbeide, det er også en fornøielse; for modellerne findes ikke bare i klasseværelsene, men også i opholdsrummene og på lekestedene. En malt festning av tre med tårn og skyteskår, vindebro, voller og graver, en hel middelalderlig borg, er laget efter med pinner fra pakk-kasser og pappstykker. Smukke er efterligningene (det er i alt tre) egentlig ikke, primitive er de også; men lukk øinene, kjenn på dem, ta fantasien til hjelp. Pinnenes ru overflate, huller og knaster blir til mektige stener stablet ovenpå hverandre, som bare gir angriperne et dårlig og usikkert fotfeste. Jo mer De lar de følsomme fingrer spille, desto mer overbevist blir De om denne tindekneisende borgs uinntagelighet. Fantasien er et kostelig klenodie, ikke minst for et barn og i aller høieste grad for et blindt barn.

De svaksynte barn. Foruten de helt blinde barn har vi også svaksynte. Disse barn blev for tre år siden undervist som blinde, men nu gir vi dem en undervisning som er lempet efter deres nedsatte syn, og det viser sig at gode resultater opnåes når den praktiske bruk av disse barns synsrester opøves, så de bedre forstaar å anvende hvad de har. For barnet selv spiller det selvsagt en stor rolle å føle sig som seende.

Øiet er for dem et virksomt instrument, som er en helt annen type enn det følende barns. De er distanserte i kappløpet, men man kan ikke opdra et svaksynt barn som blindt, man må lære det å bruke den synsrest det har. Vi anvender her et kombinert system hvor de svaksynte barn lærer å lese med fingrene efter punktsystemet, men hvor de lærer å skrive med almindelige bokstaver. Ja det lyder kanskje litt forbausende, men De må dog innrømme at man kan skrive med tilbundne øine, men lese kan man ikke; det svake syn kan lettere nyttes ved skrivning enn ved lesning.

Det var i 1920 at den kjente øienlæge dr. K. K. K. Lundsgård henledet opmerksomheten på de svaksynte barn og påviste disse barns uheldige stilling både innenfor normalskolen og blindeundervisningen, og han slo til lyd for en spesiel svaksyntundervisning i likhet med svaksyntskolene i Berlin og Strassburg. Foranlediget herav anstillet forskolens læge og lærerpersonale forskjellige forsøk med skolens svaksynte elever i samråd med forskolens øienlæge, stabslæge Norrie, som tidligere hadde bragt denne sak frem i Danmark. Da det viste sig at disse elevers synsstyrke muliggjorde en særlig undervisning, gikk man i gang her på forskolen med den nye undervisning, og resultatene herav blev demonstrert på Ophtalmologisk Selskaps årsmøte i 1922 ved endel elever herfra, og siden da er svaksyntundervisningen blitt et fast ledd av undervisningen her. Idealet er nemlig at svaksyntundervisningen blir innenfor blindeundervisningen.

Her skal De for resten se en stil skrevet med riktige bokstaver av en svaksynt gutt. Og bestyreren viser mig en stil skrevet med den nydeligste skrift, som ingen gutt behøvde å skamme sig ved og mange seende Sjuske-Petere måtte blues ved og streve å efterligne.

De svaksynte barn kan vi også, forteller bestyreren videre, beskjeftige med noget jordarbeide, og de fornøier sig herlig ved å spille fotball i sin fritid.

Hvad de svaksynte barn kan bli? spør De. Ja, de skulde jo helst bort fra blindefagene som vevning og børstebinderi og ut i fritt erhverv. De kan kanskje komme til å gjøre tjeneste som bud og ved landbruket, men erfaringene mangler. I Sverige eksperimenteres med svaksyntes beskjeftigelse i jordbruket, og der skal det ha gitt gode resultater.

Det er for resten én ting jeg vil legge Dem og andre lovgivere på sinne når vi taler om svaksynte: Goder som invaliderente o. l. må ikke fratas dem, selv om de på forskjellig vis kan prestere noget arbeide.

De svaktbegavede blinde. Så har vi også de stakkars dobbeltbelastede barn, som vi nødig gir slipp på og sender til åndssvakeanstaltene som ikke kan drive spesiel blindeundervisning, når disse barn dog har muligheter for å undervises og bli mennesker hos oss, sier bestyreren. Når jeg ser dem, tenker jeg alltid på Jesu ord: «Opsamler det tiloversblevne at intet går til spille.» Det er jo alltid en grense mellem sinker og åndssvake, og den søker vi å dra så nensomt som mulig.

Ved forskolens siste utvidelse fikk vi en særskilt hjelpeklasse for disse barn; men det var næsten umulig å prestere et pedagogisk arbeide med dem, da de var så uensartet i alder og standpunkter. Men takket være hr. departementschef Ågesens hjelp fikk ministeriet erhvervet naboeiendommen med have og strandmark, og her blev hjelpeskolen innrettet for 16 elever. Siden er den utvidet, saa den nu rummer 30 elever.

I hjelpeskolen hvor disse barn undervises, legges hovedvekten på elevenes praktiske utdannelse. Målet er å utdanne dem til et arbeide, enten vevning eller børstebinderi, som kan gi dem litt fortjeneste og litt glede ved livet når de hjemsendes. Det har vist sig at disse barn kan bli flinke vevere. I den store vevesal har vi daglig et snes vever i gang. Kom, nu skal De selv se.

Bestyreren fører mig inn i vevesalen i hjelpeskolens bygning, hvor barn og ungdom av begge kjønn er flittig beskjeftiget med forskjellig slags vevning under en lærerinnes opsikt. Det er smukke og solide ting som her presteres: Håndklær, betrekk, kjoletøi m. m. Alt selges og pengene går direkte i statskassen.

Småbarnavdelingen. Så har vi jo også småbarnavdelingen hvor vi tar blinde barn under 7 år og gir dem en kystsanatoriemessig behandling i likhet med hvad barna får på kysthospitalet.

Det er grosserer Stau som på opfordring av Dansk Blindesamfund har oprettet et hjem for disse barn. Han har op til forskolens grunn skjenket et areal på 8 tdr. (ca. 32 mål) land, og her er småbarnavdelingen bygget med plass for 20 blinde barn under den skolepliktige alder.

På denne avdeling optas små hjemløse barn, ofte født utenfor ekteskap, og barn fra hjem som ikke kan makte et blindt barns besværlige pasning og opdragelse. Kom, skal De se.

Vi vandrer over til småbarnavdelingen som ligger øst for forskolen, mens hjelpeskolens bygninger ligger ytterst mot vest for den.

Her som overalt er det skinnende propert. I stuen går nogen blinde småbarn og tumler rundt med noget leketøi under opsikt. Så snart bestyreren kommer inn i stuen til dem, løper de imot ham med store smil på ansiktet, favner hans ben og kne og griper efter hans hånd. Han spøker med dem, besvarer deres spørsmål og viser dem den fremmede mann. Så går vi videre ovenpå, hvor små blinde barn ligger rundt i senger og vugger. Svake er nogen, benene kan de ikke stå på, men bestyreren har de beste forhåpninger om at de nok vil rette sig. Han viser mig et par fotografier av nogen av de større barn vi nylig har sett tumle om og leke nedenunder, og man må innrømme at det er en forbausende forandring til det bedre, så under hjemmets gode og omsorgsfulle pleie vil disse småbarn sikkert også vokse sig sterke og sunde.

Fornøielser. Her er også mange fornøielser for barna. Alt som har med musikk å gjøre, danner en ikke ringe del av disse. Rundt om i skolens avdelinger er innlagt radiomottager-apparater, så barna gjennem dem kan høre musikk, foredrag og oplesning. Det leses også høit for barna, og skolen har et bibliotek med bøker i punktskrift som barna selv kan lese. Så har de leketøi av alle slags, ganske som andre barn. De leker med dukker, tinnsoldater, kjøretøier og alt annet almindelig leketøi som de har stående rundt i skapene sine.

Det holdes også ball på skolen, f. eks. ved stiftelsesfesten hvert år den 5. november, og det danses også ved andre leiligheter. Barna driver gymnastikk, og de lærer å synge, og så har de sitt eget jazz-orkester. Nu skal De høre, sier bestyreren, og han fører mig inn i gymnastikksalen, som tillike er musikksal. Her sitter en lærerinne ved pianoet og rundt om hende sitter eller står en rekke glade barn som hver især trakterer sitt instrument. En blåser på munnharmonika, en annen på en liten trekkbasun, en rører triangelen, en annen slår på tromme. Det spilles på harmonika, klokkespill, fløite og en rekke andre instrumenter. Det hele foregår med liv og lyst, isprengt med dypt alvor og hengivelse. Flot og taktfast lyder det ene musikkstykke efter det andre, til bestyreren takker og vi går. Så fortsetter det videre uten publikum. Vi hører stadig musikken klinge bak de lukte dører.

Feriene og besøkene. To ganger om året er det ferie, jul og sommer. Juleferien er på ca. 3 uker, sommerferien på ca. 7 uker. Da ligger skolen stille hen.

— Gleder barnene sig til ferien?

— Ja, det kan De tro de gjør, sier bestyreren; men de gleder sig også når de kommer tilbake. De forlater skolen med et hurra, og de roper hurra når de kommer tilbake.

Foreldre og slektninger kommer jo også hit og besøker barna. Vi holder åpent hus for dem. De kan komme når de vil, og de kommer ofte, f. eks. med de billige søndagstog.

Hjemvefølelsen forsvinner hurtig hos barna. De befinner sig vel her, og her er så meget som optar dem. Jeg har i den henseende mest ondt av foreldrene; men barna elsker dog sit hjem; det står for dem i stråleglans. Det var en bestefar som hadde ofret sig helt og fullstendig for sitt blinde barnebarn. Så kom han hit med det. Senere da han igjen kom her på besøk, brød barnet — det var en gutt — sig ikke om ham. Forholdet var for så vidt brutt som bestefaren ikke mer var den eneste for ham. Her åpenbarte det sig en helt ny verden for gutten, og den var hans, men i den var bestefaren ikke. Den gamle mann var fortvilet, og jeg måtte forklare ham at barnet ikke var troløst, men at det hadde funnet ny beskjeftigelse og nye gleder.

For øvrig er hele dagen i en forskole for blinde barn en fortsatt undervisning av eleverne for å få dem til å bli små mennesker: Om morgenen i å klæ sig på og vaske sig m. m., ved måltidene i å spise og utenfor disse i pene manerer. Man aner ikke hvor ubehjelpsomme og upraktiske slike små blinde barn kan være. Det er, som jeg har omtalt før, et tålmodighetsverk å opdra slike barn; men har man hjerte og interesse for det, er det en deilig opgave å lukke en verden op for disse små barnesjeler og vinne deres kjærlighet og hengivenhet. Hør f. eks. hvad skolens læge, dr. Hertz, skriver herom:

«Mange av de barn som kommer til forskolen i 6—7-årsalderen — undertiden senere — har aldri vært utenfor den stue de til daglig har levet i. Nogen har endog alltid sittet i en krok eller i sengen og kan derfor ikke gå. De vet slett ikke hvad deres ben skal brukes til. Hvilken omveltning så å komme til skolen ved stranden mellem en flok livlige kamerater, og hvilket arbeide er det ikke å få dem i gang med nensom hånd. — Men på den andre siden: Hvilke overraskelser står man ikke overfor. Barn som på grunn av sitt ensomme stueliv hverken kunde tale eller gå, og som vi derfor anså for abnorme, viste sig efter nogen tids forløp som flinke og veltalende. De hadde bare ikke fått lov til å bruke sine ben, og det var ingen som hadde snakket med dem.»

— Se, det er ikke mine ord, sier bestyreren, idet han med et lyst blikk ser hen på nogen barn som går forbi; men herav kan vel forståes at den gjerning som utføres her, er til velsignelse og glede for begge parter, både lærer og elev, selv om den til sine tider kan være brysom og kreve tålmodighet.

(Efter «Berlingske Tidende»).

Fjærfeavl m. v. som levevei for blinde.

I tilknytning til reisesekretær Sætres artikkel i forrige nummer om hønseavl som levevei for blinde gjengir vi her de avsnitt av sir Arthur Pearson's bok «Seier over Blindheten» som omtaler oplæringen i fjærfeavl ved St. Dunstan's, og forteller om hvordan disse blinde soldater senere drev det. De som fikk undervisning i fjærfestell ved St. Dunstan's, blev som regel også oplært i et håndverk som de kunde drive ved siden av. Sir Arthur skriver:

Fjærfeavl var også en undervisningsgren som krevde virkelig iherdig arbeide. Foredragsrummene i den avsides krok ved vannet frembød alltid et billede av alvorlig arbeide. Fjærfeavlen har vist sig som en avgjort suksess. Det er en hel del menn som har satt sig ned rundt omkring i landet og lagt sig efter denne avl, og så vidt en kan dømme på det tidspunkt dette skrives (april 1919), driver de den med all den dyktighet som må til om den skal kunne skaffe dem et godt utkomme i fremtiden. Dette er ikke et erhverv hvor det kan tjenes penger med det samme arbeidet settes i gang, slik som i nogen av våre andre håndteringer. Hvis man gjør en god begyndelse det første året, sikrer sig en liten fortjeneste det andre og er i fullt sving det tredje, da gjør man det bra; men efter de sakkyndiges mening — og i dette arbeide hadde vi hjelp og råd fra de beste sakkyndige i landet — gjorde de menn som allerede var begynt, det rette arbeidet på den rette måten.

De hadde også valgt en meget interessant beskjeftigelse, og skjønt de visstnok kunde gjøre alt arbeide alene, kunde de også få de andre familiemedlemmer interessert. Med dette for øie fikk jeg ordnet det slik med en hønseriskole at blinde soldaters slektninger uten omkostninger kunde få undervisning der og lære de samme videnskapelige metoder som vi brukte ved St. Dunstan's. —

Kurset i vår landbruksavdeling var delt i to perioder på 6 uker, og hver periode endte med en eksamen som blev avholdt av en eller annen kjent størrelse på fjærfeavlens område.

Undervisningen begyndte med at de blinde soldater fikk lære å kjenne de forskjellige raser og avarter fra hverandre ved å føle på dem. På ganske kort tid lærte de å bestemme de forskjellige raser ved å kjenne på kammer, hudlapper, vekt og fjærdrakt, og på samme vis kunde de også skjelne hanner fra hunner.

«Jeg så», skrev en efter et besøk i St. Dunstan's, «en mann som blev undervist i hvorledes en rugeovn skal brukes. Mannen var ikke bare totalt blind, men hadde mistet en arm og manglet dessuten på den andre hånden tommelfingeren og en annen finger; men med sine tre fingrer og armstumpen kunde han ta ut hvilken som helst fugl av de 9 eller 10 forskjellige slags og bestemme dens rase.»

Dernæst fikk de lære å fore og blande maten. De forskjellige slags forstoffer blev helt i små blikkbokser, og hver sort blev efter tur kjent på, til eleven kunde skjelne mellem alle sorter enten ved berøring, lukt eller smak. Når han var godt inne i dette, fikk han lære å blande og tilberede forstoffene og å variere dem efter fjærfeets behov.

Mennene måtte lære å lage modeller av de standard-kyllinghus og løpegårder som brukes av alle St. Dunstan's hønseavlere. Når de selv laget disse modeller, lærte de hvorledes de skulde bygges og brukes, og kunde senere hen bygge de større hus. Så fulgte oplæring i avl og opdrett av kyllinger både ved naturlige og kunstige midler. Kunstig utrugning blev utførlig behandlet, og den blinde soldat blev oplært til selv å efterse rugeovnen, bare med litt hjelp av en seende til å avlese temperaturen på termometeret og stelle lampen.

Blandt de andre ting undervisningen omfattet, var å stelle med kyllingene efter utklekningen og å kurere eller hindre de forskjellige former for sykdom som optrer blandt hønsefugler. Dessuten eggsalget og behandlingen av slaktefugler.

Det blev også undervist i å stelle med ender og kalkuner, og mennene kunde gjennemgå et kursus i kaninavl, som er en utmerket binæring til hønsehold.

Likeledes blev det undervist i gartnerarbeide for å sette den blinde i stand til å dyrke sine egne grønnsaker og særlig de forstoffer han skulde ha til sine dyr.

Mennene lærte å bygge kyllinghus og rugekasser, å lage løpeganger og porter og å utføre all slags snekkerarbeide som kunde tenkes å være til nytte på hønsegårdene deres.

Den siste læremaaned blev tilbragt på St. Dunstan's hønseri, en gård i Hertfordshire, hvor man opdrettet de fugler som mennene fikk når de begynte sin egen virksomhet, og det praktiske arbeide som blev utført her, var av den største betydning.

I samtaler med den enkelte blev hans planer gjennemgått, og så blev det bestemt i hvilken landsdel han skulde nedsette sig. Hvis han ikke allerede hadde et sted å dra til, søkte man efter et passende sted, og så snart dette var funnet, reiste han dit for å se på det, om det svarte til hans behov.

Det blev så gått i gang med å planlegge hans hus, sette op ståltrådnett, løpeganger, rugeovner og alle de saker som hørte med til utstyret. Disse blev så til tid og sted satt i arbeide og gjort ferdige, så mannen selv kunde ta imot fuglene, og heri fikk han hjelp av en sakkyndig fra St. Dunstan's hønseri. Så snart hans sted var ferdig, blev fuglene som var opdrettet ved vårt eget hønseri, avsendt, og den blinde soldat kunde så begynne med sin hønsegård efter alle kunstens regler.

En hel stab av erfarne menn i fjærfeavl er optatt med å besøke disse blinde hønserieiere med korte mellemrum, og de innsender rapporter om deres fremgang til tilsynskomitéen. På grunn av den store vanskelighet med å få gode forstoffer på stedet kjøpte denne komitéen sådanne inn i store mengder fra de beste markeder og sendte dem til hønserieierne fraktfritt og til innkjøpspris.

Om de menn som holdt på å lære hvad vi kalte «hønseholdsnekkeri», skrev en journalist følgende:

«Etsteds i det nordvestre hjørnet av Regent's Park, skilt fra den øvrige verden ved tettvoksende trær, ligger en liten hønsegård hvor bygningene lages og hønsene passes av blinde menn.

Da jeg første gang støtte på denne hønsegården, vilde jeg trekke mig tilbake i den tro at jeg var kommet over et verksted for de tømmermenn som var i ferd med å opføre en ny bygning etsteds på jordet. Men da jeg la merke til en mann som håndterte et trestykke og kjente på det mens hans blikk gik i en annen retning, skjønte jeg at dette just var det stedet jeg skulde besøke.

Hammerslagene lød muntert, og sagene skar som rasende. Her var det en blind unggut som reiste en bjelke i været, det første tegnet til et hønsehus han skulde lage. Der var det en som rullett av og målte op en bunt ståltrådnett. Nu og da kunde man høre en rope: «Hei du der, nu er det min tur med den klubben!» For resten var det lite opstuss, ikke noget av det kav man kunde vente hvor det blev bygget, ikke noget av å stå ledig omkring, noget som er så hyppig å se ved timearbeide. Alt var så ordentlig, så regelmessig og så systematisk at det var som en drøm å stå å se på og vite at det var blinde som utførte dette arbeide.»

Fra dem som har valgt fjærfeavlen til erhverv, har jeg en samling av muntre brev. Her er en interessant rapport om det arbeidet som utføres av en av våre første «nybyggere»:

«L. har et rent mønsterbruk av en hønsegård. Han bygsler et jordstykke på omtrent 1 acre (4 mål) som ligger for enden av haven hans. Denne er godt beplantet med frukttrær som både gir en behagelig skygge og er en inntektskilde. Han har inngjerdet det hele med et høit ståltrådnett, forsvarlig sterkt opført, og har inndelt det i avdelinger efter sine forskjellige fjærfes behov. Foruten de 4 sterke skurene han fikk fra St. Dunstan's, har han 3 andre som han selv har kjøpt. Han har satt dem inn med kreosot over det hele og kalket dem innvendig. I et stort gjenlåst skur opbevares hønseforet i velstelte beholdere. Der har han også sin høvelbenk, og på den kan han lage alle de redskaper han trenger. Videre har han 3 kasser til kaniner. Rugemaskinen hans har arbeidet godt, og spesielt er han fornøiet med den nye varmlufts «fostermor».

Hans hønsegård består for tiden av 80 eldre dyr og 78 unge, 3 store kaniner og 2 kull unger, 8 i hvert kull. Han har nettop solgt et kull på 8 unger, 5 uker gamle. De innbragte 2 shillings 6 pence hver. Kaninene koster ham næsten ingenting å holde, da han har overflod av grønnfor til dem.

Spissen av det triangelformige jordstykket er godt beplantet med poteter, kål, erter osv., og han har også en mengde solsikker.

Det er merkverdig å se hvor lett L. finner frem på gården sin. Han arbeider helt metodisk, og tre ganger om uken blir hvert av husene rengjort. Jeg har aldri sett mer velholdte hønsehus, og dyrenes helse vidner om det stell og pass de får. Arbeidet er ham til stor glede, og han ser ut som et billede på sundhet.»

I brevene er det stadig hentydninger til hvor lett soldatene har for å finne frem på de små eiendommene sine, f. eks.:

«Det vil glede Dem å høre at det går bare bra med min hønsegård. Jeg finner frem uten nogen vanskelighet over hele eiendommen. Ja, jeg hørte forleden to menn som stod og så på mig mens jeg arbeidet, si til hinanden: «Jeg tror ikke i det hele tatt at han er blind.»

Her er et par ord om en lovende begynnelse:

«Jeg har nettop gjort op mine bøker for de første 6 måneders fjærfehold og ser at jeg har 5 pund 5 shillings i overskudd, og jeg har opdrettet en bestand som jeg har fått verdsatt til 40 pund.»

En hønserieier som besøkte mig i St. Dunstan's fortalte at han tjente mellem 3 pund 10 shillings og 4 pund uken bare på kurvarbeide. Dette å ha to håndteringer har vist sig å være en utmerket fremgangsmåte.

En mann som blev ansatt som bestyrer av et hønseri, fortalte at dette vokste sig så stort at han snart vilde trenge hjelp.

«Jeg har 12 hønsehus», skrev han, «deri innbefattet et intensivhus på 50 dyr og et egglegningshus for det samme antall, så De ser jeg har fullt op å gjøre. Det er jeg som har måttet opgi alle målene for nybygningene i hønsegården, og jeg har måttet bruke min hjerne mer enn jeg nogensinne gjorde før krigen. Hadde det ikke vært for St. Dunstan's, vilde jeg aldri ha kunnet bestyre et hønseri.»

En annen av de mange soldater som var slått inn på fjærfeavlen, arbeidet på en almindelig gård i sommermånedene. Hans beretning om hvorledes han nyttet tiden, tar bare et par linjer; men i disse få linjene er det en hel bok av opmuntring for andre blinde menn:

«Jeg gjør mig nyttig på gården ved å melke 8—10 kjør hver dag og gi dem mat og stell. Folk på gårdene omkring sier det er merkverdig hvad en blind mann kan utrette når han har selvtillit. Jeg gjør istand skotøiet og påtar mig meget annet forefallende arbeide simpelthen ved å prøve å gjøre hvad som kunde synes umulig for en som ikke ser.»

Her er et brev fra en mann som hadde lagt sig efter både svineavl og fjærfeavl:

«Hønsene mine verper svært godt, og det gjennemsnittlige antall egg for mine 95 høns er temmelig høit for denne årstid. Jeg har allerede fått utklekket 52 kyllinger iår. Foruten de 4 husene jeg fikk som gave av St. Dunstan's, har jeg 3 andre i bruk og ennu 3 til stående ledige, slik at jeg kan sette dette års kyllinger ut på ny jord. Hvad angår svineavlen så har jeg omtrent 26 pund i fortjeneste, og den besetning jeg har, verdsetter jeg til 83 pund. Efterat jeg begynte med svin, har jeg slått mig på opdretten. Jeg har avlet 72 og opfødd 55 stykker, og for en nybegynner å være er jeg fornøiet med resultatet.»

Blinde og sjakkspillet.

Det er kanskje mange som stusser ved å høre tale om blinde sjakkspillere; men når saken blir litt forklart, vil man ikke finne noget merkelig i dette.

Særlig i England er „det kongelige spill" meget yndet blandt de blinde, og man har der borte mange særdeles flinke blinde sjakkspillere.

Naturligvis må de blindes sjakkbrett og sjakkbrikker være av en særlig konstruksjon. Følesansen må jo her som så ofte ellers erstatte synet. Det er flere typer av sjakkbretter. På de beste og mest almindelige ligger de hvite rutene litt høiere enn de sorte, slik at den blinde lett kan opfatte forskjellen. Også de hvite og sorte brikkene er merket på en egen måte, så de er lette å skjelne fra hverandre. De hvite brikkene ender i almindelighet i en spiss, de sorte i en liten knott. I hver rute på sjakkbrettet er der et hull og på hver brikke en tapp, slik at brikkene under spillet kan settes fast i brettet. Herved blir det mulig for den blinde ikke alene å utføre sine egne, men også å kontrollere motpartens bevegelser. Det skulde kanskje synes vanskelig for den blinde å kunne ha det nødvendige overblikk over de utallige operasjoner som kan foretas på et sjakkbrett, og selvsagt trenges det god øvelse for å bli mester her; men det er forbausende hvor rutinerte de pasjonerte blinde sjakkspillere kan bli. Man må i denne forbindelse huske på at de flinkeste seende sjakkspillere også utfører sine trekk „utenad" efter beregning.

Naturligvis er også de blindes sjakkbrett og sjakkbrikker farvelagt, så de kan spille sammen med seende, noget som er meget almindelig.

Det store engelske blindetidsskrift „Progress" inneholder hver måned sjakkopgaver og utdeler premier til dem som når det høieste poengtall.

Som et karakteristisk eksempel på hvor langt blinde sjakkspillere kan drive det, kan nevnes at det for kort tid siden blev utkjempet en meget interessant og spennende sjakkamp mellem studenter ved høiskolen for blinde i Worcester og studenter ved Oxford universitet. Det blev i alt spillet 16 partier. Sluttresultatet blev at Worcester seiret over Oxford med 10 mot 6.

Hos oss er sjakkspillet ennu ikke blitt almindelig blandt de blinde; men vi har dog også her i landet enkelte meget flinke sjakkspillere, deriblandt en av våre blinde lærere.

Til Vestlandske Blindeforbunds blinde medlemmer.

I likhet med i tidligere år er det meningen også iår å søke samtlige dampskibsselskaper om fribilletter for de av forbundets blinde medlemmer som ønsker å delta på kommende årsmøte. I den anledning tillater man sig herved å anmode alle som ønsker fribillet til og fra Bergen, å innsende til forbundets kontor, Rosenkrantzgaten 5, Bergen, melding om dette innen 25. mai.

Likeledes anmodes de som vil søke forbundet om feriebidrag, å innsende andragende om dette innen nevnte dato.

Årsmøte vil bli holdt 22.—24. juni.

K. Flydal.

Bidrag til Vestlandske Blindeforbund.

Januar og februar 1926. Eggetveit Ungdomslag, Vossestrand kr. 180,00. Bjellands Kirkekor, Hafslo 100,00. Skafså Kvinneforening (Sunnmøre) 100,00. Heggjabygda Ungdomslag 80,10. Endal og Askelands Forening for Blinde, Davik 81,60. Urke Blindeforening 21,40. Medlemskontingent 70,00. R. Hausle, Eidsland 15,00. Nils Færøvik, Kråkøysund 5,00. Hellesyelt Gjenteforening 100,00. Svendheim Ungdomslags Kvinnelag, Lonevåg 113,00. Austad Misjonsforening 35,00. Kvinnelaget «God Vilje», Sævareid 40,00. Jacob Kjøde A.S., Bergen 50,00. Medlemskontingent 16,00. Lothestrandens Blindeforening 189,00. Munnheims Kvinnelag 90,00. Tafjords Gjentelag 60,00. Lærerfrueforeningen, Sandnes 100,00. Greipstad Misjonsforening, Brennåsen 22,00. Fest på Korsmo pr. Mandal 50,00. Utvik Barneforening 50,00. Utlodning på Larsnes ved Oluffa Lisæth 132,50. Fest på Hundven ved Anna Konglevoll 51,00. Skjåstaddalens Blindeforening 175,51. Tilsammen kr. 1866,75.

Otto Isaksen, kasserer.

Bidrag til Østlandske Blindeforbund.

K. Solum, Åsta st. kr. 5,00. «Solstreif», Berger Skole, Jarlsberg 50,00. «Mot Lys», Fredrikstad 480,00. Frk. Schjesved, Filtvedt 5,00. Tronstad Skole 10,60. «Maiblom», Trosøy 25,00. Høien Skole, Svelvik 8,00. O. Landmark, Reinli, Valdres 5,00. Lunder Ungdomslag, Sokna 25,00. Ved sogneprest Bugge, Fredriksvern 25,00. Holt Kvinneforening, Tvedestrand 50,00. Fru Olette Sørby, Våle, Jarlsberg 100,00. V. Trøgstad Indremisjon 62,60. Anonymt 500,00. Botne Blindeforening 150,00. Syforeningen i Lund Krets, Kløfta 100,00. «Sneklokken», Ø. Halsen 61,00. «Linea», Moelv 15,00. Th. Fliflet, Lillehammer 10,00. Dal Kvinneforening, Frogn 10,00. Rolvsøy Misjonsforening 87,67. «Godt Håp», Oslo 100,00. Naurstad Kvinneforening 5,00. «Glimt», Fredrikstad 160,00. Sangereids og Fjelldals Skoler 6,75. Ø. Halsens Omstreiferforening 8,50. Bratsbergklevens Kvinneforening 200,00. Stensby Skole, Stange 30,00. Kråkstad eldre Misjonsforening 25,00. Elvåls Skole, Ø. Rendal 5,00. «Vannliljen», Sandefjord 50,00. «Solglytt» Arendal 600,00. «Friskt Mot», Arendal 480,00. Blindesaksaften på Oserød, Nøtterøy 112,78. Horten og Borre Blindeforening 436,00. «Duggdråpen», Fevik 100,00. Utlodning i Losje «Nordlyset», Oslo 1000,00. Anonymt 3,00. Innkommet ved tilstelninger i forbindelse med reisesekretærens foredrag i Telemark, på Sørlandet og i Gudbrandsdalen i januar—mars kr. 1269,86.

Til Gamlehjemmet: «Solstreif», Oslo kr. 25,00. Forsikringsselskapet Storebrand, Oslo 500,00.

Esther Bjørnholt, kasserer.

Fest på Osloskolen.

(Dette referat mottok vi så sent at det dessverre ikke kunde komme med i forrige nummer. Red.).

Lørdag 13. mars holdtes fest på blindeskolen i Oslo, arrangert av elevforeningen «Samhold». Foruten skolens elever og funksjonærer deltok ca. 50 innbudne. Festkomitéens formann, hr. Åse, ønsket velkommen, hvorefter bestyrer Røsegg minnet om at denne fest var en kombinert tilstelning, idet man samtidig skulde feire arbeidsskolens nystart i Oslo og elevforeningens stiftelse. — Efterat forsamlingen hadde sunget «Syng kun i din ungdoms vaar», holdt stud. real. Hoel et meget interessant foredrag om «Evolusjonsteorien». — Derpå sang skolens mannskor under lærer Wolffs ledelse et par nummer som høstet livlig bifall. — Så blev det en pause, og man plaserte sig ved de vakkert pyntede bord i spisesalen, hvor man blev rikelig bevertet med kaffe, smørbrød og julekake. —Efter å ha latt den utmerkede anretning vederfares all rettferdighet samledes man igjen i festsalen, hvor bankkasserer Martens fikk publikums lattermuskler i bevegelse og lønnedes med ovasjonsmessig bifall for sin ypperlige oplesning. — Senere på aftenen fik man musikk av d'hrr. Doksæter og Mathiesen, solosang av fru Sanner, akkompagnert av pianist Nygård, og pianomusikk av hr. Lyngen. — Ved 12-tiden ryddedes salen, og «Dansen gikk lystig over tilje». — I en pause talte Lied Bakke for damene, og stud. teol. Nilssen takket på gjestenes vegne for det hyggelige samvær. Til slutt takket formannen alle som ved underholdning eller på annen måte hadde bidratt til å gjøre festen så koselig. Han rettet en særlig takk til bestyrer Røsegg og husbestyrerinnen, frk. Kvastad, samt til betjeningen for deres strev med den materielle del. — Derpå skiltes man efter avsyngelsen av «Millom bakkar og berg». — Festkomitéen har all ære av det stilfulle og vellykkede arrangement.

O. L. B.

Smånytt fra den utenlandske blindeverden.

Danmark. Man regner nu at det er over 200 blinde som har radiomottager i Danmark. Takket være imøtekommenhet fra Trafikkdepartementet er de blinde radiolyttere der nede fritat for å betale avgift.

Tyskland. Før 1914 var Tyskland kanskje det land hvor det kulturelle arbeide for de blinde stod aller høiest; men under Verdenskrigen blev praktisk talt alt ødelagt. De fleste blindeskriftstrykkerier måtte innstille sin virksomhet, og næsten alle tidsskrifter ophørte å komme ut. Bibliotekene arbeidet også under fortvilte forhold, og flere av dem måtte lukke.

Nu er det gledeligvis tegn til nogen lysning. Således er det utmerkede «Deutsche Wochenschrift für Blinde», hvis utgivelse måtte innstilles i 1918, begynt å utkomme igjen fra 1. januar 1926.

Østerrike. Både i England og Tyskland har man i en årrække hat spesielle gymnasier eller høiskoler for blinde. Den engelske ligger i Worcester, den tyske i Marburg. Også i Wien arbeides det nu ivrig for oprettelse av en slik høiskole, og mange av byens fremragende personligheter har tilsagt den sin støtte.

Italia. England har hittil vært det eneste land som har hatt spesielle barneblad for blinde, nemlig «Comrades» og «School Magazine». Begge utkommer i London og utgis av The National Institute for the Blind. Fra nyttår 1926 er også «Tipografia Nazionale Braille» i Florens begynt å utgi et barneblad i punktskrift, og mens de engelske bare utkommer en gang om måneden, utsendes det italienske hver 14. dag. «Gennariello», som bladet heter, inneholder fortellinger for gutter og piker, korte instruktive artikler med nasjonalt tilsnitt, underholdningsopgaver, gåter osv.

De Blindes Nasjonalforbund i Italia foreslår avholdt en internasjonal blindekongress i Assisi i september dette år.

Rumenia. Det har vakt stor glede blandt de rumenske blinde at de nu endelig har fått sitt eget blad i punktskrift. Det heter

«Revista Braille», utkommer hver måned og bekostes helt og holdent av «The American Braille Press», Paris, en mektig institusjon som blev oprettet under krigen til beste for blinde i de allierte land. Alle rumenske blinde får sig bladet tilsendt gratis.

Amerika. Helen Keller, den berømte døv-blinde amerikanske dame som tross de uhyre vanskeligheter hun hadde å overvinne, tok sin universitetsgrad med utmerkelse, nu utfolder et betydelig forfatterskap og er en skattet medarbeider i en rekke tidsskrifter, blev nylig mottatt i audiens av president Coolidge. Presidenten nærer en levende beundring for den måte frk. Keller, tross alle hindringer, fullendte sine studier paa, og for det arbeide hun senere har utført, og dette gav presidenten også uttrykk for under audiensen.

Ny punktskrivemaskin.

Det finnes som kjent adskillige typer av punktskrivemaskiner; men selv de beste av dem (f. eks. Hål's og Pichts) arbeider ikke helt nøiaktig, særlig når man skal skrive hurtig. Det skaffer ofte ergrelser at ikke alle de anslåtte tangenter går ned, hvorved det opstår feilskrivning, og at linjeflytningen ikke er jevn. Hertil kommer at det på disse maskinene bare kan skrives på den ene siden av papiret, noget som gjør dem uøkonomiske i bruk. På den engelske Stainsby-Wayne, som har vært svært opreklamert, men efter vår og mange andres mening overhodet ikke burde eksistere i handelen, skal det visstnok kunne skrives på begge sider, ja endog mellempunktig som ved stereotypering; men selv når det skrives på én side av papiret, er skriften temmelig utydelig, og prøver man å skrive også på baksiden, blir det hele nærmest uleselig.

Nu skal det være lyktes høiskolen for blinde i Marburg am Lahn, Tyskland, å konstruere en ny punktskrivemaskin som overtreffer alle de tidligere. Maskinen garanteres å arbeide absolutt nøiaktig. Den kan innstilles i alle formater, og man kan på den skrive helt korrekt på begge sider av papiret. Den er forsynt med tilbakeslagstangent og andre forbedringer. Prisen er forholdsvis rimelig (ca. 100 mark).

Måtte ikke også den nye maskinen bli en skuffelse. Høiskolen pleier å ta sin opgave meget samvittighetsfullt, så vi får håpe det denne gang ikke bare er reklame.

Mangfoldiggjørelse av punktskrift.

Hr. Veljko Ramadanovits, direktør for blindeinstituttet i Zemun og det jugoslaviske socialdepartements blindeinspektør, har funnet op en ny og meget enkel måte å trykke (eller rettere sagt å mangfoldiggjøre) punktskrift på.

I alle moderne blindeskriftstrykkerier settes teksten nu i metallplater (sink eller blikk) og blir derefter overført på papiret. Dette er en fortrinlig, men nokså kostbar fremgangsmåte, særlig når det dreier sig om meget små oplag. Hr. Ramadanovits bruker ikke metallplater. Hans metode er følgende:

I en almindelig punktskriftstavle skrives teksten (selvsagt med noget mer anstrengelse) på tykt papir eller tynn kartong. Når dette er gjort, smøres baksiden (altså den siden man skriver fra) inn med en grøtlignende gipsopløsning, slik at hullene blir helt fylt. Med en tykk papirremse tørker man bort den gips som kan være kommet utenfor hullene, og lar så gipsen størkne. Punktene blir da like hårde og motstandsdyktige som de skulde være slått i metall. Når det så skal tas avtrykk, åpner man punktskriftstavlen (denne må — så vidt vi kan forstå — være slik konstruert at det er plass til de forskjellige mellemlegg) og fester først en tom blikkplate på tavlens 4 hjørnestifter, for å gi et fast underlag. Ovenpå den legges så gipskartongen og ovenpå den igjen fuktet papir. Over trykkpapiret legges først en gummiplate av samme størrelse og derefter en filtplate (denne siste platen blir vel lagt der for at presset under trykkingen ikke skal ta ned på tavlens ramme). Så stikker man det hele inn i en vanlig kopipresse og tar avtrykket.

Det forekommer oss at denne metoden må være nokså sen og tungvint; men hr. Ramadanovits har trykt op til 150 eksemplarer på denne måten.

Kanskje kunde det være nyttig for våre punktskriftsbiblioteker å sette sig nærmere inn i fremgangsmåten. Den store mangel ved våre avskrevne bøker er jo at vi bare får dem i ett enkelt eksemplar. Hvis direktør Ramadanovits' metode viste sig praktisk brukbar også hos oss, kunde det iallfall tas så mange avtrykk at hvert bibliotek kunde få 2—3 eksemplarer. Avtrykkene kunde kanskje mest praktisk besørges av bibliotekarene; men forutsetningen måtte da være at det blev brukt ensartede skrivetavler av alle avskriverne.

Det er en fransk-amerikansk metode, som meget ligner den her omtalte, og det er også andre måter å mangfoldiggjøre punktskrift på. Vi skal kanskje i et senere nummer komme tilbake til saken.

Formannsadresser:

Norges Blindeforbund: Kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes; telefon Furnes central pr. Hamar.

Nordenfjelske Blindeforbund: Lærer Halvdan Karterud, Øvre Møllenberggate 76, Trondhjem; telefon 4317 k.

Vestlandske Blindeforbund: Handelsmann Gustav Lillesund, Torvastad pr. Haugesund.

Østlandske Blindeforbund: Lærer Erik Harildstad, Gabels gate 48, Oslo; telefon 45579.

Eftertrykk av „Blindesaken“ med angivelse av kilde ønskes.

Handelstrykkeriet A.S. — Bergen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER
UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 6. Juni 1926 15. årg.

Hvordan blinde kan lære å tegne.

„Vokstrådtegnebrettet“.

(*Av redaktør Harald Thilander, Stockholm*).

(Nedenstaaende instruktive artikkel vil utvilsomt bli lest med almindelig interesse. Red.)

Gjennem min verdensomfattende korrespondanse vet jeg at de forskjellige apparater og metoder for reliefftegning ikke er almindelig kjent blandt skjebnefellene. Jeg skal derfor idag fortelle litt om et apparat som jeg synes er et av de mest praktiske naar det gjelder tegning i relieff, nemlig «Vokstraadtegnebrettet», opfunnet av tyskeren Schleussner. På min anmodning har hr. Wilhelm Reiner, direktør for blindeinstituttet i Nürnberg, vært så elskverdig å gi en beskrivelse på nevnte apparat og bruken av samme.

Først må jeg likevel fortelle litt om andre apparater og metoder for reliefftegning, forat disse ikke skal være helt ukjent for «Esperanta Ligilo»s lesere.

Tegneundervisningen for blinde i sin mest primitive form er allerede halvhundre år gammel. Ved Kungl. Blindinstitutet å Tomteboda (ved Stockholm) «dikterte» således rektoren elevene geografiske karter. Hver elev hadde foran sig en hård pute samt en del nåler og tråder. Ved hjelp av nålene festet man trådene til puten og dannet linjer i relieff på denne. Karter i ophøid trykk var dengang næsten ukjent. Rektoren eller nogen av lærerne gjorde da forsøk paa å «diktere geografiske karter». Først skisserte man muntlig landets eller landskapets konturer. Eksempelvis begynte man ved det nordligste punkt og sa: «Herfra går grensen først rett mot øst 1 cm., bøier så mot sydøst 2 cm., derefter mot syd 1½ cm., så mot sydvest 1 cm., derpå mot syd ½ cm., så mot sydøst 1 cm.» osv. Elevene prøvde å plasere nålene og feste trådene efter lærerens forklaring for på den måten å få en grenselinje i relieff. Akk, dette blev naturligvis et såre ufullkomment kart; men «tegningen» var sikkert en god øvelse både for elevens hender og hjerne og bidrog utvilsomt meget til å bevare landets, landskapets eller egnens hovedform i minnet. På samme måten beskrev læreren elveløpene, og elevene festet tråder av annen tykkelse på puten. Byene blev markert ved innstukne knappenåler med forskjellig hodestørrelse. Når kartet var ferdig, gikk læreren fra elev til elev for å se tegningsresultatet og foreta de rettelser som var nødvendige.

Ved andre blindeskoler lærte elevene å tegne på den måten at de i en pute eller annet mykt underlag satte inn nåler så tett at hodene dannet ophøide linjer.

Senere brukte man ved relieftegning et lite tannhjul eller en trinse, festet til et håndtak eller til det ene benet på en passer. Ved tegning efter denne metoden blev det brukt et brett som var dekket av en filtplate eller et metalltraadvev. Papir blev lagt ovenpå brettet, og tannhjulet gjorde tjeneste som blyant, idet man under tegningen trykket hjulet ned i papiret. På dette dannet det sig på oversiden svakt fordypede linjer som var vanskelige å kjenne, og på undersiden klare relieflinjer som var lette å følge med fingrene; men figurene på undersiden var naturligvis bakvendte når man snudde dem op. Hadde ikke metoden hatt denne ulempen, vilde den vært en av de beste for relieftegning. Den blir fortrinsvis brukt (f. eks. i England og Sverige) ved geometriske konstruksjoner.

Et annet ganske brukbart tegneapparat for blinde består av et metallbånd, nogen mm. tykt, ca. 3 cm. bredt og 1 m. eller mindre langt. Dette metallbåndet er bøiet slik at det kommer til å danne to paralleltløpende stykker, det ene over det andre. På oversiden av den underste båndenden er det en liten spiss eller tapp. Gjennem den øverste båndenden går en metallstang. Denne stangen er forsynt med et håndtak til å trykke den ned og en fjærinnretning til å løfte den op igjen. I stangens nederste ende er det en liten fordypning som motsvarer den vesle tappen i underbåndenden. Når man nu skal begynne å tegne, legges papiret (eller metallplaten, om innretningen er gjort sterk nok) mellem stangen og den vesle metalltappen og trykker stangen ned. Papiret (eller metallplaten) klemmes herved mot metalltappen og det danner sig et relieffpunkt på oversiden. Av slike punkter formes linjer og figurer. Apparatet kan lages således at det blir mulig å få til punkter av forskjellig størrelse og også andre tegn.

Endelig eksisterer (eller eksisterte) en overordentlig interessant metode for relieftegning som jeg dessverre aldri har fått anledning til å prøve. Ved denne metoden brukes der tyktflytende blekk. Det vilde være meget ønskelig om nogen kunde foreta videre forsøk med denne metode. Hvis det kunde finnes en fremgangsmåte så blekket hurtig størknet, vilde denne metoden være ideell for relieftegning.

Jeg skal nu gi ordet til hr. direktør Reiner som vil forklare hvordan Schleussners Vokstrådtegnebrett ser ut og brukes. Hr. Schleussner som selv er blind, var hr. Reiners forgjenger som direktør for blindeinstituttet i Nürnberg. Direktør Reiner skriver:

Det her omhandlede tegnebrett er 40 cm. langt og 26 cm. bredt. Brettet er laget av hårdt tre, slik at man lett kan sette passeren og de forskjellige stifter fast i det. Da det er av stor betydning for den blinde at hans hjelpemidler er så velordnet og lettilkommelige som mulig, er det under brettet en skuffe som er delt i flere rum og inneholder følgende:

1) Ca. 25 (250 ?) gr. vokstråd. — 2) 12 stifter med store hoder. — 3) 6 mindre stifter. — 4) 2 vinkler. — 5) En vanlig passer. — 6) En hullpasser. — 7) En linjal, lagt over skuffen under brettet.

Apparatet er til salgs ved blindeinstituttet i Nürnberg (Obergerstrasse 34) og koster 20 gullmark. Særskilt kan fåes: Hullpasser (4,50 glm.); almindelig passer (3,75); 250 gr. vokstråd (3,50).

Bruken av apparatet er følgende:

1) Hvis tegningen bare skal benyttes i nogen få dager, kan man utføre den på selve brettet. Skal den derimot opbevares i lengre tid, fester man med stifter sterkt tegnepapir eller kartong på brettet (tykkelse og farve efter behag). Tegningen utføres så på papiret eller kartongen, og når den er ferdig, tar man den av og gjemmer den.

2) Ved hjelp av vokstråden danner man ophøide linjer, som er lette å følge. Kjennes vokstråden tørr ut og ikke hurtig vil feste sig til brettet på grunn av at den har ligget lenge opbevart, trekker man den nogen ganger gjennem hånden og snur og tvinner tråden for at få den rund igjen, hvis den er blitt flatklemt ved hyppig bruk. På den måten vil vokstråden (som ikke blir skitten) kunne brukes i lang tid for nye tegninger. Tråden bevares best opviklet og innpakket i papir. Den faller da meget billig i bruk.

3) Når der skal trekkes bene linjer i ønsket retning, strekker man først vokstråden godt ut og kleber så endene fast på brettet (papiret eller kartongen). Derefter klemmes hele tråden fast, idet man begynner fra midten og skyver utover til begge ender. På denne måten er det et øieblikks sak å danne absolutt snorrette linjer.

4) Hvis den bene linjen skal ha en bestemt retning, f. eks. løpe parallelt med kanten av brettet eller med en anden linje, legger man linjalen eller vinkelen i den ønskede retning, markerer denne med to eller tre stifter og kleber derefter vokstråden fast på den måten som ovenfor er nevnt.

5) Til å transportere avstandene bruker man passeren og stiftene.

6) Det har hittil vært vanskelig for den blinde å tegne cirkler; men dette problemet er løst på en enkel måte gjennem hullpasseren. Bare det ene benet på denne passeren er spisst for å kunne

settes fast i brettet. Det andre benet er rundt i toppen og har et hull som vokstråden trekkes gjennem. Passerbenene stilles inn i ønsket avstand og skrues til for at denne (cirkelradien) ikke skal forandres under bruken. Med den frie hånden følger man efter det passerbenet som dreies rundt, og kleber vokstråden fast efter hvert. På denne måten får man en absolutt nøiaktig cirkel. Når passeren tas bort, markeres centrum med en stift, så det er lett å finne igjen hvis man skulde få bruk for det.

7) Vil man ha linjer av forskjellig tykkelse, kan man tvinne to eller flere tråder sammen.

8) På denne måten kan temmelig kompliserte (planiometriske, stereometriske og perspektiviske) tegninger utføres med ønskelig nøiaktighet i løpet av forholdsvis kort tid og uten store omkostninger. Hvis man vil støtte hukommelsen ved hjelp av bokstaver, kan man lage disse på samme måten (f. eks. efter Moon-alfabetet) av vokstråd og klebe dem fast til tegningen. Erfaringsmessig har dog dette vist sig overflødig.

9) En meget morsom og nyttig anvendelse har Vokstrådtegnebrettet fått når det gjelder å risse op geografiske karter og veiledende skisser. En veiretning, et elveløp, en innsjø eller en fjellkjede osv. er lett å tegne op med vokstråd på et vanlig trykt kart. Grunnplanen av en bygning, inddelingen av en etasje, en situasjonsplan, ja endog en hel byplan kan tegnes i løpet av kort tid. Hvis man skal folde en slik tegning sammen, legger man over den et stykke papir som ikke festner, for å hindre sammenklebning.

Blinde som har lært å tegne på denne måten, fører alltid på reiser og utflukter med sig en liten bunt vokstråd for å kunne tegne op det de treffer paa, ja, til dels bruker de bordplaten som tegnebrett.

(Efter «Esperanta Ligilo».)

En blind svensk storindustrileder.

Gustav Dalén.

Det er visst helt ukjent hos oss at man i vårt østlige granneland har en blind storindustrileder, nemlig nobelpristageren Gustav Dalén. I 14 år har denne mann som blind stått i spissen for en av Sveriges største industrielle bedrifter, Svenska Aktiebolaget Gasaccumulator. Det tør derfor interessere «Blindesaken»s lesere å høre litt om dette opfinnergeni.

Nils Gustav Dalén, som hans fulle navn er, blev født 30. november 1869 i Stenstorp i Skaraborg län. Hans far var gårdbruker; men det hadde innen slekten vært flere tekniske begavelser. Hans morbror var således den kjente jernbanebygger og kaptein i vei- og vasdragsvesenet Gustav Dahlén.

Nils Gustavs opfinnerevne kom til syne allerede i barndommen. Det fortelles således at gutten som var meget søvnig om morgenen, for å våkne konstruerte sig et sindrig vekkerur.

Det var meningen at Nils Gustav skulde overta farsgården. Han gjennemgik derfor først folkehøiskolen og senere landbruksskolen i Stenstorp; men Dalén skulde allikevel ikke bli gårdbruker. Skjebnen hadde bestemt ham til noget annet. Efter iherdige selvstudier blev han høsten 1892 optatt som elev ved Chalmerska Institutet i Gøteborg. Det blev snart klart både for lærere og kamerater at unge Dalén vilde drive det til noget mer enn det almindelige. Han hadde en hurtig opfatningsevne, var flittig og kritisk og tok ikke alltid for godt de forsøk lærerne gjorde på å forklare en ting.

Efter avlagt eksamen reiste Dalén høsten 1896 til det berømte Eidgenössiches Polytechnikum i Zürich. 1897 kom han tilbake til Sverige og var i nogen år ansatt ved forskjellige industrielle bedrifter, til han i 1909 blev direktør for det selskap han siden 1906 hadde været overingeniør ved: Svenska Aktiebolaget Gasaccumulator. Det var her han gjorde de opfinnelser som har skaffet ham verdensry: Aga-lyset, blinkapparatet og Dalén-blanderen. Under eksperimenter med disse opfinnelser var det Dalén i 1912 mistet synet som følge av at en gasaccumulator eksploderte. Men tross denne fryktelige hendelse blev 1912 ikke bare et ulykkesår for Dalén, nei, det blev også et triumfens, for han blev tildelt årets nobelpris i fysikk. Dalén, som er medlem av de fleste innen- og utenlandske videnskapelige foreninger, blev i 1918 utnevnt til æresdoktor ved Lunds universitet.

At Gustav Dalén blev blind, minsket hverken hans arbeidslyst eller hans arbeidsevne. Han fortsatte og står fremdeles som den geniale leder, og selskapets arbeidere og funksjonærer, fra de laveste til de høieste, ærer ham som chef, betrakter ham som en broderlig kamerat og en faderlig venn.

At virksomheten har vokset til en storindustriell bedrift av verdensomfattende art og betydning, fremgår best av nogen statistiske opgaver. Her om nogensinne kan man bruke uttrykket «talende tall». Selskapets aktiekapital var ved starten 150,000 kr. Nu er den øket til 24 millioner. Omsetningen steg fra 126,000 det første året til ca. 10 millioner i 1918. Senere opgaver kjennes ikke; men det er all grunn til å anta at omsetningen ytterligere er øket.

Et litet jubileum kunde Daléns opfinnelse feire iår. 1. april var det nemlig 20 år siden det første blinkapparatet blev tat i bruk. Det var på Gåsfoten, et lite fyr ved innløpet til Ronneby. Forsøket falt så vel ut at man senere hvert år forandrer et stort antall svenske fyr til Aga-systemet, og alle nye fyr bygges efter dette system.

En stor triumf for de Dalénske apparater var det da Gasaccumulator i 1912 fikk bestillingen på fyrbelysningen ved Panamakanalen i konkurranse med hele verdens mest fremstående fyrfabrikanter og fyrsystemer.

Daléns sol-ventil har næsten noget av eventyrets glans over sig. Hvor mange opfinnere har ikke brutt sin hjerne med problemet om å kunne utnytte solvarmen i industriell virksomhet! Få er det lyktes for, og blandt disse står Dalén som en av de fremste. Hans mest betydningsfulle opfindelse er dog en metode som gjør at fyrene slukner av sig selv når dagslyset bryter frem, og tendes automatisk når mørket faller på. I dette har han lyktes fullstendig, og over hele verden blinker nu hans lys. Tusener av mennesker er blitt reddet fra døden på havet takket være Daléns geniale fyrsystem.

Med rette ser menneskeheten i Dalén en av sine velgjørere. Ennu større blir takknemlighetsfølelsen når man tenker på at han har mistet sitt syn under arbeidet på å tende alle disse små blinkende ledestjerner jorden rundt, slutter Hugo Nilsén en omtale i «De Blindas Veckoblad» av den store opfinner og hans livsverk.

---

50 år. Post festum.

Den 29. april fylte pianostemmer Olaf Arnesen, Oslo, 50 år. Skjønt dette altså kommer nokså Post festum, synes jeg det er på sin plass at det i denne anledning blir gitt en liten omtale av en som ikke er så lite av en foregangsmann, og som både blandt oss kamerater og blandt folk ellers som er kommet i berøring med ham, er så aktet og avholdt.

Olaf Arnesen er født i Elverum, hvor hans far var gårdbruker. Han blev på blindeskolen i Oslo utdannet som snekker, gikk ut i 1894 og var så hjemme i nogen år. I 1901—02 var han elev av Det kgl. Blindeinstitut i Kjøbenhavn, hvor han utdannet sig som pianostemmer. I 1907 flyttet han sammen med sine foreldre til Lillehammer, men slo sig snart efter ned i Oslo, hvor han fremdeles bor. Arnesen er en av de første, eller visstnok akkurat den andre, av de norske blinde som har tatt pianostemningen til levevei. Dypt musikalsk, grundig til det ytterste og kjemisk fri for alt halvveis sluskeri var han nettop som skapt til å gå i spissen her, og han har da også som pianostemmer både innenbys og utover store distrikter ellers vunnet sig et ry som sikkert bare få pianostemmere kan rose sig av. Således har han i en lang rekke av år vært Musikkonservatoriets faste pianostemmer. Dette har sikkert vært og er av den største betydning for de blinde pianostemmere som er kommet og kommer efter ham. Jeg vil inderlig ønske at de alle like ansvarsbevisste vil gå i samme spor.

Jeg sa at Arnesen nu bor i Oslo; men i grunnen er han nu likeså mye ute av byen som «hjemme». Rett som det er, gjør han sine stemmeturer til Mjøsbygdene, opover Gudbrandsdalen og Østerdalen og andre steder, hvor han stadig får flere kunder.

De som først en gang har hatt ham til stemmer, vil ikke gjerne ta en annen.

I blindesaksarbeidet har Olaf Arnesen vært med som en interessert og aktiv arbeider. I flere år var han Ø. B.s kasserer, og senere har han også hele tiden vært med som styremedlem eller varamann og gjentagne ganger som representant på landsmøtene. For tiden er han medlem av Ø. B.s bibliotekstyre.

Arnesen er også en av de blinde her i landet som har nådd lengst i retning av å gå alene omkring ute. Neppe nogen annen helt blind ferdes så sikkert og ugenert om i Oslos gater, og like sikkert og ugenert reiser han om på andre kanter og gjør sig fort kjent på fremmede steder.

La mig til slutt også nevne ham som en god og trofast og alltid pålitelig kamerat, en som alltid blir savnet i kameratflokken når han er ute på sine reiser. Ja, jeg nevnte at Arnesen alltid er pålitelig; men for å være likeså grundig i min sannhetskjærlighet som Arnesen er i alt sitt liv, må jeg tilføie at det eneste upålitelige hos ham nettop er hans bestemmelse av tilbakekomsten fra en reise. Vi venter ham derfor aldri den dagen det er bestemt at han skal komme. Men han kan selvsagt ikke for at flere og flere pianoer skriker efter ham utover landet.

Jeg er viss på jeg har alle kameratene med mig når jeg nu ønsker Olaf Arnesen fortsatt fremgang og alt godt i de næste halvhundre år.

Erik Harildstad.

Litt om Helen Keller.

Vi har flere ganger her i bladet nevnt navnet Helen Keller. I forrige nummer meddelte vi således at denne verdensberømte døvblinde amerikanske dame var blitt mottatt i audiens av president Coolidge. Vi skal idag gi en kort biografisk skisse av denne merkelige personlighet.

Helen Kellers livsløp er best fortalt av henne selv i hennes bok: «The Story of my Life» («Mitt Livs Historie»). Denne boken bærer tydelig vidnesbyrd om en sjels utrettelige kamp for å rive sig løs fra de bånd som blindhet og døvhet hadde bundet henne med, og om at hun skritt for skritt banet sig vei ut av mørkets og taushetens fangenskap. Med makt kjempet hun sig frem mot lyset.

Mens hennes lodd var å leve i mørke og hun ved sin døvhet var utestengt fra verden, lærte hun sig å tale og forstå sproget. Hun lærte ikke bare sitt morsmål, engelsk, men også fransk, latin og gresk samt matematikk. Helen Keller nådde så langt at hun kan opfatte kunst og musikk. Hun kunde «høre» Caruso synge ved å legge sine fingerspisser mot sangerens munn og på den måten nyte hans kunst. Om skuespill har hun også en viss forestilling.

Helen Keller utdannet sig ved universitetet, avla sin eksamen sammen med de andre studenter og tok senere doktorgraden. Tross hendes tunge skjebne, som lett kunde virke nedbrytende på hennes sjel, har hun utviklet sig til en livlig, fremtredende og eiendommelig personlighet. Helen Kellers livsmot, iherdighet og ærgjerrighet har drevet henne gjennem de største vanskeligheter. Anstrengelsene er blitt kronet med hell; — ikke minst takket være hennes elskverdige lærerinnes utrettelige og selvopofrende arbeide. Fra sitt 7de år var hun under miss Annie Mansfield Sullivans opdragelse. Fra denne tiden (for over 35 år siden) var de uadskillelig sammen; — den enes livshistorie er også den andres.

Helen Keller blev født 27. juni 1880 i den vesle byen Tuscumbia i Alabama. Hun var da et friskt, sterkt og normalt barn. Så begavet var hun at hun allerede litt over halvtårsalderen kunde tale to-tre ord. Blandt disse ordene var «Water» (vann), som hun uttalte «Wawa» og aldrig glemte. Med dette ordet fortsatte hun å be om vann lenge efter at hun hadde mistet taleevnen. Halvannet år gammel blev det sterke og friske barnet angrepet av en eiendommelig sykdom som lægene kalte en akut kongesjon i maven og hjernen (tilstrømning av væsker, især blod, til hodet). Den fulgtes av høi feber, og man tvilte på om barnet kunde overleve sykdommen. Barnet kom sig likevel, men var blitt både blindt og døvt. Ingen av lægerne merket det; men moren blev snart klar over forholdet da hun så at barnet ikke lenger vendte sig om efter lyden, og at det med de små hendene sine famlet efter tingene.

Foreldrene som var meget velstående, vilde gjerne gjøre alt for barnet sitt; men de kunde ikke skjønne hvordan vesle Helen skulde kunne vinne over følgene av det dobbelte lyte. Den sterke Helen Keller var oprørt over den hensynsløse skjebne som hadde rammet henne. Hun fordoblet sine anstrengelser i kampen mot stumheten ved å uttrykke sig på en mer tilfredsstillende måte enn å bruke tegn, og hun var rasende over sine mislykkede forsøk. Mange ganger om dagen fikk hun voldsomme anfall av heftighet som fulgtes av stor utmattelse. Hun var ustyrlig som et lite vilt dyr og farlig for sine omgivelser. Hennes fortvilte foreldre som haapet at hun kunde helbredes fra blindheten, reiste med henne til en berømt øienlæge i Baltimore. Til skuffelse for dem svarte øienlægen at barnets blindhet var uhelbredelig. Lægen rådet dem til at la barnet opdra av en lærerinne fra Perkins Blindeinstitutt ved Boston.

«Jeg anet ikke,» skriver Helen Keller, «da jeg satt på den berømte øienlæges fang, mens han talte med far, at lægens hånd i et øieblik åpnet de dører som skulde føre mig fra mørket til lyset.»

Miss Sullivan var den lærerinne som var villig til å reise til det avsidesliggende Tuscumbia for å undervise den vesle blinde og døve piken. Den dagen miss Sullivan innfant sig i barnets hjem er ifølge Helen Kellers egen fortelling den mest betydningsfulle i hennes liv. Hun beskriver den slik:

«Jeg stod forventningsfull i gangens mørke. Av visse tegn omkring mig skjønte jeg at noget usedvanlig vilde inntreffe. I uker og måneder hadde jeg været plaget av harme og bitterhet. Nu kjente jeg bare stor tretthet og likegyldighet. Jeg anet ikke den vidunderlige skjebne jeg nu gikk i møte. Det var et stumt skrik i min sjel: Lys! Gi mig lys! Skjønt jeg ikke visste om det, kom det nettop i dette øieblikk. Jeg følte at noget nærmet sig, kjente mig løftet op av kjærlige armer og trykket hårdt mot en fremmeds bryst. Det var denne lærerinnen som åpnet portene til livet og verden for mig.»

Og hun fortsetter:

«Min lærerinne er alltid så nær mig at jeg neppe kan tenke mig skilt fra henne. Hvor megen glede over livet og dets skjønnhet som finnes inne i mig, og hvor meget jeg har å takke henne for den innflytelse hun har hatt på mig, det kan jeg aldri uttrykke. For det beste i mig er jeg henne takk skyldig.»

Miss Sullivans vei var imidlertid ikke bestrødd med roser. Fra den første tiden betraktet hun arbeidet sitt som en barmhjertighetens og kjærlighetens tjeneste. Det stakkars barnet som gjennem mange aars lidelse var blitt egensindig og ustyrlig, måtte først lære å forstå kjærlighetens vesen og betydning. Barnets sjel måttte vekkes og dets intelligens utvikles. For å kunne gjøre dette var det nødvendig for miss Sullivan å holde barnet borte fra all annen innflytelse i nogen tid. Foreldrene gav motstrebende sitt samtykke til å la lærerinnen med barnet og en tjenestepike bo alene i et lite hus pa gården. Dette forsøket skulde gjøres i ca. 14 dager, og det viste sig å være tilstrekkelig.

Miss Sullivans bestemthet, takt og beundringsverdige måte å kunne interessere og fengsle sin lille elevs livlige og ivrige sinn utrettet i disse to ukene det næsten umulige. Helen Keller lærte sig i den korte tiden å adlyde og nogenlunde beherske sig, og en fornemmelse av kjærlighet og ømhet trengte likesom en lysstråle inn i hennes mørke og urolige unge sjel. Ivrig for å lære som hun var, lærte hun sig hurtig fingersproget på den måten at ordene blev stavet i hånden hennes. På nogen få timer skjønte hun flere forskjellige ords betydning. Lærerinnen undlot klokelig regelmessige leksjoner. I stedet fant hun utrettelig op nye midler til å vekke barnets interesse. Helen lærte å lese ophøide bokstaver efter den metoden som brukes for blinde, og hun begynte selv å lese.

I 1890 hørte Helen Keller historien om den norske blinde og døve pike Ragnhild Kaata som hadde lært å tale. «Jeg brente av iver og lengtet», skriver hun. «Min lærerinne reiste med mig til miss Sarah Fuller, en skolebestyrerinne, for å høre hennes råd. Denne elskværdige dame tilbød sig selv å undervise mig. Hennes metode bestod i å føre hendene mine lett over ansiktet sitt og la mig føle lepenes og tungens stilling mens hun uttalte en lyd. Jeg var ivrig til å gjøre det samme efter henne. Aldri kan jeg glemme min forundring og glede over den første sammenhengende setning jeg kunde si: It is warm! (Det er varmt!). Min sjel var befridd og tørstet lengselsfullt efter kunnskap. Uten miss Sullivans hjelp vilde jeg aldri nådd så langt med hensyn til å kunne tale som jeg nu er. Med hennes kjærlighetsfulle hjelp arbeidet jeg dag og natt før jeg rakk så vidt at jeg kunde forståes av en av mine nærmeste venner. Daglig trengte jeg hennes veiledning for å kunne uttale ordene riktig.»

Denne hjelpen har aldri sviktet under alle de år som gikk siden miss Sullivan overtok Helen Kellers opdragelse. Hun førte sin elev til Wrigt-Humasons skole for døve, hvor artikulasjon og lepeavlesning læres til den høieste fullkommenhet. Lærerinnen satt ved siden av Helen i klassen og i forelesningssalen, hjalp henne i forberedelsene til leksjonene og stavet i hånden hennes hvert eneste ord som gikk fra lærerens munn.

Helen Keller beskriver arbeidet ved Gilmanskolen og sier: «Uheldigvis var det mange av de bøkene jeg trengte, som ikke fantes i blindeskrift, og da klassen var meget stor, var det umulig for læreren at undervise mig særskilt. Miss Sullivan var tvunget til å lese alle bøkene for mig, og til tross for også andre vanskeligheter som tårnet sig op, lyktes det oss å fullføre arbeidet.»

Så gikk Helen Keller op til eksamen. Opgavene var naturligvis for hennes vedkommende særskilt ordnet i punktskrift, og hun utførte selv alle skriftlige arbeider med en Hammond-skrivemaskin. Helen avla sin eksamen med utmerket resultat, noget som må sies å være enestående, når man husker på alle de uhyre vanskeligheter hun hadde måttet overvinne. Dette var i 1897.

Efter det svære og anstrengende arbeide blev hun tilrådet å ta en lengre hviletid før hun begynte sine studier ved universitetet. Først i 1900 skrev hun sig inn ved Radcliffe College. Helen Keller forteller selv om denne tiden: «Jeg begynte mine studier med glede. Jeg følte at i en vidunderlig verden var jeg likeså fri som andre.»

Den døv-blinde kvinnes eventyrlige åndsutvikling har vært en god og vakker belønning for miss Sullivans mangeårige møisommelige og selvopofrende arbeide.

Efter endt utdannelse har miss Keller utfoldet en omfattende virksomhet som forfatterinne og journalist. Hun har også optrådt som foredragsholder. Således talte hun på verdensutstillingen i St. Louis for en del år siden. Miss Keller interesserer sig levende for alle spørsmål som er oppe i tiden. Kvinnebevegelsen og fredsarbeidet, f. eks., har i henne en av sine varmeste tilhengere og ivrigste forkjempere. Også for Amerikas blinde og døve har miss Keller utrettet meget.

Styremøte i Nordenfj. Blindeforb. 14. 6. 1926.

Samtlige medlemmer til stede. — 1) Efter konferanse mellem styremedlemmene var årsmøtet berammet til 2. og 3. juli. Det nødvendige beløp til reise- og opholdsbidrag stilles til formanns og kasserers disposisjon. — 2) Besluttedes å la forbundet representere ved et medlem på den 2nen nordiske blindekonferanse og det 7de nordiske møte for abnormsaken. Valg av representant utstår til årsmøtet. — 3) Andragende om å få samle inn penger til sig selv på en av forbundets gavebøker blev avslått. — 4) Bevilgedes 50 kr. til klær. — 5) Referertes skrivelse fra huskomitéen om omordning av portnerstillingen. Saken besluttedes tilbakesendt komitéen med anmodning om å fremkomme med planer for omordningen.

Sekretæren.

Offisielt fra Vestlandske Blindeforbund.

Forretningsutvalgmøte 28. april 1926. Det behandledes 6 andragender om bidrag. Av disse blev 2 innvilget med et samlet beløp av 200 kr. Ett andragende blev utsatt til næste møte og 3 andragender blev ikke imøtekommet. — Behandledes et låneandragende som skulde være til støtte for vedkommendes forretning, og blev der til dette bevilget et lån, stort 300 kr. — Behandledes skrivelse fra husstyret angående tilbud om leie av festsalen av en godtemplarlosje. Varaformannen blev pålagt sammen med husstyret å treffe den nødvendige ordning av dette. Den eventuelle overenskomst blir å forelegge forbundets styre til godkjennelse. — Referertes skrivelse fra utsalgets styre hvori meddeltes at alle utestående fordringer før tiden 30. september f. å., samt det beløp som står på sperret bankbok i Kreditbanken, blir å overføre til V. B., og er ikke dette medtatt som aktiva i utsalgets aktiekapital. — Behandledes skrivelse fra formannen i N. Bf. med anmodning om å velge en representant til den forestående nordiske blindekonferanse i Trondhjem. Det besluttedes å forelegge dette valg for kommende årsmøte. — Som ny kasserer for V. B. opnevntes hr. lærer O. A. Holen, som hadde erklært sig villig til å overta dette hverv. Hans private adresse er: Sandvikslien 3, Bergen. — Da de valgte revisorer av forskjellige grunner ikke kan fungere som sådanne, besluttedes det å henvende sig til den valgte varamann, samt blev kontoret pålagt å prøve å finne en annen til dette arbeide skikket person. — Tiden for kommende årsmøte fastsattes til 22.—24. juni. — Lillestøl foreslo at man burde henvende sig til blindesaksvenner om å tre støttende til for å kunne skaffe byens blinde, særlig de gamle, passende utflukter for sommeren. Dette spørsmål vil bli gjenoptatt på næste møte.

Vestlandske Blindeforbunds Sekretariat

K. Flydal.

Vestlandske Blindeforbunds Bergensbasar.

Den aarlige Bergensbasar holdtes iår i februar måned i Blindes Hus. Man var denne gang noget spent på hvordan det vilde gå, da det er forbundet med en ikke så liten økonomisk risiko å sette et slikt arrangement i gang. Tross de vanskelige økonomiske forhold som overalt gjør sig gjeldende, blev resultatet over forventning, idet der ved regnskapets avslutning viser sig at nettoutbytte utgjør kr. 7543,33. Det er en stigning fra fjorårets på ca. kr. 1100,00. Det skulde vel tyde på at interessen for de blinde og blindesaksarbeidet både i by og bygd er i stigende vekst. Loddsalget ute på landsbygden var iår adskillig større enn ifjor. Derimot var basarbesøket ikke så godt som tidligere. Loddsalget fra Blindes Utsalg var iår særdeles godt. Det var i alt ca. 170 gevinster, hvorav en stor del var blindes arbeide. Syforeningen «Lysglimt» hadde også iår oparbeidet en hel del vakre ting. Dessuten var det gaver fra forskjellige private. Det var rik og god underholdning, vekslende med taler, sang og musikk. Den bergenske presse viste en meget stor velvilje, idet der i basartiden daglig var større og mindre notiser hvori det blev minnet om basaren, dens berettigelse og store betydning.

Til alle som var med og bidrog til det gode resultat, bringes herved forbundets ærbødigste takk.

For Vestlandske Blindeforbund.

K. Flydal.

Blindeskoleelevene og nationaldagen.

Fra Trondhjem meldes til oss at blindeskole-elevene på Dalen iår gikk med i barnetoget 17de mai, til stor glede for barna. Skolen fortjener anerkjennelse for dette gode tiltak.

Dødsfall.

Tidligere håndarbeidslærerinne ved Nordenfjelske Blindeskole frk, Margrethe Koen, Trondhjem, avgikk ved døden natt til søndag 9. mai, 74 år gammel. Frk. Koen blev ansatt ved skolen høsten 1886 og sluttet sommeren 1918. Hun var helt sengeliggende bare nogen faa dager, men har de par siste årene vært så svakelig at hun så å si ikke har vært ute. Foruten for hennes interesserte undervisning vil mange med takk minnes frk. Koen blandt annet for alle de gode bøker hun leste for elevene, særlig mens skolen var i Klæbu. — — —

Jordeferden foregikk fra krematoriet lørdag 15. mai kl. 2 em. Blandt de mange fremmøtte såes tidligere skolebestyrer Stabell, bestyreren og personalet ved blindeskolen og flere av byens blinde. Der blev nedlagt kranser fra blindeskolens personale ved bestyrer Wisth og fra Nordenfjelske Blindeforbund ved lærer Karterud. Blindeskolens kor sang vakkert og stemningsfullt under lærer Nergårds ledelse.

Aars- og andre møter.

Østlandske Blindeforbunds årsmøte vil bli holdt i Oslo 22. og 23. juni, Vestlandske Blindeforbunds i Bergen 22.—24. juni og Nordenfjelske Blindeforbunds i Trondhjem 2. og 3. juli.

5. og 6. juli holdes i Trondhjem den 2dre nordiske blindekonferanse. Den første blev holdt i Kjøbenhavn 1920. Sluttelig holdes, likeledes i Trondhjem, 7.—10. juli det 7de nordiske møte for abnormsaken. Det 6te blev holdt i Helsingfors 1912. Til de to nordiske møter kommer representanter fra Norge, Sverige, Danmark og Finland.

Vi vil uttale ønsket om at forhandlingene på så vel årsmøtene som de nordiske møter må bli til fremgang både for det pedagogiske og praktiske blindesaksarbeide.

Verdens største bibliotek for blinde.

The National Library for the Blind (Nasjonalbiblioteket for Blinde) i London er verdens største boksamling i punktskrift. Det teller nu 95,000 bind all slags litteratur (bl. a. har det en særdeles rikholdig samling av musikalier). Daglig ekspederes 500 bokpakker, og låntagernes tall går op i 10,000.

Dette veldige biblioteks start var meget beskjeden og skyldes en ubemidlet blind kvinne, frk. Arnold. I 1882 begynte hun å låne ut sine punktskriftsbøker til andre blinde mot en ukentlig avgift av 1 penny. En seende dame, fru Dow, blev interessert for saken og tok op et ivrig arbeide for å skaffe biblioteket økonomisk støtte. Fru Dow fikk sine bekjente til å begynne å skrive av bøker i punktskrift.

Foretagendet vokste efter hvert, og i 1898 blev det lovmessig inkorporert under beskyttelse av høitstående personer. Under Verdenskrigen begynte biblioteket å låne sine bøker ut gratis til de soldater som mistet synet på slagmarken, og noget senere blev også de civile blinde fritatt fra å betale låneavgift. Alle utlån (også til utlandet) skjer nu helt gratis. Gjennem en storslagen gave fra The Carnegie Trust blev biblioteket for en del år siden satt i stand til å kjøpe en svær bygning i Westminster (18 Tufton Street). Her er det veldige gallerier for boksamlingen og arbeidsrum for den skare av blinde og seende som nu er knyttet til biblioteket. I den store sal arrangeres et par ganger i året lesekonkurranser i punktskrift. Med visse mellemrum holdes foredrag om bibliotekets nye bøker og musikalier (sistnevnte ledsaget av demonstrasjoner på de forskjellige instrumenter).

The National Institute for the Blind, London, og Royal School for the Blind, Edinburgh, som har de største blindeskriftstrykkerier i Storbritannia, forærer biblioteket nogen eksemplarer av alle sine publikasjoner; men den alt overveiende del av bokstammen blir dog tilveiebragt ved interesserte seendes opofrende avskrivningsarbeide. Man har nu over 500 slike avskrivere. Bibliotekarene gir disse avskriverne en omhyggelig oplæring, og før kopistene får begynne å skrive av bøker, må de avlegge en prøve som godtgjør at de er helt inne i punktskriften, forkortelser, opstillingsmåte osv. Man vil nemlig ikke at det anstrengende arbeide disse avskrivere utfører, skal være bortkastet eller mindreverdig som følge av manglende kjennskap til punktskriften, og avskriverne er helt enig i dette syn på saken.

Størsteparten av bøkene i Nasjonalbiblioteket for Blinde er naturligvis på engelsk; men i studieøiemed er det også skrevet av en mengde verker i fremmede sprog.

To berømte blinde kunstnere i gammel tid.

Den blinde kunstner Dulons komposisjoner er sikkert kjent av de fleste musikkinteresserte.

I Berlin hvor Dulon tilbragte sine lykkeligste dager, fikk han undervisning hos den berømte Kirnberger, som han pleide å kalle «det personifiserte kontrapunkt» eller «tonekunstens Newton».

Hans mange kunstreiser, på hvilke først hans far, senere hans søster ledsaget ham, førte den blinde virtuos næsten hele Europa igjennem. I året 1792 blev han i St. Petersburg ansatt som keiserlig kammermusikus med en årlig gasje av 2000 rubler. Men han kunde dårlig tåle det rå klima og vendte allerede i 1798 tilbake til Tyskland, hvor han på ny vakte forbauselse ved sin i mellemtiden ennu ytterligere utviklede ferdighet.

Senere kjøpte han sig for sine sparepenger et lite landgods ved Waldenburg for her å tilbringe sin livsaften i fred og ro. Når Dulon ikke musiserte eller komponerte, lot han alltid sin far eller søster lese høit for sig, og hans glimrende hukommelse lot ham huske store stykker av hvad han således fikk høre. Særlig forkjærlighet nærte han for Wielands verker som han næsten alle sammen kunde ordrett utenad. Det var også Wieland som i 1808 i Zürich utgav Dulons selvbiografi, en meget tiltrekkende levnetsbeskrivelse som navnlig fortjener å leses med stor opmerksomhet av unge, begynnende kunstnere.

To år efter sin kunst- og skjebnefelle, den berømte sangerinne, Marie Theresia von Paradiz døde Fredrik Dulon i Würtsburg.

En annen blind kunstner var skuespilleren Joseph Weilenbech som døde kort efter århundreskiftet som medlem av Meiningenes berømte Hoffteater-skuespillerselskap.

Weilenbech var hverken blindfødt eller hadde vært blind fra ungdommen av, men hadde tvert imot kunnet glede sig ved et usvekket syn helt op i manndomsårene, da med ett de første synsforstyrrelser begynte å ytre sig under hans engagements ved Breslaus Stadtteater, og det på den måten at plutselige, men lynsnart igjen forsvinnende anfall av fullstendig blindhet inntraff.

Det første av disse anfallene overrasket kunstneren mens han en dag i det klareste solskinn gikk og spaserte med en venn på Breslaus gater. Plutselig stod han som naglet til jorden: «Min Gud — hvad er det? — Det er jo blitt belgmørkt!» Men før den overraskede venn kunde svare, var anfallet allerede forbi, og Weilenbech la ikke selv videre vekt på det. Først da disse tilfelle hadde inntruffet flere ganger, om enn med lange mellemrum, begynte han å spørre læger til råds; men de beroliget ham med at fenomenet slett ikke var farlig og nok vilde forta sig av sig selv.

Imidlertid var Weilenbech blit engagert hos Meiningene som fremstiller av karakterroller. Da nu her disse anfall av plutselig midlertidig blindhet inntraff, stadig hyppigere og stadig av lengere varighet, blev han selvfølgelig i høieste grad urolig og reiste til Berlin for å rådspørre professor Gräfe. Da den berømte øienlæge hadde undersøkt Weilenbechs øine, sa han:

«Kan De tåle å høre sannheten»?

«Det er derfor jeg er kommet».

«Ja, så må jeg si Dem at De litt efter litt, men ugjenkallelig håpløst vil bli fullstendig blind. Fatt Dem nu og bær det som en mann».

Den ulykkelige, for hvem lægens ord var en dødsdom over kall og eksistens, holdt det for sin plikt å underrette hertugen om den fortvilte skjebne som ventet ham, og be om sin avskjed. Men fyrsten var høimodig nok til ikke å ville vite noget av det. Han trøstet tvert imot den nedbøide kunstner og opfordret ham til av alle krefter å forsøke på å bevare sig for scenen og kjempe motig mot sin skjebne.

Og således skjedde det. Den meget jevne, langsomme og suksessive overgang til fullstendig blindhet lettet naturligvis kunstneren hans vanskelige opgave betydelig, — dobbelt vanskelig da mange av hans kolleger i begynnelsen nektet ham sin hjelp på scenen, fordi de trodde at han bare vilde gjøre sig interessant. Først da han på en prøve styrtet gjennem en forsenkning og derved tilstrekkelig konstaterte sin mangel på synsevne, blev de vantro overbevist og hjalp ham fra nu av på enhver måte.

I løpet av to år var Weilenbech blitt fullstendig og uigjenkallelig blind; men imidlertid hadde til gjengjeld hans øvrige sanser utviklet sig, særlig hørselen og følelsen. Så skjerpet var disse sanser blitt at de til dels erstattet ham det manglende syn og satte ham i stand til å fortsette sin virksomhet på scenen. Like til sin død vedblev han å være en av Meiningenes dyktigste og mest avholdte krefter; men av de mange tusener som på det berømte selskaps store gjestereiser har sett og beundret ham som hovedpersonen i «Den innbilte Syke», som «Attinghausen», som den gamle markis i «Et Parti Piket», har bare forsvinnende få visst og enne ferre merket at det var en blind som skaffet dem denne kunstnydelse. Hans ytre øine lot nemlig ikke i fjerneste måte ane den indre natt.

Også ellers bevarte Weilenbech, som var et dannet, begavet og elskverdig menneske, tross ulykken hele sin åndelige friskhet og bevegelighet, like til en blid og rolig død endte den ensomme, men motige og tapre manns liv.

Filmen i blindesakspropagandaens tjeneste.

Vi har tidligere omtalt at man i England har tatt kringkastingen i blindesakspropagandaens tjeneste. Nu er man også begynt å nytte filmen i samme øiemed. Likesom ved kringkastingen er det også her The National Institute for the Blind, London, som går i spissen. Instituttet har fått laget en vakker film av sin mangeartede virksomhet. Denne filmen som meget betegnende er blitt kalt «Det indre Syn», blev fremvist ved en privat forestilling paa The New Gallery Cinema 13. april. I den anledning skriver «Progress» i sitt maihefte:

«Er det ikke vidunderlig!» «Jeg hadde ingen idé om at de blinde kunde gjøre så meget!» «Det er som et eventyr!» Disse og lignende utbrudd blev hørt da Nasjonalinstituttets film blev forevist 13. april. Filmen omfatter instituttets hele virksomhet. Vi så de blinde småbarn i «Solskinnshjemmene», så hvordan de blev stelt med, så deres lek, deres undervisning, deres sysselsettelse. Vi så blinde menn og kvinner utføre sitt arbeide som sekretærer, massører og massøser, telefonister, pianostemmere og som stereotypører, og vi så de gamle på aldershjemmene. Vi så hvordan bøker i blindeskrift (Braille og Moon) blev trykt. Alt gikk så lett og naturlig for sig. Her var så visst ingen bedrøvelighet å merke. Nei, en blev sittende igjen med inntrykket av å ha sett et vidunderlig eventyr, et eventyr næsten altfor godt til å være sant. Fremsyningen av denne filmen vil bli et ypperlig middel til å vise den seende almenhet hvad blinde kan utrette.

Formannsadresser:

Norges Blindeforbund: Kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes; telefon Furnes central pr. Hamar.

Nordenfjelske Blindeforbund: Lærer Halvdan Karterud, Øvre Møllenberggate 76, Trondhjem; telefon 4317 k.

Vestlandske Blindeforbund: Handelsmann Gustav Lillesund, Torvastad pr. Haugesund.

Østlandske Blindeforbund: Lærer Erik Harildstad, Gabels gate 48, Oslo; telefon 45579.

Eftertrykk av „Blindesaken“ med angivelse av kilde ønskes.

Handelstrykkeriet A.S. — Bergen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER

UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 7. Juli 1926 15. årg.

En dag i St. Dunstan's.

(Av sir Arhur Pearson i «Seier over Blindheten»).

(Vi har adskillige ganger her i bladet nevnt sir Arthur Pearson's berømte bok «Seier over Blindheten» og også trykt av en del avsnitt av dette utmerkede verk. Flere av leserne har bedt oss å offentliggjøre mer av boken og sier at bedre propagandastoff kan vi neppe bringe, og heller ikke stoff som bidrar mer til å gi almenheten den riktige forståelse av de blinde og deres muligheter. Vi er helt enig heri og skal efter hvert som plassen tillater det, trykke av en del utdrag av boken. Idag begynner vi med kapitlet «En dag i St. Dunstan's».

St. Dunstan's var navnet på den mønsterskole som på sir Arthur Pearson's initiativ blev oprettet i London 1915 til utdannelse av engelske soldater og sjøfolk som mistet synet i krigen. Under sir Arthurs dyktige og energiske ledelse utviklet skolen (eller lærehjemmet som man også kalte den) sig til en svær institusjon med en mengde bygninger og en stor stab av lærere og hjelpere på de forskjellige felter. Når man ved St. Dunstan's på kortere læretid enn ved nogen annen blindeskole opnådde så glimrende resultater, skyldes dette — ved siden av den energi og planmessighet arbeidet blev drevet på — i første rekke den ånd som rådde ved skolen, en ånd som skapte livsmot, tro og selvtillit hos soldatene og sjøfolkene og stimulerte alt det beste i dem. (Red.).

La mig gi Dem et billede av St. Dunstan's. Vi velger en almindelig virkedag og tiden skal være sommeren 1918.

De nærmer Dem huset langs den brede, trebeplantede vei på vestsiden av Regent's Park. Til høire strekker sig fine gressplener nedover mot vannet. Langs kanten av gangstien er et gjerde, og kanskje De treffer på en blind mann som med stokken av og til berører dette gjerdet mens han går så hurtig og så sikkert at De sannsynligvis neppe legger merke til at han er blind. Bak ham kommer kanskje to andre arm i arm, plystrende mens de langer i vei, eller det kommer kanskje tre menn gående sammen og han i midten — som ser — leder de andre næsten uten at det kan merkes.

Disse mennene er på vei til Nasjonalinstituttet for Blinde i Great Portland Street, hvor de går på det høiere kursus for massører. Ved synet av dem skjønner De at De nærmer Dem de blindes rike.

Og straks efter kommer De til begynnelsen av en kjørevei, hvor et skilt anviser automobiler hvorledes de skal kjøre frem. Ved portnerboligen er det en enarmet forhenværende sersjant, hvis spesielle funksjon det er å se efter at veien er klar, om en av de blinde kommer ut. Det er et håndgelender til hjelp for dem, om de skulde trenge det.

Grusgangen foran huset er for en stor del optatt av en enetasjes trebygning av feltbarakk-typen. Det er en av sovesalene for soldatene og er en gave fra lady Beattie, vår admirals amerikanske hustru. Til selve St. Dunstan's, som er et stort, hvitt, uregelmessig herskapshus, trer man inn gjennem svingdører. Over disse dørene kunde gjerne stå den blinde dikters ord: «Nothing is here for tears» (Her er ikke noget tårenes sted).

St. Dunstans har fått mange navn av folk som har avlagt det besøk og bakefter skrevet om det. Nogen har kalt det «Håpets palats», andre «Trøstens hus». Det er også blitt kalt «Lykkens hjem», og dette siste navnet er det jeg liker best; for lykke har alltid betydd så meget i St. Dunstan's. Det betød at menneskene der var tilfreds med den lodd skjebnen hadde tildelt dem. Det betød at de hadde beseiret en fiende som truet med å berøve dem livsmotet, som den hadde berøvet dem synet. Det betød at disse besluttsomme menn hadde arbeidet sig op av den mørkets sump de var falt i, at de hadde satt sine føtter på de fløielsbløte blomsterenger som gjennem utholdenhetens have fører ut til det normale menneskelivs brede kongevei.

La mig føre Dem gjennem dette lykkens hjem. Når De kommer inn i hallen i St. Dunstan's, vil De se at gulvet frembyr et underlig og usedvanlig utseende. Det er teppebelagt, men over teppene går det linoleumsløpere, og disse setter de blinde i stand til uten hjelp å finne frem. Besøkende anmodes om ikke å bli stående på disse løperne eller endog gå på dem. De er bare til bruk for de blinde, som derved hører hverandre komme og gå, og som efter nogen uker — i enkelte tilfelle efter ganske få dager — kan gå omkring i det store huset med slik sikkerhet og letthet at mange har vanskelig for å tro at de ikke kan se hvor de går.

Hallen frembyr et livlig skue. Klokken er nogen minutter over 12, den tid da alt formiddagsarbeide slutter. Blinde menn går omkring med forbausende hurtighet og passerer hverandre med letthet selv i trange gjennemganger. Kanskje to kolliderer. Hvis de gjør det, nuvel, for den som nylig er blitt blind, er dagen full av uventede sammenstøt, og de må tas med munter koldblodighet. Mest irriterende er det å støte mot kanten av en halvåpen dør, en stadig fare som er vanskelig å bli opmerksom på fordi kanten er så smal. Jeg sa ofte til den nylig ankomne blinde: «Husk, min venn, at det er bare en måte å lære ikke å støte nesen mot dørkanten, og det er å støte den.»

Nogen av mennene er i uniform; men de fleste går i civile klær. Sannsynligvis har de blomster i knapphullet, næsten sikkert røker de, og nogen synger ut med munter stemme for å gjøre vei for sig. Det sees grupper av besøkende. De blinde taler med sine slektninger, nogen kanskje med sine barn som ofte har med sig en blomsterbukett til far. Dessuten er det V. A. D.-søstre i sine tiltalende uniformer og andre assisterende som er kommet for å ta sine protegéer ut på en spasertur.

Åpne dører fører ut til haven. Også her i det fri følges samme prinsipp som med linoleumsløperne inne i huset, men på en annen måte. Ståltrådløpere er lagt over stenterrassen. Ved øverste og nederste trappetrin, foran vegger og andre hindringer, er bretter føiet ned i grusgangen, og når foten støter på disse brettene, får den blinde det vinket han trenger. Det er håndgelender som er forsynt med knorter der hvor det er en dreining av retningen, og det er en hel del sindrige innretninger som tjener til å hjelpe den blinde til å gjenvinne sin tapte uavhengighet. Det varte ikke lenge før mennene knapt enste disse foranstaltninger. Når den blinde hadde vært der nogen uker, kunde man som regel se ham gå omkring uten å ta notis av brettene og rekkverkene. For nogen gikk det lettere enn for andre. De yngre viste sig alltid dristigere enn de eldre, og de fullstendig blinde opnådde større sikkerhet enn de som hadde et lite lysglimt igjen.

Fra terrassen foran huset fører en bratt bakke ned til en stor gressplen. På begge sider er plenen omgitt av nye trebygninger. Nedenfor plenen er det igjen en bratt skråning som nødvendiggjør 18 trappetrin, og nedenfor kommer vi til klasseværelsene og verkstedene. Disse bygninger som jeg selv har planlagt alle sammen, og som brer sig utover som en liten bydel med overbygde fortaug av tre, dem ser jeg med mitt indre øie likeså klart som de ser dem som har sitt syn. Det står benker her og der, og vi treffer på V. A. D.-søstre som har fri, eller som leser høit for nogen blinde som ikke føler sig oplagt til nogen spasertur eller en rotur på vannet. Ingen lyd når hit fra storbyens trafikk. De hører småfuglenes sang. Det er den behagelige duft av nyslått høi og all den vellukt som hører til en have på en solskinnsdag i årets beste tid. Vindens raslen i bladene fremkaller hos den blinde billederne av trærne, så de står klart for hans indre syn.

Bortenfor de nye bygninger strekker haven sig med en tennisplass og store blomsterbed, og gjennem en mer vill og skogbevokset del av haven kommer De til hønseriene. En arm av vannet går op til haven som ved busker og trær er skilt fra den store, åpne park.

Vi vil gå gjennem haven og følge det overbygde fortaug til vi kommer til de store klasseværelser, hvor mennene lærer å lese og skrive på en helt ny og ukjent måte.

Arbeidet begynte kl. 9.30; men allerede kl. 6.30 var mange av mennene, efter å ha drukket en tidlig kopp te, ute på vannet og rodde, og de unge damene som styrte båtene for dem, hadde måttet stå ennu tidligere op for å nå frem fra langt bortliggende deler av London til denne morgentur på vannet. Andre hadde fått nogen til å følge sig på en hurtig marsj på 3—5 km. før frokost.

Efter frokosten samledes mennene for å høre morgenavisenes nyheter bli lest høit. Disse avisene var på forhånd gjennemgått, og de mest interessante emner og kommentarer blev valgt til høitlesningen.

Den almindelige arbeidsplan er 2½ time om formiddagen og 2 timer om eftermiddagen; men både for- og eftermiddag er det anledning til å få ennu en times undervisning, en anledning som en hel del benytter sig av, især hvis de holder på å legge siste hånd på et arbeide. Halvparten av arbeidstiden tilbringes i klasseværelsene, den andre halvparten på verkstedene. Arbeidet varieres og timene er korte, noget som gjør meget til de næsten utrolig hurtige fremskritt.

Trer De inn i klasseværelsene, finner De hver mann sittende ved et bord med hver sin lærer. Nogen har båret bordene ut på gressplenen, og der kan De se små grupper hist og her i skyggen av trærne.

Her lærer blinde soldater å lese og skrive punktskrift, og andre blir innført i stenografiens innviklede system. I et særskilt rum undervises i maskinskrivning, og De kan kaste et blikk inn i en telefoncentral i miniatyr.

Finnes det en mer interessant skolescene i hele verden? Værelsene er høie og luftige. Sommersolen strømmer inn gjennem åpne vinduer og dører. Det er utsikt til haven og trærne. Den røde uniform som bæres av den øverste leder, gir farve, og værelsets behagelige atmosfære virker på dem som ser, og meddeler sig indirekte til de andre. Hver elev har sin lærer, og disse lærere er damer som innfinner sig daglig av fri vilje, til tross for andre gjøremål, til tross for alskens vær, for å hjelpe disse blinde soldater til å lære å lese og skrive igjen. Nogen av lærerne er selv blinde, og de blinde elever som tålmodig tar fatt med Abc-en for annen gang, er menn av alle aldrer. Nogen er rene gutter, nogen er så gamle som det går an å bli i arméen. Det er menn fra mange slags klimater, landmenn, kullgrubearbeidere, alskens industriarbeidere, maskinfolk, kjemikere, forretningsmenn, studerte menn. Her begynner lærde menn om igjen, side om side med folk som lite har brydd sig om utdannelse før.

Fra klasseværelsene kommer vi til en avdeling for nettbinding. Punktskriften er anstrengende å lære. Vi finner det derfor ikke rådelig å la mennene holde for lenge på. Efter en times studium eller så kan de gå over til å hvile sig ut med dette det letteste slags håndarbeide for blinde. Det store rummet er fylt av hengekøier og nett av utrolig mange slags. Hvis det ikke er nogen til stede, så gå igjennem de åpne dører ut i solskinnet — De vil der opdage grupper av menn som røker og snakker, alt mens de arbeider, og som synes det er meget lettere å slå knuter på tråden enn å finne rede på de innviklede små grupper av prikker som danner bokstavene i blindeskriften.

La oss så gå fra klasserummene ned langs det overbygde fortaug til de nærliggende verksteder. På veien kan vi stanse og se inn i det rum hvor det blir gitt den første undervisning i massasje. Der sitter en del menn rundt et bord, og mens de lytter til et foredrag i anatomi, blir det sendt fra hånd til hånd mellem dem de ben og modeller av de forskjellige deler av det menneskelige legeme som foredraget omhandler. I et værelse bakenfor er det massasjeelever som delvis avklædd ligger utstrakt på løibenker, hvor de masseres av andre studerende, så kan de ved praktisk erfaring finne ut hvad en patient føler, og efter deres bemerkninger å dømme ser det ikke ut til at de er mer ideelle patienter enn læger pleier å være når de må ta sin egen medisin.

Går vi fra dette studiekvarter, kommer vi til industrikvarteret i vår lille by.

Verkstedene danner en eneste svær bygning i form av en stor E. Her er det en hel del menn beskjeftiget — det er en scene hvor alt er i intens, regelmessig virksomhet og bevegelse, og fra alle kanter kan De høre menn som plystrer og synger mens de arbeider. Skoflikkerkoret, som akkompagneres av hammerens slag, er stadig en kilde til forbauselse og moro for den besøkende.

De kommer først til kurvmakerne. Nogen sitter ved lange stillasbord, andre på gulvet med kurvene sine mellem knærne. I spissen for denne avdeling står seende bestyrere; men lærerne her som i hele bygningen forøvrig er blinde menn som er eksperter i det håndverk de lærer fra sig, eller det er blinde soldater som allerede er ferdigutdannet og er blitt forfremmet til betalte lærere.

Likevel går arbeidet så glatt fra hånden, elevene kommer så hurtig over det første klossete begynnertrin at for en tilskuer ser stedet snarere ut som en travel fabrikk enn som en læreanstalt. Når De ser de smidige bevegelser av hånden, når De ser den sikre måten hvorpå mennene finner de materialer og det verktøi de skal bruke når kurvene vokser mens De ser på, solid laget og vakkert formet, da glemmer De at det er blinde arbeidere, likesom de selv ønsker å glemme det. Er ikke disse mennene beviser for Dem på at de ikke er blinde, men ser, om enn ikke på den måten De ser? Er det noget tegn på «hjemsøkelse» her? Er det «stakkars blinde menn» som rører Dem til medynk, eller er det flinke arbeidere som utfører en normal manns arbeide? Hvis det er noget usedvanlig ved dem, så må det være deres gode humør.

Eller se på dem som lager matter og sitter med sine rammer langs begge sider av en av fløiene i bygningen. Eller skomakerne som såler og flikker og utfører alle slags reparasjoner på skotøi. Eller i den tredje fløien snekkerne som lager billedrammer, brikker, fine skap og store, solide møbler.

For nogen måneder sider blev disse mennene sendt hjem fra fronten som hjelpeløse. Tenk Dem det mot som på denne korte tiden har gjort dem til det de nu er, forestill Dem den karakterfasthet som har beseiret den ene vanskelighet efter den andre. Og betenk at hundrevis av soldater som er utdannet ved disse verksteder, allerede har åpnet egne forretninger, hvor de tjener godt og legger et anselig plus til sine pensjoner.

Kurvmakeri og mattefletning er gamle, innarbeidede håndverk for blinde. Skoreparasjon var tidligere om enn ikke helt ukjent, så dog lite brukt til vi innførte faget som en av de beste beskjeftigelser for våre menn. Snekkerarbeidet som også lærtes på våre verksteder, er et nytt håndverk for blinde. (Gammelt i Norge. Red.)

Før vi forlater verkstedene, skal De få høre et typisk eksempel på hvorledes man overbeviste nykomne blinde om at det er noget de er skikket for, selv om de føler sig aldri så hjelpeløse. Det var en ung mann fra koloniene som ikke trodde han kunde greie noget av alle de håndverk vi underviste i. Jeg spurte ham hvad han før hadde bestilt. Han sa han hadde vært slakter. Så sa jeg til ham: «Da er det jo oplagt hvad fag De skal vælge. De er vant til å håndtere verktøi, til å bruke sag og kniv, snekkerfaget er just noget for Dem.» «Nå ja, sir,» sa han og lyste op, «jeg tror jeg kan gjøre noget der.» Og han blev en virkelig førsteklasses snekker. Å slakte og å snekre har naturligvis ingenting med hinanden å gjøre; men leiligheten var der til å sette mannen på en idé. Han trengte simpelthen noget som kunde få ham til å tro at også han kunde utføre et nyttig arbeide. Når den blinde soldat først følte at han var satt til et arbeide han kunde ta fatt på, gikk han løs på opgaven med et mot som var absolutt uovervinnelig.

Tilbake står ennu en erhvervsgren som man kunde lære ved St. Dunstan's, og folk som ikke forstår de blindes merkelige evner, vil mene at dette arbeide er umulig å utføre uten syn, nemlig fjærfeavl.

Denne landlige avdeling ligger bak verkstedene. Vi går forbi et skur hvori det undervises i grovere snekkerarbeide, og hvor det lages rugekasser, bur og andre ting som trenges i en liten hønsegård, og kommer så til mønstergyldige kyllinggårder, rugemaskiner, hønsehus og foredragsrum. Det er et underlig syn å se de blinde mennene behandle kyllingene, skille de forskjellige raser fra hverandre ved å kjenne på fuglene, bedømme eggenes kvalitet og velge de forskjellige forstoffer.

Nu blir det plutselig livlig; for ut fra hønseriene, verkstedene og klasserummene kommer de farende, en munter flok. Nogen finner frem til huset alene og bryr sig ikke om rekkverkene. Andre får tak i en fører til å gå i spissen, og så følger de efter i en lang rekke, idet de legger hånden på skulderen til den som går foran sig. Ingen bekymrer sig om veien; det blir førerens sak å passe på den. Eller De ser kanskje en nybegynner styre en sakte, men sikker kurs langs håndgelenderet.

Vi kommer tilbake til gressplenen foran huset. Stolene er allerede flyttet vekk; for denne sommerdag skal det være dans her. Musikkorpset fra «The Royal Horse Guards» eller et av de andre fin-fine militære musikkorps som regelmessig spiller ved St. Dunstan's, har tatt opstilling slik at musikerne nytter den smule skygge det kjempestore morbærtre gir i det ene hjørne av plenen. Foruten V. A. D.-søstrene og andre assisterende er det også en del av de besøkende som skal danse med soldatene. Og nu er det damene som må engagere til dans, og på dem hviler det vanskelige hvervet å føre. Blandt soldaterne er det mange utmerkede dansere, og slik som jeg ser det for mig, er det et billede De ikke snart vil glemme. De ser himmelens klare blå og det friskgrønne gress. De hvite kapper paa V. A. D.-søstrene og det røde kors på deres forklær er just et kostyme som gir maleriske farver til denne al fresco-dans. Musikken setter gleden i bevegelse, og skjønt de blinde soldater kanskje danner sig meget forskjellige billeder av denne scene, så er gleden på samme høide hos alle.

En slik dans som ovenfor beskrevet, er et lykkelig symbol på ånden i St. Dunstan's. Det som De har sett på verkstedene og i klasseværelsene, vilde ha vært ufullstendig uten denne dans. Det var ikke nogen spesiell festlig anledning — ingen særlig innbudne var til stede — livet paa skolen gikk sin dagligdagse gang. Der gikk alltid et eller annet for sig, ikke bare for å bringe morskap inn i de blindes liv, men for å utløse deres evne til å more sig. Å lære dem op i praktiske ferdigheter var en meget viktig del av vårt arbeide; men det var ikke alt. Min plan gikk langt ut over det. Ja, mig forekom det slik at den blinde soldat trengte mer i retning av lek enn i retning av arbeide.

Kl. 1 ringer det til middag. Fra haven finner mennene tilbake til sine respektive spiserum.

Arbeidet begynner ikke igjen før kl. 2,30. I mellemtiden fylles dagligstuene i «Huset» — som det oprinnelige St. Dunstan's kom til å hete — og i de forskjellige annekser med menn som er optatt paa all slags vis. Nogen leser punktskrift, andre blir lest for, nogen skriver brev på skrivemaskin, nogen filerer nett eller spiller domino, og skjønt vi kan ha mange musikkdyrkere, har pianoet den mest uimotståelige tiltrekning på den mannen som med én finger kan pikke frem noget som ligner en melodi.

Ofte blir det i dette mellemrum gitt en konsert eller holdt et foredrag. Programmene for disse konserter og underholdninger er virkelig en forbausende samling, og selv de største og mest yndede av kunstens utøvere har aldri vært så optatt at de ikke har fått tid og anledning til å komme til St. Dunstan's.

En meget kjent forretningsmann som beså St. Dunstan's, sa bakefter at stedet på ham efterlot det samme inntrykk som han ofte hadde fått ved å gå gjennem et stort, godt styrt og blomstrende forretningsanlegg.

Nu, St. Dunstan's var et forretningsanlegg og til og med et stort. Dets opgave var å skape normalt arbeidsliv ut av et menneskemateriale som mange med urette vilde tro var av en lite lovende art. Og de merkverdig gode rapporter som stadig kommer om de menn som er optatt der, beviser til overmål at det er lyktes. Hvad bedriftens ledelse angår, er jeg kanskje ikke den rette mann til å uttale mig.

Når De gjennemvandrer dette de blindes rike, og efterhånden som De ser mer til mennene i arbeid og lek, kommer De mer og mer til å glemme at De er blandt mennesker som er anderledes enn De selv.

La mig fortelle en hendelse som paa en interessant måte understreker dette.

En blind soldat kom en dag fra sykehuset til St. Dunstan's, og som alle nybegynnere blev han ført rundt i bygningene, gjennem klasseværelsene, verkstedene og parken. Da han kom tilbake, spurte jeg ham om han hadde fått et godt inntrykk av stedet. Han svarte: «Ja, sir; jeg kan bare ikke tro at alle disse mennesker er blinde». Denne mannen som selv ikke kunde se, hadde dog fått et slikt inntrykk av glede og virksomhet hos disse menn som han traff i haven eller i deres arbeide, at det forekom ham umulig at de var hvad han var: Blinde.

Heller ikke de besøkende kan undgaa denne følelse av overraskelse.

Når det reglementerte arbeide for dagen slutter kl. 4,30, kan De ennu finne en del av mennene på verkstedene, fordi de er altfor interessert i arbeidet til å ville slutte. Andre er ikke sene med å klæ sig om i sweaters og knebukser — de ser dem skynde sig gjennem haven ned til vannet for å få sin eftermiddagsrotur. De som er glad i å svømme, danner en flokk for sig, og de blir ført til nærmeste badehus. Mange tar sig en spasertur eller drikker te hos nogen venner.

Det vil sikkert slå Dem at mennene ser ut som alle andre. Det er meget almindelig at folk mener at når en mann er blind, må han nødvendigvis også være uordentlig klædd. Meget ofte er han det; men som alle St. Dunstanere vet, anser jeg renslighet og orden for å være av den aller største betydning. Ved å være ordentlig påklædd vil den blinde ikke allerede på forhånd gi inntrykk av å være anderledes enn sine medmennesker.

Ikke før kl. 8 kommer mennene inn til aftens, og derefter tilbringes tiden med lesning, spill og musikk like til sengetid. Men baade om fornøielsene og arbeidet skal jeg senere fortelle mer detaljert; her vil jeg bare gi et overblikk over det hele.

Nu har jeg ført Dem gjennem St. Dunstan's. Jeg har vist Dem litt av menneskene der og litt av deres liv. Når vi nu går gjennem haven, så la oss stanse et øieblik og sette oss på den hvite benken under det store morbærtreet i hjørnet av gressplenen. Der hører vi i sommerkvelden de glade, muntre stemmer fra mennene som går omkring i haven sammen med hverandre eller med besøkende venner. Vi hører lystig latter fra roerne som vender hjem fra vannet; vi hører at det er livlig kappestrid mellem dem som driver på med de forskjellige slags sport på plenene og i marken; kort sagt: Vi hører alt som tyder på et virksomt og lykkelig sted. Når De reiser Dem fra benken og ser på ryggen av den, kan De lese følgende ord som er malt der:

Det er nåde i sollysets gave,
det er fryd i fuglenes kor.
Du er nærmere Gud i en have
enn nogetsteds ellers på jord.

Og jeg tror De vil være enig med mig i at dette er virkelig sant om haven i St. Dunstan's.

Blinde og landbruket.

Da kurvmakeri og børstebinderi er omtrent de eneste håndverk for blinde i Sverige, og da flere og flere på grunn av forskjellige omstendigheter slutter med kurvmakeriet for å bli børstebindere, er stillingen for de blinde håndverksdrivende blitt meget vanskelig. Derfor speider man stadig efter nye sysselsettelser for blinde. Man mener at i det minste «halvblinde», d. v. s. slike som har en del av synet i behold, maa kunne skaffes beskjeftigelse på andre felter, til gagn for dem selv og til lettelse for skjebnefellene. For nogen år siden nedsatte regjeringen en komité av sakkyndige som skulde undersøke de blindes forhold og fremkomme med forslag til bedring av deres kår. Denne komitéen anbefalte i sin betenkning at halvblinde måtte få oplæring i gårdsarbeide. En slik oplæring kan imidlertid ikke foregå på de vanlige blindeskoler, og å oprette en særskilt landbruksskole for blinde vilde falle altfor kostbart. For i det minste å kunne høste erfaringer med hensyn til gårdsarbeide som sysselsettelse for blinde og bringe dette arbeides lønnsomhet for dem paa det rene, søkte direksjonen for Kungl. Blindinstitutet å Tomteboda (ved Stockholm) regjeringen om det nødvendige beløp til å betale kost, losji og oplæring for to av instituttets halvblinde elever hos gårdbrukere, og bevilgningen blev gitt.

Ved valget av et passende sted for oplæringen mente man at bruket maatte være av middels størrelse, at lærlingene måtte få høve til å delta i alle slags arbeider på gården, at familiefaren — som jo skulde gi undervisningen — selv var med i arbeidet og overvåket alt, og endelig at lærlingene vilde få en god og forståelsesfull behandling.

Instituttets rektor, dr. Gustaf Ek, som er initiativtageren til disse forsøkene, valgte selv ut to gårdbrukere som hver tok på sig oplæringen av en av instituttets halvblinde elever for en årlig betaling av 300 kr. Oplæringen begynte 1. mai 1924, og ved to besøk hos de pågjældende gårdbrukere kunde rektoren konstatere god fremgang i undervisningen. Han mener at de stillede forventninger ikke alene er opfylt, men overtruffet. Når de halvblinde har vennet sig til arbeidet, volder dette dem ikke større vanskeligheter. De to gårdbrukeres uttalelser går ut på at en 2-årig undervisning vil være tilstrekkelig til å gi de halvblinde en slik oplæring at de kan leve av sit arbeide.

Arbeidet i fjøs og stall synes å falle lettest og være godt skikket for halvblinde, og rektor Ek mener at endog elever med mindre syn enn de her omhandlede kan utføre dette arbeide.

Det som synes vanskeligst for de halvblinde å greie, er å slå.

⁂

En representant for «Esperanta Ligilo» søkte for nogen tid siden rektor Ek for å høre hvordan forsøkene på å oplære halvblinde i gårdsarbeide nu lå an.

«Har man fremdeles like gode forhåpninger på dette felt?» spurte vår medarbeider.

«Ja visst,» svarte rektoren; «men De har rett når De bruker uttrykket forsøk; for det er det fremdeles, men riktignok meget lovende forsøk. To av de tre halvblinde elever som har fått undervisning i gårdsarbeide, vil bli ferdig med sin oplæring 1. mai iår, og de har allerede fått tilbud av sine respektive lærere om å fortsette hos dem for full lønn. Både gårdbrukerne og lærlingene er vel tilfreds — tilfreds med hverandre og tilfreds med arbeidet. Vi er fullt berettiget til å betegne forsøkene som meget vellykket hittil. — Den tredje av instituttets landbrukselever har ennu et år igjen av sin læretid. Også han gjør gode fremskritt i arbeidet. Det vil sikkert interessere Dem å høre at fire halvblinde elever til nu skal begynne å få oplæring i gårdsarbeide og fjøsstell på samme måten.»

Rektor Ek fraråder bestemt å tenke på å sysselsette bygutter med gårdsarbeide. Slike forsøk er i de fleste tilfelle fallt uheldig ut når det har dreiet sig om seende, og det er lite rimelig å anta at blinde skulde danne nogen undtagelse her. Byungdommen vil mer eller mindre snart søke tilbake til byen igjen. Bare slike som er vokset op på landet ,vil i lengden finne sig til rette der.

(Efter «Esperanta Ligilo»).

Vi kan tilføie at man i Temesvar i det sydlige Ungarn (nu rumensk område) har en særskilt landbruksskole for blinde. Den blev oprettet med spesielt henblikk på soldater som mistet synet i Verdenskrigen. Lederen, oberstløitnant Ferdinand Keller, er selv blind. Ved denne skolen, hvor man særlig driver med havebruk, har man opnådd meget gode resultater. Oberstløitnanten er av den opfatning at også helt blinde kan nå langt på dette område, og at det kan bli en ganske god levevei for mange, minst like god som håndverkene. Men det er nødvendig at de blinde får en grundig oplæring og blir utstyrt med praktiske hjelpemidler til å lette arbeidet, hjelpemidler som imidlertid ofte kan være meget enkle og billige. Red.

Tvungen skoleplikt for blinde barn i Danmark.

I Danmark har man hittil ikke hat obligatorisk skoleplikt for blinde barn. Følgen er at ikke så få ingen undervisning har fått, eller hvis skolegang iallfall er blitt i høi grad forsinket. I full forståelse av sakens store betydning har Dansk Blindesamfund lenge arbeidet for en reform på dette område, og nu er en lov om tvungen skoleplikt for blinde barn blitt vedtatt. Da loven kan ha adskillig interesse også for norske blindesaks-interesserte, gjengir vi den nedenfor. Noget av det mest bemerkelsesverdige ved denne loven er at blindeundervisningen er lagt under Socialdepartementet, mens den hos oss sorterer under Kirke- og Undervisningsdepartementet.

Lov (Nr. 57 — 1926) om Blinde Børns Undervisning.

§ 1. Ethvert Barn, der er blindt, eller hvis Syn er saa nedsat, at det af den Grund ikke kan følge Undervisningen i den almindelige Barneskole eller i særlige Skoler, der er eller maatte blive oprettet for Svagtsynede, er fra og med det Skoleaar, hvis Begyndelse falder i det Kalenderaar, i hvilket Barnet fylder 8 Aar, pligtig at mottage Undervisning paa Statens Blindeinstitut eller Blindeforskole, med mindre der efter de stedlige Skolemyndigheters Skøn paa anden tilfredsstillende Maade sørges for Barnets Undervisning. Skolemyndighedenes Skøn herom kan dog indankes for Socialministeren. Naar et Barns Blindhet først indtræder eller konstateres i en senere Alder, men dog inden dets fyldte 16de Aar, skal det straks indkaldes til Undervisning paa en af de ovennævnte Anstalter.

De nærmere Bestemmelser om Indkaldelsen fastsættes af Socialministeren.

§ 2. Et Barn, der efter Bestemmelsen i § 1 skal indkaldes til Blindeundervisning i det Kalenderaar, i hvilket det fylder 8 Aar, kan dog af dets Forældre eller Værge forlanges optaget paa Blindeinstituttet eller Blindeforskolen ved Skoleaarets Begyndelse to Aar eller et Aar tidligere.

§ 3. Undervisningsplikten varer normalt 10 Aar fra det 8de Aar at regne.

For de Børns vedkommende, som er optaget i en senere Alder, træffer Socialministeren nærmere Bestemmelse om Undervisningspligtens Varighed, dog saaledes at denne ikke kan overstige 10 Aar.

§ 4. Tiden for Skoleaarets Begyndelse og Afslutning fastsættes af Socialministeren, der ligeledes træffer de til Gennemførelsen af Bestemmelsen i § 1 om Undervisningspligtens Indtræden nødvendige Overgangsbestemmelser.

§ 5. Til delvis Dækning af Udgiftene ved de undervisningspligtige blinde Børns Ophold og Undervisning paa Statens Blindeinstitutter erlægges der af vedkommende Kommune eller private Forsørger en Betaling af 600 kr. aarlig pr. Barn, hvilket ogsaa gælder for de Børn, der i Henhold til Bestemmelsen i nærværende Lovs § 2 optages to eller et Aar før Undervisningspligtens Ikrafttræden i Henhold til Forældres eller Værgers Begæring.

§ 6. Denne Lov træder i kraft den 1. April 1926.

Regjeringen bemyndiges til ved kgl. Anordning at sætte denne Lov i Kraft for Færøerne med de Lempelser, som ifølge disse Øers særlige Forhold maatte findes hensigtsmæssige.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Christiansborg, den 31. Marts 1926.
Under vor kgl. Haand og Segl.

Christian R. (L. S.).

Borgbjerg.

Styremøte i Nordenfj. Blindefb. 18. juni 1926.

Til stede: Karterud, Nordberg, Skaug og Skogås samt suppleanten Kleven. — 1) Besluttedes å la en blind gjøre et forsøk med innsamling på gavebok for forbundet mot 50 pct. provisjon. — 2) Sakliste for årsmøtet opsattes.

Sekretæren.

Offisielt fra Vestlandske Blindeforbund.

Forretningsutvalgmøte 31. mai 1926. Til stede var: Lillesund, Flydal, Meyer og Henrikssen samt varamennene Rydland og Lillestøl. — Det var i alt 10 ansøkninger om bidrag. Av disse blev 3 innvilget med et samlet beløp av kr. 191,25. 3 andragender blev utsatt til styremøtet i juni, og 4 andragender blev avslaatt. — Det besluttedes utdelt 47 feriebidrag til et beløp av inntil 1200 kr. — Utdrag av forbundets hovedkassaregnskap for 1925 samt utkast til budgett for 1927 referertes. — Aarsberetning og regnskap for Blindes utsalg A/S for 1925 samt budgett for 1927 blev likeledes referert.

K. Flydal.

Fra Østlandske Blindefb. styrem. 29. mai 1926

1) Omsetning av blindeskolens arbeider. Utsalgets bestyrer fremla oversikt over omsetningen og materialforbruket til og med utgangen av 1. kvartal 1926. Da meget lite av skolens produksjon var omsatt, og omsetningsforholdene i det hele stiller sig meget nedslående, blev man efter en del ordskifte enige om, dersom skolen måtte ha svar straks, da å opgi å omsette skolens arbeider. I motsatt fall vilde man treffe endelig avgjørelse når man fikk full oversikt over opgjøret pr. 1. juli. Til dekning av materialer til skolen besluttedes å stille til disposisjon som lån 5000 kr. av husfondet. — 2) Referertes skrivelse fra blindeskolens bestyrer om at departementet samtykker i at årsmøtet iår holdes på skolen. Møtet bestemtes avholdt 22.—23. juni. — 3) Bevilgedes 50 kr. til hjelp i midlertidig forlegenhet. — 4) Bevilgedes 500 kr. til sommerhvile. — 5) Bevilgedes 200 kr. til opførelse av verksted, under forutsetning av at også Foreningen for Blinde yder bidrag.

Sekretæren.

Bidrag til Vestlandske Blindeforbund.

Mars: Anonym giver i Strudshavn kr. 8,00. Foreningen «Vårsol», Davik, 50.00. Sylvarnes Blindeforening 26,00. Svege Kvinneforening 250,00. Fru Lønning, Flekkefjord 50,00. Haugesund Blindeforening 500,00. Enge Blindeforening, Etne 150,00. T. A. Mydland, Haugesund 25,00. Tilsammen kr. 1059,00.

April: Rubbestad Kvinneforening kr. 75,00. Aardalstangens Blindeforening 30,00. Brita M. Henden, Hennebygdi 35,40. Fosnaøens Krets' Blindeforening 11,50. Jelsa Ungdomslag 46,00. Framfjord Ungdomslag 226,40. Torvikbygdens Sjømannsforening 50,00. Søgne Blindesaksforening 260,00. Aarsetdalens Kvinneforening 24,40. Aalvik Kvinneforening 300,00. Tilsammen kr. 1058,70.

Mai: Jentelaget «Upp og Fram» kr. 150,00. Stavanger Blindeforeninger 1000,00. Sogndals Blindeforening 321,00. Jaastad Jentelag 66,00. Skarvøpoll Blindeforening 213,58. Signy Erdal, Mosterhavn 100,00. Hauges Barnelag, Valestrandsfossen, 50,00. Blindesaksforeningen «Linnea», Viddal, Hjørundfjord, ved Oline Tryggeseth, 156,00. Tilsammen kr. 2056.58.

Medlemskontingent (mars—mai): Kr. 413,80.

O. A. Holen, kasserer.

Personalia.

Frk. Mildrid Støre som de to siste årene har studert filologi ved universitetet i Oslo, reiste i juni til den berømte studieanstalt for blinde i Marburg am Lahn, Tyskland, hvor hun skal opholde sig en tid fremover.

Lærer Gulbrandsen ved Osloskolen hedres.

Håndverkslærer Peter Gulbrandsen ved Oslo off. Skole for Blinde er blitt tildelt kongens fortjenstmedalje, som blev overrakt ham ved en festlig tilstelning.

Peter Gulbrandsen er født 1861 i Trøgstad og utdannet som skomaker. Under et studieophold ved Det kgl. Blindeinstitut i Kjøbenhavn fikk han spesiell utdannelse i å undervise blinde med det dertil forarbeidede verktøi, hvorefter han 1891 ansattes som lærer i skomakerfaget ved blindeskolen i Oslo. Gulbrandsen har i de forløpne 35 år med aldri sviktende iver og samvittighetsfullhet utført sin lærergjerning. Mange blinde skomakere står i takknemlighetsgjeld til ham for den grundige undervisning de fikk.

Personlig er hr. Gulbrandsen en elskverdig og likefrem mann som er almindelig aktet og avholdt både av kolleger og elever. Vi ønsker ham til lykke med 35-aarsjubileet og den velfortjente offentlige anerkjennelse.

Sommerutfluktssted for Bergens blinde.

De blinde i Bergen har lenge følt savnet av et passende sommerutfluktsted. På initiativ av hr. Lillestøl blev spørsmålet tatt op av V. B.s forretningsutvalg ifjor og senere har særlig hr. Aasebø arbeidet energisk for saken. På Bergensklubben «Freidig»s siste møte (31. mai) blev det meddelt at takket være stor imøtekommenhet fra kommandanten for Bergens Befestninger og Forsvarsdepartementet hadde man på ansøkning av V. B. fått tillatelse til å benytte vaktbarakkene ved Sandviksfjellets øverste batteri i det omhandlede øiemed. Stedet ligger vakkert til, ca. en halv times vei fra trikkens endestasjon og er særlig godt skikket for det formål det her gjelder.

Til hyttekomité blev på møtet valgt Åsebø, Michelsen og Sørensen. En komité som skal ta sig av den økonomiske side ved foretagendet, vil senere bli opnevnt. Flere av de tilstedeværende seende tilsa saken sin støtte. — Fra alle hold blev det uttalt takk for det gode arbeide som her var utført. Man vedtok også å sende en varm takk til de militære myndigheter for den forståelse som her var vist de blinde.

Byens blinde hadde søndag 13. juni den første utflukt til sommerstedet. Deltagelsen var meget stor, og alle var begeistret over utflukstedet. Været var særlig strålende, og man tilbragte en herlig dag i det frie der ute. Komitéen hadde ordnet alt på beste måten. Det er meningen å arrangere slike utflukter hver søndag utover sommeren.

I full forståelse av den store betydning det har for byens blinde å ha et slikt søndagsutfluktsted, bevilget Bergens Formannskap i møte 23. juni 400 kr. som hjelp til montering av stedet og har derved gitt et nytt bevis på den store blindesaksinteresse byens kommunale myndigheter også ved flere tidligere leiligheter har lagt for dagen.

En berømt blind dansk-amerikansk musiker.

I den dansk-amerikanske avis «Dansk Tidende», som utkommer i Chicago, stod det her forleden en omtale av hr. Dupont-Hansen, og da han har fått sin utdannelse her i Danmark, vil artikkelen muligens interessere bladets lesere, skriver frk. Methea Hoffmann, tidligere lærerinne ved Det kgl. Blindeinstitut i Kjøbenhavn, i et av de siste nummer av «Dansk Blindesamfund».

Georg Dupont-Hansen er født i Chicago 1871 av danske foreldre. Som gutt mistet han ved et ulykkestilfelle det meste av synet. Han blev sendt til Kjøbenhavn for å søke hjelp hos den velkjente øienlæge professor Groot-Hansen. Det var imidlertid ingenting å gjøre. Gutten som nu var 12 år gammel, måtte derfor begynne å undervises som blind. Han blev i Kjøbenhavn, og da det viste sig at han satt inne med store musikalske evner, tok avdøde organist Attrup sig særlig av ham, og gutten undervistes da som ekstern elev på Det kgl. Blindeinstitut. Foruten av organist Attrup fikk han også undervisning av professorerne Winding og Rosenhoff. Efter endt utdannelse reiste Dupont-Hansen, 20 år gammel, tilbake til Chicago, hvor han siden har opholdt sig, og hvor han i årenes løp ikke alene har gjort sig bekjent mellem danskene, men også blandt det store amerikanske publikum. Han har med en enorm energiutfoldelse og dyktighet vært i stand til å konkurrere med de seende musikere. I årenes løp har han nedskrevet en mengde musikk, fremmede og egne komposisjoner, på punktskrift. Dupont-Hansen er også meget litterært interessert, og i hans hyggelige studio finner man bokskap fylt med de beste klassiske verker ,alt sammen i punktskrift.

Dupont-Hansen har snart i 30 år virket som organist ved Trinitatis-kirken her i Chicago, hvor han likeledes leder sangkoret. Hans dyktighet, hjertelige vesen og fine danske personlighet har også her vunnet ham en stor krets av venner. Selv om han har følt sig knyttet til denne kirke, har han dog ofte når leilighet blev tilbudt ham, gledet kolonien med sin kunst. Det er visst ikke mange som ikke ved en eller annen leilighet har frydet sig over de brusende toner fra orgelet, mestret av vår landsmann Georg Dupont-Hansen! Når vi lytter til hans deilige potpori over gamle danske melodier, fører hans oss uvilkårlig over havet hjem til det lille smukke land hvis sprog og kultur han fikk så uendelig kjær. Man kan heller ikke undgå å bemerke Dupont-Hansens korrekte danske sprog, hans tydelige og smukke uttale og hans store ordforråd.

Kunstnerens hustru, fru Johanne Dupont-Hansen, har været uerstattelig for ham. Hun kan uten bekymring dele den ære som er blitt vist hennes mann. Dag ut og dag inn er hun ved hans side, nennsom og hjertelig, enten det gjelder arbeide eller fornøielse. For å bruke hans egne ord: «Min hustru er min beste kamerat i hele verden». Selv om kunstneren er blind, kan han dog delta i mange fornøielser. Han er således en ivrig L'Hombrespiller.

Dupont-Hansens elevtall er stadig stigende, og hans anerkjennelse som organist og komponist er for lengst fastslått. Det gleder alle hans landsmenn i Amerika at hans arbeide og hans kjærlighet til alt som er dansk, er blitt anerkjent. De hindringer blindheten medfører, har han overvunnet med glans, og han står nu som en mester i sin kunst, sett op til av sine medmennesker — og dansk til bunnen i et trofast hjerte.

Ny generalsekretær for Nasjonalinstituttet for blinde i London.

Vi nevnte i vårt januarnummer at den så høit skattede generalsekretær ved Nasjonalinstituttet for Blinde i London, mr. Henry Stainsby, avgikk ved døden i desember sistleden efter et mer enn 45-årig virke i blindesakens tjeneste. Som ny generalsekretær har instituttets styre nu ansatt sir Alexander Henderson Diack. Denne som har innehatt flere høistående stillinger i det indiske embedsverk, er i besiddelse av store administrative og organisatoriske evner og erfaringer. Han fikk sin utdannelse ved Aberdeens universitet og King's College, Cambridge. Blandt de stillinger sir Alexander innehadde i India, kan nevnes at han i 4 år var regjeringssekretær og i 6 år finanskommissær i Punjab. Han fratrådte sistnevnte stilling i 1917 for å gå inn i pensjonsdepartementet, hvor han blev chef for den avdelingen som hadde med å skaffe krigsinvalidene kunstige lemmer og tekniske hjelpemidler. Da han avsluttet sitt hverv her i 1922, blev han vist stor anerkjennelse for den måte han hadde løst sin vanskelige opgave på. Som rådgiver var sir Alexander knyttet til departementet til høsten 1925.

Blindesaksarbeidet i Leningrad.

Arbeidet for de blinde i Leningrad har tatt sig godt op i den senere tid. Det finnes nu et helt lite blindekvarter i byen. En skole for blinde barn er åpnet og et barnehjem er under planleggelse. Videre er det blitt innrettet en mengde småleiligheter for blinde. Ved verkstedene arbeider 250 blinde og 60 seende, og disse verksteder er utstyrt med de nødvendige tekniske hjelpemidler. De blindes arbeider hevder sig meget godt i konkurransen. For børstebinderienes vedkommende er efterspørselen endog så stor at ikke alle bestillinger kan effektueres. Veverienes produksjon blir i sin helhet kjøpt av tekstiltrusten.

For kort tid siden blev det i blindekvarteret satt i gang en arbeidsskole for slike som mister synet som voksne. Undervisningen omfatter bl. a. vevning, kurvmakeri, børstebinderi, eske-, kartong- og flettearbeide, og lærerne i de forskjellige fag er meget dyktige.

I blindekvarteret drives det også et omfattende kulturelt og socialt arbeide, som støttes både av de kommunale myndigheter og av arbeiderorganisasjonene. Et punktskriftstrykkeri er oprettet, og bøker og aviser blir daglig lest høit av interesserte seende.

Formannsadresser:

Norges Blindeforbund: Kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes; telefon Furnes central pr. Hamar.

Nordenfjelske Blindeforbund: Lærer Halvdan Karterud, Øvre Møllenberggate 76, Trondhjem; telefon 4317 k.

Vestlandske Blindeforbund: Redaktør Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgt. 5, Bergen; telefon 2913.

Østlandske Blindeforbund: Sykegymnast Erling Herstad, Kr. Augusts gate 3, Oslo.

Eftertrykk av „Blindesaken“ med angivelse av kilde ønskes.

Handelstrykkeriet A.S. — Bergen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER

UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 8. August 1926 15. årg.

Vestlandske Blindeforbunds 22. årsmøte

blev holdt i Blindes Hus, Bergen, 22.—24. juni 1926 under ledelse av formannen, G. Lillesund. Det var møtt 60—70 blinde fra alle kanter av Vestlandet. — Møtet blev åpnet tirsdag 22. kl. 10 fm. med avsyngelse av «Lover den herre», hvorpå formannen holdt en kort velkomsttale. — Varaformannen, Flydal, oplyste at man hadde planlagt en tur til sommerutfluktstedet på Sandviksfløien. Automobilvognmandsforeningen hadde gitt tilsagn om billige biler. Man blev enige om å ta turen om kvelden samme dag hvis været tillot det. — Flydal oplyste videre at fru biskop Hognestad som er medlem av utsalgsstyret, gjerne vilde ha en konferanse med alle de blinde kvinner som var håndverksdrivende. — Til presse- og protokollkomite blev valgt V. Johansen og E. Bråtveit. — Mot 5 stemmer besluttedes å nedsette en valgkomité på 3 medlemmer til å forberede årsmøtets valg. Til komité blev valgt Agnes Hatlen, Bråtveit og Imsdahl. — Protokollkomitéen fikk i opdrag å sende hilsningstelegrammer fra årsmøtet til redaktør Finn B. Henrikssen, frk. Tina Magnesen, Ø. B.s årsmøte samt til skomakerlærer Gulbrandsen som nettop var blitt tildelt kongens fortjenstmedalje.

Sogneprest Th. Dahl holdt derefter religiøst foredrag over emnet: «Et eftermæle og en gravskrift».

Styrets protokoll blev referert, og dermed avsluttedes møtet tirsdag.

Om eftermiddagen hadde årsmøtedeltagerne biltur til utfluktstedet på Sandviksfløien med en hyggelig liten festlighet der.

Onsdagsmøtet begynte med behandling av den refererte styreprotokoll, som blev godkjent efterat enkelte forespørsler var gjort og styret hadde svart på disse.

Årsberetning og regnskap blev derpå referert og godkjent.

Styrets budgettforslag for 1927 referertes. Efter forslag av Bråtveit blev det som tidligere opført 4000 kr. som avgift til landsforbundet mot av styrets flertall foreslått 3000. Forøvrig blev budgettforslaget foreløbig godkjent enstemmig.

Bråtveit foreslo lovrevisjonenssaken utsatt, idet han mente det ikke vilde bli tid til nogen lovdebatt. — Lillestøl mente at saken burde fremmes nu. Den blev utsatt ifjor og var nu grundig behandlet av styret, så den både kunde og burde avgjøres på dette årsmøte. Efter endel uttalelser for og imot behandling straks, bl. a. også om det var i overensstemmelse med lovene å avgjøre saken nu, da styrets forslag ikke var offentliggjort, blev det efter forslag av Maurstad besluttet at de gamle lover par. 1—6 og styrets forslag til nye lover par. 1—6 iallfall skulde refereres. Dette blev gjort. (Styret hadde ikke foreslått nogen endring i de øvrige paragrafer). Bråtveit fremsatte følgende forslag: «Lovrevisjonssaken tilbakesendes komitéen og styret til fornyet drøftelse og behandles på næste årsmøte. Forslaget offentliggjøres mindst 3 mnd. før årsmøtet.» Dette forslag blev vedtatt med 56 mot 16 stemmer.

Reglement for husstyret blev derpå behandlet. Styrets flertall foreslo at ordningen med et særskilt husstyre skulde bibeholdes, mens et mindretall mente det vilde være greiere at husets administrasjon blev lagt direkte under forretningsutvalget. Ved voteringen blev flertallets forslag om særskilt husstyre vedtatt med 56 mot 10 stemmer. Reglementet for husstyret blev derpå enstemmig vedtatt.

Årsberetning for Blindes Utsalg A.S. referertes så. Efter forslag av dr. Dethloff blev det enstemmig besluttet at det for fremtiden skal føres særskilt regnskap for sykeforsikringen, skilt fra utsalgets. Efterat flere hadde uttalt sig om sykeforsikringsordningen, fremsatte Imsdahl følgende forslag: «Årsmøtet henstiller til styret å ta under overveielse om det av forbundets midler kan utredes en større premieandel til de blinde medlemmers sykeforsikring, og forelegge saken for næste årsmøte.» Forslaget blev enst. vedtatt. Årsberetningen blev derpå godkjent enstemmig, efterat en enkelt pasus som årsmøtet fant uheldig, var strøket.

Budgett for utsalget for 1927 blev så referert og enst. vedtatt.

Man gik derefter over til å behandle reglementet for utsalget. Herom opstod en lengre debatt hvori deltok Å. Steensnæs, Njøten, Maurstad, Jensen, Sørensen, Imsdahl, Dethloff, Mørk, Åsebø, frk. Myklatun, frk. Lammedahl,Brun, Henanger og V. Johansen. Resultatet av ordskiftet blev at reglementet vedtokes med enkelte endringer.

Beretning og regnskap for biblioteket blev så referert og godkjent efter etpar bemerkninger. Rødland spurte efter felleskatalogen. Katalogspørsmålet burde ordnes snarest mulig. Han uttalte sin glede over den raske utvikling av N. Bf.s trykkerivirksomhet og nevnte spesielt gratistilleggene til «Norges Blinde». Tal. håpet at det ikke vilde vare lenge før Bibelen som nu er trykt i sin helhet på riksmål, også måtte foreligge i punkt på landsmål. Formannen rettet en hjertelig takk til den avtredende bibliotekar for det gode arbeide han hadde nedlagt i de årene han hadde ledet biblioteket.

Sætre redegjorde for reisesekretærens virksomhet. Han hadde fortsatt arbeidet som tidligere, søkt å danne nye kvinneforeninger og holde liv i dem som før var stiftet. Efter endel spørsmål og svar uttalte formannen en varm takk til reisesekretæren for vel utført arbeide.

Efter et kort ordskifte om saken blev det med stor majoritet besluttet å fortsette med utdelingen av ferie- og julebidrag.

Som første sak torsdag referertes regnskapene for følgende legater og fonds: Frk. Marie Christine Valeurs legat, marinemaler Johan Larsens legat, skibsreder Johan Thorsens legat og V. B.s hjelpefond. Samtlige blev enst. godkjent.

Husstyrets regnskap samt en følgeskrivelse blev derpå referert. Det var spørsmål om et par poster som ifølge regnskapet var utbetalt av husets midler, men som så vidt man kunne skjønne henhørte under utsalget. Av flere talere blev det fremholdt at utsalgets og husets regnskap burde holdes helt adskilt, slik at man kunde ha full oversikt over hvordan begge deler stod. Fra husstyret blev det oplyst at den ene post som det var tale om, var utbetalt efter henvendelse fra forretningsutvalget. Dethloff meddelte at man i husstyret hadde funnet det praktisk å ha en anvisende myndighet ved siden av kassereren når det gjaldt utbetalinger. Han fremsatte følgende forslag: I tilfelle hvor den anvisende myndighet innen husstyret er i tvil om en regning skal betales av huset eller av en av forbundets andre kasser, kan regningen betales under forbehold av forbundsstyrets godkjennelse, og regningen innsendes snarest til styret.» Forslaget blev enst. vedtatt. Regnskapet blev derefter enst. besluttet godkjent og mottatt med takk.

Det referertes forespørsel fra landsforbundet om man vilde være med å yde bidrag til foged J. Johansens fond for å få det i virksomhet snarest mulig. — I. Steensnæs foreslo bevilget 500 kr. for inneværende år og gitt ny bevilgning i tilfelle man hadde råd til det. Sætre støttet dette forslag. Rødland foreslo 1000 kr. bevilget nu og mente at V. B. vilde stå sig på at få fondet i virksomhet snarest. Ved voteringen blev Steensnæs' forslag vedtatt mot 2 stemmer som blev avgitt for Rødlands.

Derefter holdt prof. Hannås foredrag om: «Dei gamle norske utbygdene i Vesterhavet». Foredragsholderen blev lønnet med rikt bifall, og formannen takket.

Der blev referert skrivelse fra N. Hellen med forslag om avholdelse av en utstilling av blindes arbeide i Bergen 1927. Dette år var det 20 år siden den første landsutstilling av blindes arbeider blev holdt i Bergen. — Meyer gav en kort redegjørelse for sakens stilling. Det forelå også en henstilling fra N. Bf.s landsmøte ifjor om samme. Forholdene lå imidlertid slik an at tal. anså det uhyre vanskelig å få noget ut av en slik utstilling. Det var knapp tid og lite penger å ofre på saken. — Johansen fremsatte følgende forslag: «Årsmøtet uttaler ønsket om at det avholdes landsutstilling av blindes arbeider i Bergen 1927 og at styret eller forretningsutvalget opnevner utstillingskomité snarest mulig». Dette forslag blev enst. vedtatt.

Man gikk derpå over til valg. Valgkomitéens ordfører, Imsdahl, meddelte at komitéens flertall innstillet på gjenvalg av Lillesund som formann. Lillesund hadde erklært sig villig til å fortsette, men stillet som betingelse at kontoret flyttedes hjem til ham på Torvastad. Der opstod en livlig debatt hvorunder flere talere fremholdt at det vilde være meget uheldig at kontoret blev flyttet ut av byen. Imsdahl og Bråtveit innrømmet at det beste vilde være å ha kontoret i Bergen som hittil; men man hadde måttet bøie sig for Lillesunds krav. Hr. Lillesund uttalte at da så mange var imot kontorets flytning, frasa han sig valg. Følgende forslag av Maurstad blev vedtatt med 59 stemmer: «Kontoret forblir i Bergen og styret ansetter sekretærassistent med en årlig lønn av inntil 1200 kr.» — Rødland rettet en inntrengende henstilling til Imsdahl om a motta valg som formann, og stå iallfall dette ene året. Ingen annen formannskandidat blev foreslått, og Imsdahl valgtes ved akklamasjon. — Ved de øvrige valg fulgte man komitéens innstilling som var enstemmig. Til representant for Bergen blev gjenvalgt redaktør Henrikssen; varamenn for Bergen: Rydland (gjenv.) og Sørensen (ny). Til representant for Vest-Agder blev gjenvalgt Pedersen, likesaa frk. Abelseth som varamann. Til represant for Sunnmøre (for ett år) istedenfor Lied-Bakke som var fraflyttet distriktet, blev valgt Misund med Doksæter som varamann (gjenv.). — Husstyre: Madsen, Brun og Johansen (samtlige gjenvalg); varamenn: Sørensen og Maurstad (nye). — I fondsstyret gjenvalgtes Johansen som representant og frk. Hatlem som varamann. — Som nytt medlem av landsstyret valgtes I. Stennsnæs istedenfor Imsdahl, som efter å være valgt til formann er selvskrevet medlem; varamann: Meyer (gjenv.). — Som forbundets representant ved den 2-dre nordiske blindekonferanse og det 7-de nordiske møte for abnormsaken i Trondhjem blev valgt Imsdahl. — Som medlem av blibliotekstyret gjenvalgtes Totland med frk. Liseth som varamann. Til revisorer valgtes disponent Isaksen og dr. Dethloff med hr. Fløtre som varamann. — Funksjonstiden for det av V. B.s årsmøte valgte medlem av utsalgsstyret sattes til ett år. Det tidligere valgte medlem, Meyer, står til 1927.

Under «Ordet fritt» fremholdt Maurstad at det efter hans mening vilde være godt om forbundet kunde få oprettet småutsalg i flere av distriktets byer i likhet med det som ifjor blev satt i gang i Kristiansand S. Det vilde kanskje gi en god økning av omsetningen. At man skulde få omsatt alt i Bergen, var ikke å vente. Sætre oplyste at man allerede hadde hatt konferanser om dette spørsmål og vilde arbeide videre med saken. Misund var enig med Maurstad i at det vilde være av betydning å få oprettet flere småutsalg rundt om i distriktet. — Å. Steensnæs og Åse fremholdt at forbundet måtte gjøre mest mulig for de av dets medlemmer som var elever ved arbeidsskolen.

Lillesund takket derefter for den tillit som var vist ham, og for samarbeidet innen det gamle styre. Han ønsket den nye formann alt godt. Det var intet lett hverv å være formann i V. B., det visste nok Imsdahl fra før. Tal. var overbevist om at årsmøtet hadde gjort et godt bytte når man hadde fått Imsdahl til formann. — Imsdahl uttalte at han, som Rødland hadde sagt, fikk ta formannshvervet dette ene året og håpet at han fikk støtte og blev møtt med lojalitet fra alle hold. Han rettet til slutt en hjertelig takk til de fratredende styremedlemmer og til alle som hadde bidratt til å gjøre dette årsmøte hyggelig og vellykket. Møtet blev derefter avsluttet med salmen: «Vår Gud han er så fast en borg».

Under årsmøtet innløp hilsener fra Ø. B.s årsmøte, frkn. Sandved, Lyngholm og Lillesund samt fra L. Lie.

*

Torsdag aften samledes årsmøtedeltagerne i Blindes Hus til en liten hyggelig tilstelning. Redaktør Gullvåg holdt festtalen og dvelte særlig ved sine barndomsminner fra Klæbu Blindeskole, hvor hans far var lærer. Efterat kaffe og smørbrød var servert, blev det underholdt med sang og musikk, og flere taler blev holdt. — Til slut bragte redaktør Imsdahl en hjertelig takk til fru Nygård som hadde forestått kaféen på årsmøtet og også arrangementet ved denne avslutningsfest. Likeså rettet han en spesiell takk til dhrr. Åsebø og Lillestøl for deres energiske arbeide med sommerutfluktstedet, et arbeide hvis gode resultater årsmøtets deltagere hadde fått anledning til å stifte nærmere bekjentskap med. — Festen avsluttedes ved 11-tiden.

Østlandske Blindeforbunds 19. årsmøte

blev holdt på Oslo off. Blindeskole 22. og 23. juni 1926. Møtet åpnedes den 22. kl. 9,30 fm. med at forsamlingen sang to vers av «Vår Gud han er så fast en borg», hvorpå formannen ønsket alle velkommen til møte på den kjære skole igjen, hvor man var kjent fra gamle dager og haddeså mange gode minner fra tidligere årsmøter. Han takket bestyrer Røsegg og skolens personale fordi de så gjestfritt hadde mottatt alle møtets deltagere, og han haapet at hver især vilde gjøre sitt til at opholdet kunde bli så godt og hyggelig som mulig. — De dårlige tider begynner å gjøre sig gjældende også innen vårt arbeide, særlig kanskje i konkurransen om omsetningen, og det blir stadig vanskeligere for forbundet som for den enkelte å få omsatt sine varer. Er utsalgets omsetning steget, er efterspørselen efter å få levere varer der enda større, og om forbundets inntekter ikke er gått ned, er kravene vokset. Men vi må ikke bli pessimister. Ferdes man litt om i distriktet, får man inntrykk av at interessen for vår sak stadig vokser. Det gjelder om å få saken mest mulig kjent, og her kan alle være med å hjelpe til hver på sin kant. «Tar kvar og ein sin vesle stein, blir snart vår åker rein». — Tal. ønsket igjen alle velkommen, særlig de langveisfra og fra andre forbund, at de måtte hygge sig her og få noget igjen for reisen. Han mintes et par av kameratene som var gått bort i årets løp, Edvard Karlsen og Emma Erlandsen. Den siste især var godt kjent av mange av de tilstedeværende og vilde bli savnet. Til slutt talte han for lærer Gulbrandsen som nettop hadde fått kongens fortjentsmedalje for 35 års arbeide som skomakerlærer ved skolen. Han har ikke bare vært en trofast arbeider i skolens tjeneste, men også en god venn for alle blinde, og alle gleder sig over denne påskjønnelse og ønsker ham til lykke og at han fremdeles lenge må kunne fortsette sitt arbeide på skolen.

Derefter referertes saklisten som blev vedtatt på vanlig måte. — Formannen foreslo nedsatt en valgkomité paa 3 medlemmer som skulde komme med forslag til nytt styre. Valgt blev Harildstad, frk. Karterud og Sengebusch. — O. Arnesen valgtes til sammen med sekretæren å utarbeide referat til «Norges Blinde». — Som protokollkomité blev valgt Hjelmtveit, Karlsen og Olsen.

1. Referertes styrets protokoller for 1925—26.

2. Oplestes styrets årsmelding, som efter årsmøtebeslutning ifjor var ført frem til årsmøtet istedenfor å følge kalenderåret. Årsmeldingen blev mottatt med takk.

3. Oplestes revidert regnskap for Ø. B., Blindes Utsalg, husfondet og hjelpefondet, og styret meddeltes ansvarsfrihet for forvaltningen.

4. Styrets budgettforslag blev behandlet punkt for punkt og i sin helhet vedtatt efter styrets innstilling, med tilføielse av 500 kr. til sommerhvile. Styret blev anmodet om å vareta forbundets økonomi på beste måte, vesentlig i overensstemmelse med budgettforslaget.

5. Kr. Olsen redegjorde for sitt forslag om forandring av Ø. B.s lover, slik at styret blev utvidet fra 5 til 7 medlemmer. — Evensen syntes det var nok med 5 medlemmer, men talte for å få en ansatt kasserer utenfor styret, som ikke hadde stemmerett, men som deltok i styremøtene. — Åsland var imot utvidelse av styret. Det vilde medføre økede administrasjonsutgifter. Man skulde ikke gå til å forandre en lov før erfaringen viste at det var nødvendig. — Gran talte for 5 medlemmer. — Sengebusch støttet Olsens forslag. Hvis det var flere med i styret, kom de lettest inn i arbeidet. — Hjelmtveit talte mot 7 medlemmer. Det måtte da være 4 utenfor Oslo, ellers blev det et for utpreget Oslo-flertall. Det vilde bli både dyrt og tungvint. — A. Arnesen mente også det vilde bli tungvint og sinke sakenes behandling hvis de

skulde omsendes blandt de utenbys medlemmer. — Olsens forslag falt ved avstemningen.

6. Fordelingen av kirkeofringspengene. Evensen innledet med å opta sit forslag fra ifjor om at pengene fordeles distriktsvis. Som det nu var, blev resultatet dårlig; men blev det distriktsvis fordeling, vilde interessen for å arbeide for ofring bli større. Det vilde også være det mest rettferdige at pengene kom det distrikt til gode hvor de var innkommet. — A. Arnesen talte også for distriktsvis fordeling. Det vilde absolutt bringe bidragene op. — Årsmøtet besluttet å sende en henstilling til landsforbundet om å opta saken.

7. Referertes Fløtterøs skrivelse om blinde i fabrikker. Skrivelsen konkluderte med følgende tre punkter: «1. Årsmøtet anmoder N. Bf. om å søke oversatt mest mulig av tyske foredrag osv. som gir oplysning om de forskjellige arbeider innen industrien som blinde med fordel kan klare. 2. Styret søker å finne en dertil skikket person som vil undersøke i våre fabrikker om disse har arbeide, og hvor mange slags kan utføres av blinde, samt om de trenger særlige beskyttelsesmidler. Styret opnevner en komité som har å behandle de innkomne oplysninger, og om komitéen finner det påkrevet, bese de enkelte fabrikker, samt forelegge sitt arbeide for N. Bf.s styre.» — Hjelmtveit mente at arbeidet i fabrikker for blinde kunde ha sine skyggesider, men var enig i å undersøke om noget kunde utrettes. Skolen burde kunne gjøre noget her; men da den ikke hadde det på sitt budgett, måtte det bli N. Bf. som tok saken op. Her kom vi igjen til arbeidskonsulenten. Tal. var ikke enig med Fløtterø i at man måtte ha en seende til å undersøke i fabrikkene. En seende kunde bare tenke sig hvordan det vilde være for en blind; han visste det ikke. En dyktig blind vilde være meget bedre skikket for dette hverv, og man burde henstille til landsforbundet snarest mulig å ansette en slik mann. — Olsen trodde også det var mange muligheter for blinde ved fabrikker, og det vilde være godt å få forholdet undersøkt. — Frk. Karterud nevnte en blind dame som hadde vært ved en kjeksfabrikk og klart arbeidet bra. — Man vedtok Åslands forslag: «Årsmøtet vedtar å oversende Fløtterøs skrivelse til landsstyret med påtegning om at saken er behandlet av årsmøtet, som finner det ønskelig om landsforbundet kan ta saken op til videre behandling.»

8. Bør forbundet søke å få herredsstyrene til å opnevne en «blindesaksmann» i hver kommune? Harildstad mente en slik mann kunde bli et meget nyttig mellemledd mellem kommunene og forbundet. Forbundet hadde ham å henvende sig til. Om han ikke selv var med i herredsstyret, vilde han alltid kjenne nogen der som han kunde få til å tale for saken. Han kunde også hjelpe til med å lage ruter for reisesekretæren. Når vi nu skrev til ungdomslag o. l., og de var uten kjennskap til saken, la de bare skrivelsen bort. Når nogen mistet synet som eldre, eller det var blinde skolepliktige

barn, hadde vi nogen som kunde melde fra til forbundet. Velferdskomitéen vilde også ha nytte av ham. Man kunde ikke gjøre regning på at alle kommunestyrer vilde gå med på det; men mange vilde ganske sikkert gjøre det. — Åsland mente en slik ordning vilde være heldig. Når man nu sendte kommunene en ansøkning, og den blev lagt bort, blev saken også glemt. Derfor vilde det være bra å ha et mellemledd som man kunde sende en særskilt skrivelse om å ta sig av saken. — Man vedtok Åslands forslag: «Årsmøtet gir Harildstads tanke sin fulle tilslutning og henstiller til styret å arbeide videre med saken.»

9. Rapport fra komitéer blev så avgitt.

a) Gamlehjemskomitéen. Hjelmtveit: Hver hadde gjort sit beste for å få inn penger; men det var vanskelig å utrette noget så det forslo. Tal. hadde søkt å få Foreningen for Blinde interessert for saken, og det så ut til at vi kunde vente støtte derfra. Vi vilde jo gjerne få gamlehjemmet i stand; men det blev liten tid å avse til dette arbeide, og hvis man skulde sette i gang større tilstelninger, vilde det lett kollidere med annen virksomhet innen forbundet. — Åsland mente det var galt at komitéen kom for sjelden sammen. Man burde ha flere møter, og han vilde henstille til styret at komitéen fikk mandat til sitt arbeide. — Evensen hadde søkt å danne kvinneforeninger til å arbeide for saken. Da komitéen blev nedsatt, hadde han nærmest forstått den som en innsamlingskomité. Det var for lite samarbeide mellem komitéen og styret. — Myhre-Nilsen foreslo komitéen forsterket med et 5-te medlem. — Hjelmtveit foreslo A. Arnesen innvalgt i komitéen. Han hadde utført en hel del arbeide for gamlehjemmet, så han burde være med, og det vilde skape kontakt mellem komitéen og styret. — O. Arnesen vilde ha sagt at det var vanskelig å arbeide her. Det blev liten anledning til å komme sammen. Han vilde foreslå: «Årsmøtet henstiller til gamlehjemskomitéen å bli stående og til styret å sørge for at komitéen får det nødvendige mandat.» (Vedtatt). — Som 5-te medlem innvalgtes A. Arnesen.

Ved eftermiddagsmøtets slutt holdt sogneprest Berggrav et med begeistring mottatt foredrag om: «Folkelivet i eventyrspeil.» — Efter aftens hygget man sig på skolen med oplesning, musikk og sang.

Onsdag kl. 9,30 fortsattes møtet med behandling av sak 10: Omsetningsspørsmålet. Hjelmtveit: Vi må være klar over at om det er vanskelige omsetningsforhold idag, vil det ikke bli bedre en tid fremover, heller verre. Eftersom det kommer flere unge ut av skolen, vil kravene til utsalget stige, så det til slutt ikke kan greie omsetningen, selv om det nu er usedvanlig godt innarbeidet. Man burde kanskje arbeide for et engroslager av blindes arbeider. Ø. B. kunde få nedsatt en komité til å utrede spørsmålet. Fremfor alt må alle som driver håndverk, gjøre sitt ytterste for å levere best mulig arbeide. Konkurransen er nu så stor at den gjør omsetningen vanskeligere enn mange tror. — Olsen var enig i å arbeide for et engroslager. Man burde specialisere sig; derved vilde man få bedre arbeide og større fortjeneste. — A. Arnesen: Spesialisering er ikke så liketil her som i en fabrikk; det er lett å ta feil av hvad som ligger best til rette. Vanskeligheten ved et engroslager er at vår bedrift vil bli liten, og da blir utgiftene forholdsvis større. Man kunde rette en henvendelse til staten om å anvende blindes arbeider. En komité til å legge arbeidet an vilde kanskje være bra. — R. Arnesen: Utsalget bør avertere mer. Leverandørene kan heller betale 12 pct. mot nu 10. Spesialisering går godt an i kurvarbeide. — Brunstad mente det samme om stopning. — Herstad var enig i å få en komité. Den burde ikke bare undersøke mulighetene for et engroslager, men i forbindelse dermed et utsalg til i centrum. — O. Arnesen fant det praktisk å få en komité til å ta sig av omsetningen i alle former. — Til komité valgtes bestyrer Røsegg, Hjelmtveit og R. Arnesen. — Derefter gjenoptokes sak 9:

b) Sommerhvilekomitéen hadde fått 700 kr. som var utdelt i 10 bidrag. Det var 22 ansøkere. — Komitéen blev anmodet om å fortsette.

c) Velferdskomitéen. Frk. Marcussen syntes det var vanskelig å utrette noget når man ikke fikk nogen henvendelse om hjelp. Evensen, Didriksen og flere var enig heri. — Arbeidet for blinderegisteret blev nevnt som noget man spesielt burde være opmerksom paa. — Komitéen blev gjenvalgt med Åsland som nytt medlem.

11. Valg. Formann: Herstad; sekretær: Frk. Sverdrup; kasserer: Frk. Bjørnholt; varaformann: A. Arnesen; varasekretær: R. Arnesen. Suppleanter: Olsen, Karlsen og O. Arnesen. — Revisorer: Bestyrer Røsegg og sekretær Asla; suppleant: Frk. Abrahamsen. — Bibliotekstyre: O. Arnesen, frk. Sverdrup og frk. Karterud; suppleanter: Hellen og frk. Blydt. — I fondsstyret utgikk Karlsen, som gjenvalgtes.

12. Ordet fritt. Åsland foreslo Harildstad kalt til forbundets æresmedlem for hans store arbeide gjennem 14 år. Forslaget blev mottatt med akklamasjon. Harildstad takket og sa dette var det kjæreste de kunde gjøre for ham; for så vilde han alltid vedbli å være østlending. Han ønsket dernæst den nye formann velkommen, takket styret for godt samarbeide og skolen for alt som var gjort for at opholdet skulde bli hyggelig. — Bestyrer Røsegg uttalte at det hadde vært ham en glede å anbefale dette årsmøte avholdt på skolen, det første efter omordningen. Han håpet skolen vilde forstå sin dobbelte opgave: Den å gi elevene en god utdannelse for at de kunde bli selvhjulpne, og mest mulig få dem til å glemme at de var blinde og føle sig som seende. Dette vilde lettere fremmes ved et godt samarbeide mellem skolen og forbundet. — Åsland anbefalte alle som har anledning til det, å gjøre noget for biblioteket, som er av den største betydning for de blindes utdannelse, ved å skrive av nye bøker, omkopiere dem som er slitt osv. Man bør snarest mulig faa ferdig felleskatalog

for bibliotekene. — Hjelmtveit: Det bør undersøkes om blinde ikke kan overta innbindingen. — O. Arnesen bad inntrengende alle låntagere om å behandle bøkene penere enn nu er tilfellet. — Åsland tilbød fribilletter til alle blinde ved hans konserter rundt om. — Frk. Bjølstad talte for å få i stand et sykursus. O. Arnesen mente man måtte henstille til Ø. B. O. å ta saken op og i tilfelle henvende sig til Ø. B. om økonomisk støtte. — Didriksen advarte mot folk som simulerte blinde og samler inn bidrag under foregivende av at det er til blindesaken. — Halvorsen anbefalte alle musikere et italiensk musikkblad som var begynt å utkomme. — Den nye formann takket for den store ære som var vist ham. Han var ennu ukjent for de fleste, men håpet man vilde vise ham tillit, så det kunde bli et godt samarbeide. — Dermed erklærte han det 19. årsmøte for avsluttet, og forsamlingen sang: «Når engang i fjerne tider.»

*

Ved festen på skolen om aftenen deltok ca. 140. Harildstad ønsket alle velkommen til festen. Derefter var det musikk av Lyngen og Mathiesen som høstet livlig og velfortjent bifall. Til aftens blev man rikelig bevertet med kaffe, smørbrød og julekake. — Da det brøt ut et voldsomt uvær, samledes man efter kaffen på salen, hvor det berømte blandede kor gav til beste en del av sine vakreste nummer, og «Når fjordene blåner» tok sig festlig ut akkompagnert av torden og lyn. Åsland holdt en meget stemningsfull festtale som blev mottatt med sterk applaus. — I tilslutning til et dikt av Fløtterø talte Alf Arnesen i varme og anslående ord for Harildstad som den egentlige stifter av forbundet, som under hans 14-årige ledelse hadde vokset sig frem til hvad det er idag. Han takket ham for hans store og opofrende arbeide og overrakte en minnegave fra kameratene, helt spisestell i sølv, merskums snadde og tobakspung. Åsland foreslo et tre ganger tre hurra. Harildstad takket for gaven som alltid vilde være ham et kjært minne om kameratene, og uttalte at det ofte hadde falt hårdt å komme hjem fra skolen og finne skrivebordet fullt. Men når han så begynte, gikk det alltid lettere enn ventet, og efterpå var han støtt glad over at han hadde tatt fatt, og over det arbeide som var gjort. — Herstad bad nogen nevne en av Harildstads yndlingssanger, og Hjelmtveit foreslo: «Å liva det er å elska.» — Frk. Skridshol overrakte Harildstad gaffel og skje i sølv fra «Solstreif». — Overretssakfører Rønning leste nogen morsomme eventyr, og Nygård gledet forsamlingen med endel pianonummer. — Hjelmtveit talte for alle de fraværende kamerater som hadde vært forhindret fra å komme til møtet, men som han var sikker på var hos oss med sine tanker. — Under festen servertes iskrem og appelsiner. — Til slutt gikk dansen livlig til kl. 2 — da man gikk hjem i pøsende regn, men med godt humør.

Nordenfjelske Blindeforbunds 26. årsmøte

blev holdt i Baklandets Menighetshus, Trondhjem, fredag 2. og lørdag 3. juli 1926. Ca. 40 deltagere var fremmøtt. Første dag begynte møtet kl. 10,15 fm. med sangen: «Vakna, vakna». Forbundets formann, lærer Karterud, ønsket vel møtt og uttalte bl. a.: Vi tar attersyn over året som gikk. Det har vært nok av vanskeligheter også innen vår organisasjon. En del har vi dog fått utrettet. Utsalget vårt utvides, og biblioteket vokser. Medlemmene har levert et godt og interessert arbeide, og forståelsen og samhugen for vår sak er gledelig. — Når vi samles til møte her, vil vi først minnes dem vi mistet. Frk. Margrethe Koen er gått bort. Hun var kjent og avholdt av oss alle. Avdøde viet sitt liv til de blinde kvinners undervisning. Vi minnes henne med takk for det hun fikk gjort. — Tidene er vanskelige; men la oss alle sammen gjøre hvad vi kan. La oss ofre oss for den opgave vi har satt oss: Å skape de best mulige kår for de blinde nordenfjells. — Måtte så møtet bli oss alle til glede og gagn. Også iår har vi den glede å ha landsforbundets formann til stede. Vi ønsker ham velkommen!

Saklisten blev referert og vedtatt.

Landsforbundets formann, Arnesen, takket for hilsenen og overbragte landsstyrets hilsen.

Formannen refererte årsberetningen for 1925, som blev mottatt med takk. — Kassereren, malermester Nordberg, refererte derefter forbundets hovedregnskap som viste en balanse av kr. 35,635.04. Regnskapet godkjentes og kassereren meddeltes ansvarsfrihet. Derpå referertes hjelpefondets regnskap (balansesum kr. 25,586.85). Styret hadde vedtatt foreløbig å plasere kr. 10,000.00 i byeiendommer. — Regnskapet for Blindes Hus blev referert og godkjent. Likeså bibliotekets regnskap.

Styrets forslag til budgett for 1927 balanserte med en inntekt og utgift av kr. 29,950.00. Formannen bemerket i forbindelse med forslaget at flere inntektsposter var høit ansatt, og at det derfor gjaldt om at alle gjorde sitt beste for at de opførte beløp kunde gå inn. Efer forslag av Pedersen vedtok møtet å henstille til styret å vareta forbundets økonomiske interesser på beste måte, vesentlig i overensstemmelse med budgettforslaget.

Stud. teol. Gran refererte derefter — i sekretærens, fru Wolmars, fravær — styrets protokoller siden forrige årsmøte. Der opstod et kort ordskifte om hvorvidt protokollene i fremtiden burde oplæses i sin helhet eller på forhånd gjennemgåes av en komité som kunde gjøre et passende uttdrag. Flertallet uttalte sig for bibehold av den hittidige ordning, hvorefter protokollen blev godkjent enstemmig.

Frk. Sandberg refererte rapport og regnskap for Trondhjemskomitéens arbeide i det forløpne år, og Kleven gav endel oplyslysninger. Møtet vedtok efter forslag av komitéen, at beholdningen, kr. 108,22 foreløbig blir stående i bank til disposisjon for den kommende Trondhjemskomité.

Derpå refertes bibliotekets årsberetning, hvorav fremgikk at boksamlingen i årets løp var øket med ialt 69 bind, til 823 bind. Nordberg: Der ligger et stort og interessert arbeide bak dette resultat. Vi bør sende våre hjelpere en hjertelig takk for vel utført virke. (Bifall). Formannen rettet en spesiel takk til bibliotekaren, Skogås. Bibliotekvirksomheten burde forøvrig samle flere av medlemmene som i ledige stunder kunde få gjort meget for å øke vår boksamling. Skogås fremholdt at også formannen fortjente en spesiel takk for sitt arbeide i forbindelse med biblioteket. (Bifall).

Budgett for biblioteket vedtokes derefter med en balanse av kr. 3500,00. Formannen henstillet at medlemmene gjorde hvad de kunde, for å styrke bibliotekets økonomi, og Skaug betonet også at budgettet var spent.

Nordberg refererte huskomitéens protokoll og forslag til budgett for Blindes Hus for 1927. Forslaget balanserte med kr. 22,476,00. Efterat Skaug, Skogås, Arnesen og komitéformannen hadde uttalt sig, blev protokoll og budgettforslag godkjent.

Driftsberetning for Blindes Utsalg A.S. blev referert. Nordberg: Ledelsen av utsalget er nu i de beste hender, og vi har grunn til å takke både disponent Røvde og direksjonen. (Bifall).

I eftermiddagsmøtet gav Iversen en utførlig beretning om sitt arbeide i det forløpne år. Den første delen av året var anvendt til agitasjon på en rekke steder i Nordland. Senere hadde turen gått bl. a. gjennem Orkladalføret, Opdal, Rindal, Surendal og Stangvik. Tal. konkluderte med å fremholde at interessen for blindesaken er økende også på nye steder hvor man kommer. Det økonomiske resultat er kanskje ikke så godt som ventet; men tidenes trykk merkes på de fleste steder. Formannen meddelte at styret gjentagne ganger hadde drøftet spørsmålet om utvidelse av reisesekretærvirksomheten, bl. a. ved forsøksvis engagement av et eller flere av forbundets blinde medlemmer. I det påfølgende ordskifte, hvori deltok Pedersen, Arnesen, formannen, Moen, Skaug og Nordberg, blev det fra alle hold sterk fremholdt nødvendigheten av å få utvidet reisesekretærvirksomheten, ikke minst i Nord-Norge. Blinde reisesekretærer var å foretrekke. Årsmøtet vedtok Skaugs forslag: Styret anmodes om å sette all kraft inn på å få organisert reisesekretærvirksomheten i N. B.».

Formannen redegjorde nærmere for sykeforsikringssaken, gjennem medlemsskap i Trondhjems Kretssykekasse. Forutsetningen er at forbundet og medlemmene betaler premien med en halvpart hver. Saken vil forhåpentlig være i orden i løpet av næste år. Forbundet har ca. 50 blinde medlemmer, og 26 meldte sig ifjor som villige til å gå inn i kretssykekassen på ovenfor antydede betingelser. Skaug foreslo: «Det pålegges det kommende styre å søke å fullføre sykeforsikringssaken». (Enst. vedtatt).

Landsforbundets formann gav derefter en utførlig redegjørelse for landsstyrets arbeide det siste året, bl. a. utformingen av undervisningsplanen for arbeidsskolen for blinde menn, lånet til staten i anledning av nyordningen ved Osloskolen m. v. Senere er det arbeidet med barnehjemmet for å organisere det mer som en forskole, og resultatet må sies å være tilfredsstillende. Til trods for at vårt register over blinde barn er basert på folketellingen, viser det sig at svært mange mangler hos oss når de kommer i skolepliktig alder. De stedlige myndigheter bør få plikt til straks å anmelde blinde barn. Arnesen oplyste videre at av pengelotteriets overskudd får N. Bf. antagelig med det første kr. 50,000,00. Nordberg: Bør ikke landsstyret ta sig av utdannelsen av vordende reisesekretærer? Lokalforbundene makter det ikke. — Arnesen: Denne sak maa landsforbundet og lokalforbundene samarbeide om. Jeg vet forresten ikke hvordan en slik utdannelse skulde foregå. Formannen takket for den interessante oversikt.

Valg. Til formann gjenvalgtes lærer Halfdan Karterud. Sekretær: Fru dr. Wolmar. Kasserer: Malerm. E. A. Nordberg. Varaformann: Martin Skogås. Varasekretær: Organist Oskar Skaug. Varamenn for styret: Frk. Sandberg, Kleven og frk. Svensen. Revisor: Gustav Dybvig; varamann: Karl Røvde. Representanter til styret for Blindes Utsalg A.S.: Ingvald Moen og Oskar Haglund; varamenn: Lovise Meistad og Torgerd Svensen. Medlem av hjelpefondets styre: Oskar Haglund (gjenstående Oskar Skaug; varamann: Martin Skogås (gjenst.: Fru dr. Wolmar). Bibliotekstyre: Karterud, fru dr. Wolmar og fru sogneprest Gran; varamenn: Andr. Pedersen og frk. Sandberg. Huskomité: Oskar Haglund (23 st.), Oskar Skaug (19) og Halvdan Kartrud (19); varamenn: E. A. Nordberg og Anton Viksås.

Møtet lørdag blev åpnet med sangen: «Jeg kjører frem gjennem strålefryd.» Efterat protokollen fra møtet fredag var oplest og godkjent, ønsket formannen Vestlandsrepresentantene vel møtt: Redaktør Imsdahl, organist Steensnæs og stud. teol. Bråtveit. Imsdahl svarte pa gjestenes vegne og overbragte hilsen fra V. B., fra redaktør Gullvåg og fra dr. Dethloff.

Fortsettende valg: Til medlemmer av Trondhjemskomitéen valgtes frk. Kristiansen, frk. Johansen og Rokones; varamenn: Sverre Skjærseth og Herman Viksås. Representant til den 2dre nordiske blindekonferanse og det 7de møte for abnormsaken: Halvdan Karterud.

Lærer Asphaug holdt derefter et overordentlig interessant foredrag om en ferd han hadde gjort til Island. Foredraget blev mottat med begeistret bifall.

Stud. teol. Bråtveit takket for formannens hilsen og uttalte sin glede over den tilslutning årsmøtet hadde fått. Han takket for godt kameratskap og uttalte de beste ønsker for N. Bf.s fremtid.

Under «Ordet fritt» redegjorde Skogås for det arbeide som komitéen for å søke forbindelse med blinde ute i distriktet, hadde fått utført. Komitéens medlemmer: Skogås, frk. Sandberg, Moen, frk. Aspevik og Iversen, blev gjenvalgt.

Pedersen fremkastet tanken om foreløbig å gå over til årsmøte bare annet hvert år, mot nu årlig. Omkostningene ved møtene er så store at vi må spare. Tal. vilde forbeholde sig å innsende forslag i sakens anledning. Han anmodet styret om å ta spørsmålet op til drøftelse. Bråtveit: Det vilde være et snitt i livsnerven vår om vi skulle begynne å innskrenke på dette område. Årsmøtene er det gildeste de fleste av våre medlemmer har. Det vi sparer, blir forsvinnende mot den glede vi ved møtene bereder våre medlemmer. Arnesen: Landsmøtene har det også vært tale om å «rasjonere»; men taleren vilde fraråde lokalforbundene å gå til innskrenkning av møtene. Den økonomiske stilling må bli meget verre hvis jeg skulde støtte det antydede forslag. Imsdahl uttalte sig i samme retning. Er det nogen konto vi ikke må spare på, så er det omkostningene ved våre årsmøter. Deltagerne i våre møter er våre beste misjonærer. De kan få både blinde og seende interessert. Iversen uttalte sig også bestemt mot Pedersens tanke. Under den videre debatt fremholdt Arnesen bl. a. at man med tiden måtte komme så langt at man fikk et blindeforbund for Nord-Norge. Bråtveit bragte på bane spørsmålet om utarbeidelsen av en «Blindesakens historie». Landsforbundet bør ta sig av denne sak. Denne historie bør med tiden bli fag ved skolene våre. Kunde ikke N. B. sende en henstilling til landsstyret om dette? Imsdahl støttet tanken om en Blindesakens historie. Vi bør forresten få flere propagandaskrifter for arbeidet vårt. Dette spørsmål må også overveies. Karterud: Angående årsmøtene deler styret den opfatning som her er hevdet av flertallet av talerne. Vi går da altså ut fra at man ønsker å fortsette med årlige møter. Disse stevnene bør likesom være våre mønstringer. De øvrige saker som er nevnt her, sorterer vel helst under landsstyres virkefelt. Arnesen lovte å ta spørsmålene op til behandling i landsstyret snarest mulig. Skaug: Sett op en premie for den beste brosjyre. Derved tror jeg saken best kan fremmes. Haglund støttet Skaugs tanke. Selv om ingen arbeider finnes antagelige, får man på denne måten meget stoff som en eventuel komité kan benytte sig av.

Kleven tok op spørsmålet om avholdelse av månedsmøter. Det burde kanskje nedsettes en komité til å forberede saken. Pedersen: Vi ønsker gjerne saken realisert; men vanskeligheten beståår i å skaffe lokale. Formannen fremholdt at erfaringene fra lesekveldene ikke opmuntret til å legge ivei med store møter. Kunde ikke Trondhjemskomitéen ta sig av saken? Skaug talte for ordning av engere møter, hvor man kunde debattere aktuelle saker som krever løsning. Formannen understreket at det var husspørsmålet som hittil hadde hindret sakens realisasjon. Nu har vi vårt leseværelse, og det er antagelig foreløbig stort nok. Haglund sluttet sig til formannens uttalelse. I den videre debatt deltok frk. Thoresen, Skaug og Pedersen, som alle støttet Klevens forslag. Frk. Thoresen foreslo nedsatt en tremannskomité til å ordne med disse møter. Forslaget vedtokes og som medlemmer valgtes Kleven, Skogås og frk. Sandberg.

Avslutning. Formannen takket tilslutt alle som hadde bidratt til å gjøre møtet vellykket. Han rettet takken bl. a. til Møre og Vesterålske dampskibsselskaper. Videre takket han styret, spesielt kassereren, for godt arbeide i det forløpne år.

*

Søndag 4. juli samledes årsmøtets deltagere til en hyggelig festlig tilstelning i «Harmonien». Det var god bevertning og underholdning med sang og musikk. Flere taler blev holdt, og stemningen var fra først til sist den aller beste.

Trondhjemsmøtene.

I begynnelsen av juli blev en rekke betydningsfulle blindesaksmøter holdt i Trondhjem. 2. og 3. juli hadde N. B. sitt årsmøte med avslutning 4. juli. 5. og 6. juli blev den andre nordiske blindekonferanse holdt, og 7. juli åpnedes det 7. nordiske møte for abnormsaken, som først blev avsluttet 10. juli.

N. B.s årsmøte var denne gang bedre besøkt enn nogensinne før, og man fikk et sterkt inntrykk av at dette forbund har en dyktig ledelse som ikke bare setter sig store opgaver, men også makter å løse dem. I det hele arbeides det meget godt der oppe på de forskjellige felter. Man har mange utmerkede krefter både blandt blinde og seende, og interessen for saken er i gledelig vekst blandt almenheten.

På blindekonferansen, hvor det møtte representanter fra Norge, Sverige, Danmark og Finland, blev mange viktige spørsmål behandlet, og foredrag og diskusjoner var preget både av et på lang personlig erfaring grunnet allsidig kjennskap til tingene og av vilje og evne til å ta fatt på løsningen av de mange store opgaver. Det viste sig at det for en vesentlig del er de samme spørsmål som er brennende, og de samme vanskeligheter som må overvinnes i alle landene. Et samarbeide mellem Nordens blindeorganisasjoner vil derfor være både ønskelig og nyttig, og det kan heller ikke være tvil om at dette at arbeidets ledere i de 4 land kommer sammen til meningsutveksling har sin store betydning gjennem de verdifulle førstehånds oplysninger, de gode råd og vink man får, og sist, men ikke minst gjennem de inpulser sammenkomstene gir til nye optak. Sikkert er det at vi i Norge har meget at lære av våre granneland, og det fremgikk klart under konferansen at vi også har noget å gi igjen.

Abnormsaksmøtet var meget imponerende. Det talte mellem 4 og 500 deltagere. Storparten var naturligvis skolefolk, men også en del andre interesserte var til stede. Spesielt var de blinde ganske godt representert. Møtene var arrangert dels som fellesmøter for alle deltagerne, dels som særmøter, idet blindeseksjonen, døveseksjonen, åndssvakeseksjonen og vanføreseksjonen hadde møter hver for sig samtidig. Både på felles- og seksjonsmøtene blev det holdt en rekke utmerkede foredrag og levert vektige innlegg i de forskjellige spørsmål. Noget av det gledeligste på blindeseksjonen var den absolutte enighet som rådet mellem blindeskolenes personaler og blindesaksarbeidets ledere. Det blev av talerne innen begge leirer sterkt betonet at man arbeidet mot det samme mål: Å skape de best mulige kår for Nordens blinde. — Blindeskolene la grunnlaget, men blindeorganisasjonene måtte fulføre verket. Derfor måtte det altid være et intimt samarbeide mellem skolene og organisasjonene.

Og det blev arbeidet overordentlig intenst i de 9 dagene. For de blindes vedkommende var dette ikke bare tilfellet under selve forhandlingsmøtene, men også i pausene og om kveldene (og det vilde ofte si til kl. 1—2 om natten). Alle vilde samle mest mulig av oplysninger om forholdene annetsteds, skaffe sig det grundigste kjennskap til hvordan arbeidet blev drevet i grannelandene på de forskjellige områder og sette sig inn i alt det nye som var oppe. Det var ganske betegnende hvad en finsk representant sa: «Inte få vi hålla på 8-timmarsdagen här inte. Vi måste begagna den dyrbara tiden medan vi äro tillsammans och taga noga rede på allt, arbeta 18—19 timmar i dygnet. Sova kann vi göra när vi komma hem.»

Jeg tror det er gåt flere som mig: Trondhjemsmøtene og samværet med alle de prektige, levende interesserte, virkelystne og evnerike mennesker, nordmenn og utlendinger, blinde og seende, har i høi grad styrket min tro på vår sak og de blindes fremtid. Ved felles anstrengelser må og skal vi kunne løse vanskelighetene og til slutt nå frem til virkelig «Seier over Blindheten», d. v. s. til seier over de stengsler den ennu setter på så mange områder.

E. I.

Den 2-dre nordiske blindekonferanse

blev holdt i Baklandets Menighetshus, Trondhjem, 5. og 6. juli 1926. Følgende offisielle representanter var møtt: Sverige: Direktør Alrik Lundberg; blindevårdskonsulent cand. jur. Ernst Retsler; redaktør Adolf Østlund (alle fra De Blindas Förening). Danmark: Forretningsfører Martinus Christiansen (Dansk Blindesamfund). Finnland: Hr. Aksel Mattsson (Helsingfors Blindförening). Norge: Kurvmaker Alf Arnesen (N. Bf.); lærer Halvdan Karterud (N. B.); redaktør Edvard Imsdahl (V. B.); lærer Erik Harildstad (Ø. B.). Dessuten var lærer Väinö Illman, De Blindas Förbund i Finland, anmeldt, men kom for sent til konferansen.

Arnesen åpnet i velvalgte ord konferansen og rettet en særlig velkomsthilsen til grannelandenes representanter. Forhandlingerne her, uttalte han, kan ikke ventes å føre til direkte, positive resultater; men la oss haape de skaffer utbytte for oss likevel. Vi vil gjennem utveksling av tanker søke å lære av hverandre og senere prøve å omplante reformene i våre hjemlige forhold. N. Bf. har i hvert fall trodd det vilde være av betydning at vi nu kom sammen igjen til konferanse om saker av felles interesse.

Saklisten blev så referert og vedtatt. Til dirigent valgtes valgtes Lundberg med Arnesen som varadirigent.

1. «De Blindes Dag». Som første sak behandledes «De Blindes Dag». Lundberg redegjorde utførlig for hvordan arbeidet var lagt an i Sverige, og den store betydning «dagen» (eller rettere sagt «dagene» hadde hatt både som propagandamiddel og inntektskilde. Man hadde fatt idéen fra Danmark. De Blindas Förening tok saken op i Sverige 1921; men siden 1922 har denne sammenslutning, Kronprinsessan Margaretas Arbetsnämnd för Blinda og De Blindas Skyddsvänner delt arbeidet og overskuddet. En rekke arrangementer blir holdt samtidig over hele landet et par dager i oktober måned. Man prøver i disse dagene mest mulig å koncentrere almenhetens opmerksomhet om de blinde og blindesaken. Blandt annet blir der overalt holdt varemesser, hvor blindes arbeider selges og bestillinger optas (de siste årene på 150—200 forskjellige steder). Der er også et stort lotteri, hvor halvparten av gevinstene er blindearbeider. Videre selges et spesielt symbol og en særutgave av almanakken til inntekt for saken, likesom det arrangeres konserter og tilstelninger av forskjellige slags i samme øiemed. Ikke så lite av den musikalske underholdning blir utført av de blinde selv. Gjennem pressen, ved oplysende foredrag osv. søker arrangørene å vekke almenhetens interesse og forståelse for de blinde, redegjøre for deres arbeidsmuligheter m. m. Tal. nevnte i slutten av sitt foredrag at «dagen» i løpet av 5 år hadde tilført svensk blindesaksarbeide ca. en million kroner, heri ikke medregnet utbyttet av varemessene.

På forespørsel av Harildstad gav Lundberg og Retsler en del ytterligere oplysninger om hvordan arrangementet var ordnet, administrasjonen osv., og Mattson fortalte fra Finnland, hvor man stort sett hadde gått frem på samme måten som i Sverige. Christiansen redegjorde for forholdene i Danmark. Tal. var enig i at pengeinnsamlinger blandt almenheten var nødvendige; men det man i første rekke måtte ta sikte på, var at få staten mere interessert for blindesaksarbeidet, få det mer over på en social basis. — Lundberg fremholdt at alle sikkert var enig om å betrakte innsamlingene som et provisorium, til man kunde komme over i tryggere forhold. — Karterud pointerte at det som det nu gjelder om i Norge, er å få organisert arbeidet kraftigere og bedre. Svenskene har sine «Skyddsvänner». Vi må også få flere seende med oss. Skal vi f. eks. få omplantet «Blindes Dag» hit, må vårt arbeidsfelt styrkes og utvides. Både i Sverige og Danmark har man en mann som helt kan ofre sig for organisasjonsarbeidet. Slik må det bli her også. Avsetningsspørsmålet blir snart vårt mest aktuelle. Tanken om varemesser bør derfor tas op. — Mattson uttalte sig i tilslutning til Christiansen og Lundberg. — Østlund betonet særlig den overordentlig store betydning «De Blindes

Dag» hadde for avsetningen av blindes arbeider både direkte og indirekte. Almenheten kunde her få den beste anledning til ved selvsyn å overbevise sig om hvad blinde kan utføre på de forskjellige områder. — Imsdahl: Vi har nok drøftet tanken om en «Blindes Dag» i Norge også; men foreløbig er det ikke blit til noget. Nu må vi få en videre utbygging av våre organisasjoner, bl. a. med sikte på øket vareomsetning. Foreløbig må vi koncentrere oss om å skaffe flest mulig arbeide. Det er det beste middel til å mildne det savn blindheten fører med sig. Flest mulig må skaffes et rimelig utkomme. Varemessene må også kunne tillempes efter norske forhold. Kirkeofringen er her i landet blitt en stor skuffelse. Vi ventet også 40,000 kr. pr. år av den, men har aldri opnådd mer enn ca. 7000 (ifjor bare vel 3000). — Lundberg: Det samme er tilfellet i Sverige. Til å begynne med fikk vi inn 20—30,000 kr.; men nu møter vi det resonnement i vedkommende kretser at kirkeofringene bør reserveres spesielle kirkelige eller religiøse formål. — Arnesen: Det vi har fått inn ved kirkeofringene, er tillagt våre hjelpefond som grunnkapital. Vi hadde håpet å komme så langt at fondenes renter delvis kunde finansiere vår virksomhet; men det blev drøm. I tiden 1913—25 har vi fått inn i alt 40,000 kr. som er blitt fordelt mellem de tre lokalforbund. Disse har senere styrket fondene slik at Ø. B. nu har ca. 40,000, V. B. ca. 30,000 og N. B. ca. 25,000. — Bråtveit var enig i at avsetningsspørsmålet var det som først måtte ordnes. Foruten utsalgene i de større byer matte vi få småutsalg på mindre steder. Varer måtte også kunne omsettes gjennem våre kvinneforeninger. — Skaug: En av grunnene til at kirkeofringene ikke går bedre, er at vi ikke har forbindelser nok, og gode nok. Vi må få flere og bedre. Tal. redegjorde videre for omsetningsformen i Norge. — Christansen: Også hos oss er omsetningsspørsmålet av den største aptualitet; men skal vi kunne gjøre noget her, må vi ha penger. Jeg er forøvrig full av beundring for våre norske venner for alt de får utrettet uten penger. Tal. gav videre en redegjørelse for organisasjonen av innsamlingsarbeidet i Danmark. Det materiale vi har, og som kan tænkes å være av interesse for andre land, skal jeg så gjerne låne ut. — Imsdahl takket på de norske deltageres vegne for alle de interessante oplysninger som var gitt under debatten.

2. Blindhetserstatning. Christiansen var allerede under behandlingen av foregående sak kommet en del inn på dette spørsmål. Tal. fant det rimelig at de blinde ved statsforanstaltning fikk en erstatning for de vanskeligheter og den nedsettelse av arbeidshurtigheten blindheten førte med sig. Mangesteds i utlandet var dette spørsmål allerede blitt løst. Også i Danmark var man nu godt på vei, idet de blinde var kommet inn under invaliditetsloven. Blinde som blev tilkjent erstatning ifølge denne lov, fik 800 kr. om året (et blindt ektepar 1200 kr.), og invaliderетten hadde vist sig meget forståelsesfull m. h. t. lovens fortolkning når det gjaldt blinde. — Lundberg uttalte at den danske

ordning var utmerket. Også i Sverige var det arbeidet med denne sak av en regjeringskomité. De blindes komitémedlemmer holdt på en ensartet blindhetserstatning; men de andre (flertallet) mente behovet måtte være det avgjørende.

(Forts.)

Et besøk hos skolebestyrer Stabell.

Det har alltid været mig en stor fryd å høre den enstemmige begeistring de gamle Gløshaugelevene har omtalt sin så høit avholdte bestyrer Stabell med, og efterat jeg i 1909 hadde den glede å stifte personlig bekjentskap med denne sjeldne mannen, grunnleggeren av blindeundervisningen nordenfjells, kan jeg så godt forstå den kjærlighet hans tidligere elever omfatter sin gamle skolebestyrer med.

Da jeg var blitt utsett til å representere V. B. ved blindesaksmøtene i Trondhjem i første halvdel av juli, måtte jeg love de ikke så få «Gløshaugianere» vom var på årsmøtet vårt, å reise inn til Stabells hvis jeg rakk det, og overbringe deres hjerteligste hilsen. Med det svære arbeidspress i gamle Nidaros så det imidlertid ikke ut til at tiden vilde strekke til. Men så bestemte vår milde og forstandige «landsfader» (Arnesen) at søndag 11. juli skulde vi ha fri, efterat ha debattert blindesak under høitrykk over en uke i trekk.

Naturligvis bestemte jeg mig da straks for å nytte hviledagen til en tur til Stjørdal, hvor Stabells nu bor. Jeg kunde forresten ved denne turen ikke bare innfri mit løfte til Gløshaugianerne, men også få høve til å høre stud. teol. Bråtveit preke. Bråtveit skulde nemlig forrette ved gudstjenesten i Skatval sammen med en studiekamerat som er sogneprest der inne (Skatval kirke ligger bare 8 km. fra Stjørdal st.). Andr. Pedersen skulde assistere med sang, og det skulde også være ofring til blindesaken.

Bråtveit talte både godt og gripende, som jeg hadde ventet, og i betraktning av at det er en liten landsmenighet, kom det også inn et ganske pent beløp ved ofringen.

Om eftermiddagen drog vi så til Stabells, hvor vi fikk den hjerteligste mottagelse. Bestyreren er tross sin høie alder i full vigør. Han hører litt tungt nu, men ikke så det generer noget, og synet er så bra at han leser uten briller. Fruen (f. Sommerscheel og tidligere lærerinne ved Gløshaugen) er rask og livlig (hun er forresten adskillig yngre enn sin mann).

Snart satt vi i ivrig blindesaksprat rundt kaffebordet. Vi måtte fortelle fra Trondhjemsmøtene og om vårt organisasjonsarbeide i det hele. Jeg bar frem mine hilsener fra Vestlands-Gløshaugianerne, og dermed var vi inne paa den gamle, kjære skolen som visst står i samme stråleglans for bestyreren som for hans tidligere elever. Bestyreren fortalte mange interessante og morsomme trekk fra livet og undervisningen på Gløshaugen, blandt annet om de tallrike eksperimenter som måtte foretas, og de mange små opfinnelser som måtte gjøres osv.

Når en sitter slik og prater med bestyrer Stabell, og erindrer at han i høst fyller 80 år, forbauses en over hvor åndsfrisk han fremdeles er. Fremfor alt virker hans fenomenale hukommelse imponerende. Hver minste detalj fra Gløshaugen synes han å minnes. I samtalens løp spurte han om vi kanskje hadde lyst til å høre elevfortegnelsen. Det sa vi selvsagt ja takk til, og næsten for hvert eneste av de over 100 navnene gav bestyreren supplerende oplysninger om vedkommende elev, ofte av humoristisk art.

Når en tenker paa at Stabell før han begynte på Gløshaugen, i en lang årrekke hadde været lærer ved andre skoler, når en erindrer at han bare var knyttet til blindeskolen i 7 år, og at han efter å ha sluttet ved Gløshaugen i mangedobbelt så lang tid drev privat middel- og pensjonatskole, — når en husker på alt dette, forstår en først fullt ut hvilken hjertesak blindeundervisningen må ha vært for denne mannen, og hvor kjære de blinde maa ha vært og er ham.

Huset til Stabells er meget stort (20 værelser i alt); men det er stille her nu hvor stuene før gjenlød av glade barns og munter ungdoms liv og lek, hvor elevene fikk nyte godt av den fremragende pedagogs på samme tid grundige, fengslende og av den store, sterke personlighet prægede undervisning. Bestyreren sluttet med pensjonatskolen for adskillige år siden.

Vi blir ført rundt i hele huset og får stifte bekjentskap med en mengde interessante ting fra Gløshaugen, pietetsfullt opbevart. Det er som å gå gjennem et lite museum fra den nordenfjelske blindeundervisnings første tid.

Skolebestyrer Stabell var i tidligere dager (forresten helt op i 60—70-årene) en meget benyttet og høit skattet foredragsholder og opleser i foreninger, ikke minst i ungdomslagene (jeg husker ham så levende fra min skoletid i Klæbu, hvor han talte og leste i ungdomslaget ikke så få ganger). At årene ikke hadde svekket hans oplesertalent, fikk vi et godt bevis på i kveldens løp. Vi satt og pratet om våre forbundsgrenser, og jeg fortalte da at dengang vi skulde stifte N. Bf., insisterte organist Skaug på at Tynset måtte legges til N. B.; for han var fra den bygden, og følgelig burde Tynset høre til hans distrikt. «Dæ hadde'n Skaug rett ti,» sa dialektforskeren Stabell lunt; «For Tolga og Tynset hører både geografisk og språkeleg mye meir te Trøndelag enn te Østlandet.» Som bevis på det siste leste han så op N. R. Østgårds «Ulveskreia» og det på en slik måte at Bråtveit som ikke før hadde hørt bestyrerens opleserkunst, «vart heilt teken», noget som forresten var tilfellet med oss andre med.

Da vi ved 10-tiden skulde si far vel, fulgte både bestyreren og fruen oss på stasjonen. De bad mig hilse så flittig til alle tidligere elever og uttalte at det å få besøk av blinde (og selvsagt først og fremst av Gløshaugianere) var det kjæreste de visste.

Da vi satt på toget og rullet mot byen igjen, var vi enige om at denne eftermiddagen hos den prektige gamle skolebestyrer og hans elskverdige frue i deres koselige og gjestfrie hjem var en av de hyggeligste vi hadde hatt på vår ellers i det hele så herlige Trøndelagsferd.

E. I.

Geburg Åsland 40 aar.

Den landskjente blinde organist, komponist og foredragsholder Geburg Åsland, Norstrandshøgda, fylte 13. august 40 år.

Åsland er født i Kragerø 1886 og mistet synet som spedbarn. I 10-årsalderen kom han inn på Oslo Blindeskole, hvor han var elev i årene 1896—1904. Her blev man snart klar over hans sjeldne begavelse, ikke bare på det musikalske, men også på det intellektuelle område. Gutten var ikke alene en flink skoleelev, men også levende interessert for det som gikk for sig ute i verden. Åsland hørte til den skare av våkne og intelligente unge blinde som med glødende begeistring fulgte med i og gjorde sig op en personlig mening (riktig eller uriktig, men alltid selvsikker på ungdoms vis) om de mange brennende spørsmål som var under debatt, de store begivenheter som hendte i vårt eget og andre land de nærmeste årene efter århundreskiftet.

De siste årene Åsland var elev av blindeskolen, gjennemgikk han Oslo Musikkonservatorium. En kortere tid var han musikklærer ved Oslo Blindeskole og senere i mange år som lærer knyttet til musikkonservatoriet. Nu har han i en lang rekke år vært organist ved Ullern kirke, og det en overmåte høit skattet organist. Det er alltid feststunder for menigheten når Åsland spiller.

Åsland røbet tidlig betydelige anlegg som komponist, og meget tallrike er hans frembringelser her. De viser en stadig stigning. I de senere årene har han særlig komponert oratorier, til dels svære arbeider. Det siste er Olavs-oratoriet, som er bygget over Bjørnsons «Arnljot Gelline».

Men det som kanskje fremfor alt annet har skaffet Åsland hans landskjente navn og gjort ham til en folkeopdrager av høi rang, er hans populære forelesninger over musikalske emner, ledsaget av fortrinlig utførte demonstrasjoner. Åsland er nemlig i en ganske utpreget grad en både sprogets og tonenes mester, som får tilhørerne til å følge ham med den største opmerksomhet fra han stiger op på talerstolen til han går ned igjen. Og det er et liv og en stemning over det hele som gjør at det å høre Åsland blir en oplevelse. Disse forelesningene som for det meste holdes i folkeakademiene og forelesningsforeningene, samler bestandig overfylt hus. I Stavanger f. eks. er han blitt kalt «Betaniasprengeren», fordi dette byens største forsamlingslokale som har plass til 2000 tilhørere, aldri kan rumme den store skare som er møtt op for å få høre Åsland. «Arbeidsløsheten, de pinible tider, alt sammen glemmes når Åsland kommer til byen. Det arter sig som et kongeinntog,» skrev «Stavanger Aftenblad»s begeistrede anmelder for et par år siden.

En kan visst trygt si at det ikke er mange — kanskje ingen — foredragsholder i vårt land som i de senere årene har samlet mer folk enn Åsland.

I forbindelse med forelesningene bør nevnes Åslands kirkekonserter og oratoriefremførelser, som også samler en stadig voksende skare av andektig lyttende tilhørere.

Men Åsland er ikke bare den store musiker og den landskjente glimrende taler, nei, han følger også interessert med i alle spørsmål som er oppe i tiden, det være sig på det politiske, religiøse, kulturelle eller sociale område. Han leser ikke bare de norske blindeblad, men holder også en lang rekke utenlandske. Hans punktskriftsbibliotek er større enn nogen annen norsk blinds, og det økes stadig. Eksempelvis kan nevnes at han har sendt inn en generalordre på alt som utkommer i de nordiske blindeskriftstrykkerier.

Skjønt Åsland har vært så sterkt optatt av sin egen virksomhet, har han dog også fått tid til å ta adskillig del i det praktiske blindesaksarbeide, blandt annet som medlem av flere styrer og komitéer, og Åslands hjerte slår varmt for kameratenes vel. Også når det gjelder vårt organisasjonsarbeide er han alltid rik på tanker og idéer og full av begeistring for alt nytt. Det var således på Åslands initiativ at N. Bf. begynte å utgi «Blindesaken», som han på en utmerket måte redigerte de to første årene, og når han fratrådte bladets ledelse 1. januar 1914, skyldtes dette at hans veldige arbeidsmengde på andre områder gjorde det umulig for ham å fortsette. Det var også Åsland som gjorde optaket til utgivelsen av «Nordisk Musikblad for Blinde». Tallrike er de artikler om de forskjelligste emner Åsland i årenes løp har levert til «Norges Blinde».

Åsland har foretatt studiereiser i Sverige, Danmark, Tyskland, Schweiz, Østerrike og Frankrike og alltid vendt tilbake med nye, friske impulser både på musikkens og blindesaksarbeidets område.

I sin intelligente hustru som går helt op i mannens virke, har Åsland hatt en god hjelper i sitt arbeide. De har 4 kjekke barn.

Vi har i vårt land nok av eksempler på hvad rikt begavede, velutdannede og energiske blinde kan drive det til når de får anledning til fullt og helt å utfolde og utnytte sine evner; men Åsland er kanskje det mest strålende av alle. Han har vist at blinde ved eget arbeide ikke bare kan bli økonomisk uavhengige, men også gjøre en stor innsats i samfundslivet.

Idet vi ønsker vår så høit skattede kamerat varmt til lykke med 40-årsdagen, vil vi samtidig få takke ham for alt hvad han gjennem sitt arbeide direkte og indirekte har utrettet for Norges blinde. Vi kan sikkert også herefter vente oss meget av ham og ønsker ham hell og lykke til fortsat fruktbringende virke.

E. I.

Sjelden fin organisteksamen.

Elev av Oslo off. Skole for Blinde, Nils Åm (Tastad pr. Stavanger), tok i vår organisteksamen ved Musikkonservatoriet i Oslo med «Særdeles godt» i hovedkarakter. Hr. organist Arild Sandvold har vært hans lærer. Samtidig har han studert pianospill hos hr. pianist Nils Larsen med stor fremgang. Åm har fått bevilgning til å opholde sig ved skolen også næste skoleår for å fortsette sin musikutdannelse.

A. O. Røsegg.

Styremøte i Nordenfj. Blindefb 22. juni 1926

Til stede: Karterud, Nordberg, Skaug, Skogås og suppleanten Kleven. — 1) Referertes forbundets hovedregnskap for 1925 og av regnskapet for huset samme år. — 2) Utarbeidedes budgett for 1927 som balanserte med 29,950 kr. — 3) Referertes ansøkning om feriebidrag, stor 180—200 kr. Besluttedes: Ansøkningen kan ikke innvilges, da vedkommende ikke er medlem av forbundet. — 4) Under forutsetning av at utgiftene ved sykeforsikring i Trondhjems Kretssykekasse av forbundets blinde medlemmer ikke kan overtas av Blindes Utsalg, anbefaler styret at det nødvendige beløp utredes av hjelpefondets disponible renter.

Sekretæren.

Bidrag til Vestlandske Blindeforbund.

Juni: Høvåg Blindeforening pr. Kristiansand S. 350 kr. Foreningen «Blindes Venn», Bergen, 230. Frk. Kruuse Meyers Kvinneforening, Bergen, 400. Fru Troland, Nordstrøno, 119. Fyllingsdalens Kvinneforening ved frk. Oline Høsteland 235. Innkommet ved tilstelning på Bergens Guttehjem, Garnes, 27. juni, 73. Tilbakebetalte lån 57. Innbetalt kontingent 81. Tils. 1545 kr.

O. A. Holen, kasserer.

Fra Østl. Blindefb. styremøte 25. juni 1926.

1) Blindes Hus. I anledning av omordningen hadde næstformannen konferert med brandchefen for å opnå en lempeligere ordning, og det besluttedes å sende en ny skrivelse og oversende saken til bygningsvesenet på ny. — 2) Behandledes andragende om 500 kr. til å få i stand et hønseri. Man besluttet å innhente nærmere oplysninger. — 3) Et andragende om støtte, uten angivelse av beløpets størrelse, fant man ikke å kunne innvilge. — 4) Skoleomsetningen. Man vedtok å sende bestyrer Røsegg en skrivelse med underretning om at man ikke len-

ger så sig i stand til å omsette skolens arbeider. Videre besluttedes å arrangere en større utlodning av det lager man har av skolearbeider. Det blev overlatt formann og sekretær å ordne med saken. — 5) Bevilgedes et beløp til skolens betjening. — 6) Bevilgedes 300 kr. til impregnering av bøker. — 7) Besluttedes at søke husleienevnden om å få ledig en leilighet i Blindes Hus til eget bruk.

Sekretæren.

En blind dansk pianofabrikant

I England, Tyskland, Frankrike, De forenede Stater og Kanada har man flere blinde som med stor fremgang har etablert sig som musikkhandlere og pianofabrikanter. På sistnevnte område er det ganske naturlig først og fremst musikk- og forretningsbegavede pianostemmere som har tatt fatt.

Også Danmark har nu fått sin første blinde pianofabrikant. Det er den unge energiske pianostemmer Carl Larsen, Kjøbenhavn, som nylig fullførte sitt første instrument. Det fremtrer som et dekorativt oprettstående piano i mahognikasse, og både med hensyn til klangfarve og tonefylde vil det kunne tilfredsstille enhver pianist, skriver «Dansk Blindesamfund».

Formanns-, sekretær- og kassereradresser:

Norges Blindeforbund. Formann: Kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes, tel. Furnes Central pr. Hamar. Sekretær: Dr. H. G. Dethloff, Nygårdsgaten 2, Bergen; tel. 1029. Kasserer: Frk. Sigrid Sverdrup, Drammensveien 49, Oslo; tel. 41243.

Nordenfjelske Blindeforbund. Formann: Lærer Halvdan Karterud, Øvre Møllenberg 76, Trondhjem; tel. 4317 k. Sekretær: Fru Agnes Wolmar, Dronningens gt. 9, Trondhjem; tel. 3169. Kasserer: Malermester E. A. Nordberg; Wessels gt. 3, Trondhjem; tel. 2281.

Vestlandske Blindeforbund. Formann: Redaktør Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen; tel. 2913. Sekretær: Redaktør Finn B. Henrikssen, «Bergens Tidende», Bergen; tel. 4798. Kasserer: Lærer O. A. Holen, Sandvikslien 3, Bergen.

Østlandske Blindeforbund. Formann: Sykegymnast Erling Herstad, Kristian August gt. 3, Oslo. Sekretær: Frk. Sigrid Sverdrup, Drammensveien 49, Oslo; tel. 41243. Kasserer: Frk. Esther Bjørnholt, Bergsliens gt. 13, Oslo; tel. 62433.

Eftertrykk av „Blindesaken" med angivelse av kilde ønskes.

Handelstrykkeriet A.S. — Bergen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER
UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 9. **September 1926** **15. årg.**

Den 2-dre nordiske blindekonferanse.

(Forts.)

På forespørsel av Karterud gav Christiansen en del supplerende oplysninger om ordningen av blindhetserstatning i Danmark. — Mattsson fremholdt at man i Finnland stod omtrent paa samme trin som i Sverige på dette område. Tal. var takknemlig for å få sig tilstillet utførlig materiale fra Danmark, da dette vilde være av den største betydning. — Imsdahl mente det måtte arbeides for en ensartet erstatning. — Harildstad redegjorde for det som var gjort på dette område i Norge. Efterat spørsmålet hadde vært behandlet på landsmøtet i Oslo 1911, nedsatte N. Bf. en komité som bl. a. utarbeidet forslag om en blindhetserstatning på 200 kr. pr. år (samme beløp som svenskerne dengang hadde satt op). Forslaget blev av N. Bf. oversendt statsmaktene i 1913; men saken blev henlagt. Den nye fattiglov vil, efter N. Bf.s forslag, komme til å inneholde bestemmelser om at bidrag til blinde ikke skal kunne medføre rett for det offentlige til f. eks. ved død å ta hans eiendeler. Når vi engang så langt at vi får blindhetserstatning, blir det i forbindelse med alm. invalideerstatning. — Retsler gav detaljerte oplysninger om den svenske folkepensjonering. Der måtte arbeides for en revisjon her for de blindes vedkommende. Maksimalt blev der nu ydet 225 kr. pr. år. — Arnesen uttalte at utviklingen tross alt gikk i den riktige retning. En invalideforsikring burde ordnes ved obligatorisk medlemskap. — Karterud mente man her måtte samarbeide med andre grupper. Derved vilde man nå lengst. — Lundberg var enig heri. — Følgende resolusjon vedtokes enstemmig: «Den 2-dre nordiske blindekonferanse, 5.—6. juli 1926, uttaler ønsket om at blindeorganisasjonene i de nordiske land optar et energisk arbeide for snarest å få innført blindhetserstatning i de best mulige former.»

Som protokolkomité valgtes Christiansen, Danmark, Retsler, Sverige, Mattsson, Finnland og Harildstad, Norge.

3. Staten som kjøper av blindes arbeider. Lundberg innledet: Der melder sig nu overproduksjon av blindes

arbeider. Arbeidsløsheten har bevirket øket konkurranse på vårt marked, og fabrikkvarene konkurrerer oss ut m. h. t. priser. Nu spør vi hvad som kan gjøres. Ropet på statens inngripen har derfor meldt sig, og det er gjort enkelte forsøk på å finne en løsning. Vi må søke å opnå en begunstiget stilling. Nu er det i Riksdagen vakt mosjon om en skrivelse til regjeringen i denne saks anledning, og vi håper at dette skritt vil føre til en blindearbeidets renessanse i vårt land. Kan staten betale litt overpris for blindes arbeider, og kan staten legge op fonds i anledningen, kan pengene brukes til prisutjevning i konkurranse mellem fabrikkvarene og blindes arbeider. — Christiansen: Denne sak må gripes rasjonelt an, og de planene svenskene arbeider med, er gode. Vi må vise at vi vil arbeide, og i hvert land må det være et styre staten i denne forbindelse kan rådføre sig med. Danmark har oprettet et spesielt kontor. Staten tilstår oss nu årlig 10,500 kr. til lederens og personalets avlønning m. v. (dessuten har Dansk Blindesamfund et årlig statsbidrag på 20,000 kr. til omsetningen av blindes arbeider. Red.). Staten regner visst med at denne institusjon er både nyttig og besparende for den selv. Den avsetning til statsinstitusjonene fengslene nu har, vil forhåpentlig efter hvert kunne bli overført til de blinde. — Mattsson gav en skildring av de finske blindes vanskeligheter med å omsette sine varer. Statens hjelp ser vi nu som eneste utvei. Vi har nu enerett til store leveranser f. eks. til militæret av børster, og vi har det offentlige fått adskillig støtte til løsning av arbeidsspørsmålet (Helsingfors Blindförening således 100,000 mark av staten og 12,000 av Helsingfors kommune). — Arnesen: Konkurransen med fabrikkene er næsten håpløs, og vi har konferert med socialministeren om staten som avtager av våre varer. Han stillet sig velvillig, og en utredning vil bli gitt av N. Bf.. — Imsdahl: Norge står nok sterkt tilbake her. Mens man i Sverige har et årlig statsbidrag på 100,000 kr. til det praktiske blindesaksarbeide, har vi ikke en øre, og mens man i Sverige har fylkesbidrag på tilsammen 50,000, har vi neppe 5000 i alt. Vi lager mange varer som staten bruker, og saken må fremmes med all kraft. — Østlund: Vi venter oss meget av den nye mosjon i Riksdagen. Noget monopol på handel med staten venter vi ikke å opnå; men vi må iallfall komme så langt at når et verksted drevet av blinde innleverer anbud på arbeide, skal det få det selv om prisen skulde ligge noget over konkurrentenes. — Karterud: Mens de andre land får store offentlige bidrag til blindesaksarbeidet, må vi slåss med ligningsmyndighetene for å slippe skatt så snart vi får et lite overskudd på våre bedrifter. — Mattsson, Lundberg og Christiansen komplimenterte nordmennene med at det virkelig kan skapes overskudd på en blindes bedrift; men å skattlegge slike virksomheter er en urimelighet. — Arnesen gav en del oplysninger om Owesens legat og om verkstedsbedriftene i Oslo og Trondhjem. Det eneste statsbidrag vi har, er 9000 kr. pr. år til vår blad- og trykkerivirksomhet. Derimot blev vi for en del år siden tilstått et bidrag på 100,000 kr. av pengelotteriets overskudd og håper nu på et ytterligere bidrag av 50,000. — Mattsson fremholdt at blindeorganisasjonene må søke å skaffe de beste og billigst mulige arbeidsmaterialer. Utsiktene til å kunne konkurrere med fabrikkene blev derved større. — Efter forslag av Christiansen blev følgende resolusjon enst. vedtatt: «Representanter for blindeforeningene i Norge, Sverige, Danmark og Finnland, samlet til møte i Trondhjem 5.—6. juli 1926, beslutter å rette en anmodning til sine resp. regjeringer gjennem det departement blindeforsorgen sorterer under, om at blinde får leveringsretten til samtlige statsinstitusjoner av de arbeider de er i stand til å frembringe, i så stor utstrekning de blinde er leveringsdyktige.»

4. Utveksling av stipendiater. Karterud innledet: Vi må vokte oss for å få for mange spesielle blinde-erhverv, og vi må finne nye veier. Kan ikke vi få sende et par elever til Sverige for å lære f. eks. børstebinderi, mens svenskerne kom hit for å lære salmakeri? I Danmark kunde vi få lære f. eks. pianostemning osv. På denne måten måtte vi kunne tilgodegjøre oss fordeler som er opnådd på andre steder. — Retsler og Christiansen sluttet sig sterkt til Karteruds forslag. — Imsdahl: Finnland har mange blinde massører og massøser. Der kan vi lære meget av finnerne. Tal. sluttet sig til Karteruds forslag. Likeså Østlund og Mattsson. Den siste og Lundberg understreket at eventuelle stipendiater burde være folk som hadde sin fulle utdannelse ved blindeskolene, og være modne mennesker. — Følgende resolusjon vedtokes enstemmig: «Den 2-dre nordiske blindekonferanse uttaler ønsket om at det åpnes adgang til utveksling av elever (stipendiater) mellem de nordiske lands blindeskoler. På denne måten mener konferansen at man gjensidig kan få anledning til å nyttiggjøre sig de fortrin de enkelte blindeskoler kan ha m. h. t. oplæring i visse praktiske fag.»

5. Nye erhverv. Om dette emne uttalte Retsler bl. a.: Det er meget vanskelig å finne nye spesielle blinde-erhverv. Blinde kan gjøre næsten alt mulig; men det vi må søke, er erhverv som vi kan tjene bedre på, enn det vi hittil har drevet med. Eksperimenter er kostbare; men gjør vi dem ikke, blir vi kritisert for at vi ingenting foretar. Nu taler man om de blindes beskjeftigelse i industrien; men også her er det vanskeligheter som må drøftes og overvinnes. — Østlund: Vi bør kunne fordele vår arbeidskraft på flere artikler. Å lage skistaver f. eks. tror jeg skulde passe bra for blinde. Arbeidsskolene bør prøve med dette, for avsetningen er stor. — Christiansen: Dette spørsmålet er meget individuelt. I Danmark har vi f. eks. flere blinde bestyrere av telefoncentraler, og adskillige ernærer sig godt som massører. — Harildstad: Vi kan lære meget av Amerika her. Der søker man å dyktiggjøre hver enkelt blind i overensstemmelse med vedkommendes evner og anlegg. Tal. nevnte mange eksempler på blinde som er skaffet arbeide i fabrikker, på kontorer osv. Spørsmålet må løses under individuell hensyntagen. Da tror jeg man kan

rekke lengst. Blindeorganisasjonene må hjelpe hver enkelt i vei. Det er den enkeltes intelligens som må bli det avgjørende når det gjelder valg av erhverv. — Imsdahl: De blinde kan ikke bedømmes kollektivt. Vi er ikke abnorme, vi kan bare ikke se. Går man frem som av Harildstad skissert, vil en ny tid rinne for oss. Vi må — kan hende snart — til å legge hele vår utdannelse om. Jo, det er grunn til å være optimistisk. Vi har hittil apet for meget efter det tyske system med spesielle blindeerhverv og altfor lite fulgt det angelsaksiske. To tredjedeler av våre blinde hører hjemme på landsbygden. Dyktiggjørelsen for jordbruket må derfor bli en stor opgave for oss i fremtiden, fordi det er naturlig for så mange nettop av disse blinde.

6. Nordisk sekretariat. Som første sak behandledes i møtet 6. juli spørsmålet om oprettelse av et nordisk sekretariat. Christiansen innledet: En ordning med et slikt fellessekretariat måtte kunne gjennemføres uten vesentlige utgifter. Vi har så mange felles interesser å arbeide for. Sekretariatet får som første opgave gjensidig å holde organisasjonene underrettet om arbeidets gang i de forskjellige land og om de fordeler som efter hvert opnåes. Derved lettes arbeidet for oss alle. De forskjellige landsorganisasjoner bør få plikt til straks å underrette sekretariatet om nye reformer og nye ting som er i gjære, og sekretariatet formidler det videre. Den kontakt dette vilde skape, vilde skaffe oss en god støtte i vårt strev for å opnå nye fordeler. Kan vi f. eks. i Danmark komme til myndighetene og si at den og den reform er gjennemført i de tre andre land, så skal det være lett å få vårt igjennem. — Harildstad, Arnesen, Mattsson, Retsler og Lundberg støttet forslaget og fremholdt den betydning et slikt sekretariat kunde få. — Imsdahl stillet sig tvilende til forslaget og mente at man heller burde ordne sig på samme måte som man hadde gjort i Norge: La de forskjellige sekretariater utveksle oplysninger og dokumenter av betydning. — Efter en del ytterligere debatt hvorunder de forskjellige talere hadde uttalt sig om hvordan fellessekretariatet mest praktisk burde etableres, fremsatte Harildstad følgende forslag: «Konferansen uttaler sin tilslutning til tanken om å få oprettet et felles sekretariat for de 4 nordiske land og anmoder hr. Christiansen om inntil videre å fungere som fellessekretær og gjennem de resp. lands blindeorganisasjoner få etablert den mest hensiktsmessige ordning.» — Imsdahl bad tilføiet protokollen at han stemte for forslagets første del under tvil. — På forespørsel av Lundberg erklærte Christiansen sig villig til å påta sig hvervet. — Med Imsdahls reservasjon blev Harildstads forslag vedtatt enstemmig.

7. Felles håndverksblad. Fra redaktør Thilander, Stockholm, forelå forslag om utgivelse av et nordisk håndverksblad for blinde. I ordskiftet deltok Østlund, Karterud, Imsdahl, Lundberg, Mattsson, Christiansen og Skaug. De forskjellige talere mente at tiden ennu ikke var inne til et slikt fellesforetagende, men at man heller burde fortsette med «Erhvervsavdelinger» i de

resp. landsorganisasjoners organer. Under debatten om dette spørsmål fremholdt Christiansen at det måtte gjøres mer for de blinde kvinder; tal. nevnte bl. a. en mønstersamling som man hadde latt trykke i Danmark. — Skaug betonet at alt som blev trykt i de nordiske blindeskriftstrykkerier, burde finnes i samtlige biblioteker. — Karterud foreslo: «Konferansen finner at tiden enda ikke er inne til å realisere tanken om oprettelse av et felles håndverksblad, men mener at en erhvervsavdeling i hvert lands organ er av stor betydning.» (Enst. vedtatt).

8. Felles sorttrykkorgan. Også denne tanke var bragt på bane av redaktør Thilander. Imsdahl og Lundberg frarådet forslaget og tvilte av mange grunner sterkt på at det lot sig gjennemføre. Vedtak: «Konferansen finner for nærværende ikke grunn til å oprette noget felles sorttrykkorgan.»

9. Ensartede kortskriftssystemer. Endelig forelå der forslag fra redaktør Thilander om utarbeidelse av så vidt mulig ensartede kortskriftssystemer for Nordens land. Forslagsstilleren mente at en slik reform gjensidig vilde gjøre punktskriftsavisene og litteraturen lettere tilgjengelig for blinde i de forskjellige land. — I diskusjonen om dette spørsmål deltok Harildstad, Arnesen, Karterud, Lundberg, Imsdahl, Mattsson, Retsler og Christiansen som alle støttet forslaget. Der besluttedes nedsatt en komité til å utrede saken. Valgt blev: For Finnland frk. Anna Friman, for Sverige redaktør Harald Thilander og for Norge lærer Erik Harildstad. Det danske medlem vil senere bli opnevnt av Dansk Blindesamfund.

Nordenfjelske Blindeforbunds årsberetning for 1925.

Nordenfjelske Blindeforbunds styre skal herved få avgi følgende beretning for det forløpne år, det 25. siden forbundets stiftelse:

A/S Blindes utsalg, Trondhjem,

har også i 1925, til tross for de vanskelige tider, hatt en stigende omsetning. Av bindes arbeider er det spesielt omsetningen av kurvarbeider som har øket noget.

Av materialer er det levert til blinde for kr. 10,657.38 og av ferdige varer er det mottatt fra dem for kr. 17,605.10 netto. Dessuten har salmakerverkstedet fått materialer for kr. 20,670.86 og har til utsalget levert varer for kr. 42,324.52 netto.

På salmakerverkstedet har vært beskjeftiget 5 mann til 1. august og fra denne dato 6 mann. Kurvmakerverkstedet ophørte 1. september, idet vedkommende kurvmaker som en tid hadde vært beskjeftiget på dette, leiet sig eget verkstedrum i Blindes Hus sammen med en anden blind kurvmaker.

Utsalget har i årets løp hatt forbindelse med 51 blinde, 19 kvinner (4 mer enn ifjor) og 32 menn, hvorav 1 fra V. B.

Materialer er også iår levert på kreditt til alle blinde som har ønsket det, og kvinnene har fått en ekstrarabatt på materialer av 20 pct.

Av Owesens legat er det mottatt kr. 15,000.00, hvorav kr. 4,000.00 er anvendt til administrasjon og husleie, som av legatstyret bestemt. Til frakter og emballasje for materialer som er tilsendt blinde, og for varer som er mottatt fra dem, samt som direkte tilskudd er anvendt kr. 7,681.94. Regnskapet har også i 1925 kunnet avsluttes med et mindre overskudd.

Blindes Hus

gav i 1925 et driftsoverskudd av ca. kr. 3,000.00. Dette beløp er anvendt til avdrag på eiendommens pantegjeld. Det har i årets løp vært foretatt betydelige oppusninger og utbedringer, så eiendommen nu må karakteriseres som meget godt vedlikeholdt. Som huskomité har fungert dhrr. Henning Høynes og E. A. Nordberg hele året og Oskar Skaug inntil årsmøtet i juni 1925, da Oskar Haglund blev innvalgt i hans sted.

Iversens innsamlingsvirksomhet,

som har pågått hele året, har gitt et overskudd av ca. kr. 2,800.00, heri innbefattet ca. 50 nytegnede understøttende medlemmer. Ved foredrag og personlig påvirkning og ved utdeling av forbundets årsberetning har Iversen søkt å spre kjennskap til blindesaken og vekke interesse for den i de bygder og byer han har bereist i årets løp.

Utlodning av blindes arbeider.

For å skaffe inntekter til forbundets virksomhet og samtidig redusere vårt utsalgs lager av blindes arbeider blev det i oktober 1924 åpnet en større utlodning i Trøndelag og Møre fylker, omfattende 60 gevinster til en samlet verdi av kr. 6,000.00. Utlodningen som pågikk i omkring 8 måneder, gav et nettooverskudd av kr. 3,448.87.

Kirkeofring og skoleinnsamling.

N. B.s andel av kirkeofringen 1924 (bokført i regnskapet for 1925) utgjorde kr. 1,071.19. Av skoleinnsamlingen 1924 falt på N. B. kr. 1,112.00. I likhet med tidligere år er hele utbyttet av kirkeofringen og 25 pct. av skoleinnsamlingens utbytte overført til «Hjelpefond for N. B.», hvis kapitalbeholdning pr. 31. 12. 1925 utgjorde kr. 25,586.85.

Trondhjemskomitéen

har arbeidet i samme spor som tidligere med å arrangere blindesakskvelder i loger og lag. Underholdningen ved disse tilstelninger har alltid vært besørget av blinde, og det har dessuten vært utloddet forskjellige småting til inntekt for forbundet.

Sykeforsikring.

Spørsmålet om kollektiv forsikring i Trondhjems Kretssykekasse slik at forbundet stiller sig som arbeidsgiver og delvis dekker utgiftene ved forsikringen for alle blinde medlemmer som måtte ønske det, blev reist på årsmøtet 1925. Det er ført en del forhandlinger om saken, og forhåpentlig vil man kunne opnå en tilfredsstillende ordning i løpet av 1926.

Hjelp til enkeltpersoner.

Forbundet har i årets løp utdelt 12 bidrag med tilsammen kr. 1,495.00 og ydet 3 lån med tilsammen kr. 580.00. Dessuten er blindes materialkonti i forbundets utsalg redusert med tilsammen kr. 3,086.69.

Forskjellige meddelelser.

Trondhjems teater og adskillige kunstnere har som før vært så elskverdige å gi en del fribilletter til byens blinde, noget som disse setter overordentlig stor pris på.

De forskjellige dampskibsselskaper innrømmet også i 1925 fri reise eller moderasjon for deltagerne i forbundets årsmøte. Mange blinde vilde ellers av økonomiske grunner vært avskåret fra å komme til møtet.

Trondhjems presse har som tidligere vist stor interesse og forståelse for vort arbeide og har derved i høi grad bidratt til å fremme forbundets samfundsgagnlige virksomhet.

I årets løp har det vært holdt 12 styremøter, hvor det er behandlet i alt 42 saker.

Forbundets 25. årsmøte holdtes 15.—16. juni i Godtemplarlokalet på Rosenborg, Trondhjem. 25-årsjubileet blev feiret med en enkel fest.

Idet vi avslutter denne beretning, vil vi få uttale en hjertelig takk til alle som på en eller annen måte har vist blindesaken interesse og ydet den støtte.

Trondhjem i juni 1926.

I styret for Nordenfjelske Blindeforbund

Halvdan Karterud.

E. A. Nordberg. Agnes Wolmar. Martin Skogaas.

Oskar Skaug.

Beretning om bibliotekets virksomhet i 1925.

Ifølge bibliotekarens rapport er boksamlingen i årets løp øket med 69 bind, vesentlig skjønnlitteratur. Den omfatter nu i alt 823 bind og hefter.

Biblioteket har i 1925 hatt forbindelse med 33 lånere foruten blindeskolen, 15 i Trondhjem, 11 ellers i N. B.s distrikt, 6 i Ø. B. og 1 i Danmark. Det er i alt utlånt 768 bind, fordelt på 253 boklån. I Trondhjem er utlånt 386 bind, ellers i N. B.s distrikt 201 bind, i Ø. B. 153 bind og i Danmark 28 bind.

Biblioteket har hatt tre betalte avskrivere: Gartner Lysholm (seende), Ole Sjøvassbotten (blind) hele året og Sigrid Thoresen (blind) siden oktober. Dessuten har også iår flere damer og herrer, så vel seende som blinde, utført gratis avskrivning. Blandt disse fremheves m. h. t. det største antall avskrevne sider fru sogneprest Gran og hr. Nålsund, hr. Skogås og frkn. Aspevik og Borgen.

Ved de ukentlige høitlesningskvelder som også iår har vært avholdt i bibliotekværelset, har tilhørerantallet variert fra 4 til 7 personer.

Biblioteket har også iår mottatt et bidrag av Kr. Jensens legat på kr. 500.00. Fra fru dr. Wolmars dameforening er mottatt kr. 300.00.

Fra høsten 1925 er den største del av boksamlingen installert i et værelse i Ø. Møllenbergs gt. 76, mens de mindre brukte bøker og tidsskrifter samt lager av papir, impregneringspreparater m. m. opbevares i to rum i Ø. Møllenbergs gt. 74. Dessuten har man i Ø. M. gt. 76 ved siden av bibliotekværelset fått et kombinert kontor og leseværelse.

Til alle som på en eller annen måte har vist biblioteket interesse og ydet det støtte, vil man herved få uttale forbundets beste takk. —

Trondhjem i juni 1926.

Halvdan Karterud.

Klara Gran. Agnes Wolmar.

Ekstrakt av Nordenfjelske Blindeforbunds årsregnskap 1925.

Inntekt:

Saldo f. f. år	Kr.	3687.90
Kirkeofringen 1924	«	1071.19

Gaver og bidrag:				
Ivar Ålberg, Bynes, til Blindes Hus	Kr.	100.00		
Aftenunderholdn. i Vår Frue Kirke	«	63.93		
Fra Trondhjemskomitéen	«	150.00		
Fra Leksvik Kirke	«	32.50	kr.	346.43
Iversens innsamling i 1925			«	7397.75
Fra Sørfjord kommune:				
Opholdsbidrag for en blind			«	750.00
Renter og avdrag på Åsen, Lånke			«	508.13
Driftsoverskudd fra Blindes Utsalg 1924			«	750.00
Refundert kredssykekassepremie for Iversen 1. og 2. kvartal 1925			«	37.70
Skoleinnsamlingen 1924			«	1112.00
Tilbakebetalt lån til blinde			«	310.00
Tilbakebetalt lån til Iversen			«	350.00
Kontingent 1925	Kr.	900.00		
Restance 1924	«	25.00	«	925.00
Renter 1925			«	88.94
Fra Owesens Legat			«	15000.00
Uttat av banken			«	3300.00
			Kr.	35635.04

Utgift:

N. B.s Hjelpefond:				
Kirkeofringen 1924	Kr.	1071.19		
N. B.s tilskudd 1924 og 1925	«	100.00		
Driftsoverskudd i Blindes Utsalg i 1924	«	750.00		
25 % av Skoleinnsamlingen 1924	«	278.00	«	2199.19
Blomster og kranser			«	30.00
Diverse (avskrivning, papir, telefon- og telegramutgifter, differansen på innkjøp av bøker i punktskrift, porto, avertissementer)			«	264.11
Blindes Hus: Gave fra Ålberg, Bynes			«	100.00
Iversens lønn i 1925	Kr.	4800.00		
Iversens feriepenger 1925	«	200.00	«	5000.00
Til NBf. for «Blindesaken» og årsberetn. 1923--24			«	566.10
Bidrag til blinde			«	1495.00
Lån til blinde			«	580.00
Lån til Iversen			«	200.00
Kretssykekassepremie for Iversen			«	68.97
N. B.s avgift til NBf. 1924			«	2000.00
Undervisning i punktskrift			«	25.00
Referent ved årsmøtet 1925			«	50.00
Utstyr i det nye Bibliotek			«	225.00
Avholdelse av årsmøtet 1925			«	430.90
Representasjon ved landsmøtet i Oslo 1925			«	332.40
NBf.: Kirkeofring i Leksvik			«	32.50
Skyssutgifter til Stjørdalen			«	30.00

Administrasjonsutgifter:			
Sekretærhjelp til formannen	Kr. 285.00		
Godtgj. til forretningsf. og kasserer	« 180.00	Kr.	465.00
Innsat renter i bank		«	88.94
Til innkassasjon		«	33.00
Innsat i bank		«	1700.00
Blindes Utsalg: Tilskudd fra Owesens Legat		«	15000.00
N. B.s bibliotek		«	934.00
Balanse		«	3784.93
		Kr.	35635.04

Status pr. 31. 12. 1925:

Kassabeholdning	Kr.	3784.93
Innestående i bank	«	1836.54
2. pr. Panteobl. i Åsen, Lånke, rest	«	1700.00
Pantobl. i Ø. Møllenb.gt. 70	«	2000.00
	Kr.	9321.47

E. A. Nordberg, Kasserer.

Regnskapet for 1925 er revidert og funnet iorden. Gustav Dybvig. At utskriften er rigtig bevidnes herved. O. Larsen. Adolf Ellefsen.

Ekstrakt av årsregnskap for Blindes Hus 1925.

Inntekt:		
Saldo f. f. år	Kr.	2413.17
Gave fra Ålberg, Bynes	«	100.00
Leieinntekt	«	21572.52
Uttatt av banken	«	5750.00
Lånt av kassereren	«	604.69
	Kr.	30440.38
Utgift:		
Renter og stempelavgift	Kr.	11424.65
Skatter og renovasjon	«	3357.20
Husleiekontrakter og huseierkontingent	«	11.00
Sakførerhjelp	«	10.00
Glassforsikring	«	120.00
Div. materialer og ting fra forskj. forretninger	«	901.07
Vedlikehold og reparasjonsutgifter:		
Snekkerarbeider	«	928.67
Elektriske arbeider	«	440.70
Salmaker- og linoleumsarbeider	«	430.00
Malerarbeider	«	1396.25
Rørleggerarbeider	«	376.49

Blikkenslager- og smedarbeider	Kr.	85.05
Glasarbeider	«	90.50
Istandsetning av taket	«	786.80
Innsat i bank	«	6690.00
Renter innsat i bank	«	45.90
Avdrag på 2. pr. pantegjæld	«	3000.00
Administrasjon:		
Formannen for et halvt år	«	106.00
Forretningsfører og kasserer for et år	«	240.00
	Kr.	30440.38

Status pr. 31. 12. 1925:

Innestående i bank	Kr.	1053.71
÷ kasserens utlegg	«	604.69
	Kr.	449.02

E. A. Nordberg, Kasserer.

Revidert og funnet iorden. Gustav Dybvig.

At utskriften er rigtig bevidnes. O. Larsen. Adolf Ellefsen.

Ekstrakt av regnskapet for Nordenfjelske Blindeforbunds Bibliotek 1925.

Inntekt:

Saldo f. f. år	Kr.	4594.43
N. B.s tilskud	«	3500.00
Kr. Jensens Legat	«	500.00
Gave fra Blindeforeningen «14 Damer»	«	300.00
Fru Statsråd Halvorsen	«	15.00
Solgt papir	«	47.60
Renter	«	210.83
	Kr.	9167.86

Utgift:

Lønn til Skogås	Kr.	900.00
Lønn til gartner Lysholm	«	480.00
Avskrivningsarbeide	«	200.75
Bøker	«	45.33
Innbinding	«	481.00
Sprit og skjellak til impregnering	«	161.00
Punktskriftmaskiner	«	508.01
Papir	«	175.70
Brandforsikring	«	47.69
Innpakningspapir	«	15.55
Brensel	«	72.45
Lyspærer	«	13.20
Frakt	«	2.45

Flytningsomkostninger	kr.	36.40
Bad	«	40.00
Småutgifter	«	85.02
Vask	«	116.00
Balanse	«	5787.31
	Kr.	9167.86

Kassabeholdning pr. 31. 12. 1925	Kr.	28.32
Trondhjems Sparebank	«	5695.43
Trondhjems Privatbank	«	63.56
	Kr.	5787.31

Revidert Gustav Dybvig.

Oslo off. Skole for Blinde efter den nye ordning.

Av bestyrer A. O. Røsegg.

Ved omordningen av skolene for blinde her i landet ifjor blev Oslo off. skole for blinde arbeidsskole for de voksne blinde gutter fra hele landet, og de to barneskoler blev samlet til én i Trondhjem. Ved arbeidsskolen må hver elev delta i undervisningen i ett hovedfag, som enten kan være et håndverksfag eller musikk. Dessuten kan han delta i ett eller flere bifag. Håndverksfagene er: Kurvmakeri, salmakeri, snekkeri, skomakeri samt børstebinderi. Musikkfagene er: Orgelspill, pianospill, fiolinspill, musikkteori, musikkhistorie og sang. Som bifag regnes pianostemning og de boklige fag, som alle er valgfrie. Enkelte elever kan også få undervisning i musikk som bifag — altså ved siden av et håndverk. De boklige fag er: Tysk, engelsk, bokholderi, norsk korrespondanse samt lesning og skrivning av punktskrift for dem som ikke har gått barneskolen for blinde. Dertil kommer en foredragstime ukentlig hvor emnet er hentet fra realfagene eller litteraturen og en foredragstime over et religiøst eller etisk emne. I foredragstimene må alle elever være tilstede. Det er gymnastikk i 3 ukentlige timer. Men de elever som ikke tåler gymnastikken på grunn av en eller annen legemsfeil er fritatt. Som nytt valgfritt fag er fra næste skoleår Esperanto optatt i fagkretsen, og dessuten vil det bli gitt undervisning i maskinskrivning, såsnart skolen får anskaffet det nødvendige antall skrivemaskiner.

Ved skoleårets slutning iår var det ved skolen 54 elever fordelt slik på hovedfagene: Kurvmakeri 17, salmakeri 8, børstebinderi 6, skomakeri 8, snekkeri 7, og musikk 8. I pianostemning fikk 7 elever undervisning. To elever har i første skoleår fått undervisning ved Musikk-Konservatoriet i orgelspill hvorav den ene ivår tok organisteksamen med «særdeles godt» i hovedkarakter.

Samtidig fikk disse og to andre undervisning i pianospill hos fremragende pianolærere i Oslo. Dessuten har to av dem også fått undervisning i kontrapunkt og komposisjon hos konsertmester Gustav Lange. Neste skoleår blir elevantallet antagelig over 60.

De fleste elever har i skoleåret arbeidet med en flid og interesse som spår godt for fremtiden. De har derfor gjort gode, enkelte endog utmerkede fremskridt.

I fritiden har elevene hatt anledning til å høre gode foredrag, både av religiøs og almen art samt megen god musikk. Således har de fått fribilletter til de fleste generalprøver og mange konserter som Filharmoniske orkester har avholdt. Dessuten har mange fremragende kunstnere sendt elevene fribilletter til sine konserter. Radiopparatet med den utmerkede høittaler har også skaffet elevene mangen hyggelig stund ved underholdning både av humoristisk og alvorlig art.

Efter jul dannet elevene en elevforening, og møtene har været meget vellykket. Både universitetslærere og andre samt skolens bestyrer og læreren i boklige fag og musikk har holdt foredrag i foreningen. Dessuten har det på møtene været utmerket underholdning med musikk, sang og oplesning samt på enkelte møter en kort stund dans tilslutt. På alle møter har det rådet den beste stemning. Foreningens formann i første halvår, Jørgen Åse, har også satt foreningens mål høit og har forstått å få alt til å gå på en gjennemført dannet og hyggelig måte. Elevene har ellers stort sett opført sig eksemplarisk, som også var å vente av voksne elever med forståelse av at det er av umåtelig stor betydning for den blinde å tilegne sig en dannet optreden. Hans chanse til å gjøre fremgang i sitt fag og dermed til å nå frem til økonomisk selvstendighet er ofte avhengig av den sympati og forståelse han ved sin optreden vinner hos de seende. Man har hatt flere eksempler både her i landet og i utlandet på at en uheldig optreden har ødelagt de chanser en velutdannet blind hadde til å få lønnende beskjeftigelse.

Dødsfall.

Fru generalkonsulinne Elisa Aspelin døde 10. august og blev begravet den 13. Ved fru Aspelins så altfor tidlige bortgang taper vi østlandske blinde en varmhjertet og interessert venn. I særdeleshet vil vi savne hennes flittige avskrivningsarbeide. Det er mange bind punktskrift fru Aspelin har gitt vårt bibliotek. Til hennes båre blev det sendt krans fra Ø. B. med takk for alt hun har gjort for oss blinde. Vi vil minnes fruen i takknemlighet.

Erling Herstad.

Offisielt fra Norges Blindeforbund.

Styremøte i Trondhjem 12. 7. 1926. Til stede: Arnesen, Imsdahl, Steensnæs, Skaug og Karterud. Harildstad var anmodet om å overvære møtet. — 1) Som N. Bf.s representant i styret for barnehjemmet paa Østafor istedenfor Harildstad som er flyttet til Trondhjem, valgtes Alf Arnesen med Hjelmtveit som varamann. — 2) Referertes sekretærens første utkast til skrivelse til Kirkedepartementet angående N. B.s representasjon i styret for Owesens legat. Man enedes om å la formennene i N. Bf. og N. B. omredigere utkastet i overensstemmelse med de falne uttalelser. Derefter søkes muntlig konferanse med legatstyrets formann, gjennem hvem skrivelsen oversendes departementet. — 3) Foranlediget ved enkelte tilfelle i de forskjellige forbund besluttet styret å sende en inntrengende henstilling til lokalforbundenes styrer om at det utvises den største forsiktighet ved utdeling av bidrag, tildeling av tillitshverv m. m. til personer som ved sin optreden, f. eks. ved misbruk av rusdrikk, kan virke til skade for blindesaken i sin helhet eller de enkelte forbund.

Møtet fortsatte tirsdag 13. juli. — 4) Til varaformann istedenfor Harildstad som p. g. a. overflytning til Dalen er avløst av sykegymnast Erling Herstad som formann i Ø. B., valgtes Halvdan Karterud. Efter de på årsmøtene foretagne valg har styret følgende sammensetning: Formann: Alf Arnesen. Fra Ø. B.: Forbundets formann Erling Herstad og frk. Sigrid Sverdrup (kasserer); varamenn: Forbundets varaformann Alf Arnesen og Hans Karlsen. Fra V. B.: Forbundets formann Edvard Imsdahl og Ingolf Steensnæs; varamenn: Forbundets varaformann Ingolf Steensnæs og J. C. Meyer. Fra N. B.: Forbundets formann Halvdan Karterud og Oskar Skaug; varamenn: Forbundets varaformann Martin Skogås og Henning Høynes. Man har i realiteten således bare én varamann fra Ø. B. og én fra V. B.; men styret finner ikke grunn til å forlange suppleringsvalg foretatt. — 5) Det besluttedes at «Blindesaken» gratis tilstilles samtlige landsstyremedlemmer. — 6) Referertes andragende om lønsforhøielse fra trykkeriassistenten, Vilhelm Johansen, som tiltrådte sin stilling 1. februar 1921 med en grunnløn av 2400 kr. og et dyrtidstillegg av 600 kr. pr. år. Besluttedes: Fra 1. juli 1926 forhøies grunnlønnen til 3000 kr. pr. år. Dyrtidstillegget bibeholdes uforandret. — 7) Da opsetningen av den besluttede felleskatalog byr på store vanskeligheter både av teknisk og arbeidsmessig art, enedes man om i stedet å utgi særkataloger samlet i ett bind. Derimot fant man det ønskelig, når punktkatalogen foreligger, å få utgitt en felleskatalog i sortskrift til veiledning for avskriverne.

Styret.

Styremøte i Nordenfj. Blindeforb. 10. 8. 1926.

Til stede: Karterud, Nordberg, fru Wolmar, Skogås og suppleanten frk. Sandberg. — 1) På ansøkning bevilgedes en blind 100 kr. til istandsettelse av verksted. — 2) Bevilgedes 50 kr. til fortsatt ophold ved pleiehjem. — 3) Den ledige leilighet i

Ø. Møllenberg 74 I besluttedes bortleiet til Sigvart Kleven. Leiligheten overtas fra 1. september eller så snart den blir ferdig før den tid. Sekretariatet.

Offisielt fra Vestlandske Blindeforbund.

Styremøte 21. juni 1926. Til stede: Lillesund, Flydal, Meyer, Lied-Bakke, Steensnæs og Henanger samt varamennene Ohnstad, Skarveland, frk. Abelseth, Rydland og Lillestøl. — Første sak gjaldt spørsmålet om fast utleie av festsalen i Blindes Hus. Styret besluttet at man ikke burde binde sig til fast utleie. — Der forelå 4 andragender om bidrag. Bevilget blev 200 kr. til studieophold, 200 til strikkemaskin og 100 til verktøi. — Ett andragende blev ikke imøtekommet. — Årsberetning for V. B. 1925 referertes, likeså beretning for Blindes Utsalg A/S og V. B.s Bibliotek for samme år. — Utdrag av forbundets hovedkassaregnskap for 1925 samt budgett for 1927 referertes, likeså regnskap for utsalget, biblioteket og Blindes Hus for 1925. — Fortegnelse over de som hadde fått feriebidrag blev referert og enst. godkjent. — Som representant til den forestående 2. nordiske blindekonferanse i Trondhjem innstillet styret enst. forbundets formann, G. Lillesund.

Styremøte 25. juni 1926. Til stede: Imsdahl, Flydal, Meyer, Henrikssen, Misund, Henanger og Steensnæs samt varamennene Ohnstad, frk. Sirevåg, frk. Abelseth, Rydland og Sørensen. Dessuten overvar den forrige formann og reisesekretæren møtet. — Til varaformann blev valgt Steensnæs. Til sekretær og varasekretær gjenvalgtes henholdsvis Henrikssen og Meyer. — Det besluttedes at reisesekretæren skulde ha adgang til styre- og forretningsutvalgmøtene samt få tilsendt referater fra disse. — Det bevilgedes 50 kr. til materialer, 50 til verktøi og 50 som arbeidsledighetsbidrag. — For assistanse under årsmøtet ved å følge blinde fra og til dampskibene bevilgedes 50 kr. — Referertes skrivelse fra fylkesmannen i Sogn og Fjordane om at fylkestinget har bevilget V. B. 200 kr. for 1926—27. — Som bibliotekar ansattes H. E. Gjøen og som sekretærassistent K. Flydal, begge fra 1. juli d. a. — Det besluttedes å anmode den tidligere komité om å forestå arrangementet også av kommende Bergensbasar. — Man drøftet forskjellige spørsmål angående den eventuelle landsutstilling 1927.

Forretningsutvalgmøte 3. august 1926. Til stede: Imsdahl, Meyer og Flydal samt varamennene Rydland og Sørensen. — Det blev bevilget 3 syke- og rekreasjonsbidrag med tilsammen kr. 93.54. — Man innstillet enst. på bevilgning av et bidrag på 300 kr. til studieophold. Saken blir å forelegge det samlede styre til endelig avgjørelse. — Referertes skrivelse fra borgermesteren i Kristiansand S. om at V. B. var bevilget 200 kr. for inneværende budgettermin og fra fylkesmannen i Hordaland om at forbundet var bevilget 300 kr. for samme tidsrum. — Referertes regnskap for V. B.s Bibliotek for 1. halvår 1926. — Formannen meddelte at han under Trondhjemsmøtene hadde konferert med lederne i de andre forbund angående den påtenkte utstilling. Efter de uttalelser som var falt, fant man det lite tilrådelig å gå i gang med et så stort arrangement under de nuværende vanskelige økonomiske forhold. Før endelig avgjørelse treffes, vil man dog innhente uttalelser fra forretningsfolk angående utstillingsspørsmålet.

Sekretariatet.

Styremøte i Østl. Blindeforbund 3. 8. 1926.

Til stede var Herstad, frk. Bjørnholt og 1-suppleanten, Karlsen, som var innkalt istedenfor frk. Sverdrup. Styrets beslutninger blev senere omsendt til de øvrige styremedlemmer. — Behandledes en ansøkning om at forbundet vil vike sin prioritet på lån i ansøkerens eiendom, således at han kan opnå hypotekbanklån. Besluttedes å gi Alf Arnesen fullmakt til på forbundets vegne å ordne saken på beste måte.

Esther Bjørnholt.

Adresseforandring.

Opmerksomheten henledes på at formannen i Ø. B. sykegymnast Erling Herstad fra 1. september d. å. er tilflyttet: Pilestrædet 15 III, Oslo; tel. 10197. Treffes sikrest mellem kl. 2 og 4.

Formanns-, sekretær- og kassereradresser:

Norges Blindeforbund. Formann: Kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes, tel. Furnes Central pr. Hamar. Sekretær: Dr. H. G. Dethloff, Nygårdsgaten 2, Bergen; tel. 1029. Kasserer: Frk. Sigrid Sverdrup, Drammensveien 49, Oslo; tel. 41243.

Nordenfjelske Blindeforbund. Formann: Lærer Halvdan Karterud, Blindeskolen, Trondhjem; telefon 2913. Sekretær: Fru Agnes Wolmar, Dronningens gt. 9, Trondhjem; tel. 3169. Kasserer: Malermester E. A. Nordberg; Wessels gt. 3, Trondhjem; tel. 2281.

Vestlandske Blindeforbund. Formann: Redaktør Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen; tel. 2913. Sekretær: Redaktør Finn B. Henrikssen, «Bergens Tidende», Bergen; tel. 4798. Kasserer: Lærer O. A. Holen, Sandvikslien 3, Bergen.

Østlandske Blindeforbund. Formann: Sykegymnast Erling Herstad, Pilestrædet 15 III, Oslo; tel. 10197. Sekretær: Frk. Sigrid Sverdrup, Drammensveien 49, Oslo; tel. 41243. Kasserer: Frk. Esther Bjørnholt, Bergsliens gt. 13, Oslo; tel. 62433.

Eftertrykk av „Blindesaken“ med angivelse av kilde ønskes.

Handelstrykkeriet A.S. — Bergen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER
UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 10. **Oktober 1926** **15. årg.**

Årsberetning for Vestlandske Blindeforbund 1925.

Forbundets inntekter har dessverre ikke holdt maal med foregaaende års, idet der viser sig en tilbakegang på kr. 1184,88. Utgifterne har vært betraktelig større og viser en økning fra fjorårets med kr. 6213,71. Følgen av dette er at det er gjort et betydelig inngrep i forbundets kasse, og den kontante beholdning er gått tilbake fra kr. 18338,25 pr. 31. desember 1924 til kr. 12431,23 pr. 31. desember 1925. Den vesentligste årsak til de sviktende inntekter er at de offentlige tilskudd er sterkt redusert, idet Vest-Agder fylke samt byene Stavanger og Haugesund helt er uteblitt med sine bidrag. Når årets utgifter er så meget større, skyldes dette at det ved en feiltagelse ikke blev utbetalt det faste tilskudd til landsforbundet i 1924 (kr. 4000,00). Dernæst må man ta i betraktning at det til utsalget og til reisesekretæren er medgått adskillig mer enn i foregående år.

Det har i det forløpne år vært holdt 3 styremøter og 10 forretningsutvalgmøter, og det er i alt behandlet 154 saker. Styret har særlig tatt sikte på å verne om forbundets økonomi og efter evne søkt å vareta de blindes interesser. For i endda større utstrekning å kunne skaffe de blinde god litteratur blev det på årsmøtet 1924 gitt et ekstratillegg på kr. 600,00 til bibliotekets virksomhet. I bidrag og lån til blinde er i alt medgått kr. 8067,67, heri innbefattet de direkte bevilgede bidrag, feriebidrag, lån, Blindes Juleglede og sykeforsikringspremie. De direkte bidrag har vært til anskaffelse av verktøi, kjøp av materialer, husreparasjoner, verkstedsleie, studieophold og sykehjelp. Av fonds- og legatmidler hvortil forbundets styre har innstillingsrett, er utdelt ca. kr. 1500,00.

I likhet med tidligere år har man fortsatt med å holde det igangsatte oplysningsarbeide ved like. Forbundets reisesekretær har bereist Hordaland samt en del av Rogaland fylke. Det er ved ham dannet flere foreninger som har satt sig som hovedopgave å arbeide for de blinde og deres sak. Det som man har særlig grunn til å være glad over, er den stigende sympati og interesse ungdommen i den senere tid har vist blindesaksarbeidet.

Forskjellige meddelelser.

På årsmøtet 1924 blev det som før oplyst bestemt at Blindes Utsalg skulde omdannes til et aktieselskap, og likeså blev der fattet beslutning om at der skulde ansettes en seende bestyrer ved utsalget. Selskapet trådte i virksomhet 1. oktober 1925, fra hvilken tid den nye bestyrer også overtok sin stilling. For øvrig henvises til utsalgets særberetning. Det gjøres også opmerksom på spesialberetningen for biblioteket.

Årsmøtet holdtes 24.—26. juni. Det var samlet ca. 80 blinde fra forskjellige distrikter på Vestlandet. Om aftenen den 24. hadde man en kombinert årsmøtefest og innvielsesfest for Blindes Hus, da det var første gang forbundets blinde kom sammen i sin nye eiendom. Det rådet en utmerket stemning, og det var ikke vanskelig å forstå at det var en udelt glede over at man endelig hadde nådd det høie mål å få et eget hus. Det var rik og god underholdning, vekslende med taler, sang og musikk.

Når så mange blinde fra distriktene var møtt frem, skyldtes dette i første rekke den store velvilje og imøtekommenhet de forskjellige dampskibsselskaper hadde vist ved å yde fribilletter til møtets blinde deltagere. Det vilde for de flestes vedkommende ellers ikke vært mulig å overvære årsmøtet på grunn av reiseomkostningene.

Idet vi avslutter denne beretning, vil vi få uttale en hjertelig takk til alle som har støttet og hjulpet oss i det forløpne år. Det er vårt håp at saa vel de offentlige myndigheter som den store almenhet også herefter vil omfatte vårt hjelpearbeide med den samme sympati og interesse som før, slik at forbundets mangeartede og samfundsnyttige virksomhet ikke alene kan opretholdes uinnskrenket, men muligens også utvides. Vi ber alle være med å skape de best mulige kår for Vestlandets blinde.

Bergen i juni 1926.

I styret for Vestlandske Blindeforbund

Gustav Lillesund. Karl Flydal. Finn B. Henrikssen.
J. C. Meyer. Ole Lied-Bakke. Nils Hellem. Vincent Henanger.
Ingolf Steensnæs. Georg Pedersen.

Blindes Utsalg A/S. Beretning for 1925.

Den samlede omsetning i 1925 utgjør kr. 65 420,49, som fordeler sig således: Blindes varer kr. 31976,29; seendes varer kr. 18 707,25; materialer kr. 14 736.95.

Sammenlignet med 1924 fremkommer der en økning i omsetningen paa: Blindes varer 13 744,27, seendes varer kr. 11 656,71;

materialer kr. 360,49; sum kr. 25 760,75. Handelsomkostningene har utgjort kr. 14 020,09. Herav er dekket av forbundet kr. 10 481,52. Resten, kr. 3538,57, er dekket av årets bruttofortjeneste på salg av varer, som også har dekket omkostningene, kr. 461,43, vedrørende forretningens overgang til aktieselskap. Av bruttofortjenesten er der også dekket underskudd på materialer, kr. 1670,72, samt anvendt kr. 1520,77 til nedskrivning av beholdningene av blindes varer og materialer. For øvrig henvises til nedenstående tabell over omsetningens fordeling paa de forskjellige kvartaler samt til regnskapet.

Kvartal	Blindes varer	Seendes varer	Matèrialer	Samlet omsetning
1.	4613.79	2661.44	3562.30	10 837.53
2.	9016.51	3657.20	3370.10	16 043.81
3.	7995.89	4327.97	3378.64	15 702.50
4.	10350.10	8060.64	4425.91	22 836.65
tils. kr.	31976.29	18707.25	14736.95	65 420.49

Det fremgår av foran anførte at mens det i 1925 er omsatt praktisk talt det samme av materialer som i 1924, er omsetningen av blindes varer øket ganske betydelig. Dette tyder på at de blinde leverandører det siste året har tydd til og vært mer avhengig av utsalget enn tidligere. Det har sikkert sin betydning at omsetningen av de blindes arbeider foregår mest mulig gjennem utsalget, da dette på den måten optrer som organ for de blinde og som sådant i første rekke vekker publikums interesse for de produkter de blinde selv frembringer.

Det er en glede for styret å konstatere at økningen i omsetningen også tyder på en våknende forståelse, både blandt offentlige institusjoner og publikum i sin almindelighet, for det formål utsalget arbeider for, nemlig å skaffe de blinde mest mulig jevn og passende beskjeftigelse. Styret vil hertil gjerne føie en appell til offentligheten om også i fremtiden å støtte arbeidet for blindesaken, idet det er forvisset om at det skjer best på den måten at der kjøpes av de blindes varer.

Utsalget flyttet i februar ifjor inn i sine nuværende lokaler i Blindes Hus. De nye lokaler betyr en stor forbedring sammenlignet med hvad utsalget tidligere måtte være tjent med.

På årsmøtet i sommer blev det besluttet å foreta en omordning med hensyn til utsalgets ledelse, således at den daglige drift blev ledet av en seende. Nyordningen blev gjennemført fra 1. oktober, da den nuværende disponent, hr. Njøten, tiltrådte.

Utsalget har i likhet med tidligere år ordnet med fordelingen av sporvognsmerker til Bergens blinde samt innkassert og ordnet med sykekassepremie for de av V. B.s medlemmer som står innmeldt i Bergens Kretssykekasse.

Bergen, 9. april 1926.

I styret for Blindes Utsalg A/S.

Melchior Brun, formann. J. C. Meyer, viceformann.
Ella Hognestad. Karl Flydal. Agnes Hatlem.
Konrad Njøten, disponent.

Beretning for Vestlandske Blindeforbunds Bibliotek 1925.

1925 har været et godt år for V. B.s Bibliotek, og så vel bokstammen som tallet av utlånte bøker har vært i jevn vekst.

Boksamlingen er fremdeles til huse i Bergens off. Biblioteks magasin; men biblioteket har lovet å oprette en egen avdeling for punktskriftbøkene fra høsten 1926. Dette vil sikkert medføre betydelige forbedringer for vår boksamling.

De frivillige avskrivere har også i 1925 beriket vårt bibliotek med en hel del verdifulle verker. Vi er disse avskrivere stor takk skyldig for deres opofrende arbeide.

Den betalte avskrivning har skaffet 12 blinde en liten ekstrainntekt; men av økonomiske grunner har denne avskrivning måttet innskrenkes betydelig.

Frk. Lammedal har for bibliotekets regning besøkt tre blinde som har mistet synet som voksne, og den ene av dem lærte blindeskrift og vil antagelig komme inn på blindeskole.

Boksamlingen talte ved årets utgang 986 bind. Det samlede utlån var 762 bind, fordelt på 44 låntagere.

Bergen i juni 1926. Vilhelm Johansen.

Utdrag av Vestlandske Blindeforbunds regnskaper for 1925.

I. Hovedregnskapet.

Inntekt:

Medlemskontingent	Kr. 210.50		
Gaver, utlodninger, bøsser etc.	« 21925.86		
Offentlige bidrag	« 2000.00		
Legatrenter	« 2100.00		
Bankrenter	« 1159.72		
		Kr. 27396.08	
Avdrag på lån		« 791.34	
Refundert av sykeforsikringsfondets renter, for utbetalt premie		« 822.21	
Mottatt til midlertidig forvaltning		« 302.50	
Kassabeholdning 1. januar 1925		« 18338.25	
			Kr. 47650.38

Utgift:

Utsalget	Kr. 10761.60		
Bidrag og lån til blinde	« 8067.67		
Bibliotek og tidsskrifter	« 2726.00		
		Kr. 21555.27	
Styremøter og årsmøte	Kr. 2663.26		
Avgift til Landsforbundet	« 4000.00		
Kontorutgifter	« 1901.43		
Reise- og tilfeldige utgifter	« 959.80		
Reisesekretæren	« 1681.18		
		« 11205.67	

Avsatt til Hjelpefondet	«	1071.19		
Avsatt til Sykeforsikringsfondet	«	1405.02		
			«	2476.21
Beholdning 31. desember 1925:				
Kontant	«	793.34		
Bergens Privatbank. Spb.vilkår	«	1739.05		
—«— 6/mnd. opsigelse	«	9880.84		
			«	12413.23
			Kr.	47650.38

Bergen, $\frac{\text{31. desember 1925}}{\text{1. mars 1226.}}$

O. Isaksen,
kasserer.

Revidert.
Johan L. Påsche.

II. Særregnskaper.

a) Utsalgets regnskap.

Gevinst og tapskonto pr. 30/9 1925.

Debet					Kredit
Omkostningskonto	Kr.	3770.26	Blindes varekonto	Kr.	2373.35
Lønningskonto	«	5343.00	Seendes varekonto	«	2253.00
Materialkonto	«	2097.97	Provisjonskonto	«	88.76
Fraktkonto	«	199.85	Tilskudd fra V. B.	«	6695.97
	Kr.	11411.08		Kr.	11411.08

Balancekonto pr. 30/9 1925.

Aktiva:			Passiva:		
Kassabeholdning	Kr.	522.60	Aktiekapital	Kr.	15000.00
Seendes varekonto	«	3853.91	Bergens Kreditbank, lån	«	1500.00
Blindes varekonto	«	7946.66	Diverse kreditorer	«	6679.00
Materialkonto	«	4275.11			
Bankindskudd	«	989.99			
Inventarkonto	«	250.91			
Debitorer	«	5339.82			
	Kr.	23179.00		Kr.	23179.00

Bergen, $\frac{\text{30. september 1925}}{\text{15. mars 1926}}$

Konr. Njøten.
Disponent.

Meidell-Johnsen.
Revisor.

Gevinst- og tapskonto pr. 31/12 1925.

Debet			Kredit		
Omkostningskonto	Kr.	1404.22	Seendes varekonto	Kr.	1629.13
Lønningskonto	«	3090.01	Tilskud fra V. B.	«	3783.23
Fraktkonto	«	212.75			
Blindes varekonto	«	150.83			
Materialkonto	«	93.12			
Konto for startningsomk.	«	461.43			
	Kr.	5412.36		Kr.	5412.36

Balancekonto pr. 31/12 1925.

Aktiva:			Passiva:		
Kassabeholdning	Kr.	1517.04	Aktiekapital	Kr.	15000.00
Seendes varekonto	«	6195.85	Bergens Kreditbank, lån	«	1500.00
Blindes varekonto	«	8327.10	Diverse kreditorer	«	10016.98
Materialkonto	«	3984.35			
Bankindskudd	«	368.21			
Inventarkonto	«	930.91			
Debitorer	«	5193.52			
	Kr.	26516.98		Kr.	26516.98

Bergen, 31. desember 1925 / 15. mars 1926

Konr. Njøten.
Disponent.

Meidell-Johnsen.
Revisor.

b) Biblioteksregnskapet.

Inntekt:

Kassabeholdning pr. 1. januar 1925	Kr.	450.51
V. B.s tilskudd	«	2400.00
V. B.s biblioteksfonds avkastning 1924	«	1301.41
Salg av papir, apparater og bøker	«	226.95
Lån av bibliotekaren	«	700.00
Renter	«	15.36
	Kr.	5094.23

Utgift:

Lønn til bibliotekaren	Kr.	1200.00
Utgift ved avskrivning, impregnering og innbinding	«	2618.43
Innkjøp av bøker	«	301.71
Utgifter ved utlån (løpergutt, porto og jernbanefrakter)	«	362.40
Undervisning av eldre blinde	«	331.45
Blandede og tilfeldige utgifter	«	211.66
Beholdning pr. 31. desember 1925	«	68.58
	Kr.	5094.23

Vilhelm Johansen.

Regnskapet gjennemsett og fundet i orden.

Bergen, mai 1926.

H. G. Dethloff.

c) Husregnskapet.

Gevinst- og tapskonto.

Inntekt:

Desember 31.

Pr.	Renter av obligasjoner i Småbruk- og Boligbanken	Kr.	3750.00
«	Leiekonto	«	15064.44
«	Renholdsgodtgjørelse	«	511.30
«	Forsamlingssalen	«	5106.06
		Kr.	24431.80

Utgift:

An	Omkostningskonto			Kr.	71.65
«	Rentekonto:				
	Renter av lån	Kr.	10479.46		
	÷ Renter av bankinnskudd	«	1358.65		
				«	9120.81
«	Brandkontingent			«	308.00
«	Vannskatt			«	500.00
«	Eiendomsskatt			«	1789.00
«	Glass- og ansvarsforsikring			«	372.68
«	Vaktmesteren			«	600.00
«	Brensel			«	2269.45
«	Blindes utsalg, Butikkutstyr og inventar			«	1170.77
«	Gangbelysning			«	96.60
«	Vedlikehold			«	3345.14
				Kr.	19644.10

	Overskudd kr. 4787.70 som anvendes til nedskrivning av:		
«	Eiendomskonto	Kr. 1452.00	
«	Ominnredning	« 2617.99	
«	Inventar	« 717.71	
			« 4787.70
			Kr. 24431.80

General Balance.

1925.

An	Bergens Privatbank, innskudd		Kr. 31375.75	
«	Oblig. Småbruk og Boligbanken (kr. 75000.00 a 99 %)		« 74250.00	
«	Eiendommen Rosenkrantzgt. 5		« 265000.00	
«	Ominnredning	Kr. 20876.29		
	÷ nedskrivning	« 2617.99		
			« 18258.30	
«	Blindes Utsalg, lån		« 4499.37	
«	Inventar	Kr. 4717.71		
	÷ nedskrivning	« 717.71		
			« 4000.00	
Pr.	1ste prioritetslån Bergens Sparebank			Kr. 130000.00
«	2den prioritetslån Andresen & Bergens Kreditbank	Kr. 50000.00		
	÷ avdrag	« 5000.00		
				« 45000.00
«	Kapitalkonto			« 222383.42
			Kr. 397383.42	Kr. 397383.42

Kapitalkonto.

1925.

Januar	1.	Pr. Saldo — Nettoformue		Kr. 222383.42
Desember	31.	An General Balance	Kr. 222383.42	
			Kr. 222383.42	Kr. 222383.42

Bergen, $\frac{\text{31. desember 1925}}{\text{21. mars 1926.}}$

S. E. & O.

Mads Madsen.

Regnskapet for 1925 er revidert og stemmer med bilag og de bokførte beløp.

Bergen den 2. juni 1926.

(sign.) Ingeborg Hille.

d) Fondsregnskapene.

1) Hjelpefondet utgjorde pr. 1. 1. 1925 29655.61. Ved kirkeofring og renter er det pr. 31. 12. steget til kr. 31290.11. De til utdeling disponible renter beløp sig til kr. 1080.23.

2) Sykeforsikringsfondets kapital var pr. 1. 1. 1925 kr. 9576.82. Ved gaver og renter er den pr. 31. 12. (efterat de for sykeforsikringen disponible renter, kr. 405.02, er trukket fra) øket til kr. 10576.82.

3) Bibliotekfondet utgjorde pr. 1. 1. 1925 kr. 26641.95 og var pr. 31. 12. steget til kr. 26744.51. De for bibliotekets drift disponible renter beløp sig til kr. 1301.41.

4) Skibsreder Johan Thorsens legat hadde pr. 1. 1. 1925 en kapital av kr. 43300.17 som pr. 31. 12. var steget til kr. 43435.05. De for V. B. disponible renter utgjorde kr. 2100.00.

5) Frk. Marie Christine Valeurs legat utgjorde pr. 1. 1. 1925 kr. 5062.93 og pr. 31. 13. kr. 5080.02. Det blev av legatet utdelt renteporsjoner på tilsammen kr. 250.00.

6) Marinemaler Johan Larsens legat hadde pr. 1. 1. 1925 en kapital av kr. 5922.29 og pr. 31. 12. en beholdning av kr. 5780.26, idet de disponible renter for 1923 og 1924, kr. 447.00, fragår.

(Med undtagelse av sykeforsikringsfondet, som sorterer direkte under forbundsstyret, forvaltes disse fondene av Bergens Overformynderi og regnskapsførsel og revisjon utføres ved dette).

Den 2-dre nordiske blindekonferanse.

(Slutning).

10. Esperanto som blindeskolefag. Imsdahl innledet: Det internasjonale hjelpesprog har vært og vil i fremtiden i enda høiere grad bli av den største betydning for de blinde. Da Verdenskrigen kom, brast så mange bånd også her; men takket være særlig hr. Thilanders sterke tro på alt godt, er forbindelsene atter blitt knyttet. Vi fikk igjen vårt organ, «Esperanta Ligilo», og det takker vi for. Der finnes nu ikke en ledende blindeorganisasjon man ikke kan henvende sig til på Esperanto, og få svar, og det har meget å si for oss. Nu må vi få sproget innført som fag ved blindeskolene våre. Helst må det bli obligatorisk, men subsidiært må vi få det som frivillig fag. Først naar vi får de unge med, kan vi helt utnytte de muligheter verdenssproget har skapt. — Østlund var ikke selv esperantist, men innså den store betydning det hadde at sproget blev fag ved skolene våre. — Harildstad: Det å vekke interessen for Esperanto vil neppe falle vanskelig; men vi har hittil manglet lærebøker i Norge. Får vi det, vil arbeidet lettes. — Mattsson meddelte at interessen for Esperanto var meget sterk blandt finske blinde. De har sin egen Esperantoklubb og bra med litteratur. Vanskeligheten består i at de fleste er uformuende, og det faller dyrt å skaffe sig bøker.

Kunde vi ved samarbeide skaffe oss fyldigere Esperantolitteratur, vilde det lette arbeidet. Hos oss har vi hatt blinde som har lært sig sproget så nogenlunde på 10 timer. — Karterud fant det gledelig at interessen for Esperanto synes å være voksende. Vår nye fellessekretær vil ved hjelp av Esperanto kunne skaffe sig verdifulle oplysninger fra byrået i Prag. — Christiansen anbefalte at konferansen uttalte sig for ønskeligheten av at Esperanto blev innført som frivillig fag. — Lundberg uttalte sig i samme retning. — Imsdahl: Vi har satt op en god lærebok på trykkelisten, men ikke rukket å få den ut enda. Den vil dog komme med det første. — Arnesen: Innføres faget som frivillig fag, er jeg redd for at elevene kommer til å skulke undav. Esperanto er nu anerkjent som hjelpesprog av Nasjonenes forbund, og jeg synes det er risikabelt å holde oss utenfor lenger. — Karterud holdt på den obligatoriske form. Får vi bare ett år i skolens øverste klasse, vil elevene kunne få det nødvendige grunnlag for videre arbeide med sproget og for å vekke interessen. — Østlund støttet Karterud. Uttaler vi oss nu for sproget som obligatorisk fag, understreker vi at vi legger den største vekt på dets betydning, og blir det tvungent fag, kan vi også ha håp om å få de unge med. Ellers har vi det neppe. — Imsdahl: Vi bør efter det fremkomne absolutt holde på kravet om obligatorisk form. Våre pedagoger har anbefalt det, og konferansen bør da ikke ta nogen reservasjon. Også av hensyn til Finnland som har den frivillige form, bør vi uttale oss for den obligatoriske, saa det ogsaa der kan bli et fremskritt. Harildstad anbefalte påny den obligatoriske form; men skulde det bli spørsmaal om valg mellem engelsk og Esperanto som obligatorisk fag, vilde taleren forbeholde sig å staa fritt. Følgende resolusjon vedtokes enstemmig: «Konferansen uttaler som sin opfatning at Esperanto har stor betydning og rike muligheter som hjelpesprog for de blinde og henstiller derfor til de nordiske blindeskolemyndigheter å innføre sproget som obligatorisk undervisningsfag.»

11. Blindeskolenes utskillelse fra døve- og åndssvakeskolene. Arnesen innledet: Her i Norge har vi nu en felles ledelse for blinde-, døve- og åndssvakeskolene. Dette finner vi uheldig og har tenkt å søke en utskillelse. Det var efter vår mening bedre om skolene sorterte direkte under departementet. Undervisningen og forholdene ved disse skolene forøvrig er så forskjelligartet at det bør bli en forandring. — Lundberg: I Finnland har man på dette felt samme ordning som i Norge; men i Sverige er det forlengst ordnet slik at de forskjellige skolers administrasjon er adskilt og har hver sin ledelse. — Christiansen oplyste at også i Danmark sorterte blindeskolene direkte under departementet. — Harildstad: Det verste for oss er at vi er slått sammen under samme ledelse som åndssvakeskolene. Denne ordning medfører at almenheten får inntryk av at det ofres svært meget på abnormskolene. Åndsvakeskolene er de største og sluker de fleste penger. På denne måten blir det praktisk talt

umulig for blindeskolene å opnå reformer. Desuten er det jo så å si utelukket å få en leder som er sakkyndig på alle tre undervisningsfelter. — Imsdahl: Det er dette «Abnormstempel» vi gjerne vilde bli kvitt. Det pussige er forresten at det ikke er nogen av grupperne som vil stå sammen. Skilsmissen må derfor snart komme. — Retsler og Lundberg gav en del supplerende oplysninger om ordningen i Sverige. — Mattsson: Det må være en opgave for oss alle å motarbeide den opfatning at vi blinde er «abnorme». — Lundberg avsluttet debatten med å uttale at man under det anstundende abnormskolemøte burde gjøre sin innflytelse gjeldende for å søke tilveiebragt en endring i forholdet.

12. Radio for blinde. Siste sak på dagsordenen var «Radio for blinde». Lundberg innledet: Spørsmålet er aktuelt for de blinde. Jeg behøver ikke å redegjøre for hvad radio betyr for oss. Den har ført oss inn i en ny verden, gitt oss del i det pulserende liv der ute. Det blir en kunnskapskilde som vi må søke å gjøre tilgjengelig for flest mulige av våre venner. Vi må arbeide for at våre blinde kan bli fritatt for licens. I Sverige har vi søkt, men foreløbig fått avslag. Senere søkte vi om et bidrag av radioselskapet til beste for blinde. Også dette blev avslått; men selskapet har tilbudt sig å delta i agitasjonen for vår sak. — Christiansen: Radiosaken er av stor betydning. Dansk Radioklubb har stillet sig overordentlig forståelsesfull her. Ved dens hjelp har vi hittil skaffet 102 blinde radiomottagere. Disse har tilsammen kostet 16,000 kr. Herav har de blinde selv ydet 3000. Resten er vesentlig tilveiebragt av klubben ved en radioutstilling. På ansøkning har vi også opnådd at ubemidlede blinde blir fritatt for å betale avgift. Skal de øvrige land følge vårt eksempel, må organisasjonene overta forvaltningen av affærene: Utdelingen av apparater, overdragelse av licens m. v., slik som man har det i Danmark. — Imsdahl: Interessen for radio er levende også i Norge. I Bergen hvor stasjonen bare har vært i drift et halvt år, har vi ca. 20 blinde som har skaffet sig mottagerapparater. Kunde vi få en ordning som i Danmark, vilde det være utmerket. — Mattsson meddelte at i Finnland stod man langt tilbake for Danmark pa dette område; men også blandt de finske blinde var det stor interesse for radio. — Følgende resolusjon blev enst. vedtatt: «Konferansen uttaler ønskeligheten av at man i Sverige, Norge og Finland opnår fritagelse for radiolicens, i likhet med hvad blinde i Danmark har fått.»

Avslutning. Karterud fremholdt at disse konferanser hadde vist sig å være av så stor betydning at de burde fortsettes. — Christiansen takket for behagelig samvær og god mottagelse og uttalte håpet om gode resultater av forhandlingene. — Efter forslag av Lundberg blev rådet (som tidligere bestod av formennene i De Blindas Förening, Dansk Blindesamfund og Norges Blindeforbund) besluttet supplert med en representant for Finnland. — Næste konferanse besluttedes holdt i Stockholm 1929, i tilslutning til De Blindas Förenings 40-årsjubileum. — Lundberg uttalte til slutt en hjertelig takk fra de utenlandske gjester til de norske verter for optaket til og arrangementet av denne konferanse. Vi har fått beviser for verdien av disse møtene: Nye vennskapsbånd knyttes. Vi styrkes i troen og håpet og kaster oss med ny kraft inn i arbeidet for å løse kommende opgaver. Vi råder over så megen energi, interesse og tro at vi skal og må nå frem. Nordisk brødresinn må vokse og utvikle sig gjennem decennier. (Bifall). Møtet blev avsluttet med «Ja, vi elsker» og en takk fra Arnesen for samværet og for at alle hadde bidratt til å gjøre konferansen så innholdsrik som den var blitt. Han rettet en særlig takk til N. B. med forbundets formann i spissen.

Til alle Vestlandske Blindeforbunds hjelpere i by og bygd.

Som man vil se av årsberetningen, er forbundets kassabeholdning i løpet av 1925 sunket fra vel 18,300 til vel 12,400 kr., og stillingen er blit ytterligere forverret i 1926. Styret ser derfor meget bekymringsfullt på fremtiden og mener det må gjøres alt for å bringe økonomien på fote igjen. Det vilde være altfor sørgelig om det mer enn 20-årige arbeide forbundet med så megen opofrelse og til så stort gagn for Vestlandets blinde har utført, nu skulde stagnere av mangel på midler. Vi har dessverre allerede med tungt hjerte måttet gå til innskrenkninger for flere viktige posters vedkommende.

Men skjønt stillingen er overordentlig vanskelig, burde den ikke være håpløs. Fra styrets side vil intet bli forsømt for å styrke forbundets økonomi; men skal våre bestrebelser lykkes, er det nødvendig at alle våre trofaste kvinneforeninger og alle de enkelte blindevenner i Vestlandets byer og bygder, hver på sitt sted, hjelper til for å skaffe forbundet økede inntekter. Dette er nu mer påkrevet enn nogensinde før.

Med det kjennskap vi har til den vestlandske befolknings varme interesse og store forståelse for blindesaksarbeidet, er det vår faste tro at vår appell heller ikke denne gang rettes forgjeves.

Edvard Imsdahl, f. t. formann.

Styremøtereferater.

Styremøte i Nordenfjelske Blindeforbund 27. 8. 1926. Til stede: Karterud, Nordberg, fru Wolmar og Skogås samt suppleanten frk. Sandberg. — 1) Bevilgedes 100 kr. som reisepenger til arbeidsskolen paa «Il». — 2) Referertes ansøkning om dekkelse av en rentetermin. Saken besluttedes utsatt til nærmere oplysninger var innhentet. — 3) Som opholdsbidrag bevilgedes 400 kr. i tiden 1. 7. 1926—30. 6. 1927, under forutsetning av at Owesens legat bevilger et lignende beløp.

Styremøte i Nordenfjelske Blindeforbund 14. 9. 1926. Til stede: Karterud, Nordberg, fru Wolmar og Skogås samt suppleanten Kleven. Tilkalt: Lærer Harildstad. — 1) Efter innstilling fra husstyret besluttedes å bortleie den leilighet i Ø. Møllenberg 76 II som blir ledig ved Karteruds fraflytning, til disponent Røvde. — 2) De uavhentede gjenstander fra forbundets sist avholdte møbelutlodning besluttedes solgt til Blindes Utsalg for 500 kr. — 3) Besluttedes å sende sakfører Smedahl til Laanke 18. september for å ivareta forbundets interesser ved tvangsauksjonen over eiendommen Aasen.

Sekretæren.

*

Forretningsutvalgmøte i Vestlandske Blindeforbund 7. 9. 1926. Til stede: Imsdahl, Henrikssen, Meyer og Flydal samt varamennene Rydland og Sørensen. — Der forelå to andragender om bidrag . Forretningsutvalget fant ikke å kunne imøtekomme noget av dem. — Man drøftet forskjellige spørsmål vedrørende forbundets økonomi. — Der refertes skrivelse fra utsalgsstyret om nedsettelse av en felleskomité til å virke for et utvidet oplysnings- og propagandaarbeide for blindesaken. Komitéen skulde bestå av tre mann, en fra forretningsutvalget, en fra utsalgsstyretog forslagsstilleren, hr. Lillestøl. Utsalgsstyret hadde opnevnt Meyer som sin representant. Forretningsutvalget opnevnte som sitt medlem formannen, Imsdahl, og var enig i opnevnelsen av Lillestøl. — Spørsmålet om avholdelse av en landsutstilling av blindes arbeider 1927 var av forretningsutvalget oversendt utsalgsstyret til uttalelse. Utsalgsstyret tiltrådte forretningsutvalgets standpunkt: På grunn av de vanskelige økonomiske forhold bør ingen utstilling holdes i 1927. Saken besluttedes sendt det samlede forbundsstyre til endelig avgjørelse.

Sekretæren.

*

Styremøte i Østlandske Blindeforbund 9. 9. 1926. 1) Bevilgedes 100 kr. som hjelp til å få forretningslokaler. — 2) Bevilgedes 50 kr. til garn. — 3) Bevilgedes 90 kr. til sykehusophold. — 4) Et andragende om 75 kr. som hjelp til verksted blev det besluttet først å innhente nærmere oplysninger om. — 5) Andragende om hjelp til å starte et flatbrødbakeri fant man av økonomiske grunner ikke å kunne innvilge. — 6) Andragende fra en utenbysboende om verkstedsplass i Blindes Hus fant man å måtte avslå, da det for tiden ikke er arbeide nok ved verkstedet til flere.

Sekretæren.

Ny bevilgning til Norges Blindeforbund.

I skrivelse av 25. august 1926 meddeler Lotterikomitéen at Stortinget 9. juli har bevilget N. Bf. 50,000 kr. av pengelotteriets overskudd.

Som de fleste av leserne visstnok kjenner til, søkte vi ifjor høst, i likhet med i 1921, om 100,000 kr., og vi håpet en tid å få beløpet i sin helhet. Det kom imidlertid stadig flere ansøkninger til, og allerede tidlig i vår kunde N. Bf.s adjungerte sekretær i Oslo, hr. Hjelmtveit, meddele at det var innkommet så mange vel begrunnede ansøkninger at man i Finansdepartementet så sig nødt til å dele op beløpene.

Av den nu givne bevilgning vil ca. 40,000 kr. bli brukt til innløsning av et obligasjonslån i Oslo Sparebank som N. Bf. måtte opta i november 1925, da der blev spørsmål om innbetaling av det staten tilbudte lån til innløsning av Osloskolen, stort kr. 78,830,05. Overensstemmende med landsmøtebeslutningen i Trondhjem 1923 hadde vi nemlig anbragt 50,000 kr. av den forrige bevilgning av pengelotteriet i en meget god 1.-prioritets panteobligasjon, og denne ønsket ikke styret å skille sig ved, da der på den tid var ganske tydelige tegn til nedgang i diskontoen. Hvis staten kommer til å beholde ovennevnte lån for nogen lengre tid, vil det bli ordnet som et 1.-prioritets pantelån i Osloskolen og med en fast rente av 5 pct.

Jessnes, 7. september 1926.

Alf Arnesen.

Skoleinnsamlingen 1925

innbragte i alt (med renter) kr. 7256,33. Efter fradrag av N. Bf.s utgifter, kr. 917,66, blev det distriktsvise nettoutbytte følgende, meddeler landsforbundets kasserer: N. B. kr. 1192,30; V. B. kr. 1954,94; Ø. B. kr. 3191,42.

„Blinde Barns Fyrstikker“.

Til Husmødrene!

Be Deres kjøbmann om å skaffe Dem «Blinde Barns Fyrstikker». De koster 1 — en — øre mer for æsken, og denne ene øren bruker vi til å drive det hjem for blinde barn på «Østafor» som «Forsorgsforeningen» skaffet oss i 1924, og som også «Norges Blindeforbund» yder bidrag til og deltar i ledelsen av.

I de par årene hjemmet har bestått har vi allerede hjulpet en rekke små barn til å få en bedre start for livet enn de ellers hadde fått. Det hendte for ikke lenge siden at en far som fikk se sin lille datter igjen, efter at hun hadde vært på «Østafor» et halvt år, gråt av glede ved å se den forandring som var foregått med henne. Ved innkomsten satt hun ganske forlatt, med et stivnet uttrykk i sit magre ansikt; et halvt år efter ser vi en munter og livsglad jentunge som ler og leker like strålende som seende barn i hennes alder, til trods for at hun er helt blind.

Man har bebreidet oss at der også er tatt inn seende småbarn på hjemmet; men det skal man ikke gjøre. Tvertom. For det første var det nødvendig av økonomiske grunner, fordi det ikke med engang meldte sig så mange blinde at hjemmet blev fullt belagt. Det tar selvfølgelig tid før de blinde barns foreldre venner sig til den tanke at det vil være godt for deres barn å få komme en tid på et slikt hjem. Og dernæst: Det er ingenting som i så høi grad hjelper et blindt barn til å få en naturlig utvikling av sit legeme og sine evner, som det å leke sammen med seende barn. Og når det om ikke så lang tid, efter hvert som de blinde barns foreldre begynner å forstå hvilket gode dette hjem er, blir så liten plass at det ikke kan inntages andre enn blinde barn, blir det et spørsmål hvorledes man skal skaffe dem erstatning for det tap disse derved lider. Forhåpentligvis vil det la sig gjøre. —

Det har selvfølgelig vært adskillige vanskeligheter med å starte dette hjem, serlig i de økonomiske nedgangstider. Men vi håper at vi allerede til høsten eller til næste år skal være kommet så langt at vi kan få en fullstendig og regulær barnehave og forskole, slik at alle våre blinde barn kan få komme på hjemmet iallfall ett år før de skal begynne på skolen. Dette er av den aller største betydning for at de skal få et ordentlig utbytte av sin skolegang, og for at de skal få et godt naturlig grunnlag for sin menneskelige utvikling.

Bestyreren av Blindeskolens barneavdeling har uttalt, at det var stor forskjel på de elever som hadde vært på «Østafor» og de som kom like fra sit hjem til skolen.

Kirkedepartementet har stillet sig meget forståelsesfullt og velvillig til planen, og vi har det håp at også skolestyrene landet rundt, når det først får øie på dette, vil ta hånd i med.

Men vi trenger penger, og får vi bare den ene øren for en del av de mange fyrstikker som brukes, så er vi sikker på å kunne holde hjemmet gående.

Altså: Vær så snild og kjøp «Blinde Barns Fyrstikker».

For Norges Blindeforbund
Alf Arnesen
formann.

H. G. Dethloff.

Bidrag til Vestlandske Blindeforbund.

Juli og august. Bakkenes Kvinneforening, Aurland, ved Anders Kvist 100 kr. Øvre Valldals Blindeforening, Valldalen 139. Vårones Blindeforening, Vordeneset 46. Blindelaget i Fjellbygdi, Sviland, ved Berta Hetland 50. Sogn & Fjordane Fylkesting 200. Ungdomslaget «Urd», Solbjørg, Samnanger 30. Magnhild Tveiterås (innsamling) 15. Kristiansands Kommune 200. L. Espeland, Onarheim, gjennem G. Lillesund 20. Fru Troland, Nordstrøna 10. Tilsammen 810 kr.

O. A. Holen, Kasserer.
Sandvikslien 3, Bergen.

Adresseforandringer.

Opmerksomheten henledes på at adressen til formannen i Nordenfjelske Blindeforbund, lærer Halvdan Karterud, herefter er: Blindeskolen, Trondhjem. Samme adresse har også lærer Erik Harildstad, tidligere formann i Østlandske Blindeforbund, som i høst overtok sin post ved blindeskolen nordenfjells.

Fest på Sandviksfjellet.

Søndag 3. oktober var der avslutningsfest i Sommerutfluktstedet på Sandviksfjellet (Bergen). En del seende blindeinteresserte var også på innbydelse til stede, slik at det i alt var samlet ca. 70 mennesker. I anledning av dagen blev der foruten kaffe og kaker også servert chokolade og smørbrød. Under festen blev hr. Åsebø ved hr. Lillestøl overrakt en liten erinddringsgave «Fra kamerater på Fjellborg», som stedet populært kalles. Hr. Lillestøl takket i velvalgte ord hr. Åsebø for alt strevet med å få sommerutfluktstedet i stand, for den utmerkede måten alt hadde vært ordnet på, og for all den hygge man hadde hatt i sommerens løp. I sitt svar fremholdt hr. Åsebø at også de to andre komitémedlemmer (dhrr. Sørensen og Michelsen) samt fruene Tholo og Gjøen m. fl. hadde utført et stort arbeide. Når alt var gått så bra, kom det av det gode samhold. Tal. betonet også den store interesse som var vist saken fra de militære og kommunale myndigheters side. Han takket alle for den mottagne gave, som vilde bli ham et kjært minne om kameratene.

Senere på dagen fortalte redaktør Imsdahl fra Trondhjemsmøtene, og ellers underholdt man sig som vanlig med sang og prat i smågrupper. Været var fint og stemningen ekte bergensk.

Komitéen har fått tillatelse til å benytte stedet også hele oktober, og mange kommer nok til å gjøre bruk av det. Sikkert er det at disse søndagsutfluktene i sommer ikke bare har vært særlig hyggelige, men også til stor helsebot for byens blinde både legemlig og sjelelig.

Formanns-, sekretær- og kassereradresser:

Norges Blindeforbund. Formann: Kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes, tel. Furnes Central pr. Hamar. Sekretær: Dr. H. G. Dethloff, Nygårdsgaten 2, Bergen; tel. 1029. Kasserer: Frk. Sigrid Sverdrup, Drammensveien 49, Oslo; tel. 41243.

Nordenfjelske Blindeforbund. Formann: Lærer Halvdan Karterud, Blindeskolen, Trondhjem; telefon 4317 k. Sekretær: Fru Agnes Wolmar, Dronningens gt. 9, Trondhjem; tel. 3169. Kasserer: Malermester E. A. Nordberg; Wessels gt. 3, Trondhjem; tel. 2281.

Vestlandske Blindeforbund. Formann: Redaktør Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen; tel. 2913. Sekretær: Redaktør Finn B. Henrikssen, «Bergens Tidende», Bergen; tel. 4798. Kasserer: Lærer O. A. Holen, Sandvikslien 3, Bergen.

Østlandske Blindeforbund. Formann: Sykegymnast Erling Herstad, Pilestrædet 15 III, Oslo; tel. 10197. Sekretær: Frk. Sigrid Sverdrup, Drammensveien 49, Oslo; tel. 41243. Kasserer: Frk. Esther Bjørnholt, Bergsliens gt. 13, Oslo; tel. 62433.

Eftertrykk av „Blindesaken" med angivelse av kilde ønskes.

Handelstrykkeriet A.S. — Bergen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER

UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND"

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 11. **November 1926** **15. årg.**

Litt om „Østafor"

(hjemmet for blinde småbarn ved Jessheim) og Norges Blindeforbunds registerarbeide.

Mange av leserne har sikkert ofte tenkt at det kunde være interessant å høre litt om disse spørsmål og om N. Bf.s virksomhet i det hele. Jeg har da også fått ikke så få anmodninger, særlig fra redaktøren og den nylig avtrådte formann i V. B., om å skrive litt flittigere i bladene våre; men da det er smått stell med forfattertalentet, har det hittil mest blitt med gode forsetter.

Siden barnehjemmet blev startet våren 1924, har det skaffet både N. Bf. og Norsk Forening til Fremme av Forsorg for Barn adskillige bekymringer. Skjønt ingen kan være i tvil om at det i vårt land finnes mange blinde barn for hvem et kortere eller lengre ophold på hjemmet før skolealderen vilde være av stor betydning for hele livet, har det nemlig vist sig meget vanskelig å få inn der et tilstrekkelig stort antall til at driften i økonomisk henseende kan komme til å stå i rimelig forhold til tallet på dem som får nyte godt av foretagendet. I og for sig er det jo bare naturlig at foreldrene kvir sig for å sende fra sig sine blinde barn før skolealderen tvinger dem til det, og der hvor hjemmene har den riktige forståelse av hvad der kreves for å gi et blindt barn en sund og naturlig utvikling, eh det heller ingen grunn til å ønske det. Men erfaringene fra skolene viser at det altfor ofte mangler meget i denne forståelse, og derfor er forskolen blitt et mer og mer almindelig ledd i en virkelig velordnet blindeundervisning. Innen N. Bf. var vi straks klar over at barnehjemmet burde søkes utviklet til også å omfatte en forskole, omtrent som danskerne har den på Refsnæs ved Kallundborg, og spørsmålet er blitt stadig mer brennende, efter hvert som vi er blitt klar over vanskelighetene ved på annen måte å få fatt i de barn som trenger en slik forberedelse til den ordinære barneskole. Imidlertid trodde vi det ikke formålstjenlig å ta op en lovfestet forskole så lenge alle offentlige budgetter er så spent, for ikke å si sprengt, som tilfellet er nu for tiden, og for om mulig straks ad frivillighetens vei å opnå iallfall en del av realiteten ved en slik reform, søkte N. Bf. paa forsommeren en konferanse med Kirke- og Undervisningsdepartementet ved sekretær Hjelmtveit og lærer Harildstad, som da var vår representant i det spesielle styre for barnehjemmet. Det foreløbige resultat av denne konferanse blev det cirkulære til skolestyrene som finnes gjengitt nedenfor. Cirkulæret blev så sendt til de skolestyrer innen hvis distrikt der efter blinderegisteret skal være blinde barn, skolepliktige fra høsten 1927, med anmodning om å søke disse anbragt på «Østafor», og til landets 7 skoledirektører med anmodning om at cirkulæret gjennem skoledirektørkontorene måtte bli tilstillet samtlige skolestyrer i landet. Direktørene har alle erklært sig villige til å være oss behjelpelige med dette og i sine svarskrivelser gitt uttrykk for forståelse og sympati for den sak det her gjelder. I alt 773 eksemplarer av cirkulæret er nu fordelt mellem skoledirektørene.

Som man vil se, tar cirkulæret også sikte på å fremme vårt registerarbeide. Det viser sig nemlig fra år til år at vi mangler oplysninger om en hel del barn som kommer inn på blindeskolen, og denne manglende oversikt bidrar selvsagt i høi grad til å øke vanskelighetene ved å få inn på «Østafor» de barn som kunde trenge til et ophold der. Det forslag om anmeldelsesplikt for blinde barn så snart de blir blinde, og ikke som nu først efter det fylte 7-de år, som N. Bf. sendte inn til departementet i april 1923, har det ikke lyktes å få gjennemført ennu; men kan vi få skolestyrene til å gi melding til N. Bf. om alle de blinde barn som man kommer til kunnskap om innen sine distrikter, så vil vi sikkert være et godt stykke på vei på dette område. Fra Oslo skolestyre har vi allerede fått meddelelse om at opgave over de blinde barn under skolealderen vil bli optatt i forbindelse med barnetellingen til våren, og at spørsmålet om deres anbringelse på «Østafor» vil bli tatt op til drøftelse når tellingsresultatet foreligger.

Alf Arnesen.

Hr. skolestyreformann.

«Norges Blindeforbund» og «Norsk Forening til Fremme av Forsorg for Barn» har tidligere konferert med Kirkedepartementet om at rette en henvendelse til landets skolestyrer om å søke å få inn på Hjemmet for blinde Barn, «Østafor», i høst de barn som skal inn på blindeskolen næste høst.

Departementet anmodet «Norges Blindeforbund» om å gjøre utkast til skrivelse til skolestyrene.

Under 24. juni 1926 blev så innsendt følgende utkast til cirkulære undertegnet av formennene i de 2 nevnte foreninger:

«Til Landets skolestyrer.

Som bekjent er de blinde barn i vårt land ikke skolepliktige før de er 8 år, og i hele tiden før denne alder er de således overlatt til sine forsørgere. En overdreven medlidenhet med disse barns antagne hjelpeløshet og frygt for å la dem få bevege sig fritt og derved utvikle sig naturlig, sammen med mangel på kjennskap til de blinde barns evner og muligheter i det hele, gjør ofte at disse barn, selv fra ellers gode hjem, blir forsømt eller forkvaklet i sin utvikling, og enda verre er det selvsagt med de barn som er hjemløse eller fra dårlige hjem.

I de fleste land hvor blindeundervisningen står nogenlunde høit, har man derfor forskoler eller barnehaver for blinde; de optar blinde barn fra 5—6 årsalderen eller enda tidligere. Noen slik skole har vi ikke her i landet og vil antagelig heller ikke kunne få det i den nærmeste fremtid. Men for å råde bot på denne mangel og hjelpe de blinde småbarn til en sundere og naturligere utvikling har «Norsk Forening til Fremme av Forsorg for Barn» i samarbeide med «Norges Blindeforbund» oprettet et hjem for blinde småbarn på «Østafor» ved Jessheim. Hjemmet har god plass til ca. 20 barn, men har hittil bare fåt noen få av de blinde småbarn som det er oprettet for, da det viser sig vanskelig å få foreldrene, og andre som har med dem å gjøre, til å forstå den store betydning det har for deres blinde barn at det her får en rigtig og kyndig behandling i de grunnleggende år. Hjemmet har nu været drevet et par års tid, og de resultater som er nådd viser tydelig hvor påkrevet det er at blinde barn så tidlig som mulig kommer inn under kyndig pleie og tilsyn. Hjemmets styre består av Distriktslægen i Ullensaker, to medlemmer opnevnt av «Norsk Forening til Fremme av Forsorg for Barn» og ett opnevnt av «Norges Blindeforbund».

Styret har nu besluttet at man ved hjemmet, så snart som man får det nødvendige barnetall skal gå igang med en mer planmessig forskoleoplæring, vesentlig bygget på barnehaveprincippet, beregnet på blinde barn som har igjen ett a to år før de blir skolepliktige. Betalingen for opholdet på hjemmet er kr. 60.00 pr. måned, og for foreldre eller pårørende som selv betaler for sine barn er det anledning til å søke om hel eller delvis friplass.

Vi tillater os da herved ærbødigst å henstille til det ærede skolestyre 1) å undersøke om det innen dets område finnes blinde barn i den alder det her gjelder, altså 6—7 årsalderen, og i tilfelle gjøre hvad det kan for at disse barn snarest mulig må bli innmeldt på hjemmet ved Jessheim. Vi vilde også være taknemlige om skolestyret 2) vilde sende meddelelse til «Norges Blinderegister» (Norges Blindeforbunds sekretariat, Bergen) om alle de blinde under 7 år som måtte finnes i skolestyrets distrikt uanset alder, og hjelpe os med å få inn på hjemmet yngre blinde småbarn, for kortere eller lengere tid, når det viser sig ønskelig på grunn av forholdene i hjemmet eller når foreldrene måtte ønske det.»

I Styret for Norsk Forening til Fremme av Forsorg for Barn

Dr. Arthur Collett
(sign.)

Fru A. Bonge Petersen.

I Styret for Norges Blindeforbund

Alf Arnesen
(sign.)

Dr. H. G. Dethloff.

Den 19. juli 1926 mottok «Norges Blindeforbund» utkastet i retur med følgende påtegning fra Kirkedepartementet, datert 8. juli 1926:

Efter § 6 i lov av 4. juni 1915 påligger det ethvert skolestyre årlig efter et av Kongen anordnet skjema å avgi innberetning bl. a. om ethvert innen kommunen værende blindt barn mellem det fyllte 8. og det fyllte 21. år.

Departementet vil på det sterkeste støtte foranstående henvendelse fra Norsk Forening til Forsorg for Barn og fra Norges Blindeforbund og skal henstille til skolestyrene å efterkomme anmodningen om å innmelde alle blinde barn under 8. årsalderen.»

Wilh. C. Magelsen
(sign.)

E. Brun.

Anton Torsen.

Den blinde fisker forteller om sitt liv og virke.

Som vi tidligere har meddelt, har vi her i landet mange blinde som ernærer sig ved andre yrker enn dem de har lært på blindeskolen. Vi har således ikke så få blinde småbrukere, handelsmenn osv. Blinde fiskere hører derimot til sjeldenhetene. Nede i Homborgsund (på Sørlandet) har vi imidlertid en energisk blind mann, Anton Torsen, som i ca. 15 år har ernært sig ved fiskeri. Han driver sammen med sin seende bror. Torsen er gift, har et hyggelig hjem og 4 barn.

Da vi trodde det vilde interessere våre lesere å høre litt om denne mannen, skrev vi i vår til Torsen og bad ham fortelle en del om sit liv og arbeide. Travelt som Torsen alltid har det, fikk vi først svar ut på forsommeren. Han sa at han gjerne skulde skrive litt; men det kunde ikke bli før makrellfisket var slutt.

Lunt og beskjedent forteller Torsen om sine oplevelser og synes å le av vanskelighetene. På sitt hjemsted er Torsen aktet og avholdt. Og det fortjener han sannelig også. Han er et godt eksempel på hvad foretagsomhet, dyktighet og en seig vilje kan utrette. Folk som Torsen bidrar mer til å skape respekt for de blinde enn mange foredrag og avisartikler.

Vi lar Torsen fortelle med sine egne ord:

Jeg er født i Eide 1890 og mistet synet ved et ulykkestilfelle i 9-årsalderen. 1903 blev jeg optatt som elev ved Oslo off. Blindeskole. Her var jeg til 1910 og fikk oplæring i skomakeri. Dette håndverket drev jeg omtrent et års tid under svært vanskelige forhold. Jeg fikk bare slikt arbeide som ingen andre vilde ha. Årsaken til dette var at en mindre begavet kamerat herfra reiste ut av skolen året før mig. Han fikk meget arbeide til å begynne med; men skar i stykker og ødela det hele, og dermed var det selvsagt at også jeg vilde gjøre det samme. Jeg blev lei av denne elendigheten og drog sammen med min bror ut på fiske.

Mitt barndomshjem ligger bare 75 m. fra sjøen. Så langt jeg kan huske tilbake, var jeg meget med far i båten, og da jeg mistet synet, kunde jeg både ro og hadde greie på hvordan seilene skulde brukes. Dette var en stor fordel for mig.

...Når været var pent, begynte jeg å ta små roturer alene. Dette syntes jeg var svært spennende, og turene blev lenger og lenger efter hvert. Næste sommer rodde jeg til Lillesand alene for første gang. Ganske sikker på ruten var jeg ikke (det er en hel mil å ro); men jeg kom godt og vel hjem igjen, og siden har jeg gjort optil tre turer til Lillesand på én dag. Det er ikke fritt for at slike ferder tar på nervene, da jeg stadig må legge nøie merke til vind, sjøsus og alt som kan tjene til rettledning. Verst er det å ro om natten; for da er mitt beste kjennetegn, solen, borte. —

Men å ro alene er likevel ikke så vanskelig som å gaa med motorbåt. Jeg har en liten båt med en 3-hesters motor i. Den bruker jeg meget på egen hånd. Vanskeligheten består i at når motoren er i gang, kan jeg ikke høre stort. Jeg må derfor ofte stoppe og lye efter hvor jeg er. Det kan også være risiko for kollisjon med andre båter; men alle her kjenner mig så godt at de vet hvad det gjelder når de ligger for baugen på båten min. En dag holdt jeg likevel på å knekke en gammel mann, som er likeså tunghørt som jeg er blind. Han satt og fisket med snøre med ryggen vendt mot mig. I siste øieblikk forandret jeg kursen, så jeg gikk klar av ham uten å vite at han var der: men da jeg kom hjem, fortalte min bror det. Han stod på fjellet og ropte det han orket; men jeg hørte det ikke for motorlarmen.

Om høsten for et par år siden hadde jeg et lite uhell. Jeg skulde avsted og hente vinterveden min. Utpå dagen blev det kuling av vest. Sjøen vokste så det var umulig å gå ned fjorden med lastet båt. Jeg fortøide båten på en lun plass og gikk landeveien hjem til min mor. Her tok jeg en skjekte for å ro hjem til mig selv. Turen tar et kvarter a 20 minutter, og her står vestaværet rett på. Det varte ikke lenge før jeg var gjennemvåt av sjørokket. Nu skulde jeg være fremme. Sikker på at jeg var ved min egen brygge, rodde jeg mot land; men før jeg visste ordet av det, fikk jeg en sjø så skjekten blev halv av vann. Jeg slengte inn årene, grep fanglinen, hoppet ut og fikk med stort besvær dratt skjekten op på stranden. Nu var jeg hos min nærmeste nabo. Våt som en druknet katt fortsatte jeg til fots hjemover, mens jeg skjellte mig selv ut for en stor klodrian.

Så vil jeg fortelle litt om de forskjellige fiskesesongene.

I midten av januar begynner vi å ruste oss ut til sildefisket. Til dette har vi en skøite som måler 10 tonn og har en 15-hesters motor. Skøiten tjener både som losji-og fiskefartøi under sesongen. Når skøiten er rigget, garn og proviant bragt ombord, begir vi oss på vei til Haugesund for å delta i drivgarnfisket. Dette fisket foregår bare om natten. Garnene blir satt om kvelden. Når dette er gjort, finner vi hver vårt snøre frem og begynner å fiske sei. Dette er noget av det morsomste jeg vet, da seien gjør en fryktelig motstand og er tung å hale. Av og til må vi trekke i garnene for å se efter om vi har truffet på silden. Dette må en aldri undlate å gjøre; for det hender ikke så sjelden at garnene løper så fulle at en ikke kan få dem inn. Jeg har selv vært med og mistet hele lengden på denne måten. Somme tider kan en bare ligge en liten stund for å få full last; men dette hender jo ikke så ofte. Silden gaar sammen med garnene i rummet. Inne ved bryggen haler vi garnene op på dekket og rister silden ut av dem efter hvert. Opkjøperne ror så fra båt til båt, gjør sine bestillinger og gir ordre om hvor en skal losse.

Når silden rekker Ekersund, trekker mesteparten av flåten dit ned. Her drives fisket på en annnen måte og bare om dagen. Det er bøter for å være ute før det er lyst om morgenen og efter det er blitt mørkt om kvelden. Garnene settes på bunnen ute på grunnene. I midten av mars begynner fisket å slå dårlig til. Enkelte tar på hjemveien. Dette smitter som den verste epidemi, og i løpet av et par dager er hele flåten forsvunnet.

Så begynner utrustningen til makrellfisket. Hertil bruker vi 70 garn, og hvert av dem er 30 meter langt. Disse garnene skal barkes og settes sammen til én lengde. Fisket begynner en 10—11 mil fra land. Vi reiser da hjemmefra i 3-tiden om eftermiddagen og setter garnene ved solnedgang. I 2-tiden om natten begynner vi å hale dem inn igjen. Når dette er gjort, brukes både seil og motor for å komme tidligst mulig til byen og få fisken solgt. Efter hvert som tiden går, drives fisket nærmere og nærmere land, til makrellen kommer inn i fjorden. Da er drivgarnfisket slutt. I fjorden tar vi makrellen med not eller steng. Et steng er ca. 80 favner langt og dybden i almindelighet 7—10 favner. Vi legger en lem på akterenden av skjekten, og den hales stenget på. Makrellen kommer i stimer oppe i vannflaten. En mann står på land og holder i et tau som er festet til den ene enden av stenget, mens den andre sitter ferdig til å ro. Når så makrellstimen kommer nær nok, ror mannen. Stenget faller da av lemmen efter hvert. Når mannen er nådd rundt og kommer til lands, er makrellen stengt. Så hales stenget på land og fisken pilles ut.

Nogen sommrer kan det være svært lite makrell i fjorden. Da går vi på dorging. Til dette bruker vi også skøiten. Hele fangstredskapen bestaar av fiskesnøre med sluk eller beite. Snøret slepes efter båten. Når en så treffer makrellen, følger den efter, og da blir det som regel bare å hale. Under en slik tur er vi for det meste på sjøen i to døgn, da det helst blir til Hansholm fyr på Jylland vi farer. Det er ikke så sjelden vi får uvær under fisket. Da gjelder det for en blind å ha god stedsans; for disse små skøitene slingrer og setter slik at det ofte er vanskelig for en som ser, å holde sig på dekket.

Da min bror og jeg kjøpte makrellskøiten, og folk fikk høre at jeg skulde være med å fiske, var det mange delte meninger. To fulbefarne sjømenn sa like ut til mig: «Du kommer aldri fra det med livet. Du vil falle overbord første natten.» Overskyllet med alle disse mørke spådommer begynder jeg selv å tvile. Prøve vilde jeg likevel, og det gikk bra.

Hummerfisket begynner 16. september. Til det brukes teiner, og hver båt har fra 50 til 100. Vi henger en salt sild i hver teine og kaster den ut på steder hvor det er fjell eller stenbunn. Til teinene festes et tau forsynt med dobber eller flotører med eierens navn på. Til dette fisket kan en ikke bruke motorbåt, da det er uundgåelig ikke å kutte tauene av med propellen. Jeg ror fra teine til teine, og min bror haler dem op og tar hummeren ut. Så legges teinen på en annen plass. Ved dette fisket kan en blind ikke utrette annet enn å ro. Hummeren er nemlig så kvik til å klype til, og den spør ikke om jeg er blind. Det kan ofte være optil 4—5 stykker i teinen; men på den andre siden hender det ikke sjelden at det ikke er nogen.

Om høsten og utover vinteren fiskes torsk med ruser og bakker. —

Fiskeriet har vært en god levevei; men det er som alt annet blitt dårligere i den senere tiden. Stadig må der nye redskaper til, og disse er ikke på langt nær falt i forhold til fiskeprisene.

Fiskeri er et urolig og strevsomt liv, så jeg er enig med dikteren i: «Ondt ofte lider den fiskermann, som ut må fare før hanen galer.»

Anton Torsen.

---

*) Denne artikkel har måttet stå over nogen tid av mangel på plass.

Det siste møte for Abnormsaken?

Under denne overskrift skriver lærer Th. Nergård ved Dalen Blindeskole, Trondhjem, følgende i nr. 7 av «Nyt Tidsskrift for Abnormvæsenet»:

Under forberedelsene til vårt siste skolemøte var det ord som atter og atter kom igjen, ordet abnorm. Snart måtte jeg si det, snart skrive det, snart telefonere og snart telegrafere det. I de forskjellige forbindelser måtte det være med og brukes, både av mig og de andre som hadde noget med møtet å gjøre. Ordet abnorm hadde en forunderlig egenskap til å være allestedsnærværende. Det minnet mig om den store bøigen. Jeg blev både lei og harm på dette forunderlige gespenst som gjorde sig så bredt og mektig, og som alltid måtte kare sig frem til høisetet. Skjønt jeg helst vilde ha strøket ordet, var det ingen anden råd enn å bruke det, fordi det hadde gammel hevd i gården og hadde fått tradisjonens patina over sig. Imidlertid la jeg i mit stille sin en slagplan: Når jeg får dig litt mer på avstand, når jeg står litt mer fritt til dig, da skal jeg åpne kampen. Og det er nettop det jeg gjør her. Kort og godt: Jeg synes det er på tide å komme bort fra dette famøse ord i forbindelse med våre skolemøter. Det er mulig det hadde berettigelse i sin tid. Nu forekommer det mig å være en gjenganger. Jeg behøver ikke her å anføre grunner hvorfor jeg ønsker det ut av navnet på våre møter. Jeg tror alle er enige om at det ikke passer lenger. Spørsmålet blir da: Hvad skal vi sette i stedet? På det vil jeg ikke svare nu, men vil herved få lav å henvende mig til mine nordiske kolleger og be dem uttale sig om saken og komme med forslag til ny betegnelse for våre møter. Skulde der være flertall for en forandring, og man fant en god avløser, vil jeg med det samme foreslå at vi får den nye form tatt i bruk på vårt næste møte.

Th. Nergård.

* * *

Hertil knytter tidsskriftets redaksjon disse bemerkninger:

Hr. Nergård har visselig mange meningsfeller innen de 4 interesserte leire når han uttaler misnøie med det gamle navn på de skandinaviske fellesmøter og slår til lyd for et nytt. Men hvorfor ikke komme med dette nye som ligger ham på hjerte, med én gang?

Vi er enig i at der ligger noget odiøst i betegnelsen «abnorm» og ser det gjerne fjernet fra vårt skilt; men det turde bli vanskelig å finne en generalnevner som favner om alle de skoler og institusjoner det her gjelder, og etiketten bør jo dog svare nogenlunde til innholdet. I Norge fikk man i sin tid fjernet «Abnormskoledirektøren» og fikk ham erstattet med «Direktøren for døve-, blinde- og åndssvakeskolene». Heri turde måskje ligge en pekepinn m. h. t. navnet på våre møter.

Hr. Nergård har ordet.

* * *

Det er gledelig å se at også skolefolkene nu begynner å arbeide for å få «abnormbetegnelsen» helt vekk, en betegnelse som har vært og er til stor skade på så mange områder, ikke minst for de blinde. Vi skal holde våre lesere underrettet om diskusjonen i «Abnormtidsskriftet», hvis der blir nogen.

«Blindesaken»s redaksjon.

Styremøtereferater.

Styremøte i Nordenfjelske Blindeforbund 29. 9. 1926. Til stede: Karterud, Nordberg, Skaug, fru Wolmar og Skogås. — 1) Forelå ansøkning om et 1.-prioritets lån stort 800 kr. til innredning av verksted samt til innlegg av vann. Besluttedes: Andragendet innvilges ikke, idet man går ut fra at et 1.-prioritets lån kan erholdes i bank eller Owesens legat. — 2) Besluttedes å gi sakfører Smedahl fullmakt til på forbundets vegne å approbere høieste bud, 7000 kr., på eiendommen Åsen i Lånke, gitt ved tvangsauksjonen 18. 9. 1926. Forutsetningen er at vedkommende kjøper er solvent og kan utbetale minst 2000 kr. plus påløpende renter, avdrag, skatter og omkostninger. — 3) Bevilgedes 140 kr. til betaling av gjeld. — 4) I henhold til garanti besluttedes å utbetale 135 kr. til Småbruk- og Boligbanken. — 5) Et andragende om 100 kr. angivelig til rekreasjon blev avslått. — 6) Referertes skrivelse av 20. 9. 1926 fra formannen i N. Bf. enslydende til samtlige lokalforbund, hvori henstilles til lokalforbundenes styrer å utvise den største forsiktighet ved utdeling av bidrag, tildeling av tillidshverv m. m. til personer som ved sin optreden kan virke til skade for blindesaksarbeidet. — 7) Bevilgedes 75 kr. til å etablere sig som pianostemmer. — 8) Besluttedes å avholde basar i Bakklandets menighetshus i oktober måned. Det overlotes til formann og sekretær å opnevne komité til å bistå styret med arrangementet.

Sekretariatet.

* * *

Forretningsutvalgmøte i Vestlandske Blindeforbund 15. 10. 1926. Til stede: Imsdahl, Meyer, Henrikssen og Flydal samt varamennene Rydland og Sørensen. — Referertes en henstilling fra N. Bf. om å utvise den største forsiktighet ved utdeling av bidrag og tildeling av tillidshverv m. m. til personer som ved sin optreden kan virke til skade for blindesaken. — Det var 5 andragender om bidrag. To av disse fant utvalget ikke å kunne imøtekomme. Til verkstedleie bevilgedes 50 kr., til verkstedleie og materialer 50 og til elektrisk kraft 75 kr. — Fra Knut Johansen, Kristiansand S., forelå ansøkning om 350 kr. til støtte for hans salgsvirksomhet for blindes arbeider dersteds. Beløpet blev bevilget med 175 kr. for annet halvår 1926 og 175 for første halvår 1927. — Fra utsalgsstyret referertes andragende om gratis å få overlatt et rum i Blindes Hus til en arbeidsstue for blinde kvinner. Saken besluttedes utsatt til et senere møte. — Fra sykeforsikringens forretningsfører var innkommet forslag om en del endringer i reglementet. Spørsmålet besluttedes nærmere belyst og derefter tatt op til videre behandling.

Sekretariatet.

Kassererrapporter.

Bidrag til Vestlandske Blindeforbund. Jakob K. Sætre, Stryn (ved reisesekretær Sætre) 100 kr. Mr. Singer, Olden (ved reisesekretær Sætre) 1000. «Tiltak» Ungdomslag, Holmesund 20. Rogaland fylke 200. Ålesunds kommune 1925—26 og 1926—27 400. Sandsøy Ungdomslag, Sunnmøre 26,50. Hordaland fylke 300. Skoleinnsamlingen 1924 1954,94. Bergens kommune 1925—26 1000. Anna Rodni, Skjolden, Sogn, 5. «Den lille Solstråle», Risøen, Haugesund 35. Prestegårdens Kvinneforening, Sirnes 10. Tilsammen 5051,44.

O. A. Holen, kasserer,
Sandvikslien 3, Bergen.

* * *

Bidrag til Østlandske Blindeforbund. Mimi Narvesen, Lillesand 10 kr. Sør-Fron Lærerlag 10. Th. Baltzersen, Oslo, 5. Axel Råberg, London 394,75. Urskog Sparebank 50. Ved H. Ebbesen, Sandefjord 186. S. W. Marcussen, Lyngør

10. V. Os Manns- og Kvinneforening 50. Lunde kristelige Ungdomslag, Kråkerøy 29. Ungdomslaget «Våren», Valset 80. Blindesakskveld i Bondeungdomslaget, Oslo 297. Frk. Thora Harildstad, Tromsø 12. Fru Karen Marcussen, Askerøy 5. Utlodning ved frkn. Flugsrud og Hogstad, Lillehammer 46. Pikeelevene ved Nordre Simostrandens Skole 42. «Duggdråpen», Fevik 65. «Den lille Foreningen», Larvik 100. «Fram», Hakadal 650. Søndre Simostrandens skolebarn 50. Barnelosjen «Vardeglimt», Fredriksvern 170,60. J. T. Baltzersen, Oslo 5.

Til gamlehjemmet: Hamar Blindeforening 200. Såner Misjonsforening 25.

Esther Bjørnholt, kasserer.

En blind budeie forteller.

I «Erhvervsavdelingen» i «Norges Blinde» gav en foretagsom blind Østlandsjente for et par måneder siden nedenstående kvikke og morsomme skildring av sitt arbeide og sine erfaringer som budeie:

Det har ofte undret mig at ikke flere blinde jenter har slaatt sig paa fjøsarbeid. Dette er nemlig noget som alle landsjenter med litt praktisk sans kan greie. Jeg har prøvd selv i såpass mange år at jeg vet det kan gå, så lettvinte fjøs som det nu er på de fleste steder. Skittarbeid? Å ja, men de flekkene som går med såpe og vann, er ikke så farlige, Kom og bli med i fjøset en stund, skal dere se det er ikke så verst:

Drrr! Uff, den vekkerklokka! Best å komme op før en sovner igjen. Ut i kjøkkenet, kaffekjelen over og så på med klærne. Suppen til kalvene skal kokes, og så skal grisene ha noget varmt, så det varer en stund før jeg kommer mig ut. Det er verst før en får satt alle i virksomhet.

Lenge før vi når fjøset, begynner konserten: Praktfulle griseskrik, mer eller mindre melodiske kalvevræl og lange bedrøvelige surv og enkelte utålmodige raut fra kuene som melker mest. —

Nu har vi fått trukket op for kuene, gitt kalvene høi og stoppet munnen på grisene. Op med kjellerlemmene og ned med gjødsla, så vi får begynt å melke. Tenk om melkekjøreren kom før melka var ferdig! Sur og søvngretten får en ikke være skal en få kua til å gi fra sig all melka. Med sang og godt humør må det gå, og det er utrolig hvor mange stubber en kommer på i farten: «Eg tente meg so lenge hjå ein telebondemann», «Og revan han låg borti hølom og grov» — Nei, Dagros, ikke slikk så! (Og Dagros får en sprit i nesen og tar hodet til sig). — «Soldaten kom hjem og havde været udi krig» — «Aldrig vill jag gossar se» — «Det bøtes der for i lange år».

Kuene står og tygger hakk, og kalvene har slukt høiet og venter på drikke. Melka er kommet vel op på veien, og vi piler fort til fjøset, for der hører vi kjøreren et stykke borte. Sulten begynner å melde sig; men kuene må ha mel og turnips og kalvene drikke før vi kan gå inn og få «Føredugurd». Ikke bli redd om kuene slåss så hårtappene fyker om turnipsen. Har alle fått sitt, høres bare gnaging, så du uvilkårlig tenker på tannlægen.

Det smaker velsignet å få mat efter det første sjauet i fjøset. En kan ta det litt med ro; for det tar tid å gnage i sig 10—15 kg. turnips.

Takk for mat, og ut igjen med oss. Krybbene skal sopes rene, og vi skruer op og lar det renne vann i, mens vi går på låven og river ned høi. *Mens* kuene eter høiet har vi tyngste jobben: Å børste dyrene og gjøre binger og båser rene; men så er vi også på det nærmeste ferdige til å gå inn, skal bare strø og stenge.

Det var da ikke så fælt det der vel? Selvsagt har det sine vansker, men ikke verre enn de kan overvinnes. Min kjepphest det siste året har forresten vært griser. Jeg har hatt jobben å passe grisungene de første dagene; for mor orker ikke å sitte oppe om nettene lenger. Ifjor passet jeg en grisemor som hadde 15 unger, lå i grisehuset i 4 netter; men så lever de også alle sammen. Og i vår hadde jeg to å passe på én gang og promenerte bingemellem som en grenader for å holde mig våken. Kunde to jenter slå sig sammen på et mindre bruk, tror jeg griseavl var noget av det lønsomste de kunde finne på.

I sommer er jeg blitt forfremmet til seterbudeie. Jeg var litt spent på hvordan dette vilde gå, og det tror jeg mor var også; men nu går jeg her og føler mig som herskerinne over et eget rike og sier med enkelte andre: «Her råder jeg!» Til å begynne med hadde jeg med en søsterdatter på 13 år, både flink og kjekk; men for tre uker siden måtte hun hjem til skolen og jeg fikk igjen en på 9 år. Har hatt lite å gjøre hele tiden, vel 20 l. pr. dag til å begynne med; men jeg må jo yste og kjerne for det. Hadde ikke så lite hjertebank første gangen jeg skulde til med smøret; men det gikk ganske glatt, og nu går jeg på med dødsforakt. Jeg har hatt «gode og trofaste naboer», så jeg har hatt tilbud om hjelp i lange baner; men det er morsomt å kunne si at en greier det sjøl. Nu synger jeg på siste verset her. Synes næsten det er sørgelig; for her har vært urimelig fint i sommer. Jeg sitter ute med maskinen på fanget og roter sammen dette her, og solen steker så hjernen blir ganske bløt. Synes dere det er altfor rotet, får dere gi solen skylden. — Nu må jeg inn og lage til litt middag; for Gunvor sover og er nok sulten når hun våkner. Peisen er for resten ikke særlig praktisk å koke på for oss «nærsynte», og det er slett ikke hver dag vi har hel middag; men det har ikke de andre heller. Det er for resten morsomt å lage mat, selv om en ikke er så drevet i kunsten.

De beste hilsener fra mig selv og 3 kalver som går rundt mig og snuser.

Guri.

Fødselsdager.

Skolebestyrer G. Stabell, Stjørdal, fylte 15. oktober 80 år og var i den anledning gjenstand for stor opmerksomhet. Der innløp en mengde lykkønskningstelegrammer, og fra blinde venner mottok bestyreren et vakkert kaffeservise. — Det var som kjent hr. Stabell som i 1886 oprettet Nordenfjelske Blindeskole på Gløshaugen, Trondhjem. Han ledet med stor dyktighet skolen til den 1893 blev flyttet til Klæbu. Senere fikk hr. Stabell i gang en arbeidsskole eller et arbeidshjem for blinde kvinder. Denne virksomhet ophørte 1900. Derefter stod han i mange år som leder av en privat middelskole og pensjonatskole. Overalt har hans sterke personlighet og grundige undervisning satt dype spor efter sig, og bestyreren forstod også som få å vinne sine elevers hengivenhet, slik at de fremdeles efter de mange års forløp bevarer hans navn i varm taknemlighet for alt han gav dem.

* * *

Organist Lauritz Lie, Torvastad, fylte 15. oktober 50 år. Lie som er tidligere elev av Nordenfjelske Blindeskole, blev ansatt som organist i Torvastad kirke 1899. I denne lange tid har han med stor dyktighet og sjelden plikttroskap skjøttet sin gjerning. Det er visst ikke for meget sagt at alle holder av Lie i Torvastad, noget som blandt annet kom klart frem ved konserten kort før 50-årsdagen. — Også i blindesaksarbeidet på Vestlandet har Lie alltid tatt interessert del, og mange gode forslag til kameratenes beste er han kommet med i årenes løp. V. B. sendte ham følgende telegram til høitidsdagen:

> Til lykke med dagen, og takk for ditt virke
> for vennenes flokk og i Torvastad kirke.

De blinde og arbeidsløsheten.

Kan virkelig de blinde arbeide? Spør man uvilkårlig sig selv. Man vet at når det er mørkt, så kan man selv ikke gjøre noget; men man glemmer at der er mange ting en seende kan gjøre uten å bruke sitt syn. En og hver av leserne har visst sett damer som sitter og strikker og leser samtidig. Strikkepinnene synes å gå helt automatisk, og vedkommende ser aldri på sitt arbeide, med mindre hun har vært så uheldig å slippe ned en maske. Å strikke er det arbeide de blinde først lærer, og med rasjonell øvelse kommer de så langt at de selv kan ta op en maske som de har sluppet ned. Men det er flere fag som de blinde kan oplæres i. Naturligvis er fagkretsen liten, men den er dog så vidt stor at mange blinde vil kunne bli helt selvhjulpne når de bare kan få passende omsetning for sitt arbeide. Mennene beskjeftiger sig blandt annet med salmakeri og kurvmakeri og kvinnene med strikning, hekling, stolsetefletning m. m. Der leveres godt og solid arbeide; men selvsagt går det ikke på langt nær så fort fra hånden som for den seende. De blinde håndverkere får en lang arbeidsdag, både 10 og 12 timer; men de er energiske og holder ved for å kunne hjelpe sig selv. Under slike omstendigheter har de ikke anledning til å betale store omkostninger for omsetningen av sin produksjon, og Vestlandske Blindeforbund underholder derfor et utsalg i Rosenkrantzgaten 5, Bergen. Her omsettes de blindes produksjon billigst mulig, og samtidig leverer man dem materialer til utsalgets innkjøpspris. Men de økonomisk vanskelige tider medfører at utsalget ikke på langt nær kan omsette alt det arbeide som leverandørerne anmoder om. De blinde kan dessverre ikke forandre sitt håndverk eller få delta i almindelig nødsarbeide som settes i gang både i by og på land. Vi føler oss overbevisst om at alle som nyter fordelen av et godt syn, vil hjelpe de blinde i deres kamp for selvstendig økonomisk tilværelse, og føler det som en moralsk plikt å kjøpe deres varer, og vi henstiller derfor til alle og enhver som trenger madrassarbeide, kurvarbeide, strikkearbeide eller andre saker som de blinde kan produsere, å gå op i Rosenkrantzgaten 5 og gjøre sine innkjøp. Der er billige og solide varer, og samtidig rekker man de blinde en hjelpsom hånd i deres hårde kamp for tilværelsen.

—n.

Vestlandske Blindeforbunds hjelpefond og legater.

Ansøkninger om bidrag av V. B.s hjelpefond, frk. Valeurs og marinemaler Larsens legater må være innsendt til undertegnede innen 20. desember 1926. Fondet og legatene yder fortrinsvis støtte i form av hjelp til selvhjelp, f. eks. til utdannelse, materialer, maskiner, verktøi osv. Hjelpefondet kan søkes av blinde fra hele Vestlandet, frk. Valeurs legat derimot bare av blinde i Hordaland og marinemaler Larsens legat bare av blinde i Bergen. Det gjøres opmerksom på at legatbidragene ikke utbetales på samme tid som hjelpefondets, men på testatorenes fødselsdag (marinemaler Larsens legat 6. mai og frk. Valeurs legat 17. juli 1927).

Edvard Imsdahl,
Rosenkrantzgaten 5, Bergen.

Nybegynneren.

(Av Sir Arthur Pearson i „Seier over Blindheten").

For soldaten som nylig var blitt blind og ennu lå i sin seng på sykehuset, blev den lille skissen jeg nettop har gitt av det virksomme og glade liv i St. Dunstan's (se «Blindesaken» nr. 7 d. å) et billede av uante muligheter for ham, et løfte om en forbausende fremtid som plutselig åpnet sig.

I det øieblikk da han begynte å bli helt klar over det fryktelige slag som hadde rammet ham, fikk han høre om de merkelige ting som var utført av kamerater som likesom han selv hadde mistet synet. Han fikk høre om menn som for mindre enn 12 måneder siden hadde ligget på samme sykehus, nedtrykt av den samme overveldende følelse av mørke, og som nu allerede satt med egen forretning, kanskje hadde de giftet sig, og som ved siden av sin pensjon tjente sitt brød ved sine henders arbeide, menn som istedenfor å klage over skjebnen, forbauset verden ved å utvikle nye evner, som skulde erstatte den sans de hadde mistet, og som ennu fant livet vel verd å leve.

Størstedelen av våre blinde soldater var ganske unge menn som så vidt var begynt på livets vågestykke, og det skal ikke megen fantasi til for å tenke sig deres skrekk for hjelpeløsheten og deres gru ved tanken på en tilværelse hvori de var stengt ute fra almindelig arbeide og vanlige fornøielser. De grep derfor med én gang den opmuntrende tanke at det tross alt var utsikt til at de kunde spille en manns rolle i verden. Og med dette nye syn på fremtiden blev alt anderledes for dem.

Således begynte St. Dunstan's sitt virke allerede på sykehuset.

Det blev ordnet slik at så vidt mulig alle soldater som var blitt blinde, skulde bringes til The 3rd London General Hospital i Chelsea. Minst en gang om uken pleide jeg å besøke sykehuset for spesielt å hilse på de nyankomne. Jeg følte at fordi jeg selv var blind, kunde jeg tale med disse mennene om deres fremtid med større overbevisning enn om jeg ikke hadde gjort de samme erfaringer og stått overfor de samme vanskeligheter som de selv. Jeg kjente også til hvad andre hadde gjennemgått før dem, deres frykt, deres usikkerhet, deres vekslende humør. Og det undlot sjelden å skape et lysere syn på fremtiden når jeg gav eksempler på hvorledes alt dette var overvunnet, når jeg fortalte om menn — kanskje fra deres eget regiment — som hadde vært likeså fortvilet, og som nu var arbeidsdyktige, lykkelige og velstående.

Og dog, det å få høre hvad andre kan utrette og har utrettet, er ikke alt. Den minste personlige erfaring er mer verdt. Av den grunn forærte jeg alltid et ur til hver ny blind som blev innlagt på sykehuset, et ur som spesielt var laget for blinde, med ophøide punkter på sifrenes plass og med så sterke visere at de tålte at den blindes finger kunne kjenne på dem og han derved finne ut hvad klokken var.

I almindelighet pleide den blinde som lå på sykehuset, uavlatelig spørre hvad klokken var, for likesom natten går dagen ikke fort i mørke. Når han nu for første gang fikk et ur i sine hender ved hjelp av hvilket han selv kunde finne ut tiden, var han henrykt, og enda mer begeistret blev han ved å se at han likesom andre var i stand til å gjøre noget på tross av blindheten. Det var en liten opdagelse som lik en gnist tendte alle slags forhåpninger. Han fant en uhyre glede i å la sine fingrer overta en funksjon som han før hadde trodd bare var mulig for øinene. Det begynte å gå op for ham at hendene vilde bli til umåtelig nytte for ham. Alt hvad han hadde hørt om den merkelige dyktighet hos blinde, forekom ham plutselig å bli mer sannsynlig.

Visse funksjonærer ved St. Dunstan's var stadig paa sykehuset for å lese for soldatene, for å skrive brev for dem eller å hjelpe dem til selv å skrive og for å gå ut og spasere med dem når de var bra nok til det. For allerede straks å begynne sin blindeutdannelse, pleide de å lære å lage nettposer, begynne å prøve sig i punktskrift og finne ut at det ikke lå over deres evner å bruke skrivemaskin. Det hendte ofte at menn som hadde vært i St. Dunstan's, og hadde gjort gode fremskritt i arbeidet, måtte tilbake til sykehuset igjen til lægebehandling, og å ha disse mennene på sykestuene hadde en vidunderlig stimulerende innflydelse på de andre.

Ikke bare jeg, men også kaptein Ian Fraser avla regelmæssige besøk på sykehuset, og da han stod som øverste leder for Eftertilsynsavdelingen, var han i stadig kontakt med alle de blinde soldater som allerede satt i egen virksomhet. St. Dunstan's hadde alltid lagt vinn på å vise gjestfrihet mot de blindes nærmeste slektninger når disse kom til London, og når de da selv fikk se hvad nogen måneders utdannelse kunde gjøre ut av de blinde soldater, kunde også disse slektninger bringe trøst og opmuntring til de blinde på sykestuene.

Jeg har sagt at de blinde soldater hurtig grep de nye muligheter som blev fremholdt for dem; men dette gjorde de ikke alltid så grundig at de overvant den lett forståelige uvilje mot å gjennemgå en ny læretid. De hadde sine pensjoner å falle tilbake på, og de fleste hadde sine hjem å komme til og slektninger som kunde tilse dem.

Jeg måtte undertiden fremholde at den blinde soldats verste fiende kunde være hans egen elskede hustru, mor eller søster. For det hadde hendt nu og da at deres lett forståelige lengsel efter å få stelle om den blinde, ikke hadde bøid sig for det argument at han først og fremst måtte lære å være blind. Men til slutt kom også disse mennene til St. Dunstan's og da opdaget de med forbauselse hvilken forskjell det var på dem og de andre som hadde vært på sykehuset sammen med dem, og som ikke hadde spilt kostbare uker hjemme. For de kjæres ønske om å stelle godt for den blinde, å gjøre alt for ham, å fjerne alle vanskeligheter fra hans vei, virker derhen at han hindres i å gjøre den vidunderlige opdagelse av alt det han selv kan gjøre. Det sinker utviklingen av hans evner, og litt efter litt vil selve ønsket om å bli selvhjulpen slappes.

Jeg har dvelt så lenge ved arbeidet på sykehuset fordi vi uten dette arbeide neppe vilde ha kunnet gjøre det vi har gjort. Praktisk talt alle det britiske rikes krigsblinde har vært i St. Dunstan's og lært å bli herre over sin vanskelige stilling.

For øvrig var det i de fleste tilfelle ikke til et fremmed sted de kom når de kom til St. Dunstan's, eller et sted de bare hadde hørt fortelle om. En gang om uken blev en del kjørt fra sykehuset til Regent's Park for å se (det er det ord vi liker å bruke) med egne øine hvorledes det gikk for sig på hjemmet. De blev ført rundt i klasseværelsene og verkstedene, de deltok i middagen, overvar en av konsertene og fikk således gjøre den erfaring at når de blev utskrevne fra sykehuset, kunde de lære å være blinde ved så lite som mulig av uinteressant arbeide og så meget som mulig av frihet, fornøielse og fremgang.

Allikevel var det en prøvelsens tid når de skulde forlate sykehuset. Først da gikk virkeligheten fullt og helt op for dem. Det var som når emigrantens skib kommer inn på havnen. Fra reisens forhåpningsfulle drømme må han vende sig til virkelighetens erfaring ansikt til ansikt med de første praktiske skritt henimot en start i den nye verden.

Men St. Dunstan's var alltid rede med en særlig velkomst for nybegynneren. Ved inngangen fant han nogen som skulde ta imot ham. Så blev han overgitt til en V. A. D.-søster, og når sekretæren hadde bestemt hvor han skulde bo, når husmoren hadde vist ham rundt i huset og forestillet ham for mennene i dagligstuen, så fikk han snart følelsen av å være hjemme. Når soldatene således formelt var optatt i St. Dunstan's, pleide de først å ta en hviletid og reise enten til sine egne hjem eller til et av våre landsteder eller hjem ved sjøen. Men før de reiste, kom hver enkelt inn til mig på mitt kontor for at jeg kunde faa tale med dem. Nogen timer hver dag pleide jeg å avse til disse samtaler og likeså til samtaler med dem på hjemmet som ønsket råd, eller med deres slektninger.

Og disse samtalene, spesielt med de nyankomne, anså jeg for den viktigste del av den siden av mitt arbeide som ikke angikk selve administrasjonen. Just fordi mennene i St. Dunstan's hadde knesatt en bestemt måte å anskue blindheten på, just fordi de har gjort en bestemt grunnsetning til sin: Helt å sette sig ut over hvad som er tapt, og med godt humør streve efter alt som kan erstatte det, just fordi de i det store og hele har fulgt en bestemt fremgangsmåte, derfor er de kommet til å danne et brorskap med et blivende interessefellesskap og et forbausende ensartet utviklingstrin.

Men et slikt resultat opnåes aldri ved et utvortes system, ved regler eller endog ved foredrag. Det må opstå ved at hver enkelt frivillig gir sig inn under en innflytelse som taler til det beste i ham. En slik innflytelse var det i ånden i St. Dunstan's, og fra begynnelsen av var det mitt mål gjennem samtaler med mennene å legge grunnen til et slikt livssyn.

(Forts.)

Eftertrykk av „Blindesaken“ med angivelse av kilde ønskes.

Handelstrykkeriet A.S. — Bergen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER

UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 12. **Desember 1926** **15. årg.**

Nybegynneren.

(Av Sir Arthur Pearson i „Seier over Blindheten“).

(Slutning)

Vi hadde våre regler i St. Dunstan's, selvfølgelig; men stedet var et gjestehus, ikke nogen institusjon, og det var for en stor del mennene selv som opretthoIdt den nødvendige disiplin, nidkjære som de var for stedets gode navn, dette sted som de hadde lært å holde av.

Og her skulde jeg ha lyst til å citere noget som er skrevet om ånden i St. Dunstan's, og til å gjengi en liten skisse av det intervju enhver nybegynner skulde igjennem. Jeg må overlate det til leserens overbærenhet å fri mig ut av den vanskelighet at mens disse citater hjelper til å fullstendiggjøre beretningen om St. Dunstans's, inneholder de uundgåelig en del personlige hentydninger som ellers ikke vilde fremkomme i en bok under ens eget navn. Hr. Richard King Huskinson, en av våre mest skattede hjelpere, skrev således:

«Filantropi kan når den drives i den rette ånd av kjærlighet og opmuntring og ikke med nedlatende og forretningsmessig disiplin, opnå hvad det skal være, endog overfor vanskeligheter som mange vilde anse for uoverstigelige. Med kjærlighet og opmuntring kan man lede 98 pct. av frie menn hvorhen man vil; disiplin, som blott og bar disiplin, vil ikke drive dem en meter avsted. Det er ånden i St. Dunstan's som har hjulpet — likeså meget som det praktiske arbeide — til å gjøre stedet til alt hvad det betyr av håp og begeistring og stordåd i arbeidet for de blinde soldater og sjøfolk. Fra den første begynnelse av har sir Arthur Pearson behandlet mennene i St. Dunstan's som om de virkelig var menn, og ikke som om de for det meste var uartige og næsten alltid utakknemlige barn. Han har, kort sagt, behandlet dem som alle skulde behandle hverandre, med vennskap og opmuntring, med det ene menneskes velvilje like overfor det andre. Det er denne følelse av opriktig vennskap og velvilje som var ånden i St. Dunstan's fra begynnelsen av, og som aldri har forlatt det. Bare i denne ånd har et slikt arbeide til åndelig og legemlig gjenoprettelse nogen mulighet for å lykkes. Det er hvad jeg vil kalle «det ekte menneskelige grep» som har gjort St. Dunstan's ikke bare til et sted hvor de blinde soldater fikk lære uavhengighet og selvtillit, men til et sted som de aller fleste av dem anser som sitt hjem. Slik var den ånd som rådet der fra først av, at de blinde soldater arbeidet — ikke alene til beste for sin egen fremtid — men av kjærlighet og takknemlighet til stedet selv.

Den blinde soldat som man kan lære å le, og som vil fortsette med å le, hans fremtid er verd å leve. Han vil se det uundgaaelige i øinene med slikt mot og godt humør at man må bøie sitt hode i beundring, ja mangen gang med beskjemmelse. Godt humør, forhåpningsfullhet og mandighet er de tre ting den blinde soldat får lære mens han er i St. Dunstan's. Det er selve stedets ånd». —

Mine samtaler med mennene skildres således av en besøkende:

«Kl. 12 middag ser venteværelset i St. Dunstan's ut som en optatt læges venteværelse. Og et slikt er det også i sannhet; men hvad disse mennesker venter på, det er å få mørke og tvil forjaget. Her sitter slektninger til de blinde soldater og blinde som nettop er utskrevet av sykehuset og nu gjør sitt første skritt på egen hånd i sin mørke verden og føler sig som om de gikk vill i de ugjennemtrengelige skygger de er omgitt av, mens de mer enn nogensinne er fulle av tvil om deres mot vil holde dem oppe under bestrebelsene for å gjenoprette et slags normalt liv.

Disse mennene som for første gang er i St. Dunstan's, kjenner allerede sir Arthur. Han har besøkt dem på sykehuset og på sin muntre, fortrolige måte har han der begynt å gjøre dem interessert i å bortrydde de vanskeligheter som må overvinnes, og gjort dem delaktig i meget av sin overmenneskelige energi og sterke tro på den blinde soldats evne til å gjenvinne sin selvstendighet.

Men det er nettop i dette første-erfaringens øieblikk at selvtilliten trenger til å næres.

Dette møte mellem sir Arthur og mannen som kommer like fra sykehuset, er så viktig at man kan si alt avhenger av det. De forhåpninger som allerede er vakt, skal nu stå sin prøve, og i det øieblikk den blinde begir sig ut på reisen gjennem den endeløse natt, gjelder det at han istedenfor den stadige nedtrykthet og den uundgåelige frykt får en sterk følelse av interesse, av forventning, ja av spenning.

Sir Arthur som selv er blind, har nøklen til disse blinde menns fortrolighet, og det er en meget krevende side av hans arbeide at det i vesentlig grad er personlig og ikke på nogen måte kan betroes til andre.

Hans kontor i St. Dunstan's er et rummelig værelse med høie vinduer som vender ut mot parken. Det er en stor sofa nær ved kaminen, en skrivepult, hvor telefonen står, og et langt bord i midten av rummet. Ved veggen, tett ved døren, er det en sofa til, og her er det mennene sitter mens de taler med ham.

Den blinde soldat føres inn, og han finner sir Arthur stående for å by ham velkommen. På en eller annen måte møtes de to blindes hender. Sittende i sofaen med gjestens hånd fremdeles i sin, begynner sir Arthur straks å tale om fremtiden.

Ingen kan forstå den makt det ene menneske har over det andre. Hvis De var til stede ved et av disse møter og forsøkte å finne ut sir Arthurs hemmelighet, vilde De sannsynligvis si at han tok det for en given sak at den blinde kom til å gjøre sin lykke just fordi han var blind. Kort sagt, mannen føler sig revet med av sir Arthurs sikre overbevisning. Han får ikke tid til å si at han tviler på sine evner, han får ikke tid til å gi sig over og gi uttrykk for sin følelse av hjelpeløshet; denne mannen som ikke før er kommet inn i værelset før han er i full gang med å diskutere hvorvidt han om 12 måneders tid skal være innehaver av et skomakerverksted, eller om han skal sitte på sin egen lille gård som hønserieier, eller om han som en dyktig massør skal ha en inntekt som aldri før. Det er også andre ting som fanger hans interesse. Denne mannen som kanskje har vært grubearbeider, sitter her og diskuterer hvor snart han kan gjennemgå den prøven som vil gjøre ham til eier av en skrivemaskin, og om han i ledige stunder skal dyrke rosporten, eller om han har talegaver og ønsker å bli medlem av diskusjonsklubben. Han merker at det tales til ham som om han slett ikke var blind, eller iallfall som om tapet av synet ikke skulde stå ham hindrende i veien for noget. Han begynner å tenke på sig selv som i gamle dager.

Og De ser hvorledes det foregår en forandring med mannen, De hører en ny klang i hans stemme — han er kommet over det døde punkt, og de forstår at det ikke vil komme noget tilbakefall.

M. h. t. sir Arthurs medfølelse så gir den sig uttrykk ved berøring av den hånden som hviler i hans, og ved sir Arthurs ekte interesse for hans affærer. Øine behøves ikke for å opfatte den dype følelse i den energiske, fortrolige tone hvormed alt sies. Mannen vet at alt er forstått, og det er dette som mer enn alt annet gjør det mulig for ham å tale med fortrøstning om fremtiden. Følelsen av trygghet er hvad som fremfor alt trenges. Han merker at han kan le over vanskelighetene, han er i bedre humør enn han formodentlig har vært siden han blev såret. Disse samtalene varer ikke lenge; men de er av stor betydning, og den mannen er en undtagelse som ikke forlater kontoret med den beslutning å gjøre det best mulige ut av livet, ja, til og med fullt sikker på at han kan gjøre det.

Tonen i samtalene er nøklen til St. Dunstan's glimrende resultater. Det er folk som med flid har holdt sig borte fra å besøke hjemmet av frykt for den tristhet som de tror de vilde bli fylt av ved et slikt besøk. De aner lite om den innflytelse det utgår fra den blindhet som bæres med et muntert sinn.

Det er fordi atmosfæren i St. Dunstan's er så breddfull av livskraft og lykke, at sir Arthurs samtaler med de blindes pårørende ikke blir en fullt så stor tålmodighetsprøve som de ellers vilde bli. Likevel hender det ofte at disse pårørende trenger mer til en trøster enn de blinde selv. Og hvad som enn kan sies til dem i retning av forståelse og sympati, så kan intet være mer trøstefullt enn et besøk på verkstedene eller i spiseværelset når mennene samles til middagen. Ja, det er til dem vi får vende oss for å få se lykken i ny betydning. Det er som om de virkelig hadde opdaget at det å overvinne vanskelighetene, det er å erfare den fulle glede ved tilværelsen.»

To 40-åringer.

Lærer Erik Harildstad, Dalen blindeskole, Trondhjem, fylte 40 år 5. november, og sekretær Tarald Hjelmtveit, Oslo, passerer den samme merkepel 17. desember.

Disse to mennene er velkjente skikkelser innen den norske blindeverden og velkjent også for dette blads lesere fra tidligere omtaler. Det er forsåvidt overflødig å skrive noget om dem, men vi synes likevel det er på sin plass ved en leilighet som denne å minne litt om hvad de har utrettet.

Begge har de vært med i blindesaksarbeidet fra sin tidligste ungdom, og begge har de gjort en innsats som neppe kan vurderes for høit. Hjelmtveit var en av dem som gjorde optaket til å få stiftet Vestlandske Blindeforbund i 1904. Fra han gikk ut av skolen i 1905 og like til 1913 stod han som forbundets formann og var den drivende kraft i arbeidet. Harildstad var en av dem som tok initiativet til å få dannet Østlandske Blindeforbund i 1907, og han har så å si uavbrutt vært medlem av forbundets styre. Han var formann i Ø. B. like fra 1912 til 1926, da han blev overflyttet til blindeskolen nordenfjells.

Både Hjelmtveit og Harildstad tok meget virksom del i arbeidet for å få stiftet Norges Blindeforbund i 1909, og da lokalforbundenes formenn som kjent er selvskrevne medlemmer av N. Bf.s styre, har de altså også i en meget lang periode vært med i landsorganisasjonens ledelse. Harildstad formann 1913—21. 1909—19 var Hjelmtveit reisesekretær for N. Bf., og hans foredragsferder strakte sig over hele landet. Nu har han i en rekke år vært forbundets adjungerte sekretær i Oslo. Harildstad hadde som man vil erindre, permisjon fra sin lærervirksomhet skoleåret 1925—26 og ofret da all sin tid på Ø. B.. Blandt annet holdt han ca. 80 blindesaksforedrag rundt om i distriktet.

De to 40-åringer har begge et intimt kjennskap til blindeforholdene i Norge, og de har også satt sig grundig inn i arbeidet utenlands. Begge har de en sterk og usvikelig tro på de blinde og deres muligheter, og de har aldri spart sig når det gjaldt å opnå noget til beste for kameratene. Deres arbeide har vært av banebrytende betydning, og de har tatt meget aktiv del i alt våre organisasjoner har kjempet for frem gjennem årene.

Også herefter vil norsk blindesaksarbeide sikkert få god bruk for disse menns allsidige innsikt og rike initiativ, deres varme offervilje og store arbeidskraft, og vi vet at deres blindesaksinteresse fremdeles er like levende og usvekket som for 20 år siden. Hjelmtveit og Harildstad hører til dem for hvem blindesaken er en del av dem selv. De kan ikke holde sig utenfor, selv om arbeidet mangen gang kan kjennes tungt nok. Takk for det, kamerater, takk for alt dere hittil har utrettet, og hell og lykke til arbeidet for de mange saker som ennu venter på å bli tatt op.

E. I.

Stemmerettslovgivningen og de blinde.

Jeg blev nokså forbløffet da jeg forleden dag fikk brev fra to medlemmer av V. B. med anmodning om å rette en henvendelse til stedets lensmann i anledning av at det var gjort vanskeligheter med deres stemmegivning ved folkeavstemningen den 18. oktober. Valgstyret hadde nemlig erklært at man vilde innhente departementets uttalelse om hvorvidt de hadde stemmerett, og de to blinde følte sig ganske naturlig krenket og forurettet ved at opmerksomheten blev henledet på dem på en slik måte. Foruten aldersgrensen er det jo nu i vårt land ikke satt andre betingelser for opnåelse av stemmerett enn at vedkommende ikke p. g. a. lovovertredelser må være fradømt statsborgerlige rettigheter, og at han er i besiddelse av hvad vi i daglig tale kaller almindelig vett og forstand. At det virkelig i våre dager kan falle et valgstyre inn å sette begrepet blindhet i forbindelse med nogen av disse reservasjoner, synes ganske utenkelig; men da angjeldende blinde ikke engang har hatt offentlig understøttelse, kan det vanskelig tenkes å ha foreligget tvilsmål av annen art. Saken blir enda merkeligere ved at de to tidligere har avgitt stemme ved Stortingsvalg uten at det er gjort nogen som helst innvending. Jeg har skrevet til lensmannen og bedt om å få mig tilsendt en gjenpart av departementets uttalelse i saken, hvis valgstyret virkelig skulde gjøre alvor av en utvilsomt så overflødig foranstaltning som å innhente en sådan. Det vil interessere mig å få vite om det er andre blinde som har gjort lignende erfaringer m. h. t. stedlige myndigheters lovkyndighet, og skulde denne sak komme til å by på mer av interesse for leserne, skal jeg komme tilbake til den.

Alf Arnesen.

*

Efterat ovenstående var satt, har vi mottatt følgende fra hr. Arnesen:

Jeg har nu fått svar fra formannen i angjeldende valgstyre, og av det fremgår det at det er Stortinget (formodentlig Konstitusjonskomitéen) som skal treffe avgjørelsen. Valgstyret begrunner sin optreden med at de to blinde jo ikke selv kunde skille mellem stemmesedlene, og at det altså måtte skje brudd på lovbestemmelsen om hemmelig valg, hvis de skulde delta i en avstemning hvor det ikke var anledning til å skaffe sig stemmesedler på forhånd. Forstå det hvo som kan. Jeg deltok selv i avstemningen, og valgstyret her gjorde ikke annen forskjell på mig og de andre stemmegivende enn at han som delte ut sedlene, sa mig hvad det stod på dem. Det faldt ham tydeligvis ikke inn å spørre engang om jeg kunde holde rede på dem til jeg fikk «den rette» anbragt i konvolutten i det lovbestemte avlukke. Det må jo også innrømmes at det vilde være adskillig enklere å være blind, hvis vi ikke møtte vanskeligere opgaver på vår vei i livet. Det er vel ikke rimelig å regne med at Stortinget vil få nogen egentlig rettledning fra dette valgstyret til prøvelse av stemmesedlene, og for N. Bf. gjelder det jo såvidt meget av en prinsippsak at vi får sørge for en liten orientering, selv om det kunde ligge nær å tro at det vil være overflødig.

Nogen avgjørelse i saken vil altså ikke kunne foreligge før Stortinget trer sammen over nytår.

Alf Arnesen.

Ingvald Brynildsen.

Vi har mange flinke blinde håndverkere i vårt land. En av dem som har det aller beste renomé, tør være Ingvald Brynildsen, Fredrikshald. Publikums ros er enstemmig, og hans arbeide har også vært prisbelønnet på flere utstillinger.

Brynildsen er født i Fredrikshald 7. oktober 1872. Han gikk på folkeskolen i 4 år; men litt efter litt blev synet så dårlig at han måtte slutte. I 1886 blev han optatt som elev ved Kristiania Blindeinstitutt. Her var han til 1893 og fikk oplæring i kurvmakeri.

Samme året Brynildsen var gått ut av skolen, begynte han egen forretning i Fredrikshald; men det var mange vanskeligheter å kjempe med i førstningen. Håndverksutdannelsen ved blindeskolen var dengang både upraktisk og mangelfull, og i den forretningsmessige del av virksomheten fikk elevene absolutt ingen rettledning. Som de fleste blinde manglet Brynildsen driftskapital, og dette gjorde at han måtte legge forretningen meget beskjedent an til å begynne med.

Men Brynildsen hadde gode evner, ikke bare på det håndverks-, men også på det forretningsmessige område. Han hadde snart fått sin utdannelse supplert, og det varte heller ikke så lenge før han hadde skaffet sig den nødvendige forretningskunnskap. Smått om senn utvidet han virksomheten; men Brynildsen har alltid vært en forsiktig mann som aldri har villet våge sig lenger enn han visste han hadde trygg grunn under sig, som han selv sier. Forretningen er dog nu, efter hvad vi har hørt fra annet hold, en av de betydeligste i distriktet.

Brynildsen har like fra begynnelsen av vært overmåte streng i kravet til varenes kvalitet. Alt dusinkram har han bestandig bekjempet. Skal en blind håndverker kunne hevde sig i konkurransen, er det en absolut nødvendighet at han leverer førsteklasses arbeide. Denne grunnsetning har han selv bestandig fulgt, og det er utvilsomt dette som har gjort at han har fått et så godt renomé. Folk visste at når de kjøpte noget hos Brynildsen, var de sikre på å få beste sort varer.

Skjønt også kurvmakeriet er blitt mindre lønnsomt i det siste, anser Brynildsen likevel fremdeles dette faget for å være det beste for blinde. Her kan de iallfall ikke bli utkonkurrert av maskindriften, noget som ofte er tilfelle når det gjelder snekkeri og skomakeri.

De senere årene har Brynildsen vært svakelig. I Spanskesyken 1919 fikk han en knekk som han ikke er kommet over; men han fortsetter dog sitt virke.

Brynildsen har alltid vært så sterkt optatt med sitt eget strev at han ikke har fått tid til å ta større del i vårt organisasjonsarbeide — noget han dypt beklager; men han har vært en utmerket representant for de blinde i sin by og sitt distrikt, en av dem som i det levende liv har vist hvad blinde kan utrette, og når alt kommer til alt er dette den mest virksomme og mest varige propaganda for vår sak.

Litt fra Osloskolen igjen.

I likhet med hvad de fleste foreninger pleier gjøre, hadde elevforeningen «Samhold»s styre i lengre tid omgåtts med planer om avholdelse av en større «høstfest». Men da den finansielle situasjon ingenlunde er lysere innenfor enn utenfor blindesskolens murer, var det lettere sagt enn gjort å føre planen ut i livet. Imidlertid viste bestyrer Røsegg sig som alltid når det gjelder elevenes beste, meget forståelsesfull og imøtekommende, idet han velvillig lot skolen overta en del av de med en slik tilstelning forbundne utgifter.

Lørdag 30. oktober samledes da en festklædd og feststemt skare i skolens gymnastikklokale som for anledningen var vakkert og smakfullt dekorert med kulørte lykter, flagg og grønt. Foreningens formann, hr. Åse, ønsket velkommen, hvorefter skolens hornorkester spilte en festmarsj. Så besteg aftenens foredragsholder, hr. kaptein Riiser-Larsen, under stormende ovasjoner talerstolen og holdt et overmåte interessant foredrag om «Norge»s eventyrlige flukt over Polhavet. På en fengslende, grei og lettfattelig måte skildret han for oss den verdenshistoriske begivenhet, da Amundsen og hans feller med livet som innsats våget — og vant — det dristige spill: Spillet om Nordpolen. Det skortet heller ikke på lune og morsomme episoder, som vakte tilhørernes hjertelige munterhet. Så vel selve foredraget som foredragsholderens mandige og likefremme personlighet gjorde et sterkt inntrykk på forsamlingen, og da han sluttet med ordene: «Gud skje lov fordi denne mann (Roald Amundsen) er nordmann», brøt det løs en bifallsstorm hvis make man sjelden hører selv på blindeskolen.

Formannen takket for foredraget, hvorpå bestyrer Røsegg i varmtfølte ord tolket tilhørernes beundring for Roald Amundsen og hans tapre kamerater. Og utløste stemningen i et «Leve polfarerne», adressert til hr. Riiser-Larsen, som utvilsomt tilkommer en stor — kanskje den største — del av æren for ekspedisjonens heldige utfall. Orkestret gav touché, og «Ja, vi elsker» klang fulltonende gjennem salen. Det var en høitidsstund som sent vil glemmes av dem som var til stede.

Så fikk man en del vakre sangnumre av skolens mannskor under ledelse av pastor Wolff, hvorefter hr. Erling Lyngen spilte Chopins cis-moll-polenese. Man tok så en pause hvori man viet den enkle, men velsmakende anretning i spisesalen sin udelte opmerksomhet. Efter å ha konsumert et forsvarlig kvantum sterk kaffe med diverse tilbehør samledes man igjen i festsalen, som imidlertid var blitt befridd for en del «overflødige» benker. Og mens skolens hornorkester under hr. Øverlies ledelse og et for anledningen engagert jazzband skiftedes om å besørge musikken, gikk dansen lystig utover aftenen. «Mellem pausene» fikk man oplesning av frk Wictoria Ruud og musikk av hr. Lyngen, som begge høstet meget og velfortjent bifall for sine utmerkede prestasjoner. Først et godt stykke ut i de «små» timer avsluttet formannen den helt igjennem vellykkede fest, idet han takket alle for det hyggelige samvær.

O. L. B.

Fru Julia Burèn.

En av svensk blindesaksarbeides mest fremskutte personligheter, fru Julia Buréen (seende), fylte 7. november 50 år. I mer enn et fjerdedels århundrede har fruen vært medlem av De Blindas Förenings styre, og siden Kronprinsessan Margaretas Arbetsnämnd för de Blinda begynte sin virksomhet i 1917, har hun vært denne så betydningsfulle organisasjons formann. (Kronprinsessen var selv dens æerespresident så lenge hun levde, og hvervet er efter hennes død overtatt av kronprinsen).

Særlig for vårt grannelands blinde kvinner har fru Burén gjort meget. Man henvendte sig alltid så trygt til henne, og hun fant bestandig en utvei. Hvor avholdt fruen er innen den svenske blindeverden, fikk man et levende bevis for på 50-årsdagen. De Blindas Förening hyldet henne varmt på sitt månedsmøte som fant sted samme dag, og det innløp i hundrevis av brev og telegrammer fra blinde landet rundt. Av regjeringen blev hun tildelt medaljen for samfundsnyttig virksomhet.

Fruen er gift med en blind mann, nemlig hr. Daniel Burén. Også han sitter i ledelsen for De Blindas Förening, hvis næstformann han i en lang årrekke har vært. Hr. Buréen er Sveriges mest kjente blinde massør, har en overordentlig stor praksis og nyter megen anseelse både inden lægestanden og blandt publikum.

På et annet sted i bladet gjengir vi en liten artikkel av fru Burén. Den blev offentliggjort i «De Blindas Veckoblad» i anledning av 50-årsdagen og vil sikkert bli lest med interesse også hos oss.

Styremøtereferater.

Styremøte i Nordenfjelske Blindeforbund 28. oktober 1926. Til stede: Karterud, Skaug, Nordberg og Skogås samt suppleanten Kleven. — 1) På ansøkning bevilgedes 500 kr. til fullførelse av eget hus, bolig og verksted, under forutsetning av refusjon av det halve beløp fra Owesens legat. — 2) Bevilgedes 50 kr. til klær. — 3) Bevilgedes Iversen 100 kr. som feriegodtgjørelse. — 4) Referertes skrivelse fra formann og reisesekretær i V. B. angående emisseringsvirksomheten i N. B.. Besluttedes å avertere efter reisesekretær.

Sekretariatet.

*

Forreningsutvalgmøte i Vestlandske Blindeforbund 2. november 1926. Til stede: Imsdahl, Flydal og Meyer samt varamennene Rydland og Sørensen. — Det var 4 andragender om bidrag. To av disse fant utvalget ikke å kunne imøtekomme. De to andre blev innvilget med tilsammen 50 kr. — Oplestes skrivelse fra frk. Magnesen om at blindeforeningene i Stavanger var villige til å overdra sine gamlehjemsmidler til V. B. på nærmere fastsatte betingelser. Saken besluttedes utsatt til styremøte i januar. — Referertes skrivelse fra N. Hellem, Brekke, angående utstillingsspørsmålet. Utvalget fant å måtte fastholde sin og styreflertallets beslutning om at det p. g. a. forbundets svake økonomi ikke bør holdes nogen utstilling i 1927. — Forelå ansøkning fra tre kvinnelige medlemmer om gratis å få overlatt et værelse i Blindes Hus til arbeidsstue. Ansøkningen var anbefalt av utsalgsstyret. Man besluttet å overlate omhandlede rum (inkl. opvarmning) gratis for tiden inntil 1. juli 1927. De øvrige spørsmål vedrørende arbeidsstuen blev utsatt til styremøtet i januar. — Den vanlige juleinnsamling besluttedes avholdt.

Sekretariatet.

Bidrag til Vestlandske Blindeforbund.

Lysekloster Blindeforening 260 kr. Haugens Ungdomslags Jentelag, Naustdal, Nordfjord, 141. «Slogen»s Ungdomslags Jentelag, Øye, Hjørundfjord, Sunnmøre, 130. Blindeforeningen «Vårblom» ved Anna Teigen, Svartvik pr. Florø, 89. Fru Petra Larsen, Bergen, 50. Avdrag på lån 83,34. Tilsammen kr. 753,34.

O. A. Holen, kasserer,
Sandvikslien 3, Bergen.

Gamlehjemstilstelning i Østl. Blindeforbund.

Vi har fått melding om at det fredag 1. oktober blev avholdt en tilstelning på Sandøy i Dybvåg til inntekt for Ø. B.s gamlehjem for blinde. Den innbragte i alt 140 kr. Hertil blev lagt 10 kr., gave fra en gammel blindesaksvenn, så nu er det igjen innsat på gamlehjemsboken i Dybvåg Sparebank 150 kr.

Til Vestl. Blindeforbunds blinde medlemmer.

Vi vil herved bringe i erindring den beslutning som blev fattet på siste årsmøte angående medlemskontingenten. Vedtaket gikk ut på at det fra kommende år av skulde bli en skarpere kontroll, og at lovenes § 3 punkt c skulde håndheves fra 1. januar 1927. Vedkommende punkt lyder slik:

«Årspengene betales inden årets utgang. De som ikke har betalt den innen tre måneder efter fastsat tid, kan ikke rette noget krav eller gjøre nogen henvendelse til forbundet i anliggender som gjelder dettes formål.»

I henhold hertil skal vi anmode enhver som ikke har ordnet sitt medlemskap, i tide sørge for at dette blir gjort. Kontingenten er 2 kr. pr. år, heri innbefattet «Norges Blinde» eller «Blindesaken». Den kan sendes til forbundets kontor, adr. Blindes Hus, Bergen, eller også innbetales på kontoret hver mandag og torsdag mellem kl. 5 og 7 em.

For Vestlandske Blindeforbunds kontor

K. Flydal.

25-års lærerjubileum.

Hr. Th. Nergård kunde i september sistleden feire 25-aars-jubileum som lærer ved Nordenfjelske Blindeskole. Dessverre har vi først nu fått greie på dette.

I den lange tid har hr. Nergård utført sin gjerning med stor interesse og dyktighet, og han har såvisst ikke nøiet sig med bare å gjøre sin plikt, nei også utenfor de reglementerte undervisningstimer har han tatt sig meget av elevene, gitt gratis spesialundervisning på mange områder osv. — Også i det praktiske blindesaksarbeide har hr. N. tatt meget aktiv del. Han var således i en rekke år formann i N. B. og medlem av N. Bf.s styre. Ikke bare i sin lærervirksomhet, men også som blindesaksmann har hr. N. alltid vært rik på initiativ, og man har bestandig hatt en levende følelse av at ikke bare hodet, men også hjertet var med i arbeidet.

Skjønt det kommer meget post festum, vil vi likevel herved få lov til å si hr. Nergård hjertelig takk for alt han har utrettet for norsk blindeundervisning og norsk blindesaksarbeide, og vi knytter hertil de beste ønsker for fremtiden.

Omkring Østlandske Blindeforbunds basar og utlodning.

I dagene fra 15. til og med 19. november hadde Ø. B. sin vanlige basar. Man var iår av mange grunner spent på hvordan resultatet vilde bli. Tidene er jo som kjent slappe på alle kanter, og samtidig med vår basar blev der holdt et par andre som vel er likeså populære. Vi satte dog vårt håp til at vår sak nu er så godt innarbeidet her i Oslo, og til at vi hadde et bra underholdningsprogram. Vi hadde sangeren hr. Berg-Hansen og blindeskolens dobbeltkvartett under hr. Wolffs ledelse. Videre hadde vi fru Bianka Keller, hr. Martens samt «Lyktemannen» og frk. Petra. Disse trakk jo hus. Hr. Tarald Hjelmtveit holdt foredrag pr. radio, og det var også meget vellykket. Våre basardamer var som vanlig meget ivrige, og gavene strømmet rikelig inn. Jeg har den bestemte opfatning at blindesaken i det hele tatt er og blir mer og mer populær her nede. Der trenges bare mer oplysningsarbeide her i selve hovedstaden.

Nettoutbyttet av basaren blev ca. 5000 kr. Det er jo nedgang fra ifjor; men vi har vel lov til å regne med at kronen har en ikke så liten procent mer verdi nu enn da. Jeg tror nok vi slik som tidene ligger an, skal være fornøiet med resultatet.

Vår spesialutlodning tegner til å bli meget gunstig. Det er kanskje litt for tidlig å uttale at alle de 40,000 lodder vi har trykt, vil bli solgt; men håpet om det er likevel det beste. Denne utlodningen skulde da gi oss et betydelig overskudd, noget som vi meget trenger til. Da vi allerede har hele oplaget av lodder ute, og mulighetene for salg her er gunstige, vil jeg be alle som har lodder til salgs, om å innsende usolgte lodder snarest, hvis utsiktene til å bli av med dem er dårlige. De som altså mener de ikke kan være sikre på å få solgt alle de lodder de har mottatt, anmoder jeg om hurtigst mulig å innsende opgjør og loddbøker til frk. Esther Bjørnholt, Bergsliens gt. 13, Oslo. Det gjelder jo i første rekke å sikre salget, og som sagt, salgsmulighetene her er meget gode.

Til slutt vil jeg takke alle som på en eller annen måte har støttet basaren og utlodningen.

Oslo i november 1926.

Erling Herstad.

Nye foreninger for Østlandske Blindeforbund.

I Vang, Hedmark, er i høst stiftet to nye foreninger som vil arbeide for Ø. B.: Blindeforeningen «Dæmring» og «Lærerinnenes Blindeforening». Vi takker dem som har fått foreningene i stand, og ønsker lykke til.

Sekretæren.

En blind musikkhandler.

Som tidligere nevnt har man i utlandet ikke så få blinde musikkhandlere. Nu har vi også fått en i Norge, idet hr. pianostemmer Georg Hørsdal 1. desember åpnet et piano- og harmoniumlager i Arendal. Han har sikret sig forbindelse med velrenomerte tyske firmaer, og da hr. Hørsdal foruten å være pianostemmer også er en flink orgel- og fiolinspiller, skulde han være vel rustet til sin nye virksomhet. Vi ønsker ham lykke til foretagendet.

Minner.

Da man har bedt mig fortelle litt fra mitt liv, skal jeg her få skildre nogen av mine tidligste minner fra samværet med blinde. De berører enkle, fordringsløse hendelser og forhold, som likevel kom til å sette dype spor i mitt mottagelige barnesinn og bidrog til å bestemme mitt fremtidige livs retning og interesser.

Det som først fikk mig til å ane hvordan det må føles å være blind, var noget som hendte da jeg var 10 år gammel. Blandt søskenflokken var jeg den eneste som fikk skarlagensfeber, og det var en meget utålmodig patient som kastet sig frem og tilbake på putene. For å beskytte de stakkars betendte øinene blev sykerummet holdt så mørkt som mulig, og en opofrende, men trett mor blev plaget med idelige spørsmål om når det vilde bli lyst igjen. Så en kveld, da bedringen var kommet riktig langt paa vei, blev gardinene rullet op. Det var en av disse vidunderlige norrlandske vinterkvelder da stjernene er så store og merkverdig nære og et sprakende nordlys med sine mangeskiftende flammer oplyser himmelen og de hvite snedriver. Jeg stod taus og betraktet det vakre skuespill, og som fra det fjerne hørte jeg mors milde, bebreidende stemme: «Tenk at du kan være så utålmodig og bråkende for at du må være inne en bitte liten stund, når det finnes så mange mennesker som aldri får se nordlyset og heller ikke solen eller blomstene.»

Ordene sank dypt ned i hjertet mitt og kom senere ofte tilbake. Aldri se solen — aldri se blomstene! Men — hvor var da disse menneskene som levde i mørke, og hvad kunde jeg gjøre for å hjelpe dem?

Jo, nu visste jeg det — «Gamle Bricken», hun som hadde vært barnepike hos en av byens familier og nu som lam blev pleiet på aldershjemmet, vilde nok kunne fortelle mig det; for hun kjente og kunde berette om så mange mennesker.

En stund senere stod en liten ivrig jente ved gamle Brickens seng og plukket op alle de gode sakene mamma hadde sendt med henne. Brickens kloke gamle øine strålte av tilfredshet, der hun satt i den rene, prydelige sengen sin, og hun som så vel forstod hvad som rørte sig i et barnehjerte, svarte vennlig: «Jo, barnet mitt, du kan nok få treffe blinde her på aldershjemmet, Madam Jonsson som sitter der borte ved vinduet og strikker, er blind, og så har vi Petter, han som hugger veden.«

Ja visst var madam Jonsson blind, men hun var også meget døv og meget grinete, og det var med bevende hjerte jeg smått om senn våget mig til å hjelpe henne med å ta op en maske som var falt ned, eller by henne en nybakt kake. Da var det bedre med Petter: Han var glad i snus, prat og vedhugging, og han syntes nok det var en morsom liten jentunge som pleide å sitte opkrøpen på en vedhaug, dinglende med benene og pratende av hjertens lyst.

Det var også på aldershjemmet jeg senere fant min første virkelige venn blandt de blinde, «Blinde Marie», hun som ikke hadde sett siden hun var liten, og som i forholdsvis ung alder var kommet på hjemmet. På blindeskole hadde hun aldri gått, men kunde enklere strikning og hekling, og under den kloke og kjærlige veiledning hun fikk på hjemmet, hadde hun det bra. Hun var i uavbrutt virksomhet, hjalp konene på sin sal, passet blomstene i vinduet og tørket kopper i kjøkkenet. Trygg og glad var hun og inderlig tilfreds med sin verden. Hver søndag så man henne på hennes bestemte plass i kirken. Når min søster og jeg hentet henne for at hun skulde drikke kaffe i syrenlysthuset i haven vår og smake på mors gode kaker, var det en munter og takknemlig gjest vi hadde.

Disse to barndomsvennene, den lamme og den blinde, lærte mig én ting: Tross all lidelse er det enda «så meget solskinn i verden».

*

Blandt minnene fra den senere delen av mitt liv står de lyseste i forbindelse med kronprinsesse Margareta. Hun var alltid så fullt og helt med i arbeidet, drog sig aldri unda, hvor besværlig det enn kunde være. Engang utbrøt jeg, trett som jeg var: «Gir man arbeidet en finger, tar det hele hånden.» «Ja», svarte kronprinsessen, «da gjelder det ofte å rekke begge hendene imot det.»

Hennes omtanke strakte sig til alt og alle. Under den mørke høsten 1917 da de bedrestillede samlet inn av sine lys og gav til dem som ikke hadde råd til å kjøpe, men ofte måtte sitte i mørke, da tenkte hun på de mange halvblinde som for å kunne utnytte sin lille synsrest er avhengig av god belysning. Til disse som når skumringen faller på er mer hjelpeløse enn de helt blinde, for hvem det ikke er forskjell på dag og natt, til disse gav kronprinsessen av de lysene som hadde stått i hennes egen leilighet på slottet. En av gavene blev anvendt på en måte som kronprinsessen neppe hadde tenkt sig. En halvblind som hadde fått lys, blev en stund senere spurt om han hadde hatt glede og nytte av dem, og han svarte straalende: «Det ene lyset tendte jeg på julaften, og det andre la jeg i kommodeskuffen min. Det tar jeg ofte frem og kjenner på og minnes hvor god kronprinsessen alltid er mot oss blinde.»

Ofte ser jeg henne i tankene, ser hvordan hun med sin rolige, vakre gang og med hendene fulle av klæsnorer og små knyttede kast gled inn i salen, hvor hun selv skulde lede sin store basar for de blinde. Klæsnorene og kastene hadde hun fått som gave til basaren av en gammel blind mand, og nu vilde hun med egne hender plasere dem på sitt bord. Der stod hun siden så rolig og blid, og hennes solskinssmil lyste op alt omkring henne.

Ikke mange måneder senere lå hun blek og stille, omgitt av masser av de blomster som hun elsket så høit, langt borte fra alle dem som holdt av henne. Men i deres hjerter lever hun ennu, omstrålet av skinnet fra alle de lys hennes godhet tendte.

Julia Burén.

Flaggbok og atlas for blinde.

«Esperanta Ligilo», de blinde esperantisters internasjonale organ som redigeres av hr. H. Thilander, Stockholm, begynte for et par år siden som bilag å utgi de forskjellige nasjoners flagg i relieff. Det mest bemerkelsesverdige ved disse flaggene var at de var «farvelagt», d. v. s. farvene var ved hjelp av et meget sindrig, men overmåte enkelt system av ophøide punkter og linjer gjengitt slik at de lett kan opfattes og skilles fra hverandre. Hr. Thilander har nu utgitt flaggsamlingen i en nett liten bok. Denne inneholder i alt 42 nasjoners flagg med forklarende bemerkninger på Esperanto. —

Under forutsetning av at minst 100 forhåndsbestillinger innkommer, vil hr. Thilander også utgi et kartverk for blinde. Verket kommer til å bestå av 25—30 kartblad, omfattende hele verden. Formatet blir 25 × 33 cm. Klisjeene til kartene utføres av mr. T. W. Holmes, den samme som besørger illustreringen ved The National Institute for the Blind, London, og som visst er verdens beste tegner for blinde. Likesom i flaggboken er teksten på Esperanto.

For det tilfelle nogen av bladets lesere skulde ønske å forære blinde venner disse verker, som man selvsagt vil ha stor hygge og nytte av selv om man ikke forstår det internasjonale hjelpesprog, skal vi oplyse at flaggboken koster 3 svenske kroner. — Kartverkets pris er beregnet til 12 schweiziske franc (nu ca. 9 norske kroner); men hvis det innløper 200 bestillinger eller mer, vil samlingen bli betydelig billigere. Hr. Thilanders adresse er: Majorsgatan 12, Stockholm.

Smånytt fra den utenlandske blindeverden.

Sverige. «De Blindas Dag» som 15.—17. oktober blev holdt over hele landet med arrangementer av mange slags, blev som i de foregående år en stor suksess. Regnskapet er dog enda ikke avsluttet, så opgave over hvor meget nettoutbyttet dreier sig om, kan ikke meddeles på det nuværende tidspunkt.

Møbel- og madrasstopning er som kjent et av de beste håndverk for blinde i vårt land. Nu er man også i Sverige begynt å interessere sig meget for dette faget. Under den andre nordiske blindekonferanse i Trondhjem siste sommer avla redaktøren for «De Blindas Veckoblad»s håndverksavdeling, hr. Adolf Østlund, hyppige besøk på N. B.s salmakerverksted deroppe og satte sig grundig inn både i arbeidets utførelse og dets lønsomhet. — Hr. Østlund har nu i bladet gitt en lengre redegjørelse for de resultater han er kommet til, og slutter med å uttale håpet om at undervisning i salmakeri snarest må bli optatt som fag ved håndverksskolen for blinde menn i Kristinehamn.

Rektor Gustaf Ek ved blindeinstituttet på Tomteboda er nylig kommet tilbake fra et tomåneders studieophold i Amerika. Han har besøkt en mengde blindeskoler og blindeorganisasjoner og er meget vel tilfreds med resultatet av sin reise. Spørsmålet om blindes sysselsettelse i industrien blev viet særlig opmerksomhet.

Danmark. Ifølge en nettop offentliggjort opgave var det ved utgangen av 1925 ikke mindre enn 1393 blinde i Danmark (over to tredjedeler av landets samtlige blinde) som var tilkjent invaliderente. Denne som utredes av invalidefondet og utgjør 800 kr. pr. år, har selvfølgelig vært til den største hjælp for de synsberøvede der nede. I virkeligheten er de danske blinde på dette område de gunstigst stillede i verden.

Som vi tidligere har omtalt, har Dansk Blindesamfund de par siste årene (foruten 10,000 kr. til drift av sitt hovedkontor) oppebåret et statsbidrag på 20,000 kr. til løsning av arbeids- og avsetningsspørsmålet. Foreningen har nu i Kjøbenhavn åpnet et salgslager av blindes arbeider, og man knytter store forhåpninger til dette foretagende.

Schweiz. Schweizisk Blindeforbund har iår satt i gang en rekke småutsalg eller arbeidskontorer i mindre byer. Også i Schweiz er avsetningsspørsmålet et av de verste problemer blindeorganisasjonene har å kjempe med. Disse småutsalgene (som også tar imot reparasjoner), foreståes av blinde håndverkere med den nødvendige seende hjelp.

Spania står på mange måter meget tilbake når det gjelder blindesaksarbeidet. Av landets ca. 25,000 blinde regner man således at bare 10 pct. kan lese punktskrift, og det er i det store kongeriket bare to-tre biblioteker og et par tidsskrifter for blinde. Bare to av blindeskolene (begge i Madrid) drives av staten. Resten er private. Mange av dem er oprettet og drives av kirken. Tallet av selvhjulpne blinde i Spania er som følge av den mangelfulle undervisning og andre uheldige omstendigheter meget lavt. Man har dog der nede enkelte fremragende blinde, f. eks. den berømte dr. Carlos Lickefett i Madrid, som betegnes som et rent sproggeni og også har tatt adskillig del i det politiske liv.

Algier. I 1922 satte den nord-afrikanske avdeling av Association Valentin Haüy i gang en skole for blinde i nærheten av hovedstaden Algier. Virksomheten er efter hvert blitt utvidet til også å ta sig av elevene efter endt utdannelse. Arbeidet drives vesentlig for private midler.

Columbia. I denne syd-amerikanske republikk har det hittil ingenting vært gjort for de blinde. Nu kommer det imidlertid melding om at en skole er blitt oprettet i hovedstaden Bogota.

Radio og de blinde. Ikke bare i Danmark, men også i Tyskland, Østerrike og England er blinde radiolyttere nu blitt fritatt for å betale avgift. I full forståelse av den særlige betydning kringkastningen har nettop for de blinde, gjøres det også alt for å lette dem adgangen til anskaffelse av radiomottager. Lengst er man på dette område kommet i Østerrike, hvor hver blind efter sigende nu skal ha sitt eget apparat.

Under navn av «Internacia Radiorevuo» har de blinde esperantister nu fått sitt eget radioblad. Det er en forminsket utgave av de seendes med samme navn og utkommer en gang om måneden. Trykningen utføres i H. Thilanders blindeskriftstrykkeri, Stockholm.

Vi ønsker alle våre lesere

en gledelig jul og et godt nyttår og takker dem for alt interessert og opofrende arbeide i 1926.

Red.

Formanns-, sekretær- og kassereradresser:

Norges Blindeforbund. Formann: Kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes, tel. Furnes Central pr. Hamar. Sekretær: Dr. H. G. Dethloff, Nygårdsgaten 2, Bergen; tel. 1029. Kasserer: Frk. Sigrid Sverdrup, Hansteens gate 9, Oslo; tel. 41243.

Nordenfjelske Blindeforbund. Formann: Lærer Halvdan Karterud, Blindeskolen, Trondhjem; telefon 4317 k. Sekretær: Fru Agnes Wolmar, Dronningens gt. 9, Trondhjem; tel. 3169. Kasserer: Malermester E. A. Nordberg; Wessels gt. 3, Trondhjem; tel. 2281.

Vestlandske Blindeforbund. Formann: Redaktør Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen; tel. 2913. Sekretær: Redaktør Finn B. Henrikssen, «Bergens Tidende», Bergen; tel. 4798. Kasserer: Lærer O. A. Holen, Sandvikslien 3, Bergen.

Østlandske Blindeforbund. Formann: Sykegymnast Erling Herstad, Pilestrædet 15 III, Oslo; tel. 10197. Sekretær: Frk. Sigrid Sverdrup, Hansteens gate 9, Oslo; tel. 41243. Kasserer: Frk. Esther Bjørnholt, Bergsliens gt. 13, Oslo; tel. 62433.

Eftertrykk av „Blindesaken" med angivelse av kilde ønskes.

Handelstrykkeriet A.S. — Bergen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER
UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 1. **Januar 1927** **16. årg**

Å lære å være blind.

(Av sir Arthur Pearson i «Seier over Blindheten».)

Jeg har sagt at de blinde soldater kom til St. Dunstan's for å lære å være blinde.

Nå, det første skrittet i denne oplæring er å tilkjempe sig viljen til å overvinne blindheten på alle tenkelige måter og å komme så nær som mulig op mot et fullt normalt liv. Dette kan ikke skje uten en beslutning om å la nedtryktheten fare og se lyst på livet. Det er lett å si dette, men vanskelig å gjennemføre. Ikke desto mindre er det av vesentlig betydning både for den virkning det har på ens egne evner, og p. g. a. den innflytelse det øver på dem vi kommer i berøring med. Det er det samme hvor selvhjulpen en blind enn kan bli, han vil alltid på sett og vis bli avhengig av andre. Overfor en blind har alle uendelig medfølelse — overalt hvor han ferdes, blir det tatt spesielle hensyn til ham. Men i sitt samvær med andre føler han også nødvendigheten av en særlig livlighet. Han trenger den spore som ligger i den, og vi må huske at de ledige stunder som andre fyller med alskens små gjøremål, dem kan en blind bare bruke til å tenke i. Derfor kommer han, hvis han ikke av naturen har trang til ensomhet, til i stor utstrekning å bli avhengig av andre, som må hjelpe ham til å få tiden til å gå, — og villigheten til å vise ham denne opmerksomhet, det sinnelag hvormed det gjøres, vil til syvende og sist avhenge av hvad han byr til gjengjeld. «Jeg er lystig», sa Cowper, «for på den måten å lokke folk til å være sammen med mig.» Det er ikke nogen dårlig setning å huske.

Men naar den blinde soldat således har bestemt sig til å få den størst mulige glede og det best mulige resultat ut av livet, må han begynde med å ta op visse nærliggende vanskeligheter.

Synet kalles i almindelighet den dyrebareste av våre sanser, og det er det også. Det er den altbeherskende blandt sansene, og så sterkt dominerer den over de andre at hørsel, lukt og følelse spørres der lite efter så lenge synet er der. Dette gjelder dog bare der hvor civilisasjonen har bidratt til å nedsette den nytten vi har av hjernens andre tjenere.

En vill hører, lukter og føler sig frem gjennem de veiløse skoger i mørke, og han greier å finne frem fordi han har opøvd orienteringssansen og avstandsfølelsen, noget som forlengst er gått av bruk hos mennesker som lever i bebygde land.

Men om disse sanser enn er glemt, så finnes de dog hos ethvert menneske. Hos nogen av dem som mister synet, utvikles de igjen langsomt, hos andre hurtig, hos nogen få slett ikke.

«Avstandsfølelsen» varsler oss når vi nærmer oss ting som står i veien for oss. På bløt grunn, som ikke gir ekko av fottrinet, merkes som regel den tingen som står i veien, ikke uten at den er så høi som brystet. Hvis grunnen man går på gir ekko, kan man merke gjenstanden selv om den ikke er høiere enn kneet. Det gjenstandsinntrykk man får når grunnen under en ikke gir gjenlyd av fottrinet, skyldes et samspil av flere årsaker. Et ganske svakt ekko er en av disse årsakene, forandring av luftens trykk er en annen, og temperaturforandring fremkalt av en koldere eller varmere jordbunn kan være nok en årsak.

Jo tynnere gjenstanden er, desto vanskeligere er det å merke den. En lyktepel ute på gaten og en dørkant inne i huset er typiske eksempler på ting som er vanskelige å merke. Det er bare øvelse som gjør fullkommen her som ellers. De utvikles mer eller mindre hurtig alt efter den enkeltes temperament.

«For oss gjelder det», sier en meget erfaren blind venn av mig, «å ha en høit utviklet følelse i våre ansiktsnerver.» Disse nervers naturlige følsomhet kan lett påvises ved at man holder en gjenstand foran ansiktet på en helt blind uten å varsle ham på forhånd. Øieblikkelig merker han den, selv om det absolut ikke er nogen lyd. Ved opøvelse og utvikling av denne sans kan en blind gå langs en vegg eller et gjerde i flere skritts avstand og straks merke om han et øieblik kommer nærmere til eller lenger fra veggen eller gjerdet. I begynnelsen krever dette ikke så liten samling av opmerksomheten; men meget snart blir det en lett sak og fordrer praktisk talt ingen som helst aktpågivenhet. På denne måten kan stillestående ting lett merkes og undgåes, hvor hørselen ikke vilde være til nogen hjelp. Den som er blitt blind, merker litt efter litt at hans andre sanser trer istedenfor synet på hundre forskjellige måter. Vi som ikke kan se i almindelig betydning av ordet, ser likevel på vår egen måte med de deler av vår hjerne som mottar inntrykk fra de andre sanser.

En dag i St. Dunstan's hørte jeg en nykommer si nokså grettent til en som hadde spurt ham om han ønsket å se den og den: «Tror De jeg var her hvis jeg kunde se, De?»

Nå, dette var, som jeg sa til ham, den gale måten å ta saken på. I den første tiden efterat jeg hadde mistet synet, passet jeg alltid på å bruke uttryk som: Å treffe folk og å få noget lest for mig. Men efterhånden som den sanne betydning av verbet «se» gikk op for mig, kom jeg atter i vane med å tale om å lese mine brev og se mine venner.

Dette at en blind er så hårfin i valget av den slags uttrykk, tjener bare til å understreke forskjellen mellem ham og andre og viser en ømfintlighet som virkelig ikke burde være der. Blinde liker ikke at man taler til dem i forsiktige vendinger, men bentfrem og naturlig, og alle føler sig friere når man kan tale om å «se» en person eller å «lese» sine aviser.

Dessuten: Efter hvert som følelse, hørsel og lukt kommer mer og mer i bruk, pleier de å skape billeder for det indre syn Ett er det at en blind mann ved hjelp av følelsen kan velge det slips han vil ha på, at han kan kjenne en fugl på sangen eller en blomst på duften — noget ganske annet er det å se selve blomsten for sitt indre øie, å opfatte fuglen med alle farvenyanser i dens fjærdrakt, å tenke umiddelbart på slipset som en ting med bestemt form og farve.

Å danne Dem et klart billede av det værelse De sitter i, eller av det landskap De reiser igjennem, tjener til å gjøre gleden over det større, og det vil ofte gjøre Deres bevegelser friere. Fremdeles: Hvis De utmaler Dem den person De taler med, vender De Dem uvilkårlig til ham på en naturlig måte, og gjør De ikke dette, vil De bare minne den annen part om Deres særstilling og føle Dem keitet.

Små ting er av stor betydning når en blind gjerne vil omgåes andre så naturlig som mulig, som f. eks. hodets holdning når man spiser, en holdning som blir naturlig hvis den blinde ser bordet og tallerkenen med sitt indre øie.

Seende uttalte ofte sin forbauselse over hvor lett og behendig mennene i St. Dunstan's opførte sig ved bordet. Å spise sin mat uten hjelp av synet slik at det hverken ser klodset eller uskjønt ut, er bare et spørsmål om berøringsfølsomhet. Sant nok, kanten av kniver og gafler er ikke så følsom som fingerspissene; men øvelse gir snart den nødvendige grad av følsomhet, og den nyligblinde mannen opdager hurtig at han derigjennem kan skjelne fødemidlene fra hverandre og føre dem til munnen på ganske almindelig vis.

Som regel er de blinde tilbøielige til å la maten dynge sig op ved kanten av tallerkenen, eller de fører den med vilje derhen i den mening at den høie kanten vil være dem til hjelp. Gjør man dette, vil man lett komme til å legge maten på bordduken med et gruelig resultat, set fra en husmors standpunkt, især hvis maten er flytende eller fet. Jeg passer alltid på såvidt mulig å holde maten borte fra tallerkenkanten og samler den stadig sammen midt på tallerkenen ved sakte bevegelse av kniv og gaffel eller skje. Jeg synes det er meget lettere å legge maten på gaffelen ved hjelp av kniven fra midten av tallerkenen enn det kan gjøres ved hjelp av tallerkenkanten. Enkelte blinde har den dårlige vane stadig å banke på tallerkenen med kniv, gaffel eller skje for å opdage om det er noget tilbake på den. Det er akkurat likeså lett å gjøre denne opdagelse ved å føre redskapet henover tallerkenen. En blind jeg kjenner, er virkelig en ren plage ved måltidene, fordi han uavladelig banker på tallerkenen med knivbladet eller kanten av skjeen. Et annet nyttig lite vink å huske ved bordet er alltid å føre kniven inn under gaflen når man har skåret av et stykke kjøtt eller noget annet som må skjæres, og skal til å føre det til munnen. Man er utsatt for ikke å ha skåret det helt over, og derav følger at gaflen ikke bare løfter det stykket man skal spise, men sleper med sig et annet større eller mindre stykke. Man kommer meget snart i vane med mekanisk og ganske uten bråk å føre kniven inn under den fulle gaffel idet man løfter den fra tallerkenen, og hvis den blinde venner sig til dette, tror jeg han vil undgå mangen en pinlig situasjon.

Her er ennu en bordregel. Den blinde bør være forsiktig med at han ikke efter å ha drukket setter glasset ned på den kniven som venter på neste rett. Man kommer så lett til å gjøre det, og det kan ha til følge at i det øieblikk De tar kniven op, velter glasset. Især kan dette lett hende med et vinglass på høi stett. Jeg hadde engang den tort å velte et vinglass i fanget på en dame som satt ved siden av mig. Det var leit for hennes kjole, men godt for mig; for jeg tror ikke at jeg nogensinne har satt et glass ned på knivbladet siden.

Jeg rådet alltid blinde til når de traff fremmede, da å danne sig et billede av dem. Av håndtrykket, av klangen i stemmen, ja endog av samtalens natur kan der dannes et billede — akkurat som helten eller heltinnen i en bok blir virkelig for den fantasifulle leser, ja, i den grad at en illustrasjon meget ofte virker som en likefrem ergrelse hvis det henner at kunstneren har tegnet et billede som er ganske anderledes enn det leseren har dannet sig.

Den blindes opfatning av den fremmede kan være ukorrekt; men heller det enn slett ingen opfatning. Den kan trenge til å endres ved senere beskrivelse — håret er kanskje mørkt istedenfor lyst, øinene sorte istedenfor blå, ansiktet rødmusset istedenfor blekt, og dog holder blinde sig ikke sjelden til sitt første inntrykk, og når det kommer til ansikts- eller karakteruttrykket, skulde det være av interesse å vite om ikke de tenkte billeder har optatt noget som kan undgå den almindelige iakttager — akkurat som en stor portrettmaler understreker et visst uttryk, selve sjelen hos vedkommende mann eller kvinne, og derved frembringer en sannhetstro likhet som kanskje vil ansees som dårlig truffet av 9 a 10 kritikere som ser billedet.

Å klæ sig, å barbere sig og ellers gjøre sitt toalet blir ganske liketil når den blinde gjør sig umak for å komme tilbake til normale vaner. Man har ofte lykkønsket mig med hvor flink min tjener er til å knytte mitt slips. Men jeg må ta komplimenten til mig selv. Min tjener hverken knytter mit slips eller gjør noget annet for mig av den simple grunn at jeg ingen tjener har. Da jeg skjønte at mitt syn var dødsdømt, tok jeg forskjellige bestemmelser av større eller mindre viktighet, og en av de mindre viktige var den at det var best å klare sig uten hjelp av den personlige tjener som i mange år hadde opvartet mig, da han sannsynligvis kom til å bli en hindring i mitt arbeide for å bli så selvhjulpen som mulig. Den store hemmelighet om det skal lykkes å være blind, er bestemt å fastholde selv å gjøre alt det en på nogen måte kan gjøre.

Her er en liten oplevelse som jeg ofte brukte til å illustrere dette punkt når jeg talte med St. Dunstan's-menn. Det er et eksempel ifleng og viser hvorfor det så lite lykkes for mange blinde å bli som andre. En av mine kjenninger kom en eftermiddag på visitt sammen med en venn av sig, som hadde mistet synet som barn. Der blev satt inn noget sherry; jeg skjenket et glass og bragte ham det. Han sa: «Forstod jeg riktig, at De selv skjenket vinen i glasset?» Jeg svarte: «Ja visst, hvorfor ikke?» «Nå», sa han, «jeg har vært blind i mange år og har aldri skjenket et glass vin selv.» Jeg sa: «Kjære venn, det kommer sikkert av at De aldri har forsøk», hvortil han svarte: «Ja, det gjør formodentlig det.» Og dermed endte en meget ubetydelig, men for mig meget illustrerende liten episode. Jeg sa ofte til de blinde soldater: «Blinde kommer aldri til å hjelpe sig selv hvis de ikke prøver paa det. Forsøk å gjøre alt som på nogen måte er mulig for dere. Dere vil selvfølgelig få vanskeligheter å overvinne, og dere får kanskje innrømme at det mislykkes nu og da; men i det store og hele tatt vet jeg at dere vil opdage, som jeg har opdaget, at det er merkelig i hvor liten grad tapet av synet hindrer en i å opføre sig til daglig som folk som ser opfører sig.»

En av de første tingene en nylig-blind må lære, er å finne frem i huset. Jeg har alt talt om linoleumsløperne i værelsene i St. Dunstan's. Disse var til hjelp for begynneren, ja, aldeles påkrevet på et sted med så mange mennesker. Men i sitt eget hjem eller i et hus hvor han er kjent, skulde den blinde snart kunne finne frem med full sikkerhet.

Den naturlige tilbøielighet til å kjenne sig for med hendene utstrakt blev i de fleste tilfelle snart overvunnet, især efter hvert som avstandsfølelsen utviklet sig. Og slik gikk det også med tilbøieligheten til å slepe benene efter sig. Jeg tror nok at det nytter å bruke sine støvlesåler når det gjelder å finne ut hvor man befinner sig, om den nødvendighet skulde opstaa; men alltid å dra foten langs gulvet er en dårlig vane, lett å komme inn i, vanskelig å komme ut av. Det blir noget stotrende og usikkert over gangen, og man får i det hele tatt ikke den frihet over bevegelsene som jeg alltid synes er så viktig for den blinde å ha. Av samme grunn frarådet jeg mennene å gå med stokk innendørs. (Forts.)

Blindhetsårsaker.[1]

I den netop utkomne årsberetning for Kungl. Institutet och Förskolan för Blinda å Tomteboda vid Stockholm findes bl. a. også den årlige oversikt over «Øgonsjukdomar och blindhetsorsaker», utarbeidet av skolens spesiallæge dr. Ernst Forsmark. Da

---

[1] Efter «Medicinsk Revue» 1926 nr. 10.

den muligens tør interessere iallfall en del av «Revuen»s lesere, skal jeg gjengi den i sin helhet:

Bildningsfel1)	hos	30	lärjungar	**18.4** %
Retino-chorioidit2)	-	20	—	**12.3** %
Grå starr	-	13	—	8.0 %
Grön starr	-	9	—	5.5 %
Øgonblennorré hos nyfödda 3)	-	18	—	**11.0** %
Keratomalaci	-	1	—	0.6 %
Difteri	-	1	—	0.6 %
Scharlakansfeber	-	3	—	1.8 %
Kopper	-	1	—	0.6 %
Tyfoidfeber 4)	-	1	—	0.6 %
Skrofler5)	-	3	—	1.8 %
Tuberkulos	-	7	—	4.3 %
Syfilis	-	4	—	6.2 %
Meningit6)	-	10	—	6.2 %
Retrobulbär neurit7)	-	1	—	0.6 %
Kalketsning	-	1	—	0.6 %
Knallhatsflisor	-	4	—	2.5 %
Kontusion af ögat8)	-	2	—	1.2 %
Brott å skallbasen9)	-	1	—	0.6 %
Oxycephali	-	1	—	0.6 %
Sympatisk ögoninflammation10)	-	20	—	**12.3** %
Okänd	-	12	—	7.4 %

Hertil føies videre: «Ärftliga förhållanden som orsak till blindheten synas föreligga hos följande lärjungar:

Direkt arv från föräldrar till barn: En gosse med medfödd starr har far, farfar och 2 syskon med samma fel; 3 seende syskon. En andra gosse med starr har mor och broder med samme sak. En gosse med ektopia lentis (forskyvning av linsen) och aniridi (mangel av regnbuehinde) har far, faster, sannolikt farfadern och 2 bröder på samme sätt missbildade. En andra gosse med ektopia lentis har en far som har mikrophthalmus (dvergøie), och en syster med ektopia lentis. En flicka med mikrophthalmus har mor och 5 syskon med samma fel; endast ett barn i familjen har god syn. En annan flicka med mikrophthalmus har far, 2 farbrøder och en faster med samme missbildning och en syster med medfødd starr.

Kusinskap mellan föräldrar är antecknad för 6 lärjungar. Av dessa företedde 1 gosse mikrophthalmus (en sinneslö bror med samma bildningsfel), en gosse hydropthalmus (for stort øieeple, ko-øie), en gosse total färgblindhet (en bror och en syster likeså) och 3 flickor retino-chorioidit (nethinnebetendelse). Av dessa voro 2 syskon och den tredje hade 3 blinda och 4 seende syskon.

---

1) Dannelsesfeil. 2) Nethinnesygdommer. 3) Øienbetendelse hos nyfødte. 4) Tyfus. 5) Kjertelsygdom. 6) Hjernebetendelse. 7) Synsnervebetendelse. 8) Støt på øiet. 9) Brudd av hjerneskallen. 10) Sympatisk øienbetendelse efter skader.

Et eller flere syskon blinda hade utom de ovannämnda: 5 lärjungar med bildningsfel, därav 2 syskon, och 7 lärjungar med retino-chorioidit, därav 2 syskon.»

Av interesse er dessuten, at «under läsåret har en lärjunge opererats för starr å båda ögonen. I alla fallen har resultatet varit herade, därav en å båda ögonen. I alla fallen har resultatet varit så till vida gott, att god ledsyn (gangsyn) erhållits. Å en lärjunge med macula corneae har gjorts en operation utan nämnvärd förbättring.»

*

Det er ikke meget opløftende å se, at to av de vesentligste årsaker til blindhet — øienbetendelse hos nyfødte barn og sympatisk oftalmi efter skader — fremdeles, år efter år, paraderer med omtrent samme tall som før, nemlig tilsammen en fjerdedel av alle elevene; til tross for at disse sykdommer jo nu skulde kunne helt elimineres eller iallfall reduseres betydelig. Grunnen hertil kan ikke nu lenger ligge i, at det er vanskelig å få fat i læge, således som man tidligere med rette kunde mene. Forholdene hos oss er formentlig ikke vesentlig anderledes enn i Sverige; men her er det åpenbart at grunnen er å søke i en ganske utrolig slapphet hos foreldrene. Hvorfor forlanger ikke alle foreldre at deres barn skal dryppes straks efter fødselen av jordmoren? Hvorfor går ikke foreldrene straks til læge med øienskader? Det er ingen sjeldenhet ennu å se at man lar barn med perforerende øienskader, irisfremfall o. l. gå hjemme i ukevis, til tross for at lægen bor så å si vegg i vegg.

Også for kjertelsygdommenes vedkommende gjelder det dessverre at de ofte vanvyrdes ganske forferdelig; av dovenskap eller uforstand slår foreldrene sig til ro med at «barnet vokser dem av sig». —

På blindeforsorgens område står vort land dessverre adskillig tilbake for vore to naboland. Det gir sig tilkjenne på forskjellig vis. Dels deri at vore offentlige undervisningsanstalter ikke holder mål med andre lands, og heller ikke med almindelige moderne fordringer. Dels deri, at stat og kommuner overhodet ikke yder noget bidrag til blindeorganisasjonens almindelige arbeide for de blinde før og efter at de opholder sig på skolen; enkelte av vore fylker gir et par hundrede kroner om året, men deres tall er meget litet og summen ikke meget stor. Dels synes det å være en større interesse blandt nabolandenes læger for de blinde enn det har vært tilfellet hos oss. I de siste år er der dog tegn til at forståelsen blir større og mere almindelig enn før; særlig efterat vore lærere i øiensykdommer, prof. Schiøtz og Hagen, har ofret saken sin interesse.

Det vilde være ønskelig om vi også hos oss kunde få slike årlige oversikter over blindhetsårsakene i blindeskolens beretninger. Visstnok har vi i en lang årrekke hatt øienspesialister som læger ved blindeskolen i Trondhjem og i Oslo, men disse har aldrig offentliggjort noget av sit materiale. Grunnen hertil må rimeligvis være den, at lægerne ikke vesentlig har fungert som spesialister, men meget mer har vært almindelige institutlæger, som hadde med barnets helbred i det hele, skolens hygiene o. l. å gjøre. Egentlig spesialbehandling faller der litet av, idet den som regel er avsluttet når barnet kommer inn på blindeskolen.

Fra inneværende år er det ordnet således, at alle elever ved blindeskolens arbeidsavdelinger — som nu er samlet i Oslo — skal undersøkes ved Rikshospitalets øienklinikk, som fører eget register over dem. Derved er man sikret en helt tilfredsstillende undersøkelse og eventuell behandling av skolens elever iallfall i de siste årene de går på skolen. Og samtidig også en tilfredsstillende innsamling av materiale til studiet av blindheten i vort land — for så vidt det gjelder dem som blir blind i barneårene (plus en del voksne, vesentlig skadetilfelder). Når skolene atter får råd til å utgi beretninger vil det derfor neppe støte på større vanskeligheter å få med i beretningen en oversikt over elevenes blindhetsårsaker. Og fra tid til annen vil der da vel også komme meddelelser fra Øienklinikken i den medicinske presse om de foretagne undersøkelser og behandlinger av blindeskoleelevene.

Men — ennu venter vi på, at en av vore yngre oftalmologer vil sette sig som opgave å gi en fremstilling av blindhetsforholdene i vort land. For en del år siden var det stillet som opgave for en av universitetets gullmedaljer; skulde kanske tiden nu være inne til å stille opgaven pány?

H. G. Dethloff.

The Matilde Ziegler Magazine for the Blind.[1])

Det er iår 20 år siden Amerikas største månedsskrift for blinde, «The Ziegler Magazine for the Blind», New York, begynte å utkomme. I månedsskriftets juni-nummer, som hun redigerte, gav miss Adelia M. Hoyt en skildring av dets tilblivelse og utvikling. Miss Hoyt, som er blind, er en av de mest kjente blindesaksarbeidere i De forenede Stater. Hun er leder av den store blindeavdelingen ved Kongressbiblioteket i Washington og forestår dessuten avskrivningen og duppliseringen av bøker til blindeskrifts bibliotekene. Miss Hoyt skriver:

New York har mange severdigheter; men jeg tviler på om noget i den store byen er av mer interesse for våre lesere enn det stedet hvor vårt så høit skattede «Ziegler Magazine» blir til.

Bare et lite stykke fra Broadway kommer du til en svær forretningsgård, 250 West 54th Street. Ta elevatoren til 7-de etasje, og så — for å tale med Roxi — «er du der». Du kan være sikker på å bli vennlig mottatt av redaktøren og hans stab av hjelpere. Herfra utgår det månedsskriftet som så punktlig kommer til oss og bringer så meget av interesse.

---

1) Artikkelen har måttet stå over nogen tid av plassmangel.

Iår for 20 år siden sendte mr. Walter G. Holmes, en avismann fra Tennessee, en liten artikkel til et New York-blad hvori han spurte om hvorfor filantropene ved sine gavebrev overså de blinde. Særlig fremholdt han hvor nødvendig det var å skaffe de synsberøvede mer litteratur. Denne artikkelen blev blandt andet lest av mrs. Matilda Ziegler, en dame som hadde mange penger og et varmt hjertelag, og som pleide å følge sine gode impulser. Mrs. Ziegler utbad sig en samtale med mr. Holmes. Begge var av personlige grunner interessert for de blinde: Mr. Holmes hadde en blind bror og mrs. Ziegler en blind sønn. Resultatet av konferansen var opretteIsen av «The Matilda Ziegler Magazine for the Blind». Mrs. Ziegler lovte å dekke alle omkostninger under forutsetning av at mr. Holmes påtok sig ledelsen av foretagendet.

Alle vet vi hvor utmerket begge har skilt sig fra opgaven. Mange av oss husker enda med hvilken glede vi motttok det første nummer av månedsskriftet. Det skapte nye interesser for oss. Hundre av blinde som hittil lite eller intet hadde befattet sig med punktskriften, satte sig i en fart inn i den for å kunne følge med. Månedsskriftet er blitt et kameratskapets bånd mellem de blinde landet rundt. Senere er jo andre tidsskrifter kommet til; men «The Ziegler» står som pioneren blandt blindetidsskriftene i vårt land. Det blir sendt gratis til alle blinde som ber om å få det, og man beregner at det hver måned blir lest av 15,000 blinde i Statene og Kanada. Mange hundre amerikanske blinde sender sitt eksemplar til utlandet når de er færdig med det. En pike i Australia forteller således at hun hver måned får et eksemplar fra en blind i Illinois, og at hun lar det cirkulere blandt 7 andre blinde i sitt hjemland.

Mrs. Ziegler, som nu er 81 år gammel, har gjort alt dette mulig. Denne generøse dame er så beskjeden at hun nødig ser sig omtalt offentlig; men vi håper hun føler at de 25,000 dollars månedsskriftet årlig koster henne, gir bedre renter enn nogen av hennes andre pengeanbringelser.

I 20 år har mr. Holmes forestått redaksjonen og viet arbeidet alle sine evner og krefter. Aldri har han spart sig når det gjaldt å fremme de blindes eller månedsskriftets interesser. Av og til har han overlatt redaksjonen av et nummer til en annen; men bare en eneste gang i disse 20 årene har ikke han selv samlet stoffet til Nyhetsavdelingen. Det kan ha sin interesse å høre hvordan denne blir til. Hver dag gjennemgår mr. Holmes avisene og klipper ut det som han mener er av størst betydning. Når måneden er slutt, dikterer han manuskriptet til en stenograf og nummererer notisene med 1, 2 eller 3 efter verdien. Ved opsetningen tar stereotypøren først alle de notiser som er betegnet med 1, og derefter de som er merket med 2. Det er sjelden nogen av 3-notisene kan komme inn. En del plass blir alltid reservert for å kunne få med de siste viktige hendelser. Mange som har anledning til å høre avisene hver dag, sier at de ofte i «Ziegler»s nyhetsavdeling finner ting som er ukjent for dem.

Næst efter Nyhets- er Korrespondanseavdelingen mest populær. Leserne forteller her om de forsøk de har gjort, og den fremgang de har hatt på nye erhvervsfelter. Jeg tror ikke selv redaktøren nogensinne helt ut vil få rede på den betydning denne avdelingen har hatt for vårt lands blinde ved å gi dem nytt livsmot, øket foretagsomhet og praktiske råd og vink på så mange områder. Resten av månedsskriftets innhold består av artikler, fortellinger, dikt osv. avtrykt efter de beste aviser og tidsskrifter, som alle har stillet sig meget velvillig på dette område.

Når manuskriptet er ferdig, begynner stereotyperingen. Settemaskinen drives elektrisk, og stereotyperingen foregår på tynne metallplater. Korrekturlesningen blir utført av blinde eksperter. Til trykningen har man en elektrisk rotasjonspresse. Der trykkes 16 sider om gangen. 32,000 sider kan trykkes på en time. Hele oplaget utgjør 600,000 sider. Månedsskriftet trykkes i to utgaver, en i europeisk punktskrift og en i New York Point. (Sidstnevnte system avviker meget fra vår punktskrift. Det har bare 2 punkter i høiden, men kan ha optil 3 i bredden. «Blindesaken»s redaksjon).

Mr. Holmes' største bekymring har alltid vært plassmangel. Det er så meget annet verdifullt stoff han gjerne vilde ha med. For 12 år siden begynte han å trykke på begge sider av papiret og kunde derved fordoble innholdsmengden uten å øke papirforbruket. Hvis man skulde hatt samme stoffmengden opsatt på den gamle måten, vilde dette i disse 12 årene betydd en ekstrautgift på papirkontoen av 70,000 dollars.

Jeg hadde nylig den fornøielsen å tilbringe en formiddag på «Ziegler»s kontor sammen med redaktøren. Folk kom og gikk. Alle slags spørsmål skulde besvares. Rett som det var, ringte telefonen. Brev blev lest og svar diktert. Alle skrivelser blev omhyggelig overveiet, og alle som henvendte sig til kontoret, fikk de ønskede oplysninger om råd. Samtidig foregikk det rutinemessige arbeide med å samle stoff til månedsskriftet. Jeg fikk gjennem det hele et glimt av alt det gode som går ut fra dette stedet, ikke bare gjennem månedsskriftet, men på tusen andre måter. —

„Abnorm".

Idet vi henviser til artikkelen «Det siste møte for abnormsaken?» (se «Blindesaken» nr. 11 1926), avtrykker vi her to opsett under ovenstående overskrift, inntatt i hefte 8—10 av «Nyt Tidsskrift for Abnormvæsenet». Tidsskriftet utkommer i Kjøbenhavn og dets hovedredaktør er hr. skolebestyrer Johan Keller.

Hr. lærer Th. Nergård drar i tidsskriftets 7-de hefte til felts imot ordet «abnorm» i forbindelse med de skoler og pleiehjem som nu i over en menneskealder har båret dette navn, og han henvender sig til sine nordiske kolleger med anmodning om å uttale sig om saken og eventuelt fremkomme med forslag om en ny betegnelse for møtene og dermed også for de hjem om hvis virksomhet disse forhandlinger dreier sig. Hr. N. bruker så sterke ord som «famøs» (beryktet, forsmedelig), og redaksjonen er enig med ham i at «der ligger noget «odiøst» (forhatt, motbydelig, ulidelig) i betegnelsen «abnorm», og vi ser det gjerne fjernet fra vort skilt».

Jeg er ganske uenig med de herrer heri og har intet annet å innvende mot ordet enn alene det at det er et fremmedord, ikke av nordisk rot. Men skjønt det ikke har vunnet så stor utbredelse i våre sprog som dets motsetning «normal», som jo brukes i utallige forbindelser og sammensetninger, så har det dog forlengst vunnet borgerrett i de nordiske sprog. Den kamp som nu reises imot det, kan på ingen måte jevnføres med den som for en menneskealder siden førtes seierrikt mot ordet «idiot»; ti dette benyttedes på den tid som et foraktens skjelsord som i høi grad trengte til å avløses av det milde, humane og dog rammende ord «åndssvak», mens der absolutt intet nedsettende eller foraktelig kleber ved ordet «abnorm». —

Derimot er dette ord i den her omhandlede forbindelse i høi grad rammende, idet det omfatter alt hvad det skal omfatte, og intet annet. Ti hvad betyr vel «abnorm» annet enn hvad som avviker fra det sunde og naturlige, det helstøpte og harmoniske, i legemlig eller sjelelig henseende eller i begge. Og er det ikke nettop dette som på en eller annen måte, skjønt i forskjellig grad, preger så vel den døve og den blinde som den åndssvake og den vanføre, ja selv den talelidende!

Jeg tror derfor i motsetning til hr. N. at ordet «abnorm» i forbindelse med våre møter og våre myndlinger ikke blott hadde sin berettigelse «i sin tid», men at det har sin berettigelse den dag idag — og fremdeles i lang fremtid. Jeg tror det så meget mer som det neppe vil være mulig å finne eller å skape et ord av nordisk rot som med samme korthet og klarhet som ordet «abnorm» betegner det som det her kommer an på, eller — som den ærede redaksjon uttrykker sig: «Å finne en generalnevner som favner om alle de skoler og institusjoner det her gjelder.»

Ja, selv når hr. Nergård avslører den hemmelighet han synes å bære på, vil det neppe lykkes ham å beta mig denne tro eller å erstatte det hevdvunne ord som står over disse linjer.

E. V. Rolsted.

*

Længe har jeg ventet å høre noget nærmere fra hr. lærer Th. Nergård til «Nyt Tidsskrift for Abnormvæsenet» angående betegnelsen «abnorm», som tilsynelatende har gjort et ganske overveldende inntrykk på ham. Jeg har ventet så meget desto mer da Norges redaktør av vårt tidsskrift jo likefrem opfordrer ham til det i sin efterskrift til hr. Nergårds artikkel med disse ord: Hr. Nergård har ordet!

Bestyrer Sæthre sier i sin efterskrift at «etiketten bør jo dog svare nogenlunde til indholdet».

Hr. Nergård har imidlertid ikke latt høre fra sig, og jeg må da nærmest gå ut fra at han er kommet til å sanksjonere bestyrer Sæthres standpunkt. Hvorfor svarer han da ellers ikke?

Jeg vet godt at tiden nu bærer mot dette å gjøre alt så mildt som mulig, eller om man vil, så humant som mulig, som f. eks. ved å betegne «åndssvake» som «svaktbegavede», noget som naturligvis bare gjelder skolebarna, dels for foreldrenes og dels for barnas egen skyld, men jeg kan likevel ikke innse rettere enn at det dog må være riktigst å la etiketten så nogenlunde svare til innholdet, slik som bestyrer Sæthre mener, og som forstander Rolsted i nærværende hefte jo også holder på.

«Abnorm» er dog hver den som ikke er «normal», det være sig så vel legemlig som åndelig sett, men i ordet «abnorm» kan jeg virkelig heller ikke se at der ligger nogen krenkelse eller noget grimt, når man ser riktig på tingene og forstår hvad «abnorm» egentlig sier.

Jeg kan derfor fullt ut tiltre forstander Rolsteds innlegg i denne sak.

Johan Keller.

*

Vi er dypt uenig med de to danske artikkelforfattere. Det er mulig at man i grannelandene forstår noget annet ved «abnorm» enn hos oss, skjønt vi vet at danske, svenske og finske blinde er meget lite tilfreds med denne betegnelse for sitt vedkommende. Dette kom tydelig frem på den andre nordiske blindekonferanse i Trondhjem siste sommer, ikke minst fra finsk hold.

Ifølge almindelig norsk sprogbruk betyr ordet «abnorm», når det nyttes om mennesker, ikke det videnskabelige «avvikende fra regelen», men rett og slett en som er undermåls intellekttuelt sett, altså åndssvak, for ikke å bruke et enda sterkere uttrykk. Intet kan være mer uberettiget og misvisende når det f. eks. gjelder blinde og døve (kfr. prof. Vogts uttalelser paa skolemøtet i Trondhjem).

At betegnelsen «abnorm» ikke bare har været i høi grad sårende og krenkende, men til ubotelig skade på mangfoldige vis for blinde og døve, er en kjensgjerning som det ikke kan diskuteres om. Dette var også grunnen til at de blindes og døves organisasjoner i sin tid tok op en energisk kamp for å få «abnormstemplet» tatt bort. Saken blev møtt med stor forståelse hos våre statsmakter, og ved Stortingsbeslutning av 4. juni 1915 blev abnormbetegnelsen fjernet.

I de siste 12 årene har vi således ikke offisielt hatt noget «abnormvesen» i Norge; men «bøygen», «gespenstet» går nok dessverre fremdeles igjen både i folkebevisstheten og blandt de offentlige myndigheter. Så sent som i juni 1926 kunde man lese i referatet fra et av våre fylkesting at der var bevilget så og så mange tusen til «abnormes skoleophold».

At grannelandene til dels enda har «abnormvesen», at der holdes «nordiske abnormskolemøter» og at der eksisterer tidsskrifter for «abnormvesenet» bidrar selvsagt også meget til å fastholde de gamle, ytterst uheldige forestillinger.

Vi kan så godt forstå hr. Nergårds aksjon. Det er ikke tom formalisme, men dype og alvorlige realiteter det her dreier sig om. Hr. N. kan være overbevist om at han i denne sak har hele den norske blindeverden — og vi håper også alle norske blindepedagoger bak sig, likesom vi skulde tro at de norske døves organisasjon og de norske døveskolers lærerpersonaler her vil yde ham sin kraftige støtte. Våre statsmakter har allerede for 12 år siden gjort sitt for å rette på de urimelige og skadelige forhold. Nu må vi — hver på vårt sted — gjøre alt for å hevde og festne den opfatning Stortingsvedtaket av 1915 gir uttryk for.

«Blindesaken»s red.

Styremøtereferater.

Styremøte i Nordenfjelske Blindeforbund 9. 12. 1926. Samtlige medlemmer til stede. — 1) Kassereren meddelte at han efter bemyndigelse av styret hadde innløst den pantobligasjon i eiendommen Åsen i Lånke som forbundet i sin tid hadde utstedt til hr. blikkenslager Berntsen. Obligasjonen, som oprindelig lød på 4000 kr., var av Berntsen pantsatt i Trondhjems Håndverks- og Industribank for 2000 kr., og da Berntsen nu var insolvent, gjorde banken regressloven gjeldende overfor forbundet. Innløsningssummen utgjør med renter ca. 2400 kr. Obligasjonen er av Berntsen transporteret in blanco. — 2) Besluttedes å gi sakfører Smedahl fullmakt til å vareta forbundets interesser ved tvangsausjonen over Åsen i Lånke 14. desember. — 3) Et andragende om 75 kr. til klær besluttedes oversendt Owesens legat. Vedkommende er under 14. 5. 1926 ydet bidrag av forbundet. — 4) Et andragende om lån til start av fruktforretning blev avslått. — 5) Bevilgedes 50 kr. til klær. — 6) Bevilgedes 75 kr. til brensel og belysning.

Sekretariatet.

Forretningsutvalgmøte i Vestlandske Blindeforbund 7. 12. 1926. Til stede: Imsdahl, Flydal, Meyer og Henrikssen samt varamennene Rydland og Sørensen. — Det var 8 andragender om bidrag. 4 fant utvalget av forskjellige grunner ikke å kunne imøtekomme. Ett blev innvilget med 25 kr. og 3 utsatt til styremøte over nyttår. — Styremøte besluttedes holdt 10.—12. januar og juletrefesten som vanlig i forbindelse hermed. Tiden for Bergensbasarens avholdelse fastsettes av basarkomitéen. — Man vedtok å la forretningsutvalget fungere som juleutdelingskomité.

Sekretariatet.

Styremøte i Østlandske Blindeforbund 12. 12. 1926. — 1) Referertes skrivelse fra N. Bf. om å utvise forsiktighet ved utdeling av bidrag og tildeling av tillitshverv. — 2) Bevilgedes 60 kr. i tillegg til sykehusophold, tidligere bevilget i styremøte 9. september. — 3) Til utdelingen av hjelpefondet var indkommet 29 ansøkninger. Der blev innstillet 20 bidrag på tilsammen 1800 kr. Flere av ansøkerne kunde ikke komme i betraktning ifølge fondets statutter, da de alt tidligere hadde fått bidrag tre år i trekk. — 4) Ref. skrivelse fra N. Bf. om at reisesekretæren hadde opsagt sin stilling fra 1. januar 1927. Man besluttet inntil årsmøtet å ansette henne som hjelp ved biblioteket til innbinding o. l. samt til forefallende reisevirksomhet. — 5) Forelå fortegnelse fra utsalgets bestyrer over de konti som viste overskridelse i henhold til tidligere bestemmelse om begrenset kreditt til 100 kr. Det besluttedes å henstille til bestyreren å vise størst mulig forsiktighet ved overskridelser og å konferere med styret i vanskelige tilfelle. Samtidig opfordrer styret dem som kjøper materialer i utsalget, til å sørge for å få redusert sin gjeld. — 6) Bevilgedes det nødvendige til julefest som vanlig.

Sekretæren.

Bidrag til Vestlandske Blindeforbund.

Vereide Barneforening, Nordfjord 80 kr. Nykirkens Blindeforening, Bergen, til et vordende gamlehjem 150. Blindesakens Kvinneforening, Kristiansand S. 1500. Sven Torvestad, Moksheim, Haugesund 5. Kvinneforeningens basar, Storholmen 103. Blindeforeningen «Dagning», Fjørå, Sunnmøre 43,50. Foreningen «Kurven», Eikefjord 175. Birgit Bleien og Synva Nå. Nå, Hardanger 65. Tilsammen kr. 2121,50.

O. A. Holen, kasserer.
Sandvikslien 3, Bergen.

Atter en ny forening i Østlandske blindeforb.

En av vore virksomste foreninger i Ø. B. er Hamar blindeforening. Den har utført et særdeles verdifullt arbeide for blindesaken i almindelighet og gamlehjemmet i særdeleshet. Denne foreningen som vanskelig kan være større så lenge møtene ambulerer mellem medlemmene, har imidlertid kunnet vekke interessen for blindesaken i videre kretser. Et par varmtfølende kvinner har derfor tatt initiativet til dannelse av en ny forening. Medlemmene består vesentltig av jernbanefunksjonærers hustruer, og de har allerede holdt nogen møter. Undertegnede har hatt den fornøielse å være tilkalt som rådgivende og veiledende sakkyndig, og det er mig en stor glede å kunne fortelle kamerater og venner at de iherdige damer er begeistret for vår sak. Jernbanefolk er i almindelighet vel ansett blandt oss blinde, fordi vi så ofte legger beslag på deres hjelpsomhet i den travle tjenestetid. Denne nye forenings medlemmer vil sikkert anspore og opmuntre funksjonærene til ikke å bli trette av oss blinde når vi er ute og reiser og trenger til deres velvillige støtte. Jeg tillater mig ved disse linjer å introdusere denne nye foreningen, «Vårsol», for leserne og ønsker den lykke til sitt store arbeide for vår sak.

Med venlig hilsen,

Johan Evensen.

Fra Kvalvik på Nordmøre.

Her i Kvalvik på Fredø ved Kristiansund N. fikk vi ifjor vinter besøk av N. B.s reisesekretær hr. Iversen fra Trondhjem. Han hadde ett møte for voksne og to for barn i Bjerkelund skolehus. Og det kan sies til Herrens ære at broder Iversen er en hjertevarm troende mann som er ivrig i arbeidet for å hjelpe de blinde. Han talte enkelt og gripende om hvordan det er å være blind, og om at vi seende plikter å gi dem hjelp til selvhjelp. Likeså la han oss på hjerte den sannhet at det er meget verre å gå i åndelig blindhet og mørke. Han gikk ut fra beretningen om den blindfødte og leste senere Joh. Åpenb. 3, 17 som viser hvordan det er å være åndelig blind: «Fordi du sier: «Jeg er rik og har overflod og fattes intet», «og du vet ikke at du er ussel og ynkelig, fattig, blind og nøken.» — Da han hadde talt, bad han mig avslutte møtet. Og jeg leste Joh. ev. 12, 46 og sa litt om Jesus, «Verdens Lys», at han er kommen for å frelse både åndelig og legemlig blinde ut av syndens forferdelige mørke og inn i sitt underfulle lys, og gjøre oss til salige Guds barn her og dermed arvinger til den evige herlighet hos Gud!

Tenk når en gang hver tåke er forsvunnet som her sig senker over livet ned! Når dagen evig, klar er hist oprunnet, og lysomstråler hvert av mine fjed!

Da blir løst hver jordisk gåte, besvaret hvert «hvorfor?» — da skal vi Herrens veier — hans livsførelse med hver enkelt — klart forstå! Da er slukket hver hjertesorg, stillet hvert savn, lægt hver sygdom og de dype sukk er utløst og stillet i «kjærlighetens favn»! Herlige fremtid for hvert Guds barn her i jammerdalen!»

Johan J. Bjerkan, lærer.

Smånytt fra den utenlandske blindeverden.

Belgia. Det belgiske justitsdepartement opnevnte for nogen tid siden et permanent råd som skal arbeide for bedring av de blindes kår. I dette rådet som består av ikke mindre enn 20 medlemmer, sitter der også 5 blinde, deriblandt pater Agnello, den krigsblinde leder av det velkjente blindeinstitutt Woluwe ved Bryssel.

Frankrike. Musikken spiller i Frankrike en langt større rolle som blindeerhverv enn i noget annet europeisk land, og det ikke bare for menn, men også for kvinner. Undervisningen i de forskjellige musikkgrener er førsteklasses, og det blir også gjort alt for å skaffe de musikkstuderende lønsom sysselsettelse efter endt utdannelse. Hvor mange blinde organister det nu er i Frankrike, vet vi ikke, men tallet er meget stort (bare i Paris er der 7). Videre har man en mengde blinde pianister, violinister, musikk- og sanglærere osv. Ikke minst bemerkelsesverdig er det at et meget betydelig antall blinde damer har ansettelse som musiklærerinner ved skoler for seende og nyter stor anseelse for sin dyktighet. Også pianostemming er et meget godt fag for blinde i Frankrike, og så vel de blinde stemmere som de blinde musikere har sitt eget fagblad i punktskrift. En god hjelp i sitt arbeide har de franske blinde musikere i det store musikkbibliotek i Paris som teller 21000 bind og hefter, og hvori alle grener av musiklitteraturen er representert.

Tyskland. Den 25. november sistleden var det 10 år siden høiskolen, universitetsbiblioteket og oplysningsbyrået i Marburg a. d. Lahn for studerende blinde blev besluttet oprettet. — Virksomheten har i disse årene utviklet sig til å bli en meget betydningsfull institusjon. Høiskolen har været besøkt av ca. 200 studerende, hvorav et snes utlendinger (deriblandt også en norsk). Det videnskapelige bibliotek omfatter allerede 8000 bind (for det meste håndskrevne), og høiskolen har eget punktskriftstrykkeri og eget sortskriftstrykkeri.

De forenede Stater. 44 blinde er nu sysselsatt ved Henry Fords automobilfabrikker i Detroit. De utfører sitt arbeide til selskapets fulle tilfredshet og er også selv meget fornøiet. — Minstelønnen er for de blinde som for de seende arbeidere 6 dollars pr. dag.

Kanada. I Amerika har man slått inn på andre veier for å skaffe blinde beskjeftigelse enn her i Europa. Som et eksempel kan nevnes at Nasjonalinstituttet for Blinde i Toronto for tre år siden overtok en barnekonfeksjonsfabrikk og omdannet den til arbeidsstuer for blinde piker. Driftsomkostningene (ledelsens avlønning ikke medregnet) utgjorde henholdsvis 2200 og 3200 dollars. Tallet av blinde arbeidersker var i 1924 22 og i 1925 20, og i arbeidslønn til dem blev utbetalt resp. 9300 og 9000 dollars. I driftsomkostningene inngår betaling for den nødvendige seende hjelp, feriepenger i to uker til arbeiderskene og, om påkrevet, sykebidrag i to uker.

Esperantobevegelsen blandt de blinde 25 år. I 1926 var et kvart århundrede forløpet siden esperantobevegelsen blandt de blinde begynte. Blandt de fremste banebrytere må nevnes red. Thilander, Stockholm, og prof. Cart, Paris. Som kulturfaktor og som praktisk hjelpemiddel spiller det internasjonale sprog idag en slik rolle for de blinde at det neppe kan vurderes høit nok.

Eftertrykk av „Blindesaken“ med angivelse av kilde ønskes.

Handelstrykkeriet A.S. — Bergen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER
UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 2. Februar 1927 16. årg.

Hvad en blind kan risikere.

Et par ord til forældre og andre.

Alle som har arbeidet sammen med vore blinde føler ofte denne eiendommelige blanding av undren, beundring og glede som det er, dag efter dag, å være vidne til at de blinde kan utvikle sine evner og ferdigheter på samme måte som oss andre der har vort syn i behold. Se, hvorledes de kan bli til almindelige mennesker som oss, bli til dyktige mennesker, fremrakende mennesker; ja, der er inden blindeverdenen endog eksempler på genialitet. Når f. eks. en blindfødt sekstenåring plutselig står frem og presenterer hele verden et ganske nytt skriftsystem for blinde; et system som i sit prinsipp bryter med alle tidligere, og til og med er utarbeidet i detalj; et system som gjennem 100 års erfaring og gjentagne forsøk på å forbedre det har hævdet sig som det ideale, både i sit prinsipp og i sine detaljer — ja så har vi ikke anden betegnelse for et slikt åndsfenomen end å si at det er genialt.

Og uagtet de blinde i verden jo heldigvis er en liten minoritet, så er det ikke nogen vanskelighet av historien å hente frem en hel rekke blinde som har indtat ansete og betrodde stillinger i samfundet. Også vor egen personalhistorie kan yde bidrag i så henseende.

Og den viser videre en ting som er overordentlig interessant, det nemlig: at de blinde unge menn og kvinner som nu staar som ledere av blindesaksarbeidet i vort land, de er så å si født i samme år som vor blindeskolelov trådte i kraft. Da vi hadde hat den offentlige blindeskole i 14 år, blev det første blindeforbund stiftet — av elever på blindeskolen. Da skolen var 23 år gammel (1909) samlet de blinde sine tre lokale forbund (nordenfjels, vest- og østenfjels) til et landsforbund. Gjennem et ihærdig og dyktig arbeide har de i løpet av den korte tid som er gåt allerede utrettet meget for sine blinde kamerater i vort land; og de har avtvunget sig respekt hos alle både almenheten og myndighetene, ved den omtenksomme og dyktige måte de har ledet sine egne anliggender på.

En dame som for et par år siden tok sig for å gå gjennem de danske blindeskoler erklærte i en offentlig artikel, uten nogensomhelst reservasjon, at elevene i blindeskolen jevntover var lengre fremme end sine jevnaldrende kamerater i de almindelige skoler for seende barn. Dette er vistnok også riktig. Efter det jeg selv, under samarbeide med norske blinde gjennem 20 år, har set av de blinde — deres kundskapstilegnelse, deres dømmekraft og skjøn, og karakterdannelsen hos dem — har jeg fått et meget sterkt inntrykk av at de m. h. t. intellektuelle evner og modenhetsgrad ingenlunde står tilbake for mennesker som ser, snarere tvertom.

Men — denne skjønne medaljen har også en bakside! Og like lys som den første er, like mørk er den siste. For der finder vi alle de synder som foreldre og samfund begår mot de blinde.

Det er dessverre ikke så litet sandhet i den ytring som en av vore unge blinde for nogen år siden kom med (han er nu død): «Blindeskolen — ja, det er som å vise os paradiset; og så: slå porten igjen!» Men blindeskolen er dog den eneste vei hvorpå de blinde kan opnå å komme ind i det «paradis» som består i «å få være og ansees for et almindelig normalt menneske ved siden av oss andre».

La os se et øieblik på den norske blindemedaljens bakside.

En 12 år gammel, frisk og kjekk gut blir blind ved et ulykkestilfelde. Dermed er det slut med skolen: han går og slenger uten at nogen — trods lovens klare ord — tar sig av hans videre utdannelse. Til han blir 17 år; da krever han selv sin ret, og de pårørende og andre er nu begynt å ane hvad det vil si å skulle fø på en velvoksen kar som ingenting har lært for det praktiske livs øiemed.

En velskapt jente, som av alle får attest for at hun er opvakt og vel begavet, blir blind da hun har gåt 2 år på skolen. Så er det slut; ingen tar sig av hendes utdannelse og oplæring. Da hun så er blitt 16 år begynner hun selv å fordre sin lovlige ret, og 17 år gammel kommer hun omsider på blindeskolen.

En velskapt vilter 10-åring blir blind; stedenfor å senne ham på blindeskole, hvor han vilde fått både boklig undervisning og oplæring for sitt senere praktiske liv, holder man ham gående på almindelig skole ved å lese for ham. Og nu, når han er en mann i tredveårene, skriver han så til sine kamerater i blindeorganisasjonen: om de ikke kan skaffe ham økonomisk hjelp. Ti, nu kommer det uundgåelige resultat av den tidligere undlatelsessynd — fattigkassen og uvirksomhetens spøkelser griner ham i ansigtet.

En prest finder til sin forferdelse, blandt de 16-årige konfirmanter, en velbegavet jente som mangler de allermest elementære skolekundskaper — selvfølgelig, da ingen har sørget for å få hende ind på skolen. Da presten har kommet sig av sin forferdelse får han henne omsider ind på blindeskolen.

En stor kjekk 17 år gammel gut, som har været blind siden fødselen, er aldri blitt sendt på skolen; han har levd hjemme, behandlet som en åndsvak — han fikk ikke engang spise sammen med de andre men fikk sin mat efterpå. Enhver som søker å sette sig ind i denne guttens liv opigjennem barneårene, vil sikkert komme til å gjøre som gutten selv gjorde da en blind kamerat kom og talte med ham og lærte ham blindeskrift, så han kunde korrespondere med andre og lese — han gråt. Men, hvad tenkte den gutten? Hvad følte den gutten, da han gråt?

Kan nogen gjøre sig en forestilling om den sum av lidelse som rummes bare i disse par eksempler? Og rekken er dessverre lang! Det vilde bli en meget tykk bok, om man skulde ta frem alle og fortelle om dem. Vi skal nøie os med å kaste et blikk på de kuld elever som de to siste årene er kommet ind på blindeskolen: I 1925 kom ind ialt 29 barn; av disse var bare 11 i den alder som er fastsatt i loven (8 år); seks av dem var 9 år gamle; to var 10 år; en var 11, en 12, tre var 13, tre 14 og to 15 år. Her er m. a. o. tilsammen 64 tapte skoleår. Selv om man herfra må trekke 14 år for 3 som har gått litt på almindelig skole, blir der nok tilbake: 50 tapte år. — I 1926 kom ind ialt 10 barn; derav var tre 8, tre 9, en 10, en 12, to 13 år. Det vil si ialt 19 tapte skoleår. År som aldri kommer igjen. Det er et tungt ansvar de tar på sig som er skyld i at et blindt barn hindres, i årevis, i å få en ordentlig oplæring slik at de kan ha utsigt til nogenlunde å klare sig selv i livet.

For et seende barn er det ikke så farlig om det ikke kommer på skolen i ret tid, for det kan ta sig selv frem med sine øiner, både til kundskaper og annet; og det blir da ikke uskikket for det praktiske liv om det ikke går på skolen. Men et blindt barn som ingen tar sig av blir sittende hjelpeløs; hvad det får ind av kjendskap til verden omkring sig, det blir ofte omtrent lik nul; uten nogen praktisk oplæring som det kunde nyttiggjøre sig senere i livet. Barnet sitter ofte og rugger for sig selv; drømmer og fantaserer i sin egen lille verden så godt det kan, slik at når de kommer ind på skolen er de som tat ut av vilde fjellet, uten kunnskaper, uten opdragelse; så det ofte tar år å få naturlig skik på dem. Mange av dem blir raringer for resten av livet av en slik barndom.

— — Det er nu den tiden da de blinde barnene skal meldes til skolen. Alle blinde barn som i 1927 fylder 8 år skal til høsten ind på skolen. Nu må alle foreldre, forsørgere o. a. som har blinde barn i sin varetekt sørge for at skolestyret melder dem i tide. Her bør ogsaa vore læger ta hånd i med! Henvend Dem til sognepresten eller formannen i skolestyret, og be om at Deres barn blir innmeldt.

Hvis det er noget De er i tvil om, så henvend Dem til formannen i Nordenfjelske, Vestlandske eller Østlandske Blindeforbund (i Trondhjem, Bergen, Oslo); eller til Norges Blindeforbunds sekretariat, Rosenkrantzgt. 5, Bergen. Der vil De kunne få al mulig veiledning m. h. t. hvordan De skal sikre Dem at Deres barn får den best mulige utvikling og oplæring for livet.

Her skal bare oplyses: at undervisningen på blindeskolen er fri, ganske som undervisningen for seende barn.

Efter loven er fylke og kommune pliktig til å betale skoleopholdet for alle skolepliktige og skoleberettigede blinde barn i alderen 8—21 år. De har rett til å kreve inntil 11 års fri undervisning i boklige fag og i praktisk virke til de er fyldt 21 år.

La ikke Deres barn gå og kaste vekk den kostbareste tiden av sit liv! Det er ganske umulig for et blindt barn å innhente senere det som er forsømt i de første utviklingsårene. Det som syndes mot dem i disse årene kommer barnene til å lide for hele livet senere.

— — For de foreldre som måtte ønske det er det anledning til å få inn sit blinde barn på barnehjemmet «Østafor» før de er kommet i den skolepliktige alder. Dette med barnehjemmet er en helt frivillig sak og der betaler ikke det offentlige for barnene; men for dem som ikke selv kan betale er der adgang til å få friplass på barnehjemmet. Det er av den aller største betydning for barnene at de kan få et «forskoleår» før de skal ind på den offentlige blindeskole, og jeg vil derfor nytte anledningen til å anbefale alle foreldre å la sine blinde barn få adgang til det. Ganske på samme måte som vi jo også har barnehaver for små seende barn— bare det at det er så uendelig meget mere påkrevet for de blinde barnene.

Bergen, 12. januar 1927.

Dr. H. G. Dethloff,
sekretær i Norges Blindeforbund.

Bedes velvilligst optat eller ved refererende notiser gjengit i flest mulig av landets aviser, for at det kan komme alle foreldre for øie.

Å lære å være blind.

(Av Sir Arthur Pearson i «Seir over Blindheten»)

(Slutning)

«Skynd dig langsomt» er en grunnsetning som er kjent over hele verden. Den maa spesielt legges dem på hjerte som har mistet synet. Jeg tror ikke på folk som somler og drar sig; men jeg holder på at de som ikke kan se så godt som andre, får gjøre alle ting langsomt og betenksomt, især det å gå omkring, og iallfall til å begynne med. Det kan koste mangen støit før man blir overbevist om dette; men er leksen først lært, så vinner man selvtillit, og med selvtilliten kommer en passelig fart, parret med sikkerhet.

Av stor viktighet i et hus hvor en blind vanker, er det at møblene alltid inntar samme plass, og at alt er ryddig. Når man lar små gjenstander, som f. eks. skamler, stå omkring eller flytter stolene fra et sted til et annet, så vil det lett kunne avstedkomme noget galt. Det er ikke noget som mer kan ødelegge ens mot til å gå fritt omkring, enn dette plutselig å opdage at et tidligere holdepunkt er borte, eller at man støter på møbler som ikke står hvor de pleide å stå. På samme vis er det ergerlig å opdage at tingene på ens toalettbord er «ordnet», så man ikke vet å finne det man har bruk for.

Til å gå op og ned trapper behøves ikke annen hjelp enn den rekkverket gir, og dette er næsten alltid dannet slik at formen gir den nødvendige veiledning m. h. t. hvor trinnene begynner og slutter. Mens man arbeider på å utvikle sin selvhjulpenhet, må man alltid passe sig for den uvørne skikk å gå ned trappene med begge hendene i lommen. Man kan aldri være helt sikker på at der ikke er en eller annen fallgrupe i veien, som f. eks. en trinbeskytter som er gått løs. Et fall nedover en trapp er galt nok selv om hendene er fri.

Blinde synes ofte at man varsler dem om ting som ikke har det minste å bety, mens de slet ikke blir varslet om ting som har meget å si. Jeg husker godt et eksempel på dette, som hendte straks efter at mitt syn var blitt fullstendig borte. Jeg var til middag i et hus hvor salongen var en trapp op og spiseværelset nedenunder. Jeg skulde føre vertinnen ned til middagen, og da vi nærmet oss døren som førte ut fra salongen, sa hun: «Nu må De være meget forsiktig, vi kommer straks til en matte.» Bemeldte matte var en ganske tynn tingest som det virkelig skulde noget til for å merke. Hun førte mig så like utfor øverste trappetrin uten å varsle med et ord, og hadde jeg ikke fulgt min vanlige fremgangsmåte å holde skuldrene godt tilbake når jeg ikke er sikker på hvor trappen befinner sig, så vilde vi sikkert begge kommet nedenunder med større fart enn verdighet. Siden da har jeg alltid rådet nyligblinde til å holde sig meget opreist når de nærmer sig trappetrin. Hvis vi går foroverbøiet og plutselig kommer til trapper, er vi meget tilbøielige til å styrte hodekuls nedover dem.

I et fremmed værelse bør man vise den blinde hvor stolen eller sofaen står ved å legge hånden hans på ryggen av den. Ethvert forsøk på å skyve ham på plass bør omhyggelig undgåes. Heller ikke bør en blind når han er alene, tro at han trygt kan sette sig fordi han med hånden har kjent armen av en stol. Ved å kjenne efter med føttene må han forvisse sig om at setet er bak ham. Denne bruken av benene er en meget viktig vane å lære sig. En hel del blinde gror fast i den skikk å bøie sig ned og kjenne efter stolsetet før de setter sig, en ganske unødvendig skikk, som dessuten gir tilskueren et inntrykk av hjelpeløshet. Man kan med letthet venne sig til å kjenne efter kanten av stolsetet med leggen sin og likeledes forvisse sig f. eks. om kamingitterets plass ved næsten umerkelig å kjenne sig for med tåspissen.

Å telle skrittene når man går gjennem et værelse eller langs en gang, er en hjelp i begynnelsen; men når man blir fortrolig med stedet, skulde dette snart være unødvendig. Ofte når man går omkring i huset, vil man av en knirkende gulvplanke — og det er underlig for en nylig-blind å merke hvor trofast en slik planke knirker — få den nødvendige orientering.

En klokke med god og hørlig «tikk-takk» er en stor hjelp til å bestemme nøiaktig hvor i værelset man befinner sig, og til å gå omkring der inne med letthet og sikkerhet. Ved å følge dens stillferdige signaler kan den blinde gå omkring i et værelse så lett at det vekker forbauselse hos folk som ikke skjønner hvilken hjelp der ydes av den lille «fører» paa kaminhyllen. I vintertiden kan ildens knitren i kaminen gi et vink til orientering. Forøvrig kan den letteste berøring av veggen eller møblene sette den blinde i stand til nøiaktig å vite hvor han er.

Og likevel — blinde må bestandig være på vakt. De må tenke på hvad de gjør mer enn nogen annen. Hvis man således slipper noget ned, vil man hurtig bøie sig for å ta det op og kanskje p. g. a. lydretningen snu sig litt før man bøier sig ned, og skulde man da tilfeldigvis stå tett ved en stol eller et bord, kan følgen bli et stygt slag i ansiktet. Hvis man ikke er ganske sikker på hvor man befinner sig, er det alltid en god regel å holde hånden for ansiktet når man bøier sig ned.

Det er én ting som gjerne kunde huskes av dem som ser, og det er å tale når de trer inn i et rum hvor en blind opholder sig, for det minste ord av en kjent stemme er alt han behøver for å vite hvem det er som er kommet inn; men hvis der ikke tales, er han i uvisshet.

På lignende måte har det sig når en gruppe mennesker, hvorav en eller flere er blinde, taler sammen. De som ser, bør da, hvis de er nær nok, alltid sakte berøre den blinde når de henvender sig til ham, hvis de da ikke nevner ham ved navn; for en slik berøring vil erstatte de konvensjonelle tegn som brukes mellem seende, f. eks. at de vender ansiktet eller kaster et hurtig blikk til den de taler til.

Likesom man ved hjelp av linoleumsløpere gjorde det lettere for nybegynneren å gå omkring inne i huset i St. Dunstan's, således blev det gjort lettere for ham å finne frem i parken ved hjelp av et system av rekkverker; men som før sagt, varte det ikke lenge før mennene ikke enset dem mer. Men utenfor de hjemlige omgivelser reiser der sig nye vanskeligheter.

I almindelighet vil den nylig-blinde snart kunne gå omkring med letthet på et begrenset område som han lærer å kjenne. Hvorvidt det er klokt å våge sig på måfå inn i nye gater, er et meget omstridt punkt. Når den blinde således går på egen hånd, er han utsatt for mange farer og fallgruber, som når fortaugene er under reparasjon, kulluker står åpne eller cykler er stillet op mot rekkverk, eller en stige skråner fra gaten op mot et vindu. De som er gamle «i faget», blir forbausende flinke til å merke og gå av veien for disse og lignende farer. Her som i alt annet er det bare øvelse som gjør mester, og en blind mann må enten beslutte sig til å løpe risikoen og ved å møte farene lære å undgå dem, eller også må han sky ensomme turer på ukjente steder.

Og nu kommer vi til bruken av spaserstokk. Det var ikke lenge efter at jeg mistet synet, før jeg sluttet å gå med stokk undtagen når jeg gik alene på et sted jeg ikke var godt kjent, eller når jeg tok en tur med nogen i ujevnt terreng med grøfter og andre hindringer å komme over. Jeg er ganske sikker på at jeg fant bedre frem uten stokk enn da jeg var avhengig av en sådan. Jeg gikk mer naturlig og fritt og følte mig sikrere. Den samme erfaring gjorde mennene i St. Dunstan's når de vennet sig til å gå uten stokk.

Som regel bruker blinde tunge stokker. Dette er galt. Stokken bør ansees som en forlengelse av armen, og jo lettere den er, desto nyttigere vil den vise sig å være. En tung stokk er bra nok for en blind tigger som ønsker å tiltrekke sig opmerksomhet og derfor gir kraftige dunk i fortauget. Det er i det hele tatt unødvendig å banke i jorden. Hvis stokken brukes til hjelp som fører, bør den holdes med spidsen fremover og ganske lett berøre jorden eller holdes like over jorden og kanskje beveges frem og tilbake. Dersom man går langs en vegg, en skråning eller et gjerde, kan nybegynneren holde sig i passelig avstand ved nu og da å gjøre et lett slag ut til siden med stokken. Hvis man går langs fortauget, kan stokken brukes på samme vis og berøre kantstenen; men den nylig-blinde må huske at lyktepeler sedvanligvis står på kanten av fortauget. Medmindre man vet at det ikke er nogen mennesker i nærheten, må avstanden fra fortaugkanten holdes stor nok til at en kollisjon med lyktepelene kan undgåes. I det hele tatt er midten av fortauget det sikreste sted. Den blinde kan på sitt eget fottrin snart merke om han går på brosten, asfalt, tre, sand eller pukksten og får på denne måten nyttige vink om hvor han befinder sig. Den buede overflate av en havesti eller av en landevei tjener til å angi om man går i midten eller på siden av veien.

Den som skal begynne å finne frem alene, skulde særlig gi akt på denne runding av veien. Jeg husker fra min første blindhetstid at jeg blev forbauset da en meget erfaren blind mann lo ved tanken på at man kunde snuble over fortaugkanten. Hans hemmelighet bestod i den ganske enkle ting at han merket sig veiens helning. Denne helning tror jeg er en regel uten en eneste undtagelse.

Den gående vil forbauses over sin evne til å huske små detaljer ved veien, som er til uhyre stor hjelp. Hørselen hjelper ham naturligvis også og likeså luktesansen.

Jeg kan nevne et lite eksempel av egen erfaring. På den tid det hendte, gikk jeg ofte en tur før frokost — fra mitt hjem til enden av gaten. Det var tre sidegater å passere, og en morgen just som jeg gikk over den ene, hørte jeg en kjerre nærme sig. Jeg saktnet farten. Kjerren stanset like foran mig. Jeg gikk rundt den og fortsatte min vei. Nogen meter lenger fremme blev jeg innhentet av en venn av mig. Han sa: «Det var jamen storartet å se hvorledes du greide den kjerren. Jeg var sikker på at du vilde gå like på den.» «Hvorfor det?» spurte jeg. «Fordi den var så ualmindelig lang», var svaret. «Hør nu her», sa jeg; «tenk litt over hvad jeg hadde å gjøre. Da kjerren stanset, visste jeg at hesten var like foran mig, for jeg kunde høre den puste. Jeg kjente lukten av kull, så visste jeg det var en kullvogn og derfor en lang vogn, altså gjorde jeg en god, lang omvei, og her er jeg.» «Storartet!» sa min ledsager. «Aldeles ikke,» svarte jeg; «ved hjelp av min følelse og lukt erfarte jeg hvad din synsevne sa dig. Vi kom til de samme slutninger på forskjellige måter, det er det hele.»

På samme vis blev en venn som jeg engang spaserte hjem med, forbauset da jeg stanset ved det rette huset, som han under vår samtale var kommet til å glemme. Mitt øre hadde opfanget den kjente lyd av det svake ekko som kommer av at huset har et vindfang som er forskjellig fra alle de andre i nærheten.

Han sa at han syntes det var merkelig at jeg hadde kunnet holde tall på skittene fra siste tverrgate og samtidig fortsette vår samtale. Jeg er ikke ganske sikker på at han er begynt å tro min simple forklaring av saken, for selv kunde han umulig opfatte det ekko som hadde vært min veiviser.

En ven av mig som har vært uten syn i 24 år, og som er særlig flink til å gå omkring alene, kunde i en artikkel som han skrev i «St. Dunstan's Review», gi nogen meget verdifulle vink til nybegynneren.

«Det er ganske merkelig,» uttalte han, «hvor nyttig luktesansen kan vise sig å være når man skal finne frem alene. Den er ofte den eneste fører når man skal inn i en bestemt butikk i en lang rekke av slike. Næsten hver butikk har sin forskjellige lukt, som vi har kjent fra vår barndom, bare at vi kanskje aldri før har hatt grunn til å dra nytte av det.

Å gå tvers over en trafikert hovedgate vil alltid vedbli å være en vanskelighet; men la oss ikke forakte å søke hjelp av en forbipasserende. Mindre trafikerte gater kan man lett våge sig over alene. Særlig farlig er den langsomt kjørende vogn med hest foran; for man fristes til å gå over gaten foran den og glemmer at støien av den hindrer en i å høre at det nærmer sig en hurtigkjørende vogn som går med mindre larm. Farlig kan det også være når cykler og andre hjulredskaper står stille ved fortaugkanten. Man gjør best i å huske at det alltid er sikrest å gå over gaten i ro og mak, og hvis man kommer i klemme, da å stå stille og la trafikken gå utenom sig.»

Blindeforholdene i Østerrike.

I månedskriftet «Beiträge zum Blindenbildungswesen», som utgis av høiskolen for blinde i Marburg a. d. Lahn, Tyskland, gir bibliotekar K. Satzenhofer, Wien, en meget interessant oversikt over blindeforholdene i Østerrike for tiden. Denne redegjørelse, som vi avtrykker nedenfor, viser at tilstandene i den østerrikske republikk hvad blindevesenet angår er adskillig bedre enn man skulde ha ventet, ja at det til dels er gjort ikke ganske ubetydelige fremskritt i de senere årene. Hr. Satzenhofer skriver:

Mens vi til omveltningen 1918 i den østerrikske rikshalvdel (d. v. s. de østerrikske kronland uten Ungarn, Kroatia og Slavonia) med et innbyggertall på 28,568,000 hadde 13 blindeskoler, 10 blindeforsorgsanstalter (iberegnet hjemmene), 15 blindeforsorgsforeninger, 4 blindeforeninger, 3 blindebiblioteker og 2 blindetrykkerier, er det i det nuværende lille Østerrike (som imidlertid var kulturcentret i det omstyrtede monarki) med dets befolkning på ca. 6,000,000 6 blindeskoler, 9 blindeforsorgsanstalter (hjemmene medregnet), 11 blindeforsorgsforeninger, 7 blindeforeninger, 1 blindeforbund, 3 blindebiblioteker og 2 blindetrykkerier. Mens nedgangen i folketall i forhold til det gamle Østerrikes utgjør 79 pct., er tallet av blindeskoler bare minsket med 54 pct. Blindeforsorgsanstaltene er gått tilbake med 10 og blindeforeningene med 27pct. Blindeforeningene viser derimot en stigning av hele 75 pct.

Blindeskolene fordeler sig på følgende byer:

Wien har det store blindeinstitutt i 2-nen krets med 116 elever (73 gutter og 43 piker). Av disse er 113 østerrikere og 3 utlendinger (1 jugoslaver, 1 polak og 1 tsjekkoslovaker). I instituttets barneavdeling er der 34 gutter 29 piker, i arbeidsavdelingen 39 gutter og 14 piker. Utgiftene til lærerlønninger og skolelokaler bestrides av staten. Elevenes forpleining betales enten av foreldrene eller av hjemstavnskommunene.

Videre finnes i Wien det jødiske blindeinstitutt i 19-de krets, Hohe Warte, med 48 elever (27 gutter og 21 piker). Av disse er 20 østerrikere, 4 tyskere, 1 russer, 3 tsjekkoslovakere, 3 ungarere, 2 nyrumenere, 2 jugoslavere og 13 polakker. I barneavdelingen er der 31 elever (17 gutter og 14 piker), i arbeidsavdelingen 17 elever (9 gutter og 8 piker). Skoleutgiftene blir for østerrikernes og rikstyskernes vedkommende bestridt av Foreningen for det jødiske Blindeinstitutt Hohe Warte, mens utlendingenes skoleophold betales av israelitiske organisasjoner i de resp. stater.

Foruten disse to skoler er der i Wien et hjem for blinde barn. Det drives av Foreningen for Barne- og Ungdomsforsorg og ligger i 17-de krets. For tiden er der 13 barn på hjemmet.

Det tidligere blindeinstitutt i Purkersdorf ved Wien blev i 1924 nedlagt og elevene overflyttet til instituttet i Wien II.

I Graz har vi den såkalte Odilien-blindeskole med 40 elever (23 gutter og 17 piker). Av disse er 10 gutter og 10 piker i barneavdelingen, 13 gutter og 7 piker i arbeidsavdelingen. Skolen drives for private midler, dog således at forpleiningsutgiftene dekkes av foreldrene eller kommunene.

Klagenfurt har en landsblindeskole med 20 elever (6 gutter og 14 piker).

I Innsbruck er der en liten privat blindeskole med 16 elever (10 gutter og 6 piker). Den drives av blindeforsorgsforeningene i Tyrol og Vorarlberg, men har statsbidrag.

I Linz er der likeledes en privat blindeskole med 38 elever (29 gutter og 9 piker). Av elevene er 18 gutter og 7 piker i barneavdelingen, 11 gutter og 2 piker i arbeidsavdelingen. Driftsutgiftene dækkes av forpleiningsbetalingen og gaver. Til lærerlønninger har skolen et mindre statsbidrag.

I de 6 blindeskoler er der således i alt 278 elever (168 gutter og 110 piker). Av disse er 175 (95 gutter og 80 piker) i barneavdelingen, og 103 (72 gutter og 31 piker) i arbeidsavdelingen. Erhvervsutdannelsen omfatter i alle skolene musikk, pianostemning, børstebinderi, kurvmakeri og rørsetefletning samt for pikenes vedkommende kvinnelige håndarbeider. Skjønt både de blinde selv og blindepedagogene arbeider for å få den boklige undervisning og erhvervsutdannelsen mest mulig skilt ad, drives dog undervisningen ved alle de nevnte skoler fremdeles om hinannen.

Blindeforsorgsanstaltene og blindehjemmene fordeler sig slik på de forskjellige byer:

Wien har i 8-de krets det gamle arbeids- og pleiehjem som blev oprettet av Johann Wilhelm Klein i 1825. Det er for voksne blinde og har 104 beboere (47 menn og 57 kvinner). Det opretholdes av Foreningen til Forsørgelse og Beskjeftigelse av voksne Blinde. Forpleiningen betales av Wiens kommune, av hjemstedenes forsorgsvesen m. v.

Videre har vi i Wien Marie Przibrams hjem for blinde piker. Det blev oprettet i 1895 ved testamentarisk bestemmelse av Gabielle Przibram, ligger i 13-de krets og har 13 beboere.

I 13-de krets er også et arbeidshjem for blinde, drevet av Foreningen til Forsorg for Blinde. Det er her sysselsatt 31 arbeidere på børste- og kurvverkstedene. 22 av dem er helt selvhjulpne, mens 9 har litt støtte av hjemstavnskommunen.

En ganske ny institusjon er det jødiske hjem i 2-nen krets for blinde piker. Det har 9 beboere og drives av foreningen Proventia.

Sluttelig er der i Wien en skole til utdannelse av slike som har mistet synet i en senere alder. Den har 30 elever (20 børstebindere og 10 finflettere) og drives av Østerrikes Blindeforbund.

I Melk a. d. Donau ligger det såkaldte «Elisabethium», et hjem for blinde med 21 beboere. Det oprettholdes av den derværende blindeforsorgsforening, som bestrider de utgifter som ikke dekkes av kommunenes forpleiningsgodtgjørelse.

I Graz er der et hjem for blinde menn med 24 beboere. Dessuten har Odilien-blindeskolen i en egen verkstedsavdeling 16 blinde menn og 6 blinde kvinner. Utgiftene ved så vel blindehjemmet som skolens verkstedsavdeling blir dels dekket av forpleiningsinntektene, dels ved gaver som tilflyter institusjonene. I denne byen har også Steiermarks Blindeforening et lite verksted hvor 12 blinde blir sysselsatt.

I Klagenfurt ligger et hjem for blinde menn. Det drives av blindeforsorgsforeningen for Kærnten og har 12 beboere. Dessuten har den derværende blindeskole et verksted for 17 blinde kvinner. Verkstedets utgifter dekkes av staten med rett til delvis refusjon av beboernes hjemstavnskommuner.

I Salzburg driver staten et hjem for blinde fra hele landet. Det har 28 beboere (18 menn og 10 kvinner).

I Linz er der et arbeids- og pleiehjem for blinde med 28 beboere (4 menn og 24 kvinner). Utgiftene dekkes ved forpleiningsgodtgjørelsen og gaver.

I arbeids- og pleiehjemmene er altså i alt 306 beboere (128 menn og 178 kvinner) beskjeftiget. Elevene ved skolen for eldre blinde (hvor der ikke er internat) er ikke medregnet her.

En ganske vesentlig fremgang har blindesaksarbeidet i vårt land hatt siden den politiske omveltning i 1918 gjennem blindeforeningenes egen virksomhet. Disse foreninger har mer og mer tatt sig av sakene, særlig efter at de sluttet sig sammen og dannet Østerrikes Blindeforbund. I Wien er de blinde organisert i 5 foreninger: Første østerrikske Blindeforening, Forbundet av Blinde som har mistet synet i en senere Alder, Hjelpeforeningen for jødiske Blinde, Blindeforbundet og foreningen Purkersdorfene. I Graz har vi Steiermarks Blindeforening. Disse 6 foreningene danner tilsammen Østerrikes Blindeforbund, som i det hele teller 1400 medlemmer.

Utenom de nevnte foreninger har vi i Wien de krigsblindes forbund. Det har 350 medlemmer fordelt over hele republikken. Forbundets virksomhet er landsomfattende.

(Forts.)

Blind korgmaker får fyrste- og ærespremi.

Rogalands Landbruksselskap kunde i haust halda 100-årsjubileum. Det skipa daa til eit stort jubileums-sjå i Stavanger. Torstein Ritland, som er blind og driv som korgmakar i Suldal, Ryfylke, sende inn eit bord og to stolar til dette sjået, og han fekk fyrstepremi, diplom og ærespremi, 12 sylvskeier i etui, for arbeidet sitt. Det var ikkje å undrast over at han var i godlag då eg kom innum til ham på vegen heim til jol. Det har ofte hendt meg når eg har reist i Ryfylke, at folk har spurt meg um det er eg som lagar so fine stolar. Ritland har soleis vore kjend fyrr med utanum heimbygda; men hans strålende sukcess i haust vil tvillaust få mykje å segja som reklame. Han hadde alt teke til å merka verknaden, sa han.

Det er ikkje berre Torstein Ritland og Kaspara, kona hans, som har grunn til å gleda seg over dette. Alle deira blinde vener og kameratar gled seg med dei.

Både Ritland og kona hans er blinde; men dei har ein hyggjeleg heim som ligg uneleg til inne i furuskogen, umlag midt i dalen med vegen på eine sida og Suldalslågen breid og vyrdeleg, paa hi. Dei greider seg godt. Ein vert alltid gjestfritt og hjarteleg motteken i denne heimen. Kaspara lagar både mykje og god mat, og alt går med liv og lyst.

Både som sambygding og som blind kamerat og ven må eg få lov å ynskja Ritland og frua hjarteleg til lukke med sigeren. «Det munar då jamt, ja det munar so det stundom er hugnad å sjå».

Bråtveit, 28.—12. 1926.

E. B.

Dødsfall.

En særlig innen den vestlandske blindeverden velkjent mann, organist Gutorm Jordal, Kinsarvik, avgikk ved døden 27. desbr.

Jordal var født i Odda 10. august 1863 og mistet synet ved et ulykkestilfelle i 9-årsalderen. Han var elev av Oslo Blindeskole i årene 1875—82 og fikk her undervisning i snekkeri og orgelspill. Nogen år efter at Jordal var gåt ut av blindeskolen, blev han ansatt som organist i Odda, hvorfra han efter ca. 15 års forløp blev forflyttet til Utne. Jordal var en dyktig orgelspiller, levende interessert for sitt virke. Også som kordirigent gjorde han sig bemerket. Ved siden av sin organistgjerning drev Jordal snekkerarbeidet og hadde også her et meget godt renomé. Ingen seende snekker i distriktet leverte vakrere eller solidere møbler enn Jordal, blev der skrevet i lokalpressen nu efter hans død. Jordal hadde stor teknisk innsikt, og det fortelles at han selv bygget det orgel han brukte som øvelsesinstrument.

Imidlertid blev det for Jordal (som for de fleste blinde snekkere) stadig vanskeligere å kunne konkurrere med møbelfabrikkene. Energisk og foretagsom som han var, slo Jordal da inn på noget annet. Han begynte å lage sponkurver og blev også på dette område en ren specialist. Dette arbeide mente han kunde bli et godt bierhverv for mange blinde. Da det i krigsårene blev så vanskelig å opdrive materialer i kurvmakerfaget, gav Jordal flere kurser i sponfletning og bidrog derved til å skaffe kameratene sysselsettelse i den hårde tiden.

Jordal var gift og har tre barn. Den ene sønnen er nu organist i Odda og den andre er en av Hardangers flinkeste treskjærere.

Jordal var også en av de blinde som var aller flinkest til å finne frem alene. Med stor sikkerhet kunde han gå bygdene imellem i Indre Hardanger.

For blindesaksarbeidet var Jordal sterkt interessert, og han var med på så å si hvert eneste årsmøte i V. B.

I de siste årene var Jordal sykelig; men det var likevel ingen som trodde det skulde gått så fort. Det var mavekreft som nu så hurtig endte hans liv.

Jordal var almindelig aktet og avholdt i sin hjembygd, og en god representant for de blinde var han også.

Begravelsen fant sted 4. januar under stor deltagelse. Vi lyser fred over avdødes minne.

Styremøtereferat.

Styremøte i Vestlandske Blindeforbund 10.—12. januar 1927. Til stede: Imsdahl, Meyer, Flydal, Misund, Henanger og Pedersen samt varamennene frk. Sirevåg, Ohnstad, Rydland og Sørensen. Reisesekretær Sætre overvar møtet.

Forretningsutvalgets protokoll besluttedes ikke referert, da samtlige styremedlemmer hadde fått sig tilsendt referat fra hvert møte. — P. g. a. forbundets vanskelige økonomi blev det vedtatt å opheve bestemmelsen av 1924 om at 25 pct. av skoleinnsamlingen skal avsettes til sykeforsikringsfondet. Beslutningen vil bli forelagt årsmøtet 1927 til godkjennelse. — Et forslag om å anvende 500 kr. av hjelpefondets avkastning til delvis dekning av utgiftene ved sykeforsikringen blev forkastet med 8 mot 1 stemme. Et forslag om å bruke 300 kr. i dette øiemed falt med 5 mot 4 stemmer. Med 5 mot 4 stemmer blev det derefter vedtatt å utdele hjelpefondets disponible renter i sin helhet som personlige bidrag. — Det var til hjelpefondet og legatene innkommet 30 ansøkninger. Til fondet blev innstillet 19 med tilsammen 1200 kr., til marinemaler Larsens legat 4 med i alt 225 og til frk. Valeurs legat 4 med tilsammen 240 kr. — Derefter behandledes arbeidsstuespørsmaalet, utsatt fra utvalgsmøtet 2. november 1926. Følgende beslutning blev enstemmig fattet: «Arbeidsstuespørsmålet søkes nøiere utredet og bearbeidet og blir å forelegge kommende årsmøte.» Med 8 mot 1 stemme vedtokes: «Styret bevilger inntil 300 kr. til anskaffelse av en strømpemaskin. Den utlånes inntil førstkommende årsmøte vederlagsfritt til de Blinde kvinner som har lokale i Blindes Hus. Styret finner for nærværende ikke å kunne avse noget beløp til seende assistanse.» — Det blev bevilget to bidrag på tilsammen 105 kr. — Et lån på 500 kr. blev innvilget mot at den nødvendige kausjon stilles. — Man vedtok at alle andragender om bidrag og lån skal sendes fylkesrepresentanten til uttalelse, og at forretningsutvalget ikke har anledning til å bevilge større bidrag enn 100 kr. uten styrets samtykke. — Formannen meddelte at forbundet i november 1926 hadde søkt distriktets samtlige kommuner om et årlig bidrag av 2 øre pr. innbygger. Til dato hadde 8 kommuner innvilget ansøkningen med tilsammen 180 kr., mens 9 av budgettmessige hensyn ikke hadde funnet å kunne imøtekomme andragendet. — Formannen redegjorde i korthet for det oplysningsarbeide som i det siste var drevet i Bergen i foreninger og lag. — Resultatet av juleinnsamlingen blev referert. — Til å fremkomme med forslag til enkelte endringer i forbundets regnskapsførsel blev opnevnt en komité bestående av V. B.s revisorer og varamann, forretningsføreren for Blindes Hus, utsalgets revisor samt forbundets kasserer. — Efter forslag av lovkomitéen besluttedes med 8 mot 1 stemme inntatt i forbundets lover § 6 en bestemmelse om at formannen skal innkalle til styremøte når minst 3 medlemmer forlanger det; den ene holdt på 4 medlemmer. For øvrig blev man enig om at lovene av 1920 bør bibeholdes. — Det blev vedtatt at all gjeld som er stiftet ved Blindes Utsalg før 1. oktober 1925, fra 1. januar 1927 skal innkasseres av forbundet. — Behandledes et par andre spørsmål vedrørende utsalget. — Referertes skrivelse fra frk. Magnesen om at Stavanger blindeforeninger er enig i at foreningens midler overgår til V. B. på nærmere angivne betingelser, bl. a. gående ut på å bygge et blindehjem i Stavanger når kapitalen var vokset sig tilstrekkelig stor. Styret bemyndiget formannen, frk. Sirevåg og Meyer til å ta sig av denne sak. — Det blev overlatt til forretningsutvalget å fastsette tiden for årsmøtet.

Sekretariatet.

Bidrag til Vestlandske Blindeforbund.

Innkommet på basar i Eidsvåg ved frkn. Kjønes og Fanevold 200 kr. Eldre dame, Bergen, gave ved formannen 100. Andersen, Bergen, gave ved K. Flydal 50. Ringøy Kvinnelag for Blindesaken ved Birgit Mæland 40. Sofie og Per Flåten, Olden, ved Ingebr. Beines 350. Innviks Kvinnelag ved Oline Hilde 100. Skolebarna på Vågsvåg ved Anna Karstad 15. Fru M., Bergen, gave ved domprost Iversen 25. Bråstein Ungdomslag, Figgjo, ved Aslaug Olsen 125. Torvestad Kvinneforening ved fru Marie Hausken 129. Årdal Blindeforening ved Sophie Schmidt 70. Innsamling ved Sverre Sunde, Opdalseidet 10. Skarde Lag for Blinde ved Olav Løyning 86. Erfjords Herredsstyre 10. Innkommet kontingent 51. Bøssepenger 1926 ved frk. Ellingsen 798,43. Avdrag på gjeld 21. Tilbakebetalt rest på lån 49,71. Tilsammen kr. 2212,14.

O. A. Holen, kasserer,
Sandvikslien 3, Bergen.

Vestlandske Blindeforbunds juleinnsamling 1926

innbragte i alt 1385 kr., som fordelte sig slik: «Bergens Aftenblad» 627. «Bergens Tidende» 471. «Morgenavisen» 179. «Dagen» 43. E. N. 20. M. I. 20. Th. O. 15. Blindes Utsalg 10.

Alle som bidrog til dette vakre resultat, bringer vi herved forbundets hjerteligste takk.

Styret.

Juletrefester.

Den årlige juletrefest for Kristiansands blinde og deres seende venner fant sted 6. januar. Festen som blev holdt i Ynglingeforeningen, var meget hyggelig. Det var bevertning med kaffe og julekake. Videre var der oplesning og sang rundt juletreet, skrives der til oss.

*   *
*

Ø. B.s Oslokomité avholdt sin vanlige juletrefest lørdag 8. januar i Kristelig Studentersamfunds lokale, Universitetsgaten 20, Oslo. Omkring 200 mennesker var til stede. — Festen begynte kl. 6. Efterat man hadde sunget «Deilig er jorden» og Ø. B.s formann hadde ønsket velkommen, gikk man rundt juletreet. Senere på kvelden holdt lærer Harildstad, som nettop da var i Oslo, en stemningsfull tale. Han uttalte ønsket om at 1927 måtte bli et rikt år både for Ø. B. og for hver enkelt. Efter bevertningen talte pastor Sætrand vakkert og stemningsfullt med utgangspunkt i Welhavens dikt «Det guddommelige lys». Senere var der pianomusikk av d'hrr. Halvorsen og Pedersen. — Festen, som var helt igjennem vellykket, avsluttedes i 11-tiden med at man sang nogen vers av «Gud signe vårt dyre fedreland», hvorefter formannen takket for samværet.

Sekretæren.

* * *

Den vanlige juletrefest for Bergens blinde og blindevenner blev holdt 11. januar og var besøkt av ca. 140 mennesker. Efterat formannen hadde ønsket velkommen, talte pastor Knudsen (Domkirken) vakkert og gripende om julebudskapet. Senere på kvelden var der sang av Bondeungdomslagets Songlag og musikk av frk. Hatlen samt d'hrr. Totland, Orre, Erdal og Fjeldbirkeland. Videre var det som almindelig gang og sang rundt juletreet. — Bevertningen var enkel, men rikelig, og stemningen den aller beste. Kvinneforeningen «Lysglimt»s damer som forestod festen, har all ære av det vellykkede arrangement.

Litt fra Trondhjem.

Jo, vi lever da her oppe også, om det ikke er stort å høre til oss i bladet. Vi følger med så godt vi kan både i «Influnsa», i pengeknappheten og andre store kulturbevegelser.

Nu har vi fåt innrettet oss ganske hyggelig i Blindes Hus, så vi kan holde månedlige møter for byens og omegnens blinde med en skvett kaffe og hvad ellers kan falle. Radio har vi også fåt innstallert, både med høittaler og telefoner.

11. januar var vi innbudt til fest på skolen, «for å glede oss med de andre barn», som bestyreren så smukt uttrykte sig. Og liv og lyst var det i flokken, det var sikkert nok. Særlig jubel vakte en marsj gjennem hele huset fra mørkeloft til kjeller.

12. januar hadde vår utrettelige komité stelt til fest i Lademoens kristelige Ungdomsforenings lokale. Festen var ikke så godt besøkt som man kunde ønsket; men grunnen må vel søkes i den omstendighet at for det ene var festen på skolen kvelden før, og for det andre var vær og føre ikke det beste. Vi var vel 50 til stede, deriblandt en del seende venner. Festen var riktig koselig med underholdning bare av våre egne folk. Hr. Karterud høstet meget og fortjent bifall for sine «Forelesninger over Blindologien». Når jeg

dertil forteller at bevertningen var god og rikelig, og at der var juletre og god stemning, så forstår man at «det var bra alt ihop».

A. P.

Blindes stemmegivning.

Som tidligere meddelt blev det ved folkeavstemningen i høst gjort vanskeligheter ved to blindes stemmegivning. Under 12. f. m. sendte formannen i N. Bf. Stortinget en skrivelse i sakens anledning. På denne skrivelse har formannen fra Fullmaktskomitéen mottatt følgende svar som vi er bedt om å offentliggjøre:

Hr. Formannen i Norges Blindeforbund, Jessnes.

Ad folkeavstemningen i Aurland sogn.

I anledning av hr. formannens skrivelse til Stortinget av 12. ds. angående spørsmålet om to blindes avstemning ved forbudsavstemningen i Aurland sogn 18. oktober f. å. skal man tilbakemelde at Deres skrivelse har vært behandlet i Fullmaktskomitéens møte den 17. ds.

Komitéen henviser enstemmig til Vasbottens valglovkommentar s. 50, hvorav fremgår at det er Stortingets praksis at blindes stemmesedler godkjennes, selv om de ikke selv har lagt seddelen i konvolutten, men andre har hjulpet dem med å ta sedlene frem og legge dem i konvolutten.

Denne lovpraksis gjaldt også ved forbudsavstemningen.

Stortingets Fullmaktskomité den 17. januar 1927.

T. Heggelund,
formann.

O. Joh. Vasbotten.

Til abonnentene.

Bladkontingenten, kr. 2,00, bedes innsendt ukrevet under adresse: «Blindesaken», Bergen.

Formanns-, sekretær- og kassereradresser:

Norges Blindeforbund. Formann: Kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes, tel. Furnes Central pr. Hamar. Sekretær: Dr. H. G. Dethloff, Nygårdsgaten 2, Bergen; tel. 1029. Kasserer: Frk. Sigrid Sverdrup, Hansteens gate 9, Oslo; tel. 41243.

Nordenfjelske Blindeforbund. Formann: Lærer Halvdan Karterud, Blindeskolen, Trondhjem; telefon 4317 k. Sekretær: Fru Agnes Wolmar, Dronningens gt. 9, Trondhjem; tel. 3169. Kasserer: Malermester E. A. Nordberg; Wessels gt. 3, Trondhjem; tel. 2281.

Vestlandske Blindeforbund. Formann: Redaktør Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen; tel. 2913. Sekretær: Redaktør Finn B. Henrikssen, «Bergens Tidende», Bergen; tel. 4798. Kasserer: Lærer O. A. Holen, Sandvikslien 3, Bergen.

Østlandske Blindeforbund. Formann: Sykegymnast Erling Herstad, Pilestrædet 15 III, Oslo; tel. 10197. Sekretær: Frk. Sigrid Sverdrup, Hansteens gate 9, Oslo; tel. 41243. Kasserer: Frk. Esther Bjørnholt, Bergsliens gt. 13, Oslo; tel. 62433.

Eftertrykk av „Blindesaken“ med angivelse av kilde ønskes.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER
UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND"

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 3. Mars 1927 16. årg.

Ennu nogen vink til å lære å være blind.

(Av sir Arthur Pearson i «Seier over Blindheten».)

Nu tenker jeg det er sagt nok til å vise hvorledes den blinde kan lære og virkelig også lærer å finne frem alene. Men skal nogen lengre strekning tilbakelegges, vil han i de fleste tilfelle føle sig lykkeligere sammen med en som ser, ikke bare fordi han da kan komme hurtigere frem, men fordi han under samtalens gang blir sat istand til å utmale sig omgivelsene, idet de tilfeldigste hentydninger tjener til å skape de indre billeder som trer istedenfor de virkelige scenerier.

Mennene i St. Dunstan's manglet aldri ledsagere på sine turer; for både deres egne venner og andre menn og kvinner var lykkelige ved å kunne tjene som eskorte og var alltid rede til å gå ut med dem. Jeg skrev nu og da veiledende råd både til ledsagerne og til de blinde, og her vil jeg på ny trykke av nogen av disse vink, som muligens kan antas å ha blivende verd.

Den almindeligste feil snilde mennesker gjør sig skyldig i når de skal hjelpe en blind til å komme litt omkring, er den at de tror at fordi han er blind, kan han ikke bevege sig uten støtte. Vi som ikke ser, kjenner den velmenende fører som tar oss i armen med makt og halvt støtter, halvt drar oss omkring og bruker litt ekstra muskelkraft når det er trappetrin som skal greies.

En fører bør gjøre sig klart at alt hvad den blinde trenger i retning av hjelp, er det sakteste trykk til veiledning. En blind som blir tatt slik med makt, bør alltid be føreren være så snild å legge hånden sin på armen hans eller å tillate at den blinde rører ved hans arm. Jeg tror det er den beste fremgangsmåten at den blinde legger hånden på førerens arm, for at han ikke skal støte på gjenstander som møbler i et værelse eller, når de er utendørs og går i et humpet terreng, at den blinde da holder sig litt bakenfor, med hånden på førerens arm og således av førerens bevegelser skjønner hvad han skal gjøre. I nogen tilfelle hvor den blinde ikke har opnådd større berøringsfølsomhet, er det imidlertid bedre at føreren tar den blinde under armen ved slike forhold.

Når det gjelder en rask spasertur, vil det i begynnelsen vise sig å være det beste at den blinde stikker sin ene hånd i frakkelommen og lar førerens hånd ligge løst i armen sin. Føreren og den som føres, må gå i takt. Føreren vil ved et sakte trykk just i rette øieblik kunne varsle om et trin op eller ned på en slik måte at farten aldeles ikke behøver å saktne. Hvis det er mer enn ett trin, bør dette sies. Den blinde bør sette foten rett frem i trinene, ikke på skrå, da han derved lett kan snuble og vrikke anklene. Førerens bestrebelser bør gå ut på at den blinde får vandre sin vei fritt og naturlig og i størst mulig utstrekning får bruke sitt eget initiativ og sin egen opfatningsevne.

Som regel vedblir man å gå arm i arm også når det ikke lenger er nødvendig. Jeg er ganske klar over de store fordeler det er ved å gå uten nogen som helst berøring mellem de gående, noget som er forbausende lett når bare den seende husker å varsle ved ord eller berøring om alle vanskelige steder. Når man går henover en nogenlunde grei vei, er det ganske lett å gå avsted uten nogen synlig hjelp av ledsageren, idet man til en begynnelse lar armene berøre hverandre og bakefter greier å holde sig i riktig stilling bare ved hjelp av hørselen.

Til å begynne med er det best å foreta sine spaserture på rolige steder hvor støien fra de forbipasserende og fra all hjultrafikken ikke forstyrrer en, så lenge man ennu ikke kan gå sikkert og lett.

Hvor veien man går på, ikke er så bred at den tillater at to går side om side, kan den blinde godt følge sin ledsager ved hjelp av lyden av hans trin. Hvis stien er buktet eller ujevn, er det en utmerket fremgangsmåte å gjøre bruk av en spaserstokk. Dersom føreren holder stokken i høire hånd, bør den blinde også holde i den med sin høire og omvendt, slik at førerens bevegelser nøiaktig meddeler sig til den som føres, og varsler ham om forandringer i retning eller ujevnheter i stien. Efter en smule øvelse vil det samme kunne opnåes ved hjelp av et lommetørklæ som føreren holder bak ryggen sin i den ene spiss, mens den blinde holder i den andre.

Jo mer påpasselig og rask føreren er, desto større fornøielse har den blinde av turen, og meget beror på om føreren kan gi vink og rettledning uten at samtalen blir avbrutt, og om han kan tale naturlig om hvad som er verd å legge merke til på turen.

Jeg skulde gjerne ville innprente folk som ferdes meget sammen med blinde, hvor viktig det er at de utvikler sin evne til å beskrive. Hvis en blind skal bli som almindelige normale mennesker, og det bør han jo sikte på, er det helt klart at han i høi grad må bli avhengig av de beskrivelser han får hos den som er med ham i hans daglige liv. Disse beskrivelser kan være av en så mager natur at de lar ham forbli næsten uvitende om de mennesker, scenerier eller ting som det var meningen å gi et billede av, eller de kan være så fullstendige at han kan danne sig et virkelig nøiaktig billede av det som beskrives. Naturligvis ligger der en hel verden av nyanser mellem disse to ytterligheter, men min erfaring får mig til å tro at det virkelig er meget få mennesker som av naturen har den gaven å kunne beskrive det de ser, med uttrykk som fremkaller et virkelig, sant billede hos den som hører på ham. Jeg mener da et billede som er klart nok til at han også kan tydeliggjøre det for en annen.

Evnen til å beskrive nøiaktig kan utvikles hos næsten alle. Det viktigste er å gå nok i detaljer. Når man f. eks. skal beskrive en person, er det ikke nok å si at håret er brunt; der bør også angis så nær som mulig hvilken nyanse av brunt det har. Hvis det er råd, så er det en god regel å si at vedkommendes ansiktstrekk ligner det tilsvarende hos et menneske den blinde kjenner.

Slik er et også med landskaper. Forsøk alltid å sammenligne et landskap med et annet som den blinde de taler med, kjenner. Næsten bestandig finnes der nogen likhetspunkter med mennesker eller steder han kjenner godt.

En ledsager vil aldrig, hvor dyktig han er, ha noget imot et vink fra den blinde som han følger, og jeg tror det er en stor feil å være redd for å skulle såre ledsageren ved å gi ham et fingerpek. Jeg ber bestandig, hvem jeg så går med, å la mig vite på forhånd om vi møter nogen som ledsageren vet er venn eller kjenning av mig. Dette sparer en for det pinlige i plutselig å bli tiltalt av en man ikke er sikker på hvem er, og hertil kommer at man da også blir i stand til å ta hatten av for en dame man passerer, og i det hele opføre sig på almindelig normal vis.

Det blev arrangert kappgåing i St. Dunstan's, og en premie blev git den som i beneste linje kunde gå til et bestemt punkt hvor det lød en fløite.

Naturligvis var det forskjell på den dyktighet mennene la for dagen m. h. t. det å kunne gå alene; men de fleste hadde snarere for stor enn for liten dristighet, og sine uheldige erfaringer pleide de å ta med det aller beste humør. Her er en interessant oplevelse som en av soldatene hadde i sterk tåke. Den gjengis med hans egne ord:

«På en av de verste tåkedager vi hadde i løpet av vinteren, begav jeg mig avsted med en venn for å gå fra St. Dunstan's ned den ytre runde til Portland Place. Vi hadde ikke gått mange meter før det blev klart at det var jeg som måtte overta å være fører. Jeg gikk altså over til å rettlede min seende ledsagers villfarende trin, og det gikk i full fart ned runden. Om litt hørte jeg en stokk klapre mot rekkverket, og i den tro at det var en annen St. Dunstaner, ropte jeg til ham: «Hallo, gamle gutt! Hvem er De?»

Til min overraskelse var svaret: «Britisk officer! Har fått nok av dette avskyelige landet. Kan ikke se det spor!»

«Ikke jeg heller,» var mitt svar; «kjedelig, ikke sant? Hvor skal De hen? Kanskje jeg kan hjelpe Dem?»

«Jeg ser efter York Gate,» svarte han med håp i stemmen.

«Nå, går De videre denne vei, kommer De til å ende oppe i St. Dunstan's,» ytret jeg.

«St. Dunstan's?» spurte han; «det er der hvor de blinde soldater er, ikke sant? Ikke så verst sted å være forresten i en tåkenatt som denne!»

Vi skiltes som meget gode venner ved York Gate, som jeg uten vanskelighet fant for ham.»

Tidlig paa aaret i 1918 leste jeg en beretning om hvorledes de i Frankrike skulde gå i gang å oplære hunder til å kunne lede de blinde soldater. Det stod meget interessante enkeltheter å lese om den spesielle oplæring disse hundene fikk med det mål for øie å lære dem å holde sig nøiaktig foran den blinde som de skulde føre omkring, å varsku ham når de skulde op eller ned trappetrin, å hindre at den blinde støtte sig mot gjenstander og varsle om automobiler og andre hjulredskaper. Da jeg leste artikkelen, forekom det mig at det vilde rtenges en ganske særlig slags intelligens hos de hunder som skulde bringes saa langt at de virkelig vilde være til å stole på som førere. Dessuten hadde jeg en følelse av — og jeg er viss på at mennene i St. Dunstan's hadde samme fornemmelse — at en hund i enden av et tau lettelig kunde minne vel meget om den blinde tigger som tasser avsted og banker med stokken sin. Allikevel skrev jeg over til Frankrike efter nærmere enkeltheter, men blev ikke forbauset da svaret lød på at tanken ikke hadde vist sig så praktisk som ventet, og var blitt opgitt.

Det er intet som gir de seende et gunstigere inntrykk av hvad den blinde evner, enn naar de ser at han går fritt og sikkert omkring ganske alene, og da det er av stor betydning at vi kan bibringe publikum forståelse av den kjensgjerning at tapet av synet ikke, som man saa ofte tror, har hatt en uheldig virkning på vår intelligens og dyktighet, bør vi alle, synes jeg, gjøre oss ganske særlig umak for å opnå den størst mulige grad av selvhjulpenhet i å finne frem alene. En slik bevegelsesfrihet vil i utrolig grad fremhjelpe at vi anser oss selv og blir ansett ikke som «bare en blind mann», men som et normalt menneske som ikke ser.

Engang fikk jeg et brev fra en tidligere St. Dunstaner, som (skjønt han slett ikke kan se), har to ganske normalt utseende øine. Han vilde gjerne vite om jeg ikke vilde arbeide for at de blinde skulde bære et eller annet kjennetegn som kunde klargjøre for publikum at den som bar det, var blind. Brevskriveren klaget nemlig over at han ofte blev rent paa i sterkt beferdede gater, og mente at et merke som ovenfor antydet, vilde spare ham for dette.

Det vilde det uten tvil; men jeg synes den fremgangsmåte jeg selv bruker, er langt enklere, og det er å lukke øinene når en befinner sig på sterkt frafikerte steder.

Til de blinde soldater sa jeg bestandig: «Opøv og opøv på ny hørselen». Den som nylig er blitt blind, stoler gjerne altfor meget bare på følelsen og altfor lite på hørselen. Det er alle slags lyd omkring en. De merkes ikke så lenge en har sine øine i behold; men de er til stor hjelp når synet er borte.

Dette råd gjelder ikke bare like overfor de praktiske spørsmål om å finne frem eller utrette noget. Hvem kjenner ikke til i hvor høi grad luktesansen har evne til å vekke erindringen og opfriske hos en glemte scener og oplevelser som en med glede ser tilbake på. Og lyden setter innbilningskraften i livlig bevegelse. Det er poesi av en egen art, og de mest malende virkninger er opnådd ikke ved beskrivelse av ting som er sett, men av lyd. Sikkert er det at de lydene man får høre under en spasertur på landet — især med den forfinede hørsel som en blind kan opnå — fremkaller hundrevis av billeder for tanken. Og hvor kan ikke selv de skurrende lyd bli en nydelse p. g. a. de idéforbindelser de bevirker, som f. eks. klapringen av en gressklipper på plenen eller av en slåmaskin eller klirringen av melkespann. Selv byens larm kan ha en egen fortryllelse, og den blinde som hører nøie efter, kan finne nøklen til en mengde ting som går for sig, som ellers vilde undgå hans opmerksomhet og interesse.

Jeg har tidligere pekt på den store betydning det har å forsøke å fremkalle tingene for sitt indre syn. Jeg tror bestemt på nytten av å opøve sig i dette, ikke bare m. h. t. personer og steder som omgir oss, men å gjøre sig til vane å se for sitt indre øie steder og begivenheter som tilhører forgangne tider.

I de 4--5 årene som gikk forut for min fullstendige blindhet, var jeg en ivrig golfspiller. Det er jo et spill som man kan spille såpass at man har fornøielse av det, selv når ens syn er blitt så dårlig at det hindrer en fra å spille noget annet. Jeg spilte på en hel del golfbaner hjemme og i utlandet, og nu kan jeg ofte more mig med å gjenoplive disse spillene og gå over disse golfbanene hull efter hull, hindring efter hindring. De siste 6 årene har jeg i innbilningen spillet mangen en golfrunde og helt igjennem moret mig med det, især på den banen som jeg efter mit syn begynte å svikte, selv la ut på den eiendom jeg den gang hadde i Surrey. I tankene har jeg også undertiden gått tilbake til andre spill, som cricet, fotball eller lawn-tennis, med megen glede og interesse. Jeg er sikker på at alle som har mistet synet så sent i livet at de kan huske verden som den så ut for dem vil få en hel del mere ut av denne gjenopfriskning av minnet hvis de forsøker på det.

Noget av det gledeligste vi som har mistet synet, har å tenke på, det er at eftersom årene går skal vi mer og mer bli mestere i å være blinde. En blind venn av mig som næsten er et vidunder i å finne frem alene, sa forleden til mig at i alle de årene han hadde vært blind, har han stadig gjort fremskritt, og at han er viss på han skal vedbli å gjøre fremskritt så lenge livet varer. Til dette vidnesbyrd kan jeg føie mitt eget; for jeg er fullt på det rene med den kjensgjerning at jeg mindre og mindre savner synet. Jeg opdager nu at jeg ubevisst kan gjøre mange av de ting som jeg for et par år siden måtte anvende både forsiktighet og omtanke for å greie, og alle som nylig er blitt blinde, vil erfare det samme eftersom tiden går. Det er en likefrem kjensgjerning at en intelligent blind blir mer og mer normal og mindre og mindre blind for hvert år han lever.

Ofte hadde jeg fellessamtaler med mennene i St. Dunstan's. Alle samledes i den store salong, og jeg talte til dem i en halv time eller lenger om saker av almindelig interesse for vårt lille samfund. Emnet for en av disse samtalene var et besøk jeg avla ved Vestfronten sommeren 1917.

Jeg foretok denne reisen fordi jeg følte mig overbevist om at ingen hjemme til fulle kunde fatte hvad som gikk for sig, medmindre han hadde hatt anledning til selv å se det. Men jeg hadde ennu et formål. Jeg følte at en smule kjennskap til de virkelige forhold vilde skape ennu et bånd av interessefellesskap mellem mig og de blinde soldater, og jeg hadde også det håp at det skulde bli til opmuntring for dem å høre om mine oplevelser, siden også jeg måtte bruke andre evner enn synet for å gjøre mine iakttagelser. Jeg hitsetter nogen korte utdrag fra en skildring av mitt besøk, som tok mig omtrent en time å gi, og når jeg gjør dette, er det mitt vesentligste mål å få understreket innholdet av slutningsavsnittet riktig eftertrykkelig:

«Vi gikk ind i landsbyen Souchez. Jeg vet ikke om nogen av dere har vært der; men det er umulig nu å se at Souchez nogensinne har vært et sted hvor det har bodd mennesker, ja, det er faktisk ingenting tilbake som kan vise at det nogen gang har ligget en landsby der, undtagen restene av sukkerraffineriet, hvor franskmennene hadde en så fryktelig kamp. Det er bare en rekke jordvoller overgrodd med vill sennep, rød pimpernell, valmuer og annet ugress, og når denne og andre landsbyer faar ennu et års ugress på sig, vil de virkelig ikke skille sig ut fra det omliggende land. Souchez kjennes fra de andre landsbyer ved ruinene av sukkerfabrikken, som danner en veldig haug hvorfra der stikker frem deler av jernbjelker, dampkjeler og maskiner. Skogen ved Souchez er ennu en skog, men det er en skog av svertede, vansirede trær. Hist og her er der et tre som gjør et tappert forsøk på å komme frem med nogen blad, men uten større hell. Det er bare en samling av sorte stammer og brekkede og forvredne, svertede grener.

* * *

Det regnet fremdeles tungt og tett, og derved kunde vi desto bedre forestille oss hvorledes det artet sig på dagen for det store angrep. Den tunge lerjorden var i den grad sleip og slimet at det var vanskelig bare å gå, og når vi så tenkte på at just den dagen Vimyhøiden blev stormet, var forholdene verre enn den vi var der, så fikk vi et begrep om de veldige vanskeligheter våre folk hadde å overvinne, og det heltemot som overvant dem.

Jordbunnen på Vimyhøiden er næsten ikke til å beskrive. Jeg tror ikke den ligner noget annet i verden. Den er simpelthen en rekke av kjempemessige huller og forrevne kløfter. Det er huller så svære at man makelig kunde slippe et stort hus nedi og la det forsvinne der, og det er huller som kunde danne en rummelig grav for et dusin hester. De krittholdige nedre lag er rotet op til overflaten, og denne endevending av jordlagene kunde ikke være kommet istand ved nogen andre virkemidler enn krigens — det skulde da være et jordskjelv.

Fra toppen av høidedraget får vi et vidt rundskue over det omliggende land og over operasjonsfeltet. Batteriene bak oss holdt på å skyte henover kammen, og vi kunde se bombene dundre ned over landet straks bortenfor jernbanelinjen som løper mellem Lens og Arras. Rett ut for oss lå Avion, altfor sønderskutt og altfor langt borte til at vi kunde få nogen greie på den. Til høire lå Givenchi, hvor jeg vet at flere av dere har vært, og et godt stykke til venstre lå Lens, og Lens kunde vi tydelig se. Vi kunde skjelne de røde murer og de splintrede tak og byens hele trøstesløse utseende.

* * *

Vi gikk atter opover høidedraget fra Thelus, som ikke var annet enn en rekke murstenshauger; og lite nok var det av mursten; det var mest støv. Fra toppen kunde vi se Lens; men den var langt borte, så vi bare så vidt skimtet den; for der hvor vi nu stod, så vi den for enden av landeveien som løper tvers over fra Arras til Lens. Veien går gjennem Thelus og inn i Arras, og fra det sted hvor vi stod, fulgte blikket langs veien like til Lens. Vi hadde vært der to eller tre minutter da det hørtes en lyd som jeg nok hadde hørt før; men det var likesom den ikke var som den skulde. Istedenfor at drønnet skulde komme først, kom der et «whiz» først. Nå, det er merkelig hvor fort ens hode kan arbeide. Det tok mig en ørliten del av et sekund å skjønne hvad dette «whiz» betød. Bomben gikk over hodene på oss og klasket ned 50 meter foran oss. Min fører sa: «Jeg sa Dem jo at her ikke var noget godt sted for helsen. Det er best vi kommer oss inn i løpegraven der».

Løpegraven var ca. 20 meter borte, og vi gikk ned i den og blev der i omkring 10 minutter. Men da det så ut som bomben bare var en «føler», gikk vi ut igjen. Jeg kom sist ut, da de hadde puttet mig først inn. Ikke før var jeg ute av løpegraven, før en ny bombe kom rett ned over det sted hvor vi hadde stått da den første bomben gikk over hodene på oss. Denne kom altfor nær til å være hyggelig. Jeg følte tydelig et støt og blev oversprøitet med søle og fikk enn videre et sår i hodet av en sten. Sår er kanskje et sterkt ord; for det bestod bare i et temmelig skarpt slag, og der dannet sig en ordentlig kul; men det gav mig likesom et lite innblikk i hvad det måtte være å være med for alvor. Det kom 6 bomber til hurtig på hverandre rundt omkring oss, og vi var ikke sene med å komme oss vekk.

* * *

Vi stanset i Peronne, som for kort tid siden hadde været en blomstrende by. Den lå omtrent 100 fot over Somme og hadde en meget vakker åpen plass med et fint kvartal omkring, en skjønn kirke — i England vilde vi ha sagt katedral — og et skjønt rådhus fra det 16. århundrede. Det var i det hele en ualmindelig vakker og malerisk fransk by. Nå ja, Peronne idag er i en tilstand som det er vanskelig å finne ord for. Borgermesteren førte mig rundt i byen og fortalte mig meget om den. Jeg tror den eneste ting som er tilbake i Peronne i slik stand at mennesker kan bruke den, er benken hvor jeg satt på den engang så vakre åpne plass. Det er sikkert ikke 5 hus i hele byen som er nogenlunde beboelige. Av kirken er det ikke annet tilbake enn nogen sønderskutte murer, 5 pillarer oppe langs midtgangen og restene av hvad som muligens kan ha været et alter, muligens ikke. Rådhuset er en ruinhaug, og de fleste hus ligger også i ruiner. Mange står ennu, men uten tak og fullstendig ødelagt innvendig. De avskyeligheter som tyskerne gjorde der, er slike at man ikke godt kan tale høit om dem; men hele stedet har et preg av grenseløs gru. Landsbyene — ja, man sa jo der hadde været landsbyer, og man kunde tro det eller la være eftersom man vilde; men med Peronne var der jo ingen tvil — stedet for landsbyene lå der, vidt åpent å se på, og det frembød et skue av den frykteligste ødeleggelse man kan tenke sig.

* * *

Jeg kom tilbake fra fronten med den tanke fastslått i mig — den var der allerede før, men efter erfaringene på reisen var den ennu mer festnet; og den vil stå fast så lenge jeg har en tanke — at den omstendighet at du ikke ser så godt som andre, bør ikke være det ringeste til hinder for at du kan gå omkring og undersøke og finne ut allting selv. Jeg er overbevist om at jeg har en likeså klar forestilling om hvad som går for sig ved fronten, som nogen annen som nylig har været der. Tro aldri at fordi du er blind, får du holde dig i ditt eget nabolag, gå og stulle i din egen krets hvor du vet hvad alt sammen er for noget, og hvor alt sammen er. Reis ut, se verden som den er, enten det er i innland eller utland.

Dere sier kanskje: «Ja, men da trenger vi en meget intelligent ledsager». En intelligent ledsager er utvilsomt til meget stor hjelp; men det er din egen intelligens som må belære dig. Det er dine egne spørsmål og de svar du får på dem, som hjelper dig. Svar på ett spørsmål fører dig til et nytt, og det er opøvelsen av din egen intelligens og anvendelsen av denne intelligens på de nye forhold du må leve under, som vil gjøre dig i stand til å gå hvor du vil, se alt som sees kan, og komme tilbake med akkurat likeså godt og klart inntrykk som nogen annen i verden.»

Blindeforholdene i Østerrike.

(Slutning.)

Mens de enkelte foreninger nu hovedsakelig beskjeftiger sig med den individuelle blindeforsorg (hvortil de har støtte av fellesorganisasjonen), er landsforbundets opgave å ta sig av blindeomsorgen i sin helhet. Dets virksomhet kan deles i tre hovedgrupper: 1) Å skape de best mulige arbeidsvilkår for landets blinde i sin almindelighet; 2) å hjelpe de enkelte blinde i deres selvhjelpskamp; 3) å lette og fremme de blindes åndelige utvikling. Til løsning av arbeidsspørsmålet anvendte forbundet i 1925 85677 øster. gullkroner. Som hjelp til enkelte blinde blev brukt 72356 og til det kulturelle arbeide 10432 kr. Forbundet har overtatt det tidligere produksjonsselskaps børste- og kurvverksted og likeledes den jødiske hjelpeforenings verksted. De to bedrifter er blitt slått sammen til én under navn av Østerriksk Blindeindustri. Her blir 24 menn og 6 kvinner sysselsatt med børstebinderi, kurvmakeri og rørsetefletning. Verkstedenes produksjon beløp sig i 1925 til 169,015 kr. De som arbeider her, betales efter den for de resp. fag gjeldende kollektivtariff for Wien; men forbundet yder dem et tillegg efter følgende skala: De som tjener under 25 kr. pr. uke, får et ukentlig tillegg av 8 kr., mens de som tjener over 32 kr., får et så stort tillegg at deres ukelønn kommer op i 40 kr. I 1925 utgjorde arbeidernes samlede optjente lønn 39,558 kr. og forbundets tillegg 2733 kr.

For blinde i Wien som ikke gjennem sitt arbeide omfattes av den lovbefalte sykeforsikring, har forbundet fått i stand en egen sykeforsikringsordning. Alle slike blinde kan ved forbundets formidling bli medlemmer av den almindelige arbeidersykeforsikring, og forbundet utreder en tredjedel av premien. Dette kostet i 1925 forbundet 1848 kr.

Forbundet yder alle som har mistet synet før 53-årsalderen, i minst to år har vært medlem av en blindeorganisasjon og har fylt 55 år, en årlig alderdomspensjon på 150 kr. Utgiftene hertil var i 1925 6635 kr.

Videre har forbundet i 1925 med et utlegg av 35 260 kr. overtatt skolen for blinde som har mistet synet i en senere alder. Skolen blev tidligere leiet av Foreningen til Utdannelse av eldre Blinde. Alle som får sin utdannelse her, blir i læretiden ydet et månedsbidrag på 20 kr. av forbundet som også betaler elevenes middag.

Forbundet driver videre et rekreasjonshjem for blinde. Man har hittil ikke maktet å skaffe hjemmet eget hus, men en passende eiendom er blitt leiet i Strass ved Kress. I 1925 tilbragte 162 blinde (med tilsammen 3318 dager) sine ferier her. Forbundets tilskudd til driften utgjorde 9507 kr.

For nogen tid siden har forbundet oprettet en kredittkasse hvor blinde mot tilstrekkelig sikkerhet kan få erhvervslån på optil 500 kr.

Forbundet utdeler videre stipendier til studerende blinde musikere og yder bidrag til bibliotekene og til Barne- og ungdomsbokforlaget for Blinde.

Forbundet arrangerer også kurser for blinde folkemusikere, hvor disse to eftermiddager i uken under kyndig veiledning får en slik undervisning at de kan følge med tiden.

Forbundet har sitt eget musikkorps av blinde.

For ikke lenge siden har forbundet oprettet et materiallager som forsyner de håndverksdrivende blinde med arbeidsmaterialer på de gunstigst mulige betingelser.

Mens de enkelte blindeforeningers inntekter tilveiebringes ved bidrag fra understøttende seende medlemmer og gjennem forskjellige hverveaksjoner, blir forbundets midler hovedsakelig skaffet ved innsamling på en bestemt dag hvert år, som Wiens kommunale myndigheter har gitt spesiell tillatelse til. I 1925 kom der på denne måten inn 233,919 kr.

Foruten blindeforeningene og blindeforsorgsforeningene finnes der i Wien også en organisasjon som heter Centralforeningen for det østerrikske Blindevesen, hvori alle blindeforeninger, blindeforsorgsforeninger og blindeskoler er representert. Dens opgave er å samle de forskjellige organisasjoner og institusjoner til rådslagning om store blindesaksspørsmål samt å sette de vedtagne beslutninger ut i livet. Efterat Østerrikes Blindeforbund blev stiftet, har imidlertid Centralforeningen tapt sin betydning, idet alle saker nu blir drøftet og løst av forbundet.

På foranledning av Socialdepartementet blev der høsten 1918 nedsatt en statens blindeforsorgskommisjon. Den hadde en lignende opgave som Blindevelferdskammeret i Berlin. Denne kommisjonen blev opløst som følge av den nye forvaltningsordning, hvorefter staten ingen økonomiske forpliktelser skal ha overfor blindeforsorgen. Av samme grunn blev også det årlige statsbidrag til blindevesenet på 4000 kr. strøket. Som erstatning herfor vil forbundsregjeringen få oprettet et såkalt Blindefond. Til dette fondet vil imidlertid ikke staten bidra noget. Det skal tilveiebringes ved innsamlinger blandt almenheten, private donasjoner osv. Mot en slik ordning har de blinde i sin helhet rettet den skarpeste protest, ut fra det synspunkt at så lenge blindeforsorgen er basert på den private veldedighet, kan blindeorganisasjonene selv både bedre og billigere enn et statskontor skaffe midlene til veie og ha fri rådighet over det som kommer inn.

M. h. t. spørsmålet om blindes sysselsettelse i industrien, så er det ikke stort å peke på, da man hos oss er avhengig av den private arbeidsgivers velvilje og ikke som i Tyskland har lovbestemmelser å støtte sig til. Like siden 1918 har blindeorganisasjonene arbeidet energisk for å få vedtatt slike bestemmelser, men hittil uten noget resultat. Til nu har bare 13 blinde kunnet skaffes beskjeftigelse i privatindustrien, nemlig 3 ved de østerrikske Schuckertverker og 10 hos firmaet Siemens & Halske.

Også til fremme av de blindes åndelige utvikling finnes der i Østerrike innstitusjoner som i de tre siste decennier har vært en viktig faktor i bestrebelsene for å høine de blindes almen- og særutdannelse. Av disse institusjoner skal nevnes:

a) Det store lånebibliotek ved blindeinstituttet i Wien II, en boksamling som teller 13,769 bind. Biblioteket blev i 1925 benyttet av 427 lesere. Det samlede utlån var 11,586 bind (3257 verker). Hertil kommer 1494 musikhefter.

b) Centralbiblioteket for Blinde i Wien.

c) Foreningen «Purkersdorfene»s musikkbibliotek i Wien.

d) Det i 1923 av forbundsråd Max Winter oprettede Barne- og ungdomsbokforlag for Blinde i Wien II, som har til opgave å trykke barnebøker i punktskrift og overlate dem til de østerrikske blindeskoler for 25 pct. av produksjonsprisen. Målet er like fra det første skoleåret å skaffe det blinde barn den fryd å ha egne bøker å lese i. I alt har det stillet 982 eksemplarer til skolenes rådighet til bruk for elevene.

e) Blindeskriftstrykkeriet ved instituttet i Wien II, som til utgangen av 1925 har trykt 235 verker.

f) Trykkeriet ved det jødiske blindeinstitutt i Wien, Hohe Warte, som til utgangen av 1925 har utgitt 104 verker i punktskrift.

g) De i den siste tid av formannen i Første østerrikske Blindeforening efter engelsk mønster igangsatte utdannelseskurser for voksne blinde.

(Som supplement til hr. Satzenhofers oversikt kan vi oplyse at der i Østerrike utkommer flere tidsskrifter for blinde og minst ett oplysnings- og propagandaskrift for seende blindevenner. «Blindesaken»s red.)

Ola O. Hjelle.

Vi skal idag fortelle om en mann som er rammet hårdere av skjebnen enn de fleste; men de mange tunge slagene har ikke knekket og ikke kuet ham. Hver ny vanskelighet har han gått løs på med et mot og en energi som må avtvinge respekt og vekke beundring, og gjennem alt har han kjempet sig frem til en sinnets likevekt som burde gi heldigere stillede noget å tenke på, de som er så tilbøielige til å klynke og klage over nokså liten motgang i livet.

Mannen heter Ola O. Hjelle og er bosatt i Vestre Slidre, Valdres. Han er født 11. august 1874. Til å begynne med hadde han alle sine sanser i behold og gikk på almindelig folkeskole; men i 12-årsalderen mistet han hørselen og var senere i nogen år elev av døveskolen. Ola var dyktig og velbegavet og klarte sig godt da han kom ut i livet. Han reiste meget omkring og lærte mange mennesker og deres forhold å kjenne.

Imidlertid tok synet også til å svikte, og i 30-årsalderen var Ola helt blind. Han kom nu til hjemmet for døve på Nordstrand (ved Oslo) og fikk her lære skomaker- og snekkerarbeide.

To ganger har denne mannen således vært nødt til helt å omlegge sitt liv: Fra normalt hørende til døv og fra den døves forholdsvis lyse tilværelse til den døve og blindes tunge lodd. En slik påkjenning skal det ikke lite til for å kunne bære, og ingen kan undre sig over at Ola til å begynne med var noget bitter. Men det var godt to i ham, og han gav ikke op. Mange tanker og idéer hadde han og vilde prøve å klare sig selv — tross alt.

Man hjalp ham da til å få en liten stue i hjembygden. Han satte den delvis i stand selv. De siste årene har han bodd der alene. En dag stod han og hugg ved utenfor stuen. Da spratt en vedkloss op og falt ned på foten hans. Der blev et sår, men Ola brydde sig ikke om det. Såret var imidlertid farlig. Det gikk verk i det, og han måtte til slutt på sykehuset, hvor benet blev tatt av litt nedenfor kneet. Heller ikke nu tapte Ola motet. Han fikk et kunstig ben, og efter en tids ophold på Nordstrand-hjemmet reiste han tilbake til den vesle stuen. Denne bestod av to rum. Det største brukes til verksted med dreier- og høvelbenk, mens det minste er soverum. Her koker Ola også sin kaffe og sin grøt. Heldigvis bor der snille folk i nærheten, og disse hjelper ham med matstellet og annet.

Ola arbeider forskjellige tresaker: Vakre vaser, tobakssdåser osv. som han selger til turistene om sommeren. Utearbeide elsker han. Når stuen blir for trang, tar han til med det. Når vi kommer på besøk til ham, skriver en seende venn, har Ola alltid noget nytt å fortelle, nye planer og idéer. Han følger ivrig med også i politikken. Gjennem «Norges Blinde» får han del i alt som går for sig ute i den store verden. Ved sitt arbeid tjener han så meget at han næsten kan ernære sig selv.

Den omtalte seende venn fortsetter: «Da jeg sist besøkte Ola, kom han med en ytring som jeg gjerne vil sende videre. Vi hadde sittet og pratet en stund, drøftet planer og vekslet tanker. Da vendte Ola ansiktet mot mig og sa med et lyst smil: «Synes du ikke at jeg har all grunn til å være fornøiet?» Jeg hadde vanskelig for å svare. Jeg måtte tenke på mig selv og andre som har i eie all livets rikdom. Hvor ofte har vi ikke jamret og klynket! Jeg skal aldrig glemme disse ordene. De har en stor lærdom å gi oss. Hvorledes har Ola lært så meget? Hvordan kan han si slikt? Han har ikke alltid vært således. Det er kommet litt efter litt. Han gav mig også forklaringen: Ola føler og vet at han ikke står alene. «Jeg forstår ikke nu hvorfor jeg har mistet så meget,» sa han; «men Gud ser mig; han beskytter mig, og han har gitt mig så meget annet.» — Han var kommet langt, denne mannen. La oss gjemme minnet om ham. Han har kanskje noget å si oss alle.»

Styremøtereferater.

Styremøte i Nordenfjelske Blindeforbund 24. 1. 1927. Til stede: Karterud, fru Wolmar, Skogås, Skaug og Nordberg. — 1) Et andragende om bidrag fant man ikke å kunne innvilge. — 2) Referertes forskjellige dokumenter vedrørende Åsen i Lånke. Ved approbasjon av bud gitt på tvangsauksjonen 14. 12. 1926 ved sakfører Smedahl er forbundet blitt eier av gården for 5800 kr. plus forfalne renter og omkostninger. Disse utgjorde tilsammen ca. 900. — 3) Referertes huskomitéens protokoll av 25. 6. 1926 og 15. 1. 1927 om forandring i portnerens instruks med derav følgende nedskjæring av hans lønn. Det oplystes at portneren i de siste måneder har opfylt sine forpliktelser bedre enn tidligere, og den nuværende huskomité finner derfor at man bør se tiden an før man går til nogen forandring. Komitéens standpunkt blev tiltrådt av styret. Nordberg, medlem av den forrige huskomité, kunde efter de fremkomne oplysninger fra den nuværende huskomité tiltre dennes forslag i likhet med det øvrige styre.

Sekretariatet.

Forretningsutvalgmøte i Vestlandske Blindeforbund 8. februar 1927. Til stede: Imsdahl, Meyer og Flydal samt varamennene Rydland og Sørensen. — Et andragende om bidrag til privat musikundervisning fant utvalget ikke å kunne imøtekomme. — Referertes skrivelse om at det på styremøtet i januar bevilgede lån annulertes, da vedkommende på sitt hjemsted hadde fått den nødvendige støtte. — Tre meddelelser fra Blindes Utsalg A/S blev oplest. — Efter henstilling fra Flydal besluttet utvalget enstemmig å rette en henvendelse til N. Bf. om gjennem Justitsdepartementet å søke utvirket at der blir forbudt blinde som selger sanger, bøker osv., å stille sig op på offentlige plasser og bære store skilter merket «Blind», i den hensikt å henlede folks opmerksomhet på sig og vekke publikums medlidenhet. Utvalget finner at en slik optreden er i høi grad skadelig så vel for blindesaken i sin almindelighet som for den enkelte blinde, og at det virker nedbrytende på det arbeide våre organisasjoner driver.

Sekretariatet.

Kassererrapporter.

Bidrag til Vestlandske Blindeforbund. Flekkefjord kommune 50 kr. Nedstrand herred (Rogaland) 10. Bokn herred (Rogaland) 10. Håland herred (Rogaland) 20. Klepp herred (Rogaland) 20. Vikedal herred (Rogaland) 10. Vossestrand herred (Hordaland) 20. Manger herred (Hordaland) 30. Luster herred (Sogn & Fjordane) 25. Lotestrand Kvinneforening (Hardanger) 74,50. Tangen Kvinneforening, Årdalstangen (Sogn) 30. Svendheim Ungdomslags Kvinneforening, Lonevåg (Osterfjorden) 102. Fru Krums Kvinneforening, Askøy 100. Frk. Anna Næsbø, Askøy 5. Topnes Blindeforening (Ryfylke) 90. H., Bergen, ved formannen 100. Billettsalg ved juletrefesten 1927 42,25. Erling Engstrøm, Espeland st. 10. Skjåstaddalens Blindeforening (Sunnmøre) 86,45. Fru Olufa Liset (Sunnmøre) 60. Fru X. ved frk. Kruuse Meyer, Bergen 20. Innsamlet ved Jon Lunde, Bergen 9,50. Tilsammen kr. 924,70.

O. A. Holen, kasserer.
Sandvikslien 3, Bergen.

*
* *

Bidrag til Østlandske Blindeforbund. Vikene Blindeforening og Indre Sjømannsmisjon 115 kr. Anna Hovde, Hønefoss 50. Ing. F. Selmer, Oslo 100. M. C. D., V. Aker 10. «Maiblom», Tjølling 60. Dameforeningen «Livlig», Oslo 50. En liten Leseforening, Larvik 75. Drammens Forening til de Blindes Vel, Drammen 200. Bratsbergklevens Kvinneforening, Skien 175. Fersjø Barneforening, Gjerde 30. Frk. Flo, Årnes 25. Dal Kvinneforening, Spro 10. Ø. Halsen Omstreiferforening, Ø. Halsen 60. Botne Blindeforening, Botne 200. Syforeningen i Lunds Krets, Kløfta 45. «Godt Håp», Mesnali 50. «Mot Lys», Fredrikstad 400. «Sneklokken», Ø. Halsen 50. Haugen Kvinneforening, Rolvsøy kr. 25. Rolvsøy kvinneforening, Rolvsøy kr. 25. Blindesaksaften i losje «Johan Sverdrup», Oslo, kr. 51,60. Blindeforeningen «Glimt», Fredrikstad kr. 181. Blindesaksaften i Hønefoss Kristelige Ungdomsforening 51,43. J. T. Baltzersen, Oslo 5. «Ungbirken», Onsøy 100. Lunder Ungdomslag, Lunder 25.

Vestby Ungdomslag, Vestby 25. «Solglytt», Arendal 600. Anonym giver 3. Kråkstad eldre Misjonsforening, Kråkstad 25. «Vannlinjen», Sandherad 90. Thora Harildstad, Tromsø 16.

Til beste for blinde småbarn: Barneforeningen «Lys», Flateby 275.

Gamlehjemmets andel av Oslobasaren 750.

Oslobasaren (ekskl. gamlehjemmet) netto 4854,67.

Esther Bjørnholt, kasserer.

Offisielt fra Norges Blindeforbund.

Til regulering av testamentariske gaver vedtok N. Bf.s styre som Omsendt sak 1925 nr. 2 et forslag av hr. Harildstad om at slike gaver, når de ikke spesielt er gitt til virksomheter som drives av N. Bf., skal tilfalle det lokalforbund fra hvis distrikt de skriver sig, selv om de er stilet til N. Bf.. Overensstemmende med denne beslutning har N. Bf.s styre i Omsendt sak 1927 nr. 1 enstemmig besluttet å overlate til Ø. B. den gave på 10,000 kr. som fru Angell Petersen i testamente av mai 1924 har gitt de blinde. Pengene blev utbetalt N. Bf.s kasserer kort før jul sistleden.

Alf Arnesen.

Dødsfall.

En for de blinde og ikke minst for gamlehjemsaken i Ø. B. varmt interessert mann, skibsreder Jens M. A. Marcussen, Askerøy, avgikk ved døden 2. januar, nær 90 år gammel.

Hr. Marcussen deltok i sin tid meget i det kommunale liv og var i 12 år ordfører i Dybvåg herred. I 1890-årene var han i en periode 1. varamann til Stortinget og innehadde også ellers mange tillitshverv. Innen det kristelige arbeide var avdøde en av de mest fremtredende personligheter på Sørlandet.

Skibsrederens datter, frk. Ruth Marcussen, som er blind, har nu i mange år på egen bekostning utgitt «Kristelig Månedsskrift for Blinde», og så vel gjennem bladet som på andre måter har hun utrettet meget godt for kameratene. Faren fulgte alltid levende og forståelsesfullt med i datterens arbeide. Ved bladet hjalp han henne således med manuskriptdiktering, adresseskrivning osv. Avdødes navn vil bli bevart i takknemlig erindring blandt vårt lands blinde.

August Konows legat for blinde.

Ved testamente av 1. mai 1867 skjenket konsul August Konow 5000 speciedaler (20,000 kr.) til et legat til beste for oprettelse av et asyl for blinde og døvstumme i Bergen. Legatkapitalen var pr. 1. juni 1924 øket til kr. 214,585.79.

Det har flere ganger fra blinde- og døveorganisasjonene vært gjort forsøk på å få legatsummen delt i to like store deler til oprettelse av to hjem, et for blinde og et for døve. Direktøren for døve-, blinde- og åndssvakeskolene har imidlertid motsatt sig deling, og han hevder videre at legatet ikke er lokalisert til Bergen, som bare skal være hjemmets sete. Kirkedepartementet motsetter sig ikke deling, men forbeholder dem som både er blinde og døve, fortrinsret til hjelp uansett bosted. Borgermester Einar Olsen som har hatt saken til behandling, foreslår at kommunens standpunkt i saken blir følgende:

Man vil vedblivende gjerne se legatet delt, fordi det efter forholdene nu ansees for det bedste til opnåelse av testators hensikt og omsorgen for blinde og døve. Heller ikke har man noget å bemerke ved en fortrinsrett for personer som både er blinde og døve; men man må bestemt avvise Kirkedepartementets forslag om å utstrekke denne fortrinsrett til personer fra alle landets kanter, uten hensyn til hjemstavn, og krever legatet oprettholdt som et legat for Bergens by.

Formannskapet har bifalt borgermesterens uttalelse.

Kirkeofringen 1926.

Bokstaven N i parentes betyr Nordenfjelske Blindeforbund, V Vestlandske Blindeforbund, Ø Østlandske Blindeforbund).

Hå (V) kr. 12,00. Notodden (Ø) 42,23. Rollag (Ø) 31,65. Kraakerøy (Ø) 96,39. Vestmarken, Eidskog (Ø) 67,46. Rødven, Veøy (N) 54,10. Vestre Gausdal (Ø) 82,00. Mo, Telemark (Ø) 35,00. Suldal og Nesflaten (V) 94,17. Løten (Ø) 70,00. Hommedal (Ø) 67,09. Tangen, Drammen (Ø) 22,00. Strømsø, Drammen (Ø) 48,25. Ringsaker (Ø) 21,20. Hamar (Ø) 155,00. Udenes, Nes i R. (Ø) 15,00. Jakob, Oslo (Ø) 30,80. Lademoen, Trondhjem (N) 29,93. St. Jakob, Bergen (V) 50,00. Tjølling (Ø) 35. Gjøvdal, Åmli (Ø) 12,70. Tretten (Ø) 47. Fåberg (Ø) 25. Rakkestad (Ø) 56,16. Alta (N) 44.66. Davik(V) 125,72. Ålfot (V) 35. Rødenes (Ø) 63,24. Hedrum, Kvelde og Hvarnes (Ø) 100,00. Eidsvoll (Ø) 17,00.

Tilsammen er der i N. B. innkommet kr. 128,69, i V. B. kr. 316,90, i Ø. B. kr. 1143,17. Renter kr. 17,00.

På forslag av Ø. B. har N. Bf.s styre og representantskap enstemmig besluttet at kirkeofringene herefter i likhet med skoleinnsamlingene skal fordeles distriktsvis i forhold til de innkomne beløp. I henhold hertil er der, efterat 10 pct. til landsforbundet er trukket fra, utdelt til N. B. kr. 110,67, til V. B. kr. 285,46 og til Ø. B. kr. 1049,06, meddeler N. Bf.s kasserer.

Industrien og de blinde.

Ifølge en nylig offentliggjort opgave er nu i Berlin ikke mindre enn 352 blinde sysselsatt i industrien. De fordeler sig slik: Metallindustrien 187; den kjemiske industri 16; papir- og pappindustrien 16; treindustrien 5; nærings- og nydelsesmiddelindustrien 57; tekstil- og beklædningsindustrien 32; de grafiske fag 13. Av disse 352 industriarbeidere er 131 krigs- og 221 civilblinde.

Radio for blinde.

1. februar 1927 innsendte N. Bf. til kringkastingselskapene i Oslo og Bergen andragende om at ubemidlede blinde måtte bli innrømmet avgiftsfrihet for radiomottagerapparater når innstalleringen skjedde efter en av selskapene godkjent form for kontroll. Ordlyden av selskapenes svar gjengis nedenfor:

Oslo, 8. februar 1927.

Norges Blindeforbund, hr. Kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes.

I anledning av Deres skrivelse av 1. ds. skal vi meddele at ansøkning fra ubemidlede blinde om fritagelse for å betale kringkastingslicens vil bli behandlet med imøtekommenhet av kringkastingselskapet i den utstrekning man finner det rimelig. Derimot vil der ikke under nogen omstendighet bli meddelt fritagelse for stempelavgift for radiomateriell.

Forutsetningen må være at eventuelle ansøkninger om frilicens innsendes til kringkastingselskapet gjennem Norges Blindeforbund. Vi tør anmode Dem om å innhente de fornødne oplysninger om hver enkelt ansøker og innsende disse til oss sammen med ansøkningen, forat vi kan kan få det nødvendige bedømmelsesgrunnlag ved utdelingen av frilicensene.

Ærbødigst
for Kringkastingselskapet A/S
H. Heftye.

Bergen, 22. 2. 1927.

Norges Blindeforbund, hr. Dr. H. G. Dethloff, Bergen.

I besvarelse av Deres ærede av 1. ds. tillater vi oss å meddele at styret har besluttet å innvilge inntil 5 kringkastingsbevis gratis for Norges Blindeforbund innenfor vårt konsesjonsdistrikt, under forutsetning av Telegrafstyrets approbasjon.

Ærbødigst
p. pa. Bergens Kringkastingselskap A/S
O. T. Holst.

I henhold til disse svarene, bedes alle som måtte ønske å komme i betraktning, snarest å sende ansøkning og de nødvendige oplysninger til sitt lokalforbund.

Norges Blindeforbunds sekretariat.

Direktør Lundberg 60 år.

Direktør Alrik Lundberg, Stockholm, fylte 20. februar 60 år. Hr. Lundbergs storstilte arbeide for Sveriges blinde er velkjent også hos oss. Vi har således omtalt det flere ganger her i bladet. I 30 år har han vært medlem av De Blindas Förenings styre, hvorav de siste 25 som formann. Foreningen er under hans sjelden dyktige førerskap vokset frem til å bli den mest betydningsfulle blindeorganisasjon i Norden, og dens virksomhet spenner så å si over alle blindesakens felter. Som anerkjennelse for sitt store, samfundsnyttige arbeide er direktør Lundberg av den svenske regjering blitt dekorert med både Vasaordenen og Nordstjärnaordenen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER

UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 4. **April 1927** **16. årg.**

I klasserummene.

Blindeskrift, maskinskrivning, stenografi og telefonbetjening.

(Av sir Arthur Pearson i «Seier over Blindheten».)

Da St. Dunstan's hadde vært i virksomhet omkring to år, fikk vi besøk av en deputasjon fra en stor blindeorganisasjon i Nord-England, som hadde verksted for blinde der. «Hvorledes har det sig?» spurte medlemmene av deputasjonen, «at dere paa 6 eller 9 måneder kan lære folk det samme som vi bruker 4 eller 5 år til å lære dem?»

Jeg har allerede antydet de forskjellige grunner. La mig gjenta dem her.

For det første: Disse blinde soldater var som blinde meget gunstig stillet p. g. a. sin forholdsvis unge alder, sin i almindelighet gode helse og det ukuelige mot hvormed de tok fatt.

For det annet: De gikk så ubetinget med paa det synspunkt som alt mitt arbeide var bygget på — at blindheten bare er en vanskelighet, og det en som det går an å overvinne.

For det tredje: Disse soldatene i St. Dunstan's blev undervist av blinde lærere. Jeg var selv blind lærer ved St. Dunstan's, og jeg hadde under mig et personale av blinde lærere. Der var det blinde som ledet de blinde, og vi falt ikke ofte i grøften. Jeg tror at blinde er de beste lærere for blinde, og likeledes de beste til å dra omsorg for dem, hvis de ellers har de nødvendige betingelser. En mann som er blitt blind, overfalles i den første tiden av en skrekkelig følelse av hjelpeløshet, især hvis han forsøker å bestille noget. Når han da ser at mannen som underviser ham, selv er blind, vil han straks tænke: «Det er ikke noget umulig som forlanges av mig, og av en som ikke forstår. Det er den rette veien man viser mig — denne mannen som selv er blind, kan sine ting, og jeg kan også gjøre det.»

Det blir et bånd mellem lærer og elev. Og så til slutt: Det gode resultat med mennene i St. Dunstan's, og at de så hurtig opnådde å bli flinke, kan for en stor del tilskrives de korte arbeidstimer. Å arbeide under nye og usedvanlige forhold medfører en stor åndelig anspennelse, og holder man på med et slikt arbeide time efter time, blir hjernen utaset og den arbeidende blir mistrøstig, og resultatet blir uten tvil lite tilfredsstillende.

Likesom det første trin for den blinde soldat var å lære å gå omkring og finne frem alene og å klare sig uten hjelp i dagliglivets almindelige gjøremål, så var det næste trin å lære å lese og skrive de blindes sprogtegn. Og nettop fordi dette ikke var lett å lære, var det desto mer verdifullt som opdragelsesmiddel sett.

Selvfølgelig er det hverken øinene eller fingerspissene som egentlig leser; de overfører bare sanseinntrykket til hjernen, og forskjellen består bare i å bruke den ene nervekanal — sant nok, en mer ubehjelpelig — istedenfor den andre. Det virkelige problem som den blinde har å stri med, er i grunnen dette å lære å gjøre de gamle kunster på en ny måte. Det er ikke noget som bedre belyser dette, enn at den blinde må lære å lese med fingerspissene istedenfor med øinene.

Å lære blindeskrift skjerper i merkelig grad de evner hos den blinde som han mest må stole på. Det å lære å lese på en ny måte hjelper en uten tvil til å gjøre også mange andre ting på uvant vis. Ja, jeg går så vidt at jeg sier det vilde lønne sig godt for et menneske å lære å lese blindeskrift selv om man aldri behøvde å lese en linje av en punktskriftbok, så stor verdi ligger der i den opøvelse og ansporing av åndsevnene dette arbeide gir.

Punktskriften er vanskelig å lære. Selv for en godt utdannet person er den ikke lett å mestre, og det vil alltid stå som et mirakel for mig hvorledes disse i mange tilfelle dårlig utdannede menige soldater greide dette innviklede system og lærte å lese på ny så fort som de gjorde.

Mange av mennene steilet til å begynne med. Av alt det arbeide de befattet sig med i St. Dunstan's, var det ikke noget som minnet saa sterkt om å sitte på skolebenken igjen som denne punktskriftlesning. Det blev et yndlingstema for innsenderes humor i «St. Dunstan's Review», denne umiddelbare avsky for å lære punktskriften. Mennene blev fremstillet som om de grep til enhver optenkelig utvei for å undgå sine plageånder — lærerne i dette faget. «De kommer her og forteller,» skrev en innsender, «at punktskriften er en morsom beskjeftigelse og meget interessant. Det er den slet ikke. Punktskriften er et dypt mysterium. Ceremoniene ledes av prestinner som er fullstendig innviet i dets lover. Punktskriftværelset kan for seende muligens temmelig ligne sideværelset, maskinskrivningsrummet. Men det er meget mer enn et værelse. Det er et tempel: Når læretiden langt om lenge er gjennemgått, blir lægbroren ført inn i et innerste kammer, og her må han lese med fingrene under en yppersteprestinnes årvåkne øie og i rasende fart om Grekenlands gamle kolonier, og ut fra dette rummet kommer han enten som en fortvilet, sønderknust stakkar eller som en ivrig triumferende mester av den hemmelighetsfulde ildprøve. Punktskrivning og -lesning består i å kunne håndtere de 6 uskyldige punkter i domino slik at man får dem til å slynge sig som arabesker og danse Sarabander likesom det gruelige lys i «The Ballad of Reading Goal».»

I 1829 opfant Louis Braille, en blind franskmann, det ophøide alfabet hvor bokstavene dannes ved å ordne 6 punkter på forskjellige måter innenfor en avlang firkant, hvis vertikale side består av tre og den horisontale av to punkter. Ved å stille disse punktene på forskjellig vis dannes alle tegn og forkortelser.

Begynnerne fikk sine første leksjoner i punktskrift med nogen svære punkter, av størrelse omtrent som pepperkorn, og litt efter litt gikk de over til de små punktene som i almindelighet brukes. Det er ikke så vanskelig å huske tegnene og forkortelsene; men fingeren må lære å skjelne dem. Det var nogen få som var så heldige at de av naturen besad meget følsomme fingrer, og det merkelige er at den som hadde fått grove hender av tungt slit, likeså hyppig viste sig å eie denne utviklede følesans som en annen som hadde finere fingrer.

En av de mange villfarelser som seende kan befinne sig i m. h. t. blinde, er den forestilling at straks synsevnen er tapt, utfolder der sig en utpreget fin følesans. Dette er ikke tilfellet. Hvert menneskelig vesen har av naturen en fin følesans som kan være god, slett eller middelmådig, og for det store flertall blir det en ukjent ting fra vuggen til graven hvilken grad av følsomhet de har.

De som merket at deres føleevne i fingerspissene var mangelfull for punktlesningen, fikk det råd å smøre fingerspissene med vaselin eller lignende når de gikk tilsengs, og å sove med hansker på. Dette hjalp forbausende godt.

Punktskriften skrives enten med hånden, idet der brukes en liten pren (stift) eller med en sindrig liten punktskrivemaskin som har 6 taster, svarende til de 6 punkter som skal stikkes op på papiret, så de blinde kan kjenne dem med fingrene. Håndskrivningen foregår på baksiden av arket og selvfølgelig fra høire til venstre, slik at når arket vendes om, leser man fra venstre til høire på vanlig vis. Der kan skrives på begge sider av papiret, idet rummet mellem de ophøide linjene på den ene siden blir utnyttet til bokstavtegn på den andre. Når bøkene maskintrykkes, er det foruten dette system å skrive mellem linjene (interlinjert) også en annen metode, som kalles interpunktert, hvor punktene på den ene siden faller mellem punktene på den andre i samme linje. For begynnere er det litt lettere å lese bøker hvor skriften på den andre siden står i mellemrummene mellem forsidens linjer; men interpunktsystemett er å foretrekke da der kan skrives mer tekst på siden ved denne metoden.

Hver mann som gjorde gode fremskritt i å lese punktskrift, fikk når han forlot St. Dunstan's, en skrivemaskin som gave, og til alle som bestod skriveprøven, hvortil der krevdes et absolutt nøiaktig kjenskap til forkortet punktskrift, gav jeg en gull urkjede.

Jeg gjorde alltid mitt ytterste for å overtale mennene til å være utholdende i å øve sig i punktlesning, hvor kjedelig det enn kunde være i begynnelsen, og det var ganske vidunderlig å se hvorledes en mann som i ukevis hadde syntes det var umulig å skjelne punktene, helt plutselig opdaget at alle vanskeligheter var forsvunnet.

De fleste bestod prøven efter 5 eller 6 måneder. Der var imidlertid nogen strålende undtagelser. Således var der en som greide prøven på 4 uker efter undervisningens begynnelse.

Det er ikke den ringeste tvil om at tapet av synet skjerper og utvikler de andre sanser. Den blindes hjerne er i meget livligere virksomhet enn hjernen hos en seende. Den blinde tenker alltid bevisst, hvad enten han går, holder måltid eller klær sig — hvad han enn bestiller, og jeg er ganske sikker på at denne økede tankevirksomhet utvikler den blindes hjerne akkurat som øket kroppslig virksomhet utvikler musklene hos atleten.

Derfor lærer den blinde både punktskriften, andre sysler og sine forskjellige håndverk hurtigere enn han ellers vilde ha greid det hvis han hadde vært i full besiddelse av synet.

Jeg er meget stolt av mennene i St. Dunstan's for den rekord de satte i å lære punktskriften, og det må jo ikke glemmes at dette bare var en av de mange opgaver de samtidig tok fatt på, en som alle krevde en god porsjon av viljekraft. Hvor meget de skyldte sine frivillig arbeidende læreres opofrende strev, det kan ikke lett uttrykkes. Disse lærerne gjorde sitt arbeide til et virkelig kjærlighetsverk. Med uendelig medfølelse og takt hjalp de mennene over deres vanskeligheter, og hvis det som er opnådd er vidunderlig, skyldes det i ikke liten grad det utrettelige strev hos dem som underviste.

I forbindelse med punktskriftrummet var der et bibliotek, og den som var riktig flink til å lese, blev gratis medlem for livstid av «Nasjonalbiblioteket for Blinde», som eide 40,000 bind, og dette tallet økes årlig ved tusener fra trykkpressene i «Nasjonalinstitut for Blinde». Instituttet påtok sig å betale postportoen for bøker som cirkulerte blandt de blinde soldater. Spesielle bøker for en begrenset lesekrets besørges håndskrevet.

Og uten å overvurdere fornøielsen av høitlesning for den blinde, så er det en egen glede for ham i selv å kunne lese, fremfor alt fordi han på den måten har skaffet sig et hjelpemiddel til å utfylle hver ledig stund når han er alene. Det gir ham adgang til bøkenes verden, og det gir ham noget av hans tapte uavhengighet tilbake.

Ikke bare bøker, men også månedsskrifter og ukentlige aviser utgis i punktskrift, og gjennem denne skrift kan blinde korrespondere med hverandre uten å behøve å være avhengig av at en seende leser høit de brevene de får.

Å kunne skrive punktskriften er en stor fordel, idet det setter den blinde i stand til å gjøre optegnelser og lese sine egne anmerkninger og passe både sin private og sin forretningsmessige korrespondanse. Mange av soldatene som nu er hønserieiere og håndverkere, fører sine regnskaper i punktskrift fullstendig selvhjulpne.

Det er ingenting som synes mer umulig for en seende og for den som nettop er blitt blind, enn at fingrene skulde lære å kjenne de forskjellige sammenstillinger av punktene og derav danne ord — så små er punktene og så tett sammen står de.

Hvor langt en blind kan drive det til i lesning, vil sees av

«Dere vil ha interesse av å høre om en ualmindelig flink punktleser som jeg nylig møtte. Det er pastor W. E. Lloyd som virker i en menighet i Londons Eastend. Han spiste middag hos de blinde officerer i Portland Place forleden dag, og efter middagen spurte jeg ham om han leste punktskrift hurtig. Han svarte: «Ja, temmelig hurtig, tror jeg.» Derpå fortsatte han: «Jeg opdaget forleden dag noget merkelig m. h. t. min punktlesning. Har dere en bok i punktskrift og et lommetørklæ?» Man skaffet ham begge deler, og boken var Mark Twain's «Huckleberry Finn», som er skrevet i forskjellige amerikanske dialekter og følgelig slett ikke lett å lese med fingrene. Mr. Lloyd åpnet boken på slump, fant et avsnitt og leste nogen setninger så fort som tungen kunde gå, og det var tydelig at fingrene var et stykke forut for tungen. Så bad han oss om å bre lommetørklæet over siden, slik at det lå i et enkelt lag. Gjennem dette leste han akkurat like hurtig som før. To lag av lommetørklæet minsket ikke farten det ringeste. Da tre lag blev lagt over punktene, saktnet farten litt, og da han forsøkte det tilsynelatende umulige kunststykke å lese gjennem fire lag, leste han fremdeles hurtigere enn presten pleier å lese teksten i kirken. Det var ikke engang et glatt og velstrøket lommetørklæ, men et krøllet som var tatt op av lommen til en av officerene, og de avsnitt han leste, var hver gang tatt på forskjellige steder og altså uten sammenheng.»

Kort efter at dette hadde staatt i «St. Dunstan's Review», fikk jeg brev fra en av de soldater som var blitt oplært i St. Dunstan's og han fortalte at han også kunde lese punktskrift gjennem to eller tre lag av et lommetørklæ. En av de blinde damene som underviste i punktskrift ved St. Dunstan's, pleide å ha tykke ullhansker på i koldt vær. Hurtig lesning kan naturligvis bare komme ved øvelse; men størsteparten av våre menn kunde da de reiste fra St. Dunstan's, lese så hurtig at de helt igjennem kunde nyte en bok.

Nogen få studerte ved siden av det almindelige Braille-system også det franske system, som har ganske andre slags forkortelser.

Men skjønt den blinde soldat som har lært punktskrift, kan føre bøker og regnskaper som han selv kan lese, og kan skrive til andre blinde, staar det ennu tilbake hvorledes han skal kunne korrespondere med seende.

De som mistet synet i barndommen, kan aldri lære å skrive på en virkelig praktisk måte, og de som allerede kan skrive når de blir blinde, kan sjelden i lengden vedbli å skrive leselig. følgende som stod å lese blandt de «Brev» til de blinde soldater som jeg hver måned skrev i «St. Dunstan's Review»:

Visstnok er det så at ved hjelp av en skriveramme, hvorav det er mange slags, kan folk som mister synet, fortsette å skrive almindelig håndskrift. Men rammen hindrer ikke at skriften utarter, og dette hender mer og mindre hurtig med de forskjellige mennesker og kommer av det faktum at øiet ikke lenger kan rette på de feilene hånden gjør, og disse blir derfor gjerne mer og mer fremtredende. De to mest påfallende eksempler på dette er at man gjør bokstavene altfor små og forsømmer å føre hånden fremover hurtig nok.

Veien ut av denne vanskelighet er at den blinde bruker en skrivemaskin. Min egen håndskrift er praktisk talt uleselig, hvis jeg ikke passer på å tenke på hver bokstav. Men nu kan jeg, Gud skje lov, ramle i vei på en skrivemaskin. Jeg har det kanskje travlere nu enn nogensinne før i mitt liv; men jeg skriver likevel flere brev egenhendig enn jeg nogen gang gjorde tidligere.

Alle de som kom til St. Dunstan's, lærte å skrive på maskin, og når de var utlært, fikk de til foræring en skrivemaskin.

«Hvad for noget?» utbrøter kanskje leseren. «Kan en blind bruke skrivemaskin!»

Det er kanskje ikke almindelig kjent at den første skrivemaskin blev opfunnet for blinde, og skjønt de som besøkte St. Dunstan's, alltid blev forbauset når de kom inn i klasseværelsene og så 30—40 blinde menn sitte og skrive på maskin, så er det på ingen måte nogen vanskelig kunst å greie for de blinde. Heller ikke brukes nogen særlig slags maskin; det er en almindelig skrivemaskin soldatene benytter. Det er ikke ophøide bokstaver på tastene, og den eneste særegenhet ved maskinen er at skalaen har ophøide tall istedetfor ellers graverte, og således kan den skrivende bestemme vognens stilling ved å berøre skalaen istedenfor ved å se på den.

Hvis den blinde soldat hadde mistet en hånd eller en arm, blev der arbeidet en maskin med en sindrig vektstang ved hvis hjelp vognen kunde omskiftes for store bokstaver, brøker osv., mens en spesiell mekanisme sørget for at papiret blev bent påsatt i maskinen.

Likesom ved undervisningen i punktskrift hadde også her hver elev sin særskilte lærer. Eleven fikk først høre om maskinens viktigste deler og gjorde sig godt kjent med disse ved å berøre dem. En skrivemaskin var for mange av mennene noget ganske nytt, og om de i det hele hadde sett en, kjente de ikke mer til den enn den almindelige mann kjenner til et telegrafapparat. Elevens fingrer blev ført ned på tastene og disses innbyrdes stilling blev forklart, og så var det bare et spørsmål om hukommelse og øvelse. Læreren dikterte brev og artikler og forklarte hvorledes de enkelte maskindeler fungerte ved den korrekte anbringelse av dato, adresse, hilsener, tallkolonner osv. Den prøve som måtte avlegges, skulde gi sikkerhet for at mannen kunde skrive nøiaktig og hurtig et helsides brev som inneholdt store bokstaver, tall og alle skilletegn. Dette brevet og en helsides artikkel skulde skrives på en time, og da måtte der ikke være mer enn én feil og høist tre rettelser. Det tok i almindelighet 6 uker før prøven kunde avlegges. Dog var der en mann — og han hadde aldri før brukt skrivemaskin — som greide prøven efter 3 uker uten å gjøre en eneste feil.

Mennene lærte ikke bare å bruke maskinen, men også å stelle den. En dyktig mekanikker gav den nødvendige veiledning i alle tekniske enkeltheter og lærte mennene å olje sin maskin og skifte ut sitt farvebånd. Jeg mottar daglig mange maskinskrevne brev fra menn som er oplært i St. Dunstan's, og de aller fleste av disse brevene er skrevet så korrekt som om brevskriveren aldri hadde mistet synet.

En som hyppig avla besøk hos oss, fortalte mig engang at aldri var det gått slik op for ham hvad det vil si å være blind, som da han en aften i fullstendig mørke gikk gjennem den store dagligstue som han trodde var forlatt av alle, og han så plutselig hørte klikket av en skrivemaskin og kom over en mann som naturligvis ganske ubekymret arbeidet under forhold som for en seende synes umulige.

De ulemper som den blinde maskinskriver har å streve med, er akkurat de samme som enhver vilde få å merke hvis han forsøkte å arbeide i mørke — som f. eks. når han skriver et brev uten å vite at farvebåndet er ubrukelig, eller — som det engang hendte — når en mann ved en feiltagelse satte sig ned og skrev på en maskin med et eget klaviatyr, så alt hans arbeide naturligvis var spilt. Det er klart at den blinde trenger hjelp av en seende når han skal finne ut hvad han har skrevet, eller — i tilfelle av avbrytelse — hvor langt han er kommet.

Å kunne skrive på maskin og å være eier av en sådan var til umåtelig hjelp for de blinde soldater. For alles vedkommende var det jo en glede mer i livet, mens det for dem som begynte egen forretningsvirksomhet, var av likefrem vesentlig betydning å kunne sende ut selvskrevne brev.

Og dog, det har ikke stor fordel ved sig for den blinde når han søker ansettelse på kontor, om han blott og bart kan bruke en skrivemaskin. Derfor var det jeg bestemte at stenografi skulde være undervisningsfag ved St. Dunstan's. For folk som er ukjent i de blindes verden, må vel dette synes å være en uopnåelig kunst for blinde.

Man hadde også i blindeverdenen alltid vært av den mening at stenografi bare kunde læres av slike som alltid hadde vært blinde — folk som hadde lært punktskrift som andre lærer almindelig skrift, og folk som visste så meget mer om blindeverdenen enn jeg, bebreidet mig for denne idéen å ville forsøke å lære voksne menn — som ikke alltid stod på noget videre høit dannelsestrin — den meget vanskelige kunst å stenografere i punktskrift. Jeg har imidlertid mine egne tanker om blindes ydeevne og om hvad som kan utrettes av dem som går løs på blindhetens problemer med samme mot som de blinde soldater har utvist. Resultatet er blitt en strålende triumf. Allerede før krigen var slutt hadde vi utdannet nogen dusin menn, hvorav en del var gått tilbake til sine tidligere poster, mens vi for andre hadde funnet nye stillinger. I hvert eneste tilfelle kom der vidnesbyrd fra prinsipalene som gikk ut på at disse blinde sekretærers arbeide var akkurat likeså godt som de seendes, og at det tilfredsstillet alle krav. Flere av disse mennene har idag (april 1919) høiere gasjer enn de hadde før krigen.

Enne en gang må jeg med nakknemlighet nevne lærerne; for det er klart at slike resultater som disse aldri vilde være opnådd uten den aller største tålmodighet og dyktighet fra deres side.

Den blinde soldat som vilde lære stenografi, begynte på almindelig vis med å lære å lese og skrive punktskrift og lære maskinskrivning, til han hadde bestått prøvene, hvorefter han blev overflyttet til et annet værelse hvor der var en hel stab av lærere, både blinde og seende, som alle var eksperter i stenografi.

Stenografi-eleven fortsatte her sine øvelser i maskinskrivning i 5 eller 6 måneder, til han hadde opnådd en tillstrekkelig grad av hurtighet og absolut nøiaktighet. Et vesentlig krav var naturligvis at han også hadde fullstendig kjennskap til å sette op tallkolonner, utferdige regninger, ta blåkopier og de hundre småting som hører med til skrivemaskinens mekanisme.

Det blev lagt vinn på å sette den fremtidige stenograf godt inn i de nyeste forretningsmetoder, og de artikler og brev man dikterte ham i undervisningstimene, var valgt med det for øie å utvide hans kunnskaper om forretningssaker i det hele.

Naturligvis kan den blinde stenograf ikke bruke nogen av de almindelige systemer som benyttes av seende. Der brukes av den blinde en spesiel opfunnet form av punktskrift.

Det er omtrent 150 forkortelser av forstavelser, midt- og endestavelser, og dessuten tegn for ca. 500 ord og vendinger som hyppig forekommer i handelskorrespondensen. Følgelig kreves der en våken og tro hukommelse.

Der stenograferes på en hendig liten maskin. Et tyndt papirbånd passerer gjennem den, og på denne papirstrimmelen kommer de forkortede tegn, ord og talemåter frem i ophøiet skrift ved hjelp av 6 metallstifter som drives av 6 taster. En syvende taste, som sitter midt imellem de andre, lager mellemrummene. Ved en sindrig ordning trykkes mellemrummet samtidig med det siste tegnet i ordet eller gruppen, slik at den skrivende straks kan fortsette med næste ord eller setning. Man regner at denne opfinnelsen sparer minst 25 pct. tid. Før den blinde blev erklært utlært, måtte han gjennemgå en diktatprøve på 100 ord i minuttet, noget som er meget hurtigere enn de fleste forretningsmenn dikterer.

Øvelse i å lese stenografi var akkurat like viktig som øvelse i å skrive den. Når eleven derfor hadde lært alle ord, tegn og uttrykk, måtte han renskrive et visst pensum pr. dag. For å lese hvad han hadde skrevet, pleide eleven å la papirstrimmelen gå gjennem en «fører», en styreramme av tre, ca. 9 tommer lang, i midten av hvilken er en lav fals, nøiaktig så bred som papirremsen. En styreramme av denne slags kan forbindes med en skrivemaskin, slik at man har den stenograferte papirstrimmel like foran sig å kjenne på mens man omskriver den.

Hver soldat fikk en stenografimaskin når han var fullt kyndig i å bruke den. De siste uker eleven tilbragte i St. Dunstan's, arbeidet han regelmessig i sekretær- eller forretningskontorene, så han var fullstendig kontorvant når han skulde begynne i den posten man hadde funnet til ham.

Slike eksperter i maskinskrivning og stenografi var også de som var best rustet til å gå inn i en av de andre mer innviklede erhvervsgrener som der blev gitt undervisning i ved St. Dunstan's.

Jeg mener telefonbetjening, noget som også må synes å være en merkelig ting å lære for en blind.

Den blinde telefonekspedient får en makeløs hukommelse for nummer, og jeg tenker de som ser, sjelden kan måle sig med ham i dette.

Ved St. Dunstan's centralapparat arbeider telefonisten i almindelighet alene i et litet rum som er gjort lydtett. Selvhjulpenhet av den riktige slags er derfor en uavviselig betingelse for en blind telefonist, skal man kunne stole på at han greier sig alene.

Den blinde telefonist kan naturligvis ikke arbeide paa en offentlig centralstasjon hvor der brukes signallamper ved opringing; men han kan betjene et centralbord med klaffer, og slike brukes i praktisk talt alle større bygninger, kontorer og forretningshus.

Det var ganske merkelig å se hvor hurtig den blinde soldat gikk løs på de vanskeligheter han møtte, og hvorledes han overvant dem. Oplæringen tok bare to eller tre måneder.

Et fullstendig telefonsystem blev innstallert i et av klasseværelsene i St. Dunstan's, og her blev de blinde telefonister oplært. Centralbordene stod i forbindelse med en hel del kontorer og klasseværelser, slik at det hvert øieblik var anledning til å øve sig i praktisk telefonbetjening.

Den elementære oplæring fant sted ved tre centralbord, hvor læreren arbeidet ved det midterste, mens opringinger utveksledes mellem de to elever ved de andre bordene.

Når eleven hadde opnådd en viss ferdighet i å ekspedere et slikt bord, øvet han sig i å ta imot telegrammer i stenografisk punktskrift. Senere fikk han lov til å arbeide ved St. Dunstan's hovedcentral, som sikkert var så travelt et bord som han nogensteds ellers vilde få å passe.

Denne øvelse ved et virkelig «levende» centralbord fullstendiggjorde hans utdannelse, og den blinde telefonist var dermed ferdig til å innta sin plass i hvilken som helst forretningscentral.

I det virkelige arbeidsliv lærer telefonisten å kjenne den spesielle side av sin arbeidsherres forretning. Han kan de hyppigst brukte telefonnummer utenad og prikker ned i punktskrift de sjeldnere nummer, så han uten hjelp kan finne dem når det trenges.

St. Dunstan's telefonister har fått beskjeftigelse hos mange store Londonfirmaer og likeså i distriktene, og alle de rapporter jeg får, beretter om deres dyktighet i å betjene centralbordene likeså hurtig og nøiaktig som nogen seende telefonist.

„Abnorm"-skiltet.

Dette og følgende opsett avtrykkes efter det nylig utkomne hefte 2—3 av «Nytt Tidsskrift for Abnormvæsenet». Se også artiklene «Det siste møtet for Abnormsaken» i «Blindesaken» nr. 9 1926 og «Abnorm» i nr. 1 1927.

Red.

I siste hefte for 1926 av dette tidsskrift har hr. Rolsted en artikkel, hvor han forsvarer ordet «Abnorm» som en passende benevnelse på de skoler og andre institusjoner som før har vært samlet under dette navn. Han sier blandt annet: «Hvad betyr vel «abnorm» annet enn hvad som avviker fra det sunde og naturlige, fra det helstøpte og harmoniske i legemlig eller sjelelig henseende eller i begge.»

Er denne definisjon riktig, så må jeg bekjenne at jeg aldri har opfattet ordet rett. Jeg har nemlig alltid ment at «abnorm» betegner noget som oprinnelig og fra naturens hånd avviker fra det normale, og jeg kjenner mig slett ikke overbevist om at jeg har tatt feil. Jeg har i hvert fall aldri hørt tale om nogen som er blitt abnorm med den betydning at de har mistet syn eller hørsel. Under og efter krigen har jeg ofte sett omtalt «krigs-invalidene» som en felles betegnelse for dem som mistet syn, hørsel eller en eller flere lemmer i krigen; men de «krigs-abnorme» har jeg ikke hørt nevnt. Men er min opfatning riktig, så er «abnormnavnet» ikke riktig i den betydning det har vært brukt om våre skoler og hjem. For det er jo en kjensgjerning at en stor procent blandt de blinde og døve har fått sitt lyte ved sykdom eller ulykke. Hr. Rolsted sier også: «......, mens der absolutt intet foraktelig eller nedsettende kleber sig ved ordet abnorm.» Kan være at dette er sant rent videnskapelig, men i norsk sprogbruk er det iallfald noget nedsettende ved ordet, noget som setter dem som betegnelsen blir brukt om, på et lavere trin enn de normale, gjør dem mindreverdige som mennesker. Dette merket slår likesom en strek over det faktum at en tilstrekkelig grad av intelligens kan opveie, menneskelig talt, mangelen av en arm eller et ben eller av syn og hørsel. Mon ikke selv hr. Rolsted vilde kjenne det som noget odiøst om en referent hadde skrevet om dem som talte på festen ved møtet i Trondhjem siste sommer, og sagt noget slikt som at blandt andre talte den abnorme hr. direktør Lundberg? Mig byr det iallfall imot bare å skrive det.

Endelig ser det ut som både hr. Rolsted og hr. Keller mener at kampen mot «abnormnavnet» først er reist nu i det siste, mens den for Norges vedkommende alt er seierrikt ført til ende. Ved den siste revisjon av vedkommende lov, i 1915, blev nemlig betegnelsen «abnorm» strøket av selve Stortinget efter henstilling av så vel de døves talsmenn her i landet som Norges Blindeforbund. I overensstemmelse hermed var det også at jeg i 1916 på det første møte i «Norges Abnormlærerforening» henstillet at navnet måtte bli endret, så «abnorm» kunde bli ombyttet med noget som stemte bedre med tidens syn. Formanden, visstnok hr. lærer Berge, lovet også at styret skulde tenke over saken; men noget forslag er så vidt jeg vet ennu ikke fremkommet.

Selv har jeg også prøvd å finne en annen og bedre betegnelse, men jeg har opgitt det. Jeg er nemlig kommet til det at de grupper dette navnet skal omfatte, er så forskjellige at det vanskelig finnes en riktig og kort fellesnevner, og jeg tror derfor at det eneste rette nu vil være «å legge torpedo under Arken». Hvorfor kan vi ikke likeså godt opheve hele felleskapet? Vi kan jo like fullt ha en felleskomité eller et fellesstyre som arrangerer de nordiske fellesmøter og optrer overfor de resp. lands statsmyndigheter i lønsspørsmål o. l., da dette kan ha sine praktiske fordeler. Noget egentlig fellesskap er det jo ellers ikke engang ved våre møter. En utflukt, en fest og et par foredrag, som helst har liten interesse for en eller flere grupper, det er det hele, og det kunde man ha like fullt. Jeg tillater mig iallfall å foreslå denne ordning for Norges vedkommende.

Dalen off. Skole for Blinde, Trondhjem, januar 1927.

Erik Harildstad.

Revisjon eller revolusjon?

Spørsmålet om navnet på våre skandinaviske fellesmøter er et utpreget etikettespørsmål — en smakssak. Og om smak og behag er det som bekjendt vanskelig å diskutere. Det viser sig også her. En ting er hvad det rent sproglig ligger i begrepet abnorm, en annen hvad man i almindelighet og under visse forhold legger i det. Efter hr. Harildstads definisjon kan det ikke anvendes annet enn på medfødte egenskaper. Det skulde altså på et vis være tidsbegrænset.

For mitt vedkommende skal jeg gjerne gå med på dette, for da befrir jeg storparten av mine protegéer blandt de åndssvake for den lite velklingende betegnelse abnorm. De er nemlig ikke født åndssvake, men er blitt det efter sykdom i en tidlig barnealder (derfor taler man også om erhvervet åndssvakhet). Men jeg føler mig sikker på at hr. Harildstad ikke får filologene med sig. For øvrig anser jeg det nytteløst å fortsette dette ordkløveri som vi nu er kommet inn på. I virkeligheten er det ikke navnet som er hovedsaken. Denne stikker visstnok dypere og er av en mer inngripende betydning.

Når hr. Harildstad vil «legge torpedo under Arken», er man jo ikke lenger i tvil om hensikten: Det gjelder ingen revisjon, men snarere en revolusjon, en opløsning av fellesboet. Hr. Harildstad taler riktignok i samme åndedrett om «felleskomité» og «fellesstyre», men hvordan han vil etablere det videre samarbeide, efter å ha truet med et så farlig sprengstoff, det skjønner jeg opriktig talt ikke. Man går ikke med ladd våben når man i en vennekrets skal pleie forhandlinger om felles anliggender. Før torpedoen er fjernet, tror jeg neppe man våger sig inn i Arken igjen. Man kan lett — ja, uforvarende endog — komme til å trykke på knappen og eksplosjonen komme før man vet ordet av det.

En diskusjon herom kan man naturligvis fortsette i vårt tidsskrift, men det eneste rette forum for avgjørelsen av denne sak må efter min opfatning bli det næste skandinaviske fellesmøte. Skulde ikke spørsmaalet uten skade kunne utsettes inntil da?

Søren Sæthre.

Dødsfall.

Leserne vil med dyp vemod motta budskapet om at fhv. lærer Aug. Rødland, Bolstadøyri, avgikk ved døden på Haukeland Sykehus, Bergen, natt til 5. mars. Han hadde i lengre tid litt av et maveonde (kreft) og vilde nu forsøke med en operasjon. Denne forløp efter omstendighetene godt; men kreftene avtok hurtig og livet stod ikke til å redde.

Augustin K. Rødland var født 3. februar 1874 i Lindås ved Bergen. Han tok middelskoleeksamen 1892 og gjennemgikk derefter lantingymnasiets første klasse. 1899 underkastet han sig den høiere lærerprøve; men allerede før hadde han, så vidt vi vet, virket et par år som lærer.

Rødland hadde alltid vært nærsynt, og da han leste meget, gjorde vel også dette sitt til å svekke øinene. I 1905 blev han delvis blind ved netthinneavløsning, og i 1907 mistet han helt synet som følge av grønn stær.

Dette var et fryktelig slag for den unge læreren som var levende interessert for sitt virke, og som nu måtte opgi det. Noget som gjorde stillingen enda verre, var at Rødland hadde en ganske stor familie. Han har selv fortalt at han var helt fortvilet. I dager og uker satt han bare og grublet. Det var mørkt både i ham og om ham.

Men så kom Rødland i forbindelse med V. B. og fikk vite at man tross synstapet kan utrette meget. Det som mest av alt hjalp ham over den tunge tiden, var at Rødland fikk lært sig punktskriften og kunde lese blad og bøker igjen, om enn på en annen måte enn før. Forbundet opmuntret og hjalp ham også til å komme i gang med forskjellig virksomhet. Således syslet han en del med svinehold, hønse- og fruktavl. Rødland var vel inne i fremmede sprog, spesielt engelsk, og drev særlig de siste årene en meget omfattende sprogundervisning.

Rødland var en mann som interesserte sig meget for de almene spørsmål. I det kristelige arbeide på hjemstedet var han en av de drivende krefter, og det var i første rekke Rødland som for et års tid siden fikk utvirket departementets tillatelse til at bedehuset på Bolstadøyri kan benyttes som interimskirke. Han var også en av de norske utsendinger på den store søndagsskolekongress i Glasgow 1924.

Også innen småbrukerbevegelsen var Rødland meget aktiv, og han var offisiell representant på småbrukermøtet i Bergen for nogen år siden.

Ved siste kommunevalg blev Rødland valgt som varamann til herredsstyret.

Rødland kom tidlig med i blindesaksarbeidet. Han var en av de første som forstod nødvendigheten og nytten av å få i stand en landsorganisasjon og da N. Bf. blev stiftet i Trondhjem 1909, var Rødland en av V. B.s utsendinger. Han blev også landsforbundets første sekretær.

Rødland hadde en vid horisort når det gjaldt blindesaksarbeidet. Allerede for mange år siden uttalte han således på et landsmøte at de norske blinde bare har én organisasjon, idet lokalforbundene er N. Bf. i de respektive distrikter.

I en rekke år var Rødland et interessert medlem av V. B.s styre og i de to årene 1919—20 og 1923—24 forbundets formann.

Noget av det Rødland arbeidet mest for, var biblioteksaken (han var en tid også medlem av V. B.s bibliotekstyre). Han hadde selv erfart hvor uhyre viktig det er for de blinde at de selv kan lese og følge med på de forskjellige områder. Også N. Bf.s blad- og trykkerivirksomhet omfattet han med stor interesse. Særlig de første årene leverte han mange bidrag til «Norges Blinde» (senere blev han jo så sterkt optatt med andre gjøremål at det blev liten tid til å skrive).

Rødland fulgte alltid vel med ikke bare i den norske, men også i den utenlandske blindeverden. Det bør i denne forbindelse nevnes at han var en av de ivrigste blinde esperantister i vårt land.

På sitt hjemsted var Rødland høit aktet, noget som klart fremgår av de ikke få tillitshverv han blev tildelt. Han er en av dem som har bidratt meget til å skape respekt blandt almenheten for de blinde. Vi sier avdøde hjertelig takk for dette og for hans innsats i norsk blindesaksarbeide på de forskjellige områder. Fred over hans minne!

*
* *

Fra Stavanger meldes at V. B. for nogen uker siden har mistet en av sine mest trofaste avskrivere, frk. Anna M. Hansen, en meget elskværdig gammel dame, fhv. lærerinne. Hun var syk bare nogen få dager.

Frk. Hansen har holdt på med avskrivning i 3—4 år og har skrevet «Else» av Kielland, «De unge Dage» av Peter Egge, «På Guds Veje», «Over Ævne» I og II samt «Paul Lange og Thora Parsberg» av Bjørnson. Nu holdt hun på med «Carite» av Katharina Gjesdahl. Kan hende hun har skrevet flere; men det kjenner vår meddeler ikke til.

Styremøtereferater.

Forretningsutvalgmøte i Vestlandske Blindeforbund 9. 3. 1927. Til stede: Imsdahl, Meyer og Flydal samt varamennene Rydland og Sørensen. — I forskjellige øiemed bevilgedes tre bidrag med tilsammen kr. 263,50. — Der blev referert en opstilling av kretssykekasseregnskapet for fjerde kvartal 1925 og kalenderåret 1926. Forbundets andel i kretssykekassepremien utgjør ifølge denne opstilling for fjerde kvartal 1925 kr. 313,03 og for året 1926 kr 1266,63.

Sekretariatet.

*

Styremøte i Østlandske Blindeforbud 10. 3. 1927. 1) Der var kommet en del ansøkninger om frilicens til Oslo Kringkastingselskap, dels sendt direkte til formannen i N. Bf., dels til Ø. B., enkelte med altfor ufullstendige oplysninger. Man besluttet å henstille til ansøkerne å gi nøiaktige oplysninger om sin økonomiske stilling og å stile ansøkningene til Kringkastingselskapet A.S., Oslo, og sende dem til Ø. B.s formann til påtegning da selskapet i sin svarskrivelse til N. Bf. forbeholder sig å få både ansøkninger og oplysninger fra blindeforbundet til bedømmelse av ansøkningenes berettigelse. — 2) Referertes skrivelse fra formannen i N. Bf. om at det var vedtatt å overføre til Ø. B. den testamentariske gave fra fru Margrethe Angell Petersen, stor 10,000 kr. Pengene besluttedes satt i amortisable statsobligasjoner av 1926—36. Da behovet for et mer centralt beliggende utsalg stadig blir større, besluttet man foreløbig ikke å ta nærmere bestemmelse om pengenes anvendelse. — 3) Drøftedes forskjellige spørsmål angående Blindes Hus, og det bestemtes at snekker Olsen flytter op i den leilighet som er blitt ledig i annen etasje. — 4) Besluttedes å søke om å få holde årsmøtet på Oslo off. Blindeskole.

Sekretæren.

Kassererrapport.

Bidrag til Vestlandske Blindeforbund. Strand herred (Rogaland) 50 kr. Feda herred (Vest-Agder) 10. Ulvik herred (Hordaland) 20. Åsana herred (Hordaland) 40. Kvinnesdal herred (Vest-Agder) 30. Fjellberg herred (Hordaland) 30. Lyngdal herred (Vest-Agder) 30. Hosanger herred (Hordaland) 20. Kontingent 43. Nevnd for Blindesaken i Vevring (Sunnfjord) 83.88. Innsamling ved fru Holen 12. Ore krets' Kvinneforening pr. Flekkefjord 25. Gjenteringen på Sydstrandi, Hornindal (Nordfjord) 124.80. Refusjon av tidligere utlegg 7.50. Kirkeofringen i 1926 285.46. Karoline A. Mjell, Viksdalen (Sunnfjord) 50. Thorsens legat for 1926, 2,019.15. Haugesunds Kvinneforening for Blinde og Døve 575. T. A. Mydland, Haugesund 25. Sylvarnes Kvinneforening (Sogn) 17. Tils. kr. 3,497.79.

O. A. Holen, kasserer,
Sandvikslien 3, Bergen.

Reisesekretærvirksomheten på Vestlandet.

Efter å ha vært en tur i Bergen i første halvdel av januar, hvorunder han blandt annet talte to kvelder i Bergens Kringkaster, påbegynte reisesekretær Sætre en 7 ukers foredragsferd i Nordfjord. Fremmøtet har vært bra, interessen stor og sekretæren er i det hele vel fornøiet med resultatet av virksomheten i dette distrikt. Foredrag er blitt holdt på følgende steder:

Januar: 21. Hjelle U. L., Nordfjordeid; 22. Nordfjordeid U. L., Nordfjordeid; 23. Nesbygdi U. L., Nordfj.; 24. Sudstrand U. L., Holmøyane; 25. Heiabygda U. L., Heiabygdi; 26. Hornindal; 27. Indre Hornindal U. L., Indre Hornindal; 28. Markene U. L., Markene; 29. Stryn U. L., Stryn; 30. Fosnes, Opstryn; 30. Hjelle, Stryn; 31. Breidablikk U. L., Stryn.

Februar: 1. Rakegrenden, Loen; 2. Lodalen U. L., Loen; 3. Loen; 4. Olden U. L., Olden; 5. Oldedalen U. L., Olden; 6. Solglytt U. L., Olden; 7. Blakseter U. L., Blakseter; 8. Fjelli

U. L., Blakseter; 9. Innvik U. L., Innvik; 10. Utvik U. L., Utvik; 13. Stryn U. L., Stryn; 14. Rand U. L., Hopland; 15. Henden U. L., Hennabygda; 16. Nordbygda U. L., Lote; 17. Nordstrand U. L., Vereide; 18. Sandane U. L., Sandane; 19. Indre Gloppen U. L., Sandane; 20. Breim U. L., Breim; 21. Nerstrand U. L., Breim; 22. Årdalen U. L., Breim; 23. Eggedalen U. L., Breim; 24. Vårsol U. L.; 24. Heimlid U. L.; 26. Ålfot U. L., Ålfot; 26. Nesjane U. L., Hestenesøyra; 27. Hyen U. L., Hyen; 27. Straume U. L., Hyen; 28. Hjelle U. L., Nordfjordeid.

Mars: 1. Eid U. L., Nordfjordeid; 2. Hjelmelandsdalen U. L., Naustdal; 3. Haugen U. L., Naustdal; 4. Kjøllesdal U. L., Kjøllesdal; 5. Haus og Ervik U. L.,, Haus; 6. Maurstad U. L., Bryggja; 7. Bryggja U. L., Bryggja; 7. Nordstrand U. L., Almenning.

I siste halvdel av mars påbegynte sekretæren en foredragsrekke i Sunnfjord, og det er å håpe det må gå like bra som i Nordfjord.

Kommunene og blindesaksarbeidet.

Vestlandske Blindeforbund sendte i november sistleden andragende til distriktets samtlige kommuner om et årlig bidrag av 2 (to) øre pr. innbygger, regnet efter folketallet 1920. Det var jo et meget beskjedent beløp i forhold til den støtte kommunene i andre land yder til blindesaksarbeidet; men var samtlige andragender blitt innvilget, vilde det allikevel betydd meget for V. B.s økonomi. Alle våre seende venner må derfor hjelpe til her. Henvend Dem til kommunestyrets medlemmer og søk å påvirke disse slik at bevilgning blir ydet på Deres sted. Hvis De ikke synes De sitter inne med tilstrekkelig kjennskap til forbundets virksomhet, kan De bare skrive til forbundets kontor (adr. Blindes Hus, Bergen), så vil De få Dem tilstillet et eksemplar av vårt andragende, hvor det er gjort utførlig rede for det arbeide forbundet driver på de forskjellige felter.

Tidene er vanskelige; men nettop derfor er det dobbelt nødvendig at forbundet får denne lille kommunale bevilgning (en bevilgning som kommunene i det lange løp sikkert vil få igjen med gode renter i form av større selvhjulpenhet blandt sine blinde). Av de hittil mottagne svar fremgår tydelig at det slett ikke alltid er de uheldigst stillede kommuner som har avslått andragendet, og vi føler oss overbevist om at hvis kommunestyrenes medlemmer hadde personlig kjennskap til de vanskelige kår distriktets blinde lever under, og til det store og opofrende arbeide forbundet driver for å komme dem til hjelp, så vilde ikke en eneste Vestlandskommune nekte denne beskjedne bevilgning til dette samfundsnyttige arbeide. Det er nettop dette personlige kjennskap alle våre seende venner må hjelpe til å bibringe de kommunale myndigheter i by og bygd, og vi føler oss sikre på at vår appel her ikke er forgjeves.

For Vestlandske Blindeforbund

Edvard Imsdahl,
p. t. formann.

Sjelden vellykket debutkoncert.

Den unge blinde pianist Gottfred Nygård, som er fra Saltdalen i Nordland og et par års tid har vært elev av Nils Larsen, optrådte 22. mars ved en konsert i Logens store sal, Oslo, hvor også to sangerinner samtidig debuterte. Om hr. Nygårds spill skriver Arne van Erpekum Sem i «Tidens Tegn»:

Den unge pianist Gottfred Nygård medvirket og hadde gitt sig i kast med Bethovens sonate Appassionata. At vågestykket i det store og hele lyktes, tjener den debuterende pianist til stor ære. Hans teknikk er prektig utviklet på et sundt, solid grunnlag, og hans opfatning og foredrag av sonaten tyder på usedvanlig musikalske evner. Det var en debut som det står respekt av.

David Monrad Johansen i «Aftenposten» skriver:

Pianisten Gottfred Nygårds foredrag av Rachmaninoffs kjente preludium i cis moll og to Chopin-etyder var prestasjoner som gav konserten en tilvekst av stort kunstnerisk verd. En sikker beherskelse av det tekniske apparat setter pianisten i stand til å løse de mest krevende opgaver. Dertil kommer at Gottfred Nygård har full forståelse av komposisjonenes åndelige innhold, som han forstår å levendegjøre på en måte som vidner om at stoffet er følt og oplevet i hans eget sinn. Det er dette sanne og ekte preg som gir hans klaverspill dets store verd. Pianisten blev hilset med hjertelig bifall og måtte spille ekstra.

Også anmelderne i de andre Osloaviser uttaler sig særdeles rosende om hr. Nygårds prestasjoner, meddeler vår Oslokorrespondent.

Redaktør Thilander faar internasjonal utmerkelse.

«Association Internationale des Etudiants Aveugles» (Internasjonal Forening for studerende Blinde) i Genf har nylig utnevnt redaktør Harald Thilander, Stockholm, til æresmedlem som anerkjennelse for den betydningsfulle innsats han har gjort innen det kulturelle arbeide for blinde ved å innføre Esperanto som deres internasjonale sprog. Ingen nulevende blind tør da heller i intellektuelle blindekretser hele verden over være så kjent som hr. Thilander, og vi nytter leiligheten til på alle kunnskapstørstende svenske blindes vegne å lykkønske ham med den sjeldne utmerkelse, skriver C. A. Thulin i et av de siste nummer av «De Blindes Veckoblad».

Alle norske blinde og blindevenner som har lært å vurdere hr. Thilanders store og utrettelige arbeide slutter sig sikkert hjertelig til denne lykkønskning. Utmerkelsen er mer velfortjent enn de fleste. Red.

Eftertrykk av „Blindesaken“ med angivelse av kilde ønskes.

Handelstrykkeriet A.S. — Bergen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER

UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 5. Mai 1927 16. årg.

Ansøkning om nytt bidrag av pengelotteriets overskudd.

I denne tid da alle lokalforbund strever med vanskelige omsetningsforhold, fulle eller overfylte lager, og altfor lite arbeide for sine håndverkere både på verkstedene og for dem som arbeider hjemme, vil det sikkert interessere leserne å høre litt om N. Bf.s nye ansøkning om et større bidrag av pengelotteriets overskudd.

N. Bf.s adjungerte sekretær i Oslo, hr. T. Hjelmtveit, foreslo siste høst for styret å sende inn ansøkning om 500,000 kr. til hjelp for den rent praktiske side av vår organisasjons virksomhet, våre lokalforbunds hovedopgave: Å skaffe de blinde stadig og nok arbeide. Forslaget blev ved omsendelse i N. Bf.s styre enstemmig vedtatt, men der blev ikke truffet nogen detaljert bestemmelse for et eventuelt bidrags fordeling og anvendelse. Særlig med dette for øie var det litt på tale å sammenkalle et styremøte ved nytårstid; men dette blev av flere grunner opgitt, og vi tok i stedet inn i ansøkningen at slike planer vil bli forelagt angjeldende myndigheter til godkjennelse hvis bevilgning blir gitt.

Stilet til regjeringen, og vesentlig på grunnlag av hr. Hjelmtveits utkast, har vi så skrevet en ansøkning som han for et par måneder siden fikk anledning til å overrekke regjeringschefen personlig. Selvsagt kunde hr. statsminister Lykke på dette tidspunkt ikke uttale noget m. h. t. N. Bf.s utsikter til å komme i betraktning ved utdelingen; men han uttrykte sin varme sympati for saken, og vi tør nok håpe at han vil huske vår ansøkning som også var ledsaget av et par meget gode anbefalingsskrivelser, nemlig fra hr. direktør Rummelhoff og hr. bestyrer Røsegg.

Alf Arnesen.

(Da vi tror det vil interessere leserne, gjengis ansøkningen nedenfor i sin helhet.

Red.

Til regjeringen.

Norges Blindeforbund tillater sig i ærbødighet å søke om kr. 500,000 — fem hundre tusen kroner — av pengelotteriets overskudd til fremme av det selvhjelsarbeide forbundet driver.

N. Bf. har siden det blev stiftet i 1909, kunnet glæde sig over en jevn og stadig fremgang og har, når man tar hensyn til de meget beskjedne midler som det hittil har rådd over, utvirket ikke så rett lite for vårt lands blinde. Men efter hvert som blindeskolene sender ut kull efter kull av arbeidsføre unge blinde, melder kravene sig sterkere og sterkere om å hjelpe disse til å komme i gang, skaffe dem gode og billige materialer og få omsatt deres arbeide.

For å skaffe våre blinde regelmessig arbeide har blindeorganisasjonen i likhet med hvad der er gjort i andre land, oprettet utsalg av blindes arbeide. Forbundets lokalavdelinger (Nordenfjelske, Vestlandske og Østlandske Blindeforbund) driver hver sitt utsalg i Trondhjem, Bergen og Oslo, og i forbindelse med utsalgene holdes lager av materialer som innkjøpes i større partier og leveres de blinde til selvkostende. Driftsomkostningene for utsalgene bæres helt av vedkommende forbund. I forbindelse med utsalgene er der også verksteder hvor flere blinde får arbeidsplass.

Til å begynne med klarte utsalgene ganske godt å dekke behovet, fordi det var forholdsvis få som søkte dem. Krigsårenes høikonjunktur og vareknapphet gjorde det også i våre utsalg vanskeligere å skaffe varer enn å få dem solgt. Men omtrent samtidig med nedgangstiden begynte blindeskoleordningen av 1912 — en virkelig arbeidsavdeling på blindeskolen — å bære frukt i form av flere og mere produktive blinde håndverkere, og så sterkt øket kravene til utsalgene at de med sine nuværende midler ikke på langt nær makter å løse sin opgave. Men når en blind ikke lenger kan skaffes avsetning for sine varer, står han jo som regel uten enhver chance til å slå sig igjennem. Det er jo nemlig selvinnlysende at det er rene undtagelsestilfelle hvor en blind med nogen fremgang kan søke beskjeftigelse i andre næringsgrener enn nettop dem han er oplært i på blindeskolen. Det blir derfor av avgjørende betydning at våre utsalg får tilstrekkelige driftsmidler, så de både kan utnytte det som forefinnes av omsetningsmuligheter, og kan bære trykket av en nedgangstid, som forhåpentlig også denne gang må vise sig å være av forbigående art.

I Danmark har staten nylig bevilget 30,000 kr. til fremme av omsetningen av blindes arbeider. „De Blindas Förening“ i Stockholm har i en lang årrekke hatt statstilskudd til sin virksomhet; det er fra 25,000 kr. steget til 100,000.

En annen gren av hjelpearbeidet som blindeorganisasjonen hittil ikke har maktet, men som er av den største viktighet og absolut nødvendig, er å yde støtte til de unge blinde når de er ferdig på skolen og skal begynne på egen hånd. Man kan ikke vente at en ung blind som er helt ubemidlet — og det er jo de fleste dessverre — skal kunne skaffe sig alt det som trenges for å starte en egen virksomhet uten å få nogen veiledning og økonomisk støtte de første vanskelige år. Da troen på de blinde som arbeidende mennesker, hittil iallfall, har været minimal blandt almenheten, velger de som står dem nærmest, ofte den letteste vei: Å sette de blinde bort for kommunens regning istedetfor å gi dem den nødvendige utrustning og plass til å utføre sitt arbeide. Blindheten i og for sig skaper så store vanskeligheter at skal den blinde kunne hevde sig, er det aldeles nødvendig å få i stand et planmessig hjelpearbeide, slik at man kan følge den enkelte fra han eller hun slutter skolen og til de ved sitt arbeide er selvhjulpne.

Før denne gren av organisasjonens hjelpearbeide blir tilfredsstillende løst, kan man ikke opnå de resultater av blindeskolen som man har lov til å vente. Det er ingen tvil om at nettop de første år efter skoletiden har gitt mange blinde et knekk som de senere har hatt vanskelig for at komme over. Det var nettop med henblik på de fortvilede forhold som møter våre «ferdige» blindeskoleelever, at en av våre evnerike unge blinde for en del år siden — han er nu død — sa under en diskusjon om blindeundervisningen: «Blindeskolen — ja, den viser oss Paradis, og så slåes porten igjen for nesen på oss.» Dette er bitre ord; men de er sanne. De kaster et skjærende skarpt lys over de blindes stilling i vårt land ved sin «start».

Takket være „Foreningen for Blinde" i Oslo og Owesens Legat i Trondhjem får, så vidt mulig, alle skolens elever når de er ferdige, et lite bidrag til sin start. Men det dreier sig ikke mere enn om kr. 250 — to hundre og femti kroner. Det er ganske selvinnlysende at et slikt beløp er helt utilstrekkelig selv for en dyktig seende, og i hvor langt høiere grad da for en ubemidlet blind som skal begynne sin økonomiske livskamp. Man tenke f. eks. bare på anskaffelsen av et orgel, piano, skrivemaskin, strikkemaskin, materialer og verktøi til salmakeri eller snekkeri, eller til hvilket som helst annet arbeide.

Her må vel gjøres noget, og under de nuværende forhold må det skje så snart som mulig; her er det bokstavelig talt sant at hver dag som går, føles tung og sår.

N. Bf. ser blindesaken ikke bare som et filantropisk arbeide, men også som et arbeide av stor social betydning. Det er det som gir forbundets styre mot til å fremkomme med dette andragende.

Som nevnt yder staten i våre naboland — likesom i andre land — meget store bidrag direkte til blindes utstyr og til blindeorganisasjonenes arbeide for å tilveiebringe og vedlikeholde de blindes selvhjulpenhet. Imidlertid er det på den ene side jo så at nettop i blindeforsorgen vil det alltid være plass for privat tilveiebragte midler og veldedig støttearbeide, selv om samfundet kan sies å ha gjort hvad der er dets plikt — sett ut fra samme synspunkt hvorfra samfundet bedømmer sin plikt like overfor sine seende medlemmer. Og paa den andre siden må det erindres at i vårt land mangler det ennu meget på at man tør si at staten har opfylt sin plikt; det er flere krav som vil melde sig såsnart som den almindelige økonomiske situasjon tillater å stille nye krav til det offentlige. Hos oss vil det derfor være uomgjengelig nødvendig inntil videre i en aldeles overveiende grad å ha andre midler å falle tilbake på enn faste offentlige bevilgninger. Av den grunn har vi også tenkt at det vilde være den letteste løsning at det nu bevilges av pengelotteriet til disse formål.

Blir vårt andragende imøtekommet, vil N. Bf.s styre senere fremlegge for regjeringen til godkjennelse en plan for pengenes anvendelse.

Jessnes, 4. 3. 1927.

Ærbødigst
for Norges Blindeforbund
Alf Arnesen,
p. t. formann.

H. G. Dethloff.

Abnormstemplet.

Jeg er ikke sprogkyndig og må derfor be om undskyldning hvis jeg på enkelte punkter skulde ta feil, når jeg nu vil forsøke å fremholde min mening og forståelse vedrørende dette spørsmål.

Når vi på vore kanter hører ordet «abnorm», tenker vi straks på et forkrøblet individ med sterkt nedsatte åndsevner og liten taleevne, ofte med slet hørsel, undertiden med en eller anden skrikende legemsfeil, f. eks. uforholdsmessig stort hode. Fingrene er gjerne slappe og skidne, og hele skikkelsen virker således ganske uappetittlig.

Intet under at vi blinde kjemper med nebb og klo mot betegnelsen «abnorm». Selve ordet er da også så motbydelig at det er til å bli kvalm av. For det er jo den praktiske og daglige anvendelse av et ord som gir vedkommende ord preg og betydning. Det videnskapelige har her lite eller ingenting å si. Heller ikke kan jeg være enig med hr. Harildstad i at det skulde ha nogen betydning enten man er født abnorm eller man er blitt det senere. Det må være innlysende at det er selve tilstanden som betegnes med ordet «abnorm», uten hensyn til oprinnelsen, og at det avgjørende er hvad man for tiden er, ikke hvad man har vært.

Den videnskapelige betydning av et ord kan likevel ikke betraktes som ganske uten praktisk betydning, fordi den videnskapelige er den riktige, og fordi den i tidens løp innvirker på den dagligdagse anvendelse av pågjeldende ord. Det kan derfor være på sin plass å se litt på hvad ordet «abnorm» i virkeligheten innebærer.

«Enorm» betyr jo «overmål», og da må «abnorm» bety det stikk motsatte, altså «undermål». Selve ordet er jo sammensatt av «ab», hvis egentlige betydning jeg sprogvidenskapelig ikke kan utrede, og «norm» som betyr «målestokk», nærmest i abstrakt betydning, et utgangspunkt som det hele dreier sig om. I metrisk mål og vekt f. eks. er det jo normen 10. Normal er det som stemmer med normen, som ligger midt imellem de to begreper «abnorm» og «enorm». Normen i menneskeeksistensen er den normale tilstand som individene fra først av var bestemt til å leve i, uten nogen som helst skavank, noget lyte eller nogen svakhet. Videnskapelig sett er altså hr. Rolsteds og hr. Kellers opfatning av ordet «abnorm» riktig; men efter denne teori blir der nok en myriade av abnorme mennesker i den civiliserte verden, og særskolene omfatter da bare en forsvinnnende brøkdel av disse. Tenk bare på de mange som går iblandt oss med en liten legemsfeil. De kan være blinde på det ene øiet, nogen kan ha et stivt ben, andre kan ved et uhell ha kuttet av en eller flere fingre osv.; men disse betraktes fullt og helt som andre mennesker, og det vil ikke falle nogen inn å si at de er «abnorme». Jeg tror derfor at den praktiske betydning av ordet «abnorm» over hele linjen blir den som jeg ovenfor har fremholdt, og betegnelsen skulde således ikke omfatte blinde og døve.

De to danske herrers opsett hvori de kjemper for sin kjære etikett, forekommer mig å være noget usmakelige. Jeg har inntrykk av at de er seende. Der står de da velberget og betrakter fra sitt høie stade med overlegent kritiske blikk de blindes fortvilede kamp for en menneskeverdig eksistens og hevder med koldt blod «at etiketten jo dog må svare nogenlunde til innholdet».

Kan man så på den andre siden si at blindheten ikke nedsetter oss. Det nytter ikke å drømme sig inn i en tilstand som ikke eksisterer. «Drømme, drømme, hvorfor drømme? — tro mig, dagens dåd er bedre, bedre livets støb at tømme end en blund blandt fældte fædre», sier Ibsen. Blindheten er ikke bare et lyte, men en stor forulempende legemsskade, som dog praktisk talt slett ikke er ensbetydende med å være abnorm, og vi skylder våre myndigheter stor takk fordi de i forståelse og hensynsfullhet har strøket denne motbydelige betegnelse.

Enn om vi byttet «abnorm» med «invalid» — «invalidevesenet“, „invalidesaken“? En „invalid“ er jo en som er legemsskadet, så han har stor ulempe og livskampen er blitt vanskeliggjort for ham ved det. Det fikk ikke hjelpe om ikke åndssvakheten kom så grinende frem i betegnelsen. Nu har vi blinde delt skjebne med de åndssvake så lenge at nu kan disse dele skjebne med oss. Hvad er forresten hjernen og nervesystemet annet end legemsdeler, som altså hos de åndssvake er skadet. Om selve sjelen er skadelidt, er jo ikke godt å si. Det kan nok tenkes at skaden i de organer som er bestemt til dens særlige disposisjon, kan virke hemmende på dens utvikling; men dette spørsmål skulde ikke behøve å bli gjort gjældende her, og ingen lov vil bli brutt eller krenket ved navnebyttet.

Kjetil Nystøl.

o

*   *

Det er vel håpløst å diskutere ordet «abnorm», simpelthen av den grunn at ordets virkelige betydning ofte ikke helt kjennes,

og man legger mer i det enn strengt nødvendig. Ofte blir ordet «abnorm» når det gjelder døve og blinde, misvisende og krenkende. Derfor, ta ordet vekk fra våre skoler og møter, det er uten tvil det beste. Kan man ikke finne en så kort benevnelse som denne, så får man om våre felles skolemøter benytte en som er noget lenger, og ingen vil savne ordet «abnorm». Ifølge Fremmedordboken, forlagt av H. Ascheoug & Co. (W. Nygård) betyr «Abnorm»: Uregelmessig, unaturlig og sykelig.

Hans R. Fløtterø.

De blinda och „Abnormsaken".

Hr. redaktör Edvard Imsdahl, Bergen.

Som ett inlägg i diskussionen om avskaffande av ordet «abnorm" med avseende på de blinda anhåller jag härmed att få återgiva ett uttalande i frågan, vilket Stockholms Blindförbund enhälligt antagit som resolution.

Idet jag vördsamt anhåller om plats för bifogade resolution i Er tidning «Blindesaken», hoppas jag, att den måste tjäna som bevis på att även svenskarna på det kraftigaste reagera mot användandet av ordet „abnorm" i samband med de blinda.

Med utmerkt högaktning
Verner Ljunggren,
sekretärare i Stockholms Blindförbund.

I anledning av den førda diskussionen om avlägsnande av „Abnormstämpeln" från blindsaken uttala vi härmed Stockholms Blindførbunds ärkänsla och uppriktiga tack för lärare Nergårds behjärtansvärda initiativ i frågan.

Blinda, dövstumma och vanföra höra ej samman sins emellan, och de ha ej någon gemenskap med de sinneslöa, vilka ensamma kunna ansees «abnorma». Därför kan förbundet icke heller finna någon rimlig anledning för blindväsendet att deltaga i möten för Abnormsaken.

Om någon intressegemenskap fortfarande är av behovet, bör den åtminstone ej förekomma under „Abnormrubriken". Til benäget övervägande be vi at få föreslå ordet «Abnorm» utbytt mot «Lyte», som torde försvara sin plats.

Å Stockholms Blindförbunds vägnar
Verner Ljunggren.

Liste over bøker og hefter til salgs i Norges Blindeforbunds Trykkeri.

(Disse sterkt reduserte priser gjelder bare når kjøpet skjer av eller til private blinde).

I. Skjønnlitteratur.

Bjørnson, B.: Arne	3,00
—«— Arnljot Gelline	1,50
—«— Jærnbanen og Kirkegården	0,90
—«— Småstykker	0,80
—«— Århundredernes Legende	1,50
Bull, J. B.: Af Norges Frihedssaga	2,00
Caspari, Th.: Fra Syd og Nord	0,90
Garborg, A.: Haugtussa	3,00
Harildstad, E.: Doggdråpar	0,50
Ibsen, H.: Gildet på Solhaug	1,00
—«— Kongs-Emnerne	3,00
—«— Peer Gynt	3,00
Julestjernen 1916	0,60
— .. 1917	0,60
— 1918	0,70
— 1919	0,80
— 1920	0,90
— 1921	0,70
— 1922	0,70
— 1923	0,70
— 1924	0,60
— 1925	0,70
— 1926	0.70
Lagerløf, Selma: I Templet	0,50
Løland, R.: Stevleik	0,40
Sanghefte nr. 1	0,60
—«— 2	0,80
Sivle, P.: Sogor	3,00
Wessel, J. H.: Kierlighed uden Strømper	1,00
Ånrud, H.: Sidsel Sidserk og andre Kjærring-emner	3,00
—«— Når grågåsen farer, og Bull, J. B.: Tønsetprovsten	0,60
Åsen, I.: Ervingen	1,00

II. Religiøse Skrifter.

Berggrav, E.: Mannen Jesus	0,90
Marcussen, Ruth (utarbeidet ved): Sanghefte	0,90
Stille Tanker til hver Dag i Måneden	0,60

III. Reiseskildringer.

(Blindesak og Almenstoff).

Harildstad, E.: Fra Amerikaferden (1919—20)	3,00
Imsdahl, E.: Inntrykk fra en Studie- og Feriereise i Danmark og Sverige Sommeren 1920	2,00
Asland, G.: Reiseminner i Brevform (fra Tyskland 1922)	2.00

IV. Lære- og Lesebøker.

Brekke, K.: Lærebok i Engelsk for Begyndere (To Bind à Kr. 3,00)	6,00
Chistensen, Dorthea, og Helgesen, Helga: Lærebok i Husstel	3,00
Gundersen, Marie, og Munch, Mathilde: Min første Lesebok	3,00
Hermanstorff, L.: En liten Engelsk-Norsk Ordbok (To Bind à Kr. 3,00)	6,00
Knudsen, D. F., og Kristiansen, O.: Lærebok i Tysk for Begynnere (To Bind à Kr. 3,00)	6,00
Krogsrud, T., og Seip, D. A.: Rettskrivningslære (Rettskrivningen av 1917)	2,50
Krogsrud, T., og Seip, D. A.: Rettskrivningsordliste (Rettskrivningen av 1917)	3,00
Mathiesen, H.: Norge gjennem Hundrede År	3,00
Muldal, S., og Alnæs, I.: Rettskrivningsordliste (Rettskrivningen av 1907)	2,00
Munch, Mathilde, og Svendsen, S.: Hjemme og Ute (Lesebok) Første Del (To bind à Kr. 3,00)	6,00
Anden Del (To bind à Kr. 3,00)	6,00
Tredje Del (To bind à Kr. 3,00)	6,00
Fjerde Del (To bind à Kr. 3,00)	6,00
Nøvik, P.: Småbrukerens Havebok	3,00
Raabe, J.: Kongeriket Norges og Nordens Historie (Første Bind Kr. 3,00; annet Bind Kr. 3,00; tredje Bind Kr. 2,50)	8,50
Seip, D. A.: Norsk Grammatikk (Formlæra i Landsmålet)	2,00

V. Belærende Småhefter.

Almanakk 1923 (Utlendinger Kr. 1,00)	0,25
— 1924 (Utlendinger Kr. 1,00)	0,25
— 1925 (Utlendinger Kr. 1,00)	0,25
— 1926 (Utlendinger Kr. 1,00)	0,25
— 1927 (Utlendinger Kr. 1,00)	0,25
Bergqvist, Th.: Gymnastiske Friøvelser (Gratis for norske Blinde)	0,50
Broch, J.: David Livingstone	0,60
Elevforeningen «Fram»: For Kurvmakere (Mål på det almindeligste Kurvarbeide)	0,40
Hanssen, K.: Hjemmenes Helse	0,50
Imsdahl, E.: Vort internasjonale Hjælpesprog	0,50
Killingstad, A.: Hans Schreuder	0,50
—«— Lars Skrefsrud	0,40
Påsche, F.: Snorre Sturlason	0,60
Raabe. J.: Mjøslandet	0,60
Svensen, S.: Martin Luther	0,60

VI. Blindesakslitteratur.

A. Forbundssaker.

Norges Blindeforbund: Beretning 1909—20	0,40

—«— 1921 og 1922	0,50
—«— 1923 og 1924	0,50
Landsmøtereferat 1921	0,80
—«— 1923	0,80
—«— 1925	0,80
Lover (1909)	0,40
— (1913)	0,40
Styremøtereferat 1922	0,60
Nordenfjelske Blideforbund:	
Beretning 1922	0,40
— 1923	0,40
— 1924	0,40
— 1925	0,40
Lover (Forslag 1923)	0,40
— (Forslag 1925)	0,40
Årsmøtereferat 1920	0,60
— 1921	0,50
— 1922	0,80
— 1923	0,40
— 1924	0,40
— 1925	0,40
— 1926	0,40
Vestlandske Blindeforbund:	
Beretning 1918	0,50
— 1921	0,40
— 1922	0,40
— 1923	0,40
— 1924	0,40
— 1925	0,40
Katalog for V. B.'s Bibliotek og Tillegg til Samme	0,40
Lover (Forslag 1916)	0,40
— (Forslag 1925)	0,40
Årsmøtereferat 1920	0,50
— 1921	0,50
— 1922	0,60
— 1923	0,60
— 1924	0,60
— 1925	0,40
— 1926	0,40
Østlandske Blindeforbund:	
Beretning 1907—17	0,40
Katalog for Ø. B.'s Bibliotek	0,40
Lover (1910)	0,40
— (Forslag 1919)	0,40
Årsmøtereferat 1920	0,40
— 1921	0,50
— 1922	0,60
— 1923	0,40
— 1924	0,40
— 1925	0,40
— 1926	0,40

B. Forskjellig.

Alfabet (også i Blikk). Gratis.	
Harildstad, E.: Litt om Blinde Barn og deres behandling i Hjemmet	0,60
Imsdahl, E.: Blindeforholdene i Norge	0,40
—«— Litt om Blindeskriften, dens Opkomst, Utvikling, nuværende Form og tekniske Fremstilling	0,40
—„— Valentin Haüy	0,60
Innholdsliste for «Norges Blinde» 1926	0,40
Kortskriftstabeller. (Til Hjelp ved Lesning og Skrivning av første og annet Trins Punktskriftsforkortelser). Utdeles gratis.	
Liste over bøker og Hefter til salgs i Norges Blindeforbunds Trykkeri. Gratis.	
Norsk Punktsystem. (Veiledning ved Lesning og Skrivning av Punktskrift med og uten Forkortelser). Gratis.	
Pearson, sir Arthur: Seier over Blindheten. Oversatt av frk. Bergljot de Lange. (To bind à Kr. 3,00)	6,00

VII. Musikk.

Monsen, L.: Melodier til Godtemplar-Sangboken	3,00

Anmerkning:

Lokalforbundenes medlemmer får bøkene og heftene for halvparten av de her anførte priser (Almanakkene dog undtatt). Bladtilleggene fåes gratis i det året de utkommer. Det samme gjelder avdelingen «Forbundssaker».

Bergen i april 1927.

Edvard Imsdahl.

Foreningen for Blinde

har utsendt sin årsberetning for 1926, hvorav hitsettes:

Blindeforeningens faste fond utgjorde ved utgangen av 1926 kr. 168,840.97 mot kr. 157,840.97 ved årets begynnelse, idet fondet er øket ved avdøde skolebestyrer P. M. Sydnes' testamentariske gave på kr. 10,809.15, av hvilket beløp der ved tillegg av en del av rentene for 1925 er oprettet et legat på kr. 11,000.00 under navn av: «Stud. filol. Yngvar Sydnes' Legat for Blinde». Efter regnskapet for de av foreningens midler som ikke hører med til det faste fond, utgjorde disse ved utgangen av 1926 kr. 119,342.63 mot kr. 117,577.82 ved årets begynnelse. Når beholdningen av disse midler tillegges det faste fonds, utkommer som foreningens samlede formue kr. 288,183.59.

Av Joh. Schankes Legat er der utbetalt som årlig hjelp til 3 blinde som i den voksne alder har mistet synet, legatporsjoner à 75 kr. Rentene av P. N. Eckersberg og Hustrus Legat, som bestyres av Oslo Overformynderi, og som for 1925 beløp sig til kr.

1132.08, blev fordelt mellem 3 blinde. Rentene av Emma og Carl Ellefsens Legat, som likeledes bestyres av Oslo Overformynderi, og hvor rentene for 1925 beløp sig til kr. 596,46, blev fordelt mellem 2 blinde.

Av årsinntektene for 1926 er 500 kr. anvendt til friplasser ved Blindemisjonen «Il»s Blindehjem. 56 blinde har dessuten på forskjellige måter vært ydet økonomisk støtte. Der er således hjulpet til ophold ved «Il»s Blindeskole og Oslo Blindeskole, likesom elever fra disse skoler er skaffet utstyr efterat de var ferdig med skolegangen. Andre er hjulpet til i de dyre tider å skaffe sig undervisning, materialer til sitt arbeide, innredning av verkstedrum o. l..

I alt er utdelt som bidrag i 1926 ca. 12,700 kr., det største beløp Blindeforeningen noget år har kunnet utdele. Til sammenligning kan anføres at der i de siste 6 årene har vært utdelt: I 1921 7800 kr.; i 1922 9050; i 1923 9150; i 1924 8500; i 1925 10,500; i 1926 12,700. Foreningens formue utgjorde ved utgangen av de samme år: 1921 kr. 187,330,52; i 1922 189,785,44, i 1923 190,163,03; i 1924 196,113,64; i 1925 275,418,79; i 1926 kr. 288,183,59.

Foreningen hadde ved begynnelsen av 1926 et medlemstall av 95, hvorav 28 livsvarige. Ved årets utgang var der 92 medlemmer, hvorav 29 livsvarige.

Der avholdtes i årets løp 3 styremøter, foruten at en hel del saker blev behandlet skriftlig ved cirkulasjon mellem styremedlemmene.

Foreningens styre bestod fra årets begynnelse av sanitetskaptein F. Lindeman, kaptein Henrik Aubert og sekretær M. Steen. Ved generalforsamlingen i 1926 uttrådte kaptein Aubert, som gjenvalgtes. Som suppleanter valgtes fru advokat Karen Bugge og sekretær Lerche Johansen. Til formann gjenvalgtes sanitetskaptein Lindeman. Som revisor gjenvalgtes byfoged Ludvig Dahl, Fredrikstad.

Johan Evensen.

Et intervju.

Vi har tidligere omtalt her i bladet at man i utlandet (og særlig da i England og Amerika) har mange blinde som har skapt sig et godt utkomme som avisselgere og bladkommisjonærer. Også her i landet har vi en blind mann som nu i over 40 år med stor fremgang har drevet denne virksomhet. Det er hr. Johan Evensen, Hamar.

Evensen er født 6. desember 1866 og kunde altsaa nevnte dato 1926 feire sin 60-årsdag. Han var elev av blindeskolen i Oslo i årene 1877—85, hvor han blandt annet fikk oplæring i kurvmakeri. På grunn av den haarde konkurranse sluttet han imidlertid med dette håndverk efter en kort tids forløp og har senere vesentlig drevet som bladkommisjonær, en virksomhet som stadig er øket.

Varmt interessert som hr. Evensen er for sine kameraters vel, har han alltid tatt meget aktiv del i blindesaksarbeidet, og Ø. B. betrakter ham da også som en av «Samfundets Støtter», som forbundets formann skrev i anledning av 60—årsdagen. Ikke minst takket være Evensens energiske arbeide er Hamar blindeforening blitt en av de største og mest virksomme foreninger Ø. B. har. I forbundets gamlehjemkomité har Evensen i mange år vært et levende interessert medlem, og han har ogsaa innehatt flere andre tillitshverv innen forbundet.

Da vi har trodd det vilde være av særlig interesse, har vi lenge ønsket å kunne fortelle litt om hr. Evensen; men da han er en meget beskjeden mann som nødig vil «på trykk», har det ikke vært lett. For lengre tid siden skrev vi imidlertid til ham og bad om de nødvendige oplysninger, og nu har en blind kamerat vært så elskværdig å intervjue ham for oss. Vi gjengir intervjuet nedenfor.

Jeg traf Johan Evensen og bad om å få ham i tale nogen minutter. — Du måtte i avisene likevel med 60-årsdagen din, sa jeg.

Ja, når man ikke vil respektere mine ønsker, så får jeg finne mig i det, svarte Evensen. Men ikke nok med det: Nu har jeg fått brev **fra redaktør Imsdahl**, og han ber mig for blindesakens skyld å fortelle litt om mitt arbeidsliv. Men det er ikke noget å skrive om.

Jeg tilbakeviste denne undskyldning og spurte: Hvorledes har du kunnet oparbeide en agenturforretning på avissalg, slik at den er blitt en god levevei? Hvorledes kunde du som har lært et håndverk, slå dig bedre igjennem som agent?

For å svare på det, sa Evensen, må jeg gå tilbake til tiden efter min skolegang. I 1885 nedsatte jeg mig som kurvmaker på Elverum; men konkurransen i dette fag var så sterk at jeg måtte slutte efter nogen måneders forløp. Jeg flyttet til Hamar, hvor jeg begynte som bud ved Hamar Dampskibsselskap og med småsalg av forskjellige trykksaker. Det siste arbeidet øket så sterkt at jeg kunde slutte som bud ved dampskibsselskapet, og jeg overtok agenturen for ukebladet «Hjemmet», «Allers Familiejournal», «Illustreret Familieblad» og forskjellige andre ukeblad og hefter. Nu har jeg en ukentlig omsetning til ca. 2000 faste abonnenter, foruten salg av lodder fra forskjellige lotterier, så nu kan jeg ikke motta alle tilbud om å være forhandler.

Tror du at en lignende virksomhet kan egne sig for blinde på andre kanter?

På en viss måte. Det kan iallfall være en god bifortjeneste for blinde i småbyer og på tettbefolkede steder. Som i alt hvad en blind foretar sig, trenges der her i særlig grad energi, seig utholdenhet og godt humør. Hvis en blind mener sig å ha evne til å samle abonnenter og omgåes publikum i litt videre utstrekning, tør jeg endog anbefale ham å forsøke sig i nevnte retning.

Saa vidt hr. Evensen; men jeg tør ikke ubetinget anbefale hvem som helst å stole for meget på sine evner i den branche som Evensen har greid så godt. Hans elskverdige vesen og lyse humør gjør ham i høi grad avholdt av alle som han kommer i berøring med.

Evensen er sterkt interessert for avholdssaken og andre samfundsspørsmål. Losjefolk har i ham en trofast støtte. Til slutt skal jeg bare tilføie at Evensen fremdeles er et uforbederlig medlem av Peppersvennforeningen.

Adam.

Styremøtereferater.

Styremøte i Nordenfjelske Blindeforbund 29. 3. 1927. **Til stede:** Karterud, Nordberg, Skogås, Skaug og suppleanten Kleven. — 1) Bevilgedes 75 kr. til innredning av to rum i eget hus. Rummene tenkes bortleiet til byfolk om sommeren. — 2) Forelå forslag fra A/S Blindes Utsalg om at der i likhet med for to år siden igangsettes en utlodning av blindes arbeider. Gevinstfortegnelsen omfatter 100 gevinster til en samlet verdi av 5358 kr. Utsalgets disponent tilbyr sig å administrere utlodningen. Tilbudet blev mottatt med takk. Utlodningen besluttedes igangsatt. — 3) Til den averterte reisesekreærstilling hadde følgende fire meldt sig: D. Didriksen, O. Lied Bakke, K. Flydal og P. Vollen. Som nr. 1 innstilledes O. Lied Bakke og som nr. 2 K. Flydal.

Sekretariatet.

* *

Forretningsutvalgmøte i Vestlandske Blindeforbund 5. 4. 1927. Til stede: Imsdahl, Henrikssen, Meyer og Flydal samt varamennene Rydland og Sørensen. — Det var 6 andragender om bidrag. To blev innvilget med tilsammen 225 kr., to blev avslått og to utsatt. — Legatstyrets forslag til reglement for sykeforsikringsfondet og sykekassen referertes og vedtekes med et par endringer. På foranledning av legatstyrets sekretær vil saken bli tatt op til ny behandling på næste møte. Beslutningen paa årsmøtet 1924 om at 25 pct. av de to siste års skoleinnsamlinger og eventuelle senere års blir å tillegge sykeforsikringsfondet, forelegges årsmøtet 1927, da beslutningen hittil ikke har kunnet efektueres. — I anledning av den på styremøtet i januar fremkomne kritikk over utsalgets materialpriser meddelte hr. Meyer at der vilde foreligge svar ganske snart, og saken besluttedes utsatt til svaret var innløpet. — De innkomne ansøkninger om fri radiolicens blev behandlet. — Fra et medlem forelå forslag om innkjøp av orgel til forsamlingssalen. Saken blev utsatt til et senere møte. — Blindehjemspørsmålet i Stavanger utsattes til næste utvalgsmøte. Dokumentene omsendes blandt forretningsutvalgmedlemmene. — Beretning og regnskap for Blindes Hus 1926 blev referert. — For å kunne fastsette tiden for års- og landsmøtet besluttedes å undersøke når N. B. og Ø. B. skal ha sine årsmøter.

Sekretariatet.

Kassererrapport.

Bidrag til Vestlandske Blindeforbund. Ullensvang herred (Hordaland) 40 kr. Hyllestad herred (Sogn og Fjordane) 25. Sjernerøy herred (Rogaland) 10. Bruvik herred (Hordaland) 50. Haus herred (Hordaland) 50. «Vårsol», Davik (Nordfjord) 50. Innsamling til V. B. på Rothaugen skole, Bergen 8. Etne Kvinneforening ved fru Anna Flåtten 80. Bakkenes Kvinneforening ved Anders Hvitt 50. Tilsammen 363 kr.

O. A. Holen, kasserer,
Sandvikslien 3, Bergen.

Litt fra Jæren.

Våren 1926 var der tale om å stifte en forening her på Bryne til beste for blindesaken; men efter samråd med stedets folk blev det utsatt til høsten, når folk fikk bedre tid.

Reisesekretær Sætre kom til disse trakter i høst, og efter hans foredrag oplystes så at de som nu vilde være med i dette arbeide, kunde melde sig, og vi hadde det første møte i overvær av sekretæren som videre fremla saken.

Foreningen teller ca. 20 medlemmer som samles hver 14. dag, og hvor man da prøver å gjøre underholdningen så avvekslende som mulig, forene det nyttige med det behagelige. Først og fremst søkes der hver gang om råd er, å ha noget om saken, hentet fra «Norges Blinde» eller «Blindesaken». Videre er der sang, musikk, deklamasjon og oplesning.

Med ikke liten spenning gikk vi til den første utlodning i «Arbeidsgleda» nu i slutten av mars. For å gjøre basaren mer tiltrekkende kombinertes den med en aftenunderholdning, som nok gjorde sitt til at fremmøtet blev så godt og utbyttet likeså, 480 kr. Det var på forhånd blitt sendt ut loddbøker og saken talt i forskjellige skolekretser i prestegjeldet, noget som i ikke liten grad bidrog til det gunstige utfall. De forskjellige blads korrespondenter her ute stillet sig også meget velvillige til å være med i oplysningsarbeidet. Blindes Utsalg, Bergen, hadde velvilligst lånt oss en del håndarbeider, så vi ved samme anledning kunde ha en liten utstilling, noget som sikkert hadde stor betydning.

Hermed en venlig hilsen fra

Margrete Sandved.

Vi sier frk. Sandved som gjorde optaket til og er den drivende kraft i «Arbeidsgleda», hjertelig takk for at hun fikk den nye foreningen i stand, og vi uttaler likeledes en varm takk til alle som bidrog til det utmerkede resultat av det første halvårs arbeide. — Måtte vi få riktig mange slike virksomme foreninger rundt om i V. B.s distrikt!

Edvard Imsdahl.

„Lilleaker Blindeforening."

Godt og vel et års tid har „Lilleaker Blindeforening" vært i virksomhet. I den første tid hørte vi ikke så meget til den; men i februar måned iår tok den fatt for alvor. Da åpnet den nemlig sin første basar på Øraker bedehus, og resultatet av denne basaren blev over all forventning godt. Stifteren av foreningen, frk. Constanse Holm, er ikke en helt ny arbeider i blindesaken. På Hamar, hvor hun bodde en del år, var hun et ivrig medlem av foreningen der oppe. Nu bor hun altså på Lilleaker, og det varte ikke lenge, varmt interessert som hun er for blindesaken, innen hun hadde samlet en del av stedets damer til en forening der ute.

Som jeg allerede har nevnt, har disse damene arrangert basaren, og de kr. 800 — åtte hundre kroner — som Ø. B. fikk sig oversendt, er et stort plus i vår økonomi. Prestene i sognet støttet også basaren på beste måte, både ved å bekjentgjøre den og personlig delta i underholdningen. På Ø. B.s vegne takker jeg herved hjerteligst «Lilleaker Blindeforening»s arbeidssomme damer og d'herr sogneprest Wulfsberg og pastor Fasmer Dahl.

Erling Herstad.

Litt fra blindesaksarbeidet i Bergen.

V. B.s forretningsutvalg nedsatte i høst en 3-mannskomité som skulde arbeide for å spre kjennskap til og vekke større interesse for de blinde og blindesaksarbeidet blandt almenheten. Ved velvillig imøtekommenhet har der utover vinteren vært arrangert en rekke blindesakskvelder rundt om i bygdelag og goodtemplarlosjer. Et par av styremedlemmene har holdt orienterende foredrag, og det har vært gitt demonstrasjon i lesning og skrivning av blindeskrift, likesom blinde medlemmer har underholdt med musikk. Interessen for disse blindesakskveldene har overalt vært livlig, og det er vår tro at de vil komme til å få sin betydning for det fremtidige arbeide både på den ene og den andre måten. Det som det først og fremst gjelder om, er at de seende får et allsidig og riktig kjennskap til hvad blindeorganisasjonens bestrebelser går ut på, og til hvad de enkelte blinde kan prestere på de forskjellige arbeidsfelter. Da vil nok også forståelsen for virksomhetens betydning bli vakt.

Ved elskverdig imøtekommenhet fra Forsvarsdepartementet og kommandanten ved Bergens Befestninger har Bergens blinde også iår fått tillatelse til å benytte terrenget ved Sandviksfløiens øverste batteri og den derværende barakkebygning som utfluktssted i sommermånedene. Til inntekt for saken arrangerte Den private Hjelpekomité av 1925, 20. mars en matiné i Konsertpalæet med gratis assistanse av en rekke kunstnere, noget som styrket økonomien ikke så lite. — For byens blinde som ofte lever under dårlige boligforhold, har det meget å si å ha et slikt utfluktssted, og alle som har bidratt til å realisere og sikre foretagendet, fortjener derfor stor takk.

Bergensklubben Freidig har fortsatt med sine månedlige sammenkomster for byens blinde også denne vinter. Det har på sammenkomstene vært bevertet med kaffe og smørbrød og underholdt med sang, musikk og oplesning, og alle er sikkert enige om at disse kveldene har vært riktig hyggelige stunder.

Barna og blindesaken.

Som kjent har Norges Blindeforbund nu i adskillige år hatt en innsamling på skolene. Denne sak er blitt omfattet med stor forståelse og interesse både fra lærernes og elevenes side. Flere steder har man istedenfor direkte innsamling for å øke utbyttet arrangert små tilstelninger. Vi gjengir nedenfor et brev til forbundets kasserer fra 11 gutter ved Mandal både fordi brevet er så morsomt skrevet og fordi guttenes tiltak er et godt eksempel til efterfølgelse for andre barn.

Sjølingstad pr. Mandal, 25. mars 1927.

Til Norges Blindeforbund,
adr. frk. Sverdrup.

Vi er 11 gutter her på Sjølingstad som gikk i gang med litt løvsagarbeide. Læreren hjalp oss. Så hadde vi basar sammen med jentene i en barneforening som heter «Vårvon». Vi var enige om at det som kom inn på vårt arbeide og på ullteppet, skulde gå til Blindeforbundet og resten skulde jentene ha til Norsk Finnemisjon. Og tenk, så fikk vi inn 100 kr. netto til Blindeforbundet. Vi er alle 11 så glade ved å kunne sende så mange penger. Det er tanken å ha en liten utlodning før jul igjen, så skal dere få litt til julegave også. Vi ønsker alt godt for Norges Blindeforbund, og vi håper at riktig mange skolebarn må gå i gang med å arbeide for denne sak.

Hjertelig hilsen fra oss alle 11.

Toralf Sørensen, August Hoven, Bjarne Hoven, Evald Nilsen, Artur Skår, Artur Gabrielsen, Torkild Kristiansen, Bjarne Olsen, Harry G. Rommedal, Nils Madsen og Hans Kristiansen.

Formanns-, sekretær- og kassereradresser:

Norges Blindeforbund. Formann: Kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes, tel. Furnes Central pr. Hamar. Sekretær: Dr. H. G. Dethloff, Nygårdsgaten 2, Bergen; tel. 1029. Kasserer: Frk. Sigrid Sverdrup, Hansteens gate 9, Oslo; tel. 41243.

Nordenfjelske Blindeforbund. Formann: Lærer Halvdan Karterud, Blindeskolen, Trondhjem; telefon 4317 k. Sekretær: Fru Agnes Wolmar, Dronningens gt. 9, Trondhjem; tel. 3169. Kasserer: Malermester E. A. Nordberg; Wessels gt. 3, Trondhjem; tel. 2281.

Vestlandske Blindeforbund. Formann: Redaktør Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen; tel. 2913. Sekretær: Redaktør Finn B. Henrikssen, «Bergens Tidende», Bergen; tel. 4798. Kasserer: Lærer O. A. Holen, Sandvikslien 3, Bergen.

Østlandske Blindeforbund. Formann: Sykegymnast Erling Herstad, Pilestrædet 15 III, Oslo; tel. 10197. Sekretær: Frk. Sigrid Sverdrup, Hansteens gate 9, Oslo; tel. 41243. Kasserer: Frk. Esther Bjørnholt, Bergsliens gt. 13, Oslo; tel. 62433.

Eftertrykk av „Blindesaken" med angivelse av kilde ønskes.

Handelstrykkeriet A.S. — Bergen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER

UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 6. Juni 1927 16. årg.

Roing og annen utendørs sport.

(Av sir Arthur Pearson i «Seier over Blindheten»).

I St. Dunstan's la vi akkurat like megen vekt paa å lære mennene å leke som paa å lære dem å arbeide. Den mannen som kan leke, kan også arbeide. Det er ingenting som bedre kan hjelpe den blinde til å glemme blindheten, enn den opdagelse at han ennu kan ha glede av sporten i sin hviletid.

Det store vannet i Regent's Park gikk like op til jordene våre, og de blinde soldater gikk med glede og iver i gang med rosporten. Det er den beste av alle legemsøvelser for den som har mistet synet; for her er noget han kan gjøre like godt som nogen annen. Dette er i og for sig en veldig spore, og en dobbelt glede er det å føle at en snur op og ned paa tingenes vanlige orden, slik at den blinde selv kan føre nogen omkring med sig istedenfor å bli ført.

Den som nogen gang har vært ute og rodd om natten, vet at man gaar ikke tapt av fornøielsen fordi om det er mørkt. Gleden ved selve bevegelsen er der like fullt. Du kjenner båten røre sig for hvert åretak, du hører lyden av årene som dyppes i vannet, det sakte drypp fra årebladene, den regelmessige bevegelse i tollegangene. Bare å høre en båt ro forbi i mørket paa en overskyet aften er en fryd.

Og således er det for den blinde glede i å være ute på vannet, glede i mosjonen, glede i å håndtere årene, glede ved å merke bevegelsen, glede i de mange lyd som bringer billeder frem for tanken.

At rosporten i en slik fart blev så yndet, kom uten tvil av all den moroen det var å plaske i båtene de herlige vårkveldene vi hadde just i St. Dunstan's første tid, noget som hjalp saa meget til å gjøre begynnelsen lys og god, og især når båtturen — som ofte hendte — foregikk i selskap med en dame. De første St. Dunstanere var snart å finne på vannet tidlig om morgenen, om middagen og om kvelden, bare i glede over den virkelige mosjon som roingen skaffet dem. Man begynte snart å kappro, og dette førte videre til prestasjoner som vakte forundring selv i sportskretser.

En av de beste amatørtrenere ofret megen tid på å lære mennene op, andre eksperter hjalp også til, og det var ikke vanskelig å skaffe sig det tilstrekkelige antall båtstyrere. Folk som var kommet for å få sig en rotur på vannet, pleide gjerne å styre for den blinde roer, og da det blev en sedvane å ro før frokost, pleide ofte nattarbeidere på hjemtur gjennem parken å stanse op og ta mennene ut i båt, og en hel hær av pikebarn fra alle kanter av London stod regelmessig tidligere op for å kunne styre i St. Duncan's-båtene før de gikk til sitt arbeide i butikker eller på kontorer. At der blev en hel del forelskelser, var ikke til å undgå, og mer enn én av de blinde soldater fant en hustru blandt disse kvindelige båtstyrere som med så stor umak hjalp dem på roturene.

De som aldri før hadde vært på vannet, kunde vel være noget forsakt under det første stadium; men det skal alltid sies til mennenes ros at de var utholdende i alt hvad de tok sig fore. Alltid viste de den seige beslutsomhet ikke å ville gi op, og følte de først at de kunde få båten til å bevege sig gjennem vannet, begynte de hurtig å ta efter instruktørens lærdommer. Det kunde til å begynne med være nødvendig å føre hendene deres, — spesielt var det vanskelig for dem å vrikke; men de lærte både dette og den riktige tilbakeføring av årene, trekket fra skulderen av, den rette kroppsbevegelse og den bløte, virkningsfulle avslutning av åretaket.

Sannelig var de ivrige disse blinde roere, og snart var de mer enn 50 båtene på vannet alle i bruk allerede ved halvsyvtiden sommermorgenen. Naar roerne om eftermiddagen kom ned til vannet, vakte de ikke liten opsikt blandt de besøkende i parken.

I hvite sweaters og knebukser stillet de sig i linje ute på jordet. På kommando gjorde de høire om, og med en fører i spissen og hver soldat med den ene hånden på sin formanns skulder kunde de sette avsted i ilmarsj gjennem havens buktede stier, tvers over et lite stykke av parken, ned til landgangsbryggen, mens de hele tiden plystret og sang. Å se dem når de foran en kapproing trenet til å ga i båtene og fullstendig i takt satte årene i vannet, det var noget som ikke kunde annet end sette tilskuerne på bredden i forbauselse.

Allerede før den første sommeren i St. Dunstan's var gått til ende, var fremskrittet så opmuntrende og roerne tegnet sig så bra, at man besluttet sig til et interessant forsøk. Der blev sendt utfordring til Worcester College for blinde til en kapproing mot St. Dunstan's på Themsen. Worcester som driver sine øvelser på Severn, har alltid vært stolt over sin roing. Utfordringen blev straks mottatt og datoen fastsatt. Der blev satt op tre avdelinger på programmet: Et løp for enkelt-skullere, et for dobbelt-skullere og et for 4-årede båter. Hvad det siste angår, var St. Dunstan's uheldig stillet; for på den tiden måtte våre øvelser vesentlig foregå i par-årede båter på vannet; men efter hvert som dagen nærmet sig, gjorde de utvalgte hold flere turer til Putney, hvor de blev trenet under kapproingsforhold. Ved St. Dunstan's var de ute hver eneste morgen og aften, og legemsøvelser to ganger om dagen indgikk som et ledd av deres strenge trening.

Nyheten om denne kampen mellem blinde roere hadde spredt sig, og da dagen kom, var det tettpakket langs bredden av folk som vilde se på kapproingen. Avisene sendte sine reportere og fotografer. Der blev sørget for et dampskib til St. Dunstan's-folkene, både funksjonærer og elever. Blinde tilskuere til en kapproing, høres det ikke næsten like urimelig ut som blinde roere? Men mennene som flokket sig på damperens dekk, blev holdt godt a jour med alt som foregikk, og de fulgte løpet med den mest intense opmerksomhet. Blandt dem var også jeg, og for mig var det min førstegangs erfaring av å være tilskuer uten syn ved en sportsbegivenhet. Jeg vet ikke hvem som med størst velbehag diskuterte dagens begivenheter, enten de blinde roere eller de blinde tilskuere.

Det var følgende avdelinger: 1. Enkelt-skullere, 1,2 km. 2. Dobbelt-skulere, 1,6 km. 3. 4-årede båter, 2 km.

Worcester-guttene i sin kjekke atletdrakt tiltrakk sig næsten likeså stor opmerksomhet som St. Dunstan's-lagene, og begge blev ivrig tilklappet da de viste sig på bredden.

I første avdeling blev St. Dunstan's-mannen, en blind officer, slått like ved målet. Men i begge de to følgende avdelinger blev våre blinde soldater de seirende efter en livlig kamp. Så inntok lagene lunch sammen, vinnerne fikk sine sølvpokaler, og fra det øieblikk begynte man å tale om å la et St. Dunstan's-lag delta ved Henley-regattaen.

Kapproing på vannet blev en fast regel i livet ved St. Dunstan's. Vi hadde årlige regattaer i vår egen roklubb og møtte stadig mot andre lag og beseiret dem som oftest.

Marlow-roklubben holdt flere regattaer, hvor roerne fra de forskjellige St. Dunstan's-hus rodde mot hverandre, og det var andre ganger hvor de kapprodde mot medlemmer av Marlowklubben.

Det beste 4-mannslaget i 1917 blev av kompetente dommere erklært for jevnbyrdige med et hvilket som helst 4-mannslag på Themsen under krigen. De slo et Putney-lag av kjente elveroere med 2½ båtlengde i et løp på 1,6 km.

En morsom liten hendelse ved en kapproing i St. Dunstan's roklubb: En av deltagerne i et visst lag hadde vunnet slikt ry som roer at hans seier blev ansett for en given ting. Han gjorde også en så god start at han snart var 15 båtlengder foran alle, og dermed tok han det med ro, sikker på seieren. Men en annen roer, som hadde rodd langs bredden uten å bli hørt av ham og uten å bli sett av båtstyreren hans, for plutselig frem og vant en knapp seier men én båtlengde.

Efterhånden som tallet av blinde soldater steg, blev vannet i Regent's Park altfor lite for vårt behov, skjønt vi leiet alle båtene på vannet og hver eneste var i bruk flere ganger om dagen med en eller flere ivrige roere i.

I 1918 kunde vi avholde eget mesterskapsløp for enkeltskullere blandt våre egne blinde fra hele det britiske rike. Det var 55 deltagere: England 25, Australia 7, Skotland, Irland, Kanada og Ny-Zeeland hver 4, Wales 3, Syd-Afrika 2 og andre deler av keiserriket 2.

Det var ved St. Dunstan's en del soldater som også hadde mistet en arm foruten synet sitt. Men selv disse mennene tok fatt på rosporten, og så sterk var kappelystens ånd, og de som deltok, gjorde det svært godt i parårede båter med en av det svake kjønn som medroer.

I stor takknemlighetsgjeld står vi til dem som ofret sin tid til å undervise og trene soldatene og derved gjorde deres liv så meget lysere med all den glede de hadde av rosporten, og dette var ikke bare en forbigående fornøielse som hjalp til å fordrive tiden i St. Dunstan's, men en glede de senere kunde falle tilbake på, hvis deres fremtidige hjem kom til å ligge i nærheten av en elv eller i en by med et vann i parken. Like til denne dag iallfall har de blinde roere holdt interessen ved like, og hvert år har gamle St. Dunstanere satt stevne her fra alle kanter av landet for å tilbringe en ukes ferie med å trene sammen og ro med i St. Dunstan's-regattaen.

Roing var slett ikke den eneste utendørs sport de blinde soldater dyrket. Mange konkurranser av forskjellig slags blev avholdt, undertiden i St. Dunstan's, undertiden annetsteds, som f. eks. i Den Botaniske Have eller i Ranelagh. Ved alle disse tilstelninger var det med forundring tilskuerne så på den næsten uvørne overgivenhet hvormed de blinde soldater gikk i kampen for å vinne. I all slags kappestrid: Løp, hopp, gang, trebent løp, sekkeløp eller trillebørløp — hvad det enn var, hadde de først fått foten på startlinjen, sprang de ved signalet frem som om de fullstendig glemte at de var blinde.

Når deltagerne suste avsted i villeste hurlomhei, kunde tilskuerne snappe efter været av forbauselse. De hadde ventet sig en parodi av et kappløp, hvor mennene kjente sig for og hjelpeløst buktet sig frem efter lyden av en klokke som skulde vise vei til målet. Men St. Dunstan's-mennene kjente ikke den slags metoder. Stolende på fløiten som sa at nu var løpet ferdig, og på tauet som i høide med brystet stoppet ham hvis han ikke hurtig nok rykket ut, sikker på at der ikke nu var nogen hindringer i veien —, satte han avsted mot målet med all den energi han rådet over

Det blev ofte avholdt legemsøvelser i St. Dunstan's, ledet av kommandersersjanter som også var blinde. Merkelig var det å se hvorledes de fulgte med i øvelsene og ved hjelp av øret opdaget når en mann ikke holdt takten med de andre.

Tandemcykling var en sport de blinde soldater hadde stor fornøielse av. Det var naturligvis en seende mann sammen med hver soldat, men det var alltid sistnevnte som besørget farten.

En cykkel for 6 ryttere var stadig i bruk, og det var et morsomt syn å se St. Dunstanere hjule rundt på dette monstrum i «den ytre cirkel» i parken

Vi prøvde med fotball med en klokke inne i ballen; men det blev aldri til noget mer enn til å frembringe litt munterhet. Vi prøvde også med skyveball; men det blev ikke noget glimrende resultat, for når den uhyre ballen blev dreid den ene eller den andre veien, mistet spillerne kontakten med den.

Det var øvelser i brytning og det var leilighetsvis boksekamper mellem menn som tidligere hadde vært fullendte boksere.

Svømning var mennene meget glad i, og badet i Marylebone, ikke langt fra St. Dunstan's, blev til visse tider overlatt helt til soldatene. Et ganske stort antall menn som aldri før hadde boltret sig i mer vann enn det et badekar rummer, lærte her å svømme. I begynnelsen var opsynsmannen ved badet nervøs for at mennene skulde komme til skade ved å slå hodene mot badets vegger eller ved at støte sammen i vannet. Men de hadde lært å passe sig. Det var ikke gått lang tiden før de gikk på hodet fra springbrettet, idet de motig løp fra den ene enden til den andre, og de plasket og dukket hverandre og lekte Waterpolo med en flytende ball hvis bevegelser de kunde høre ved hjelp av lyden.

I begynnelsen var det bare et halvt dusin menn som lærte å svømme; men det blev flere og flere efter hvert som de så at de kunde lære det.

Hvilken prektig form for legemsøvelser svømning dog er for de blinde! For en vidunderlig følelse av friskhet man får når man er ute på sjøen! Vekk er nødvendigheten av å være forsigtig, av uophørlig å passe på! Dristig jager en gjennem vannet uten å frykte for noget. Et ord nu og da fra en kamerat hjelper den blinde til å holde retningen, ja, ordet er neppe nødvendig; for han kan følge den andres bevegelser i vannet. Og svømmer man alene, kan man høre og rette sig efter bølgeslaget mot stranden og efter ropene og plaskingen av dem som bare dukker sig. I et svømmeland er det alltid særlige lyd — såsom larmen av spillvannspipene i hjørnene — og slike lyd hjelper svømmeren til å vite hvor han er. Påklædningsværelset og badets øvrige lokaliteter blir man snart kjent med.

I et sjøbad ved kysten hvor jeg ofte svømmer, inntraff et av disse underlige eksempler på hvor vanskelig det er for en seende å begripe hvor selvhjulpen en blind kan bli, og på samme tid hvor lite man fatter hvad det vil si å være blind.

Opsynsmannen var en utmerket mann, som alltid meget omhyggelig passet på mig. Når jeg var ferdig med å svømme og jeg nærmet mig trappen for å gå op, pleide han å stå ved det øverste trin og si: «Kommer De nu, sir. Fire trin — en, to, tre, fire. Nu er De oppe, sir!» Så brukte han å lose mig til påklædningsrummet mitt og åpne døren med den bemerkning: «Der er Deres rum. Klærne henger til høire, speilet til venstre.»

Den besynderlige begrepsforvirring som lot ham tro at et menneske som ikke greide å finne trappen eller kunde telle til 4, allikevel kunde ha nogen nytte av et speil, slo mig alltid som komisk.

I den senere tiden er taugtrekningskamper blitt en meget yndet sport. Disse kampene gav en kraftig mosjon, og det var hissig konkurranse mellem de forskjellige hus om de opsatte pokaler og medaljer. Nogen kjente eksperter fra hæren som var ute av tjenesten som krigsinvalider, kom og trenet lagene. Besøkende blev ofte forundret ved å se et dusin menn alvorlig optatt med det håpløse arbeide å rykke op et av de skjønne eketrær, som var en pryd for parken. Men disse tilsynelatende gale mennesker var nettop slike taugtrekkerlag som holdt paa å lære den mest skolerte måten å anvende kroppstyngden og kreftene på.

Opmuntring til regelmessige legemsøvelser er av stor betydning for de blinde; for når en mann har mistet synet, vil han gjerne ta mindre mosjon enn han før pleide. Dette var det som gjorde at vi i St. Dustan's opmuntret til å gå tidlige morgenturer og arrangerte søndagsutflukter på landet.

Det var underlig hvorledes den ene idrettsgrenen førte til den andre. Rosporten som mennene var så glad i, førte til opøvelse i svømning, skjønt det var meget få båtuhell, og det var for å vise de kvinnelige båtstyrere en liten opmerksomhet at det første ballet i St. Dunstan's blev holdt. Å danse blev en av de mest yndede adspredelser for de blinde.

Norges første blinde teologiske kandidat.

Vi har nu her i landet fått vår første blinde teologiske kandidat, idet hr. Eirik Bråtveit i forrige måned med godt resultat har avlagt teologisk embedseksamen. Dette er ikke bare en seier for den unge mann selv, men også en ny landvinning for de blinde og blindesaksarbeidet i sin helhet. Mange og store vanskeligheter har hr. Bråtveit på grunn av synstapet hatt å overvinne før han nådde dit han nu står; men energisk som han er, har Bråtveit aldri git tapt. Vi føler oss også overbevist om at den norske kirke i ham vil få en ny kraft og vårt blindesaksarbeide en ny forkjemper.

Eirik Bråtveit er født i Suldal, Ryfylke, 25. april 1896. Synet mistet han gjennem sykdom i 7-årsalderen. I 1905 blev Bråtveit optatt som elev ved Klæbu Blindeskole og blev 1912 sammen med de andre elever overflyttet til den nye skolen på Dalen ved Trondhjem.

Bråtveit viste tidlig utpreget lyst og anlegg for boklige studier, og på blindeskolen var han den beste i sin klasse.

Bråtveit var ferdig på Dalen sommeren 1916 og begynte samme høst på middelskolen i Sand, Ryfylke. Årene 1918—21 gjennemgikk han Volda gymnas og begynte i 1922 sine studier i Oslo.

Bråtveit har alltid vist den mest levende interesse for kameratenes vel; og til tross for at han har vært saa stekt optatt med sin egen utdannelse, har han likevel funnet tid til å ta meget aktiv del i vårt blindesaksarbeide. På årsmøtene er han alltid en av dem som leverer de vektigste innlegg i de forskjellige spørsmål, og det samme er tilfellet på landsmøtene, hvor han flere ganger har vært en av V. B.s offisielle representanter. Under studieopholdet i Oslo har Bråtveit i lengre tid vært formann i den komitéen som arrangerer de månedlige sammenkomster for byens blinde, og han har her nedlagt et arbeide som har vunnet almindelig anerkjennelse. Sluttelig kan nevnes at Bråtveit på forskjellige kanter av landet har holdt blindesaksforedrag, og disse likesom Bråtveits arbeide for kameratene i det hele, har vært preget av idealitet og en lys tro på de blinde og deres muligheter. I bladene våre (og særlig da i «Norges Blinde») har Bråtveit i årenes løp levert en rekke velskrevne og verdifulle bidrag.

Vi er sikre på å ha alle blindesakens venner med oss når vi ønsker Bråtveit varmt til lykke med eksamensresultatet og uttaler de beste ønsker for ham og hans arbeide herefter.

En blind om en blind.

Av **Geburg Åsland.**

(Nedenstående artikkel av den landskjente organist- og foredragsholder i anledning av den meget lovende unge blinde pianist Gottfred Nygårds konsert i Frimurerlogen, Trondhjem, 5. mai sistleden. Vi gjengir artikkelen efter «Trondhjems Adresseavis», da vi mener den er et så utmerket innlegg for blindesaken og de blinde at den bør bli kjent også av vårt månedsskrifts lesere. Red.).

Noget av det verste som hender oss blinde, er at vårt arbeide blir bedømt ut fra det synspunkt at det er godt gjort, fordi vi ikke ser. Vi blinde vil, og tror vi har krav på, at vårt arbeide blir bedømt efter sitt virkelige verd.

Jeg spilte engang i et selskap. En ung dame sa til mig: «Det er sannelig godt gjort at De som er blind, kan spille så vakkert». Jeg svarte ikke noget på det. Damen var meget ung, snakksom og tankeløs. Men en stund efter sa jeg til henne: «Å, spill litt for oss, frøken.» — «Jeg», svarte hun forbauset. «Jeg kan ikke spille». — «Ikke det? Jeg tenkte siden De sa at det er godt gjort av mig å spille så godt når jeg ikke ser, hvordan må så De kunne spille som ser.» — Og jeg forklarte henne det samme som jeg nu vil skrive:

Musikalsk evne og genialitet har selvfølgelig ingenting med syn eller ikke syn å skaffe. Den er medfødt, og den bryter frem og tvinger sig vei gjennem alle hindringer. At blindhet er en hindring er klart nok. Men talentet overvinner hindringen, når det er forenet med den tilstrekkelige energi.

Pianisten Gottfred Nygård, som iaften gir konsert i Frimurerlogen, er såvidt jeg kan skjønne, et betydelig, meget betydelig pianistisk talent. Han er en av dem som vil bli betydeligere enn de fleste av våre pianister, og som allerede med sine 24 år er kommet langt. For oss blinde er det en fest når et ungt, betydelig talent trer frem for offentligheten. Fordommer fjernes, tillit til vårt arbeide vinnes, og fremfor alt, forståelse av dette at blindhet ikke er annet enn en hindring, skapes hos publikum.

Gottfred Nygård er en ildsjel, hele fyren er fyr og flamme. Musikken lever i ham og levendegjøres av ham. Det er mitt inntrykk. At arbeidet går tyngre når man ikke ser, ja vel; men vi skal sprenge bresje i muren, folk skal forstå at hvad andre vinner ved energi, det vinner vi ved mer energi, la andre øve 6 timer, vi tar 9 om det behøves.

Gid fremmøtet til denne konsert vilde bli stort. Man vil gå fra konserten, det føler jeg mig overbevist om, med en levende følelse av dette: At Gottfred Nygård er blind, det får bli hans sak; men at han er pianist, det føler vi, hans tilhørere. Hindringen er overvunnet. Han er ingen blind pianist, han ser med kunstnerøiet. Geniet, talentet, spør ikke efter øine, det spør efter sjelen, sinnet, hjertet.

Jeg vet noget om det arbeide som ligger bak Gottfred Nygårds konsert. Jeg vet noget om hvad det vil si å sitte foran et instrument hvis hvite og sorte tangenter man ikke ser. Ingenting å feste øiet på, ethvert sprang, enhver passasje må beregnes på millimeteren, og man må treffe riktig, man må — — derfor gir man sig ikke.

Gods og gull har Gottfred Nygård ikke; men han skal fortsette å utdanne sig; en kunstner blir aldri ferdig. Og de som går på hans konsert, de gjør sig selv den glede å hjelpe frem talentet, slik som det er hos denne unge kunstner, parret med jernhård vilje, vilje til å vise at om mannen Gottfred Nygård er blind, så ser pianisten, kunstneren Gottfred Nygård, ser målet, ser kunstverket — — og er blitt betatt av synet.

Geburg Åsland.

*

Konserten fikk en særdeles rosende omtale i pressen; men fremmøtet var dessverre ikke så godt som ønskelig kunde være, skriver vår Trondhjemsmeddeler.

Karl Lysholm.

Den 28. mai fyldte Karl Lysholm, Trondhjem, 70 aar, og han kunde samtidig se tilbake paa et mer enn 15-aarig virke for å skaffe oss blinde bøker i punktskrift. Hr. Lysholm er av fag gartner; men daarlig helse tvang ham til å slutte med dette arbeide forholdsvis tidlig, og i stedet begynte han saa at skrive av bøker i blindeskrift. Det han har skrevet av, beløper sig nu til en 7—800 bind eller ca. fire femtedeler av N. B.s bebliotek. Han har skrevet indianerfortellinger, historiske romaner og annen skjønnlitteratur, lærebøker i sprog og annet. Ved siden av selve avskrivningsarbeidet har han også impregnert adskillig av disse bøkene, noget som også krever både tid og tålmodighet Dessuten har han stereotypert ett bind av Rolfsens lesebok.

Stille og redd for å vekke opmerksomhet, ja, redd for å bli takket, har han kommet med sine bokpakker, og til tross for at han nu er sykelig, fortseter han fremdeles trofast med sitt avskrivningsarbeide. De lærebøker hr. Lysholm har skrevet av, har vært til god hjelp for våre blinde studenter, og vi blinde skylder ham i det hele stor takk for hans interesserte og uegennyttige arbeide. Hans arbeide blev da ogsaa for nogen år siden offentlig påskjønnet, idet hr. Lysholm blev utnevnt til ridder av St. Olavsordenen. Jeg er viss på at alle norske blinde er med om å ønske denne vår trofaste venn hjertelig til lykke med 70-aarsdagen. —d.

M. E. Tracy.

Hvor langt en blind amerikaner har kunnet drive det på journalistikkens område.

Som vi tidligere har meddelt, har vi her i landet en blind redaktør og bladutgiver, nemlig hr. Jens Hystad, Leirvik, Stord. Hans blad, «Sunnhordland», hadde 1. mai sistleden bestått i 25 år, og hr. Hystad har ved sin dyktighet og energi arbeidet det slik frem at det nu er det mest utbredte i distriktet.

Det er også flere andre norske blinde som har drevet journalistisk virksomhet; men det har være mer leilighetsvis.

I utlandet og særlig da i Amerika er der adskillige blinde som med stor fremgang har slått inn på den journalistiske livsbane; men ingen av dem er nådd så langt som den mannen vi her skal fortelle om, på grunnlag av en artikkel i maiheftet av "The Ziegler Magazine for the Blind", Amerikas største blindetidsskrift.

For kort tid siden blev det store dagblad "New York Telegram" solgt til "The Scrippse-Houard Syndicate", som utgir aviser i en lang rekke byer. Nedenstående er hentet fra et av de siste nummer av "New York Telegram":

Det vil undre våre bysbarn å få høre at en av de mest leste, populæreste og interessanteste skribenter i landet — og på samme tid en av dem som gir de beste og mest verdifulle oplysninger — er bosatt her, skjønt han nu for første gang blir introdusert for Stor-New Yorks befolkning.

Dag efter dag er hans kommentarer til tidens aktuelle begivenheter gjennem telegrafen blitt sendt til «Scripps-Houard-syndikatet»s aviser over hele landet, offentliggjort samtidig i de 2,500,000 eksemplarer som disse bladene tilsammen utkommer i, og lest av ca. 10,000,000 mennesker. Skjønt hans fulle navn er M. E. Tracy, er han så velkjendt som «Tracy» at initialene er ganske overflødige. Da "New York Telegram" nu er kjøpt av "Scripps-Houard", vil Tracys spalte herefter bli tilgjengelig også for befolkningen i den byen han bor.

Tracy's historie er usedvanlig og interessant. Det er fortellingen om en mann som blev blind straks efter fødselen, og som bare delvis fikk synet igjen ved en operasjon da han var

8 måneder gammel. Sin grunnleggende utdannelse fikk han ved det berømte Perkins Institution for the Blind ved Boston, og han var ikke istand til å lese almindelig trykk før i 18-årsalderen. Nu da Tracy er 45 år gammel, har han bare en femtedel av normalt syn, men prøver å øke det ved hjelp av de aller sterkeste briller.

Til tross for de store hidringer han har hatt å kjempe med, har Tracy erhvervet sig et omfattende kjennskap til den menneskelige natur og samlet et rikt kunnskapsforråd. Hans skjebne og de vanskeligheter han har hatt for å overvinne den, har sikkert bidratt meget til å utvikle den toleranse og elskverdighet som karaktiserer hans journalistikk.

Den første av den gren av familien Tracy som M. E. Tracy tilhører, var løitnant Thomas Tracy, niende sønn av sir Paul Tracy, som kom til Connecticut i 1636. Henry Tracy, M. E. Tracy's far, bodde og bor fremdeles paa Mount Desert Island, Maine.

Tracy var 18 år da han var ferdig på Perkins-instituttet. Han vendte nu tilbake til Maine. Tross sitt svake syn gjorde Tracy i de tre følgende årene ikke stort annet enn å lese. Så gikk han inn i sin fars entrepenørfirma, var med å opføre fabrikker og hus, anlegge demninger o.s.v. Samtidig studerte han arkitektur, tok undervisning i tegning, materiallære m. m., og i 5 år blev unge Tracy nu konsulert av folk i en radius på 35 km. når det gjaldt spørsmål som oversteg deres begrensede kunnskaper.

Bare 21 år gammel blev Tracy valgt til formann i Tremonts moderate partiforening som talte 800 medlemmer. I løpet av de næste 5 årene fikk han et ganske godt kjennskap til bypolitiske saker og også adskillig innsikt i bladvirksomhet.

Så reiste Tracy til Texas, hvor han snart kom inn i redaksjonen av "Houston Chronicle" og blev efter hvert den mest populære og mest innflytelsesrike journalist i byen. Senere blev han knyttet til "Houston Press", som tilhørte Scripps-Houard-syndikatet. En av hovedgrunnene til at Tracy gikk over til sistnevnte blad, var den fryktløse uavhengighet som kjennetegnet syndikatets aviser, og den frihet redaktørene fikk til å forfekte de synsmåter som de mente best tjente til å fremme befolkningens vel.

Tracy's usedvanlige journalistiske kvalifikasjoner vakte slik interesse og opmerksomhet i Houston at syndikatet besluttet å offentliggjøre hans spalte i alle sine aviser. Tracy flyttet nu til New York og fikk kontor i Park Row. Han etablerte et intimt samarbeide med United Press, slik at han alltid kunde være på høiden m. h. t. de siste nyheter fra inn- og utland. Fra dette kontoret sendes Tracy's artikler hver morgen gjennem telegrafen til Scripps-Houard-syndikatets 26 avisredak-sjoner rundt om i De forenede Stater, fra Atlanterhavet i øst til Stillehavet i vest og fra De store kanadiske Sjøer i nord til Den meksikanske Golf i syd.

Kanskje det beste beviset på Tracy's forståelse av menneskenaturen og av hvad folk overalt liker å lese, er det faktum at Tracy's artikler er like populære i Pittsburg og Knoxville, Cleveland og San Diego, Denver og Menphis, Cincinati og Fort Wory, Toledo og Houston, Columbus og Oklahama City, Akron og San Francisco, Washington og Evansville, Baltimore og Terre Haute.

Da mennesker er mennesker enten de bor i storstæderne eller småbyene — da de stort sett er interessert for de samme spørsmål — da Tracy har loddet dypt i menneskehjertene, og da han omfatter sine lesere med sympati og forståelse, har kjennskap både til menneskenes svakhet og styrke, til deres håp, frykt og lengsler, blir der hurtig etablert kameratslighet mellem ham og lesekretsen.

Og det beste av alt er at Tracy er fri. Det er ikke noget bånd på ham. Han er alltid Tracy, skriver det han vil, likesom han tenker det han vil. Og aldri kan hverken finansielle eller andre hensyn stanse eller hemme hans vidunderlige tankflukt.

Følgende er prøver på Tracy's skrivemåte:

«Hvis Japan bare skal få øke sin flåte med 3 tonn for hvert 5 England og De forenede Stater får øke sin med, hvorfor skal det da i det hele tatt ha nogen flåte?

Dette er det spørsmål som de japanske statsmenn og redaktører gjør hverandre nettop nu.

Hvad skal en flåte være til, sier de, hvis den ikke skal danne likevekt overfor de fiender man muligens kan få?»

«De forenede Stater vil ikke gå inn i Folkeforbundet fordi dette gjør et for stort inngrep i den nasjonale uavhengighet.

Nasjonal frihet må innordne sig under den internasjonale på samme måte som personlig frihet må innordne sig under den nasjonale.

Det vil bli anarki i en stat hvor borgerne forlanger å få gjøre som de vil, og der vil bli anarki i verden så lenge folkene krever den samme rett.

Våre nuværende politiske ledere vil opretholde den absolutte nasjonale frihet og mener at der samtidig kan tilveiebringes internasjonal rettsorden.

De vet at dette er umulig, men vil ikke innrømme det, og de driver uavhengige forhandlinger som resulterer i ingen ting.

Så lenge De forenede Stater ikke er villige til å sitte ved rådsbordet med andre nasjoner, så lenge de ikke vil pålegge sig de bånd som er nødvendige for å skape og opretholde de institusjoner som kreves hvad enten talen er om en landsby med 1000 innbyggere eller et keiserrike med en befolkning på 400 millioner, så lenge kan det også innstille sine forhandlinger.»

Møtereferater.

Forretningsutvalgmøte i Vestlandske Blindeforbund 3. mai 1927. Til stede: Imsdahl, Meyer og

8 måneder gammel. Sin grunnleggende utdannelse fikk han ved det berømte Perkins Institution for the Blind ved Boston, og han var ikke istand til å lese almindelig trykk før i 18-årsalderen. Nu da Tracy er 45 år gammel, har han bare en femtedel av normalt syn, men prøver å øke det ved hjelp av de aller sterkeste briller.

Til tross for de store hidringer han har hatt å kjempe med, har Tracy erhvervet sig et omfattende kjennskap til den menneskelige natur og samlet et rikt kunnskapsforråd. Hans skjebne og de vanskeligheter han har hatt for å overvinne den, har sikkert bidratt meget til å utvikle den toleranse og elskverdighet som karaktiserer hans journalistikk.

Den første av den gren av familien Tracy som M. E. Tracy tilhører, var løitnant Thomas Tracy, niende sønn av sir Paul Tracy, som kom til Connecticut i 1636. Henry Tracy, M. E. Tracy's far, bodde og bor fremdeles paa Mount Desert Island, Maine.

Tracy var 18 år da han var ferdig på Perkins-instituttet. Han vendte nu tilbake til Maine. Tross sitt svake syn gjorde Tracy i de tre følgende årene ikke stort annet enn å lese. Så gikk han inn i sin fars entrepenørfirma, var med å opføre fabrikker og hus, anlegge demninger o.s.v. Samtidig studerte han arkitektur, tok undervisning i tegning, materiallære m. m., og i 5 år blev unge Tracy nu konsulert av folk i en radius på 35 km. når det gjaldt spørsmål som oversteg deres begrensede kunnskaper.

Bare 21 år gammel blev Tracy valgt til formann i Tremonts moderate partiforening som talte 800 medlemmer. I løpet av de næste 5 årene fikk han et ganske godt kjennskap til bypolitiske saker og også adskillig innsikt i bladvirksomhet.

Så reiste Tracy til Texas, hvor han snart kom inn i redaksjonen av "Houston Chronicle" og blev efter hvert den mest populære og mest innflytelsesrike journalist i byen. Senere blev han knyttet til "Houston Press", som tilhørte Scripps-Houard-syndikatet. En av hovedgrunnene til at Tracy gikk over til sistnevnte blad, var den fryktløse uavhengighet som kjennetegnet syndikatets aviser, og den frihet redaktørene fikk til å forfekte de synsmåter som de mente best tjente til å fremme befolkningens vel.

Tracy's usedvanlige journalistiske kvalifikasjoner vakte slik interesse og opmerksomhet i Houston at syndikatet besluttet å offentliggjøre hans spalte i alle sine aviser. Tracy flyttet nu til New York og fikk kontor i Park Row. Han etablerte et intimt samarbeide med United Press, slik at han alltid kunde være på høiden m. h. t. de siste nyheter fra inn- og utland. Fra dette kontoret sendes Tracy's artikler hver morgen gjennem telegrafen til Scripps-Houard-syndikatets 26 avisredak-sjoner rundt om i De forenede Stater, fra Atlanterhavet i øst til Stillehavet i vest og fra De store kanadiske Sjøer i nord til Den meksikanske Golf i syd.

8 måneder gammel. Sin grunnleggende utdannelse fikk han ved det berømte Perkins Institution for the Blind ved Boston, og han var ikke istand til å lese almindelig trykk før i 18-årsalderen. Nu da Tracy er 45 år gammel, har han bare en femtedel av normalt syn, men prøver å øke det ved hjelp av de aller sterkeste briller.

Til tross for de store hidringer han har hatt å kjempe med, har Tracy erhvervet sig et omfattende kjennskap til den menneskelige natur og samlet et rikt kunnskapsforråd. Hans skjebne og de vanskeligheter han har hatt for å overvinne den, har sikkert bidratt meget til å utvikle den toleranse og elskverdighet som karaktiserer hans journalistikk.

Den første av den gren av familien Tracy som M. E. Tracy tilhører, var løitnant Thomas Tracy, niende sønn av sir Paul Tracy, som kom til Connecticut i 1636. Henry Tracy, M. E. Tracy's far, bodde og bor fremdeles paa Mount Desert Island, Maine.

Tracy var 18 år da han var ferdig på Perkins-instituttet. Han vendte nu tilbake til Maine. Tross sitt svake syn gjorde Tracy i de tre følgende årene ikke stort annet enn å lese. Så gikk han inn i sin fars entrepenørfirma, var med å opføre fabrikker og hus, anlegge demninger o.s.v. Samtidig studerte han arkitektur, tok undervisning i tegning, materiallære m. m., og i 5 år blev unge Tracy nu konsulert av folk i en radius på 35 km. når det gjaldt spørsmål som oversteg deres begrensede kunnskaper.

Bare 21 år gammel blev Tracy valgt til formann i Tremonts moderate partiforening som talte 800 medlemmer. I løpet av de næste 5 årene fikk han et ganske godt kjennskap til bypolitiske saker og også adskillig innsikt i bladvirksomhet.

Så reiste Tracy til Texas, hvor han snart kom inn i redaksjonen av "Houston Chronicle" og blev efter hvert den mest populære og mest innflytelsesrike journalist i byen. Senere blev han knyttet til "Houston Press", som tilhørte Scripps-Houard-syndikatet. En av hovedgrunnene til at Tracy gikk over til sistnevnte blad, var den fryktløse uavhengighet som kjennetegnet syndikatets aviser, og den frihet redaktørene fikk til å forfekte de synsmåter som de mente best tjente til å fremme befolkningens vel.

Tracy's usedvanlige journalistiske kvalifikasjoner vakte slik interesse og opmerksomhet i Houston at syndikatet besluttet å offentliggjøre hans spalte i alle sine aviser. Tracy flyttet nu til New York og fikk kontor i Park Row. Han etablerte et intimt samarbeide med United Press, slik at han alltid kunde være på høiden m. h. t. de siste nyheter fra inn- og utland. Fra dette kontoret sendes Tracy's artikler hver morgen gjennem telegrafen til Scripps-Houard-syndikatets 26 avisredak-sjoner rundt om i De forenede Stater, fra Atlanterhavet i øst til Stillehavet i vest og fra De store kanadiske Sjøer i nord til Den meksikanske Golf i syd.

Blindesaken, June, 1927; originally taken from the Ziegler Magazine, May, 1927.

M. E. Tracy.

M. E. Tracy, whose pen-name is "Tracy", is writing a column for the Scripps-Howard Syndicate. New Yorkers can follow his writings through the "New York Telegram".

Mr. Tracy went blind shortly after he was born, and was educated at the Perkins Institution. When he left Perkins, 18 years old, he was barely able to read ordinary print, and now, at the age of 45 years, he has about one-fifth of his normal sight. He reads with the help of the strongest glasses obtainable.

After finishing school, Tracy spent a few years with his parents in Maine, and then went to Texas, where he worked for the "Houston Chronicle". Later he joined the "Houston Press", a paper belonging to the Scripps-Howard Syndicate. His column soon won great popularity, and the Syndicate decided to publish it in all its 26 papers, giving Tracy a reading public all over the United States.

Mr. Tracy is living in New York, and has an office in Park Row.

Flydal samt varamennene Rydland og Sørensen. — Som bidrag i anledning av sykdom bevilgedes 50 kr. — På anmodning av legatsekretæren blev forslaget til reglement for V. B.s sykeforsikringsfond og sykekasse behandlet på ny. Med 3 mot 1 stemme besluttedes istedenfor ordene «eller av forbundets midler» efter forslag av formannen innsat: «Hvis et medlem ikke ser sig i stand til å betale den premieandel som faller på medlemmet, må ansøkning om fritagelse være innsende til forretningsutvalget i så god tid at saken kan være behandlet før utløpet av det kvartal for hvilket premien er betalt». Den ene stemte for opretholdelse av strykningen uten nogen tilføielse. — I forbindelse med denne sak referertes et forslag fra hr. Meyer til en omordning av sykeforsikringen. Efter en del debatt besluttedes spørsmålet utsatt til førstkommende styre- og årsmøte. — Spørsmålet angående blindehjemmet i Stavanger (utsatt fra forrige møte) blev behandlet. I overensstemmelse med Stavangerforeningenes forslag besluttedes foreløbig å stille saken i bero. — Referertes en liste fra Blindes Utsalg A/S over resterende sykekassepremie pr. 1. janr. 1927. Da forretningsutvalget ikke er enig i utsalgsstyrets standpunkt, besluttedes saken tilbakesendt, ledsaget av en utalelse om forretningsutvalgets syn på saken. — Videre referertes en opgave over utsalgets utestående fordringer pr. 1. okt. 1925. Opgaven besluttedes tilbakesendt utsalgsstyret med anmodning om nærmere spesifikasjon. — En skrivelse fra utsalgsstyret angående utsalgets materialpriser blev oplest. Efter en lengre debatt blev det overdratt forbundets utsalgsstyremedlem og vedkommende leverandør å forhandle om en løsning av saken og forelegge resultatet for næste utvalgsmøte. — Der blev referert en takkeskrivelse fra fru Rødland, hvori hun frembar sin hjerteligste takk både for det V. B. hadde vært for hennes avdøde mann, og for den deltagelse som forbundet viste ved å sende en krans til hans båre. — Årsmøtet blev fastsatt til fredag 24. og lørdag 25. juni. Utvalget besluttet videre å foreslå landsmøtet holdt mandag 27., tirsdag 28. og onsdag 29 juni. Efter henstilling av den nystiftede forening av leverandører ved Blindes Utsalg A/S besluttedes å efterkomme foreningens ønske om at der dagen før årsmøtet (altså torsdag 23. juni) blir holdt en konferanse av uten- og innenbys leverandører.

Sekretariatet.

Kassererrapporter.

Bidrag til Vestlandske Blindeforbund. Hålandsdal herred (Hordaland) kr. 12.72. Granvin herred (Hordaland) 20. Stryn herred (Sogn og Fjordane) 30. Hesgestad herred (Rogaland) 10. Foreningen «Arbeidsgleda», Bryn st., Jæren, ved Margrete Sandved 480. «Blindeklubben» ved Odda skole ved Marie Låte 540. Forsands Blindeforening, Forsand (Rogaland) 128. Henden Gjentelag, Hennabygda 26.35. Årsetdalens

Kvinneforening ved Jakobia Myklebust 30.78. Sogndal Blindemisjon 288.56. Brita Finne, Kvale, Voss 5. Tilsammen kr. 3568.31.

O. A. Holen, kasserer,
Sandvikslien 3, Bergen.

Bidrag til Østlandske Blindeforbund. Lilleaker Blindeforening kr. 800. Blindesakskveld på Husø ved frk Emma Paulsen 378.56. Gave fra avdøde frk. Anna Berge, Arendal 1000. Utlodning i losje «Nordlyset», Oslo 20. «Duggdråpen», Fevik 90. Solglytt», Arendal 100. Axel Råberg, London 1872. «Friskt mot», Arendal 550. Anonym 30. J. T. Baltzersen, Oslo 5. Hortens Blindeforening, Horten 438. Gjentelaget «Viljen», Lom 100. Fra en liten gutt 30. Ungdomslaget, Båstad 21.05.

Ester Bjørnholdt, kasserer.

Østlandske Blindeforbunds utlodning.

Resultatet av vår siste utlodning blev vel 6500 — seks tusen fem hundre — kroner. Alle som deltok i loddsalget, skal ha takk for det gode arbeide.

Oslo i mai 1927. Formannen.

Stor utlodning i Trondhjem.

I likhet med for to år siden har N. B. besluttet å avholde en større utlodning til beste for sitt arbeide. Man har fått politiets tillatelse til å selge lodder over hele forbundets distrikt (altså fra og med Romsdal i syd til og med Finmark i nord). Utlodningen omfatter 100 gevinster — utelukkende blindes arbeider — til en samlet verdi av ca. 6000 kr. Der er trykt 24.000 lodder à 50 øre. Gevinstfortegnelse er trykt i 20,000 eksemplarer. Treknink 1. november. Loddbøker inneholdende 100, 50 eller 25 lodder fåes ved henvendelse til A/S Blindes Utsalg, Gamle Kongevei 16, Trondhjem. Både på lodder og gevinstfortegnelser er trykt reklame for utsalget, så det også av den grunn vil være bra å få dem ut blandt folk.

Vi vil på det varmeste anbefale dette nye tiltak av N. B.s energiske styre, og vi håper alle blindevenner nordenfjelds hjelper til med loddsalget, så der kan bli et pent overskudd.

Slik skal det være.

Frk. Anna Aspevik, Elvegård, Ofoten, har laget et sengeteppe i fristundene sine og loddet det ut til inntekt for blindesaksarbeidet. I vår kunde hun sende opgjør til kassereren i N. B., femogseksti kroner netto. — Det gjør så inderlig godt for dem som står i spissen for organisasjonsarbeidet vårt, når nogen av medlemmene sån ganske av sig selv tar sig til med noget slikt. Det er ikke bare det at det monner i kassen, men når det kommer en slik hilsen fra en av våre, så skjønner vi at det er en som er blitt glad i forbundet vårt og derfor vil være med å styrke det. Og så øker arbeidsmotet hos oss som står i spissen; vi kjenner ryggstø. Halvdan Karterud.

Aarsmøter og landsmøte.

N. B.s 27. årsmøte holdes i Trondhjem 11.—13. juni. Ø.B.s 20. årsmøte finner sted i Oslo 21.—22 juni, og V. B.s 23. årsmøte vil bli holdt i Bergen 24.—25. juni. I tilknytning til sistnevnte årsmøte holdes 23. juni en konferanse av innen- og utenbys leverandører ved Blindes Utsalg A/S, Bergen.

N. Bf.s landsmøte — det 9. i rekken — vil også bli holdt i Bergen iår, nemlig i dagene 27.—29 juni.

Programmet for møtene er enda ikke fastsatt; men efter hvad vi underhånden har hørt, vil mange viktige spørsmål bli behandlet. Tilslutningen til møtene tegner også til å bli stor, og det er å håpe at disse må gi nye impulser, øket initiativ og i det hele bli til fremme av blindesaksarbeidet i vårt land.*)

17. mai og de blinde i Trondhjem.

Iår likesom ifjor deltok elevene ved Dalen Blindeskole i barnetoget. De blinde var plasert mellem to av folkeskolene, og de fikk almindelig ros for hvor pent de gikk i toget.

Om eftermiddagen var der utendørs lek passende for barna, og stemningen var høi efter hvad der sies.

Om aftenen samledes flerheten av byens voksne blinde og en del av våre seende venner i Blindes Hus til et hyggelig samvær i dagens anledning. Hr. Harildstad holdt en utmerket 17.-maitale, kjemisk fri for de svulstigheter som den slags taler dessverre ofte er belemret med, med løfter som nærmest minner om Jomsvikingerne ved Bragebegeret. Klart og tydelig fremholdt han dagen og dens betydning, på en måte som ikke bare fremkaller øieblikkets begeistring, men som ved siden av begeistringen også bringer til eftertanke.

Hr. Karterud leste op, deriblandt noget av en forfatter man visstnok ikke tidligere har hatt den glede å stifte bekjentskap med. «Blindus» kaller han sig. Han skildrer en «peppersvenn» som det utmerkede menneske han er i motsetning til «ektemannen». — Det var enkelte i forsamlingen som i «Blindus» trodde å kjenne en av flokken, som har nådd den alder at han mener sig berettiget til medlemsskap i den lovpriste gruppe av Adams sønner. Men da Deres meddeler absolutt ikke dyrker sporten som anonymitetsjeger, har han ingen begrunnet mening om saken.

Så var der sang, hyggelig prat og god bevertning. Man brøt ikke op før man hadde nådd den 18de. A. P.

---

*) Efterat ovenstående var skrevet er saklistene for N. B.s og V. B.s årsmøter blitt opsatt og vil finnes på 7de annonseside.

Abnormbetegnelsen.

Hvad danske blinde mener.

I hefte 4—5 av «Nytt Tidsskrift for Abnormvæsenet» er inntatt følgende artikkel av hr. Martinus Christiansen, forretningsfører i Dansk Blindesamfund:

«Abnorm»-navnet.

Må det være mig tillatt her i tidsskriftet ganske kort å presisere min stilling til dette spørsmål.

Jeg er ganske enig med hr. Harildstad i hans betraktninger, og det kan visst med sikkerhet slåes fast at der er almindelig uvilje mot fellesbetegnelsen «Abnorm». Når dette er tilfellet, hvorfor da ikke straks endre forholdet? Selv om det kan sies at saken ikke har større betydning(så ligger der i ordet «abnorm» som det i almindelighet forståes, den opfatning at det er de aandelige evner som ikke er normale, og det kan under visse forhold virke hemmende og skadelig i arbeidet for invalider av forskjellige kategorier. Arbeidet på disse områder er i forveien besværlig nok, så enhver hindring, stor eller liten, må fjernes, og da navnlig når den som i dette tilfelle er så lett å rydde av veien.

Det er skapt en annen internasjonal betegnelse som fullt ut dekker ordet «abnorm», nemlig «invalid». Kunde vi derfor i fremtiden benytte denne betegnelse, således at der når næste innbydelse til møte utsendes, står: Det 8de Invalidesaksmøte, da vil invalidene være tilfreds og dermed sikkert alle.

Sekretariatet for de nordiske Blindeforeninger, Kjøbenhavn i mars 1927. Martinus Christiansen.

Efter å ha gjengitt utdrag av den førte diskusjon skriver redaktør P. Ommerbo i nr. 9 av «Dansk Blindesamfund»:

Danske blinde vil kunne slutte sig fullt ut til bestrebelserne for å komme bort fra fellesbetegnelsen «Abnorm» for blinde, døve og åndssvake.

Videnskapelig sett må jo enhver være abnorm som avviker fra det normale; men tatt strengt blir det nok de fleste mennesker som da er abnorme; for bare det å ha en hul tann er jo unormalt.

Populært tatt er den «abnorm» som er noget til en side, åndelig sett.

Det er derfor ingen grunn til at blinde, døve og vanføre fremdeles skal gå med inn under betegnelsen «Abnorm». Vi har overhodet ikke bruk for en generalnevner til å omfatte de grupper av mennesker som hittil har vært betegnet som abnorme. La oss stå under vår egen betegnelse. Vi blinde f. eks. er «blinde», og i denne betydning bare blinde.

P. Ommerbo.

Notiser fra den utenlandske blindeverden.

Sverige. På det svenske telegrafvesens budgett for inneværende termin er opført 25,000 kr. til frie radiolicenser for blinde. Kronprinsessan Margaretas Arbetsnämnd för Blinde har stillet til disposisjon 2000 kr. til anskaffelse av radiomottagere for ubemidlede blinde, og i samme øiemed er der blandt telegrafbetjeningen samlet inn 6000 kr.

Danmark. På initiativ av Dansk Blindesamfund er der nu blitt innført et ferdselsmerke for blinde i Danmark. Merket som tenkes brukt på de mest trafikerte steder i byene (og særlig da i Kjøbenhavn) for å få en liten håndsrekning av forbipasserende, vil bli fremvist og spørsmålet om en lignende ordning i vårt land bli drøftet på N. Bf.s landsmøte i Bergen i slutten av denne måned.

Letland. Den første letiske blindekongres blev avholdt i begynnelsen av året. Det blev herunder oplyst at av Letlands 3500 blinde har bare 125 fått nogen undervisning. Kongressen besluttet blandt annet å rette en henstilling til regjeringen om at de høiere skoler måtte bli åpnet for blinde.

England. Ifølge en nettop offentliggjort statistikk var der pr. 31. mars 1925 42,140 blinde i England og Wales. Det svarer til 1 blind på hvert 911 innbyggere eller en litt høiere procent enn den norske i 1920.

Italia. Et i sit slags enestående tidsskriftforetagende for blinde er satt igang i Italia. Det nye tidsskrift er beregnet på sprogstuderende og trykkes i 5 likelydende utgaver: En italiensk, en engelsk, en fransk, en tysk og en esperantisk. Alle utgaver kan abonneres særskilt. Vil f. eks. en italiensk blind øve sig i tysk, kan han holde den italienske og den tyske o.s.v.

Kanada. Mens det i Montreal og i det hele i den østlige del av Kanada er gjort meget for de blinde i de senere årene, er det smått bevendt i den midtre og vestlige delen av det veldige landet, sier mr. Philip Layton, som nylig har foretatt en reise i disse provinser. Mr. Layton fikk sin utdannelse ved Royal Normal College end Musical Accademy for the Blind. London. Han oprettet senere et pianolager i Montreal og har ved sin enestående dyktighet arbeidet forretningen frem til å bli en av de største i Kanada. Men under sin egen fremgang glemte ikke mr. Layton kameratene. Det var på hans initiativ at Nasjonalinstituttet for Blinde i Montreal blev satt i gang for en del år siden. Han gjorde også optaket til stiftelsen av de kanadiske blindes riksforbund, hvis formann han er. — Det er under mr. Layton's reise lyktes ham å få så vel private som myndigheter interessert for blindesaken, og der vil i nær fremtid bli oprettet en blindeskole i Winnepeg.

Kina. Danske misjonsselskaper har i lengre tid drevet en blindeskole i Moukden. På grunn av de urolige forhold i landet har skolen de siste årene hatt mange og store vanskeligheter å kjempe med; men hittil har dog driften kunnet opretthold es.

Eftertrykk av „Blindesaken" med angivelse av kilde ønskes.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER
UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 7. Juli 1927 16. årg.

Beretning om Vestlandske Blindeforbunds virksomhet i 1926.

Den økonomiske stilling.

Forbundet har også i 1926 arbeidet under meget vanskelige forhold. Skjønt der har vært utvist den største sparsomhet, har utgiftene likevel i betydelig grad oversteget inntektene. Følgen er en ytterligere svekkelse av kassabeholdningen. Nedgangen er visstnok adskillig mindre enn fjorårets; men beholdningen er dog sunket fra kr. 12,413.23 pr. 31. desember 1925 til kr. 8,134.45 pr. 31. desember 1926 og har hermed nærmet sig et faretruende lavmaal.

Hjelpevirksomheten.

Direkte av forbundets kasse er der i 1926 som hjelp til selvhjelp ydet blinde medlemmer en samlet støtte av kr. 7,050.23 i form av bidrag og kr. 1,074.29 som lån. Av førstnevnte beløp er kr. 1,506.95 medgått til nedsettelse av premien for forbundets sykeforsikrede blinde medlemmer, mens kr. 5,543.28 er ydet som personlige bevilgninger til utdannelse, materialer, verktøi, hus- og verkstedsleie, ferie- og julebidrag m. m.

Av forbundets legater er videre utdelt porsjoner på tilsammen kr. 1,665.00 og av legater som ikke direkte sorterer under forbundet, men på hvis utdelinger V. B. har innflytelse, er bevilget kr. 540.00.

Alt i alt har således Vestlandets blinde fått en støtte på kr. 10,329.52.

Styrets arbeide.

Det er i årets løp holdt 3 styremøter og 10 forretningsutvalgmøter, hvor det i alt blev behandlet 154 saker.

Styret har sett det som sin hovedopgave å søke å styrke forbundets økonomi. Så vanskelige som arbeids- og avsetningsforholdene for tiden er for distriktets blinde, har det vært ugjørlig å bringe utgiftene lenger nedover enn tilfellet er, og styret har derfor av all kraft måttet arbeide for å øke inntektene.

Som et ledd i disse bestrebelser blev der i november sendt andragende til alle Vestlandets kommuner om et årlig bidrag av 2 øre pr. innbygger, regnet efter folketallet 1920. Det blev i andragendet utførlig redegjort for forbundets virksomhet, de opgaver vi arbeider for, og de mål vi har satt oss. Andragendet fikk de fleste steder en forståelsesfull behandling, og ikke så få kommuner (det foreligger ennu bare svar fra ca. tredjeparten) har allerede helt eller delvis imøtekommet vår ansøkning. Også de kommuner som av budgettmessige hensyn for tiden ikke har funnet å kunne yde forbundet nogen bevilgning, uttaler at de har den største sympati for vår virksomhet. Vi vil i denne forbindelse få fremholde at det sikkert for kommunene selv vilde være det fordelaktigste å yde V. B. et lite årlig bidrag, så forbundet kunde bli satt istand til å opretthollde og utvide sin virksomhet. Hvis alle Vestlandets kommuner bevilget oss den beskjedne støtte vi har søkt om, vilde et stort antall av distriktets blinde kunne føres frem til å bli selvhjulpne, skattebetalende borgere, slik at kommunene fikk rikelig erstatning for sine smaa utlegg. Uteblir derimot denne støtte, må kommunene bevilge det mangedobbelte beløp til blindes forsørgelse uten å ha noget som helst vederlag for pengene. Vi ber derfor alle våre medlemmer og alle blindesakens venner hver på sitt sted å føre forbundets tale og gjøre sin innflytelse gjeldende overfor kommunestyrenes medlemmer, slik at intet andragende som enda ikke er behandlet, og intet av dem som sendes i 1927, blir avslått.

For å øke kjennskapet blandt Bergens befolkning til blindesaksarbeidet og de blindes arbeidsmuligheter blev der høsten 1926 nedsatt en oplysnings- og propagandakomité. Denne komité har i løpet av vinteren arrangert en rekke Blindesakskvelder rundt om i bygdelag og goodtemplarloger. Et par av styrets medlemmer har holdt orienterende foredrag om forbundets virksomhet. Videre er der blitt gitt demonstrasjon i lesning av punktskrift, likesom flere blinde har underholdt med musikk. Disse Blindesakskveldene er overalt blitt omfattet med levende interesse, og det er vårt håp at denne også vil gi sig positive utslag.

Som det vil fremgå av protokollen, har styret også beskjeftiget sig med en rekke andre til dels viktige spørsmål; men det vilde føre for vidt her å komme inn på disse.

Reisesekretærvirksomheten og foreningsarbeidet.

Forbundets reisesekretær, hr. John Sætre, har i 1926 bereist Hordaland, Rogaland og Vest-Agder og under vanskelige forhold utført et stort og godt arbeide. Flere nye foreninger er blitt stiftet, og de gamle har arbeidet med om mulig ennu større interesse enn tidligere. Hadde vi ikke hatt alle disse trofaste og opofrende hjelpere rundt om i våre byer og bygder, vilde det sett mørkt ut for forbundet.

Ogsaa ungdomslagene har i høi grad gjort sig fortjent til forbundets anerkjendelse. Likesom i de foregående årene omsatte lagene i 1926 et meget stort antall lodder til forbundets Bergensutlodning, og Vestlandsungdommen har også på mange andre måter vist vårt arbeide sympati og forståelse.

Blindes Hus.

Driften av forbundets eiendom, Rosenkrantzgaten 5, Bergen, har når der tas hensyn til de nedadgående tider, gitt et meget tilfredsstillende resultat. Bergens bystyre som også ved flere tidligere leiligheter i handling har gitt uttrykk for at det fullt ut vurderer det store og samfundsnyttige arbeide forbundet driver, har på ansøkning innrømmet halv skattefritagelse for eiendommen. Se forøvrig regnskapet for huset.

Utsalget og biblioteket.

M. h. t. virksomheten ved Blindes Utsalg A/S, Bergen, og ved forbundets bibliotek henvises også til regnskapene samt til særberetningene nedenfor.

Forskjellige meddelelser.

Forbundets årsmøte blev holdt i Bergen 22.—24. juni og var besøkt av ca. 70 blinde fra alle kanter av Vestlandet, likesom flere seende blindevenner overvar møtet. En rekke for arbeidet betydningsfulle saker blev behandlet, og det var gledelig å se den iver og interesse hvormed medlemmene deltok i ordskiftet om de forskjellige spørsmål.

Den vanlige ferie- og juleutdeling fant sted også i 1926, og juletrefester blev holdt både i Bergen og Kristiansand S.

Ved velvillig imøtekommenhet fra Forsvarsdepartementet og kommandanten ved Bergens Befestninger fikk Bergens blinde tillatelse til å benytte barakken og terrenget ved Sandviksfløiens øverste batteri som utfluktsted i sommermånedene, hvorved et lenge følt savn blev avhjulpet. For byens blinde som ofte lever under ugunstige boligforhold, er det av stor betydning å ha et slikt utfartssted, og Bergens formannskap viste saken sin forståelse ved å bevilge kr. 400 til monteringen.

Bergensklubben Freidig har fortsatt sine møter og samlet byens blinde til månedlige sammenkomster i vinterhalvåret.

De forskjellige dampskibsselskaper innrømmet også i 1926 fri reise for deltagerne i forbundets årsmøte. Mange vilde nok ellers vært hindret fra å komme på møtet, som ikke bare er en stor opmuntring for dem, men hvor de også henter nytt livsmot og får anledning til å rådslå med kamerater om alt av felles interesse.

Vestlandets presse har som før vist forbundet stor velvilje og sympati og derved i høi grad lettet og fremmet vårt arbeide.

Idet vi avslutter denne beretning, vil vi få uttale en hjertelig takk til alle som på en eller annen måte har støttet og hjulpet oss i det forløpne år. Samtidig må vi få rette en inntrengende appel til alle våre medlemmer og alle blindesakens venner om hver på sitt sted å gjøre sitt ytterste for å skaffe forbundet økede inntekter, så den velsignelsesrike virksomhet V. B. nu i over 20 år til så stort gagn for distriktets blinde har drevet, ikke alene kan bli opretthold uinnskrenket, men om mulig også utvidet. Dette trenges nu mer enn nogensinne før. Det er også vårt håp at de kommunale myndigheter på Vestlandet efter hvert vil få den fulle forståelse av blindesaksarbeidets store samfundsmessige berettigelse og betydning, og at det ikke vil vare lenge før hvert eneste by- og herredsstyre her vest bevilger forbundet det lille årlige bidrag vi har søkt om. Det er ikke tvil om at kommunene selv i det lange løp har den største fordel herav, og om at den beskjedne sum det her dreier sig om, ikke kan få en bedre anvendelse. Måtte man også i Norge snart få øinene op for at blindeorganisasjonenes selvhjelpsvirksomhet er en folkesak!

Vi ber alle å støtte oss i våre bestrebelser for å skape de best mulige arbeids- og livsvilkår for Vestlandets blinde.

Bergen i juni 1927.

I styret for Vestlandske Blindeforbund.

Edvard Imsdal. Finn B. Henrikssen. Karl Flydal.
J. C. Meyer. Kristofer Misund. Nils Hellem.
Vincent Henanger. Ingolf Steensnæs. Georg Pedersen.

Beretning for Blindes Utsalg A/S for året 1926.

Utsalget har i 1926 hatt en samlet omsetning av kr. 123,311.26 mot kr. 65,420.49 i 1925. Av blindes varer er der omsatt for kr. 40,953.25, av materialer for kr. 27,046.99 og av seendes varer for kr. 55,311.02. Sammenholdes omsetningen i 1926 med 1925 fremkommer der en økning av kr. 57,890.77.

Handelsomkostningene har i siste år utgjort kr. 15,347.71 eller ca. 12.5 pct. av omsetningen. Av omkostningene har forbundet dekket kr. 8,655.06, mens resten er dekket av salgsfortjenesten, og da i første rekke på salget av seendes varer.

Styret har i siste år avholdt 16 møter hvori behandledes 84 saker. Videre har styret hatt en felleskonferanse med 8 av utsalgets innenbys leverandører vedrørende spørsmålet om fellesverksted for håndverkerne og arbeidsstue for blinde kvinner. Med hensyn til det siste blev der av styret gitt anbefaling for et andragende til forbundet som resulterte i at dette inntil videre stillet et rum til gratis avbenyttelse for et par av de innenbys blinde kvinner.

Av styrets medlemmer har formannen deltatt i 16 møter, hr. Meyer i 16, frk. Hatlem i 16, fru Hognestad i 13, hr. Flydal i 9. Av supleantene har hr. Lillestøl møtt i 5 og frk. Ellingsen i 2 møter.

1926 har utsalget hatt forbindelse med 85 blinde, derav 3 utenfor Vestlandske Blindeforbunds distrikt.

Idet styret takker både offentlige institusjoner og publikum i sin almindelighet for den forståelse av blindesaken som er lagt for dagen ved at der kjøpes av de blindes varer, tør det også uttale håpet om at man for fremtiden vil forstå den store sociale og økonomiske opgave utsalget skal løse ved å skaffe Vestlandets blinde arbeide, som både kan utføres av dem og samtidig levner dem en rimelig arbeidsfortjeneste.

I likhet med tidligere år, har utsalget ordnet med fordelingen av trikkemerker til Bergens blinde, samt innkassert og ordnet med sykepremien for de av Vestlandske Blindeforbunds medlemmer som står tilsluttet Bergens Kretssykekasse.

Bergen 8. april 1927.

I styret for Blindes Utsalg A/S.

Melchior Brun, formann. J. C. Meyer, viceformann.
Agnes Hatlem. R. Chr. Lillestøl. Elisa Ellingsen.

Konrad Njøten, disponent.

Beretning for Vestlandske Blindeforbunds Bibliotek 1926.

1926 har ikke vært så godt for biblioteket, som foregående år, utlånet har gått litt tilbake.

Dette kan komme av at flere av låntagerne i det forløpne år har fått radio, så en del av den tid de ellers hadde benyttet til lesning, blir optatt av radiolytning.

Den betalte avskrivning har vi ikke kunnet drive i den utstrekning som tidligere. Da det bevilgede beløp til biblioteket i 1925 ikke strakk til å dekke de løpende utgifter, måtte biblioteket opta et lån som blev tilbakebetalt av bevilgningen for 1926. Av denne grunn er den betalte avskrivning innskrenket.

Våre frivillige avskrivere i Stavanger har vært like interesserte og virksomme som tidligere.

At vi av hjertet føler os meget takknemlig for deres opofrende arbeide er unødig å si; for vi er det og setter stor pris på deres interesse og velvilje for oss.

Dessverre er en av våre virksomste avskrivere, nemlig frk. Anna Hansen, Stavanger, avgått ved døden. Hun var en meget produktiv avskriver, så det var et ikke så lite tap for biblioteket, at hun falt bort.

Oplæring av eldre blinde i punktskrift har vi i det forløpne år ikke kunnet gjøre noget ved. Frk. Britha Lammedal som har hatt med denne gren av vårt arbeide å gjøre, har ikke vært riktig bra, så hun av hensyn til sin helse ikke har kunnet foreta nogen reiser. Boksamlingen er fremdeles i Bergens off. Bibliotek; men med velvilje fra bibliotekets side vil man fra mai måned 1927 få egne lokaler for punktskriftbøker i bibliotekets eiendom. Dette vil sikkert medføre stor forbedring for vår boksamling. Denne er øket med 106 bind i 1926. Der er utlånt ialt 637 bind, fordelt på 36 låntagere.

Hr. Vilhelm Johansen som tiltrådte som bibliotekar i juli 1921, sluttet 30. juni 1926.

Han har nedlagt et meget stort og godt arbeide for biblioteket, hvorfor vi er ham stor takk skyldig.

Til slutt vil vi si en hjertelig takk til alle som har vist biblioteket sympati og interesse, så vel avskrivere som låntagere.

Bergen i april 1927.
I bibliotekstyret:
Nils Totland, formann.
Agnes Hatlem, Astrid Sirevåg, styremedlemmer.
Dagmar Lisæth, varamann. H. E. Gjøen, bibliotekar.

Utdrag av Vestlandske Blindeforbunds regnskaper for 1926.

I. Hovedregnskapet.

Inntekt:

Medlemskontingent	kr.	631.80		
Gaver, utlodninger m. m.	»	16380.97		
Basar og bøsser	»	8341.76		
Offentlige bidrag	»	2300.00		
Legatrenter	»	2011.40		
Bankrenter	»	855.62		
Kirkeofringen	»	583.73		
Av hjelpefondet	»	500.00		
Refundert av N. Bf.	»	108.00		
Diverse inntekter	»	45.00		
			Kr.	31758.28
Avdrag på lån			»	297.05
Beholdning pr. 1. januar 1926			»	12413.23
			Kr.	44468.56

Utgift:

Blindes Utsalg A/S (ordinært driftstilskudd)	kr.	8499.96				
do. do. (ekstraordinære omk. p. g. a. omordningen m. m.)	»	3205.10				
			kr.	11705.06		
V. Bs. andel av sykepremien for 1926			»	1506.95		
Bidrag til blinde			»	5543.28		
Lån til blinde			»	1074.29		
Bibliotek og blad			»	4273.50		
Tilskudd til N. Bfs. drift 1924 og 1ste ½ år 1925			»	6000.00		
Styremøter og årsmøte			»	1337.64		
Kontoret			»	1614.38		
Reise- og tilf. utgifter			»	851.65		
Reisesekretæren			»	1483.63		
Avsatt til Hjelpefondet			»	683.73		
Avsatt til Sykeforsikringsfondet			»	260.00		
					Kr.	36334.11
Kassabeholdning pr. 31. desember 1926					»	146.29
Bergens Privatbank, sparebankvilkår					»	3107.32
—»— 6 mdr. opsig.					»	4880.84
					Kr.	44468.56

Bergen d. 31. des. 1926.
1. mars 1927.

O. A. Holen,
kasserer.

Revidert og funnet i orden.
O. Isaksen. H. G. Dethloff.

II. Særregnskaper.

a) Utsalgets regnskap.

Gevinst- og tapskonto pr. 31/12 1926.

Debet.			Kredit.		
Omkostningskonto	Kr.	6291.47	Blindes varekonto	Kr.	1855.04
Lønningskonto	»	9056.24	Seendes varekonto	»	12034.39
Fraktkonto	»	132.21	Tilskudd fra V. B.......	»	8655.06
Materialkonto	»	115.96			
Oversk. til disposisjon	»	6448.61			
	Kr.	22544.49		Kr.	22544.49

Generalbalance pr. 31/12 1926.

Aktiva:			Passiva:		
Kassabeholdning	Kr.	70.17	Aktiekapital	Kr.	15000.00
Blindes varer	»	12691.04	Konto pro diverse	»	44030.64
Seendes varer	»	23703.03	Bergens Kreditbank, lån	»	1566.78
Materialer	»	14044.67	Oversk. til disposisjon	»	6948.61
Inventar	»	1615.72			
Konto pro diverse	»	15371.33			
Bankinnskudd	»	50.07			
	Kr.	67546.03		Kr.	67546.03

Bergen d. 31. des. 1926. / 22. mars 1927.

Konr. Njøten.
Disponent.

I. Bøgenæs.

Revidert.
Meidell Johnsen.

b) Bibliotekregnskapet.

1. halvår 1926.

Inntekt:

Kassabeholdning pr. 1. januar 1926	Kr.	68.58
V. B.s tilskudd	»	1500.00
V. B.s bibliotekfondavkastning..	»	1263.57
Salg av papir, tavler m. m.	»	115.60
	Kr.	2947.75

Utgift:

Avskrivning, impregnering og innbinding	Kr.	1212.40
Tilbakebetalt lån	»	700.00
Bibliotekarlønn	»	600.00
Bokkjøp	»	96.60
Utlån (løpergutt, porto og jernbanefrakter)	»	179.10
Tilfeldige utgifter	»	25.50
Kassabeholdning pr. 30. juni 1926	»	134.15
	Kr.	2947.75

V. Johansen.

Regnskapet eftersett og funnet i orden.

Bergen 6. august 1926.

H. G. Dethloff.

---

2. halvår 1926.

Inntekt:

Beholdning pr. 1. juli 1926	Kr.	134.15
Tilskudd av V. B.	»	1500.00
Salg av papir o. a.	»	45.60
Renter pr. 1. juli—31. desember 1926	»	25.98
Ved Gjøen, lån	»	2.10
	Kr.	1707.83

Utgift:

Bibliotekar	Kr.	600.00
Bokskrivning	»	337.73
Bokkjøp	»	76.50
Utlån	»	71.60
Kontorutgifter	»	3.80
Tilfeldige utgifter	»	138.34
	Kr.	1227.97
Beholdning: Bergens Privatbank pr. 31. desember 1926	»	479.86
	Kr.	1707.83

Bergen 19. januar 1927. H. E. Gjøen.

Regnskapet gjennemgått og funnet i orden.

Regnskapsekstrakten stemmer med regnskapsboken.

Bergen, 20. januar 1927.

H. G. Dethloff. **O. Isaksen.**

c) Husregnskapet.

Gevinst- og tapskonto.

Inntekt:

Renter av obligasjon i Smaabruk- og Boligbanken	Kr.	3811.11
Leieinntekter	»	17740.00
Renholdsgodtgjørelse	»	477.56
Forsamlingssalen, 1. halvår	»	1435.80
Brenselskonto	»	142.94
	Kr.	23607.41

Utgift:

Omkostninger	Kr.	50.25		
Renter	»	7524.76		
Brandskatt	»	308.00		
Vannskatt	»	500.00		
Eiendomsskatt	»	1836.00		
Ansvars- og inventarforsikring	»	67.20		
Vaktmesteren	»	650.00		
Lys	»	72.00		
Vedlikehold	»	1056.41		
			»	12064.62
Overskud			Kr.	11542.79
som anvendes til avskrivning på ominnredning	Kr.	8546.84		
Inventar	»	2995.95		
			Kr.	11542.79

General Balance.

1926.

Aktiva.

Bankinnskudd i Bergens Privatbank			Kr.	4501.20
Obligasjoner i Småbruk- og Boligbanken, 5 % 1916 pålydende kr. 35000			»	34050.00
Eiendommen Rosenkrantzgt. 5			»	265000.00
Ominnredning	Kr.	20876.29		
÷ Avskrivning 1925	»	2617.99		
	Kr.	18258.30		
÷ Avskrivning 1926	»	8546.84		
			»	9711.46
Lån til Blindes Utsalg			»	8120.76
Inventar	Kr.	4717.71		
÷ Avskrivning 1925	»	717.71		
	Kr.	4000.00		

÷ Erstatning for knus .. kr.	4.05		
÷ Avskrivning 1926...... »	2995.95		
		» 3000.00	
			» 1000.00
			Kr. 322383.42

Passiva.

1. prioritets panteobligasjon til Brg. Sparebank...	Kr. 10000.00
Kapitalkonto	» 222383.42
	Kr. 322383.42

Bergen d. 31. des. 1926.
31. mars 1927.

S. E. & O.
Mads Madsen.

Revidert.
O. Isaksen. **H. G. Dethloff.**

d) Fondsregnskapene.

1) Hjelpefondet utgjorde pr. 1. 1. 1926 kr. 31290.11. Ved kirkeofring, tilskudd fra N. Bf. og renter er det pr. 31. 12. steget til kr. 32443.18. De til utdeling disponible renter utgjorde kr. 1200.40.

2) Sykeforsikringsfondets kapital utgjorde pr. 1. 1. 1926 kr. 10159.63. Ved gaver og renter er det pr. 31. 12. 1926 øket til kr. 10419.63.

3) Bibliotekfondet utgjorde pr. 1. 1. 1926 26744.51 kr. og var pr. 31. 12. 1026 steget til kr. 26880.68. De for bibliotekets drift disponible renter beløp sig til kr. 1263.57.

4) Skibsreder Johan Thorsens legat hadde pr. 1. 1. 1926 en kapital på kr. 43435.05, som pr. 31. 12. 1926 var steget til kr. 43666.74. De for N. Bf. disponible renter utgjorde kr. 2011.80.

5) Frk. Marie Christine Valeurs legat utgjorde pr. 1. 1. 1926 kr. 5080.02 og pr. 31. 12. 1926 kr. 5106.33. Det blev av legatet utdelt renteporsjoner på tilsammen kr. 242.00.

6) Marinemaler Johan Larsens legat hadde pr. 1. 1. 1926 en kapital av kr. 5780.26 og pr. 31. 12. 1926 5860.66 kr. Utbetalte renter utgjorde kr. 225.00.

Med undtagelse av Sykeforsikringsfondet, som sorterer direkte under forbundsstyret, forvaltes disse fonds av Bergens Overformynderi, og regnskapsførsel og revisjon utføres ved dette.

Bergen den 7. juni 1926.

O. A. Holen,
kasserer.

Strålende eksamensresultat.

Frk. Mildrid Støre, Mosjøen, som i 1924 tok artium med enestående godt resultat og senere har studert filologi i Oslo og Marburg, har for kort tid siden avlagt bifagseksamen i tysk og fått karakteren 1,3, en karakter som bare er gitt en eller to ganger før ved vårt universitet. Det er innstilling, noget som ytterst sjelden opnåes.

Vi ønsker frk. Støre hjertelig til lykke med den nye seier. Alle har v i grunn til å være stolte og takknemlige over at en av våre kan hevde sig blandt den akademiske ungdom på en så glimrende måte. Slikt skaper større respekt for de blinde enn kanskje de fleste tenker over.

Blindesaksuken i Bergen.

Så er da blindesaksuken i Bergen over. Vi tror alle som var med, er enige om å betegne den som meget vellykket. Fremmøtet var det beste vi nogensinne har hatt i Bergen. Over 100 blinde hadde satt hverandre stevne i den gamle byen mellem de 7 fjell. Av deltagerne var omtrent tre fjerdedeler fra Vestlandet, mens resten var hjemmehørende i N. B. og Ø. B. Mange seende blindevenner overvar også møtene.

Forhandlingene var på alle møter preget av stor saklighet og levende interesse. Alle var besjelet av den ekte kameratslighetens ånd og ønsket å bidra sitt til den best mulige løsning av de mange og viktike spørsmål som var under debatt.

Selve forhandlingene og disses resultater skal vi ikke komme inn på, da utførlige referater om kort tid vil foreligge. Vi vil bare fremholde at man arbeidet sig godt sammen på disse møtene, og at forhandlingene sikkert styrket organisasjonen og samhørigheten.

Mangt en gammelt vennskap blev frisket op og mangt et nytt bekjentskap stiftet under møteuken. Der var liv og glede overalt. Søndag 26. juni foretok møtedeltagerne utflukt til utfartsstedet som Forsvarsdepartementet har overlatt Bergens blinde ved Sandvikens øverste batteri. Været var strålende, og man tilbragte en herlig dag der oppe under hr. Åsebøs gemytlige ledelse. Utfartskomiteen hadde gratis stillet kaffe til disposisjon «så mye man kunde drikke», og smørrebrød var til salgs for den meget rimelige pris av 10 øre pr. stk.

Cand. teol. Bråtveit holdt en gripende andakt. Ellers hygget man sig med sang og prat i smågrupper. Flere talere gav i begeistrede ord uttrykk for gjestenes glede over utflukten, og over at de militære myndigheter hadde overlatt Bergens blinde det prektige utfartssted. —

Kl. 7 om kvelden samledes deltagerne og deres seende venner i et antall av ca. 200 til en festlig tilstelning i forsamlingssalen i Blindes Hus. Efterat man hadde sunget «Å liva det er å elska», og Imsdahl paa V. B.s vegne hadde ønsket alle velkommen, spilte Erdahl etpar musikknummer. Så fulgte bevertning med kaffe og smørbrød. — Utover kvelden var der underholdning med sang av frk. Steen og et improvisert kor, samt oplesning av frk. Steen og journalist Wolff. Sistnevnte refererte under stormende jubel en rekke humoristiske telegrammer til og fra 13 av møtenes mer fremtredende deltagere samt en vittig skildring av hvordan N. B.s årsmøte 1927 forløp. Taler blev holdt av A. Pedersen, Bråtveit, Sætre og Karterud. Sistnevnte rettet på gjestenes vegne en takk til arrangørene og til V. B. for mottagelsen i Bergen. — Den helt igjennem hyggelige og stemningsfulde fest blev i halv 12-tiden avsluttet med andakt ved G. Lillesund.

Presseuttalelser om og ved cand. teol. Bråtveit.

I anledning av at en ung blind mann, hr. E. Bråtveit, for første gang i vårt land i mai avla teologisk embedseksamen, har der vært skrevet adskillig i pressen. Vi gjengir et par uttalelser. Landets mest utbredte dagblad, «Tidens Tegn», Oslo, skriver:

Et enestående eksempel på energi og utholdenhet må det vel sies å være at en blind mann tar embedseksamen ved universitetet. Det er hendt i disse dager, og hans navn er E. Bråtveit.

Efter å ha gitt omtrent de samme biografiske oplysninger om Bråtveit som vi meddelte i forrige nummer, fortsetter bladet:

Man kan tenke sig hvilket voldsomt arbeide som ligger bak hans embedseksamen. De færreste lærebøker foreligger jo i blindeskrift, og for enkelte fags vedkommende, f. eks. geometri, måtte han ha et særskilt apparat, hvormed han kunde tegne og konstruere. Særlig vanskelig blev det da han skulde gå i gang med det teologiske studium. Men også denne kjempeopgave blev overvunnet. Fra Tyskland fikk han lånt Det gamle Testamente på hebraisk og fra England Det nye på gresk i blindeskrift. Og forøvrig måtte han møte frem til hver eneste forelesning og — på samme måten som i middelskolen og gymnasiet — leste hans kamerater høit for ham. Sikkert er det at nogen mer opmerksom tilhører har neppe de teologiske professorer hatt til sine foredrag.

I midten av juni reiser Bråtveit hjem til Suldal, hvor hans far som nu er 76 år, driver et lite gårdsbruk, mens hans mor er død for en del år siden. Når han så til høsten har tatt sin praktiske eksamen, søker han sig inn i den aktive prestetjeneste. Og selv om han er blind — det eneste som jeg er fuldkommen i, som han selv sier — vil vel han likeså godt som nogen annen kunne røkte sitt kall.

«Bergens Tidende», landets største og mest utbredte dagsavis utenfor Oslo, skriver:

Ved embedseksamen i vår er det enestående tilfelle inntruffet at en blind mann har tatt presteeksamen.

Den unge candidatus theologius er E. Bråtveit fra Suldal i Ryfylke.

Den vordende prest er en sympatisk ung mann med en velklingende Vestlandsdialekt som nok vil «gjøre sig» på prekestolen. Han er ikke egentlig nogen utpreget type på den iherdige landsungdom som hvert år søker hovedstaden for sin utdannelses skyld; men at gutten eier energi og gaver for tolv, kan ingen benekte. Han har dertil humør og lys tro på livets gode sider, og han har i studietiden vunnet sig mange venner netop for sin naturlighet og øvrige gode personlige egenskaper og ikke bare fordi man har næret en slags medfølelse og respekt for ham.

Bråtveit er født i 1896. I 7--års alderen fikk han en voldsom hjernebetendelse og mistet da fullstendig synet.

Selv forteller han:

Når jeg nu er ferdig med alt sammen og har overvunnet alle vanskeligheter med et så langt og omfattende studium, føler jeg mer enn nogensinne før i hvilken stor takknemlighetsgjeld jeg står til mine trofaste, hjelpsomme kamerater, gjennem alle skoleårene. De har alle vært opofrende og gjort sitt til å lette mitt arbeide. Dette har ikke minst vært tilfelle her i Studenterhjemmet, og særlig har min hybelkamerat, Langhelle, hjulpet mig på alle måter. Dessuten har også mine lærere alltid gjort hvad de har kunnet for mig, og jeg vet jeg skylder universitetets lærere overordentlig meget for hvad jeg har nådd både ved min videnskapelige og religiøse utvikling.

Også «Bergens Tidende» slutter sin omtale med å uttale forvissningen om at den nye teologiske kandidat — tross blindheten — fullt ut vil kunne fylle sin plass i den aktive prestetjeneste.

Også de blinde nordenfjells blir sykeforsikret.*)

V. B. har nu en 3—4 år hatt en slik ordning at alle forbundets blinde medlemmer som måtte ønske det, kan bli sykeforsikret i Bergens Kretssykekasse. Forbundet står som garantist overfor sykekassen og betaler fire syvendedeler av den premieandel som faller på arbeidsgiveren og den forsikrede, og medlemmene selv utreder tre syvendedeler.

I den tiden ordningen har vært i virksomhet, har den vært til stort gagn for distriktets blinde, og man betrakter i det hele sykeforsikringen som noget av det beste forbundet har fått i stand.

I N. B. har man i lengere tid arbeidet for å få en lignende overenskomst med Trondhjems Kretssykekasse som den man i V. B. har med Bergens. Forhandlingene har nu ført til et godt resultat, og sykeforsikringsordningen der oppe vil komme i virksomhet i nær fremtid. Vilkårene for forbundet og de forsikrede er omtrent de samme som dem man har i V. B. Til å begynne med

---

*) Dette var skrevet for juniheftet, men måtte stå over av mangel på plass.
Red.

kommer forbundet og de forsikrede til å betale hver sin halvpart av den premieandel som skal utredes av arbeidsgiveren og medlemmet. Slik var det fra først av også i V. B., men man har senere øket forbundets tilskudd litt, og det kommer man vel også til å gjøre i N. B. når man har fått en del erfaring m. h. t. omkostningene.

Nordenfjelske Blindeforbunds 27. årsmøte.

blev holdt i Bakklandets Menighetshus, Trondhjem, lørdag 11. juni 1927. Ca. 40 medlemmer var tilstede.

Åpning. Efter sangen «No livnar det i lundar» ønsket formannen, lærer Karterud, velkommen, idet han uttalte omtrent følgende:

Kamerater, venner, det er en glede atter å se dere her samlet til årsmøte. Dessverre er avstandene så store, reiseomkostningene så høie og vanskelighetene så mange at vi ikke kan ha den glede å ha så mange tilreisende venner iår som vi kunde ønsket det. Men vi som er kommet her, får drøfte sakene så godt vi kan, og søke å innrette dette møtet slik at også de fraværende kan komme til på en eller annen måte å ha nogen fordel av våre beslutninger. — Ser vi på det året som gikk, tror jeg at vi stort sett har grunn til å være fornøiet. Utsalget vårt har gått godt, biblioteket har vokset bra, og økonomisk står vi heller ikke så verst. — En sykeforsikringsordning for blinde nordenfjells har vi nu håp om kan tre i virksomhet fra 1. juli. Spørsmålet om en blind reisesekretær er også praktisk talt løst. Bare personvalget står igjen. — Tenker vi så på de enkelte blinde innen vårt distrikt, så kan vi i årets løp konstatere et par meget gledelige seire: G. Nygård fra Saltdalen har debutert og slått igjennem som kunstner, — og det er vi meget glad for. Videre har Mildrid Støre i disse dager vært oppe til eksamen i tysk med utmerket karakter, — 1,3, præceteris. Ser vi videre ut over våre egne grenser, har vi flere gledelige seire å peke på. Vi har fått vår første teologiske kandidat, idet Bråtveit har tatt teologisk embedseksamen med god haud. Jeg foreslår vi hylder disse kameratene våre og sender et lykkønskningstelegram til Bråtveit. (Sterkt bifall.) — Til tross for disse landvinninger har vi dog meget igjen. Vi er inne i vanskelige tider. Det får våre forskjelligartede virksomheter føle. Jeg vil nytte denne anledning til å legge hver især på hjerte at de må være med og ta et tak til beste for forbundets økonomi. Den utlodningen vi nu har satt i gang, må samle oss alle til aktivitet. 24,000 lodder skal sælges, så det blir en god slump på hver. — Og ellers er det mit håp at alle sammen vil fortsette sitt arbeide, f. eks. til fordel for vårt bibliotek. I det året som gikk, har vi kunnet spore større solidaritet, iallfall her i byen. De kameratslige sammenkomster har vært oss alle til megen glede. Alle har bidratt til at disse sammenkomstene skulde bli best mulige og gi størst mulig utbytte. — Vi samles i ønsket om et kommende godt arbeidsår. Måtte det føre vår sak et skritt videre frem, til glede og gagn for oss allle. — Vel møtt til N. B.s 27. årsmøte, som jeg herved erklærer for åpnet. — Jeg har videre den glede å overbringe en spesiell hilsen fra landsforbundets formann, som iår dessverre er forhindret fra å være tilstede. Mildrid Støre har også bedt mig hilse. — Journalist Døl overbragte hilsen fra Dansk Blindesamfunds forretningsfører, hr. Christiansen.

Sakl isten. Formannen refererte saklisten som vedtokes med nødvendige forbehold.

Årsberetningen. Videre refererte formannen styrets årsberetning for siste arbeidsår. Beretningen blev efter forslag av Pedersen motatt med takk.

Styrets protokoller. Sekretæren, fru Wolmar, refererte derpå styrets protokoller. Efterat formannen på forespørsel av Pedersen hadde gitt et par suplerende oplysninger, blev protokollene enstemmig godkjent.

Forskjellige beretninger. Sekretæren refererte huskomiteens rapport, som blev mottatt med takk. Videre oplestes regnskap for huset. Det balanserte med kr. 21741.94. Efter en del supplerende bemerkninger av kassereren, hr. Skaug, blev regnskapet godkjent. — Videre referertes forslag til budgett for huset 1928. De samlede utgifter var opført med kr. 22536. Formannen gav en del oplysninger i forbindelse med budgettforslaget. Skaug uttalte at dette forslag var så nøkternt satt op at man kunde forutsette at det vilde holde. Budgettforslaget blev enst. vedtatt. — Sekretæren refererte derefter beretning for biblioteket. Efter forslag av Pedersen blev beretningen vedtatt og godkjent. Formannen rettet en spesiell takk til bibliotekaren. Han er særlig anerkjennelse verd. Våre bøker er i svært god forfatning og biblioteket i mønstergyldig orden. — Regnskapet for biblioteket blev godkjent. Det balanserte med kr. 7849.22. Budgett for kommende år vedtokes med en balanse av kr. 4444.00 *) (Forts.)

---

*) Se også teksten på annonseside: 7, 8, 13, 14, 15 og 16.

Formanns-, sekretær- og kassereradresser:

Norges Blindeforbund. Formann: Kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes, tel. Furnes Central pr. Hamar. Sekretær: Dr. H. G. Dethloff, Nygårdsgaten 2, Bergen; tel. 1029. Kasserer: Frk. Sigrid Sverdrup, Hansteens gate 9, Oslo; tel. 41243.

Nordenfjelske Blindeforbund. Formann: Lærer Halvdan Karterud, Blindeskolen, Trondhjem; telefon 4317 K. Sekretær: Fru Agnes Wolmar, Dronningens gt. 9, Trondhjem; tel. 3169. Kasserer: Malermester E. A. Nordberg; Wessels gt. 3, Trondhjem; tel. 2281.

Vestlandske Blindeforbund. Formann: Bibliotekar H. E. Gjøen, Rosenkrantzgaten 5, Bergen. Sekretær: Redaktør Finn B. Henrikssen, «Bergens Tidende», Bergen; tel. 4798. Kasserer: Lærer O. A. Holen, Sandvikslien 3, Bergen.

Østlandske Blindeforbund. Formann: Sykegymnast Erling Herstad, Pilestrædet 15 III, Oslo; tel. 10197. Sekretær: Frk. Sigrid Sverdrup, Hansteens gate 9, Oslo; tel. 41243. Kasserer: Frk. Esther Bjørnholt, Bergsliens gt. 13, Oslo; tel. 62433.

BLINDESAKEN
MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER
UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“
Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913
Nr. 8. August 1927 16. årg.

Beretning om Norges Blindeforbunds virksomhet i 1925 og 1926.

I den toårsperiode som er forløpet siden landsmøtet i Oslo sommeren 1925, har N. Bf. fortsatt sin virksomhet stort sett efter de før optrukne retningslinjer, og, på tross av de i økonomisk henseende meget vanskelige tider, med forholdsvis tilfredsstillende resultat. Selve ordningen av blindeorganisasjonens arbeide medfører at presset av nedgangstidens mange vanskeligheter i første rekke må ramme de lokale underavdelinger, som foruten det rent direkte hjelpearbeide også i stor utstrekning må finansiere landsstyrets arbeide med de opgaver som ifølge organisasjonens lover og de til enhver tid fattede beslutninger påhviler dette. For lokalforbundene vil det helt naturlig stille sig slik at kravene til dem blir størst nettop når det p. g. a. dårlige tider er vanskeligst å skaffe til veie de nødvendige pengemidler. Selvsagt innløper der i slike tider noget flere ansøkninger om direkte pengehjelp i øieblikkelig nød; men den sværeste opgaven har sikkert for alle lokalforbundene vært formidlingen av blindes arbeider. Så lenge høikonjunktur og vareknapphet preget forretningslivet, var det for blindeutsalgene, som for andre forretninger, vanskeligere å skaffe varer enn å bli av med dem. Nu gjør arbeidsløshet, voldsom konkurranse og manglende kjøpeevne hos publikum at mange blinde som før på det nærmeste kunde greie hele sin omsetning selv, blir henvist til den hjelp som lokalforbundenes utsalg av blindes arbeider kan yde dem. Voksende lager og synkende priser gir da også selvsagt for blindeforbundene en sterk økonomisk påkjenning; men dette å skaffe de blinde jevnt arbeide har alltid stått som blindeorganisasjonens viktigste opgave. Det er utvilsomt den mest berettigede og i sin virkning mest formålstjenlige form for hjelp til selvhjelp, og lokalforbundene må selvsagt her strekke sig så langt som mulig. For å lette det økonomiske trykk på lokalforbundene har landsstyret under disse omstendigheter lagt stor vekt på å bringe deres årlige tilskudd til N. Bf.s virksomhet så langt ned som man på nogen måte har funnet det forenelig med en tilfredsstillende løsning av de foreliggende opgaver, og man håper for kommende toårsperiode å kunne redusere tilskuddene med ca. 27 pct.

Styrets og sekretariatets arbeide.

Siden landsmøtet i Oslo sommeren 1925 har styret behandlet i alt 23 saker ved omsendelse. Det har også vært avholdt et styremøte, men av mer tilfeldig art, idet 5 av styrets 7 medlemmer i juli 1926 var samlet i Trondhjem i anledning av Den 2nen Nordiske Blindekonferanse og Det 7de Nordiske Møte for Abnormsaken. Styremedlemmerne fra Ø. B. var ikke til stede ved dette møte, men blev ved omsendelse forelagt protokollen til godkjennelse.

Forbundets sekretariat har også i denne periode fått nyte godt av hr. dr. H. G. Dethloffs innsiktsfulle og energiske ledelse, og dets arbeide og betydning for norsk blindesaksarbeide blir stadig mer omfattende. Journalen utviser for toåret 697 nummer for inngåtte og 709 for utgåtte saker. Herav faller på «Norges Blinderegister» henholdsvis 288 og 259 og på «Blindesaken» 52 og 55 nummer. På 4 journalnummer er dessuten utsendt ca. 20,000 cirkulærer for kirkeofring og skoleinnsamling.

«Norges Blinderegister»

utgjør en viktig og ikke liten del av sekretariatets arbeide. Ved henvendelse til skolestyrer, prester, læger og andre søker man her å samle oplysninger om såvidt mulig alle landets blinde, og ved hvert år å innhente opgaver fra blindeskolene over utgåtte og nyinnmeldte elever vil registeret efter hvert komme til å avgi et meget verdifullt materiale både til rettledning for det praktiske blindesaksarbeide og til den videnskapelige bedømmelse av årsaksforholdene til blindhet og andre spørsmål. Lokalforbundene blir efter hvert tilstillet gjenpart av registersedlene for blinde hjemmehørende innen deres virkeområde, hvilket blandt annet vil ha stor betydning for å få de unge blinde knyttet til organisasjonen, så man såvidt mulig kan komme dem til hjelp i de første vanskelige år efterat de er ferdige på blindeskolene.

Som en ny gren av registerarbeidet har man nylig på initiativ av sekretæren tat op spørsmålet om å skaffe en samlet oversikt over de forskjellige institusjoners hjelpearbeide. Det er innhentet opgaver fra «Foreningen for Blinde» (Oslo) og «Godseier Tonning Owesens Legat til beste for Blinde hjemmehørende i det nordenfjelske Norge» (Trondhjem) over bidrag utdelt i 1925 og 1926.

Det er tanken at sekretariatet hvert år skal innhente opgaver og sende blindeforbundene og de nevnte institusjoner en samlet gjenpart av de innkomne oplysninger. Ved således efter hvert å holde dette «Bidragsregister» à jour vil der kunne tilveiebringes en oversikt som forhåpentlig vil vise sig å få betydning for hjelpearbeidets effektivitet.

Det i forrige beretning nevnte forslag fra N. Bf. om ved offentlig foranstaltning å få innført meldeplikt for blinde barn så snart blindheten blir konstatert, istedetfor som nu først ved det fylte 7de år, har dessverre fremdeles vist sig umulig å få gjennemført. I håp om ad frivillighetens vei så nogenlunde å kunne opnå den oversikt som en slik meldeplikt skulde tilveiebringe, sendte N. Bf. sommeren 1926 med forståelsesfull bistand av landets 7 skoledirektører en av Kirke- og Undervisningsdepartementet anbefalt rundskrivelse til alle landets skolestyrer med anmodning om å melde til «Norges Blinderegister», Rosenkrantzgaten 5, Bergen, alle blinde barn som man fikk kjennskap til i skolestyrets distrikt. Man henledet også opmerksomheten på hjemmet for blinde småbarn, «Østafor» ved Jessheim. Til dato er det dessverre ikke innløpet meddelelse fra mer enn 9 skolestyrer. En lignende henstilling er ved velvillig imøtekommenhet fra redaksjonene for «Tidsskrift for den Norske Lægeforening» og «Tidsskrift for Jordmødre» rettet til alle landets læger og jordmødre, likesom det er sendt en skrivelse til hver enkelt av årets eksamenskandidater ved det medisinske fakultet og jordmorskolene i Oslo og Bergen (henholdsvis 57, 21 og 12).

Litt om den økonomiske forvaltning.

Ved den i 1926 av Stortinget foretagne efterfordeling av Pengelotteriets overskudd for årene 1922—27 blev der til N. Bf.s virksomhet bevilget 50,000 kr.. N. Bf.s lån til staten til innløsning av Oslo off. Skole for Blinde, stort kr. 78,830.05, blev i november 1926 overtatt av Statens Pensjonskasse, og N. Bf. har nu sine midler anbragt i en 1. prioritets panteobligasjon på kr. 50,000 og statsobligasjoner til et pålydende beløp av 60,000 kr.. Restbeløpet er innsatt i bank.

Efter forslag fra Ø. B. besluttet representantmøtet i Oslo 1925 å oprette et fond til minne om foged Johansen. Ved tilskudd fra lokalforbundene og andre interesserte var det tanken å søke fondets grunnkapital bragt op i 10,000 kr. forat fondet så fort som mulig kunde komme i virksomhet, og N. Bf. skulde straks sette av halvparten av beløpet. I henhold hertil er der avsatt 5000 kr. som en første begynnelse til et «Foged J. Johansens Minnefond». Renteavkastningen skal fortrinsvis brukes til hjelp for begavede blinde som søker videregående intellektuell utdannelse. Da tidene har vært så vanskelige for lokalforbundene, har N. Bf. imidlertid trodd å burde la denne opgave ligge en stund, og det er derfor ikke endnu søkt kgl. bekreftelse på fondets statutter. Representantmøtet fant enstemmig at oprettelsen av et slikt fond vilde være et verdig uttryk for de blindes ønske om å hedre den manns minne hvis store livsverk har lagt grunnen til alt blindesaksarbeide i Norge, og forhåpentlig vil fondet kunne være i virksomhet til landsmøtet 1929.

N. Bf. har i november 1926 mottatt fra fru Margrethe Angell Petersen, Oslo, en gave på 10,000 kr. i henhold til testamente av desember 1924 og efter nærmere bestemmelse av testamentets eksekutorer. Av hensyn til blindeorganisasjonens arbeidsmåte, hvorefter den avgjort mest krevende del av opgavene, det rent praktiske hjelpearbeide, påhviler lokalforbundene, besluttet imidlertid representantmøtet 1925 at testamentariske gaver skal tillegges det lokalforbund fra hvis virkeområde de stammer, når ikke spesielle bestemmelser fra giverens side stiller sig hindrende i veien, f. eks. at gaven er gitt til en av N. Bf.s særlige opgaver for alle landets blinde: Trykkerivirksomheten, registerarbeidet, utdannelsesfond eller lignende. I henhold til denne bestemmelse er ovennevnte gave av landsstyret enstemmig stillet til disposisjon for Østlandsavdelingen.

Forskjellige meddelelser.

Umiddelbart før Det 7de Nordiske Møte for Abnormsaken, som holdtes i Trondhjem i dagene 7.—10. juli 1926, holdtes sammesteds 5. og 6. juli Den 2nen Nordiske Blindekonferanse efter innbydelse fra N. Bf.. Den første holdtes i Kjøbenhavn 1920, og da man gikk ut fra at også nabolandenes blindeorganisasjoner vilde være interessert i å sende representanter til Abnormsaksmøtet, mente man å burde utnytte denne anledning til en konferanse mellem de ledende menn i de nordiske lands blindeorganisasjoner. Tanken vandt da også udelt tilslutning, idet der møtte representanter fra Danmark, Sverige og Finnland. En slik sammenkomst har selvsagt stor interesse for de ledende i arbeidet. Den gjensidige utbytning av erfaringer og idéer virker også både utviklende og stimulerende, så møtene ganske sikkert har sin rent praktiske betydning. I dette tilfelle kunde konferansen også komme i stand med forholdsvis små ekstrautgifter. Der drøftedes en rekke spørsmål av felles interesse for Nordens blinde: De blindes stilling til Invalide- og Folkeforsikringen; muligheter for avsetning av blindes arbeider og nye erhvervsgrener; utbytning av stipendiater mellem blindeskolene med sikte på å tilgodese nabolandenes praktiske resultater av undervisningen og enkelte skolers fremskritt på spesielle områder; innførelse av Esperanto som obligatorisk fag i barneskolene av hensyn til sprogets særlige betydning for de blinde; kringkastingens betydning for de blinde o. s. v.. Efter forslag fra Danmark og med velvillig tilbud fra «Dansk Blindesamfund»s faste forretningsfører, hr. Martinius Christiansen, Kjøbenhavn, om å ta sig av saken, blev det besluttet å oprette et felles sekretariat, som skal samle oplysninger og holde nabolandenes blindeorganisasjoner underrettet om nye planer og fremskritt på blindesaksarbeidets område.

På abnormsaksmøtet fikk N. Bf. (i spesialmøte for blindeseksjonen) vedtatt en enstemmig uttalelse for ønskeligheten av å få blindeskolene skilt fra den felles ledelse med døve- og åndssvakeskolene og lagt direkte under departementet, en reform hvis ønskelighet det nu praktisk talt synes å råde enstemmighet om innenfor alle her omhandlede skolegrupper.

Vesentlig efter mønster av den ordning som allerede for et par år siden er opnådd i Danmark, sendte N. Bf. 1. februar 1927 en ansøkning til kringkastingselskaperne i Oslo og Bergen om at der måtte bli bevilget avgiftsfrie kringkastingsbeviser for ubemidlede blinde. I Oslo-selskapets svarskrivelse heter det at ansøkninger med anbefaling og tilfredsstillende oplysninger fra

N. Bf. vil bli velvillig behandlet, og fra Bergens-selskapet har man allerede fått innvilget de første ansøkninger, som er godkjent av telegrafinspektøren. Det vil være innlysende at kringkastingen har en ganske særlig interesse og betydning for de blinde. Nyheter, belærende foredrag og god underholdning har de fleste av dem liten adgang til på annen måte; men her får de det alt sammen uavhengig av seende menneskers hjelp og økonomisk evne til å skaffe sig det. I erkjennelse av sakens både humanitære og praktiske betydning vil styret derfor også gjennem denne beretning få bringe selskapene en hjertelig takk for utvist sympati og velvilje.

I skrivelse til Kirke- og Undervisningsdepartementet av 12. 7. 1926 anmodet N. Bf. om at der måtte bli foretatt sådan forandring i statuttene for «Godseier Tonning Owesens Legat for nordenfjelske Blinde» at ett av de departementsvalgte medlemmer av legatstyret for fremtiden blir opnevnt efter innstilling av N. B. Efter en del skriftlige forhandlinger mellem legatstyret, departementet og N. Bf. har Kirkedepartementet i mars 1927 oversendt saken til Socialdepartementet. I sin følgeskrivelse erklærer Kirkedepartementet sig enig i de av N. Bf. fremholdte synsmåter og anbefaler statuttforandring som ovenfor antydet.

Den årlige skoleinnsamling har også i 1925 og 1926 vært en god støtte for våre lokalforbund. Den er dobbelt kjærkommen i så vanskelige tider, og så langt vi rekker med denne beretning, vil styret få bringe sakens mange venner som her har ydet sine bidrag, en hjertelig takk.

M. h. t. forbundets blad- og trykkerivirksomhet henvises til den efterfølgende spesialberetning fra trykkerilederen, hr. redaktør Imsdahl.

Styret.

Inntil årsmøtene sommeren 1926 var N. Bf.s styre uforandret efter siste opgave i forrige beretning: Formann: Kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes. Varaformann: Lærer Erik Harildstad, Oslo (formann i Ø. B.). Lærer Halvdan Karterud, Trondhjem (formann i N. B.). Handelsmann Gustav Lillesund, Torvastad pr. Haugesund (formann i V. B.). Kasserer: Frk. Sigrid Sverdrup, Oslo (annet landsstyremedlem for Ø. B.). Organist Oskar Skaug, Trondhjem (annet landsstyremedlem for N. B.). Redaktør Edvard Imsdahl, Bergen (annet landsstyremedlem for V. B.). Ved årsmøtet 1926 avløstes hr. Lillesund som formann i V. B. av hr. Imsdahl, og forbundet valgte som sitt annet landsstyremedlem organist Ingolf Steensnæs, Haugesund. Samtidig overflyttedes hr. Harildstad til Dalen Blindeskole ved Trondhjem, og Ø. B.s årsmøte valgte som hans eftermann på formannsplassen sykegymnast Erling Herstad, Oslo. Som varaformann i N. Bf. efter hr. Harildstad valgte styremøtet i Trondhjem lærer Halvdan Karterud. Som ovenfor nevnt har hr. dr. H. G. Dethloff, Bergen, også i denne toårsperiode stått som forbundets sekretær. Som sekretariatets fastlønnede assistent er fremdeles ansatt frk. Kirsten Tonning.

Idet vi slutter denne beretning, ønsker styret å få frembære sin beste takk til alle som ved økonomisk støtte, personlig arbeide eller på annen måte har vist vår sak sin sympati og interesse, og som derved har bidratt til den fremgang som så vel N. Bf. som dets lokalforbund har hatt i sitt arbeide for å bedre de blindes kår.

Jessnes i juni 1927.

Alf Arnesen,
formann.

Halvdan Karterud,
varaformann.

Oskar Skaug,
varasekretær.

Edvard Imsdahl.

Ingolf Steensnæs.

Erling Herstad.

Frk. Sigrid Sverdrup,
kasserer.

H. G. Dethloff, sekretær.

Tanald Hjelmtveit, adj. sekretær.

Beretning om Norges Blindeforbunds blad- og trykkerivirksomhet i 1925 og 1926.

I. «Blindesaken». Forbundets månedsskrift for seende er under toåret ledet efter samme prinsipper som tidligere. Foruten regelmessige meddelelser om den mangeartede virksomhet landsforbundet og lokalforbundene driver, har månedsskriftet i en populær form søkt å gi lesekretsen anledning til å følge med i alt nytt på blindesaksarbeidets forskjellige felter hjemme og ute. Månedsskriftet har som før sett det som sin hovedopgave ved en saklig fremstilling å bidra til å gi almenheten den rette opfatning av de blindes behov og muligheter, deres arbeids- og livsforhold. Videre har månedsskriftet på forskjellige måter prøvd å vekke publikums og myndighetenes interesse og forståelse for blindesaksarbeidets store samfundsmessige berettigelse og betydning. Det er blitt fortsatt med å gi biografier av mer fremtredende blinde i vårt eget og andre land på åndens og håndens områder for å vise hvor langt blinde kan nå når de kommer på sin rette plass og får anledning til fullt og helt å utfolde og utnytte sine evner og anlegg. Å dømme efter de mange takkeuttalelser ser det ut til at disse livsskildringer er særlig godt likt av abonnentene.

Månedsskriftet er under toåret blitt meget betydelig utvidet, og det er nu m. h. t. innholdsmengden dobbelt så stort som ved starten i 1912. Lesekretsen har også i 1925 og 1926 vist en jevn vekst. Det blir som før sendt gratis til et meget stort antall av landes ledende aviser, og vi legger med glede merke til at dets artikler og notiser hyppig blir optatt så vel i byenes store dagblad som i landdistriktenes presse. Gjennem den interesse og forståelse som månedsskriftet direkte og indirekte skaper for blindesaksarbeidet tør vi håpe det har lettet og fremmet våre organisasjoners virksomhet, og at det også har tilført denne adskillige pengebidrag. Som før sender de forskjellige forbund månedsskriftet fritt til alle sine foreninger, og disse leser det ofte op på sine møter og tilstelninger.

II. «Norges Blinde». Forbundets ukeblad for blinde er under toårsperioden blitt utgitt efter samme plan som tidligere. Bladet har inneholdt regelmessige meddelelser om de forskjellige blindeorganisasjoners virksomhet, artikler og notiser om aktuelle blindesaksspørsmål i inn- og utland, diskusjoner om emner av særlig interesse for de blinde, skjønnlitteratur (prosa og poesi), omtale av ukens begivenheter, orienterende artikler om de forskjellige spørsmål som har vært oppe i tiden o. s. v. Under redaksjon av forbundets formann, hr. kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes, er forsøksvis blitt satt igang en «Erhvervsavdeling» i likhet med hvad man i flere år har hatt i «De Blindas Veckoblad». Når avdelingen blir mer innarbeidet vil den utvilsomt få stor betydning for landets erhvervsdrivende blinde.

Som tillegg til bladet er både i 1925 og 1926 blitt utsendt de forskjellige forbunds årsberetninger, årsmøtereferater m. m., likesom bladets julenummer «Julestjernen» begge årene er utkommet. For at abonnentene litt efter litt skulde få anledning til å skaffe sig sitt eget bibliotek er der fra 1. juli 1925 blitt utgitt skjønnlitterære eller andre kvartalsbidrag, og dette er efter de tallrike takkeskrivelser å dømme et av de beste optak Norges Blindeforbund har gjort på det kulturelle område, da også de mange som ikke har råd til å kjøpe de bøker og hefter forbundet trykker, gjennem disse tilleggene kan få sitt eget bibliotek.

Ved den siste utvidelse av bladet er også mer plass blitt disponibel for nyhetsavdelingen, den del av bladet som leserne synes å sette aller mest pris på. Fra en beskjeden begynnelse i 1909 er «Norges Blinde» gjennem en rekke utvidelser (særlig de 4 siste årene) nu vokset frem til å bli Nordens største blad for blinde.

Lesekretsen viser også i 1925 og 1926 en meget betydelig økning. Ikke minst gledelig er det at blindeskolenes utgående elever i stigende utstrekning abonnerer på bladet, og mange holder det også i skoletiden. Gjennem blindeorganisasjonens virksomhet blir også flere og flere av dem som mister synet i en senere alder, satt i stand til å lære sig punktskriften, så de gjennem bladet kan få følge med både i blindesaksarbeidet og det almene liv, og mange sier at en ny dag herved er runnet op for dem.

III. «Kristelig Månedsskrift for Blinde». Det av frk. Ruth Marcussen redigerte og utgivne religiøse månedsskrift for blinde er også i 1925 og 1926 blitt trykt i Norges Blindeforbunds trykkeri. Månedsskriftets indhold har som før bestått av religiøse betragtninger, fortellinger, dikt, artikler om kristeligsociale emner, meddelelser fra misjonsmarken o. s. v. Som bilag er blitt utsendt et par religiøse småhefter. Abonnenttallet har vært i jevn vekst, og månedsskriftet skattes høit av sin lesekrets.

IV. Boktrykkingen. I forbundets boktrykkeri er i toårsperioden nystereotypert og trykt følgende bøker og hefter:

1) Almanakk 1925.
2) — 1926.
3) — 1927.
4) Berggrav, E.: Mannen Jesus.
5) Caspari, Th.: Fra Syd og Nord.
6) Harildstad, E.: Doggdråpar.
7) — Litt om blinde Barn og deres Behandling i Hjemmet.
8) Ibsen, H.: Gildet på Solhaug.
9) Imsdahl, E.: Blindeforholdene i Norge.
10) Innholdsliste for «Norges Blinde» 1926.
11) Julestjernen 1925.
12) — 1926.
13) Knudsen, D. F., og Kristiansen, O.: Lærebok i Tysk for Begynnere; to bind.
14) Løvland, J.: Nogen personlige Erindringer fra 1904 og 1905.
15) Marcussen, Ruth (utarbeidet ved): Religiøst Sanghefte.
16) Monsen, L.: Melodier til Godtemplar-Sangboken.
17) Munch, Mathilde, og Svensen, S.: Hjemme og Ute III.; to bind.
18) — IV; to bind.
19) Nordenfjelske Blindeforbunds Lover (forslag 1925).
20) — — Årsberetning 1924.
21) — — — 1925.
22) — — Årsmøtereferat 1925.
23) — — — 1926.
24) Norges Blindeforbunds Beretning 1923 og 1924.
25) — — Landsmøtereferat 1925.
26) Pearson, sir Arthur: Seier over Blindheten; annet bind.
27) Referat fra den andre nordiske Blindekonferanse (1925).
28) Vestlandske Blindeforbunds Lover (forslag 1925).
29) — — Årsberetning 1924.
30) — — — 1925.
31) — — Årsmøtereferat 1925.
32) — — — 1926.
33) Østlandske Blindeforbunds Årsmøtereferat 1925.
34) — — — 1926.
35) Åsen, I.: Ervingen.

Dessuten er nytt optrykk tatt av følgende tidligere utgivne verker:

36) Brekke, K.: Lærebok i Engelsk for Begynnere; to bind.
37) Broch, J.: David Livingstone.
38) Bull, J. B.: Af Norges Frihedssaga.
39) Gundersen, Marie, og Munch, Mathilde: Min første Lesebok.
40) Harildstad, E.: Fra Amerikaferden (1919—20).
41) Hermanstorff, L.: En liten Engelk-Norsk Ordbok; annet bind.
42) Ibsen, H.: Kongs-Emnerne.
43) — Peer Gynt.
44) Kortskrifttabeller.
45) Lagerløf, Selma: I Templet.

46) Munch, Mathilde, og Svensen, S.: Hjemme og Ute I.; to bind.
47) Nordenfjelske Blindeforbunds Årsmøtereferat 1920.
48) — — — 1921.
49) — — — 1923.
50) Norges Blindeforbunds Lover (1913).
51) Norsk Punktsystem.
52) Pearson, sir Arthur: Seier over Blindheten; første bind.
53) Paasche, F.: Snorre Sturlason.
54) Svensen, S.: Martin Luther.
55) Vestlandske Blindeforbunds Årsmøtereferat 1921.
56) — — — 1922.
57) — — — 1923.
58) Østlandske Blindeforbunds Årsmøtereferat 1920.
59) — — — 1921.
60) — — — 1922.
61) — — — 1923.
62) Ånrud, H.: Sidsel Sidserk og andre Kjerring-Emner.
63) Åsland, G.: Reiseminner i Brevform (fra Tyskland 1922).

Bergen i juni 1927.

Edvard Imsdahl.

Utdrag av regnskap for Norges Blindeforbund 1925 og 1926.

I. Hovedregnskapet.

1925.

Inntekt:

Beholdning 1. jan. 1925:		
Innestående i bank	95312.99	
Kontant	332.67	95645.66
N. B.s avgift 1924	2000.00	
V. B.s avgift 1923	4000.00	
Ø. B.s avgift 1924	4000.00	
Skoleinnsamlingen	7451.03	
Kirkeofringen	1945.76	
Kongens bidrag	200.00	
Solgt 25 aktier i A/S Vinmonopolet	12795.17	
Renter av disse aktier	631.74	
Vekselobligasjonslån	40000.00	
Renter i Holmen, V. Aker	1250.00	
Foged Johansens Minnefond	39.17	
Bankrenter	2609.60	
		76922.47
		172568.13

Utgift:

Administrasjon: landsmøtet i Oslo	703.20	
Formannens godtgjørelse	1200.00	
Reiser, porto o. s. v.	298.24	
Sekretariatet og Blinderegistret	5048.56	
N. Bf.s Trykkeri	2450.00	
«Norges Blinde»	3600.00	
Skoleinnsamlingen	7365.75	
Kirkeofringen	1902.85	
Skrivemaskin	440.00	
«Nordisk Musikblad for Blinde»	440.00	
«Esparanta Ligilo»	300.00	
Premier (Lesekonkurransen)	110.00	
Diverse	210.75	24069.35
Beholdning 31. des. 1925:		
Obligasjon i Holmen, V. Aker	50000.00	
— i Oslo off. Skole for Blinde	78830.05	
Foged Johansens Minnefond	4339.17	
Innestående i bank	15248.65	
Kontant	80.91	
		148498.78
		172568.13

1926.

Inntekt:

Beholdning 1. jan. 1926:		
Obligasjon i Holmen, V. Aker	50000.00	
— i Oslo off. Skole for Blinde	78830.05	
Foged Johansens Minnefond	4339.17	
Innestående i bank	15248.65	
Kontant	80.91	148498.78
N. Bf.s avgift 1925	3000.00	
V. Bf.s avgift 1924—25	6000.00	
Ø. Bf.s avgift 1925	4000.00	
Skoleinnsamlingen	7296.33	
Kirkeofringen	1605.76	
Kongens bidrag	200.00	
Pengelotteriet	50000.00	
Fru Angell Petersens Legat	10000.00	
Renter av Oslo off. Skole for Blinde	2529.77	
— av Holmen, V. Aker	2972.22	
Diverse	18.12	
Foged Johansens Minnefond: Bidrag	30.00	
—»— Renter	190.67	
Bankrenter	799.20	
		88642.07
		237140.85

Utgift:

Administrasjon: reiser, porto o. s. v.	606.85	
Formannens godtgjørelse	1200.00	
Sekretariatet	3038.17	
Adj. sekretær	1200.00	
Blinderegisteret	722.00	
«Norges Blinde»	3750.00	
«Blindesaken (Særtrykk)	303.00	
N. Bf.s Trykkeri	2200.00	
Blindekonferansen i Trondhjem	100.36	
Barnehjemmet Østafor»	5000.00	
«Nordisk Musikblad for Blinde»	440.00	
«Esparanta Ligilo»	300.00	
Koralboken (Punktmanuskript)	300.00	
Skoleinnsamlingen	7129.95	
Kirkeofringen	1573.44	
Innløst vekselobligasjon	40000.00	
Renter for samme	1141.35	69005.12
Beholdning 31. des. 1926:		
Obligasjon i Holmen, V. Aker	50000.00	
Rest i Oslo off. Skole for Blinde	830.05	
Foged Johansens Minnefond	4559.84	
Innestående i bank	112220.14	
Kontant	525.70	
		168135.73
		237140.85

Oslo, 6. april 1927.

Sigrid Sverdrup.

II. Særregnskapene.

«Blindesaken».

1925.

Inntekt:

Beholdning pr. 1. 1. 1925		2039.88
Abonnements	1220.00	
Trykning	200.10	
Annonser	3715.00	
Renter	75.33	
		5210.43
		7250.31

Utgift:

Redaktør	600.00	
Trykning	2680.85	
Avisporto	247.14	
Kontorutgifter: ekstra kontingentinnkrevning	72.08	
Annonseprovisjon	977.50	
Tilfeldige utgifter	0.50	4578.07

Beholdning pr. 31. 12. 1925		2529.85
Ifølge tidligere revidert regnskap for 3. kvar- 1925 underskudd		142.39
		7250.31

1926.

Inntekt:

Beholdning pr. 1. 1. 1926		2529.85
Abonnements	2159.00	
Trykning (Propagandaskrifter)	527.55	
Annonser	3406.35	
Tilfeldige inntekter	25.00	
Renter	114.86	6232.76
		8762.61

Utgift:

Redaktør	600.00	
Trykning	2631.55	
Avisporto	228.50	
Kontorutgifter	17.53	
Annonseprovisjon	726.25	
Tilfeldige utgifter	25.50	4229.33
Beholdning pr. 31. 12. 1926		4533.28
		8762.61

Bergen, 28. 1. 1927.

Kirsten Tonning.

«Norges Blinde».

1925.

Inntekt:

Beholdning pr. 1. 1. 1925		2090.75
Abonnements (Intet forbund betalte)	146.00	
Tilskudd av Norges Blindeforbund	3600.00	
Statsbidrag	3000.00	
Tilfeldige inntekter (Lånt av «Blindesaken»)	3.12	
Renter	127.95	6877.07
		8967.82

Utgift:

Lønninger, Riks- og Sykeforsikring	3014.23
Husleie, renhold, lys og brensel	416.98
Papir	2025.80
Blikk	280.00
Kautsjuk	10.45
Avisporto	157.95
Kontorutgifter, avisabonnement og litteratur	189.74
Trykkeriet	174.09

Blandede og tilfeldige utgifter. (Herunder nyanskaffelser og regnskapsførsel)	1907.32	8176.60
Beholdning pr. 31. 12. 1925		791.22
		8967.82

1926.

Inntekt:

Beholdning pr. 1. 1. 1926		791.22
Abonnements (Forbundene betalte for to år)	1063.84	
Tilskudd av Norges Blindeforbund	3900.00	
Statsbidrag	3000.00	
Renter	89.33	8053.17
		8844.39

Utgift:

Lønninger, Riks- og Sykeforsikring	2951.32	
Husleie, renhold, lys og brensel	603.30	
Papir	1811.36	
Blikk	200.00	
Avisporto	171.73	
Kontorutgifter, avisabonnement og litteratur	190.75	
Trykkeriet	395.40	
Blandede og tilfeldige utgifter. (Herunder regnskapsførsel)	539.22	6863.08
Beholdning pr. 31. 12. 1926		1981.31
		8844.39

Bergen, 28. 1. 1927.

Kirsten Tonning.

Norges Blindeforbunds trykkeri.

1925.

Inntekt:

Beholdning pr. 1. 1. 1925		5218.70
Salg av bøker; trykning av småskrifter	1864.91	
Tilskudd av Norges Blindeforbund	2450.00	
Statsbidrag	6000.00	
Tilfeldige inntekter	5.53	
Renter	255.19	10575.63
		15794.33

Utgift:

Lønninger, Riks- og Sykeforsikring	6109.48
Husleie. renhold, lys og brensel	416.42
Papir	1020.78
Blikk	160.00
Kautsjuk	10.45
Innbinding, emballasje og frakt	274.94

Kontorutgifter	149.97	
Trykkeriet. (Herunder flytning og innredning)	1483.13	
Blandede og tilfeldige utgifter. (Herunder nyanskaffelser og regnskapsførsel)	1905.08	11530.25
Beholdning pr. 31. 12. 1925		4264.08
		15794.33

1926.

Inntekt:

Beholdning pr. 1. 1. 1926		4264.08
Salg av bøker; trykning av småskrifter......	1477.11	
Tilskudd av Norges Blindeforbund............	2200.00	
Statsbidrag	6000.00	
Tilfeldige inntekter	16.80	
Renter	162.04	9855.95
		14120.03

Utgift:

Lønninger, Riks- og Sykeforsikring..........	7023.82	
Husleie, renhold, lys og brensel..............	600.97	
Papir	1127.26	
Blikk	200.00	
Innbinding, embalasje og frakt................	154.37	
Kontorutgifter	164.22	
Trykkeriet	396.01	
Blandede og tilfeldige utgifter. (Herunder regnskapsførsel)	512.52	10179.17
Beholdning pr. 31. 12. 1926		3940.86
		14120.03

Bergen, 28. 1. 1927.

Kirsten Tonning.

Hovedregnskapene er revidert av frk. Bertha Abrahamsen, Oslo, og særregnskapene av fru Josephine Grindstad, Bergen.

Nordenfjelske Blindeforbund's 27-de aarsmøte.

(Slutning).

Hovedregnskapet. Kassereren, hr. Nordberg, refererte hovedregnskapet for siste år. Det balanserte med kr. 35712.51. Status pr. 31. 12. 1926 balanserte med kr. 6742.38. — I forbindelse med regnskapet spurte Pedersen om ikke fortegnelse over frivillige bidrag burde offentliggjøres. Efter en del bemerkninger uttalte formannen at styret skulde ha sin opmerksomhet henvendt på saken. Skaug foreslo kassererens regnskap godkjent og mottatt med takk. Formannen knyttet en spesiell takk til hr. Nordberg for vel utført arbeide. Han er ikke bare en punktlig og grei kasserer, men tillike et meget interessert styremedlem som med iver tar sig av sakene. Kassereren meddeltes derefter enst. ansvarsfrihet for regnskapene. — Hr. Nordberg refererte så hjelpefondets regnskaper. Disse balanserte med kr. 28354.89.

Forbundsbudgettet. Sekretæren refererte styrets forslag til budgett for kommende år. Forslaget balanserte med kr. 32000.00. Møtet vedtok å anmode styret om å vareta forbundets økonomi så vidt mulig i overensstemmelse med budgettforslaget.

Blindes Utsalg. Disponent Røvde refererte beretning og regnskap for A/S Blindes Utsalg. I forbindelse med denne rapport uttalte formann og kasserer en varm takk til disponent Røvde for hans store og gode arbeide for å føre utsalget fremover. Hr. Røvde bragte takken videre til selskapets direksjon.

Det kameratslige samvær. Formannen refererte rapport fra komiteen for kameratslige sammenkomster. Dens regnskap viste et overskudd av kr. 29.00. Formannen henstillet at denne komiteen trer istedenfor den tidligere Trondhjemskomité. — Pedersen og Skaug sluttet sig til formannens tanke. Komiteen burde bestå av tre medlemmer (med to varamenn) og ha som mandat: 1) Arrangement av kameratslige samvær. 2) Å drive propaganda og samle midler. Forsamlingen gav dette sin tilslutning.

De enkelte blindes vel. Skogås refererte fra arbeidet i komiteen for de enkelte blindes vel. Iversen supplerte denne rapport. Formannen fremholdt at komiteens arbeide burde fortsette. Den hadde en viktig opgave å løse. Komiteen burde kanskje få en liten bevilgning, slik at dens medlemmer fikk anledning til en del reiser for å besøke blinde ute i distriktene.

Ferdselsmerke. Formannen redegjorde for arbeidet i Dansk Blindesamfund for å få innført et ferdselsmerke som de blinde kunde hjelpe sig med i trengselen når de var ute på egen hånd. Tal. demonstrerte det danske utkast til merke og meddelte at spørsmålet om man skulde gå til anskaffelse av noget lignende her, vilde komme op på landsmøtet i Bergen. Personlig anså tal. merket mindre nødvendig og mindre tiltalende. Ferdselen her i landet er neppe så sterk at man ikke på en lettvintere og mindre opsiktsvekkende måte kan ta sig frem. Her er så mange velvillige mennesker vi kan henvende oss til når vi trenger det. Tal. vilde motsette sig innførelsen av det danske merke her i landet. — Harildstad: I andre land er man forsøksvis begynt med at de blinde bruker f. eks. hvite stokker. Dette forekommer mig å være en mer tiltalende form. Tal. sluttet sig forøvrig til formannens opfatning. — Formannen konstaterte til slutt at der i N. Bf. ikke var nogen stemning for innførelse av ferdselsmerke efter dansk mønster.

Blindes pensjonskasse eller alderstrygd. Haglund innledet og mente at man nu burde ta op arbeidet for å få istand en pensjonskasse for blinde. Tal. utviklet nærmere hvordan han hadde tænkt sig saken gjennemført. Kassen måtte baseres på en mindre premie, men ved siden av måtte der tilveiebringes et fond som kunde yde tilskudd til forsikringen. — Harildstad, Pedersen og Karterud mente at dette var en landssak som N. Bf. fikk ta sig av. Videre fremholdt de nevnte talere at denne sak visstnok ikke kunde løses uten i forbindelse med den almindelige folkeforsikring. Blindeorganisasjonen alene vilde neppe makte stort her. Formannen mente også at man akkurat nu måtte samle sig om mer presserende ting. — Nogen beslutning i denne sak blev ikke fattet.

Kontingentspørsmålet. Fra nogen medlemmer var innsendt forslag om nedsettelse av medlemskontingenten fra 5 til 3 kr. Styret som hadde behandlet saken, hadde med 4 mot 1 stemme uttalt sig for bibehold av den nuværende kontingent. — Kleven, frk. Thoresen og Skogås talte for nedsettelse; mens Karterud, Nordberg og Pedersen forsvarte styreflertallets standpunkt. Hr. Pedersen mente dessuten at forslaget om nedsettelse var innkommet for sent og av den grunn ikke kunde behandles. Dette erklærte dog årsmøtet sig mot 1 stemme uenig i. — Ved voteringen blev forslaget om nedsettelse av kontingenten til 3 kr. forkastet med 15 mot 7 stemmer.

Blind og blindsk. Lærer Harildstad holdt så et foredrag om «Blind og blindsk». Her gjengis et utdrag av foredraget:

Helt siden vi begynte vårt arbeide, har vi vært klar over at det hadde to sider — to linjer, en indre og en ytre. Samtidig som vi utad søker å vinne almenhetens forståelse for vårt arbeide, søker vi innad å hjelpe de blinde til alltid å bli dyktigere og mer selvhjulpne. Denne siste linje i vårt arbeide er ikke den minst viktige, og den var det jeg vilde snakke litt om nu. Grunnen til at jeg tar spørsmålet frem, er at det kan være godt en gang iblandt å gjøre op en status, og gjøre oss klar over oss sjøl og vår stilling. Det er et par ting vi skal være klar over i alt vårt arbeide. Vi lever i et samfund som er innstillet på at alle mennesker skal se. Alt er ordnet efter det. I dette samfund står vi som blinde og kan ikke komme fri det. Vi kan ikke vente at samfundet i nogen særlig grad skal innrette sig efter oss. Vi får ta sikte på, så godt det er oss mulig, å rydde vanskelighetene, de daglige vanskeligheter vi møter, av veien. **Nu** er det ikke de økonomiske vanskeligheter jeg snakker om, men vanskelighetene hos oss selv. Hvis vi i vår ferden stikker oss for meget ut — på en mindre fordelaktig måte, blir vi det jeg vil kalle for blindsk. — Det første vi her støter på, og som kan være egnet til å sette oss ned, er de såkalte blindevaner. Har man lagt sig til en del slike, er det ikke greit å vinne over dem. Det må først og fremst bli skolenes sak å ta disse uvaner vekk; men også som kamerater bør vi hjelpe hverandre til å bli dem kvitt. — Men det er ikke bare i de ytre forhold at man støter på dette blindske. Mange går ut fra blindeskolen og tror at deres plikt til selvutvikling dermed er ophørt. De stanser i sin vekst. De søker også for lite sammen med seende. De synes kanskje at det er så vanskelig å delta, og så gjemmer de sig helt vekk. Selvfølgelig frykter vi alle for dette: Å stikke oss for meget ut. Menneskefrykten stagnerer oss. Det er galt. — Man må aldri gi op i arbeidet for selvutvikling. Vi må søke mest mulig sammen med andre. Mange blinde hevder at det er best når bare blinde er sammen, og at bare blinde kan forstå oss. I denne tankegangen er det noget blindsk. Jeg har endog hørt hevdet den opfatning at to blinde helst bør gifte sig sammen, for derved kan full forståelse opnåes i ekteskapet. Slikt tror jeg ikke på. To mennesker kommer — kan komme — langt i gjensidig forståelse, men alltid bare til et visst punkt. Etsteds stopper mulighten for hel forståelse op; men det som setter grensen i det tilfellet jeg nevnte, er neppe blindheten eller — på den andre siden — evnen til å se hos den ene part. — Vi skal søke ut, sa jeg — vi skal søke å gjøre livet vårt så rikt som mulig. Blinde har i omgang med seende en viss trang til å nære en slags mistro til de ikke-blinde. Det er ofte ikke godt for de seende å sette sig inn i hvordan vi har det og hvordan vi tenker; men jeg tror at vi jamtover er for snare til å gripe til mistenksomheten. Vi skal heve oss over denne. Vi bør ikke være for snare til at misopfatte de seende. — Det er andre blinde som er så redde for å være blind. De vil helst søke å gi det utseende av at de er seende. Til dette vil jeg si at vi har intet å skamme oss over, — vi har ikke selv nogen skyld i vår stilling. — Sitter man f. eks. på jernbanen, er det mange blinde som generer sig for å ta op et blad eller en bok og lese punktskrift. Har vi da ikke våre hjelpemidler for å bruke dem — og bruke dem i størst mulig utstrekning? I realiteten er det vel ikke noget rarere i at vi leser ved hjelp av fingrene enn at de seende leser ved hjelp av øinene. Almenheten venner sig efter hvert til oss, og vi skal gjøre hvad vi kan for at denne forståelse blir best mulig. — Denne frykt for å være blind er blindsk i sin natur. Det er dem som hevder at når blinde av alle utviklingsfaser slåes sammen — i undervisningen og samvær ellers — så hindrer dette utviklingen for den enkelte; men jeg tror vi i våre organisasjoner skal stå mest mulig solidarisk. Vi skal ikke stenge oss inne hos oss selv og i oss selv.

Foredraget blev mottatt med sterkt bifall, og formannen bragte taleren forsamlingens takk. — Der fulgte en kort debatt omkring de tanker foredragsholderen hadde vært inne på.

Valg. Som formann for forbundet gjenvalgtes enst. og under sterk tilslutning lærer Halvdan Karterud. Som sekretær gjenvalgtes fru Wolmar. Som kasserer foresloges gjenvalgt Nordberg. Han henstillet til forsamlingen å finne en ny mann; men efter inntrengende anmodninger samtykket han i å motta gjenvalg. Efter henstilling av kassereren besluttedes at spørsmålet om opnevnelse av en særskilt kontingentkasserer blir å overlate det nye styre til avgjørelse. — Til varaformann valgtes lærer Harildstad og til varasekretær gjenvalgtes organist Skaug. — Varamenn til styret: Frk. Sandberg, frk. Svendsen og Skogås (den siste som førstesuppleant). — Revisor: Bokholder G. Dybvik, varamann: disponent Røvde. — Tillitsmenn til N. Bf.: Formannen (selvskreven) og Skaug, med Haglund som varamann; Kleven hadde 4 stemmer. — Efterat reisegodtgjørelsen til landsmøtet var fastslått, blev til utsendinger valgt: Skogås, Harildstad og Nordberg, alle med 21 stemmer. Frk. Sandberg hadde 3, frk. Svendsen 4 og Kleven 3 stemmer. Varamenn: Frk. Svendsen, Kleven og frk. Sandberg. — Representanter til styret for A/S Blindes Utsalg: Haglund og Moen; varamann: Fru Wolmar (gjenstående varamann: Skogås). — Protokollkomité: Harildstad, Skogås og frk. Svendsen. — Medlemmer av Trondhjemskomiteen: Skogås, Pedersen og frk. Ramsø; varamenn: Frk. Hende og fru Sivertsen. — Huskomité: Haglund, Skaug og Karterud; varemenn: Fru Wolmar og Viksås. — Medlemmer av bibliotekstyret: Fru Wolmar, fru Gran og Karterud; varamenn: Pedersen og frk. Sandberg. — Medlemmer av Komiteen for de enkelte Blindes Vel: Sekretær Iversen, frk. Sandberg, frk. Aspevik, I. Moen og Skogås.

Ordet fritt. Under «Ordet fritt» takket Pedersen for tillit og samarbeide i de mange år han hadde vært med i forbundets arbeide. Tal. fremholdt at han nu følte det var siste året han fikk anledning til å delta i det aktive arbeide, og bragte forbundet sin beste takk for samarbeidet.

Avslutning. Formannen takket til slutt årsmøtets deltagere for tilliten de hadde vist ved å gjenvelge ham som formann. Vi ser alltid efterpå at vi ikke har rukket å gjøre det vi vilde og skulde. I det året som kommer, blir det mer enn nok av opgaver som melder sig til løsning. Jeg håper samarbeidet vil bli like godt som det alltid har vært. — En spesiell takk rettet formannen til det uttredende styremedlem, Skogås. — Nordberg takket formannen for vel utført arbeide. Det meste av slitet faller på ham, og han gjør sitt arbeide — og mer enn det — på en måte som vi er glad og takknemlig for. Samtidig ønsker vi den nye høvding, hr. Harildstad, velkommen til aktivt arbeide i N. B. Vi hylder våre foregangsmenn. (Livlig tilslutning.)*)

---

*) Se også teksten på annonseside: 7, 8, 13, 14 og 15.

Vestlandske Blindeforbunds 23-de aarsmøte

blev holdt i Blindes Hus, Bergen, fredag 24. og lørdag 25. juni 1927. Det var fremmøtt ca. 80 blinde fra alle kanter av Vestlandet. Adskillige seende blindevenner og et snes blinde som i anledning av N. Bf.s landsmøte var kommet til Bergen, overvar også årsmøtet, slik at dette i alt talte ca. 110 deltagere.

Åpning. Årsmøtet blev åpnet 24. juni kl. 10 fm. med avsyngelse av salmen: «Kjærlighet er lysets kilde», hvorefter formannen, redaktør Imsdahl, ønsket forsamlingen velkommen. Han bad om at alle måtte bidra til at møtet fik gode resultater. — Det sist forløpne år hadde vært vanskelig for V. B., og styret hadde ikke kunnet imøtekomme alle krav i den utstrekning som ønskelig kunde vært. — Siden forrige årsmøte hadde forbundet lidt flere smertelige tap. Den gamle, trofaste organist Jordal i Ullensvang, en av de beste representanter for blindesaken ute i distriktene, var gått bort. Videre hadde forbundet mistet lærer Aug. Rødland, Bolstadøyri, som kom i den fortvilede stilling å bli blind midt i sin lærergjerning. Det blev forferdelig for ham; men heller ikke mange er blitt så takknemlige over å komme i intim berøring med V. B. som nettop A. R. Han blev ikke bare et godt medlem, men en bærende kraft innen forbundet, bl. a. som formann i et par år og ellers som mangeårig styremedlem. — Det var to til, som var mindre kjent enn de førstnevnte, men som fikk føle det tunge ved å være blind så hårdt som nogen. De to var Helge Fresvik fra Hardanger og Mikkel Hestenes fra Nordfjord. — Formannen rettet en spesiel velkomsthilsen til frk. Ingeborg Brun, lærerinne ved Dalen Blindeskole, Trondhjem, som hadde vist V. B. den opmerksomhet å være til stede ved årsmøtet for å hilse på tidligere elever. Det var første gang frøkenen var i Bergen. — Formannen sluttet med å minne om at nu var man kommet så langt at man hadde fått sin første blinde utdannet til teologisk kandidat, Erik Bråtveit. Det var et gledelig faktum som ingen hadde drømt om vilde bli gjennemført så snart dengang man i 1904 stiftet V. B. på «Blåtårnet» i Klæbu.

Andakt. Talerstolen blev derefter besteget av cand. teol. Bråtveit, som holdt en usedvanlig fengslende andakt. Denne blev innledet med salmen: «Lover Herren han er nær» og bønn, hvorefter han bygget sin klare tale over emnet: «Når jeg er svak, da er jeg sterk», hentet fra 2. Kor. 12. Efter bønn og avsyngelse av: «Skriv dig Jesus på mitt hjerte» gikk man over til

Saklisten som blev godkjent efter styrets forslag (se «Blindesaken» nr. 6 1927, annonseside 7).

Valg- og protokollkomité. Som medlemmer av valgkomiteen valgtes Bråtveit, Lillestøl og Sætre og av protokollkomiteen Bråtveit og Sætre med frk. Sandved som varamann.

Hilsningstelegrammer besluttedes sendt til redaktør Henrikssen, Bergen, frk. Tina Magnesen, Stavanger, og frk. Cathrine Eger, Oslo.

Styreprotokollen blev oplest fra alle møter siden forrige årsmøte. Efter en del mindre bemerkninger blev samtlige referater enst. godkjent.

Årsberetningen for 1926 fikk enstemmig godkjennelse. Bråtveit bragte styret en fullt tilsluttet hyldest for den energiske måten forbundet var ledet på.

Hovedkassaregnskapet for 1926 blev likeledes enst. godkjent.

Forbundets budgett for 1928 vedtokes med en samlet inntekt og utgift av 26,700 kr.

Formiddagsmøtet avsluttedes kl. 2.15, efterat formannen hadde gitt forskjellige meddelelser, deriblandt om den påtenkte utflukt søndag 26. juni og avslutningsfesten samme dags aften (se artikkelen: «Blindesaksuken i Bergen», «B. S.» nr. 7 1927, s. 108).

Eftermiddagsmøtet åpnedes kl. 4 med avsyngelse av: «Jeg har båret lerkens vinge».

Opholdsbidragene. Efter henstilling i formiddagsmøtet hadde styret tatt under overveielse om det i anledning av leverandørkonferansen 23. juni kunde se sig istand til å forhøie opholdsbidragene for årsmøtedeltagerne noget. Styret hadde hatt møte om saken i middagstiden og besluttet å forhøie bidraget til 10 kr. for innen- og 20 kr. for utenbys deltagere.

Lovenes § 6. Enst. besluttedes gitt bestemmelsen om innkallelse av styremøter følgende tillegg; foreslått av styret: «Formannen skal også innkalle til styremøte når minst tre medlemmer forlanger det.»

Sykeforsikringen. Styret foreslo: «Da årsmøtebeslutningen av 1924 om at der skulde avsettes 25 pct. av de to siste års (og eventuelt senere års) skoleinnsamlinger til sykeforsikringsfondet, p. g. a. forbundets vanskelige økonomiske stilling, ikke nu kan effektueres, foreslår styret nevnte beslutning ophevet.» Enst. vedtatt. — Videre foreslo styret at den nuværende sykeforsikringsordning blev bibeholdt, og at spørsmålet om eventuelle forandringer utredes til næste årsmøte. Enst. vedtatt.

Blindes Utsalg A/S. Utsalgets beretning for 1926 refertes og godkjentes. Regnskapet for 1926 blev likeledes godkjent efterat enkelte forespørsler var besvart. Den videre behandling av utsalget besluttedes utsatt til formiddagsmøtet lørdag.

Arbeidsstuer. I skrivelse av 18. okt. 1926 søkte tre blinde kvinner om å få overlatt et rum i Blindes Hus (5te etasje) til arbeidsstue for dem. Saken var behandlet av utsalgsstyret og utsalgets disponent og var derfra kommet tilbake i utredet stand. Det var derunder pekt på nødvendigheten av å ansette en seende styrerinne. Forretningsutvalget hadde behandlet saken allerede 2. nov. 1926 og truffet en foreløbig avgjørelse. Styret hadde derefter to ganger drøftet spørsmålet, senest 23. juni 1927, da det uttalte: «Skjønt styret har all sympati for oprettelse av arbeidsstuer for blinde kvinner, må man likevel, så vanskelig som forbundets økonomiske stilling for tiden er, bestemt fraråde at der settes i gang nye institusjoner.» — Angående søknaden om fritt rum stemte i styremøtet 23. juni 5 for en henstilling til husstyret om å utleie angjeldende rum til en eller flere blinde kvinner til en rimelig leie. 4 stemte for at leien fastsettes til 60 kr. pr. år. — En lengere debatt opstod og resulterte i enst. vedtagelse av følgende forslag: fremsatt av Maurstad: «Årsmøtet henstiller til husstyret at det om mulig overlater de to ansøkersker et rum i Blindes Hus gratis, eller ifall det ikke lar sig gjøre, da å overlate dem det for billigst mulig leie.»

Blindes Hus. Formannen i styret for Blindes Hus, disponent M. Madsen, refererte årsberetningen og regnskapet for 1926. Begge deler blev enst. og uten debatt godkjent. Styret og særlig formannen var også gjenstand for sterk hyldest som takk for vel utført administrasjon av eiendommen. — Budgett for huset 1928 vedtokes enstemmig. Det balanserte med en inntekt og utgift av 19,750 kr.

Biblioteket. Årsberetning og regnskap for 1926 blev enst. godkjent, og budgett for 1928 vedtokes med en inntekt og utgift av 3600 kr.

Skaff kvinnelige binde nye arbeidsfelter! Frk. Myklatun, som i eftermiddagsmøtet gjentagne ganger hadde talt de blinde kvinners sak, vakte mosjon om at der skaffes kvinnelige blinde nye arbeidsfelter, og nevnte som et slikt telefonistinnens gjerning.

Forbundsledelsen og utsalget. Fra Leverandørforeningen referertes forslag om at bestemmelsen om at V. B.s formann alene oppebærer aktiemajoriteten i Blindes Utsalg A/S forandres derhen at aktiene fordeles på hele forretningsutvalget, så det også deltar i selskapets generalforsamling. Der opstod et lengere ordskifte om spørsmålet. Dr. Dethloff foreslo at aktiene fordeles på samtlige forbundsstyremedlemmer. Forslaget vedtokes med 58 mot 8 st. Disse stemte for at aktiene fordeltes blandt forretningsutvalgets medlemmer.

Eftermiddagsmøtet avsluttedes kl. 8.30.

Formiddagsmøtet lørdag begynte kl. 9 med avsyngelse av: «Å liva det er å elska.» Formannen ønsket N. Bf.s formann, hr. Arnesen, og de nye deltagere i landsmøtet velkommen. Arnesen takket og bragte hilsen fra Ø. B.s formann, hr. Herstad, som p. g. a. sykdom var forhindret fra å komme på Bergensmøtene.

Første sak var fortsatt behandling av utsalget. Utsalgsstyrets formann, hr. kjøbmann Brun, og utsalgets disponent, hr. Njøten, redegjorde utførlig for forretningens gang siden omdannelsen til aktieselskap 1. okt. 1925. — Efter forslag av hr. Lillestøl (medlem av utsalgstyret) vedtokes ved akklamasjon: «Årsmøtet i V. B. uttaler overfor hr. Brun sin takk og anerkjennelse for hans deltagelse i ledelsen av Blindes Utsalg A/S.» — Hr. Karterud gav en del oplysninger angående A/S Blindes Utsalg, Trondhjem, og hr. Arnesen og Hjelmtveit redegjorde for virksomheten i Oslo. Sistnevnte pekte på muligheten av fremtidig samarbeide mellem de tre utsalg. — Utsalgets budgett for 1928 blev vedtatt med en samlet inntekt og utgift av 17,550 kr. — Angående procentsystemet for materialer blev det gamle system besluttet oprettholdt. — Efter forslag av Åsebø blev det henstillet til utsalgsstyret å søke ordnet tvistespørsmålet angående materialprisene på best mulig måte. — Hjelmtveit foreslo: «Årsmøtet henstiller til N. Bf. å søke istandbragt et mer intimt samarbeide mellem utsalgene, særlig ved innkjøp av materialer.» Enst. vedtatt.

Forslag fra Leverandørforeningen. Følgende forslag referertes: «1) det pålegges hovedstyret (N. Bf.s styre) så vel direkte som gjennem avdelingene inntrengende å henstille til stat, kommune, og andre offentlige institusjoner å la arbeider som blinde håndverkere og arbeidere kan utføre, i så stor utstrekning som mulig komme disse til gode. — 2) Ifall det av Pengelotteriet til blindesaken innstillede beløp, 100,000 kr., bevilges, fordeles dette blandt avdelingene for å anvendes til blindes utdannelse og hjelp til selvstendig erhverv.» — Så vel første som annet punkt blev enst. vedtatt, første uten, annet efter en del ordskifte.

Formiddagsmøtet sluttet kl. 2.15.

Eftermiddagsmøtet sattes kl. 4.

Sykeforsikringen. Formannen (Imsdahl) foreslo: «Bevilgning i anledning av sykdom kan som regel bare ydes til slike som ikke kan bli omfattet av sykeforsikringen.» Enst. vedtatt.

Trykning av lover og reglementer. Flydal foreslo: «Forbundets lover, sykeforsikringens reglement og lånefondest reglement skal foranlediges trykt på punkt og i sorttryk.» Enst. vedtatt.

Basarene. Flydal henstillet til samtlige medlemmer av forbundet å gjøre sig til regel å selge minst én loddbok. — Der blev vakt mosjon om at loddene settes til 10 øre pr. stk. istedenfor nu 25 øre, et forslag som fikk mange talere for sig. På den andre siden anførtes vektige grunne for bibehold av 25 øre. — Formannen: De falne uttalelser vil bli tatt under overveielse av basarkomiteen.

Valg. Formannen (Imsdahl) hadde av hensyn til sitt stadig økende arbeide som redaktør og trykkerileder bestemt frasagt sig gjenvalg. Som ny formann valgtes H. E. Gjøen, Bergen, med 41 st.; dernæst hadde J. Åsebø, Bergen, 26. Som representant for Bergen valgtes Åsebø med 41 st.; Flydahl hadde 19. Som representant for Bergen istedenfor J. C. Meyer (som bad sig entlediget) valgtes G. Sørensen enst. 1. varamann for Bergen blev frk. Sofie Steen (enst.). Det overlotes til styret å opnevne en seende som 2. varamann. Som representant for Rogaland valgtes G. Lillesund, Torvastad, med frk. Maggi Sandved, Bryne, som varamann (begge enst.). — Som 2. landsstyremedlem istedenfor I. Steensnæs (som frabad sig gjenvalg) valgtes Imsdahl med frk. Sandved som varamann (begge enst.). — Som representanter til landsmøtet valgtes enst. Lillestøl, Bråtveit og frk. Sirevåg med Ådne Steensnæs og frkn. Sandved og Steen som varamenn, alle enst. — Til utsalgsstyret valgtes Sørensen som representant med frk. Dagmar Liseth som varamann (begge enst.). — Som revisorer gjenvalgtes dr. H. G. Dethloff og disponent O. Isaksen med hr. Fløtre som varamann (alle enst.). — Som medlem av bibliotekstyret gjenvalgtes frk. Agnes Hatlem enst. Som medlem av husstyret gjenvalgtes V. Johansen.

Salg utenom Bergen. Der blev under «Ordet fritt» gitt en del uttalelser om salg av blindes arbeider utenom Bergen, et salg som bør legges an på å utvides. — Maurstad foreslo:

«Årsmøtet henstiller til så vel forbundsstyret som utsalgsstyret å gjøre hvad de kan for å søke omsetningen utenbys av blindes arbeider.» Enst. vedtatt.

Kommunenes støtte. Formannen (Imsdahl) la hvert enkelt medlem inntrengende på hjerte hver i sitt distrikt å arbeide intenst for større økonomisk forståelse fra kommunenes side overfor de blindes organisasjoner.

Avslutning. Bråtveit takket den avgående formann og styret for det utmerkede arbeide som var utført i det forløpne år. Formannen (Imsdahl) takket for utvist tillit og uttalte håpet om at V. B. måtte vedbli å yde de blinde den støtte de trengte, så langt forbundets økonomiske evne rakk. Videre ønsket han den nye formann og de nyvalgte styremedlemmer lykke til arbeidet og takket det gamle styre for godt samarbeide. Sluttelig rettet tal. en takk til de tilstedeværende for det gode fremmøte og for den livlige, men på samme tid saklige deltagelse i ordskiftet, samt til dampskibsselskapene for utvist velvilje også iår. — Årsmøtet blev avsluttet lørdag kl. 8 aften med salmen: «Vår Gud han er så fast en borg» (to vers).

Under årsmøtet indløp takketelegram fra forbundets sekretær, redaktør Henrikssen.

Søndag 26. juni arrangertes utflukt for møtets samtlige deltagere til sommerstedet ved Øvre Sandvikens batteri, og om aftenen holdtes fest i Blindes Hus; men herom blev der fortalt i juliheftet av «B. S.».

En iherdig blind gutt.

Ved Års og Voss skole i Oslo tok iår en helt blind gutt middelskoleeksamen med utmerkede karakterer, 12 Mtf. og 2 Tf.. Det var Bjarne Møkleby, som først gjennemgikk Oslo Blindeskole og i 1925 kom inn i tredje middel på Års og Voss skole.

Vanskelig var det å skaffe de aller nødvendigste bøker i punktskrift; men ved å samle sammen fra hele landet og ved selv å skrive av de stykker som manglet i engelsk og tysk, dag for dag kom han over vanskelighetene. I norsk måtte han for bøkenes skyld legge op særpensum.

Alle sine skriftlige arbeider har han utført på en almindelig skrivemaskin. Geometriske figurer er utført med stålstift på vanlig tegnepapir. På arkets andre side kommer derved tegningen frem med tydelige, ophøide streker.

Historie, geografi og andre lekser har man lest høit for ham hjemme.

Bak et slikt eksamensresultat ligger en seig energi og en aldri sviktende arbeidslyst og arbeidsglede.

Møkleby fortsetter i gymnasiet på Års og Voss skole, og vi ønsker ham lykke til.

Godt nytt fra Norges Blindeforbund.

På N. Bf.s ansøkning om bidrag av pengelotteriets overskudd til lokalforbundenes praktiske virksomhet har Stortinget 6. ds. overensstemmende med regjeringens proposisjon og komiteinnstillingen bevilget 100,000 kr.

I skrivelse av samme dato meddeler styret for Norsk-Amerikanernes Minnefond 1914 at N. Bf. er bevilget det omsøkte bidrag på 500 kr. til barnehjemmet «Østafor».

Jessnes den 9. juli 1927.

Alf Arnesen.

Frie radiolicenser for blinde ogsaa i Norge.

Som tidligere meddelt sendte N. Bf. 1. februar 1927 søknad til kringkastingselskapene i Oslo og Bergen om at der måtte bli bevilget frie radiolicenser for ubemidlede blinde. Selskapene har stillet sig meget velvillig og forståelsesfulle og innvilget samtlige søknader (for Oslo 16 og for Bergen 7).

Rettelse.

De humoristiske telegrammer og det vittige referat fra N. B.s årsmøte 1927 blev på V. B.s årsmøtefest lest op av hr. Ewald Johannessen. Det var på utflukten hr. Wolff leste telegrammene for en del av de tilstedeværende.

* Se også teksten på annonseside: 7, 8, 13, 14 og 15.

Formanns-, sekretær- og kassereradresser:

Norges Blindeforbund. Formann: Kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes, tel. Furnes Central pr. Hamar. Sekretær: Dr. H. G. Dethloff, Nygårdsgaten 2, Bergen; tel. 1029. Kasserer: Frk. Sigrid Sverdrup, Hansteens gate 9, Oslo; tel. 41243.

Nordenfjelske Blindeforbund. Formann: Lærer Halvdan Karterud, Blindeskolen, Trondhjem; telefon 4317 k. Sekretær: Fru Agnes Wolmar, Dronningens gt. 9, Trondhjem; tel. 3169. Kasserer: Malermester E. A. Nordberg; Wessels gt. 3, Trondhjem; tel. 2281.

Vestlandske Blindeforbund. Formann: Bibliotekar H. E. Gjøen, Rosenkrantzgaten 5, Bergen. Sekretær: Redaktør Finn B. Henrikssen, «Bergens Tidende», Bergen; tel. 4798. Kasserer: Lærer O. A. Holen, Sandvikslien 3, Bergen.

Østlandske Blindeforbund. Formann: Sykegymnast Erling Herstad, Pilestrædet 15 III, Oslo; tel. 10197. Sekretær: Frk. Sigrid Sverdrup, Hansteens gate 9, Oslo; tel. 41243. Kasserer: Frk. Esther Bjørnholt, Bergsliens gt. 13, Oslo; tel. 62433.

Eftertyrkk av „Blindesaken“ med angivelse av kilde ønskes.

Handelstrykkeriet A.S. — Bergen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER

UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 9. September 1927 16. årg.

Nordenfjelske Blindeforbunds årsberetning for 1926.

Nordenfjelske Blindeforbunds styre skal herved få avgi følgende beretning for det forløpne år, det 26de siden forbundets stiftelse:

A/S Blindes Utsalg, Trondhjem

hadde i 1926 ca. 16 % mindre omsetning enn året før. Når man imidlertid tar i betraktning at alle priser falt med minst 20 % har omsetningen i virkeligheten ikke vært mindre enn i 1925.

I 1ste halvår var omsetningsforholdene særlig vanskelige på grunn av den store arbeidsløshet og de lange arbeidskonflikter. Efter ordningen av konfliktene gik omsetningen dog adskillig op, og på høstparten var den meget god. For kurvmakerne har året vært dårlig, idet prisfallet på kurvvarer har vært særlig stort.

Kvinnelige håndarbeider har det også iår vært vanskelig å få omsatt, særlig på grunn av de stadige moteforandringer. I de siste 2 år har man forsøkt å få omsatt endel håndarbeider på marked og har derfor hatt spesielt markedstelt for salg av kurvvarer og børster, men i 1926 lønte det sig ikke, da det var omtrent umulig å få solgt håndkurver for disse er ikke på mote f. t.

Omsetningen av børster har steget noget i det forløpne år.

Av materialer er der levert til blinde for kr. 9604.62 og av ferdige varer er der mottatt fra dem for kr. 13,680.62. Salmakerverkstedet har fått materialer for kr. 17,174.03 og har til utsalget levert varer for kr. 34,588.47 netto. På salmakerverkstedet har der vært beskjeftiget 6 mann.

Utsalget har i årets løp hatt forbinnelse med 56 blinde (5 mere enn ifjor) 20 kvinner og 36 menn, hvorav 1 fra V. B. og 1 fra Ø. B.

Materialer er også iår levert på kreditt til alle blinde som har ønsket det, og kvinnerne har fått en ekstra rabatt på materialer av 20 %.

Av Owesens legat har vi iår bare mottatt kr. 13,500.00, mens vi i tidligere år motok kr. 15,000.00. Herav er kr. 4,000.00 anvendt til administrasjon og husleie som av legatstyret bestemt. Til frakter og emballasje for materialer som er tilsendt blinde, til 20 % rabatt på materialer til kvinnerne og som tilskudd er anvendt kr. 8,618.54. Herav har 38 blinde fått helt eller devis eftergitt sin materialgjeld med tils. kr. 4,598.91. Til avskrivning av bøker i punktskrift for N. B.s bibliotek er anvendt kr. 933.85. Hele beløpet som vi har mottatt iår fra Owesens legat er således anvendt og ytterligere er anvendt kr. 52.39, som er tatt av reservefonnet.

Verkstedets regnskap viser iår underskudd hvilket bl. a. skyldes det store prisfall og at driftsomkostningene har vært de samme som tidligere år. Hovedregnskapet er avsluttet med et mindre overskudd.

Iversens innsamlingsvirksomhet,

som har pågått hele året, har gitt et overskudd av ca. kr. 2,100,00, heri innbefattet ca. 50 nytegnede understøttende medlemmer. Ved foredrag, ved personlig påvirkning og ved utdeling av forbundets årsberetning har Iversen dessuten søkt å spre kjennskap til blindesaken og vekke interesse for den i de bygder og byer han har bereist.

Basar i Trondhjem.

For å styrke forbundets økonomi blev det i oktober 1926 holdt basar i Baklandets menighetshus. I forbindelse med basaren blev det drevet propaganda for blindes arbeide, og man søkte i det hele å henlede publikums opmerksomhet på forbundets forskjelligartede virksomhet, særlig dets utsalg og bibliotek. Nettoutbyttet av basaren blev kr. 622.21.

Kirkeofring og skoleinnsamling.

N. B.s andel av kirkeofringen 1925 (bokført i regnskapet for 1926) utgjorde kr. 583.73. Av skoleinnsamlingen 1925 falt på N. B. kr. 1192.30. I likhet med tidligere år er hele utbyttet av kirkeofringen og 25 pct. av skoleinnsamlingens utbytte overført til hjelpefond for N. B., hvis kapitalbeholdning pr. 31./12. 1925 utgjorde kr. 28,354.89.

Blindes Hus

gav i 1926 et driftsoverskudd av ca kr. 2000.00. Herav er kr. 1500.00 anvendt til avdrag på eiendommens gjeld. Der har i årets løp vært foretatt betydelige oppusninger og utbedringer, så eiendommen må sies å være godt vedlikeholdt. Som huskomite har fungert: Oskar Haglund hele året, Henning Høynes og E. A. Nordberg til årsmøtet i juli 1926, da Oskar Skaug og Halvdan Karterud blev valgt i deres sted.

Hjelp til enkeltpersoner.

Forbundet har i årets løp utdelt bidrag og ydet lån til blinde som hjelp til selvhjelp med et samlet beløp av kr. 1537.30. Dessuten er blindes materialkonti i forbundets utsalg redusert med tilsammen kr. 4600.00.

Komitearbeide.

Trondhjemskomiteen har på grunn av de dårlige tider og forskjellige andre uheldige omstendigheter ikke fått arrangert nogen blindesakskvelder dette år. Derimot fikk den istand en vellykket juletrefest.

Komiteen for kameratslig samvær har arrangert månedlige sammenkomster, som har vunnet meget god tilslutning.

Den komite hvis opgave det er å søke å bringe flere av distriktets blinde i nærmere kontakt med forbundet, har arbeidet i samme spor som tidligere.

Forskjellige meddelelser.

Der er arbeidet videre med sykeforsikringen og reisesekretærspørsmålet, og disse saker vil forhåpentlig bli løst på tilfredsstillende måte i løpet av 1927.

Eiendommen Åsen i Lånke har forbundet måttet overta ved tvangsauksjon.

De forskjellige dampskibsselskaper innrømmet også i 1926 fri reise eller moderasjon for deltagerne i forbundets årsmøte. Mange blinde vilde ellers av økonomiske grunner vært avskåret fra å komme til møtet.

Trondhjems presse har som tidligere vist stor interesse og forståelse for vort arbeide og har derved i høi grad bidratt til å fremme forbundets samfundsgavnlige virksomhet.

I årets løp har det vært holdt 10 styremøter, hvor der er behandlet i alt 46 saker.

Forbundets 26-de årsmøte blev holdt 2.—3. juli i Baklandets menighetshus, Trondhjem.

Idet vi avslutter denne beretning, vil vi uttale en hjertelig takk til alle som på en eller annen måte har vist blindesaken interesse og ydet den støtte.

Trondhjem i juni 1927.

I styret for Nordenfjelske Blindeforbund,

Halvdan Karterud.

E. A. Nordberg. **Agnes Wolmar.** **Martin Skogås.** **Oskar Skaug.**

Beretning om Nordenfjelske Blindeforbunds lånebiblioteks virksomhet i 1926.

Ifølge bibliotekarens rapport er boksamlingen i årets løp øket med 96 bind, vesentlig skjønnlitteratur. Den omfatter nu i alt henved 950 bind og hefter, heri iberegnet sprogbøker, notehefter og annet musikken vedrørende.

Biblioteket har i 1926 hatt forbindelse med 40 lånere, 17 i Trondhjem, 14 ellers i N. B.s distrikt, 8 i Ø. B. og en i Danmark. Der er i alt utlånt 703 bind, fordelt på 227 boklån. I Trondhjem er utlånt 355 bind, ellers i N. B.s distrikt 191 bind, i Ø. B. 140 bind og i Danmark 17 bind.

Biblioteket har hatt 5 betalte avskrivere, hvorav 4 blinde. Dessuten har også i år flere damer og herrer, så vel seende som blinde, utført gratis avskrivning.

De ukentlige lesekvelder på forbundets kontor har fortsatt som før.

Biblioteket har også i 1926 mottat kr. 500.00 av Johan Christian Jensens legat og kr. 300.00 fra fru Wolmars dameforening. Dessuten er mottat til radioapparat kr. 665.00.

Til alle som på en eller annen måte har vist biblioteket interesse og ydet det støtte, vil man herved få uttale forbundets beste takk.

Trondhjem i juni 1927.

Halvdan Karterud.
Klara Gran. Agnes Wolmar.

Ekstrakt av Nordenfjelske Blindeforbunds årsregnskap 1926.

Hovedkassen.

Inntekt:

Saldo f. f. år	Kr.	3784.93
N. B.s andel i kirkeofringer 1925	«	583.73
Skoleinnsamlingen 1925	«	1192.30
Gaver og bidrag:		
Fra Ole Øyen, Philladelphia, 5 dollar a kr. 4.80	«	24.00
Fra Indre Santalfor., Leksvik, v Ellen M. Talmo	«	20.00
Fra Barneforeningen «Den lille hjælper», Salbuøy (overskudd av en basar)	«	125.00
Fra Fru Werring, Kristiansund N.	«	300.00
Fra Ungdomslaget «Havdur», Helgeland	«	28.57
Testamentarisk gave fra Marit Krokstadsanden og Johan Nilsen kr. 1000.00 + renter 4.62 ÷ porto 0.80, tilsammen	«	1003.82
Kirkeofringer i Lademoens kirke	«	29.93
Solgt solmerker ved lærer G. Ousvik, Klæbu	«	12.50
Refusjon: ½ del av tilsendt kontingent for Norges Blinde 1925	«	85.00
Tilbakebetalt lån	«	230.00
Refusjon fra landsforb.s kasse vedk. N. B.s bevilgning til frk. J. Eriksen, Hamburg	«	12.50
Refusjon fra N. B.s bibliotek: utlagt husleie i B. H. for 1925	«	332.00

Refusjon: Iversens kretssykekassepremie i 3. og 4. kv. 1925 samt 1. og 2. kv. 1926	«	75.30
Porto	«	0.40
Iversens innsamling for 1926	«	6973.10
Fra Sirfjord kommune til opholdsbidrag for en blind: Sept.—dec. 1925 samt jan.—mai 1926	«	420.00
Fra foreningen «Vårbud» i Væran til N. B.s bibliotek kr. 100.00, reisesekretærutgifter 70.00	«	170.00
Fra en blind, innsamling	«	46.15
Aktieutbytte i Blindes utsalg for 1925	«	750.00
Overskudd av N. B.s utlodning i 1925	«	3448.87
Uttatt av banken	«	1000.00
Kontingent i 1926	«	769.50
Kontingentrestanse fra 1925 og tidligere år	«	50.00
Renter 1926	«	229.70
Overskudd av basaren i Baklandets menighetshus	«	622.21
Fra Owesens legat for 1926	«	13500.00
	Kr.	35812.51

Utgift:

N. B.s hjelpefond:		
Kirkeofringer for 1925	«	583.73
25 pct. av skoleinnsamlingen for 1925	«	298.08
Til N. B.s bibliotek	«	3000.00
N. B.s avgift til N. B.f. 1925	«	3000.00
Iversens lønn 1926	«	4800.00
Iversens feriegodtgjørelse 1926	«	100.00
Til opholdsbidrag for en blind i 1926	«	580.00
Bidrag og lån til blinde	«	1537.30
Betalt fru Aschehoug, utlegg	«	10.00
Div. utgifter ved en juletrefest	«	125.00
«Blindesaken» for 1925	«	358.00
Kretssykekassepremie for Iversen 1926	«	85.22
Provisjon og porto til Privatbanken	«	1.90
«Norges Blinde» for 1925	«	170.00
Referent på årsmøtet 1925	«	50.00
Til utstyr i N. B.s kontor	«	28.40
Til N. B.s hjelpefond, aktieutbytte i Blindes utsalg 1925	«	750.00
Til N. B.s hjelpefond, tilskudd 1926	«	50.00
Avsendt til N. B.f. kirkeofringer i Lademoens kirke	«	29.93
For innkrevning av kontingent i Trondhjem 1926	«	26.50
Til rikstelefon, telegrammer, annonser og porto...	«	198.48
Til tryksaker, papir og bøker	«	134.93
Til opholdsbidrag og andre utgifter ved årsmøtet 1926	«	584.10
Innfridd en pantobligasjon i Åsen, Lånke	«	2398.15
I anledning overtagelsen av eiendommen	«	56.95

Til administrasjon:		
Sekretariat	«	840.00
Forretningsfører og kasserer	«	240.00
Innsatt renter i bank	«	49.70
Til blomster og kranser	«	20.00
Til Blindes utsalg	«	13500.00
Til N. B.f.s kasserer: utlegg for N. B.	«	50.00
Innsat i bank	«	1500.00
Balanse	«	656.14
	Kr.	35812.51

Status pr. 31. desember 1926:

Kassabeholdning	Kr.	656.14
Innestående i bank	«	2386.24
2. pr. pantobligasjon i Åsen, Lånke	«	1700.00
Pantobligasjon i Øvre Møllenberggt. 70	«	2000.00
	Kr.	6742.38

E. A. Nordberg, kasserer.

Regnskapet for 1926 er revidert og funnet i orden. Gustav Dybwad.

At avskriften er riktig bevidnes herved.

Trondhjem 4. juni 1927. Signe Eid.

Blindes Hus regnskapsekstrakt 1926.

Inntekt:		
Disponibel beholdning	Kr.	449.02
Inngått husleie	»	20340.17
Innvundet renter 1926	»	58.75
Restanser	»	944.00
	Kr.	21791.94
Utgift:		
Renter	Kr.	11148.70
Skatter	»	3761.16
Lys og gass	»	479.35
Malerarbeide	«	1761.25
Snekkerarbeide	»	176.60
Murerarbeide	»	1272.07
Rørleggerarbeide	»	190.65
Administrasjon	»	480.00
Diverse	»	697.16
Avdrag	»	1500.00
Balanse	»	325.00
	Kr.	21791.94

Trondhjem i juni 1927.

Oskar Skaug.

Regnskapet revidert av hr. Dybvig under 30. septbr. 1926 og 8. juni 1927 og funnet iorden. D. s.

Ekstrakt av regnskap for Nordenfjelske Blindeforbunds Bibliotek 1926.

Inntekt:

Saldo f. f. år	Kr.	5787.31
Bokholder Johan Christian Jensens legat	»	500.00
Blindeforeningen 14 damer v/ fru dr. Wolmar	»	300.00
Fru dr. Wolmar	»	500.00
Blindeforeningen «Bien»	»	300.00
Gaver	»	165.00
Renter	»	172.96
N. B.s tilskudd	»	102.00
Solgt 1 punktskriftapparat	»	12.00
Solgt papir	»	9.95
	Kr.	7849.22

Utgift:

Lønn: bibliotekar Skogås	Kr.	1200.00
» gartner Lysholm	»	480.00
Avskrivningsarbeide	»	831.85
Bøker	»	66.74
Innbinding	»	412.50
Sprit og skjellakk til impregnering	»	189.97
Inventar	»	135.60
Radioapparat med tilbehør	»	780.00
Reparasjon av skrivemaskin	»	15.00
Brandforsikring	»	47.69
Innpakningspapir	»	33.58
Brensel	»	163.20
Husleie	»	434.00
Vask	»	294.00
Frakter	»	8.40
Bud	»	22.60
Diverse	»	51.20
Balanse	»	2682.89
	Kr.	7849.22

Kassabeholdning pr. 1. 1. 1927	Kr.	2682.89

Trondhjems Sparebank	Kr.	2510.89
Privatbanken	»	63.56

Strindens Sparebank	»	57.50
Kontant	»	50.94
	Kr.	2682.89

Karl Røvde.

Revidert og fundet i orden. Gustav Dybvig.

Østlandske Blindeforbunds 20de årsmøte 21.–22. juni 1927.

Møtet satfes på Oslo off. Skole for Blinde tirsdag 21. juni kl. 9.30 fm. Forsamlingen sang to vers av: «Vår Gud han er så fast en borg», hvorefter formannen ønsket alle velkommen. Han rettet en spesiell hilsen til formannen i N. B. som var til stede. Gledelig var det å se at møtet hadde fått så stor tilslutning. Det var en opmuntring for lederne og styrket samarbeidet. Ø. B. hadde iår 20-års jubileum. 20 år var ikke så lang tid; men når vi så tilbake, hadde vi grunn til å være tilfreds med hvad som var opnådd. Utsalget var godt drevet, om det enn ikke dekket behovet. Biblioteket var i stadig vekst og blev omfattet med stor interesse. Det hadde i årets løp mistet en av sine flittigste avskrivere, fru generalkonsul Aspelin. Formannen mintes også to av kameratene som var gått bort, Erik Dørum og Ingvald Brynildsen. Til slutt takket formannen bestyrer Røsegg og skolens personale som også iår gjestfritt hadde tatt imot alle møtedeltagerne.

Karterud takket for hilsenen og bragte en hilsen fra alle kameratene nordenfjells.

Derefter referertes saklisten som vedtokes på vanlig måte.

Til protokollkomité valgtes D. Didriksen og frkn. Karterud og Paulsen.

1. Referertes styrets protokoller for 1926—27.

2. Oplestes styrets årsberetning som blev mottatt med takk.

3. Oplestes revidert regnskap for Ø. B., Blindes Utsalg, husfondet, hjelpefondet og gamlehjemmet, og styret meddeltes ansvarsfrihet for forvaltningen.

4. Styrets budgettforslag blev gjennemgått punkt for punkt og i sin helhet vedtatt efter innstillingen, og styret blev anmodet om å vareta forbundets økonomi i året på beste måte, vesentlig i overensstemmelse med budgettforslaget.

5. Rapport fra komiteer.

a) Omsetningskomiteen. Bestyrer Røsegg: Det har vært meget vanskelig å arbeide med denne sak, og det er lite blitt gjort. Der er forsøkt å få meddelelse fra alle blinde om hvad hver kunde levere; men det innkomne materiale var så sparsomt at det var altfor ufullstendig å bygge på. Man hadde derfor heller ikke kunnet inngå til statsmaktene med nogen henvendelse. Han var også klar over at det var nødvendig for forbundet å få et nytt utsalg i centrum, kanskje et aktieselskap som også kunde føre andre varer for å bedre balansen. Det var også en fremtidstanke om man senere kunde få filialer andre steder. — Om komiteen skulde fortsette, blev utsatt til utsalgsspørsmålet blev tatt op.

b) Sommerhvilekomiteen hadde fått 500 kr. Der var utdelt 10 bidrag (21 ansøkere). — Komiteen blev anmodet om å fortsette.

c) Gamlehjemskomiteen. Evensen meddelte at det var dannet en ny forening på Hamar som arbeidet meget interessert for gamlehjemmet; men saken gikk så smått fremover at han begynte å tvile på om man nogen gang fikk hjemmet i stand. Han vilde foreslå en ny komité. Andre måtte også gjøre noget og ikke bare overlate det til komiteen alene. — Hjelmtveit fant det vanskelig å utrette noget i denne tid. Forbundet måtte først og fremst se å holde det gående som man alt hadde satt i gang. — Harildstad syntes ikke det var gjort så lite enda. Hjemmet hadde nu et fond på 30,000 kr. Han talte for at komiteen blev stående. Det var godt å ha en interessert komité når man engang kunde ta saken op for alvor. — Komiteen blev gjenvalgt.

d) Velferdskomiteen. O. Arnesen hadde inntrykk av at komiteen nu arbeidet bedre enn før. Medlemmene forsøkte å gjøre hvad de kunde hver på sitt sted. Flere hadde besøkt gamle og opsporet nye blinde som de hadde søkt å få med. — Frk. Karterud og flere nevnte at de gjerne vilde ha spørreskjemaer for Blinderegistret, og man diskuterte om det var best å få dem gjennem Ø. B. eller om et av komiteens medlemmer kunde få dem dirikte fra N. Bf.

5. Saker fra Norges Blindeforbund.

Ferdselsmerket. Formannen i N. Bf. redegjorde for saken og fremviste et merke som er innført i Kjøbenhavn blandt de blinde der, et merke som de kan ta op og vise frem når de ønsker hjelp til å komme over sterkt beferdede gater o. l. Han vilde nu høre hvordan stemningen var for innførelse av noget slikt her, da saken skulde op på landsmøtet. — Didriksen mente det vilde være et tap for blindesaken hvis det nu blev innført et slikt merke. — Hjelmtveit kunde ikke være enig heri. Han hadde nu gjennem flere år ferdes mer alene i byen enn de fleste, og han vilde mange ganger syntes et slikt merke kunde vært greit å ha. Vi burde overveie saken nøie før vi skjøv den fra oss. Det var såpass vanskelig å ferdes for blinde i Oslo nu at vi måtte kunne finne oss i å bruke et slikt merke. — Karterud var absolutt imot merket. Det var for ham en prinsippsak. — Der utspant sig nu en meget livlig diskusjon, hvor Hjelmtveit, Sengebusch, Clausen og R. Arnesen m. fl. talte for, Didriksen, Karterud, frk. Bjølstad, Edvardsen og andre mot, mens en del utenbys som selv ikke fant å ha bruk for merket, ikke vilde ha ansvaret for å stemme imot hvis de som bodde i Oslo, mente de kunde ha nytte av det. — A. Arnesens forslag: «årsmøtet uttaler sig for innførelse av et trafikkmerke og henstiller at saken blir optatt til behandling på landsmøtet» blev vedtatt med 49 mot 12 stemmer. 24 bosatt i Oslo stemte for, 4 imot.

7. Reisesekretær- og bibliotekspørsmålet. Formannen: Det var vanskelig å opta hel reisesekretærvirksomhet nu, og man tenkte da å bli stående enda en tid ved den nuværende ordning, at frk. Karterud er knyttet til biblioteket med impregnering, innbinding, reparasjon av eldre bøker osv., og samtidig reiser hvor der er foreninger o. l. som spesielt ønsker en foredragsholder. — Evensen beklaget at man ikke kunde opta hel reisevirksomhet for Ø. B. Han talte for en innsamling i husene som andre bruker. — Harildstad fant ikke det var nogen tiltalende måte å få inn penger på; da var det bedre å undvære pengene. — Hjelmtveit støttet Harildstad. Det var ikke så liketil å samle penger som mange trodde. Han syntes ordningen med frk. Karterud var grei. Helt uten reisesekretær kunde forbundet ikke være. Nu kunde man få utført det mest påkrevede, og samtidig fikk man orden i biblioteket, som nu er vokset så meget at der trenges mer hjelp for å bli holdt a jour. — Årsmøtet gav styrets ordning sin tilslutning og bemyndiget styret til å anvende de nødvendige midler.

8. Nytt utsalg i Oslo. Formannen oplyste at styret hadde gjort flere forsøk på å få et nytt lokale i centrum. Man hadde da nærmest tenkt dette som utstillingslokale hvor man kunde få varer ned fra det gamle utsalg eftersom det behøvdes. Ennu hadde man intet fått, da det var for dyrt. Man fant det bedre å se tiden litt an; men man var klar over at skjønt så godt det gamle utsalg nu var innarbeidet, vilde det ikke i lengden være tilstrekkelig. Han vilde derfor gjerne høre håndverkernes mening, og om de i tilfelle fant de kunde gå med på en høiere prosent for å dekke en del av utgiftene. — Samtlige håndverkere uttalte sig for at der kom i stand et nytt utsalg, og en del mente også at prosenten kunde forhøies noget, iallfall på enkelte varer, men hvor meget var ikke godt å bestemme på forhånd. — Man vedtok styrets forslag: «Årsmøtet gir styret bemyndigelse til å finne et centralt beliggende lokale for et nytt utsalg og ordne igangsettelsen på beste måte.»

9. Valg: Formann: Herstad; sekretær: Frk. Karterud; kasserer: Frk. Bjørnholt, varaformann: A. Arnesen; varasekretær: R. Arnesen. Suppleanter: Olsen, Sengebusch og Flugsrud. — Annet medlem av landsstyret: Frk. Sverdrup; suppleanter: Frk. Karterud og frk. Marcussen. — Representanter til landsmøtet: Frk. Karterud, Hjelmtveit og Schilling; suppleanter: Fr. Paulsen, Didriksen og Sæter. — I fondsstyret innvalgtes Hjelmtveit; suppleant: Karlsen. — Revisorer: Røsegg og Asla. — Bibliotekstyre: O. Arnesen, frk. Sverdrup og frk. Karterud; suppleanter: Frk. Blydt og Hellen.

Til slutt takket formannen alle som hadde deltatt i diskusjonen; det var nyttig for styret å høre så manges mening. Han rettet atter en takk til bestyrer Røsegg og alle ved skolen for den velvilje som var vist deltagerne under møtet. Dermed erklærte han Ø. B.s 20de årsmøte for avsluttet og forsamlingen sang: «Når engang i fjerne tider».

— — — —

Tirsdag holdt prof. E. Bull foredrag: «Toldere og syndere i Oslo i gamle dager».

Sekretæren.

Dans og innendørs fornøielser.

(Av sir Arthur Pearson i «Seier over Blindheten»).

Det var merkelig for en glede de blinde soldater hadde av å danse, ja, det var rent merkelig hvor godt de danset. For mig var det en uhyre tilfredsstillelse å se dem ta del i det vanlige liv også på denne måten. Folk blev slått av at blinde kunde være så flinke i dansen; men det merkeligste av det hele var at de hadde lyst og humør til med slik iver å ta del i denne og andre former for fornøielse.

Om enn hovedformålet for denne boken er å vise hvad som blev gjort for de i krigen blindede soldater, og å berette hvad disse mennene drev det til selv å kunne gjøre, så håper jeg at boken må tjene også et annet formål, det nemlig å opmuntre andre som er blinde eller kan komme til å bli det. Derfor, når vi taler om å danse f. eks., så er det ikke det som er det viktigste punkt, at mennene kunde danse til tross for at de var blinde. Nei, det er noget mer. Jeg mener at det var en ekte kilde til glede for dem, et umiddelbart avløp for den livsgledens ånd som de tross alt følte ikke var gått tapt.

Da det blev tale om å gi et ball for de kvinnelige båtstyrere, blev det et nærliggende ønske hos mennene å forberede sig til en slik anledning. Så blev der danseøvelser to ganger om uken under ledelse av en danselærerinne og hennes assistenter. En bestilling på lakksko blev gjort hos en skomaker. Vi overlot i det hele så lite som mulig til tilfellet, for at ballet skulde bli en sukcess.

Danselærerinnen fant straks ut at de blinde måtte lære å danse i den stilling som ellers damen inntar, og skjønt undervisningen, selv like overfor dem som aldrig hadde danset tidligere, måtte foregå ved hjelp av berøring eller muntlig forklaring, fant hun sin opgave ikke nær så vanskelig som man skulde tro.

De blinde soldater tok fatt med forbausende beredvillighet, og deres utholdenhet sammen med deres gode øre for takten hjalp dem til å lære hurtig. En mann som den ene kvelden fikk sig trinene forklart og forevist, kunde gladelig næste aften forsøke sig i dans med en dame som ikke kunde annet enn beundre hans nidkjærhet, selv om hun var litt i tvil om selve utførelsen. Det blev forsøkt med kontradanser; men de blev opgitt som umulige å få til å gå. Vals, Polka og Laavedansen, One-step og Rheinlender likte de særdeles godt, mens den militære Two-step gikk dem en høi gang. To danser som var særlig godt likt, var La Valeta og La Rinka. De var begge fulle av underlig manøvrering og bevegelse, noget i retning av Mazurka, med et drag av den gamle Kvadrilles staselighet over sig.

V. A. D.-søstrene som de alltid kaltes av soldatene, ydet med glede sin hjelp som meddansere, og de kvinnelige båtstyrere som ikke visste noget om den æren man tenkte å vise dem, tok med glede mot innbydelsen da den kom. Efter hvert som dagen nærmet sig, var der danseøvelser næsten hver kveld. Gamle soldater som hadde latt sig forlyde med forakt for dansen, kunde man finne i bortgjemte kroker, hvor de i all hemmelighet tok undervisning av V. A. D.-søstrene som hadde avlagt løfte om å tie, ja, selv den mest ubekvemme materie lot sig efter husmorens overtalelser bevege til fredelig revolusjon. Således skred alt fremad i stigende spenning til kvelden for ballet.

Programmer var blitt trykt, gulvet i den store salen var bonet, gjestene ankom til rette tid om aftenen, orkesteret begynte å spille, men så hendte noget underlig. Nogen få par danset ut; men størsteparten av de forventningsfulle og ivrige soldater stod opstillet i stram aktpågivenhet, mens damene satt og følte sig ganske tilovers.

Musikken blev stoppet — det blev holdt en liten tale hvori det blev forklart at når blinde menn skulde holde ball, var det damene som måtte engagere, ellers vilde alt stå stille. Efter dette påtok damene sig sine plikter under megen latter og en smule rødme av forlegenhet; musikken begynte på ny, og gulvet var snart fullt av glade par. Men det må sies at det var meget som kunde sette gjestene i forlegenhet når de utbad sig en dans; for de blinde soldater betenkte sig ikke på nu og da å si nei takk til fornøielsen.

Det kunde f. eks. komme en pike som kanskje var både tiltalende og vant til å være i vinden ved slike anledninger; hun gikk bort til en St. Dunstaner som lot til å «sitte over». «Vil De ha en dans?» kunde hun ta sig mot til å spørre.

«Hvem er De?» kunde svaret kanskje lyde.

«Jer er frk. den og den.»

«Nei takk,» kunde han uten videre svare, og piken trakk sig hurtig tilbake, mens hun kastet et blikk omkring sig for å se om nogen hadde lagt merke til hennes nederlag. Naturligvis blev hun avskremt, til hun ved erfaring lærte at det ikke var det ringeste personlige i avslaget; ti forklaringen var at den blinde soldat satt og ventet på å bli engagert av en viss, bestemt dame.

Det første ballet var helt igjennem vellykket. Det blev fast regel å danse, og man holdt på med det endog i sommermånedene. Det blev satt i gang valsekonkurranser, og hvad som gav disse en særlig interesse, var at en eller annen kjent danser kunde komme og agere dommer og utdele premiene.

Så var det en eller annen som utkastet tanken om et kostymeball. Et kostymeball for blinde. Lyder ikke det som en ren forhånelse? Men jeg tviler på at en begivenhet nogensinne vakte større moro i St. Dunstan's.

Det er ikke noget eksempel som bedre belyser det faktum at tapet av synet er en hindring som kan feies til side. Der blev lagt den ytterste opfinnsomhet for dagen når det gjaldt å finne på drakter, og den aller største omhu blev der ofret på å gjøre dem så fullkomne som mulig. Ikke nok med selve ballet, nei, mennene klædde sig ut på ny næste dag til en parade i haven. En av våre blinde soldater, en jockey av profesjon, viste sig i veddeløpsfarver, og en hest blev lånt så det fotografiet som blev tatt, kunde fremvise ham ridende.

Hver torsdag pleide et eller annet kjent militært musikkorps komme og spille i St. Dunstan's mellem kl. 12 og 1. Da var det at der om sommeren undertiden holdtes dans på gressplenen.

Berømte sangere, skuespillere, skuespillerinner og oplesere kom ofte til oss for å glede de blinde soldater, og så utmerket var disse underholdninger i hjemmet vårt at det aldri skortet på påskjønnelse av dem, skjønt mennene stadig gikk på konserter og i teatret.

I forbigående sagt kan den blinde nyte et skuespill langt bedre enn man skulde tro, skjønt det naturligvis er enkelte skuespill som egner sig bedre enn andre for dem som bare kan være tilhørere.

En underholdningsform som revyens f. eks. som var meget godt likt mens St. Dunstan's var i gang, er efter min opfatning ikke av større interesse for en blind, medmindre naturligvis musikken er av en usedvanlig ørenfallende art og vittighetene mer enn almindelig gode.

Om en revy skal gjøre lykke, vil for en stor del være avhengig av det stumme spill og sceneutstyret, og dette er jo i stor utstrekning spilt på den blinde «tilskuer». Men et godt, musikalsk skuespill som f. eks. Gilberts's og Sullivan's stykker er ideelle, fulle som de er av melodiske sanger og vittige replikker.

Ethvert skuespill som er fullt av interessante hendelser, kan ikke annet enn være til glede for en blind, og det har en virkelig stor verdi for den nylig-blinde som et middel til opøvelse. Jeg opmuntret alltid de officerer som hadde mistet synet i krigen, til å gå i teatret så ofte som mulig. En intelligent ledsager kan med nogen få ord hviske en beskrivelse av sceneriet ved begynnelsen av hver akt og likeså fortelle en om stumme tildragelser likesom om en lyttende person bak en dør, og dette vil holde den blinde ganske bra underrettet om hvad som foregår. Å prøve å opfatte de forskjellige roller efter deres stemme og å få den riktige forståelse av hvad som er i gjære på scenen ved hjelp av bevegelse, tonefall og andre små antydninger, det er efter min mening av virkelig verdi som opøvelsesmiddel for en som skal lære å være blind. Kort sagt, teatret kan godt betraktes som et skoleværelse likeså vel som et interessant fornøielsessted.

Mennene i St. Dunstan's fikk op flere revyer, fulle av lokale vittigheter og scener som gjorde umåtelig lykke når de blev fremført. Det så ut som det ingen ende var på talent når det gjaldt å få i stand konserter ved våre egne krefter.

Så utmerkede stemmer hadde nogen av mennene at flere blev utdannet til profesjonelle sangere. Det var mange som spilte piano godt, og det blev ordnet med undervisning for alle dem som hadde lyst til å fortsette med sitt musikkstudium.

Da det også var fiolinister og dem som spilte på kornett, basun, tromme og cymbler, blev det dannet et orkester som kom til å optre offentlig, og som var et utmerket eksempel på hvad blinde musikere kan prestere, selv om deres tekniske kunnskaper er små. Nogen av mennene spilte banjo og mandolin — ja, det var ikke mange som ikke iallfall moret sig selv på et eller annet instrument fra piano og fiolin like ned til munnorgel eller pennyfløite. Man moret sig med alle slags selskapsspill om aftenen, sjakk og dam nu og da, men selv ikke kort var så godt likt som domino. De kort som brukes av blinde, er i kanten merket med punktskrift og kan ved å kjennes på forståes praktisk talt likeså hurtig som ved hjelp av synet. Likeså har dominobrikkene ophøiede punkter som mennene snart blev vant til å lese fort. Dominoturneringen hørte med til ukens begivenheter. Ved hvert bord var det en seende opmann som det påhvilte å rope op hvad tall næste spiller hadde å velge imellem til å begynne med.

De som ikke deltok i noget spill, beskjeftiget sig med å lage ærendsnett eller med å brodere og lage ullmatter, lese bøker i punktskrift, eller de hadde nogen til å lese høit for sig. Man kunde ofte se et dusin menn samlet omkring en V. A. D.-søster som leste en fortelling for dem. Det var alltid en del menn som ikke deltok i noget, men likevel så det aldri ut som de kjedet sig. De pleide å sitte i samme hjørne og i samme stilling i en av sofaene og snakke ustanselig sammen i all deres ledige tid.

Det blev stiftet en diskusjonsklubb, og møtene var meget interessante. Det var virkelig mange gode talere. På en stor diskusjonsaften kunde hallen være proppfull av blinde soldater, og så mange var det som var ivrige efter å få tale, at innlederen måtte innskrenke sig til 10 minutter og de andre til 5 minutter.

Et av de formål vi hadde med disse debatter, var å venne mennene til å tale offentlig, så de senere hen kunde ha sete i de stedlige styrer. En av dem — en kanadier — er også virkelig valgt til medlem av parlamentet i sitt eget distrikt.

De blinde officerer deltok i debattene, og så ofte som mulig inntok jeg formannsplassen.

Det var også, som før nevnt, min sedvane av og til å tale med alle mennene samlet, og det var ved slike anledninger at en fikk et dypt inntrykk av deres mot og begeistring. Det var i denne deres begeistring noget elektriserende. Når jeg med min fløite hadde kalt til taushet, når jeg hadde hilst dem med et: «God aften, hver især,» når de høilytt hadde besvart denne hilsen på den livlige måte som var dem egen, syntes det å være en sympati til stede som var en glød. Man følte sig i kontakt med disse hundrer av usette mennesker på en måte som ord ikke kan beskrive. Her var ingen forlegenhet som skulde brytes, ingen interesse som først skulde vekkes, intet spørsmål om å holde opmerksomheten fangen

— de var åpenhjertede, ivrige, anspente. Ved den minste foranledning kunde de le og gi sitt bifall til kjenne. Soldatene syntes å like disse samtaler uhyre godt; på mig hadde de en likefrem inspirerende virkning.

Mange av dagens offentlige menn, militære, reisende menn som stod midt oppe i øieblikkets liv, var så snilde å komme til St. Dunstan's for å holde foredrag, og aldri hadde de et mer takknemlig publikum. Da general Charteris var stabschef hos sir Douglas Haig, gav han flere officerer i ledende stillinger tillatelse til å reise til England bare for å klarlegge krigens forskjellige faser for de blinde soldater. De fikk høre foredrag om luftkrig, om spioner og det arbeide som utførtes av «den hemmelige tjeneste», om å kartlegge og om å lese karter, og de fikk forklaringer over de siste begivenheter ved fronten. Mennene likte alltid å holdes godt underrettet.

Hver dag like før kl. 9 meldte en fløite at nu skulde morgenavisene leses høit. Mennene flokket sig om opleseren og stanset med alt arbeide for å høre efter. De som fikk overvære dette, sa at det var noget av det mest rørende man kunde se i St. Dunstan's, å iaktta mennenes ansikter under denne oplesning. Med den mest spente interesse var de alle rettet mot foreleseren, og mennene ytret straks sitt mishag hvis en eller annen støi hindret dem i å høre. Man gikk i almindelighet frem på det vis først å lese en kortfattet fremstilling av krigsnyhetene og så å plukke ut saker av almen interesse. Det blev også lest høit av ukebladene, især humoristiske stykker og vittigheter. Efter en slik oplesning blev det alltid håndklapp.

Det var like forut for avisoplesningen at en V. A. D.-søster pleide å vise sig i hallen med brevene. Det var nok en del av mennene som ikke ofret nogen tid på å skrive brev, og heller ingen ventet når morgenposten kom. Men det var andre som alltid var spent. De var henrykt når deres navn blev opropt, bedrøvet, ja, endog litt mistroisk overfor V. A. D.-søsteren hvis det ikke var noget brev til dem.

Når brevene var utdelt, roptes det fra alle kanter: «Søster!», og de V. A. D.-søstre som hadde vakt, ilte til de ropende efter tur for å lese brevene deres høit for dem — og glemte aldri de mange efterskrifter, uten hvilke ikke nogen soldats brev syntes å være komplett.

Ikke sjelden følte «søster» sig noget genert, når brevets innhold var av særlig privat natur; men den blinde soldat pleide å ta dette med stoisk ro, idet han meget fornuftig betraktet høitleseren som bare et talerør.

Hvert hus som hørte inn under St. Dunstan's, hadde sin «husmor», sin «adjutant» og sin stab av V. A. D.-søstre. Sin tid ofret de først og fremst på alt som kunde gjøre mennene tilfredse og lykkelige — lykkelige, hver på sin måte mener jeg, for det er av stor betydning.

En som gav all sin tid til arbeidet med å se til mennene, skrev følgende om sine erfaringer:

«Det blir almindelig sagt blandt de eldre medarbeidere ved St. Dunstan's at ingen ny arbeider er verd sitt salt før han daglig og i timevis har vært sammen med mennene i minst 6 måneder. Det er mer enn et grand av sannhet i denne uttalelse. De nyligblinde soldater eller sjømenn må studeres hver for sig. Man må av erfaring lære å kjenne alle de psykologiske forandringer som undertiden foregår i deres natur, før man kan møte disse menn med noget som kan tjene til motvekt, og således i tilfelle rykke dem op med rot hvis det er dårlige forandringer, eller støtte dem hvis de er av gledelig art. Hemmeligheten herved er kjærlighet og medfølelse — den dype, utholdende, forstående, altfavnende kjærlighet og den medfølelse som hjelper et menneske opad og fremad og videre igjen inntil han til sist står der som alle andres likemann.» «Likemann«, sa jeg? Nei, ikke likemann, men overmann; for han har bekjempet og overvunnet en fiende, sin tragiske skjebne, som for oss som ikke har gjennemgått den samme tause strid, synes å være overmektig og umulig å beseire. Han har bekjempet den — og vunnet.»

St. Dunstan's var stedet hvor mørket, som var uundgåelig, aldri fikk lov å gå over til det mulm som er uigjennemtrengelig.

Formanns-, sekretær- og kassereradresser:

Norges Blindeforbund. Formann: Kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes, tel. Furnes Central pr. Hamar. Sekretær: Dr. H. G. Dethloff, Nygårdsgaten 2, Bergen; tel. 1029. Kasserer: Frk. Sigrid Sverdrup, Hansteens gate 9, Oslo; tel. 41243.

Nordenfjelske Blindeforbund. Formann: Lærer Halvdan Karterud, Blindeskolen, Trondhjem; telefon 4317 k. Sekretær: Fru Agnes Wolmar, Dronningens gt. 9, Trondhjem; tel. 3169. Kasserer: Malermester E. A. Nordberg; Wessels gt. 3, Trondhjem; tel. 2281.

Vestlandske Blindeforbund. Formann: Bibliotekar H. E. Gjøen, Rosenkrantzgaten 5, Bergen. Sekretær: Redaktør Finn B. Henrikssen, «Bergens Tidende», Bergen; tel. 4798. Kasserer: Lærer O. A. Holen, Sandvikslien 3, Bergen.

Østlandske Blindeforbund. Formann: Sykegymnast Erling Herstad, Pilestrædet 15 III, Oslo; tel. 10197. Sekretær: Frk. Sigrid Sverdrup, Hansteens gate 9, Oslo; tel. 41243. Kasserer: Frk. Esther Bjørnholt, Bergsliens gt. 13, Oslo; tel. 62433.

Eftertyrkk av „Blindesaken“ med angivelse av kilde ønskes.

Handelstrykkeriet A.S. — Bergen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER

UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 10. Oktober 1927 16. årg.

De blindes Dag 1927.

Til Norges menighetsråd, prester og menigheter.

Norges Blindeforbund tillater sig også iår å minne om den kirkeofring, som myndighetene har tillatt avholdt en gang årlig til beste for forbundets og dets underavdelingers praktiske blindesaksarbeide. Som før vil vi også i år peke på 19. søndag e. Tref. som en passende «de blindes dag». Netop i år er jo dagens tekst beretningen om den blindfødte, Joh. 9. kap. v. 1—11, men også de andre rekker har tekster for 19. søndag e. Tref. som naturlig fører tanken hen på hvilken stor velsignelse det er å ha fått et sundt og lytefritt legeme.

Det er, Gud skje lov, ikke så lenger at man så svært ofte støter på blinde som tigger langs gate og vei. Varmhjertede menneskers klarsyn og initiativ og lenger fremme statens erkjennelse av sin plikt til å skaffe de blinde undervisning har skapt grunnlag for et praktisk blindesaksarbeide, og selv om det ennu mangler meget på at vi har nådd de mål våre blindeforbund har satt sig — å hjelpe så mange som mulig av vårt lands blinde til gjennem eget arbeide å nå frem til å bli nyttige og lykkelige medlemmer av samfundet, vinne «seier over blindheten» — så har dog de siste årtier bragt oss et godt stykke frem.

Det eldste av våre lokalforbund, det nordenfjelske, kan nu se tilbake på 27 års virksomhet; vår landsorganisasjon, Norges Blindeforbund, er bare 18 år gammelt. Allikevel har vi nu utsalg av blindes arbeider i Bergen, Oslo, og Trondhjem, hvor stadig flere av distriktenes blinde får omsatt en større eller mindre del av sitt arbeide. Til utsalgene er også knyttet materiallager og verksteder, hvor et — riktignok ennu alt for lite — antall blinde får stadig arbeide året rundt. Gjennem blindeskriftsavisen «Norges Blinde» får henved 500 av landets blinde hver uke beskjed om de viktigste begivenheter hjemme og ute i verden foruten nyttig og underholdende lesestoff av forskjellig slags; likesom våre lånebiblioteker efter evne søker å skaffe dem adgang til det beste av litteraturens skatter. Omsorgen for syke og gamle står også på forbundenes program, men særlig for de gamle har vi ennu ikke maktet å gjøre noget ut over leilighetsvise, små direkte bidrag, og den opmuntring de kan få av møter, blad- og bibliotekvirksomheten. Det beste mål for utviklingen har vi kanskje i det stadig større antall blinde som finner anledning til å komme til forbundenes årsmøter, og i den måte hvorpå de tar del i forhandlingene. For mange av våre blinde som fører en ensom, tilbaketrukken og nokså gledesløs tilværelse på sitt hjemsted, er disse møter av overordentlig stor betydning. Forhandlingene og samværet med kameratene gir dem både praktiske råd og vink og opmuntring i deres tunge kamp for tilværelsen. Men ennu er tallet på de blinde som forbundene ikke har kunnet nå med sin virksomhet alt for stort, og hvert år går der ut fra våre skoler nye kull av unge blinde, som trenger hjelp og støtte i de første vanskelige år.

Vel er det en ulykke at miste synet — de fleste seende regner det vel endog som den største ulykke som kan hende dem — men det er dog ikke nogen ubotelig skade. Det er en hindring, som kan overvinnes, og som skal overvinnes. Men den ensomhet og den uvirksomhet som følger med blindheten, den er det som er de blindes virkelige ulykke. Den er det som tærer på deres livsmot, og som margstjeler deres kraft; som bokstavelig talt både legemlig og sjelelig knuger dem ned og får så mange av dem til å bukke under i mørk håpløshet. La den blinde få virke med sine hender og med sin ånd, så er han berget.

For at forbundenes arbeide i fremtiden kunde komme til å hvile på et tryggere økonomisk grunnlag besluttet man allerede et par år efter organisasjonens stiftelse å søke oprettet et Hjelpefond for hvert av de tre lokalforbund, det Nordenfjelske, Vestlandske og Østlandske. Disse fond har kgl. stadfestede statutter, og i deres styrer sitter biskopene i Oslo, Bjørgvin og Nidaros. Ennu er ikke fondene større enn at deres renteavkastning vesentlig har vært brukt til direkte bidrag til en del av de vanskeligst stillede blinde. De siste par år har forbundene tilsammen delt ut noget over 30 slike bidrag på 50—100 kroner. Utdelingen finner sted ved juletid, for flere av dem som får bidragene har denne lille håndsrekning i den vanskeligste årstid vært nettop det som skal til for at de kan klare sig selv. Men tallet på dem som ingenting får, men som burde komme med, er ennu stort, og der blir intet til de andre sider av forbundenes virksomhet.

Det som kommer inn ved kirkeofringene, blir lagt til det lokalforbunds hjelpefond, i hvis distrikt pengene kommer inn, og da fondenes vesentligste inntekt gjennem alle år netop har vært kirkeofringene, er de ovenfor nevnte bidrag i første rekke kirkefolkets gave til de blinde. Saken har da også på mange steder vunnet stor sympati. Fra enkelte menigheter får vi omtrent årsikre bidrag, og fra andre menighetsråd har vi de siste par år fått meddelelse om at de har besluttet å innføre en fast tilbakevendende offerdag hvert annet eller tredje år. Nettop dette med tilbakevendende offerdager vil vi under de nuværende vanskelige tider få lov til å be menighetsrådene å ta under alvorlig overveielse. Hittil har vi ikke fått bidrag fra mere enn omtrent hver 30te kirke i landet;

og det er klart, at hvis en slik ordning kunde bli almindelig så skulde det ikke store bidrag til fra hvert enkelt sted forat våre hjelpefond i en ikke alt for fjern fremtid kunde bli den faktor i norsk blindesaksarbeide som vi har håpet. Man tenke sig bare hvad det vilde si om vi kunde komme derhen at gjennemsnittlig 100 mennesker i hver av landets 8—900 kirker gav en krone til blindesaken hvert 3. år som takkoffer for sine gode øine; det vilde jo gi våre hjelpefond en tilvekst av henved kr. 30000 pr. år. Vi er hjertelig taknemlige for de årvisse bidrag fra de steder hvor vår sak har vunnet en slik plass i menighetens hjerter, og vi er fullt opmerksomme på at der ikke minst til kirkefolket i vår tid stilles så mange krav at menighetsrådene har et overmåte vanskelig arbeide med å velge mellem de mange berettigede ansøkninger om offer, men derfor håper vi også at tanken om en slik fast tilbakevendende offerdag må bli velvillig overveiet. De menighetsråd som måtte bestemme sig for en slik ordning, tør vi høfligst anmode om å sende meddelelse om beslutningen til: Norges Blindeforbunds sekretariat, Rosenkrantzgaten 5, Bergen.

Med hjertelig takk til alle dem som hittil har ydet bidrag til vårt arbeide, tillater vi oss å be om at spørsmålet om en regelmessig, om ikke årlig, ofring må bli tatt op til overveielse også på de steder som hittil ikke har hatt ofring til blindesaken.

Innkomne beløp bedes sendt til Norges Blindeforbunds kasserer frk. Sigrid Sverdrup, Hansteens gate 9, Oslo.

Ærbødigst
I styret for Norges Blindeforbund.
Alf Arnesen,
formann.

Jessnes, september 1927.

Dr. H. G. Dethloff, Bergen.

Bedes velvilligst optatt eller omtalt i andre blad, likesom alle blindevenner anmodes om å gjøre hvad de kan her. Hjelpefondene kommer jo ikke bare de blinde idag til gode, men skal også betrygge vårt fremtidige blindeskasarbeide, så man vil forstå det er en overordentlig viktig sak det gjelder. Red.

Grammofonbiblioteker for blinde.

I septemberheftet av det engelske blindetidsskrift, «The Tribune» leses følgende opsiktsvekkende artikkel:

Til bruk for blinde er grammofonbiblioteker, som i et halvt dusin plater vil rumme en hel novelle, bragt innen praktisk rekkevidde gjennem en ny opfinnelse av kaptein J. Round ved Marconi-selskapet. Kaptein Round som er leder for en spesialavdeling i Vicalion-fabrikkene, fremstiller leseplater som går i 40 minutter og tydelig gjengir ca. 5000 ord på hver side. Disse platene er av almindelig størrelse og tykkelse; men de har — fra tre til fem ganger så mange rifler som på vanlige grammofonplater og roterer med tredjedels fart — ca. 28 istedetfor almindelig 80 omdreininger pr. minutt. De må spilles elektrisk — d.v.s. et 1- eller 2-lampers radiosett med høittaler eller hodetelefon kobles til en liten grammofon.

«Jeg er ennu ikke ganske tilfreds med resultatene,» uttalte kaptein Round nylig til en avisreporter; «for ved slike plater som det her dreier sig om, må man ha et særlig fint begynner- og slutt-spillepunkt, og jeg har enda ikke funnet et som helt ut fyller kravene. Det er imidlertid bare en simpel mekanisk ting og frembyr ingen virkelig vanskelighet. Jeg håper om nogen få dager å være kommet frem til det rette.» Kapteinen tilføiet: «Jeg finner at jeg får like gode resultater i midten av platen som ute ved kanten. Ved å bruke mindre av platen og ikke gå så nær centrum antar jeg det skal bli mulig å fremstille plater som kan gå i 2—3 timer på hver side, og det er min hensikt å prøve å nå frem til det».

Kaptein Round sa at han ikke betraktet sin opfinnelse som en handelsartikkel; men det burde bli mulig å bringe den innen rekkevidde for sykehus og blinde til et totalkostende av 10 pund (ca. 185 kr.), men da forsynt med bare en eller to hodetelefoner. Den nye grammofon kunde også brukes til gjengivelse av musikk; men dessverre var det for tiden nogen forretningsmessige og patentvanskeligheter når det gjaldt en utvidet anvendelse av elektriske grammofoner.

Ved en prøveplate som blev spilt på en almindelig bord-grammofon, satt i forbindelse med et 2-lampers radiosett og høittaler, fant reporteren gjengivelsen like klar og tydelig som på en god radiomottager. Kaptein Ian Fraser, sir Arthur Pearson's medarbeider og den nuværende leder av virksomheten for blinde soldater og sjøfolk ved St. Dunstan's, erklærte også at han var meget imponert over gjengivelsen av 5 irske historier som han hadde hørt på en plate.

«Jeg vil ikke vekke forhåpninger mens saken ennu befinner sig på forsøksstadiet,» uttalte kapteinen; «men resultatene er virkelig gode. Helt fra jeg kom til St. Dunstan's, har jeg vært på utkik efter en eller annen mekanisk høitlesningsmetode; for det vilde være en uvurderlig vinning for blinde. Mange er glad i å få lest høit for sig hjemme; men det er ikke alltid lett å finne en skikket og villig person til å gjøre det. Disse 30—40 minuttersplatene syntes å være det vi trenger; for ved dem vil man ikke bare undgå plagsomme avbrytelser; men de er billige og bekvemme å sende i posten. Forhåpentlig vil man kunne få en hel novelle for 6 shillings eller så.»

Kaptein Round spilte også almindelige danse- og orkestermusikkplater på sin elektriske grammofon.

«The Tribune»s redaksjon tilføier:

Vi har nylig gjort forsøk med et praktisk og tiltalende instrument, kalt «Telegraphone». Platene er cylinderformet, og på det nuværende trin av utviklingen rummer en plate samme innholdsmengde som 23 sider punktskrift. (Da man i England bruker en temmelig vidtgående kortskrift, antar vi dette motsvarer ca. 35 sider i uforkortet trykk. «Blindesaken»s red.). De forsøk som drives av kaptein Round, og som ovenfor er omtalt, vil bli fulgt med stor interesse. Vi er helt enig med kaptein Ian Fraser i hans syn på saken og håper å kunne gi våre lesere mer detaljerte oplysninger i nær fremtid.

* * *

Også i Tyskland har man i det siste beskjeftiget sig med det samme spørsmål som Marconi-selskapet har tatt op til praktisk løsning. En i Sydney (Australia) bosatt tysk videnskapsmann, dr. Aug. Scheidler, sendte således i vår det prøisiske regjeringsdepartement for videnskap, kunst og folkeoplysning et forslag om at den prøisiske eller tyske stat skulde oprette en central for fremstilling av slike leseplater og overlate den billigst mulig til blindebiblioteker, skoler, foreninger og private blinde. Doktoren mente at dette ikke alene skulde bli et nytt virkningsfullt middel til fremme av den kulturelle vekst blandt de synsberøvede, men også i høi grad øke de blindes erhversmuligheter.

Direktør Grasemann, formann i den tyske blindelærerforening, fikk forslaget oversendt til uttalelse; men så vel direktøren som de blinde tyske akademikeres forening, som også er blitt anmodet om å uttale sig, stiller sig noget skeptisk overfor forslaget. Samtlige uttalelser går ut på at grammofon-leseplatene på ingen måte kan erstatte eller overflødiggjøre punktskriften, som dr. Scheidler hadde antydet, blandt annet fordi grammofonplatenes gjengivelse blev fonetisk, slik at man ikke får kjennskap til ortografi, tegnsetning, opstilling o.s.v., noget som er så viktig ved undervisning og studier. Man mente også at et platebibliotek vilde ta like stor plass som en punktskriftboksamling, og at platene vilde bli vanskelig å kontrollere, ordne og bruke for en blind. Lederen av blindehøiskolen i Marburg, dr. Strehl, var også kommet til det resultat, at platene ikke var holdbare og omtrent umulige å sende i posten. Når det dreiet sig om skjønnlitteratur eller andre ting som det gjaldt å få lest i en fart, trodde man dog at grammofonbiblioteket hadde store muligheter.

Da kaptein Round's opfinnelse jo er ganske ny, må man gå ut fra at hverken dr. Scheidler eller de tyske blindesakkyndige hadde noget kjennskap til den. Hvis den engelske opfinnelse holder hvad den synes å love, er mange (vel de fleste) av de fremholdte ulemper fjernet, og sikkert er det at man med spenning må imøtese den videre utvikling av denne opfinnelse, som selvsagt ikke erstatter eller overflødiggjør punktskriften, men som synes å åpne ganske andre muligheter enn f. eks. Optofonen, som i sin tid vakte slik sensasjon, men som efter de erfaringer man hittil har gjort, aldri (efter de nuværende prinsipper iallfall) vil få praktisk betydning. Dertil er den altfor kostbar, altfor vanskelig og anstrengende å bruke og altfor sen i sin virkemåte — så sen at det gjør benyttelsen til ikke så lite av en tortur.

«Blindesaken»s red.

Litt om det som gjøres for å øke de blindes erhvervsmuligheter i Sverige.

Kronprinsessan Margaretas Arbetsnämnd iør de Blinda har for nogen tid siden utsendt sin årsberetning for 1926. Vi gjengir en del avsnitt da vi tror de vil leses med almindelig interesse også av norske blindevenner. Disse avsnitt viser at man i Sverige arbeider med de samme spørsmål som hos oss; men de viser også at man der er kommet meget lenger enn her. Ikke minst har länene vist en ganske annen forståelse for det praktiske blindesaksarbeides store samfundsmessige berettigelse og betydning enn tilfellet er med våre fylker. De svenske läns bidrag til dette arbeide utgjorde i 1926 ca. 50,000 kr., mens de norske fylkers bare beløp sig til 2—3000. Det heter i Arbetsnämndens beretning:

Det i eminent grad betydningsfulle spørsmål om de blindes erhvervsmuligheter, billigere materialer og avsetning av deres ferdige arbeider har vunnet full forståelse innen nämndens länsorganisasjoner. Med glede konstaterer vi at landstingene (fylkestingene) tar del i disse organisasjoners bestrebelser ved å yde dem økonomisk støtte. Sikkert er det også at det samarbeide som er begynt her, vil styrkes og bli av den største betydning i den planmessige omsorg for landets blinde. Arbetsnämnden håper at de få landsting som ennu ikke har bevilget noget tilskudd til det øiemed det her gjelder, i løpet av inneværende år (1927) vil yde denne bevilgning.

Det avsluttede arbeidsår viser ny fremgang. Gjennem länsorganisasjonene og av de enkelte Skydsvänner blev der i 1926 omsatt blindes arbeider for kr. 196,729.08 mot for kr. 97,970.19 i 1925. Hertil kommer at de blinde selv gjennem rabatt på materialer og ved salg av arbeider på de i forbindelse med De Blindas Dag avholdte varemesser i betydelig grad har kunnet øke sine arbeidsinntekter. Som bidrag til å skaffe blinde arbeide, egne hjem eller verksteder, til gjennemgåelse av utdannelseskurser m. m. samt som hjelp og opmuntring til eldre blinde har Arbetsnämnden og länsorganisasjonene under året utbetalt kr. 151,945.13. Det tilsvarende tall for 1925 var kr. 121,359.72.

For å øke de blinde kvinners erhversmuligheter satte direksjonen for blindeinstituttet sommeren 1926 i gang et kursus i finere kvinnelige håndarbeider, slik at deltagerne selv bare hadde å betale reisen til og fra Tomteboda. Interessen for kurset var meget stor. Der kom i alt inn 55 ansøkninger; men da plassen var begrenset, kunde dessverre bare 20 bli imøtekommet. Arbetsnämnden ydet det nødvendige beløp til innkjøp av materialer m.m.

Kurset som på den mest fortjenstfulle måten blev ledet av bestyrerinnen for blindehjemmet i Nynäshamn, frk. Berta Kyhlberg, med bistand av to av hjemmets pensjonærer, gav et meget godt resultat. Deltagerne har innberettet at de har hatt god avsetning på sine arbeider. Nogen har hatt fullt op å gjøre.

Hvad angår slike blinde som ser en del, da burde disse om mulig slå inn på andre arbeider enn de velkjente «Blindefag» og ikke konkurrere med de helt blinde på disses begrensede arbeidsområde. I 1924 besluttet derfor direksjonen for blindeinstituttet (i overensstemmelse med de blindesakkyndiges forslag) å gjøre et forsøk med å la blinde gutter med noget syn få oplæring i gårdsarbeide. Efter avslutningen av den egentlige skolegang blev to slike elever innakkordert i gode gårdbrukerhjem, hvor de fikk oplæring i de fleste grener av gårdsarbeidet. Forsøket gav et meget godt resultat. Efter en 2-årig utdannelsestid kunde elevene sørge for sig selv, idet gårdbrukerne tilbød å ta dem i sin tjeneste for en viss lønn. Den ene tok imot tilbudet og fikk foruten fritt ophold en kontantlønn av 25 kr. pr. måned. Den andre tok plass annetsteds og fikk foruten fritt ophold 35 kr. måneden. For slike elever turde fjøsarbeide være det mest høvelige. Direksjonen har for nærværende 5 andre elever innakkordert i gårdbrukerhjem, og efter alt å dømme synes resultatene også her å være meget gode. På denne måten håper direksjonen å finne bedre erhvervsmuligheter for slike mannlige elever som har en del av synet i behold og er vokset op på landet, og samtidig minske tilstrømningen til de saakalte «Blindeerhverv». Betreffende elever som er vokset op i byene, turde det i de fleste tilfelle ikke være formålstjenlig å gjøre forsøk med gårdsarbeide. Ganske sikkert vilde disse hurtig søke tilbake til hjemstedet igjen. For slike elever må man prøve å finne noget passende arbeide i hjemstedets nærhet. Det er under året lyktes å skaffe arbeide til en svaksynt institutelev i hans hjemby Göteborg.

I beretningen fremholdes videre at det av mange grunner stadig blir vanskeligere for de blinde å slå sig igjennem som børstebindere og kurvmakere, og at det derfor må gjøres kraftige anstrengelser for å finne andre høvelige arbeidsfelter. Herunder kommer man, heter det, i første rekke til å tenke på den i våre dager alt håndarbeide opslukende industrien. Da man var kjent med at der saa vel i Tyskland som i De forenede Stater var gjort forsøk på å plasere blinde i industrielle virksomheter, stillet Sverige-Amerika-stiftelsen et reisestipendium til rådighet for blindeinstituttets rektor for at han kunde bli satt i stand til i sistnevnte land å studere disse forsøk likesom blindeomsorgen i det hele. Høsten 1926 foretok rektor Ek denne reisen, og han turde snart få anledning til å fremlegge en redegjørelse for sine erfaringer vedrørende arbeidsmulighetene for de blinde i Amerika.*)

Organisasjonene i Norrbottens og Västerbottens län fikk i 1925 en god hjelp i avsetningen av blindes arbeider gjennem de

---

Rektorens redegjørelse er nu offentliggjort. Red.

resp. länsstyrelsers beslutning om at ved lotteribevilgninger skulde en viss del av gevinstene være blindearbeider. Samme vedtak er senere blitt gjort av Kopparbergs og Gävleborgs länsstyrelser. For Kopparbergs vedkommende er det bestemt at 15 pct. av gevinstverdien skal utgjøres av blindes arbeider. Det er å håpe at andre län vil følge disse eksempler.

Lover for Vestlandske Blindeforbund.

(Efter den endring som blev vedtatt på årsmøtet 24. og 25. juni 1927).

§ 1.

Vestlandske Blindeforbund (V. B.), stiftet 1904, er tilsluttet Norges Blindeforbund (N. Bf.) og har som hovedopgave å støtte sine blinde medlemmer i deres bestrebelser for å bli selvhjulpne mennesker blandt annet ved:

a) Å oprette og drive utsalg for blindes arbeider samt holde lager av materialer, som selges uten fortjeneste for forbundet;

b) å oprette og drive verksteder og arbeidsstuer for blinde som bor avsides eller av annen grunn søker plass på disse;

c) å yde blinde enkeltpersoner bidrag til videre- eller særutdannelse, til igangsettelse av egne forretninger, til leie av verksteder etc.;

d) å fremme de blindes åndelige utvikling ved en stadig forøkelse av forbundets lånebibliotek, ved å skaffe dem billige bøker i punktskrift samt ved i forhold til andre forbund å yde bidrag til et fyldestgjørende landsorgan for Norges blinde;

e) efter evne å yde de blinde sykehjelp når slik hjelp er påkrevet;

f) å lette de blinde medlemmer adgangen til forbundets årsmøter ved å yde dem reise- og opholdsbidrag.

§ 2.

Medlem av Vestlandske Blindeforbund kan enhver så vel blind som seende bli som er boende innen forbundets arbeidsdistrikt (Vest-Agder—Sunnmøre) og betaler årspenger med minst kr. 1.00 eller mist kr. 2.00 hvis man ønsker «Norges Blinde». For blinde som vil ha «Blindesaken», er årspengene minst kr. 2.00, for seende minst kr. 3.00. For å ha stemmerett ved avgjørelse av forbundets anliggender må man dog ha fylt 16 år. Livsvarig medlem kan den bli som en gang for alle betaler minst kr. 25.00. Æresmedlemmer kan — efter forslag av styret — opnevnes av årsmøtet med minst tre fjerdedeler av de avgivne stemmer.

§ 3.

a) Forbundets medlemmer innføres i en protokoll — blinde og seende hver for sig. Særskilt liste føres over livsvarige medlemmer og æresmedlemmer.

b) Medlemmer som ønsker å uttre av forbundet, må sende melding om det til et av styrets medlemmer. Årspenger må betales for det år i hvilket utmeldelsen skjer.

c) Årspengene betales innen årets utgang. De som ikke har betalt dem innen tre måneder efter fastsatt tid, kan ikke rette noget krav eller gjøre nogen henvendelse til forbundet i anliggender som gjelder dettes formål.

§ 4.

Medlemmer som vil fremsette forslag til behandling på årsmøtet må sende det skriftlig til formannen — om mulig en måned før møtedagen.

§ 5.

Foreninger som arbeider til beste for Vestlandske Blindeforbund og betaler et årlig bidrag av minst kr. 25.00, har rett til å la sig representere på forbundets årsmøte med en utsending for hvert påbegynt 25 medlemmer. Slike foreningsvalgte representanter har stemmerett selv om de ikke er medlemmer av forbundet.

§ 6.

Forbundets virksomhet ledes av et styre bestående av:

a) En formann, som alltid skal være en blind.

b) En representant (med varamann) for hvert fylke (Vest-Agder, Rogaland, Hordaland, Bergen, Sogn og Fjordane, Sunnmøre). Disse skal som regel være hjemmehørende og bosittende i det fylke de representerer. Er nogen av disse styremedlemmer seende, skal varamannen være en blind.

Dessuten to styremedlemmer (med en varamann), hvorav om mulig en blind, som er bosittende i Bergen, men ikke behøver å være hjemmehørende der. Disse skal sammen med formannen og det for Bergen valgte styremedlem fungere som forretningsutvalg.

Valg til styre foregår skriftlig. Formannen velges ved særskilt valg for et år ad gangen.

Velges formannen blandt de sittende styremedlemmer, skal der velges nytt styremedlem i hans sted for resten av hans funksjonstid som fylkesrepresentant i styret.

Av styrets medlemmer går hvert år to ut. Styret foreslår nye fylkesrepresentanter efter konferanse med de på stedet arbeidende foreninger og blindeinteresserte.

Styret velger innen sin midte varaformann, sekretær og varasekretær. Styret ansetter (utenfor styret) en kasserer.

Styret har møte en gang om sommeren i forbindelse med årsmøtet og en gang om vinteren. Når viktige saker, som ikke kan utsettes eller avgjøres ved omsendelse, gjør det påkrevet, kan formannen sammenkalle styremøter også til andre tider. Formannen skal også innkalle til styremøte når minst tre styremedlemmer forlanger det.

Avstemning i styret skjer ved almindelig flertall. Skulde det ikke være flertall av blinde i styret, kan saken forlanges forelagt også de blinde varamenn til votering eller utsatt til årsmøtet.

I henhold til styrets beslutninger og uttalelser besørger formannen sammen med de i Bergen boende styremedlemmer de daglige forretninger. Alle saker som forretningsutvalget ikke på egen hånd kan avgjøre, skal omsendes innen styret.

§ 7.

Forbundet velger på hvert årsmøte to eftersynsmenn (med en varamann). Eftersynsmennene har å gjennemgå regnskapene og gi en skriftlig melding om eftersynet. De har navnlig å våke over at utgiftene støtter sig til styrets eller årsmøtets vedtak. Eftersynsmennene har om nødvendig rett til å benytte lønnet tallgranskning.

§ 8.

Enn videre velger årsmøtet — når slike valg ifølge landsforbundets lover skal finne sted — annet styremedlem og representanter til Norges Blindeforbund og varamenn for disse.

§ 9.

Forbundets regnskapsår er kalenderåret. Regnskapene avsluttes pr. 31. desember og oversendes eftersynsmennene innen 31. januar næstefter.

§ 10.

Forbundet holder årlig møte på det sted og til den tid styret finner mest tjenlig, dog således at årsmøtet alltid henlegges til sommerhalvåret. Tiden for årsmøtet kunngjøres minst en måned før møtedagen. Møtets forhandlinger ledes av formannen, som fremlegger styrets beretning om forbundets virksomhet i siste kalenderår. Formannen fremlegger også eftersett regnskap for det forløpne og forslag til budgett for det kommende driftsår. Årsberetning og regnskapsutdrag trykkes og tilstilles alle medlemmer samt foreninger, institusjoner og privatpersoner som har vist interesse for forbundet. Vedtak i almindelige saker gjøres ved simpel stemmeflerhet av de møtende. I tilfelle av stemmelikhet gjør formannens stemme utslaget.

§ 11.

Hvis forbundets inntekter i årets løp ikke går med til driften, overføres de til næste års regnskap eller henlegges til forbundets fonds. Den til kommende års regnskap overførte kapitals anvendelse fastsettes av årsmøtet.

§ 12.

Forslag til endring i eller tilføielse til disse lover må være innsendt til styret senest tre måneder før årsmøtet, hvor der kreves minst to tredjedeler av de møtendes stemmer for at de skal være gyldige.

§ 13.

For at Vestlandske Blindeforbund skal kunne uttrede av Norges Blindeforbund må det være vedtatt med to tredjedels flertall på to efter hinannen følgende årsmøter.

§ 14.

Forslag om forbundets opløsning må fremsettes for styret senest tre måneder før årsmøtet. Det kan ikke vedtas før alle medlemmer er gitt høve til skriftlig eller mundtlig å uttale sig om det og minst tre fjerdedeler stemmer for det. Opløsning må vedtas på to efter hinannen følgende årsmøter for å være gjeldende. Blir opløsning vedtatt, skal forbundets midler gis en slik anvendelse at de fremdeles kommer Vestlandets voksne blinde til gode.

Statutter for Vestlandske Blindeforbunds Sykeforsikringsfond.

(Vedtatt på årsmøtet 11.—14. juli 1924).

§ 1.

Vestlandske Blindeforbunds Sykeforsikringsfond er oprettet 29. 4. 1920 med en grunnkapital på kr. 3000.00 — tre tusen kroner — avsatt av Bergensbasarens overskudd for 1920.

§ 2.

Kapitalen skal ved gaver og avsetninger samt oplegning av 10 pct. av renteinntekten snarest bringes op til en slik størrelse at alle Vestlandske Blindeforbunds blinde medlemmer, på den måten som årsmøtet bestemmer, kan holdes sykeforsikret ved fondets avkastning, uten særlig tilskudd fra forbundets almindelige kasse. Årsmøtet fatter, efter innstilling av fondets styre, beslutning når kapitalens økning endelig eller midlertidig skal stanse, samt om fondets virksomhet skal utvides til også å omfatte ulykkes- og livsforsikring.

§ 3.

Fondets kapital er alltid urørlig. Den anbringes som for umyndiges midler til enhver tid bestemt, og forvaltes i likhet med forbundets andre legater av Bergens Overformynderi.

§ 4.

Som fondets styre fungerer Vestlandske Blindeforbunds legatstyre, som i samråd med forbundsstyret treffer bestemmelse for ordningen med ekspedisjonen av fondets daglige forretninger.

Reglement for Vestlandske Blindeforbunds Sykeforsikringsfond og Sykekasse.

(Vedtatt på styremøtet 23. juni 1927).

§ 1.

Fondets disponible renter brukes til å betale den del av sykeforsikringspremien for Vestlandske Blindeforbunds blinde medlemmer som forbundet efter beslutning av årsmøtet skal utrede. Så lenge fondets egne midler ikke strekker til for å dekke forbundets andel av premien, hever fondets forretningsfører, efter anvisning av Vestlandske Blindeforbunds formann, det manglende beløp i forbundets almindelige kasse, såfremt det ikke er besluttet ydet tilskudd til forsikringen av forbundets hjelpefond, eller andre midler er stillet til disposisjon.

§ 2.

Gaver som gis til sykeforsikringsfondet, skal tillegges fondets kapital.

§ 3.

Sykeforsikringens midler må alene brukes til blinde. Legatstyret avgjør hvem som i denne forbindelse er å anse som blind. Tvistemål herom kan forlanges forelagt forbundsstyret før forsikring tegnes.

§ 4.

Sykeforsikring kan skje på en av to måter: 1) Enten melder medlemmet sig selv inn i sitt hjemsteds sykekasse og sender samtidig melding herom til sykeforsikringsfondets forretningsfører eller 2) medlemmet anmoder sykeforsikringsfondets forretningsfører om å bli sykeforsikret, og blir i så fall innmeldt i Bergens Kretssykekasse. De som ikke er innmeldt gjennem fondets forretningsfører i B. K. S., kan sende sine premiekvitteringer inn til fondets forretningsfører, som da refunderer medlemmet den del av premien som forbundet skal betale.

§ 5.

For å få utbetalt bidrag til sykekassepremien, resp. for å bli innmeldt i B. K. S., må medlemmet fremlegge for forretningsføreren kvittering for betalt medlemskontingent til Vestlandske Blindeforbund for det år sykeforsikringen skal gjelde.

§ 6.

Forretningsføreren innhenter hvert år i desember fortegnelse over forbundets blinde medlemmer. Han besørger inn- og utmeldelser, premiebetaling etc. og fører liste over alle Vestlandske Blindeforbunds sykeforsikrede blinde medlemmer, med angivelse av om medlemmet utreder sin premie selv eller med tilskudd av sykeforsikringsfondet, samt i hvilken sykekasse medlemmet er forsikret, med datum for indmeldelse og utgang.

§ 7.

For dem som har tilskudd til premien av sykeforsikringsfondet, skal der føres regnskap slik at man til enhver tid kan se om medlemmet er à jour med sin premiebetaling. Har et medlem forsømt å betale sin premieandel i 3 (tre) måneder, noteres han «utmeldt». Der må ikke av sykeforsikringsfondets midler gjøres utlegg til den premieandel som medlemmet selv skal betale. Hvis et medlem ikke ser sig i stand til å betale den premieandel som faller på medlemmet, må ansøkning om fritagelse være innsendt til forretningsutvalget i så god tid at saken kan være behandlet før utløpet av det kvartal for hvilket premien er betalt. Et medlem som er utmeldt av sykeforsikringen på grunn av forsømmelse med premiebetaling, kan ikke igjen få tilskudd til sin premie før det er gått 1 (ett) år fra utmeldelsesdagen, medmindre den resterende premie betales; i så fall kan medlemmet uten avbrytelse få utbetalt premieandel.

§ 8.

Som forbundets forretningsfører for sykeforsikringsfondet fungerer forbundets kasserer. Legatstyret bestemmer om der skal ydes lønn for arbeidet, og i tilfelle dens størrelse. Kassereren kan, med samtykke av legatstyret, ta ekstrahjelp til arbeidet med sykeforsikringen.

§ 9.

Sykeforsikringsregnskapet revideres av Vestlandske Blindeforbunds revisorer og fremlegges sammen med de andre regnskaper for årsmøtet.

§ 10.

Legatstyret skal bringe i forslag endring av Vestlandske Blindeforbunds andel i premien hvis dette ansees ønskelig.

Reglement for Vestlandske Blindeforbunds Lånefond.

(Vedtatt på forretningsutvalgmøtet 15. mai 1924).

§ 1.

Lånefondet er dannet ved at Vestlandske Blindeforbunds årsmøte 1923 avsatte kr. 5000.00 — fem tusen kroner — som grunnkapital for et særskilt lånefond, og dette søkes øket ved at årsmøtet, når leilighet gis, avsetter passende beløp, samt ved direkte gaver.

§ 2.

Fondets formål er å yde lån til Vestlandske Blindeforbunds medlemmers selverhverv. For å være berettiget til lån må vedkommende ha vært medlem av Vestlandske Blindeforbund i 2 (to) sammenhengende år før låneandragendet innsendes. Ingen kan bevilges lån før man har fylt sitt 21de år.

§ 3.

Alle lån må være tilbakebetalt senest innen 3 (tre) år efter mottagelsen. I det første halvår er de avdragsfrie, men derpå tilbakebetales de kvartalsvis i like store terminer. Skulde uforutsette omstendigheter inntreffe, kan forretningsutvalget forlenge betalingsfristen med inntil 2 (to) år.

§ 4.

Lånefondet bestyres av Vestlandske Blindeforbunds forretningsfører, og lånebeløpet må som regel ikke overstige kr. 500.00 — fem hundre kroner. Undtagelsesvis kan summen settes høiere når samtlige medlemmer er enige. Den må ikke overstige kr. 1000.00 — tusen kroner. Lånets rentefot er 3 (tre) pct. p. a. og betales efterskuddsvis ved hver forfallen termin.

§ 5.

Som sikkerhet for lånet skal stilles en av forretningsutvalget godkjent kausjonist eller tilstrekkelig pantesikkerhet.

§ 6.

Nytt lån kan ikke ydes før et tidligere er innfridd.

§ 7.

Andragende om lån innsendes til forretningsutvalget og må være ledsaget av uttalelser fra styremedlemmet for det fylke hvor lånsøkeren bor.

60 år.

En av våre mest kjente blinde musikere, organist Hans Karlsen, Oslo, fylte 3. oktober 60 år.

Hans Jakob Karlsen er født på Horten nevnte dato 1867. Han var elev av Christiania Blindeinstitut i årene 1879—87. Her fikk han undervisning i orgelspill og fortsatte senere sin utdannelse hos P. Lindeman og Olai Selberg. For sistnevnte vikarierte han ofte under dennes mange og lange fravær.

Karlsen begynte sin livskamp i en tid da det var meget vanskeligere for en blind å komme frem enn nu om stunder — skjønt det også nu er nok av hindringer å overvinne. Det er kanskje også så, sier en av hans kamerater, at flere av våre yngre blinde organister overstråler ham når det gjelder fremførelsen av store orgelverker; men når det dreier sig om et støtt, solid og på samme tid vakkert spill til gudstjenesten, skal nok Karlsen hevde sin plass som en av de beste. Derom tør meningene ikke være delte. Særlig har Karlsen vunnet almindelig anerkjennelse for sitt koralspill. En av Oslos mest kjente organister rådet således sine elever til å gå og høre på Karlsen, som de hadde meget å lære av. Karlsen er også en utmerket akkompagnatør, og videre bør nevnes at han har besørget musikken til to utgaver av I. O. G. T.s sangbok for barneordenen.

I årene 1890—1900 reiste Karlsen, sammen med Andr. Pedersen, Skandinavia rundt og gav kirkekonserter og underholdninger. Også senere har disse to reist adskillig sammen. De var således i Sverige vinteren og våren det bevegede år 1905. Fra disse ferdene har de mange lyse og hyggelige minner; men iblandt var der selvsagt også motgang og skuffelser.

1901 tiltrådte Karlsen som organist ved Gamlebyens gravkapell, Oslo. Ved organist Cappelens død 1916 blev han overflyttet til kapellet på Nordre Gravlund, hvor han fremdeles sitter og spiller gravsalmer og sørgemusikk i flere timer næsten hver dag. «Nogen må da gjøre det også,» sier han når man snakker om hvor trist det må være å sitte slik år ut og år inn. 1917 ansattes Karlsen som organist ved Tøien kirke (for Tøien og Wexels menigheter).

I anledning av 60-årsdagen viet avholdsbladet «Folket» organist Karlsen en meget hedrende og sympatisk omtale og takket ham for hans arbeide og eksempel som goodtemplar i de 37 årene har han vært medlem av loge «Sverre», Oslo.

I blindesaksarbeidet har Karlsen tatt aktiv del helt siden Ø. B. blev stiftet. Han er «permanent» medlem av forbundets sommerhvilekomité, har gjentagne ganger vært medlem av forbundets styre og av styret for Ø. B.s hjelpefond, representant til N. Bf., varamann o.s.v. Like siden bladets start i 1919 har Karlsen vært det norske medlem av styret for «Nordisk Musikblad for Blinde», hvor han innehar kassererstillingen.

I over 20 år har Karlsen bodd i Schweigårds gt. 60 b, Oslo.

Venner og kamerater er alltid velkomne i hans og fru Mathildes gjestfrie hjem.

Karlsen er fremdeles i full vigør, frisk og kraftig, og fortsetter ufortrødent sitt virke. Uten brask og bram, men seigt og målbevisst, skritt for skritt, har han kjempet sig frem dit hvor han står idag.

Vi bringer hr. Karlsen en hjertelig takk for hvad han ved sitt liv og arbeide direkte og indirekte har utført for vår sak, og ønsker ham alt godt i de kommende år.

Ingvald Brynnildsen.

Nogen erindringer av en kamerat.

Som meddelt i forrige nummer, avgikk kurvmaker Ingvald Brynnildsen, Fredrikshald, ved døden for lengre tid siden. Brynnildsen var på mange måter adskillig over det almindelige. I praktisk henseende var han overordentlig vel utrustet, noget som kom tydelig frem allerede i skoledagene, og han hadde også gode åndsevner. Energisk og foretagsom var han som få, en av dem som aldri gav op tross vanskelighetene. Meget hadde Brynnildsen å kjempe med. Han var ikke bare blind, men hadde også en tiltagende døvhet å stri med, noget som selvsagt hemmet ham på mange vis. Hertil kom at Brynnildsen de siste årene var sykelig. I Spanskesyken 1919 fikk han et knekk som han aldri overvant. Når en husker alt dette, er det desto mer beundringsverdig at han likevel kunde fortsette sin virksomhet.

Om avdøde har vi fra en skolekamerat mottatt nogen erindringer som sikkert vil leses med stor interesse. Denne kamerat skriver:

Jeg tror Brynnildsen kom inn på skolen samme året som jeg (1886); men han var jo da hele 14 år og blev visstnok satt i annen klasse. Han hørte allerede da litt dårlig, men hadde til nød gangsyn på det ene øiet. Det andre mistet han ved et ulykkestilfelle på skolen, og 10—12 år senere skadet han også det som han så litt på, likesom døvheten da var tatt til nokså meget. Det var naturligvis et hårdt slag. Han sa til mig da jeg traff ham et par år efter, at han trodde det vilde knekt ham hvis han ikke nettop da hadde vært så optatt med en dampbåt som han holdt på å lage. I miniatyr laget han alt en i de senere skoleårene, og det var et mesterstykke av forsiggjort og netthendt arbeide i de minste enkeltheter. Båten var vel omtrent 80 cm. lang, og i utstyret manglet ikke engang benker på dekket. Han fikk en mekanikker til å lage kjele og cylinder, og jeg tror han fikk den til å gå. Den var ikke helt ferdig da han forlot skolen, og siden hørte jeg ikke noget til ham på mange år.

Det førstnevntte båtarbeide var ikke leketøi, iallfall ikke i den forstand. Såvidt jeg husker, hadde han fått fatt på jernspanter; men ellers laget han alt selv, naturligvis med undtagelse av maskinen, og båten var helt tett da han fikk den på vannet. Den kunde bære 12—15 voksne mennesker, og bare det at han kunde få til skroget, viser jo ganske sjeldne anlegg. Båten blev utloddet, og et par loddbøker som jeg fikk selge til inntekt for Ø. B., gav nogen av de første kronene vi fikk å rutte med der.

En sjelden grad av netthendthet og praktiske anlegg røbet Brynnildsen straks han kom inn på skolen. Jeg husker at han for moroskyld var med oss smårollingene i modelleringstimene, og at senere bestyrer Hauge var ganske forbauset over hvad han fikk til på det område. Også i tre laget han blandt annet dyremodeller, som tross de små dimensjoner gav en ganske utvetydig illustrasjon av kjennetegnene hos de dyr han vilde fremstille.

I åndelig henseende var Brynnildsen godt utrustet og allsidig interessert. En stillfarende mann var han, men en god kamerat for dem som kom i nærmere berøring med ham.

På den tredje landsutstilling av blindes arbeider i Oslo 1911 fikk Brynnildsen 1. premie som kurvmaker. På Fredrikshald oparbeidet han sig en god forretning, hvor han i en lang årrekke også sysselsatte en av sine skolekamerater. Nedgangstidene og liten arbeidsførhet p. g. a. sviktende helse gjorde dog de siste årene nokså vanskelig for ham i økonomisk henseende.

Brynnildsen giftet sig for vel 20 år siden med en svensk pike, og det lykkelige familieliv bidrog sikkert meget til å holde ham oppe gjennem de ofte nokså tunge tilskikkelser.

Reisesekretærvirksomheten i Nordenfjelske Blindeforbund.

Hr. Karl Flydal, Bergen, er fra 1. september ansatt som reisesekretær i N. B.. Efter et 4-dagers ophold i Trondhjem, hvorunder han blandt annet besøkte Dalen Blindeskole og Blindes Hus samt konfererte med N. B.s styremedlemmer, tok sekretæren til i Romsdal, hvor foredrag er blitt holdt på følgende steder:

September: 9. Åndalsnes bedehus; 10. Veblungsnes bedehus. 11. Skytterhuset i Isfjorden; 13. Marstein, Medalens U. L.; 14. Verma, Øvredalens U. L.; 17. Brevikstranden bedehus; 18. Heggerholmens bedehus; 22. Holmane U. L., Finnøy; 23. Ona og Husøy U. L.; 24. Idun U. L., Harøy; 25. Framgong U. L., Sandøy; 26. Raknes U. L.; 27. Ræstad U. L.; 28. Gossen U. L.. 29. Solglytt U. L., Harøysund; 30. Vidar U. L., Bud.

Oktober: 1. Vårsol U. L., Hustad; 2. Farstad U. L., Julshavn; 3. Elnes U. L., Elnesvågen; 4. Sylte og Malme U. L.; 5. Molde; 6. Bjørnsund N.

Foredragene er blitt arrangert av Romsdal Ungdomssamlag. Fremmøtet har vært ganske godt, og sekretæren er i det hele vel fornøiet med de opnådde resultater hittil.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER
UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND"
Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 11. **November 1927** **16. årg.**

De intellektuelle blindes konferanse.

Høiskolebiblioteket, studieanstalten og veiledningsbyrået for studerende blinde i Marburg.

(Av C. A. Thulin).

«Association Internationale des Etudiants Aveugles» (A. E. A.) (De studerende Blindes internasjonale Forening) holdt i september sistleden sin tredje konferanse, denne gang i Marburg, Tyskland. Om forhandlingene og et besøk ved høiskolebiblioteket, studieanstalten og veiledningsbyrået for studerende blinde i den gamle universitetsbyen skriver det svenske medlem av foreningens styre, hr. C. A. Thulin, i et av de siste nummer av «De Blindas Veckoblad» en meget interessant artikkel som vi tillater oss å avtrykke nedenfor.

Som man kunde vente, var den anmodning som De studerende Blindes internasjonale Forening hadde rettet til sine medlemmer om å samles til møte i Marburg, ikke blitt efterkommet av noget stort antall. A. E. A. råder jo ikke over nogen fonds hvormed medlemmenes reiseutgifter kan bestrides, og de akademiske blindes økonomiske resurser er — som de fleste blindes — i almindelighet meget begrenset. Bare fem nasjoner var representert ved konferansen. Fra Frankrike hadde tre medlemmer innfundet sig, nemlig prof. P. Villey, generalsekretær for «Association Valentin Haüy», dr. jur. Jean Bronne, Paris, og læreren ved Nasjonalinstituttet for unge Blinde i Paris, Ferdinand Lotz. Fra Tyskland møtte foruten dr. Carl Strehl, møtets innbyder, pastor Rosenstiel, dr. Potthoff, hr. Güterbock og frk. Hölters; fra Schweiz foruten foreningens generalsekretær, dr. J. J. Monnier, Genf, bibliotekaren Staub, Zürich, og frk. Schaffer, Bern; fra Østerrike oberstløitnant dr. von Jedina, og fra Sverige undertegnede. Forhandlingene førtes hovedsakelig på tysk under presidium av dr. Strehl og blev når det var nødvendig, oversatt til fransk av frkn. Schaffer og Hölters.

Dr. Monnier gav innledningsvis et historisk tilbakeblikk på foreningens virksomhet. Han fremholdt at alene tilstedeværelsen av en internasjonal sammenslutning av A. E. A.s karakter hadde gitt mangen begavet ung blind impulser til å slå inn på studiebanen, noget som senere ofte hadde ført til fruktbringende og samfundsnyttig virksomhet. Dette viste sig tydelig av de biografier av foreningsmedlemmer som om kort tid vilde bli offentliggjort. Utlånet av videnskapelige verker som de enkelte medlemmer var i besiddelse av, hadde vært til stor nytte for de studerende. En katalog og flere supplementer over disse punktskriftbøker var i årenes løp blitt utgitt.

Av lett forklarlige grunner hadde virksomheten ligget fullstendig nede under krigen; men i de siste årene var den igjen kommet i gang og var blitt vist større opmerksomhet fra den øvrige blindeverdens side gjennem konferansene i Paris 1925 og Assisi 1926. Forutsetningen for et videre fremgangsrikt arbeide var at foreningens økonomi blev styrket, ikke bare ved nye medlemmers tilslutning, men også ved gaver fra interesserte personer og institusjoner. Særlig gjaldt det å øke publikasjonsfondet som hittil av mangel på midler ikke har vært av større betydning.

Efter dr. Monniers redegjørelse gikk man over til behandling av de på programmet opstillede saker. Allerede fra begynnelsen av stod det klart at disse spørsmål ikke kunde få nogen endelig avgjørelse nu. Dertil var altfor få nasjoner representert. Blandt annet England og De forenede Stater glimret ved sin fraværelse. Man besluttet derfor gjennem fagkommisjoner, bestående av representanter fra de forskjellige land, å utarbeide forslag til felles internasjonale skriftsystemer for så vel latin, gresk og hebraisk som for matematikk og kjemi, musikk og fonetikk. Disse forslagene skal så granskes på A. E. A.s konferanse i Genf 1929. Det blev sterkt betonet fra så vel tysk og fransk som fra svensk hold at det var nødvendig å komme ut av det kaos som for nærværende råder på dette felt. Som et talende eksempel kan nevnes at der i Europa for tiden er ikke mindre enn 6 forskjellige matematikk-skriftsystemer for blinde. Alene en stor internasjonal blindekongress, hvor spissene blandt alle kulturlands intellektuelle blinde avgir møte, vil så vel innad som utad kunne gi den nødvendige autoritet m. h. t. de beslutninger som blir fattet i disse for hele det intellektuelle blindesaksarbeide så overordentlig viktige spørsmål. Meningen er å få avholdt en slik kongress i 1931 eller 1932, og de forberedende arbeider er allerede begynt.

Blandt andre vedtak som blev gjort på konferansen, kan nevnes at der besluttedes å inngå til Folkeforbundets byrå i Genf med andragende om hjelp til utgivelse i punktskrift av stereotyperte utgaver av greske og latinske forfattere, et i sannhet internasjonalt anliggende for de studerende blinde. Dr. von Jedina fremholdt ønskeligheten av en tilnærmelse mellem de forskjellige lands kortskriftsystemer, og man besluttet gjennem de mest utbredte blindeblad å rette en henstilling til vedkommende institusjoner — punktskrifttrykkerier osv. — om ikke å foreta nogen utvidelse av allerede eksisterende kortskriftsystemer uten først å konferere med tilsvarende institusjoner i andre land.

Som siste post på programmet inngikk et besøk ved de Marburgske blindeinstitusjoner, og jeg må tilstå at tanken på å bli nærmere kjent med disse i sitt slags enestående foretagender lokket mig like meget til å gjøre reisen til Marburg som konferansen i og for sig. Dr. Strehl har her skapt institusjoner som med tiden vil komme til å løfte det tyske blindevesen op i et høiere plan og utenfor Tysklands grenser vise veien for slike blindefilantroper og blindepedagoger som særlig interesserer sig for de blindes høiere intellektuelle utdannelse.

Det Marburgske foretagende kan deles i tre avdelinger: Høiskolebiblioteket, studieanstalten og veiledningsbyrået for studerende blinde. Institusjonen eier to bygninger i den indre by, Wörthstrasse 9—11, og to prektige hus med stor omgivende park og have beliggende på en skråning i Marburgs villakvarter.

I Wörthstrasse 11 har høiskolebiblioteket sine lokaler. Samlingen omfatter allerede 10.000 bind, og alle videnskapsgrener er representert. Videre er der i denne bygningen et punktskriftstrykkeri, kontor- og ekspedisjonslokaler og i kjelleretasjen mekaniske verksteder for eksperimentering med og fremstilling av alle optenkelige tekniske hjelpemidler for blinde.

I nr. 9 er studenterhjemmet. Her har hver student sitt eget, vakkert møblerte rum, hvor han uforstyrret kan drive sine studier. Videre er der musikkværelse, selskapsrum og spisesal. Alt bærer preg av et virkelig hjem. For full pensjon betales der bare 75 mark pr. måned. Denne pris gjelder formodentlig bare for studerende av tysk nasjonalitet.

Vi kommer så til institusjonens andre eiendommer, de to bygninger am Schlag. De blev innkjøpt i 1926 for en kjøpesum av 250,000 mark. I den ene bygningen er studieanstalten henlagt. Denne er et vanlig 6-årig tysk realgymnasium. Elevantallet er for nærværende 25, og skolepengene utgjør 240—360 mark pr. år. Skolen står under overtilsyn av det prøissiske regjeringsdepartement for videnskap, kunst og folkeoplysning samt Kassels provinsial-skolekollegium. En særskilt avdeling danner den såkalte fagskole, hvor elevene får sette sig inn i alle tekniske hjelpemidler for blinde, f. eks. den Marburgske punktskrift-systematikk, kartlesning, maskinskrivning osv. Fagskolen gir også undervisning i alle for en forretningsmanns utdannelse nødvendige emner, såsom bokførsel, handelskorrespondanse, fremmede sprog, bankvesen og nasjonaløkonomi. Efter dr. Strehls mening er bare det beste godt nok for den blinde. Derfor er den største omhu utvist ved valget av lærerkrefter, og det er også ofret meget på det materielle utstyr. Studieanstalten har siden den blev oprettet (visstnok i 1916) hatt ca. 150 elever i alt, hvorav de 135 har tatt artium.

Skolehjemmet som optar den andre bygningen, bærer et helt igjennem gedigent preg, noget som den tidligere eier, en fremragende Marburgerprofessor, allerede har gitt det. Hjemmet kan ta imot 22 av skolens elever i full pensjon. Det bestyres av en dannet dame, søster Martha, som med moderlig omhu sørger for pensjonærenes vel.

Sluttelig skal jeg med nogen ord berøre Marburgerforetagendets tredje og siste avdeling, veiledningsbyrået, som blev oprettet med det formål å fremme de blindes intellektuelle bestrebelser på alle måter. Det er et prinsipp bare å råde høit begavede og viljesterke blinde til å slå inn på studieveien. Byrået gjør alt for å spre oplysning blandt myndigheter og private. Der legges særlig vekt på å overvinne de rent tekniske hindringer for blindes ansettelse; men man har selvsagt ikke alltid kunnet rydde av veien de vanskeligheter loven stiller for deres ansettelse som teologer, filologer og jurister i statens tjeneste. Efter omfattende forhandlinger med de offentlige myndigheter og særlig takket være den imøtekommenhet Riksarbeidsforvaltningen har vist, har mange blinde fått ansettelse, og nye virkefelter er blitt åpnet. Byrået står i stadig forbindelse med ca. 2000 blinde i inn- og utland.

Konferansens forhandlinger var preget av den største saklighet. Gledelig var det å konstatere at en sterk vilje til fortsat fruktbringende samarbeide de forskjellige land imellem gjorde sig gjeldende. Undertegnede, så vel som konferansens øvrige deltagere, forlot Marburg med en følelse av dyp takknemlighet overfor dr. Strehl, som hadde fremsatt forslaget om møtets avholdelse i denne byen og derved gitt samtlige anledning til på stedet å gjøre sig kjent med den institusjon som i Tyskland har ført til virkelighet de idéer A. E. A. kjemper for i alle land.

C. A. Thulin.

60 år.

Ø. B.s sekretær og N. Bf.s kasserer gjennem en lang årrekke, frk. Sigrid Sverdrup, fylte 10. okt. 60 år.

Blandt de mange gratulanter som var møtt frem for å lykkønske jubilanten, var også Ø. B.s styre. Både N. Bf.s og Ø. B.s formann overbragte de resp. forbunds hjerteligste ønsker og alle blindes dypeste takknemlighet for hvad frk. Sverdrup i alle disse mange år har ofret for vår sak. Fra Ø. B. mottok frk. Sverdrup en sølvpokal fylt med blomster og med følgende innskripsjon: «Til frk. Sigrid Sverdrup på 60-årsdagen. En takk fra Ø. B. 10. 10. 1927». Fra N. Bf. fikk hun blomster.

Jeg vet at frk. Sverdrup ikke liker offentlig omtale og skal derfor være så kort som mulig. «Vi blinde,» sier hun. Denne lille setning forteller så meget om frk. Sverdrup. Hun er en av oss, hun tenker som vi, og hun tenker på oss. I den korte tid jeg har virket som formann i Ø. B., har jeg stadig fått mere og mere forståelse av hvad frk. Sverdrup har utrettet for blindesaken. Hun arbeider så stille og fordringsløst at de færreste vet vel lite om hvilken kraft vi har i henne. Gid frk. Sverdrup ennu i mange, mange år må få være frisk og utføre sin stille, men så verdifulle gjerning for oss blinde.

Oslo, 24. 10. 1927. Erling Herstad.

Frk. Sigrid Sverdrup til 60-aarsdagen 10. oktober 1927.

D'er mennesker som går så stilt igjennem livet
og gjør sin gjerning uten støi av ord,
og aner neppe at i deres spor
gror fagre blomster som de vekst har givet.
Det falt så selvsagt det å gi sig selv
fra dag til dag i plikt, i kjærlighet,
og at de gjør det, kanskje ei de vet;
for deres glede var just andres vel.

Som en av disse De kom lenge siden;
som en av disse har De fulgt oss frem.
Var aldri redd for strevet og for striden
og fordret aldri takk og ros for Dem.
De var Dem selv, og vi fikk være oss
med feil og godt, De tok oss som vi var.
De virket for vår sak, men stod der klar
på like fot med oss som «en av oss».

Just derfor at De har så trofast levet
for saken vår og alltid blev vår venn
og aldri fordret vederlag igjen
for det De gav, men selv var glad ved strevet, —
just derfor bruser mot Dem nu idag
en takkens strøm så inderlig og sterk.
Se bak Dem nu, der blomstrer Deres verk
med mange blomster i de blindes lag.

Erik Harildstad.

Ny svensk blind dikter.

Vi har tidligere her i bladet omtalt den blinde svenske forfatter Hjalmar Höglund, som avgikk ved døden for en del år siden og som fikk berettiget anerkjennelse, ikke minst for sine ypperlige skildringer fra Norrland. Nu har vårt østlige granneland fått en ny blind dikter som det visstnok med full rett stilles de største forventninger til. Det er den unge David Holgerson som debuterte i 1925. Debuten vakte ikke stor opmerksomhet; men man er efter hvert blitt klar over at det her dreier sig om en ganske usedvanlig litterær begavelse, og Holgerson får nu den mest rosende omtale i den svenske presse. Efter propagandamånedsskriftet «Phosphoros», som utgis av Stockholms Blindförbund, gjengir vi nedenfor en anmeldelse av skaldens diktsamlinger: «Skaldens Grav». (Ur Hallbjörn Hales Saga. Stockholm 1925) og: «Ur Saga och Dröm». (Dikter. Stockholm 1926). Anmeldelsen er skrevet av den fremstående kritiker dr. phil. G. Bohlin, lektor og lærer i litteraturhistorie ved Lidingö kommunale læreranstalt.

For nogen tid siden falt et par samlinger lyriske dikt i min hånd. Samlingene utmerket sig ved en kunstnerisk formfullendthet og en følelsens inderlighet som i forening gjør at man må betegne dem som en litterær begivenhet som man ikke alle dager blir vidne til. Denne opdagelse var egnet til å vekke desto større overraskelse som forfatteren helt fra sit åttende år fullstendig har været berøvet synet. Hvad en så tung livsskjebne — bortsett fra alt annet — innebærer også av intellektuell og litterær isolering, ikke minst når det gjelder en ung manns dikteriske utvikling, er det overflødig å si mange ord om. Legges hertil den hårde kamp for et ikke altfor rikelig tilmålt daglig brød som vår forfatter hittil i sin tunge ensomhet har måttet kjempe, burde leserne vite nok til å forstå at det i dette tilfelle er utkrevet større møie enn for de fleste andre når det gjaldt å bryte den mark hvorav diktningens blommer skulde skyte frem.

I «Min dikt» gir skalden en programmatisk antydning om de strenger hans lyre klinger med:

Min dikt är en våg, som välver,
en sjungande stråke i vind,
ett löje, som rosenrött skälver,
en tår, som faller på kind.

Hans dikt er fullt av selsomme billeder, er «en kämpe i stål och pansar», «en klingande båge», som minner om strid, eller en ferd bort til drømmenes sal. Hans dikt er til slutt:

En stjärna, som skiner
på vägen, där du går,
et smycke av guld och rubiner
att fästa omkring ditt hår.

Her møter altså et galleri av lyriske billeder, sprunget frem av et dypt og forfinet følelsesliv, av hvilke mer enn ett både for anmelderen og mange andre har tedd sig som utmeislede små kunstverker, båret av den følelsens umiddelbarhet og ekthet som jo utgjør all diktnings særmerke.

Hon sitter intill träden,
av hektiska flammor tärd,
och följer med skymda blickar
de gyllne fjärlarnas färd.
Hon ser på rabattens liljor,
på blåa perseers glans.
Hon ser, medan tårar droppa
ur skjälvande ögonfrans.

Men fra solnedgangens land fornemmer hun en anelsesfull stemme:

Gråt icke, du jordens dotter,
att dagen så snart förgår!
Se, bortom nattens drömmar
en morgon i purpur står.

Et i sin tapre håpefullhet hermed beslektet dikt er «Stjärnor i natten». Når håpet og gleden sviker og mørke faller over vår sjel, når det beste og fineste i oss blir brutalt trampet ned av menneskene, lyder enda skaldens maning:

> Förtvivla ej, o vandringsman!
> Gå oförskräckt framåt!
> Var tröst! där tändes stjärnor än
> uti ditt hjärtas natt.
> Och där, i fjärran, står
> din längtans Salem skinande
> på bergen, dit du går.

Gjør ikke særarten av skaldens egen livsskjebne dette mandige løsenord fyllt med gripende kraft?

Andre mer utpregede dur-akkorder lyder i dikt som «Dina löjen», «Kärleken», det praktfullt festlige «Fantasia» og «Eros med facklan», en strålende idyll, gitt i luftig rytme, lekende lett og skjelmsk.

Men følelseslyrikken er også gjennemtrængt av adskillige vakkert formede uttrykk for skaldens intellektuelt betonede livsbetraktning og derav følgende livssyn. En antydning herom er jo allerede blitt gitt i de anførte diktprøver med sin protest mot tilintetgjørelsestanken og betoning av håpet om en bedre verden på den andre siden. Et dikt som «Sagan livet» gir et omfattende syn på tilværelsen som «en brusten dikt, en drøm, som fläckats av jordens stoft, en saga av blod och tårar». Hos denne synbart romantisk orienterte skald viser sig altså noget annet enn romantikkernes vanlige skjønnhetsmalerier og systematisk gjennemførte virkelighetsforfalskning. Hvilke alt annet enn romantiske livserfaringer skimtes ikke bak et dikt som «Livet»?

> Om sorgen blev din arvslott,
> om mörk och dyster blev din led,
> om ödets hand din krona
> av idel törner vred —
> vad mer! — liksom en drömbild
> du sjunker snart i tidens hav.
> Snart lyfter döden sakta
> din tunge krona av.

Følelsens intensitet og dybde er hos David Holgerson ingenlunde vunnet på bekostning av tankens klarhet, noget som ikke kan sies om alle våre diktere. Også denne intellektuelle styrke fortjener å bli særskilt fremholdt.

«Bardens Grav» er en praktfull, romantisk farvet diktcyklus på episk grunn, delvis et personlig sjelsdokument i litterær forklædning. Et vesentlig episk lynde utmerker også første del av diktsamlingen «Ur Saga och Dröm», en rekke vakre billeder fra det gamle Hellas' klassiske heltediktning, som, når det gjelder den litterære tone og farve, er gitt med en forbausende sikkerhet.

I sin lyriske formgivning har David Holgerson opnådd et kunstnerskap for hvilket neppe nogen vanskeligheter, synes det, lenger finnes. Innen moderne svensk litteratur skal en få lete efter en mer glimrende behandling av alliterasjonens kunst. En sammenligning med f. eks. «Rings drapa» i Tegners «Frithiofs Saga» eller Viktor Rydbergs «Baldersbålet» var fristende og vilde, forekommer det, ingenlunde falle i David Holgersons disfavør. I det hele tatt våger en å hevde at de svakheter, ja formelle feil, sett både fra poetisk og stilistisk synspunkt, som kan påvises hos adskillige av våre så vel eldre som yngre forfattere, og det til og med i deres beste dikt, vil en forgjeves søke noget sidestykke til i David Holgersons lyriske vers. Heller ikke merkes i dennes dikt noget av den formelle tvang som viser sig hos mange av våre skalder. Og hvilken musikk er der ikke i disse vers! Men fremfor alt kan man ikke undgå å merke en dikterisk begavelse for billedvalg og evne til kunstnerisk å gjennemføre et billede som i sin overlegne sikkerhet vekker forundring og ved sin eleganse og sine farverike penselstrøk gjør løsningen til en litterært sett sjelden nydelse.

«Phosphoros» slutter sin artikkel med å uttale det håp at denne usedvanlige begavelse, hvis litterære produksjon allerede har gitt så rike løfter, gjennem en kraftigere støtte enn hittil må bli satt i stand til å innfri dem.

* * *

For dem som måtte ønske å stifte nærmere bekjentskap med Sveriges nye blinde dikter, skal vi oplyse at de to diktsamlinger kan forskrives fra: Bibliotekbokhandeln, Bibliotekgatan 12, Stockholm.

«Blindesaken»s red.

Blinde åndsarbeideres fremgang i Italia.

Som vi tidligere har omtalt, har blindesaksarbeidet i Italia skutt enestående rask fart de siste årene. I det hele kan det sies at Italia nu er rykket op til å bli et av foregangslandene når det gjelder omsorgen for de synsberøvede, et av dem som det kan læres mest av.

Også for de blinde åndsarbeidere er en ny æra begynt der nede, og det kan allerede pekes på en lang rekke eksempler på strålende fremgang.

Ikke få blinde akademikere har fått ansettelse ved statsskolene (endog ved de høiere læreanstalter), hvor de underviser i filosofi, litteratur, jura osv. Flere blinde sitter i direksjonene for forskjellige undervisningsanstalter, og man har et meget stort antall blinde lærere og lærerinner ved blinde- og privatskolene. Som ledere av blindeskoler er blitt utnevnt: Prof. Augusto Romagnoli, som er direktør for blindelærerinstituttet i Rom; fru professorinne Anna Antonacci, grunnlegger og leder av instituttet i Lecce (Apulia); prof. Maurizio Falcqui, direktør for blindeinstituttet i Cagliari (Sardinia); dr. Aurelio Nicolodi, krigsblind, direktør for instituttet for voksne blinde i Florens; den krigsblinde løitnant Teobaldo Daffra, direktør for instituttet for blinde barn i Florens; prof. Alberto Costa, direktør for instituttet i Reggio Emilia.

Ved svaksyntskolene har man ca. 50 blinde lærere og lærerinner, og deres (likesom blindelærernes) kår er blitt meget forbedret siden man fikk loven av 1923 og blindeundervisningens centraladministrasjon blev overført fra Indre- til Undervisningsdepartementet.

Mange blinde har også ansettelse som lærere i skoler for seende, gir privatundervisning i filosofi, litteratur, jura, sprog o. s. v. Vi kan her nevne dr. Giuseppe Tognoli i Bologna, som dessuten er en genial dikter og høit ansett lærd. Videre prof. Vincenzo Musella i Neapel, som underviser i fremmede sprog og italiensk litteratur, samt sproglærerne prof. Carlo Fiochietti i Taranto, prof. Giuseppe Cacuta i Genua, dr. Ernesto Soleri i Florens og mange andre.

Flere blinde akademikere driver med stor fremgang foredragsvirksomhet, er medarbeidere i aviser og tidsskrifter osv.

I to tilfelle har blinde grunnlagt egne kulturinstitusjoner. Den ovenfor nevnte dr. Soleri oprettet 1916 i Genua en høiere skole, som han personlig ledet i 6 år, men måtte slutte med da han flyttet til Florens. Skolen gikk frem fra år til år, elevtallet steg og økonomien blev stadig bedre. Ved skolen blev det blandt annet undervist i fremmede sprog av utenlandske lærerkrefter samt i litteratur, pedagogikk og erhvervsvalg med forfattere, studenter og unge akademikere som lærere.

Stimulert av de gode resultater ved skolen i Genua oprettet fru professorinne Clelia Allegri i Sica en privat middelskole som i løpet av få år har fått et meget godt omdømme.

På det frie erhvers område inntar dr. Mino Salvareschi en meget fremskutt plass. Han er nu bosatt i Belgia, utgir et litterært tidsskrift, er korrespondent for «Tribuna» i Rom og et storblad i Florens, holder foredrag og skriver romaner. — Carlo del Croix, som foruten synet også mistet begge hender i krigen, er medlem av det italienske parlament og har i sine taler og bøker lagt for dagen en skarp forstand. Han er også i besiddelse av poetisk begavelse. — En ganske ung blind, dr. Aldo Lace i Turin, har på det journalistiske område gjort sig meget bemerket som musikkritiker og fått stor ros for en utgitt diktsamling.

Hvad det juridiske felt angår, har man i Italia et godt eksempel på at blinde ikke alene fullt ut kan hevde sig på dette område, men også i økonomisk henseende opnå utmerkede resultater her. Advokaten Armando Maiciotta i Casa Calenda (Campolasso), som mistet synet efterat han i nogen år hadde vært kgl. notarius, har med stor fremgang fortsatt sin juridiske virksomhet, hjulpet av en kollega. Flere blinde driver sakførerforretning, omfattende så vel straffe- som civil- og handelsrett. Advokat Armando Eram har i mer enn 30 år optrådt som kriminalist ved så vel under- som overretten i Florens. Den unge advokat Antonio Loffredo har vunnet stort ry for den utmerkede måten han har ført sine strafferetssaker ved overretten i Cassino (Neapel). Også i Padua er der en berømt ung blind advokat, Marcello Palazzi. Han beskjeftiger sig særlig med straffe- og handelsrettsaker, og virksomheten har efter hvert tatt et slikt omfang at han har måttet øke sitt personale meget. — I den militære rettspleie har flere krigsblinde jurister ansettelse, f. eks. Gian Emilio Canesi i Mozza og advokat Leoni i Genua.

En del intelligente blinde er også som sekretærer ved hovedkontoret og avdelingene knyttet til «Associazione Unione Italiana Ciechi» (en landssammenslutning motsvarende N. Bf.), da den til sitt store organisasjons- og hjelpearbeide har bruk for et intelligent og sakkyndig personale.

Klassene for svaksynte i Amerika.

Vi har tidligere omtalt den særundervisning som for et par år siden blev satt i gang for svaksynte i Danmark, en undervisning som har gitt så gode resultater. I den nylig offentliggjorte beretning om sin studiereise i Amerika høsten 1926 gir rektor Gustaf Ek ved Kungl. Blindinstitutet å Tomteboda, Sverige, en del interessante oplysninger om utviklingen på dette område i De forenede Stater. Rektoren skriver:

Et arbeide av den største betydning er de klasser som i de amerikanske folkeskoler er oprettet for elever med nedsatt synsevne. Idéen blev overført fra England til Amerika av rektoren ved blindinstituttet i Boston, mr. E. E. Allen. Den første klassen for svaksynte blev satt i gang i 1913. Nu har man omkring 250 slike klasser. Som tilfellet ennu er hos oss, måtte tidligere i Amerika alle barn hvis synsevne ikke var sterk nok til å kunne lese vanlig trykk, sendes til blindeskolene, hvor de fikk akkurat samme undervisning som de helt blinde. Under sitt ophold ved blindeskolen fikk disse elever det stempel på sig at de var blinde, og de blev oplært i samme arbeider som de helt blinde elevene. Ingen trodde sig å ha bruk for slike svaksynte, og blindeskolen gjorde dem — tross undervisningen — en bjørnetjeneste. Efter endt skolegang blev de henvist til nøiaktig samme virksomhetsområde som de blinde og minsket derved i stor utstrekning sistnevntes arbeidsmuligheter.

Disse særklassers mål er å undervise elevene med minst mulig anstrengelse av synet, å lære dem å innse betydningen av og passe på den synsevnen de har, men også å fremme en oplæring som setter dem i stand til å få arbeide som ikke skader synet. Utførlige bestemmelser er truffet m. h. t. hvilke barn som skal undervises i disse klassene. Barna er i regelen delt i to grupper, og disse undervises hver for sig. Den ene gruppen utgjøres av slike som har såvidt nedsatt syn at de ikke med fordel kan undervises i en vanlig skoleklasse. For denne gruppen søker man systematisk og efter lægeforskrifter å trene den synsevnen elevene har. Barna får i kortere tid og under gunstige lysforhold lese grovere og iblandt — hvis dette er mulig — i småstunder vanlig trykk. Det blir alltid nøie påsett at de ikke overanstrenger synet.

Den andre gruppen består av elever med tiltagende nærsynthet eller av slike som synet blir dårligere hos når de undervises efter almindelige metoder. Her kreves en enda omhyggeligere rettledning og kontroll.

Jevnsides med skolegangen pågår der et annet arbeide for disse svaksynte, et arbeide som ikke er av mindre betydning. Klasselæreren avlegger ofte besøk i hjemmene, gjør sig kjent med barnas arbeide og med deres lek i fristundene, gir foreldrene råd m. h. t. barnas sysselsettelse osv. Får han rede på nye tilfelle av svaksynte, fører læreren dem til en øienspesialist og sørger for at de blir optatt i særklassen. Efter skoletidens slutt fortsetter han arbeidet for sine tidligere elever, idet han prøver å skaffe dem passende beskjeftigelse. Med den erfaring læreren litt efter litt har vunnet på dette område, blir han i fremtiden en verdifull støtte for alle disse svaksynte.

Forsøket i Amerika med denne særundervisning for svaksynte har gitt overordentlig tilfredsstillende resultater, og vi vilde ha stor nytte av å følge det givne eksempel. Iallfall i våre tre største byer burde der oprettes svaksyntklasser, slutter rektoren dette avsnitt av sin beretning.

Burde vi ikke også her i Norge ta dette viktige spørsmål op til alvorlig overveielse?

De blinde officerer.

(Av sir Arthur Pearson i «Seier over Blindheten»).

Dengang St. Dunstan's blev åpnet, var der to officerer som hadde mistet synet i krigen, og som var friske nok til å kunne tenke på en ny utdannelse. Disse bad jeg bo hos mig; for mitt hus er heldigvis ikke langt fra St. Dunstan's. Men huset mitt hadde bare vært innrettet for en liten familie, og ikke mer enn 4 gjester kunde vi med nogen hygge motta til innkvartering. Det var klart at det kom til å bli bruk for husrum til flere officerer enn disse, og nettop som jeg spekulerte på å skaffe dem bekvemmere bolig, hadde jeg den glede at sir John Stirling-Maxwell tilbød oss sitt skjønne og rummelige hus i Portland Place, som ikke lå stort lenger borte fra St. Dunstan's enn mitt eget.

Dette edelmodige tilbud blev mottatt med stor takknemlighet, og derhen flyttet officerene og jeg selv, mens de ledige rum i mitt eget hus blev innrettet for de damer som ofret sig for å tilse de blinde officerer.

Men altfor snart blev sir John Stirling-Maxwells hus for lite, og et annet hus næsten like overfor i Portland Place måtte leies. Disse to husene viste sig heldigvis å strekke til for behovet når vi i forbindelse hermed tok i bruk flere leiligheter i nabolaget, som blev stillet til avbenyttelse for gifte officerer.

I Brighton leide vi først ett og så ennu ett stort hus mot sjøen til søndagsutflukter om vinteren og i det hele til rekreasjonssted, og i sommermaanedene tilbragte officerene sine søndager i et av de deiligste hus ved Themsens øvre løp.

Alle sammen kom de daglig til St. Duncan's for å lære å lese og skrive punktskrift og å skrive på maskin. Nogen av dem lærte også å drive et hønseri eller de lærte massasje eller stenografi, mens andre tok fatt på snekkeriet som et tidsfordriv. Det var også nogen som på andre steder gjennemgikk spesielle studiekurser som krevdes for det erhverv de hadde bestemt sig for.

Likesom underofficerene og de menige soldater i St. Dunstan's hadde gjort, tok også de blinde officerer med største mot og alvor fatt på det vanskelige problem å innordne sitt liv under de nye forhold. Naturlig nok blev jeg nøie kjent med dem alle, og jeg kan aldri tenke mig å treffe en flokk av modigere og bedre menn. Jeg tenker alle sammen vilde være enige med mig når jeg bevidner at deres liv var fullt av interesse.

Det var mange fremstaaende personer som interesserte sig for dem. Ja, det var rent vanskelig på en høflig måte å komme fra det utall av innbydelser og tilbud om hjelp som innløp; for skjønt munterhet og glede blev betraktet som vesentlige betingelser for deres livslykke, måtte dog det alvorlige arbeide å lære å være blind drives uten altfor mange selskapelige avbrytelser.

Hvis man spurte en av officerene som var blitt blind, hvad som var hans lykkeligste minner fra St. Dunstan's, så tror jeg han sannsynligvis vilde tenke på søndagsutfluktene til Bourne End om sommeren. Disse fellesutflukter var ganske fordringsløse og uhyre muntre. Fornøielser på vannet er jo kanskje mer enn ellers avhengige av været; men dette var i det hele gunstig, og det var rikelig anledning til sport og øvelser av saa mange slags som omstendighetene tillot. Jeg har allerede skrevet meget om den store verdi og interesse rosporten har for blinde. De to store båthus i Bourne End var fulle av elvefartøier av alle slags, og jeg tror ikke at en samling av båter og prammer nogensinne er blitt mer benyttet enn denne. De blinde officerer som hadde vært roere før de mistet synet, gjenoptok sporten med stor iver, og mange som aldri før i sitt liv hadde rodd, blev ganske flinke ved årene. En officers-firemannsbåt som var så heldig at bli instruert av en av de fordums store roere, skilte sig forbausende godt fra det når man husker på det forholdsvis ubetydelige tall deltagerne kunde tas fra.

Å svømme var de meget glad i, og officerer som før de mistet synet aldri hadde lært å svømme, dukket gladelig ned i Themsen og svømte i elven, som takket være Themsens opsynsstyre holdtes fri for sjøgress på en strekning av en kvartmil langs vår eiendom, og jeg tror det var den eneste del av elven som under krigen blev holdt i renset stand. Komitéen for «Badeklubben» var så velvillig å stille sitt vakre svømmebad til officerenes rådighet, og derved fikk de som aldri hadde lært å svømme, anledning til å lære kunsten så godt at de bakefter uten frykt kunde betro sig til de store elvestykker i Themsen.

Skjønt det under krigen var vanskelig å skaffe hester, var det alltid nok å få både i Bourne End og i Brighton, og de officerer som var glad i å ride, kunde tilbringe mange lykkelige timer på hesteryggen.

Tandemcykling var også en form for mosjon som officerene dyrket, og de skogklædde høider rundt Bourne End gav utmerket anledning til ganske kraftige rideturer.

Om vinteren var det naturligvis mindre anledning til mosjon, og da Hove-laget velvillig overlot sitt deilige svømmebad til de blinde officerer i visse timer lørdag og søndag, blev derfor denne velvilje fullt ut vurdert og utnyttet.

Den herlige sandstrekning som ligger bak Brighton, gav utmerket anledning til prektige spaserturer. (Forts.)

Redaktør Thilander 50 aar.

Redaktør Harald Thilander, Stocksund, Sverige, fylte 25. okt. 50 år.

Hvad denne mannen gjennem sin blad- og trykkerivirksomhet, ved sin hele kloden omspennede korrespondanse og på mange andre måter har utrettet og utretter ikke bare for Sveriges og Nordens, men for hele verdens blinde — særlig på det kulturelle område — kan neppe vurderes for høit. Et vakkert bevis på den takknemlighet og høiaktelse man nærer overfor ham også utenfor hjemlandets grenser, mottok hr. Thilander da han for en del år siden blev utnevnt til æresmedlem av Centralforeningen for det Østerrikske Blindevesen, og en ikke mindre hedrende anerkjennelse var det da han siste vinter blev kåret til æresmedlem av De studerende Blindes internasjonale Forening. Thilanders livsløp er et lysende eksempel på hvad en strålende intelligens, parret med en uopslitelig energi og viljekraft som aldri gir tapt, kan makte på tross av alt som stenger. De fleste vilde nok være blitt helt knust av langt mindre enn det denne mannen har hatt å gjennemgå. Men Thilander blev ikke knekket, nei, han vokste ved motgangen, som tilfellet alltid er med de virkelige stormenn i verden.

Harald Thilander er født 25. okt. 1877 i Breared i Halland, hvor hans far var lærer. Gutten røbet tidlig de rikeste anlegg; men i 6-årsalderen blev han rammet av en forferdelig ulykke, idet han som følge av skarlagensfeber og barnelammelse ikke bare blev helt blind, men også næsten døv og delvis lam i hendene. Han var også så svekket av sygdommene at man mente han ikke tålte å gjennemgå en blindeskole, og gutten blev så i 9-årsalderen inntatt på Eugeniahemmet, hvor han blandt annet fikk lære punktskrift.

Den svære ulykken maktet likevel ikke å tilintetgjøre den brennende kunnskapstørst Thilander helt fra sine første barneår hadde lagt for dagen. Hjulpet av en seende venn som dikterte ham, skrev han av en hel del lærebøker, særlig sprogverker, som han senere ivrig studerte. På denne måten erhvervet han sig en så omfattende dannelse og så dyptgående kunnskaper at det hører til sjeldenheterne selv hos dem som har alle sine sanseredskapers fulle bruk. Blandt annet behersker han fullstendig engelsk, tysk og fransk.

I 1902 fikk Thilander kjennskap til det internasjonale sprog Esperanto og blev straks en begeistret forkjemper for denne Zamenhofs geniale idé. Med sin klare, praktiske forstand innså han at Esperanto p. g. a. sin enestående enkelhet og logiske opbygging var særlig skikket som internasjonalt sprog for de blinde, og han begynte med iver å virke for dets utbredelse blandt skjebnefellene. På Thilanders initiativ utkom snart en esperantisk- svensk ordbok i punktskrift med tilhørende grammatikk, og han skrev en mengde artikler om saken i innen- og utenlandske tidsskrifter. Det skyldtes også for en stor del Thilander at et månedsskrift på Esperanto, «Esperanta Ligilo», blev startet i Paris 1904.

Efterat Thilander med venners hjelp var kommet ut av Eugeniahemmet, hvor det velmente formynderskap hemmet hans handlefrihet, skaffet han sig en settemaskin og trykkpresse og begynte å publisere punktskriftlitteratur av forskjellig slags. Blandt annet gav han i nogen år ut et propagandaskrift for det internasjonale sprog med dels svensk, dels esperantisk tekst. Thilander er nu innehaver av Skandinaviens største punktskriftstrykkeri, hvor op til 6 blad for blinde har vært trykt. Av disse redigerer han de to, nemlig «De Blindas Veckoblad» siden 1909 og «Esperanta Ligilo» siden 1913. Sistnevnte leses i ca. 30 forskjellige land. I Thilanders trykkeri fremstilles også alle de bøker som blir utgitt av «Stiftelsen De Blindas Bokfond». Her kommer hans skarpe forstand og sjeldne praktiske innsikt vel med ved punktskrifttekstens ofte meget innviklede opstilling. Alt som utgår fra Thilanders trykkeri, er førsteklasses m. h. t. teknisk utførelse, og ikke mindre fortjenstfull er hans redaksjonsvirksomhet.

At de internasjonale portotakster for blindeskrift for nogen år siden blev så vesentlig nedsatt, skyldes også i høi grad Thilanders forbindelser, innflytelse og utrettelige arbeide. All hans virksomhet er preget av en sterk tro på kameratene, og han brenner efter å kunne høine dem kulturelt og bedre deres kår økonomisk og socialt. Personlig er Thilander en meget beskjeden mann, enkel og likefrem, med et stort og varmt hjerte for alle som har det ondt.

I anledning av 50-årsdagen var der blandt blinde i de forskjellige land (og særlig da blandt esperantistene) blitt samlet inn til en erindringsgave til den så høit skattede og alment avholdte foregangsmann. I alt kom der inn ca. 600 kr., hvorav 18 norske blinde bidrog med 65. Gaven blev oversendt sammen med en takke- og hyldningsadresse, undertegnet av samtlige bidragsydere. Høitidsdagen blev imidlertid ikke den glade fest man hadde håpet, Den 13. okt. blev Thilander rammet av det hårde slag å miste sin hustru, som hadde gått så fullt og helt op i hans arbeide og vært ham en uvurderlig støtte. Også fru Thilander var kjent, høiaktet og avholdt blandt blinde langt utenfor Sveriges grenser. Vi er sikker på å ha alle norske blinde med oss når vi uttaler den dypeste medfølelse med vår kjære Thilander i hans store sorg. Samtidig takker vi ham hjertelig for alt han har gjort for oss og håper at heller ikke det siste hårde slaget må knekke ham, men at han må få krefter til lenge, lenge ennu å fortsette sitt store og velsignelsesrike arbeide for blinde i alle fem verdensdeler.

Nordenfjelske Blindeforbunds medlemmer.

Malermester E. A. Nordberg har av helbredshensyn midlertidig måttet fratre sin stilling som forbundets kasserer. I hans sted fungerer inntil videre bokholder Gustav Dybvig, Ø. Møllenbergs gt. 66, Trondhjem.

Vakker anerkjennelse.

De tre unge pianister Laila Torstensen, Dag Kristoffersen og Halvdan Mathiesen, alle elever av fru Mary Baratt Due, hadde 20. okt. sammen engagert det Filharmoniske Orkester for under Hugo Kramms ledelse å spille hver sin pianokonsert med orkester. Det er det jo ellers sjelden anledning til for våre unge norske pianister, skriver Arne van Erpekum Sem i «Tidens Tegn».

Alle tre kunstnere har tidligere optrådt og har gitt sine meget vellykkede debutkonserter. Av hr. Mathiesens utførelse av sin del av programmet ved konserten i Aulaen gir den kjente musikkanmelder følgende anerkjennende omtale:

Halvdan Mathiesen spilte Mendelssohns første pianokonsert og gjorde et meget gunstig inntrykk. At den unge pianist er sterkt musikalsk begavet, er der ingen tvil om. Han spilte konserten med fin stilfølelse, med livfull, pregnant rytme og klar, gjennemsiktig teknikk. Ennu mangler han noget kraft for helt å hevde sig mot orkesteret; men så iherdig og målbevisst som Halvdan Mathiesen arbeider, vil han sikkert overvinne denne svakhet. I det hele vekker det intense arbeide som ligger bak Halvdan Mathiesens ydelser, den største beundring og sympati.

Alle tre optredende gjorde stor lykke hos det fulltallige publikum. At konserten blev så vellykket, derfor kan de tre unge kunstnere for en stor del takke Hugo Kramm som på en meget beundringsverdig måte førte de tre solister sikkert og frelst gjennem alle skjær, slutter anmelderen.

Skoleinnsamlingen 1926

innbragte i alt med renter kr. 4210,25. Efter fradrag av N. Bf.s utgifter, kr. 751,29, blir det distriktsvise nettoutbytte: N. B. kr. 635,02, V. B. kr. 1541,38 og Ø. B. kr. 1282,55. Dessuten blev ved skoler i Ø. B. solgt solmerker for kr 488,35. Kassereren.

Virk for våre forbundsutlodninger.

Alle våre tre lokalforbund avholder i denne tiden større utlodninger. Vi ber våre lesere være opmerksom på dette og gjøre hvad de kan for å fremme loddsalget. Disse utlodningene har en dobbelt opgave. For det første omsetter de en mengde blindearbeider, og for det andre skal de skaffe midler til forbundenes virksomhet.

Lodder til utlodningen nordenfjells fåes ved henvendelse til A/S Blindes Utsalg, Gamle Kongevei 16, Trondhjem, til Vestlandsutlodningen ved å skrive til Blindes Utsalg A/S, Rosenkrantzgaten 5, Bergen, og til Østlandsutlodningen ved henvendelse til Østlandske Blindeforbunds kontor, Bergsliens gt. 13, Oslo. For V. B.s vedkommende henvises også til utlodningskomitéens oprop på et annet sted i bladet.

De forskjellige forbunds arbeids- og dermed også loddsalgområde er følgende:

Østlandske Blindeforbund: Østfold, Akershus, Hedmark, Opland, Buskerud, Vestfold, Hedemark og Aust-Agder.

Vestlandske Blindeforbund: Vest-Agder, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane samt Sunnmøre.

Nordenfjelske Blindeforbund: Romsdal og Nordmøre, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark.

Formanns-, sekretær- og kassereradresser:

Norges Blindeforbund. Formann: Kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes, tel. Furnes Central pr. Hamar. Sekretær: Dr. H. G. Dethloff, Nygårdsgaten 2, Bergen; tel. 1029. Kasserer: Frk. Sigrid Sverdrup, Hansteens gate 9, Oslo; tel. 41243.

Nordenfjelske Blindeforbund. Formann: Lærer Halvdan Karterud, Blindeskolen, Trondhjem; telefon 4317 k. Sekretær: Fru Agnes Wolmar, Dronningens gt. 9, Trondhjem; tel. 3169. Kasserer: Bokholder Gustav Dybvig, Ø. Møllenberg gt. 66, Trondhjem.

Vestlandske Blindeforbund. Formann: Bibliotekar H. E. Gjøen, Rosenkrantzgaten 5, Bergen; tel. 3871. Sekretær: Redaktør Finn B. Henrikssen, «Bergens Tidende», Bergen; tel. 4798. Kasserer: Lærer O. A. Holen, Sandvikslien 3, Bergen; tel. 2023.

Østlandske Blindeforbund. Formann: Sykegymnast Erling Herstad, Pilestrædet 15 III, Oslo; tel. 10197. Sekretær: Frk. Sigrid Sverdrup, Hansteens gate 9, Oslo; tel. 41243. Kasserer: Frk. Esther Bjørnholt, Bergsliens gt. 13, Oslo; tel. 62433.

Eftertrykk av „Blindesaken“ med angivelse av kilde ønskes.

Handelstrykkeriet A.S. — Bergen.

BLINDESAKEN

MÅNEDSSKRIFT FOR DE BLINDES VENNER

UTGITT AV „NORGES BLINDEFORBUND“

Redigert av
Edvard Imsdahl, Rosenkrantzgaten 5, Bergen
Telefon 2913

Nr. 12. **Desember 1927** **16. årg**

Jul.

Klokkene kimer og ringer,
ringer i bygd og i by,
og budskap de til oss bringer
om julens under på ny,
budskap om det som hendte
der nede i Betlehems stad,
da Gud oss den frelser sendte
som splittet har mørket ad.

Som før vi til høitid stemmes
ved klokkenes milde klang.
Det tunge, det såre glemmes
som før så mangen en gang;
for julen har dette i følge:
Den bringer slik stille fred.
En mektig forsoningsbølge
sig senker i sjelen ned.

Vi synger de kjente sange,
vi leser det gamle ord,
som like sterkt vil oss fange,
det ordet om fred på jord,
det ordet om barnet som sendtes,
og det om Guds velbehag,
om himmellyset som tendtes
og varslet den nye dag. — —

Klokkene kimer og ringer,
ringer i bygd og i by,
og budskap de til oss bringer
om julens under på ny.
Å, måtte vi riktig kjenne
at Gud er i julen nær!
Å, måtte sin fred han sende
til alle, til hver især!

Edvard Imsdahl.

Norges Blindeforbunds 9-de landsmøte

blev holdt i Blindes Hus, Bergen, 27.—29. juni 1927 i tilknytning til V. B.s 23de årsmøte 24.—25. juni 1927. — Offisielle utsendinger ved møtet var: Kurvmaker Alf Arnesen, Jessnes, formann. Fra N. B.: Lærer Halvdan Karterud, formann, og organist Oskar Skaug (styremedlemmer), lærer Erik Harildstad, organist Martin Skogås og frk Torgerd Svendsen (representanter). Fra V. B.: Bibliotekar H. E. Gjøen, formann, og redaktør Edvard Imsdahl (styremedlemmer); fhv. skomakermester Rasmus Lillestøl, cand. teol. Erik Bråtveit og frk. Astrid Sirevåg (representanter). Fra Ø. B.: Kurvmaker Alf Arnesen, varaformann (suppleant for sykegymnast Erling Herstad), frk Sigrid Sverdrup (styremedlemmer); sekretær Tarald Hjelmtveit, frk Gunlaug Karterud og utsalgsbestyrer Sigfrid Schilling (representanter). Dessuten deltok ca. 100 blinde og en del seende interesserte. Som sekretær fungerte dr. H. G. Dethloff med frk. Kirsten Tonning som assistent.

Møtet mandag 27. juni åpnedes kl. 4.30 em. med avsyngelse av: «Alltid freidig», hvorefter formannen ønsket landsmøtet velkommen. Det var en minnedag idag, da det var første gang at N. Bf. holdt landsmøte i Blindes Hus. Han vilde i den anledning først rette en takk til V. B. som hadde gjort optaket til dannelsen av landsforbundet. N. Bf. hadde opnådd ikke så liten tillit og respekt hos våre offentlige myndigheter og kunde allerede nu se tilbake på en rekke betydningsfulle resultater både m. h. t. undervisningen og andre ting. Han uttalte ønsket om at arbeidet måtte fortsette og skride videre frem til gagn for den enkelte og den felles sak.

Til presse- og protokollkomité opnevntes: Harildstad, Imsdahl og Karterud.

Hilsningstelegrammer besluttedes sendt til: Kongen (forbundets beskytter), ekspedisjonschef Hougen, skolebestyrer Røsegg, frk. Cathrine Eger og frk. Mildrid Støre. Videre sendtes telegram til kommandanten for Bergens befestninger, oberst Harbitz (i anledning av festen på Øvre Sandvikens batteri, som var overlatt Bergens blinde til sommerutfluktssted). Formannen overbragte hilsen fra Ø. B.s formann, sykegymnast Erling Herstad, som var forhindret fra å møte, da han hadde måttet legge sig inn på Lovisenberg sykehus for sitt øie.

Derefter referertes og vedtokes saklisten for møtet.

Beretning om N. Bf.s virksomhet siden landsmøtet 1925 oplestes. — Efter forslag av Harildstad blev beretningen mottat med takk og enst. godkjent.

Regnskaper. N. Bf.s regnskaper for 1925 og 1926 refereres. Harildstad foreslo regnskapene godkjent og styret meddelt ansvarsfrihet. — Likeledes oplestes regnskapene for «Norges Blinde», N. Bf.s Trykkeri og Blindesaken» for 1925 og 1926. Harildstad foreslo samtlige regnskaper godkjent. — Karterud rettet en takk til formann, sekretær og trykkerileder som dem der hadde båret dagens byrde i de forløpne to år og som hadde den vesentlige del av æren for de opnådde resultater.

Styremøteprotokollen for møtet 1. juli 1925 og møtet 12.—13. juli 1926 oplestes. Ingen bemerkninger.

Registeret for protokollen over omsendte saker referertes, og der blev på anmodning av Bråtveit, Ingebrigtsen og Schilling gitt en del supplerende oplysninger ved formann og sekretær.

Budgettene. Formannen refererte styrets beslutning i møte 27. 6. 1927 om at budgettforslagene skulde gjelde for årene 1927, 1928 og 1929, for at man kunde komme bort fra det uheldige forhold at landsmøtet vedtok budgettene midt i regnskapsåret. (Enst. godkjent). For hovedkassen balanserte budgettet med 15490 kr., for «Norges Blinde» med 7020, for N. Bf.s Trykkeri med 10100 og for «Blindesaken» med 4775. Samtlige budgetter vedtokes. Efter forslag av styret er der anledning til å gjøre forandringer for siste halvår 1929, likesom styret også i den øvrige del av perioden har adgang til å foreta nødvendige endringer m. h. t. de enkelte poster når totalsummen ikke overskrides.

Undervisningsspørsmål. Man gikk derefter over til behandling av forskjellige undervisningsspørsmål. Ordskiftet blev meget livlig. Følgende deltok: Formannen, sekretæren, Harildstad, Hjelmtveit, Imsdahl, Å. Steensnæs, Ingebrigtsen, Karterud, Skaug, frk. Myklatun, Sørensen, Claussen og Lied Bakke. Undervisningskomiteens medlemmer (Arnesen, Harildstad og Hjelmtveit) redegjorde for sitt arbeide. N. Bf. var høsten 1925 av Kirke- og Undervisningsdepartementet blitt anmodet om å uttale sig om planen for arbeidsskolen for blinde menn i Oslo, og det var da av komiteen blitt utarbeidet detaljert plan for de forskjellige undervisningsgrener ved arbeidsskolen i dens fullt utbyggede skikkelse. Departementet hadde så approbert en foreløbig plan, utarbeidet av bestyrer Røsegg i overensstemmelse med N. Bf.s forslag. — Det blev under diskusjonen sterkt fremholdt den store betydning det hadde at man nu også i vårt land var nådd så langt at Undervisningsdepartementet henvendte sig til blindeorganisasjonen med anmodning om råd når det gjaldt å skaffe de blinde den best mulige utdannelse. Den nye skoleordning hadde vist sig å være meget heldig, ikke minst for arbeidsskolen for blinde menn. Der var skapt et godt grunnlag å bygge videre på. Samarbeidet mellem forbundet og skolens ledelse hadde vært det beste. Meget var allerede opnådd, takket være bestyrerens forståelse, dyktighet og store lydhørhet overfor de blindes interesser, og om kort tid vilde sikkert alt være i utmerket gjenge. Også for barneskolen hadde omordningen i 1925 vist sig å innebære store fordeler. — Enkelte talere fremholdt at det ved arbeidsskolen burde gis litt rettledning i den forretnigsmessige side ved erhversutdannelsen (kalkulasjon m.m.). Andre fant at der kunde trenges en hjelpelærer i kurvmakeri.

Formiddagsmøtet tirsdag 28. juni åpnedes kl. 9.45 med avsyngelse av: «Fremad, fremad». Man fortsatte med behandling av undervisningsspørsmålene. I debatten som særlig dreiet sig om husstellundervisningen, deltok: Frk. Karterud, frk. Sandved, Sætre, sekretæren, frk. Ohnstad, Hjelmtveit, Imsdahl, formannen, Bråtveit, frk. Lyngholm, Harildstad, Lillestøl og Karterud. Spesielt de kvinnelige talere fremholdt sterkt at der fra N. Bf.s side måtte gjøres alt for å få husstellundervisningen så god som overhodet mulig. Det var noget av det mest vitale ved de blinde pikers oplæring, og undervisningen på dette område måtte derfor begynne allerede i barneskolen. Av egen erfaring visste disse talere at de blinde kvinner kunde utføre meget på dette område, og man behøvet derfor ikke å være redd for å stille store krav til dem her, når de bare fikk den nødvendige oplæring. — Formann og sekretær gav en del oplysninger om hvad N. Bf. hadde utført til fremme av denne sak. Allerede i 1911 var optaket gjort, og takket være bestyrer Hauges forståelse av sakens store betydning var det straks blitt satt i gang husstellundervisning for arbeidsavdelingens kvinnelige elever på et av de kommunale skolekjøkkener og under ledelse av en spesielt utdannet lærerinne. Denne undervisning gikk meget godt og var omfattet med stor interesse. Senere var imidlertid oplæringen på dette felt blitt omlagt og sterk forringet; men N. Bf. hadde ikke opgitt saken. Det hadde nu lyktes å få Norske Kvinners Nasjonalråd interessert for de blinde kvinners undervisning, og da vilde det forhåpentlig ikke gå så lenge før man fikk en så vidt mulig tilfredsstillende ordning også av den kvinnelige arbeidsskole. Det var blitt foreslåt av formannen i N. K. N., fru Kjelsberg, at N. Bf.s undervisningskomité skulde innmeldes i N. K. N.; men for at det kunde skje måtte der velges kvinnelige medlemmer inn i komiteen. — Formannen oplyste at det var sendt henstilling fra statens inspektrise for skolekjøkkener, frk. Ågot Gundersen, til bestyreren av blindeskolen paa Dalen om å innføre skolekjøkkenundervisning i barneskolen. Det blev der oplyst at Norske Kvinners Nasjonalråd hadde under utdannelse en lærerinne som foruten å være utdannet husholdningslærerinne tillike var uteksaminert i håndgjerning, og som altså vilde kunne overta nevnte undervisning. Fra Kirkedepartementet hadde N. Bf. fått oversendt inspektrisens skrivelse samt bestyrerens svar, med anmodning om å avgi en uttalelse i spørsmålet. Formannen hadde forelagt saken for den komité som ifjor var blitt opnevnt blandt lærerne ved Dalen (Harildstad, Karterud og Nergård), som hadde til opgave å behandle spørsmålet om mulige endringer ved barneskolen i praktisk retning. Styret hadde derefter enst. vedtatt utkast til en skrivelse fra N. Bf. til Kirkedepartementet. I denne skrivelse blev fremholdt at det utvilsomt vilde være en fordel allerede i barneskolen å få en målbevisst undervisning i alt som angikk husstell, og at det vilde være en stor vinning å få en håndgjerningslærerinne som tillike var utdannet for skolekjøkkenundervisning. — Under den videre debatt blev det fra en rekke talere betonet at det måtte arbeides for at blindeorganisasjonen her som i andre land (f. eks. Sverige og Italia) blev representert i tilsynsorganene for blindeskolene, og at disse organers virksomhet måtte utvides derhen at den ikke bare kom til å omfatte internatet, men også undervisningen. Følgende av Imsdahl formulerte forslag vedtokes enstemmig: «Landsmøtet henstiller til styret å søke utvirket at N. Bf. blir representert i de offentlige tilsynsorganer for blindeskolene og arbeide for at disse organers virksomhet også kommer til å omfatte fremme av undervisningen.» — Flere talere fremholdt ønskeligheten av at der blev gitt blinde (særlig kvinnelige) anledning til å få oplæring i telefonbetjening. — Følgende av Harildstad fremsatte forslag blev enst. vedtatt: «Landsmøtet henstiller til undervisningskomiteen å arbeide videre med kjøkken- og husstellundervisningen og å søke en utvei til å få oplæring for blinde i telefoni.» — Bråtveit foreslo: «Landsmøtet henstiller til styret å supplere N. Bf.s undervisningskomité med to kvinner.» (Enst. vedtatt). — Efter en del diskusjon om den såkalte praktiske komiteen skulde ophøre eller ikke, blev følgende forslag av Bråtveit enst. vedtatt: «Den praktiske komiteen fortsetter og de to kvinner i undervisningskomiteen tiltrer også denne komité.»

N. Bf.s innmeldelse i N. K. N. Imsdahl foreslo: «N. Bf.s undervisningskomité innmeldes i N. K. N. hvis styret finner det formålstjenlig.» (Enst vedtatt).

Betalingsplikten til Blindeskolen. Formannen redegjorde for hvad der fra N. Bf. var gjort for å hevde lovens bestemmelser og vareta de blindes interesser i denne viktige sak, og en rekke dokumenter oplestes. Følgende forslag av Hjelmtveit blev enst. vedtatt: «Landsmøtet gir styret full myndighet til å foreta de til enhver tid nødvendige skritt for å verne om de blindes rett til skolegang», og forslagsstilleren takket for den måten det hittil var blitt gjort på. (Akklamasjon).

Kvartalsvis innkrevning av lokalforbundenes avgift til N. Bf. Harildstad foreslo: «Saken overlates styret.» (Enst. vedtatt).

N. Bf.s kapitalanbringelse. På landsmøtet i 1923 var det besluttet at 80000 kr. av pengelotteriets 100000 til N. Bf. skulde settes fast i rentebærende papirer, mens 20000 holdtes disponible. Formannen fant at det under de nuværende øknomiske forhold var upraktisk å ha så mange penger på alm. bankrente istedenfor å sette dem i lett realisable papirer. Han hadde derfor lagt saken frem i styret som enst. hadde besluttet å foreslå for landsmøtet at landsmøtebeslutningen om de 20000 kr. opheves og styret bemyndiges til å anbringe dem som den øvrige kapital. (Enst. vedtatt).

Samarbeide med Foreningen for Blinde og Owesens legat. Sekretæren redegjorde for de forsøk som tidligere var gjort på å istandbringe et økonomisk samarbeide mellem blindeforbundene og de andre institusjoner som utdelte bidrag til blinde i Norge. Da de tidligere forsøk ikke hadde ledet til noget resultat, hadde man iår gått til å utvide «Blinderegisteret» med et «Bidragsregister». I dette var det meningen å innføre alle blinde som fikk bidrag, og påføre deres kort hvert år de bidrag de får. N. Bf.s sekretariat hadde satt sig i forbindelse med F. f. B. og styret for Owesens legat, og fra begge disse institusjoner var tiltaket møtt med megen velvilje. Sekretariatet hadde fått opgitt hvad der var utdelt til blinde av disse institusjoner i 1925 og 1926. Samtlige forbund og de nevnte institusjoner hadde så, da alle oplysninger var innkommet, fått sig tilstillet gjenpart av Bidragsregisteret. På denne måten var det tanken at man skulde opnå at de disponible midler blev fordelt på den best mulige måten, idet alle som delte ut, da til enhver tid kunde ha oversikt over hvad ansøkerne tidligere hadde fått av bidrag. Samtidig var det blitt sendt de tre blindeforbund en oversikt over de tilstedeværende legatmidler, til orientering m. h. t. de forskjellige forbund, resp. de forskjellige forbundsdistrikters økonomiske resurser. — Harildstad spurte om det ikke var styrebeslutning for at lokalforbundene og de andre institusjoner, når de ydet bidrag, skulde sende meddelelse til hverandre. — Efter endel diskusjon erklærte landsmøtet sin tilslutning til den fremgangsmåte som N. Bf. gjennem Blinderegistret hadde gått i gang med.

Eftermiddagsmøtet tirsdag kl. 4.30 begynte med avsyngelse av: «Millom bakkar og berg.»

«Blindeskiltene» m. m. Fra V. B.s forretningsutvalg forelå en henstilling til N. Bf. om at dette gjennem Justisdepartementet måtte søke utvirket at det blev forbudt blinde som selger sanger, bøker o.s.v., å stille sig op på offentlige plasser og bære store skilter merket «Blind», i den hensikt å henlede folks opmerksomhet på sig og vekke publikums medlidenhet. Utvalget fant at en slik optreden var i høi grad skadelig så vel for blindesaken i sin almindelighet som for de enkelte blinde, og at den virker nedbrytende på det arbeide våre organisasjoner driver. — I den påfølgende debatt deltok Imsdahl, Hjelmtveit, formannen, Bråtveit, Johansen, Sætre, Lillestøl, Claussen, Flydal, Harildstad og Karterud. Det var enighet om at «Blindeskiltene» var til skade for de arbeidende blinde og for blindeorganisasjonene; men de fleste talere mente det var nokså vanskelig å foreta sig noget her, da det var så meget som spillet inn. Sluttelig vedtokes et av Sætre fremsatt og av Karterud optatt forslag om en henstilling til landets politimestere, gående ut på at «Blindeskiltene» måtte bli forbudt, og at der blev gått strengt frem mot slike som reiste rundt og solgte varer som de utgav for å være blindearbeider, men som ikke var det.

Blindhetsgrensen. Referertes skrivelse fra V. B. av 7. 6. 1927: Spørsmålet om blindhetsgrensen. Imsdahl foreslo: «Saken overlates styret til videre behandling.» (Enst. vedtatt).

Forslag fra leverandørforeningen i V. B. Punkt 2 (om anvendelsen av et eventuelt nytt bidrag fra pengelotteriet) oplestes. Imsdahl foreslo: «Spørsmålet overlates til landsstyrets videre avgjørelse.» (Enst. vedtatt).

Lokalforbundenes avgift til N. Bf. og fordelingen av et eventuelt nytt bidrag av pengelotteriet. Formannen meddelte at det var lyktes å bringe det beløp som skulde utlignes på lokalforbundene (som i forrige periode hadde utgjort 11000 kr., ned til 7500, og at styret innstillet på oprettholdelse av den skjønsmessige fordeling mellem lokalforbundene: N. B. 2000 (tidligere 3000), V. B. 2500 (4000), Ø. B. 3000 (4000). Videre oplyste formannen at N. Bf. var opført med et nytt bidrag av pengelotteriet paa 100000 kr. Hvis beløpet blev ydet, foreslo styret at 10 pct. skulde tilfalle landskassen, og at de resterende 90 pct. skulde fordeles mellem lokalforbundene efter samme forholdstall som avgiften (N. B. 24000, V. B. 30000 og Ø. B. 36000). — I ordskifte om denne saken deltok formannen, Karterud, Harildstad, sekretæren, Skaug, Imsdahl, Lillestøl, Hjelmtveit og Bråtveit. Efter en lengre debatt bifaltes styrets innstilling m. h. t. fordelingen av avgiften. Derefter blev et av Bråtveit fremsatt forslag om likedeling av det event. bidrag av pengelotteriet (efterat 10 pct. var tilfalt landskassen) vedtatt med 8 mot 7 stemmer, som blev avgitt for styrets forslag.

Formiddagsmøtet onsdag 29. juni kl. 9.30 åpnedes med avsyngelse av: «Jeg kjører frem gjennem strålefryd».

Blinde i fabrikkene. I en skrivelse til Ø. B.s årsmøte 1926 foreslo Hans R. Fløtterø følgende: (1) Ø. B.s årsmøte anmoder N. Bf.s styre om å søke å få tilveiebragt og oversatt mest mulig av de tyske foredrag, brosjyrer o. l. trykt litteratur som gir veiledning og oplysning om de forskjellige arbeider innen den tyske industri som blinde med fordel kan klare. — 2) Styret forsøker å finne en dertil skikket person som vil undersøke i våre fabrikker om disse har arbeide, og hvor mange slags, som kan utføres av blinde, samt føre særskilt fortegnelse over hvor mange som trenger beskyttelsesapparater og hvor mange ikke. Dessuten nye, ikke tidligere forsøkte arbeider. — 3) Styret opnevner en komité som bl. a. har å behandle de innkomne oplysninger, og om de finner det påkrevet, å bese enkelte fabrikkers arbeider, samt å forelegge sine resultater for N. Bf.s styre. Vedkommende som har undersøkt fabrikkenes arbeidsmuligheter for blinde, er selvskrevent medlem av komiteen.» — I diskusjonen om dette betydningsfulle spørsmål var der innlegg av formannen, Imsdahl, sekretæren, Harildstad, Bråtveit, Sætre, Flydal, Karterud, Pedersen, Hjelmtveit, Lillestøl og Gjøen. Samtlige talere sluttet sig til Fløtterøs tanke. Under ordskiftet kom man også inn på spørsmålet om blindes sysselsettelse ved jordbruk og en del andre ting. Ved voteringen blev Fløtterøs forslag vedtatt med følgende tilføielse: «Som komité arbeider N. Bf.s praktiske undervisningskomité.»

Statuttkomiteen. Formannen foreslo: «Statuttkomiteen innsender forslag til statutter for «Foged Johansens Minnefond» umiddelbart efter landsmøtet.» (Vedtatt).

Ferdselsmerket. Formannen demonstrerte det danske «Ferdselsmerke» og redegjorde for hvordan det blev brukt. Meningerne om merket hadde vært meget delte både paa N. B.s og Ø. B.s årsmøte, og det samme viste sig å være tilfellet på landsmøtet. I ordskiftet deltok formannen, Bråtveit, Hjelmtveit, Sætre, Claussen, Lied Bakke, Pedersen, Karterud, Imsdahl, sekretæren, Åsebø, Harildstad, Åm og O. Arnesen. De fleste fant merket upåkrevet og også mindre tiltalende. Sluttelig vedtokes enst. følgende av Karterud fremsatte forslag: «Det overlates styret å forfølge saken videre og der fattes ikke nogen beslutning om å innføre merket.»

Blindes skatteforhold. Imsdahl innledet og uttalte at når han hadde funnet at spørsmålet burde tas op til ny behandling, var det for det første fordi tal. efter landsmøtet i Trondhjem og utover høsten 1923 (også senere) hadde mottatt ikke så få skrivelser hvori der blev uttalt stor skuffelse over landsmøtets holdning. Dernæst var det fordi denne sak nu lå adskillig anderledes an enn for 4 år siden. Tal. redegjorde for spørsmålets behandling på Ø. B.s årsmøte 1922 og landsmøtet 1923. I tilknytning hertil gav han også en kort oversikt over utviklingen i utlandet de senere årene, særlig i Tyskland. Innlederen fant at de nuværende skattebestemmelser på flere punkter virket urettferdig overfor de blinde og redegjorde nærmere for dette. — Der opstod en meget livlig debatt om spørsmålet med innlegg av Karterud, Pedersen, Sætre, Åsebø, Skaug, Bråtveit, Imsdahl, Harildstad, Hjelmtveit, I. Steensnæs, sekretæren, Gjøen og frk. Lyngholm. Av de oplysninger som blev gitt under ordskiftet, viste det sig at skattemyndighetenes behandling av de blinde var temmelig forskellig i de forskjellige kommuner. Ved voteringen blev Harildstads forslag enst. vedtatt: «Saken overlates til styret som arbeider videre med den under forutsetning av at årsmøtene får uttale sig før det blir tatt noget avgjørende skritt.»

Valg. Skaug foreslo at den tidligere landsmøtebeslutning om at styret inntil videre skal bestå av 7 medlemmer, gjentas uforandret. (Enst. vedtatt). — Derefter gjenvalgtes Alf Arnesen som formann. Til revisor gjenvalgtes frk. Bertha Abrahamsen, Oslo, og til å revidere de regnskaper som føres i Bergen, antokes V. B.s revisorer.

Lyteserstatning for blinde. Man var under behandlingen av skattesaken kommet en del inn på dette spørsmål, og på anmodning av frk. Sandved gav Imsdahl en lengre oversikt over hvordan saken lå an i de forskjellige land, og redegjorde også for det som var blitt utført av N. Bf. på dette område. Spørsmålet hadde vært oppe allerede på landsmøtet i 1911, og en nedsatt komité (bestående av Harildstad, Hjelmtveit og tal.) hadde i 1913 gjennem N. Bf.s styre innsendt et motivert forslag til Socialdepartementet. Saken hadde imidlertid støtt på mange og store vanskeligheter, da den bare kunde løses i forbindelse med den alm. invalideforsikring. — Formann, sekretær, Hjelmtveit og Harildstad gav en del supplerende oplysninger. — Åsebø og Claussen henstillet til styret å søke å fremme saken. — Efter en del ytterligere debatt vedtokes Karteruds forslag enstemmig: «Det henstilles til styret å ta op igjen spørsmaalet om blindhetserstatning.»

Avslutning. Formannen lykkønsket Andr. Pedersen med hans 69-års fødselsdag og takket ham for hans lange arbeide i blindeorganisasjonen. Han overrakte ham som gave fra blinde kamerater en sølv snusdåse. — Pedersen rettet en hjertelig takk til N. Bf. for alt. Hadde ikke N. Bf. eksistert, hadde vi aldri hatt den skoleordningen vi nu har, og de gode bibliotekene. Uten det store arbeide som var utført i N. Bf. vilde vi overhodet ikke ha kunnet nå så langt som vi nu var kommet. Han ønsket N. Bf. hell og lykke til fortsatt reformatorisk arbeide. Det vilde bli mer og mer å gjøre men arbeidet vilde bli lettere efter hvert.

Enstemmig besluttedes næste landsmøte holdt i Trondhjem 1929 efter den alm. turnus.

På formannens forslag blev til sist sunget: «Gud sign vårt dyre fedreland.»

Efter nogen avsluttende bemerkninger rettet formannen en takk til V. B. for alt det strevet man hadde hatt med landsmøtet. — Frk. Sandved uttalte en spesiell takk til alle dem som hadde hatt med matstrevet å gjøre, og for alt arbeide under møtene.

Imsdahl rettet på V. B.s vegne en takk til alle som var møtt frem til landsmøtet. Han bad dem bringe V. B.s hilsen til de blinde nordenfor Dovre og østenfor Langfjellene. Vi har bare ett forbund, N. Bf., selv om vi i det daglige arbeide er delt i tre lokalavdelinger.

* * *

Kl. 6 em. fant lesekonkurransen sted; men da vi tidligere har gitt en utførlig omtale av den (se «Blindesaken» nr. 8 1927), skal vi her bare meddele hvor lang tid de forskjellige deltagere brukte i minutter og sekunder: Sofie Stenn 2,45; Vilhelm Johansen 3,04; Birgit Jensen 3,35; Alvhild Nesheim 3,50; Halvdan Karterud 4,10; Gunlaug Karterud 4,25; Erna Blydt 4,55; Einar Hellen 5,25.

Under landsmøtet innløp telegrammer fra kongen, oberst Harbitz, Herstad, frk. Dahl og frk. Støre samt hilsningsskrivelse fra ekspedisjonschef Hougen.*)

Jol.

Tenk, det lid til jol att! Ei underleg tid. Andsamt, men det ligg liksom ein eigen glans over dette arbeidet. Med glad von ser ein fram til jolehelgi. Kva kjem det av at joli har slik ei underleg magt over folk? Det kann vel ha mange grunnar; men eg trur ein stutt kann uttrykke det so, at i joli vert sambandet millom himmel og jord, Gud og menneskje meir livande og sterkt. Dei kjem kvarandre til møtes.

---

*) Referatet er p. g. a. forskjellige omstendigheter blitt sterkt forsinket.

Jol og jolesnø høyrer saman, veit me. Kvifor det? Jau, du veit det høver med snø om vinteren, men serleg i joli. Kvifor? Jau, det mjuke, skinande, reine snøtæpet klær naturi nett i den festbunad ho skal ha i joli. Det er himmmelen og himmelens magter som tender det store joleljoset, pyntar det store joletreet ute i naturi på same måten som menneskje inne i stovone. Jolesnøen er liksom pantet på at himmelen er med i jolegleda og gjev den si signing. Likesom englane kom med jolebodskapet fyrste jolenatti: «Ære vere Gud i det høgste! Fred på jordi og hugnad millom menneskje!»

Eg hugsar ho mor sa so ofte: «Snøtung kvist i joli lovar godt år.» Kvifor? Nett av di ho såg snøen som eit merke på Guds signing.

Men ikkje berre ute i naturi møter Gud og menneskje kvarandre i joli. Nei, retteleg berrsynt vert dette møte fyrst innandørs og menneskje imillom. Ein ser vel aldri barneaugo stråle slik som når joletreet er tendt. Alle jolegåvone er vel gilde; men jamen får jamvel dei vera so lenge ein får gå kring joletreet og syngje. Eg trur det er eit løyndomsfullt samfund millom barneaugo og dei blinkande joleljos. Eg kann hugsa fyrste gongen eg såg eit joletre. Noko so fagert hadde eg aldri set. Eg var berre 4—5 år; men eg vart ståande og sjå på dette utan å mæla eit ord. Ei unemneleg glede og fred strøymde stilt og varmt gjenom meg. Og enno kann eg sjå dette joletreet for mitt indre auga, og enno kann eg kjenne gleda som strøymde gjenom meg den kvelden for over 25 år sidan. Tru um ikkje dette er noko av «Tonen fra himlen».

Men joli er ikkje berre barnefest. Ogso dei vaksne er med. Kven vil ikkje gjerne vera saman med sine kjære jolekvelden? Og kann ein ikkje vera saman med dei på onnor vis, so sender ein kort, brev eller pakke, so dei kann sjå ein er hjå dei i tanken. Og aldri blir det gjort so mykje for å gleda og hyggje for fatige og lidande som i joli. Tenk berre på Tusundfryddamone og mange slike. Ja endåtil dyr og fuglar tenkjer folk då på meir enn elles. Heime fekk krøtteri alltid meir og betre mat jolekvelden. Og du skulde set alle dei små liv som gledde seg i joleneket.

Jau i joli kann ein sjå at menneskje er skapte i Guds bilæte. Og dette er det som fyrst og fremst gjev joli slik glans. Gud signe då joli og det nye året for oss alle!

E. B. i «Kristelig Månedsskrift for Blinde».

Den driftige blinde Søren Haaland.

På opfordring av redaktør Imsdahl skal jeg her fortelle litt om denne vår interessante kamerat.

Søren Håland er — som navnet viser — fra gården Håland i Nordre Undal, ca. 7 mil fra Mandal. Som 18-års gutt utvandret han som så mange her fra Sørlandet til Amerika, hvor han arbeidet på forskjellige verksteder og fabrikker. Efter nogen års forløp kom han hjem, giftet sig og overtok farsgården. Han kunde imidlertid ikke bli helt fortrolig med gårdsarbeidet, da han like fra barn av hadde vist særlige anlegg og interesser for smed- og mekanikerarbeide. Kanskje var det også for å samle en liten reservekapital for kommende tider at han igjen drog over havet til det forjettede land. Fra de årene har han meget å fortelle, og han liker godt å slå av en prat når anledning gis. Et av de mest uforglemmelige minner er da han arbeidet på en fabrikk, hvor der en dag hendte at en av maskinene slo sig vrang og ikke vilde mer. Efterat formannen hadde stått og prøvd en lang stund uten å få den til, spurte han Håland om denne trodde han kunde få den i stand. «Å jo, jeg tenker nok det,» sa Håland, og i stand kom maskinen; men den følgende dag fikk han avregning og slutt som belønning. Formannen var nemlig redd for at Håland skulde ta plassen fra ham. «Jeg må alltid le når jeg tenker på dette,» sier han.

En ondartet øiensykdom som til sist fullstændig tok synet fra ham, gjorde at Håland om nogen år blev nødt til å reise hjem. Han var imidlertid av dem som ikke gir op efter første runde. Da han hadde kommet sig til rette i sin nye verden, begynte han så smått å fundere over hvad han skulde finne på å rusle med. At han skulde kunne bestille noget, var han snart klar over. Jo, der hadde han det! Han vilde forsøke å lage høiriver. Håland bodde jo på landet, og han måtte finne på noget som han kunde bli av med på hjemstedet. Men først måtte han lage sig en særskilt arbeidsbenk. Snekkerkyndig som han var, arbeidet han hver eneste bit til denne selv. Han vilde imidlertid ha dreiebenken sin automatisk, slik at han bare behøvde å sette emnene inn i benken, så passet denne tykkelsen på tindene selv. For å få dette til måtte han først lage en modell til nogen metaldeler, som han så fikk støpt og forarbeidet ved det mekaniske verksted i Kristiansand S. Siden har han laget et vannhjul i en bekk i nærheten, hvorfra han får billig drivkraft til dreiebenken sin.

Utallige er de river Håland har arbeidet og solgt rundt om i bygdene i de ca. 20 årene han har drevet med denne virksomhet, og hans høiriver er godt likt, så han til stadighet er i arbeide på sitt verksted. Det er forresten ikke bare høiriver han arbeider med. Ved siden av gårdsstellet som han og konen driver på en mønstergyldig måte, utfører han også alt reparasjonsarbeide på husene sine. I sommer har han således satt ny bordklædning utvendig på hele våningshuset og lagt nytt gulv i kjøkkenet og kammerset.

Som før meddelt blev Håland i sommer tildelt 3. premie for sine høiriver på fylkesutstillingen i Mandal. Han hadde nok ventet litt mer, og det hadde han også ærlig fortjent, når man tar i betraktning det arbeide som ligger bak. Jeg for min del er sikker på at det her må foreligge en misforståelse, idet prisdommerne ikke er blitt gjort opmerksom på sakens rette sammenheng. «Men,» sier Håland, «næste gang får vi forsøke på om vi ikke kan gjøre det litt bedre.»

Kristiansand S., 4. 11. 1927.

Knut Johansen.

Til Nordenfjelske Blindeforbunds medlemmer.

De av medlemmene som gjennem N. B. er innmeldt i Trondhjems Kretssykekasse, bedes i sykdomstilfelle forholde sig som opgitt i nedenstående avskrift av skrivelse fra Trondhjems Kretssykekasse.

Trondhjem den 22. 10. 1927.

Nordenfjeldske Blindeforbund, Trondhjem.

I tilslutning til muntlig samtale for en tid siden angående utbetaling av sykepenger til blinde som er innmeldt i nærværende kretssykekasse gjennem Nordenfjeldske Blindeforbund, meddeles at kassen efter å ha innhentet utalelser fra Bergens Kretssykekasse om praksis der, finner at sykepengene her som der for fremtiden bør utbetales direkte til den blinde selv og gjennem posten til alle som ikke har sin bopel her, og som derfor er forhindret fra å hente pengene på kretssykekassens kontor.

For disse som får pengene sendt, vil kassen nøie sig med postkvittering. De som selv henter sine penger, kan kvittere her på kontoret med påholden pen.

Med refusjon av lægehonorar vil der bli forholdt på samme måte.

Man tror det vilde være heldig om angjeldende blinde ved en cirkulærskrivelse fra Deres kontor blev gjort opmerksom på foranstående.

Samtidig bør der gjøres opmerksom på anmeldelse snarest mulig, og at der for hver utbetaling av sykepenger må innhentes og innsendes hertil sykeseddel av behandlende læge og attestert av to troverdige personer på den blindes opholdssted.

Ærbødigst
for forretningsføreren
S. Sæthre.

Dagny Danielsen.

En blind rydningsmann.

Efter landbruksbladet «Norden» tillater vi oss å gjengi nedenstående beretning om en blind rydningsmann, Oluf Brekkan, Kvithammeren, Fauske. Denne beretning fortjener å bli lest videst mulig. Den viser hvad som kan opnåes når den rette arbeidsglede og arbeidsvilje er til stede, selv under de vanskeligst mulige forhold, skriver «Nationen».

Oluf Brekkan er født i Grong i Nord-Trøndelag 1871 og er altså nu 56 år gammel. I ungdomsårene og en tid efter at han blev gift, drev han på anleggs- og jernbanearbeide, til han ved et uhell på Bergensbanen fikk begge øinene utskutt. Dette var som man kan tenke sig, et hårdt slag for en arbeidsmann og familieforsørger. Han reiste så hjem til Tverå i Fauske, hvor hans familie opholdt sig. På Tverå hadde han tidligere bygget sig et hus; men han hadde ikke jord.

Efterat Oluf Brekkan blev så frisk at han kunde tenke på arbeide igjen, kjøpte han 6 mål udyrket jord som han så i de følgende år la under kultur bare ved eget arbeide. Det gikk vel ikke så fort den første tiden, før følesansen fikk utviklet sig, men det gikk dog, og ledet av sin lille gutt eller hustru fant han frem til sin nyrydning.

Da han var ferdig med dette, hadde han ikke i sinne å slutte. Han hadde ennu for lite, og i 1922 kjøpte han eiendommen Kvithammeren. Denne eiendom lå ca. 4 km. fra folk og var uten veiforbindelse. Jorden var god, men vanskelig å dyrke, stenet og vannsyk. Praktisk talt ingenting var dyrket utenom nogen små lapper som hadde vært brukt i årrekker. Plassen kunde knapt fø 2 kuer og en gjet.

Allerede samme året begynte Oluf Brekkan et større nyrydningsarbeide, som han ufortrødent fortsatte. Uten leiet hjelp har han nu dyrket 27 mål på Kvithammeren, derav 10 mål vannsyk myr, alt stenet og skogbevokset. Ifjor fødde han hest, 4 kuer og en del småfe, og enda hadde han 10 mål oppe i aker.

All eng legges igjen med frø på Kvithammeren. Der gjødsles godt og fores godt. Brekkan kjøpte således ifjor 1200 kg. kunstgjødsel.

Nu har Brekkan fått lagt ut et nytt dyrkningsfelt på 8,5 mål, som han er i full gang med. Samtidig har han rettet ut en bekk, som han syntes tok vekk rent for meget jord, idet den gikk buktende nedover plassen.

Man måtte jo tro at en mann som var blind, ikke kunde makte å utføre det tunge og vanskelige nyrydningsarbeide; men nede i nybrottet, kjennende sig frem, finner man stadig Oluf Brekkan så svetten drypper av ansiktet.

Det store arbeide som her er utført, kunde Brekkan selvsagt ikke ha klart uten med hjelp av sin arbeidssomme hustru og flinke sønn, som nu er 19 år. Hos sønnen finner man den samme seighet og lyst til jordbruket som hos faren, og fortsetter han som begynt, blir han sin far en verdig arving.

Oluf Brekkan, Kvithammeren, er blitt tildelt Nordland Landbruksselskaps diplom og store sølvmedalje for utmerket jorddyrkningsarbeide.

Ny anerkjennelse av blindes arbeider.

Vi har fått melding om at frk. Olga Ryen, Hakadal, og frk Marie Granheim, Ullensaker, begge er blitt tildelt 1. premie ved fylkesutstillingen for Akershus på Jessheim i høst. Dette viser hvor flinke våre blinde kvinner er. Reslutatet er særlig beundringsverdig for frk. Granheims vedkommende. Hun er nemlig 66 år gammel, og det er 48 år siden hun gikk ut av blindeskolen. Vi ønsker de to premietagere hjertelig til lykke med påskjønnelsen.

Til blinde som har radio.

Hvis nogen av de blinde som er blitt bevilget frilicens til radio, allikevel skulde bli krevet for avgift, må de være så snild uopholdelig å sende til Norges Blindeforbunds sekretariat, Rosenkrantzgaten 5, Bergen, kravsdokumentene, eller iallfall underrette sekretariatet; men samtidig må de også være så snild å oplyse vedkommende som kommer med krav, om at de har fått bevilget frilicens. Derved vil de spare både sig selv og andre unødig bryderi.

Sekretariatet.

Vestlandske Blindeforbunds hjelpefond og legater.

Ansøkninger til V. B.s hjelpefond, marinemaler Larsens legat og frk. Valeurs legat må være innsendt til undertegnede innen utgangen av desember. Hjelpefondet omfatter hele V. B.s distrikt. Marinemaler Larsens legat er bare for blinde boende i Bergen, og frk Valeurs legat bare for blinde i Hordaland. — Ansøkere som tar sikte på å fremme sine arbeidsforhold ved utbedring av verksted, verktøi o. l. vil bli foretrukket.

Bergen, 7. november 1927.

H. E. Gjøen,
Rosenkrantzgaten 5, Bergen.

Nordenfjelske Blindeforbunds basar

i Trondhjem innbragte netto kr. 569.74. Til alle som på en eller annen måte har bidratt til dette resultat, sender forbundet herved sin beste takk.

Halvdan Karterud.

Blindesakspropagandaen.

Efterat reisesekretær Flydal var ferdig i Romsdal, begynte han på Nordmøre, hvor foredrag er blitt holdt på følgende steder: 16. november Gimnes skole; 17. Luren U. L., Eide; 18. Utheim U. L., Kårvåg; 19. Fremad U. L., Bjerkestrand; 20. Osmarka U. L.; 22. Framstig U. L., Kvalvåg; 23. Flemma U. L.; 24. Framstigvon U. L., Angvik; 25. Eika U. L., Øydegard; 26. Ottar Birting U. L., Tingvoll; 27. Gyl og Bergheim U. L.; 28. Torjulvågen U. L.; 29.

Samhold U. L., Meisingset; 30. Framstig U. L., Fjøseid; 1. desember Driva U. L., Elverhøi; 2. Nybrott U. L., Rombo; 3. Frihug U. L., Elverhøi, Grøa; 4. Jordalsgrend U. L.; 5. Øksendal U. L. — Foredragene er blitt arrangert av Nordmøre Ungdomssamlag.

Vestlandskommunene og blindesaksarbeidet.

I likhet med ifjor har V. B. sendt andragende til samtlige kommuner på Vestlandet om et bidrag av 2 øre pr. innbygger, regnet efter folketallet i 1920. Vi er blitt anmodet om å anbefale dette andragende, noget som vi med glede gjør. I redegjørelsen fremholdes at forbundets beholdning i løpet av de to siste regnskapsårene p. g. a. sviktende inntekter og stigende behov for hjelp er sunket fra 18300 til 8100 kr. og har dermed nærmet sig et faretruende lavmål. Videre blir sterkt betonet hvor sørgelig det er hvis det store og gode arbeide forbundet i snart 25 år har drevet, nu skulde stagnere av mangel på midler. Det er også utvilsomt at kommunene selv i det lange løp vil ha den største fordel av at denne virksomhet blir opretthholdt uinnskrenket og om mulig utvidet. Selv på et nokså spent kommunebudgett vil den lille bevilgning det her dreier sig om, neppe merkes; men for V. B. har det meget å si at denne beskjedne støtte blir ydet. Vi vil rette en inntrengende henstiling til alle blindesakens venner her vest om hver på sitt sted å gjøre sin innflydelse gjeldende overfor de kommunale myndigheter, slik at ikke et eneste andragende blir avslått.

Bøker som julegave til blinde.

Hvis det er nogen av våre lesere som måtte ønske å gi sine blinde venner bøker som julegave, vil prisliste over de bøker og hefter Norges Blindeforbund har gitt ut, gratis bli tilsendt (i vanlig trykk eller punktskrift) ved henvendelse til forbundets trykkeri, Rosenkrantzgaten 5, Bergen. De blinde setter overordentlig stor pris på god lesning, og bøker er derfor alltid en meget kjærkommen gave.

Svensk prisbelønning til norsk blind.

Under mottoet «Nya vägar för Blinda att vandra, bättre vägar till åtrått mål,» stillet formannen i «De Blindas Förening», direktør Alrik Lundberg, på sin 60-årsdag i februar sistl. 3000 kr. til rådighet som premier i en almen konkurranse om de beste forslag til å åpne nye virkefelter for de blinde.

Ved fristens utløp 15. oktober var innkommet ca. 40 konkurranseskrifter.